

การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ต : ศึกษากรณีเสิร์ชเอนจิน

ภารดี ปลื้มโกศล

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตร์ดุสิตบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2565

การคุ้มครองสิทธิในการถูกลีမ်บนระบบอินเทอร์เน็ต : ศึกษากรณีเลิร์ชเอนจิน
ภารดี ปลื้มโกศล
คณะนิติศาสตร์

อาจารย์.....ชัชกร ณ พิบูลย์.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.อัญธิกา ณ พิบูลย์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบคุชฎ์นิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรคุชฎ์บัณฑิต

รองศาสตราจารย์.....ดร.กิตติศักดิ์ ปรกติ.....ประธานกรรมการ
(ดร.กิตติศักดิ์ ปรกติ)

ศาสตราจารย์.....ดร.สรารุช ปิตยาศักดิ์.....กรรมการ
(ดร.สรารุช ปิตยาศักดิ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....ดร.เกียรติพร อ่ำไพ.....กรรมการ
(ดร.เกียรติพร อ่ำไพ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....ดร.วริยา ล้ำเลิศ.....กรรมการ
(ดร.วริยา ล้ำเลิศ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์.....กรรมการ
(ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์)

อาจารย์.....ชัชกร ณ พิบูลย์.....กรรมการ
(ดร.อัญธิกา ณ พิบูลย์)

บทคัดย่อ

ชื่อผู้เขียน	การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ต : ศึกษารณีย์ เสรีชเอนจิน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวภาวดี ปลื้มโกศล
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ประโยชน์สาธารณะและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจิน 2) ศึกษาหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินในกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย 3) ศึกษาแนวปฏิบัติ ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินในต่างประเทศ 4) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินในบริบทของประเทศไทย 5) ศึกษาและเสนอแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตในกรณีเสรีชเอนจินที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป ซึ่งวิธีวิจัยในเรื่องนี้เป็นการใช้แนวทางการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชเอนจิน การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ประโยชน์สาธารณะ และเสรีชเอนจิน จากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ คำพิพากษาของศาล แนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชเอนจินของระหว่างประเทศ และของไทย เอกสารจากฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินได้มีการบัญญัติคุ้มครองไว้ในมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาบางประการ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นปัญหาในเรื่องขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่มีรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง ข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลืมที่มีความ

(4)

ชัดเจน และองค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ ดังนั้นจึงสมควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยมีการพัฒนาระบบการคุ้มครองข้อมูลระหว่างประเทศโดยจะเป็นความร่วมมือกันในลักษณะสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศ และจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางในการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตในกรณีเสรีชนเงินในลักษณะกฎหมายลำดับรองเป็นประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33 โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมและขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม กรณีเสรีชนเงินเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสม รวมถึงมีการแก้ไขกฎหมายลำดับรองกำหนดรายละเอียดองค์ประกอบคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

ABSTRACT

Title of Dissertation	Protection of the Right to Be Forgotten on the Internet: The Study of Search Engine
Author	Miss Paradee Plumkoson
Degree	Doctor of Laws
Year	2022

The purposes of this study are: 1) to study basic concepts, theories, and background of the protection of privacy rights, the protection of personal data, freedom of expression, public interest, and the right to be forgotten by the internet search engines 2) to study the principles under Thai and foreign laws to protect the right to be forgotten by the internet search engines 3) to study guidelines, problems, and impacts on the protection of personal data and the right to be forgotten by the internet search engines 4) to study the problems of exercising the right to be forgotten by the internet search engines in Thai context 5) to study and recommend proper guidelines for protecting the right to be forgotten by the internet search engines in Thailand. The study employed a qualitative research approach by studying the documents related to the protection of the right to be forgotten by the internet search engines, protection of personal data, privacy rights, freedom of expression, public interest, and search engines from textbooks, articles, theses, court's judgments, guidelines on criteria for exercising the right to be forgotten by the internet search engines at international and Thai levels, online data both from Thai and foreign sources.

The research found that the right to be forgotten by internet search engines is protected by Section 33 of the Personal Data Protection Act B.E. 2562. However, there are still some problems whether it is an issue about the scope of enforcing the right

(6)

to be forgotten under the Personal Data Protection Act B.E. 2562, there is no detail on the criteria for filing a petition. In addition, there is no clear exception and procedure for exercising the right to be forgotten and the composition of the expert committee, which may result in enforcement problems. Therefore, it is appropriate to solve the problem by developing an international data protection regime in cooperation in the form of a treaty or convention on international personal data protection. And it is necessary to establish guidelines for exercising the right to be forgotten by the internet search engines as a secondary law as an announcement of the Personal Data Protection Committee according to Section 33, detailing the criteria for exercising the right to be forgotten and its exceptions, the process for exercising the right to be forgotten in the case where search engines are appropriate controllers. This includes the amendment of the secondary level of law to determine the details of the proper qualifications of the expert committees in Thailand.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณ ดร.อัญธิกา ณ พิบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม วิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการให้คำแนะนำมาตลอดเกี่ยวกับ วิทยานิพนธ์ของผู้เขียนและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของดุขุณีนิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนจึง ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองท่านในความกรุณาเมตตาเอื้อเฟื้อที่มีต่อผู้เขียนเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ปรกติ ที่ให้เกียรติเป็นประธานสอบและ ขอกราบขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.สรารุช ปิตียาศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติพร อำไพ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วริยา ถ้ำเลิศ ที่กรุณารับเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และชี้แนะแนวทางการแก้ไขวิทยานิพนธ์ ให้ข้อสังเกตและให้แนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในระหว่างการสอบ จนกระทั่งดุขุณีนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณคุณคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ให้ทุนสนับสนุนการศึกษา และขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่คอยติดตามและบริการ ช่วยเหลือทุกอย่างจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวและเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ร่วมสถาบันทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาในการศึกษา และเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาในการศึกษา และขอขอบคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาให้ตลอดหลักสูตร

ภารดี ปลื้มโกศล

มิถุนายน 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	11
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา	12
1.4 ขอบเขตในการศึกษา	12
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	13
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิในการถูกลิขิตบบอินเทอร์เน็ต	14
กรณีเสรีชนเอนจิน ปัญหาและผลกระทบ	
2.1 แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัว	14
2.1.1 แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในระบบคอมพิวเตอร์	18
2.1.2 แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในระบบซีวิลลอว์	21
2.1.3 สิทธิความเป็นส่วนตัวและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	23
2.1.4 ประเภทของสิทธิความเป็นส่วนตัว	25
2.2 แนวคิดทั่วไปในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	26
2.2.1 ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล	28
2.2.2 ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล	29

2.2.3	รูปแบบการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	30
2.2.4	หลักการพื้นฐานในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	31
2.3	ความเป็นมา ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน	33
2.3.1	ความหมายและการทำงานของเสิร์ชเอนจิน	33
2.3.2	แนวคิด ทฤษฎีและความเป็นมาของสิทธิในการถูกลืม	38
2.4	ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน	62
2.4.1	ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตต่อเสิร์ชเอนจิน	63
2.4.2	คดีเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมในต่างประเทศ	68
บทที่ 3 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศและประเทศไทย		78
3.1	การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศ	78
3.1.1	การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในสหภาพยุโรป	79
3.1.2	การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในสหพันธรัฐรัสเซีย	119
3.1.3	การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา	129
3.2	ความเป็นมา หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในประเทศไทย	138
3.2.1	ความเป็นมา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยก่อน พ.ศ. 2540	139
3.2.2	ความเป็นมา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2540	144
3.3	การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืม	202
3.3.1	ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม	203
3.3.2	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม	206
3.3.3	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม	213
3.3.4	ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม	216

3.3.5 องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	220
บทที่ 4 วิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลี้มบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน	228
4.1 วิเคราะห์ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลี้ม	228
4.2 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	244
4.2.1 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	246
4.2.2 วิเคราะห์ข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	266
4.2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	281
4.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	306
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	316
5.1 บทสรุป	316
5.1.1 ประเด็นวิเคราะห์ขอบเขตการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	321
5.1.2 ประเด็นวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	324
5.1.3 ประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	339
5.2 ข้อเสนอแนะ	342
5.2.1 ขอบเขตการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	342
5.2.2 หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลี้ม	343
5.2.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	347
บรรณานุกรม	353
ภาคผนวก	367
ประวัติผู้เขียน	384

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 17 ตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับ ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1	106
3.2 ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม	203
3.3 หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม	206
3.4 ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม	213
3.5 ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม	216
3.6 ตารางองค์ประกอบคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	220
4.1 ตารางเปรียบเทียบคำตัดสินคดีเกี่ยวกับขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืมใน ประเทศต่าง ๆ	236
4.2 ตารางกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการ ให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์	261
4.3 ตารางกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการ ให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ หลายเว็บไซต์	264
4.4 ตารางคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบต่าง ๆ	292
4.5 ตารางขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง	303

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 3.1 ตารางเปรียบเทียบเหตุแห่งการปฏิเสธการดำเนินการตามคำร้องของเจ้าของข้อมูล 191

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งบนระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้สังคมสมัยใหม่เป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดนที่ทุกอย่างเชื่อมถึงกันหมด การค้นหาข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล การส่งข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในขอบเขตวงกว้างตลอดเวลาและเกิดขึ้นเป็นการทั่วโลกบนระบบอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตมีการปรากฏเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเอง หรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยเฉพาะที่เกิดจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสิร์ชเอนจิน (Search Engine) ทั้งนี้ หากข้อมูลที่จัดเก็บซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล และได้มีการนำข้อมูลไปใช้ ประมวลผลหรือเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจส่งผลให้บุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวได้รับความเสียหายได้¹ การเติบโตอย่างมากของเนื้อหาออนไลน์มีผลที่เกิดขึ้นเป็นการจัดตั้งฐานข้อมูลประเภทต่าง ๆ ที่สามารถจัดเก็บข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลได้จำนวนมากและคงอยู่ตลอดไป เนื่องจากความจุของเซิร์ฟเวอร์เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื้อหาทั้งหมดโพสต์ครั้งเดียวยังคงออนไลน์จนกว่าจะมีแหล่งที่มายืนยันว่าจะลบข้อมูลดังกล่าวออก จึงเป็นที่มาของนิยามคำพูด “อินเทอร์เน็ตไม่เคยลืม” ที่เจฟฟรีย์ โรเซน ได้รับการยอมรับในปี ค.ศ. 2010 “อินเทอร์เน็ตบันทึกทุกอย่างและไม่ลืมทุกสิ่ง ทุกภาพที่ออนไลน์, การอัปเดตสถานะ, การโพสต์ทวีตเตอร์ และรายการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บไว้ตลอดไปบนเว็บไซต์ซึ่งรวบรวมและแบ่งปันการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่น่าอับอายจากผู้ใช้เฟซบุ๊ก, ภาพถ่ายที่ไม่เหมาะสมและการ

¹ นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: พี.เพรส, 2557), หน้า 295.

พูดต่าง ๆ บนออนไลน์จะอยู่ตลอดไปบนระบบอินเทอร์เน็ต”² อินเทอร์เน็ตที่ไม่เคยลืมจึงกลายเป็นปัญหาในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล³ โดยเมื่อระยะเวลาผ่านไปข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวนั้นอาจส่งผลกระทบต่อผู้เป็นเจ้าของข้อมูลได้ในภายหลัง เช่น เป็นข้อมูลที่ล้าสมัยแล้ว หรือหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ หรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ข้อมูลดังกล่าวยังคงอยู่ตลอดบนระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานประการหนึ่ง ซึ่งมีกฎหมายให้การรับรองและคุ้มครองตามข้อตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของไทย เช่น การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามแนวทางขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Guidelines on the protection of Privacy and Transborder Data Flows of Personal Data (The Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การรับรองและคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับเสรีภาพและสิทธิอื่น โดยสิทธิดังกล่าวอาจถูกจำกัดในกรณีของเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น (Freedom of Expression) ทั้งในส่วนของผู้สื่อข่าวและประชาชนทั่วไป โดยหากข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ซึ่งเป็นประโยชน์อันเกิดแก่ประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาตัดสินใจเลือกหรือกำหนดหนทางในการดำรงชีวิตของตนเองหรือของสังคมที่ดำรงอยู่ โดยสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวก็ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560⁴ เช่นกัน เนื่องจาก

² Jeffrey Rosen, “The Web Means the End of Forgetting,” **The New York Time Magazine** (2010, July 21), para. 1, Retrieved April 10, 2020 from <https://www.nytimes.com/2010/07/25/magazine/25privacy-t2.html>

³ Edward Lee, “Recognizing Right in Real Time: The Role of Google in the EU Right to be Forgotten,” **UC Davis Law Review** 49, 3 (2016): 1029-1030.

⁴ มาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพ

ปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมีความจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญมากของประชาชนในการรับรู้ แสวงหา หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของรัฐหรือเอกชน ซึ่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลด้วย การเผยแพร่เรื่องราวของบุคคลที่น่าสนใจหรือเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลสาธารณะเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นเหมือนข้อจำกัดทำให้ขอบเขตของสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลแคบลง ถ้าเป็นบุคคลทั่วไป สิทธิความเป็นส่วนตัว และข้อมูลส่วนบุคคลย่อมมีมากกว่าบุคคลสาธารณะ เช่น นักการเมือง เจ้าหน้าที่อาวุโส นักธุรกิจ และสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ (ที่ได้รับการควบคุม) เป็นต้น ซึ่งประเด็นในการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวต้องพิจารณาด้วยว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะมีคุณค่าแก่การเปิดเผยหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะหรือไม่

นอกจากนี้ ในปัจจุบันข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตมีการปรากฏเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าของข้อมูลเอง หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ และเมื่อระยะเวลาผ่านไปข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวนั้นอาจส่งผลร้ายต่อผู้เป็นเจ้าของข้อมูลได้ในภายหลังในขณะที่อินเทอร์เน็ตยังคงข้อมูลดังกล่าวอยู่ตลอดบนระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในระบบอินเทอร์เน็ตทั้งในระดับผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเองและต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม ในปี ค.ศ. 2009 แนวคิดของการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลในรูปแบบของสิทธิที่จะขอให้ผู้ประกอบการให้บริการบนระบบอินเทอร์เน็ตลบข้อมูลส่วนบุคคลของตน อันเป็นแนวคิดของสิทธิในการถูกลืม (Right to be Forgotten)⁵ตามความหมายในปัจจุบันเริ่มปรากฏขึ้นในกฎหมาย Le Droit d'Oubli ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับรูปแบบการโฆษณาและสังคมออนไลน์ (Social Networks) และผู้ให้บริการการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต โดยให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาคดีอาญา

ของประชาชน เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

มาตรา 41 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) ได้รับความทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ...

⁵ นักวิชาการบางท่านจะใช้เป็น “สิทธิที่จะถูกลืม”

ที่ได้รับโทษครบถ้วนแล้วหรือได้รับการพักโทษ ในอันที่จะขอให้ห้ามการเผยแพร่เนื้อหาของข้อกล่าวหาหรือการได้รับโทษจำคุกของตน⁶

ต่อมา สิทธิในการถูกลืมหรือสิทธิในการลบ (Right to be Forgotten/Right to Erasure) ได้มีการพัฒนาโดยสหภาพยุโรปและได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมถึงได้มีการกำหนดข้อยกเว้นของสิทธิในการถูกลืมและสภาพบังคับของการฝ่าฝืนสิทธิดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนในกฎระเบียบของสภาและคณะมนตรียุโรปว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลในเรื่องการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและการเคลื่อนไหวอย่างเสรีซึ่งข้อมูลดังกล่าว หรือข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (Regulation (EU) 2016/679 of The European Parliament and of The Council of 27 April 2016 on the Protection of Natural Persons with Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of Such Data, and Repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)) ในฐานะกรอบทางกฎหมายด้านการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรปโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล⁷ ในอันที่จะลบข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับตนโดยไม่ชักช้า เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บหรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูล หรือเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย⁸ เป็นต้น โดยต่อมาในปี พ.ศ. 2563 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลแห่งสหภาพยุโรปได้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินซึ่งจนสำเร็จเป็นแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016

⁶ Meg Leta Ambrose, “It’s about Time: Privacy, Information Lifecycles, and the Right to be Forgotten,” *Stanford Technology Law Review* 16 (October 2013): 395.

⁷ Article 4 of General Data Protection Regulation

Definitions

For the purposes of this Regulation:

(7) ‘controller’ means the natural or legal person, public authority, agency or other body which, alone or jointly with others, determines the purposes and means of the processing of personal data; where the purposes and means of such processing are determined by Union or Member State law, the controller or the specific criteria for its nomination may be provided for by Union or Member State law

⁸ Article 17 of General Data Protection Regulation

ส่วนที่ 1 (Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part 1)) โดยแนวปฏิบัตินี้จะเน้นเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลที่เป็นเสิร์ชเอนจินและลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น⁹ ทั้งนี้ ในการออกประกาศหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิดังกล่าวของไทยจึงต้องศึกษาแนวทางการใช้สิทธิดังกล่าวตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 สิทธิเพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมให้มีความครอบคลุมชัดเจนยิ่งขึ้น

รวมถึงได้มีคำตัดสินคดีเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมระหว่างชาวสเปน และ Google ของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป¹⁰ โดยเจ้าของข้อมูลมีสิทธิในการถูกลืมที่จะขอให้ผู้ประกอบการให้บริการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตหรือเสิร์ชเอนจิน ลบรายการแสดงผลการค้นหาซึ่งแสดงโดยการค้นหาจากชื่อของเจ้าของข้อมูล ซึ่งเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บที่ได้เผยแพร่โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้วโดยบุคคลที่สามแม้ว่าข้อมูลที่ถูกเผยแพร่จะเป็นความจริง โดยศาลคำนึงถึงสิทธิความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสำคัญในการชั่งน้ำหนักกับประโยชน์สาธารณะในการเข้าถึงข้อมูลและสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น โดยศาลเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวและเรื่องที่มีการเผยแพร่งดงามเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วสิบหกปีและไม่ได้เป็นเรื่องประโยชน์สาธารณะที่จะให้เข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ผลของคำตัดสินดังกล่าวเป็นการตัดสินโดยการใช้สิทธิในการถูกลืมในคดีที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในศาลและส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ ที่ให้บริการประมวลผลบนระบบอินเทอร์เน็ตและประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจและตระหนักถึงสิทธิดังกล่าวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นพัฒนาการในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตโดยการมุ่งเน้นมาตรการที่เพิ่มศักยภาพให้แก่ประชาชนในการที่จะควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองบนระบบอินเทอร์เน็ตสอดคล้องกับข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ตที่มีปริมาณข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มมากขึ้น โดยยังไม่มีมาตรการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอโดยมีแนวคิดพัฒนา

⁹ European Data Protection Board, **Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part 1) Version 2.0** (Brussels: EDPB, 2020), pp. 4-5.

¹⁰ The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González** (Luxembourg: Court of Justice of the European Union, 2014).

เสิร์ชเอนจิน (Search Engine)¹² ซึ่งจากข้อมูลทางสถิติกิจกรรมยอดนิยมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่อันดับ 1 คือ Social Media 95.3% ส่วนอันดับสองคือ ดูโทรทัศน์/คลิป/หนัง/ฟังเพลงออนไลน์ 85% รองลงมาคือ ค้นหาข้อมูล (Search) เช่น ค้นหาข้อมูลใน Google, Bing คิดเป็น 82.2%¹³ ทำให้มีการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตจำนวนมากตลอดเวลาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งโดยเจ้าของข้อมูลเอง หรือบุคคลอื่น ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่กันอย่างแพร่หลายโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ อาจถูกนำไปใช้ในทางก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลได้ไม่ว่าจะเป็นรูปถ่ายบัตรประชาชน สมุดบัญชี ข้อมูลที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น

ดังนั้น หากใครต้องการค้นหาข้อมูล วิธีที่ง่ายและเร็วจะเป็นการค้นหาข้อมูลที่ต้องการทราบบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว โดยวิธีการค้นหาที่สามารถทำได้ง่ายและให้ผลการค้นหาที่แม่นยำ จะต้องทำการค้นหาจากเว็บไซต์สำหรับค้นหาข้อมูลหรือเรียกว่า Search Engine Site ที่มีหน้าที่ในการรวบรวมรายชื่อของเว็บไซต์ต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่

ในจำนวนนี้มีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 94.8 ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 77.8 และผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 26.4 ประชาชนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือ เพื่อใช้บริการฟังก์ชันบนโทรศัพท์มือถือ (ร้อยละ 87.8) ใช้บริการข้อความสั้น (SMS) (ร้อยละ 72.2) และใช้บริการค้นหา/แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต (Data Internet) เช่น อีเมล เกมออนไลน์ โซเชียลเน็ตเวิร์ก เป็นต้น (ร้อยละ 67.0)

¹² Jerri L. Leadford, *Search Engine Optimization Bible* (Indianapolis: Wiley, 2008), p. 5.

เสิร์ชเอนจิน (Search Engine) คือ โปรแกรมค้นหา ที่ถูกออกแบบมาเป็นเครื่องมือใช้งานในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ โดยโปรแกรมส่วนมากที่ใช้สำหรับการค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ Search Engines จะมีวิธีการค้นหาโดยการกรอกข้อมูลหรือคำที่ต้องการค้นหาลงไป แล้วเว็บไซต์จะทำการประมวลผลผลลัพธ์ต่าง ๆ ออกมาให้ผู้ค้นหาข้อมูลทราบ ซึ่งคำค้นหาที่ใช้จะเรียกว่าเป็นคีย์เวิร์ด (Keyword) โดยเสิร์ชเอนจินจะมีหน้าที่ในการสำรวจรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้ง URL รูปภาพ หัวเรื่อง เนื้อหา และลิงค์ที่เข้าถึงเว็บไซต์นั้นไว้และจัดทำดัชนีหรือจำแนกเป็นหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและเก็บรวบรวมและแสดงข้อมูลให้กับผู้ใช้บริการผ่านลิงค์ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงตามคำค้นหา

¹³ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563 (Thailand Internet User Behavior 2020)* (กรุงเทพมหานคร: สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563), หน้า 47.

ทำให้ประหยัดเวลาในการใช้งานมากกว่าการค้นหาข้อมูลด้วยตนเองผ่านทางเอกสารต่าง ๆ ตามห้องสมุดหรือหน่วยงานต่าง ๆ เหมือนในอดีตโดย Search Engine Site ที่นิยมใช้ที่สุด จะเป็น Google Yahoo Bing ฯลฯ โดย Google เป็นบริษัทมหาชนซึ่งมีผลิตภัณฑ์และบริการในรูปแบบต่าง ๆ และเป็นทั้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เช่น Google Analytics (ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล) Google Search (ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล) เป็นต้น โดย Google search ซึ่งเป็น Search Engine ที่มีคนนิยมใช้มากที่สุดในโลกก็มีทั้ง www.google.com ซึ่งใช้กันในระดับทั่วโลกโดยเป็นของสหรัฐอเมริกา และ www.google.co.th เป็น google ของประเทศไทยและมี Google ของในประเทศต่าง ๆ ในหลาย ๆ ภาษา เช่น www.google.co.uk www.google.co.jp เป็นต้น โดยการค้นหาข้อมูลใช้คำค้นที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นชื่อนามสกุลของบุคคล หรือคำค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ปรากฏข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคำค้นที่ค้นหาได้ซึ่งอาจมีทั้งข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ประวัติส่วนตัว หรือข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ประสงค์จะให้ปรากฏในผลการค้นหาด้วยเหตุต่าง ๆ เช่น เจ้าของข้อมูลได้ถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูล หรือคัดค้านการประมวลผลข้อมูล เป็นต้น ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลย่อมไม่ประสงค์อยากให้ข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่ต่อไป เพราะผลการค้นหาดังกล่าวอาจส่งผลเสียต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั้งชีวิตส่วนตัว การทำงาน การประกอบธุรกิจต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยการแก้ไขปัญหาให้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวหายไปจากการค้นหาของเสิร์ชเอนจินโดยการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าว

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยมีวิวัฒนาการที่ไม่ยาวนานนัก โดยได้มีการยกร่างกฎหมายซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้นเป็นร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ... ซึ่งได้ผ่านกระบวนการปรับแก้หลายครั้งจนออกมาเป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2562 โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ทั้งหมดตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดนิยามศัพท์ในส่วน of ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และกฎหมายดังกล่าวมีข้อยกเว้นที่ค่อนข้างกว้างในหลายเรื่องที่ไม่ถูกบังคับโดยกฎหมายฉบับนี้ เช่น การดำเนินงานของหน่วยงานความมั่นคง การเปิดเผยข้อมูลโดยสื่อมวลชน เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิใช้สิทธิในการถูกลืมให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีรูปแบบในการใช้สิทธิที่คล้ายคลึงกับการใช้สิทธิในการถูกลืม มาตรา 17 ของข้อบังคับสหภาพยุโรปโดยมีรูปแบบคล้ายคลึงกันตั้งแต่โครงสร้างการใช้สิทธิที่แบ่งเป็น 3 ส่วน 1) เหตุแห่งการใช้สิทธิในการลบ 2) กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้

ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและถูกร้องขอใช้สิทธิในการลบดังกล่าวต้องแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ 3) ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการลบ โดยกฎหมายดังกล่าวปรากฏรูปแบบที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมของการคุ้มครอง “สิทธิในการถูกลืม” ในมาตรา 33 ซึ่งอยู่ในหมวด 3 โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 33 ได้มีการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืม และได้กำหนดหลักเกณฑ์เหตุในการยื่นคำร้องใน 4 หลักเกณฑ์ และข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 ไว้ก็ตาม แต่ยังคงมีปัญหาการใช้สิทธิในการถูกลืมในทางปฏิบัติในประเทศไทยที่อาจจะเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ในการบังคับใช้สิทธิจริงในหลายประเด็น ดังนี้

1) ปัญหาขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 สามารถใช้สิทธิดังกล่าวกับเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่นอกอาณาเขตของไทยได้เพียงใด โดยการใช้สิทธิดังกล่าวจะต้องมีการลบทุกโดเมนเนมของเสิร์ชเอนจินทั้งที่อยู่ในและอยู่นอกอาณาเขตไทยได้หรือไม่ เช่น www.google.co.th, www.google.co.uk, www.google.com เป็นต้น

2) หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลืม โดยแบ่งเป็นสามประเด็น ดังนี้

(1) หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมจะสามารถใช้สิทธิได้แค่ไหนเพียงใดในแต่ละหลักเกณฑ์ เช่น กรณีเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกรณีในลักษณะใด มีกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจินหรือไม่ หรือเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องพิจารณาในเรื่องใดบ้าง เป็นต้น

(2) ข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมจะต้องพิจารณาถึงเรื่องใดบ้างในแต่ละข้อยกเว้น เช่น การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจะต้องพิจารณาถึงข้อมูลใดบ้างและรวมเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทุกประเภทหรือไม่ เสิร์ชเอนจินมีกรณีที่เข้าข้อยกเว้นกรณีมีความจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่เสิร์ชเอนจินหรือไม่ เสิร์ชเอนจินมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตาม

กฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ที่จะเข้าช้อยกเว้นไม่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น เหตุในการใช้สิทธิรวมถึงช้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าว ณ ปัจจุบันยังไม่มีประกาศ รายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลืมและช้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินที่ชัดเจน ซึ่งกรณีรายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลืมและช้อยกเว้นในการใช้สิทธิดังกล่าวมีความสำคัญมากต่อการใช้สิทธิในเบื้องต้นให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะหากไม่มีรายละเอียดดังกล่าวการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงช้อยกเว้นอาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางกฎหมายและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในอันที่ต้องการใช้สิทธิลบข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจิน เช่น เจ้าของข้อมูลอาจเข้าใจผิดว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่บุคคลนั้นร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมได้ตามเหตุแห่งการใช้สิทธิ แต่กลายเป็นเข้าช้อยกเว้นจนไม่ได้รับการลบข้อมูลตามต้องการ เป็นต้น

(3) ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม ปัจจุบันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถดำเนินการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยได้อย่างไร จะสามารถติดต่อได้ที่ทำการเสิร์ชเอนจินโดยตรงหรือทางช่องทางใด ยังไม่มีรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่ชัดเจนมีเพียงแบบฟอร์มในการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมของเสิร์ชเอนจินแต่ละแห่งโดยอาจยื่นฟอร์มการใช้สิทธิในการถูกลืมที่เป็นภาษาอังกฤษผ่านเสิร์ชเอนจินหรืออีเมลของเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคทั้งทางด้านภาษาและเทคโนโลยีในการใช้สิทธิดังกล่าว อีกทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่มีในส่วนรายละเอียดในการระบุข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการจัดเตรียมเพื่อประกอบการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดที่ต้องมีในการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเช่นกันว่าเมื่อต้องการใช้สิทธิแต่ไม่ทราบว่าต้องจัดเตรียมข้อมูลแค่ไหนอย่างไร รวมถึงช่องทางการใช้สิทธิหรือมีขั้นตอนในการใช้สิทธิอย่างไร ใช้สิทธิผ่านช่องทางใด ใช้ระยะเวลาานานแค่ไหน

3) องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ โดยในส่วนขององค์กรบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีการวางโครงสร้างที่ให้มีกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญอาจเป็นบุคคลภายนอกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญแต่เป็นบุคคลที่มาจากภาครัฐหรือเอกชนได้และไม่ใช่การปฏิบัติงานเต็มเวลาซึ่งอาจจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เป็นต้น โดยปัจจุบันได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ชุด ได้แก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ และ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ และมีระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565 จะมีจำนวนเพียงพอหรือคุณสมบัติเหมาะสมกับการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินหรือไม่

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และปัญหาในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินในประเทศไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเน้นศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปว่ามีการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินในประเทศไทยเพียงใดจึงต้องศึกษาสถานการณ์ในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินในประเทศไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดโดยเน้นศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทั้งในส่วนของกฎหมาย นิยามศัพท์ ขอบเขตในการบังคับใช้ สิทธิของเจ้าของข้อมูลในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้น หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิ รวมทั้งรายละเอียดในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิ ตลอดจนกระบวนการในการบังคับใช้กฎหมาย และอัตราโทษเพื่อหาแนวทางกำหนดรูปแบบการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิด กฎหมายต่างประเทศ และประเทศไทย คำตัดสินของศาลรวมถึงปัญหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น แนวทางการใช้สิทธิดังกล่าวตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชนเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และของไทย เพื่อกำหนดแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นประโยชน์สาธารณะและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจิน
- 2) เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินในกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย
- 3) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติ ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินในต่างประเทศ
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินในบริบทของประเทศไทย
- 5) เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเอนจินที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินซึ่งได้บัญญัติคุ้มครองไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่มีรายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่มีความชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ ดังนั้นจึงสมควรแก้ไขปัญหาโดยจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางในการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตในกรณีเสรีชเอนจินในลักษณะกฎหมายลำดับรองเป็นประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33 โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมและขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม กรณีเสรีชเอนจินเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเปรียบเทียบและศึกษาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชเอนจินในต่างประเทศ ในไทยปัญหาและคดีที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตในกรณีเสรีชเอนจินที่เหมาะสมในลักษณะกฎหมายลำดับรองในประเทศไทยต่อไป

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

ผู้เขียนใช้แนวทางการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชเอนจิน การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ประโยชน์สาธารณะ และเสรีชเอนจิน จากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ คำพิพากษาของศาล แนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชเอนจินของระหว่างประเทศ และของไทย เอกสารจากฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

- 1) ทำให้ทราบถึงแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นประโยชน์สาธารณะและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจิน
- 2) ทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินในกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย
- 3) ทำให้ทราบและวิเคราะห์ถึงแนวปฏิบัติ ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินในต่างประเทศ
- 4) ทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมถึงแนวทางเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจินในบริบทของประเทศไทย
- 5) ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและเสนอแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตในกรณีเสรีชเอนจินที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบน ระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน ปัญหาและผลกระทบ

เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นประโยชน์สาธารณะและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน จึงต้องทำการศึกษาถึงแนวคิดพื้นฐาน ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และประโยชน์สาธารณะ ความเป็นมาและระบบการทำงานของอินเทอร์เน็ตและเสิร์ชเอนจิน และความเป็นมาของสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน รวมถึงตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิต่าง ๆ ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวและคดีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศต่าง ๆ และไทยต่อไป

2.1 แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัว

“สิทธิความเป็นส่วนตัว” (Right to Privacy) ถือเป็นส่วนหนึ่งในสิทธิมนุษยชน เป็นคุณลักษณะประจำตัวของมนุษย์ทุกคน เป็นสิทธิและเสรีภาพตามธรรมชาติของมนุษย์ในฐานะที่เขาเกิดเป็นมนุษย์ ไม่มีมนุษย์ผู้ใดที่จะสามารถพรากสิทธิและเสรีภาพนี้ได้โดยชอบ เป็นสิทธิเด็ดขาด (Absolute Right) ที่ใช้ยับยั้งบุคคลอื่นได้ทั่วไปในการที่บุคคลจะรอดพ้นจากการสังเกต การรู้เห็น การสืบความลับ การรบกวนต่าง ๆ และมีความสันโดษชอบเขตที่บุคคลควรจะได้รับเคารพและได้รับความคุ้มครองในสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวก็คือ มีการดำรงชีวิตอย่างอิสระ トラบเท่าที่ไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือสาธารณชน หรือขัดต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อย¹⁴

¹⁴ พงษ์ธร สำราญ, สิทธิส่วนบุคคลกับเทคโนโลยี GPS (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), หน้า 10.

ทั้งนี้ “สิทธิความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy)” ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดเรื่องสิทธิในสภาพบุคคล (Right of the Personality) เพื่อปกป้องขอบเขตความเป็นส่วนตัว การเปิดเผยต่อสาธารณะและการไม่ถูกรบกวน¹⁵ ทั้งนี้ ในสมัยโบราณ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับ “ความเป็นส่วนตัว” คือ การที่ไม่ร่วมอยู่กับคนอื่นหรือการปลีกตัวออกจากสังคม ดังเช่นในสมัยโรมัน แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวได้มีการยอมรับว่าบุคคลแต่ละคนมีเขตแดนของตัวเอง ซึ่งในเขตแดนดังกล่าวเปรียบเสมือนเป็นที่พำนักพักพิงไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางสังคมในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ภายในดินแดนส่วนตัวนี้เป็นดินแดนเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลเท่านั้น และเป็นที่ปราศจากการเข้ามาเกี่ยวข้องของคนในสังคม¹⁶

นับจากศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมา แนวความคิดเกี่ยวกับขอบเขตความเป็นส่วนตัวมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยอธิบายความเป็นส่วนตัวว่าได้แก่เรื่องเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกาย ครอบครัว และรวมถึงทรัพย์สินด้วย เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวแนวความคิดการแบ่งขอบเขตระหว่าง “ส่วนตัว” ออกจากขอบเขต “สาธารณะ” มีความชัดเจนมากขึ้นบนพื้นฐานความเชื่อมั่นในความเป็นส่วนตัวว่าเป็นสิทธิของมนุษย์ที่สามารถป้องกันมิให้รัฐหรือบุคคลใดล่วงล้ำดินแดนส่วนตัวของปัจเจกบุคคล กระแสการเรียกร้องให้รัฐรับรองและประกันสิทธิ เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชนเกิดขึ้นทั่วไป มีการแบ่งแยกทรัพย์สินส่วนตัวออกจากสาธารณะ โดยอธิบายว่าทรัพย์สินใดเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลใด บุคคลนั้นย่อมมีความชอบธรรมที่จะหวงแหนทรัพย์สินนั้นและกีดกันบุคคลอื่นทั้งโลกไม่ว่าจะเป็นเอกชนรัฐไม่ให้เข้าแทรกแซงทรัพย์สินของตนโดยพลการ โดยมีนักคิดที่ได้นำเอาความสำคัญของทรัพย์สินมาตีแผ่ให้เห็นอย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือคือ John Locke นักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ในสมัยใหม่ชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อความคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพและประชาธิปไตยของโลกเป็นอย่างยิ่ง มีการนำเอาความคิดของเขามาบัญญัติเป็นหลัก ประกันสิทธิในทรัพย์สินของเอกชนในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา รัฐธรรมนูญของฝรั่งเศส หลังการปฏิวัติใหญ่ และรัฐธรรมนูญของประเทศอื่น ๆ ในสมัยต่อมา¹⁷

ในเวลาต่อมาพัฒนาการครั้งสำคัญที่เห็นว่ามีผลชัดเจนในการพัฒนาแนวคิดการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวมากที่สุด คือ เมื่อมีการเผยแพร่บทความเรื่อง “The Right to Privacy”

¹⁵ Stig Strömholm, *Right to Privacy and the Rights of the Personality* (Stockholm: P. A. Norstedt & Soners Förlag, 1967), pp. 29-30.

¹⁶ นคร เสรีรักษ์, *ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย*, หน้า 62.

¹⁷ ปรีดี เกษมทรัพย์, *นิติปรัชญา*, พิมพ์ครั้งที่ 15 (กรุงเทพมหานคร: โครงการประกอบการตำราและเอกสารคำสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), หน้า 198-199.

โดย Samuel D. Warren และ Louis D. Brandeis บทความดังกล่าวเป็นผลสะท้อนของการพัฒนาเทคโนโลยีในช่วงปี ค.ศ. 1890 สิทธิต่างๆ ของบุคคลเกิดขึ้นจากการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าของสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมส่งผลให้เกิดการพัฒนาของสิทธิประเภทใหม่รวมถึงกฎหมาย โดยจะต้องมีการพัฒนาต่อไปตามยุคสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม เช่น สิทธิในทรัพย์สินที่ แต่เดิมให้ความคุ้มครองเฉพาะทรัพย์สินที่มีรูปร่าง และต่อมามีการพัฒนาความคุ้มครองให้รวมไปถึง ทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง และคุ้มครองความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่เรียกว่า ทรัพย์สินทางปัญญา การเกิดขึ้นของ การถ่ายภาพ การมีแท่นพิมพ์หนังสือพิมพ์ที่สามารถพิมพ์หนังสือได้รวดเร็ว และการคิดค้นเครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ ๆ และการพัฒนาระบบธุรกิจ ซึ่ง Warren และ Brandeis กล่าวว่า ความก้าวหน้าดังกล่าวนี้ทำให้มีความจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองแก่บุคคล เพราะพัฒนาการของเทคโนโลยีดังกล่าวทำให้เกิดการคุกคามสิทธิประโยชน์ของบุคคลอย่างน่ากลัว ทั้งนี้ Warren และ Brandeis อธิบาย “สิทธิความเป็นส่วนตัว” (Privacy) ว่าหมายถึง “สิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง” (The Right to be Let Alone)¹⁸

ทั้งนี้ เป็นการมองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวเป็นสองด้าน คือ ความเป็นส่วนตัวในด้านนามธรรม ได้แก่ การที่บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความเชื่อถือศรัทธาในลัทธิศาสนา ส่วนความเป็นส่วนตัวในทางด้านรูปธรรม คือ สิทธิที่จะอยู่โดยลำพังปราศจากการรบกวนและการแทรกแซงจากสังคม การอยู่อย่างสันโดษไม่ติดต่อสัมพันธ์กับสังคม ข้อสังเกตของ Warren และ Brandeis ที่สำคัญในบทความนี้พยายามชี้ให้เห็นว่า ในขณะนั้นรัฐธรรมนูญคุ้มครองบุคคลต่อการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว ที่เกิดจากการกระทำของรัฐเท่านั้น ซึ่งทั้ง Warren และ Brandeis มีความเห็นแย้งว่า นอกจากการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวจากการกระทำของรัฐแล้ว บุคคลควรได้รับการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวจากการละเมิดที่เกิดจากการกระทำของเอกชนอื่น ๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน เพื่อนบ้าน นายจ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือนักหนังสือพิมพ์¹⁹ ซึ่งภายใต้แนวคิดนี้ข้อมูลใดก็ตามที่สามารถรักษาความลับเกี่ยวกับตัวบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายจากการละเมิดโดยบุคคลอื่น²⁰ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดด้านความเป็นอยู่ส่วนตัวในช่วงศตวรรษที่ 19 นั้นได้มีการพัฒนาขึ้นและยอมรับในฐานะที่เป็นสิทธิความเป็นส่วนตัวซึ่ง

¹⁸ Samuel D. Warren and Louis D. Brandeis, “The Right to Privacy,” *Harvard Law Review* 4 (December 1890): 193-196.

¹⁹ นคร เสรีรักษ์, *ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย*, หน้า 67-68.

²⁰ Vera Bergelson. “It’s personal but is it mine? Toward Property Right in Personal Information,” *U.C. Divis Law Review* 37 (2003): 401.

อาจดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิดังกล่าวก็ยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเก็บรักษาความลับ (Secrecy Paradigm) ในเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตในความเป็นอยู่ส่วนตัวในทำนองเดียวกับแนวคิดดั้งเดิมอยู่นั่นเอง

ในเวลาต่อมาก็มีผู้ให้คำจำกัดความคำว่า ความเป็นอยู่ส่วนตัว ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเห็นว่าคำจำกัดความเพิ่มที่ว่าหมายถึงสิทธิที่จะอยู่โดยลำพังนั้นมีความหมายกว้างและไม่ชัดเจนจึงได้เสนอคำจำกัดความนั้นเสียใหม่ให้ชัดเจนกว่าเดิมว่าหมายถึง การจำกัดการเข้าถึงตัวปัจเจกชนโดยบุคคลอื่น (The Limitation of Other's Access to an Individual) เป็นการให้คำจำกัดความภายใต้ทฤษฎีการจำกัดการเข้าถึง (Restricted Access Theory) ซึ่งมีหลักการสำคัญว่า ความเป็นอยู่ส่วนตัวคือการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างแน่แท้ (Privacy Amounts to Restricting Access to Information about Oneself in Certain Contexts)²¹ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ²² ได้แก่

- 1) การเก็บรักษาความลับ (Secrecy) ซึ่งหมายถึงการจำกัดมิให้บุคคลอื่นทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
- 2) การปิดบังชื่อหรือไม่เปิดเผยตัว (Anonymity) ซึ่งหมายถึงการป้องกันมิให้บุคคลอื่นทราบว่าตนเองเป็นใคร
- 3) การอยู่โดยลำพัง (Solitude) ซึ่งหมายถึงการที่ไม่มีบุคคลอื่นเข้ามาอยู่ใกล้ชิดในทางกายภาพ

ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทั่วไป ทำให้คำว่า “ส่วนตัว” ได้แก่ ความสามารถในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination) ในการควบคุมข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคล การที่บุคคลจะมีความสามารถคิดและตัดสินใจขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีและอยู่ในเขตแดนส่วนตัว (Private Sphere) ของแต่ละคน เขตแดนส่วนตัวนี้ตรงข้ามกับเขตแดนสาธารณะ (Public Sphere) ซึ่งได้แก่ ขอบเขตที่นอกเหนือไปจากพื้นที่ “ส่วนตัว” อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ร่วมกันและการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อกันและกัน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน²³

²¹ Richard A. Spinello, **Cyberethics: Morality and Law in Cyberspace**, 6th ed. (Massachusetts: John and Barlett, 2003), pp. 150-151.

²² Ruth Gavison, “Privacy and the Limits of Law,” **The Yale Law Journal** 89 (January 1980): 428-433.

²³ Patrick Birkinshaw, **Citizenship and Privacy: Right of Citizenship** (London: Marsell, 1993), p. 31.

การพิจารณาเพื่อที่จะตัดสินว่าข้อเท็จจริงใดเป็นเรื่อง “ส่วนตัว” เป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้น อาจเป็นเรื่องส่วนตัวในสังคมหนึ่ง แต่ในอีกสังคมหนึ่งอาจไม่ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวเลยก็อาจเป็นไปได้ แต่อย่างไรก็ดี ได้มีความพยายามที่จะสรุปขอบเขตของ “ความเป็นส่วนตัว” เพื่อเป็นแนวทางการพิจารณา²⁴ ได้แก่

- 1) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อตัวร่างกายของบุคคล
- 2) เป็นเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคล
- 3) เป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ได้แก่บุคคลในครอบครัว ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เพศสัมพันธ์ การเกิด การตาย ของบุคคลในครอบครัว
- 4) เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น แนวทางการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการติดต่อสื่อสาร
- 5) เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิด ทศนคติ ความเชื่อในลัทธิหรือศาสนา หรือลัทธิทางการเมือง
- 6) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน หรือภายในกลุ่มบุคคลที่ตั้งขึ้น
- 7) เป็นเรื่องเกี่ยวกับกรณีอื่น ๆ ที่อาจถือได้ว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคล

นอกจากนี้ ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและแนวความคิดในการดำรงชีวิตของคนในสังคม หรือเบื้องต้นอาจพิจารณาจากแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานของในแต่ละสังคมว่าถือเรื่องใดเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องใดเป็นเรื่องสาธารณะ

แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในระบบคอมมอนลอว์และระบบซีวิลลอว์ มีดังนี้

2.1.1 แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในระบบคอมมอนลอว์

สิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นแนวความคิดพื้นฐานที่รองรับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละลักษณะซึ่งสัมพันธ์เชื่อมโยงกันจากแนวความคิดหลักในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัว ทั้งนี้ สิทธิส่วนบุคคลก็มิได้เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นใหม่แต่อย่างใด เพียงแต่การพัฒนาและการตรากฎหมายขึ้นเพื่อรองรับอย่างชัดเจนนั้นเพิ่งเกิดขึ้นได้ไม่นานนัก โดยแต่เดิมในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ที่ใช้กฎหมายระบบคอมมอนลอว์ ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอื่น ๆ ที่ใช้

²⁴ ซูชีพ ปิมทะศิริ, การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 3.

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการไม่มีหลักกฎหมายทั่วไปที่ใช้รับรองสิทธิความเป็นส่วนตัว²⁵ โดยสิทธิดังกล่าวจะถูกพิจารณาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งรัฐ การให้ความคุ้มครองและการเยียวยาความเสียหายจากการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นการปรับใช้บทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยละเมิดและกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นหากเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว ศาลจะให้ความสำคัญกับการประกันสิทธิของบุคคลในการตัดสินใจ ในการใช้ความคิด ความรู้สึกในจิตใจและอารมณ์ของแต่ละคนที่สื่อสารถึงบุคคลอื่นเป็นสำคัญ²⁶ และจะไม่พยายามสร้างหลักกฎหมายขึ้นมาใหม่ การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวจึงอยู่ในขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด ความรับผิดฐานบุกรุก (Trespass) ความรับผิดฐานก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ (Nuisance) ความรับผิดฐานหมิ่นประมาท (Defamation) ความรับผิดฐานการเปิดเผยความลับ (Breach of Confidence) ความรับผิดฐานกระทำโดยประมาท หรือไม่ใช้ความระมัดระวังตามสมควร (Negligence) และความรับผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ (Copyright)²⁷

การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศสหรัฐอเมริกาภายใต้การปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญปรากฏอยู่ในการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สี่ กล่าวคือในการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่หนึ่ง (First Amendment) เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลจากการกระทำที่ถือเป็นการแทรกแซงความเป็นส่วนตัวของรัฐและจากเอกชนด้วยกันเอง สิทธิที่ได้รับความคุ้มครองได้แก่ สิทธิในการรวมตัวเป็นกลุ่มสมาคม สิทธิและเสรีภาพในการปราศรัย และการแสดงความคิดเห็น และในการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่สี่ (Fourth Amendment) เป็นการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของบุคคลจากการค้นและการยึดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ภายใต้บทบัญญัติฉบับนี้มีขอบเขตคุ้มครองความเป็นส่วนตัวทั้งเกี่ยวกับร่างกาย บ้าน ที่อยู่อาศัย และเอกสาร²⁸ โดยการคุ้มครองภายใต้การปรับปรุงแก้ไข

²⁵ Mark Littman and Peter Carter-Ruck, **Privacy and the Law** (London: Stevens & Sons, 1970), p. 8.

²⁶ Andreas S. Voss, “The Right to Privacy & Assisted Reproductive Technologies: A Comparative Study of Law of Germany and the U.S.,” **New York Law Journal of International & Comparative Law** 21 (2002): 235.

²⁷ นคร เสรีรักษ์, **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย**, หน้า 68-69.

²⁸ Paul M. Schwartz, “Privacy and Participation: Personal Information and Public Sector Regulation in the United States,” **Iowa Law Review** 80 (1995): 571.

รัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 4 สามารถคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคลอย่างชัดเจนและตรงกับหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมากที่สุดว่าการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งอื่น ๆ²⁹

หลักการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวจากการกระทำอันเป็นละเมิดในระบบคอมพิวเตอร์ประกอบไปด้วยหลักสำคัญดังนี้

1) ความรับผิดฐานบุกรุก (Trespass) ความรับผิดฐานบุกรุกมีลักษณะสำคัญคือต้องเป็นการบุกรุกทางกายภาพ ได้แก่ การบุกรุกเข้าไปในที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และการเข้าไปปรบกวทางกายภาพต่อบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น บุคคลภายนอกหรือเพื่อนบ้านบุกรุกเข้ามาในบ้าน การบุกรุกเข้ามาไม่ว่าจะเพื่อทำร้าย เพื่อเข้าพบ หรือรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวก็ตาม การบุกรุกเข้ามานี้จะต้องเป็นการกระทำในทางกายภาพต่อบุคคลหรือต่อทรัพย์สินโดยตรง

2) การก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ (Nuisance) เป็นลักษณะการทำให้เกิดมลภาวะทางเสียง ทางกลิ่น หรือมลภาวะที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน หรือการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญโดยการสอดส่องดูเห็นหรือรบกวนความเป็นส่วนตัวโดยเพื่อนบ้าน

3) หมิ่นประมาท (Defamation) เป็นการแสดงข้อความหรือความหมายใด ๆ ต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้เขาได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือถูกประเมินคุณค่าให้ต่ำลง หรือถูกดูหมิ่นเกลียดชังในสายตาของคนทั่วไป ในการกระทำหมิ่นประมาทเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการเผยแพร่ความเป็นส่วนตัวของบุคคลต่อสาธารณะ เช่น การกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ การพูดจาเยาะเย้ย ถากถาง หรือการกระทำที่เป็นสาเหตุทำให้เขาต้องอับอายขายหน้าหรือต้องหลีกเลี่ยงจากผู้คนเช่นการกล่าวร้ายว่าเป็นคนไม่มีความรู้สึก เป็นคนไม่มีศักดิ์ศรี เป็นตัวสำรองซึ่งเป็นสาระสำคัญทำให้ชีวิตแต่งงานล้มเหลว เนื่องจากคำกล่าวดังกล่าวในกรณีนี้นอกจากจะเป็นการหมิ่นประมาทแล้วยังถือว่าเป็นการละเมิดข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับ และละเมิดชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวด้วย³⁰

4) ความรับผิดต่อความไว้วางใจต่อกัน (Breach of Confidence) โดยหลักเมื่อมีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่อีกคนหนึ่งที่เป็นผู้รับข้อมูล ผู้รับข้อมูลมีหน้าที่ต้องก่อให้เกิดความไว้วางใจในการรักษาข้อมูลโดยไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่นหากข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นข้อมูลที่เป็นความลับและบุคคลภายนอกเกิดรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นภายในเวลาที่ผู้รับข้อมูลนั้นได้รับรู้เช่นกันและโดยที่ผู้บอกเล่านั้นไม่ได้อนุญาตถือว่าผู้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทำให้เกิดการไม่ไว้วางใจต่อภาระหน้าที่ดังกล่าว ทั้งนี้ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกิดขึ้นทันทีเมื่อข้อมูลข่าวสารได้ถูกบอกหรือแจ้งให้ทราบและในการกล่าวอ้าง

²⁹ นคร เสรีรักษ์, **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย**, หน้า 69.

³⁰ Mark Littman and Peter Carter-Ruck, *op. cit.*, p. 8.

นั่นผู้กล่าวอ้างต้องแสดงให้เห็นว่าผู้รับข้อมูลข่าวสารมีหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากมีการรับรู้เรื่องที่เป็นความลับนั้น ภาระหน้าที่นี้อาจเกิดขึ้นอาจเรียกว่าเป็นหน้าที่ตามศีลธรรมเป็นความผูกพันที่บุคคลพึงปฏิบัติต่อกันหรือเป็นหน้าที่ตามสัญญาคือมีการทำเป็นลายลักษณ์อักษร³¹

5) การกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย (Negligence) ในกฎหมายลักษณะละเมิดการเยียวยาความเสียหายในความรับผิดชอบประมาทเป็นมาตรการทั่วไปในการเยียวยาความเสียหาย โดยองค์ประกอบความรับผิดชอบประมาทนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากการจงใจเป็นการขาดความระมัดระวัง

6) การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องการค้นและการยึดทรัพย์สิน (Searches and Seizures) การคุ้มครองสิทธิส่วนตัวที่สำคัญอีกประการหนึ่งถูกตีความให้อยู่ภายใต้ขอบเขตของ The Fourth Amendment จากการตีความของศาลเห็นพ้องตรงกันว่าห้ามมิให้มีการตรวจค้นและยึดทรัพย์สินของประชาชนความคุ้มครองนี้ได้แก่ ในบ้าน เอกสาร และต่อตัวบุคคลเอง โดยไม่มีเหตุอันควรหรือตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สิทธิส่วนบุคคลในการค้นและยึดนี้มีความเกี่ยวข้องกับ Due Process หรือวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายเพราะกระบวนการการ Due Process คือกระบวนการคุ้มครองสิทธิของจำเลย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ตกเป็นจำเลยในคดีอาญา การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในฐานะที่เขาเป็นส่วนหนึ่งในสังคม³²

2.1.2 แนวคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในระบบซีวิลลอว์

สิทธิความเป็นส่วนตัวในระบบกฎหมายซีวิลลอว์นั้น ได้แก่ สิทธิในชีวิตร่างกาย เคหสถาน การเดินทาง การติดต่อสื่อสาร เกียรติยศ ชื่อเสียงและความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล ฯลฯ แนวความคิดเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัว ได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีทางกฎหมายในศตวรรษที่ 19³³ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อยู่ภายใต้หลักนิติศาสตร์เชิงคุณค่าที่เป็นผลผลิตทางความคิดและมีพื้นฐานความคิดของนักปราชญ์ชาวเยอรมันเป็นหลัก โดยในประเทศที่มีระบบซีวิลลอว์ การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว

³¹ Raymond Wacks, **Personal Information: Privacy and the Law** (Oxford University Press, 1993), p. 51 อ้างถึงใน ปิยะพร วงศ์เบ็ญจัจ, **การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยธนาคารพาณิชย์กับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล** (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2552), หน้า 32.

³² นริศ ชำนาญชานันท์, “ละเมิดอำนาจศาล: โทษที่ขัดต่อกระบวนการ Due Process,” **วารสารอัยการ** 19 (มกราคม 2539): 138-139.

³³ Mark Littman and Peter Carter-Ruck, *op. cit.*, p. 21.

ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดเรื่องสิทธิในสภาพบุคคล (Right of the Personality) ซึ่งมีรากฐานความคิดและได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับแนวความคิดดังกล่าวจากนักปรัชญาเยอรมันเป็นส่วนใหญ่

เริ่มจากการให้ความคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว บนพื้นฐานความรับผิดชอบและผิดทางละเมิดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และความคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว ในกฎหมายอาญาว่าด้วยความรับผิดชอบหมิ่นประมาท³⁴ จากแนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิดังกล่าวของเยอรมันมีอิทธิพลและถือได้ว่าเป็นต้นแบบแก่ประเทศซีวิลลอว์อื่น ๆ ในการให้ความคุ้มครองความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลในระดับของข้อมูลส่วนบุคคล

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมันนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์รัฐเยอรมัน (Basic Law or Grundgesetz, the German Constitution) เพื่อใช้เป็นการป้องกันการกระทำของรัฐในการละเมิดสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคลในมาตรา 1 และมาตรา 2 บัญญัติให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นหลักการพื้นฐานคือรัฐต้องเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์³⁵ ว่าบุคคลมีสิทธิที่จะควบคุม พัฒนา และแสวงหาผลประโยชน์ในบุคลิกภาพหรือความเป็นตัวตนของตนเอง ซึ่งปรากฏในกฎหมายพื้นฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของมนุษย์ที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนโดยเสรีทั้งสองมาตรานี้เองก่อให้เกิดการรับรองสิทธิในความเป็นตัวตนของบุคคลภายใต้สิทธิดังกล่าวปัจเจกชนมีอำนาจในการควบคุม พัฒนา และแสวงหาประโยชน์ในสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของตนและสิทธิในการได้รับความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ จดหมาย และการติดต่อสื่อสารจากการกระทำใดที่เป็นการแทรกแซงใด ๆ

ด้วยลักษณะเด่นของรัฐธรรมนูญเยอรมันคือการให้หลักประกันแก่ประชาชนเยอรมัน ตั้งแต่เรื่องเกียรติภูมิของความเป็นมนุษย์สิทธิที่จะพัฒนาบุคลิกภาพ สิทธิในชีวิตร่างกาย ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางกฎหมาย เสรีภาพในการนับถือศาสนา สิทธิในการชุมนุม สิทธิที่จะรวมตัวกันเป็นสมาคม สิทธิในเคหสถาน ฯลฯ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากประวัติศาสตร์ของประชาชนเยอรมันที่เคยมีประสบการณ์ในการถูกจำกัดและล่วงเกินสิทธิเสรีภาพและการประหัตประหาร อันเป็นการคุกคามทำลายสิทธิในชีวิตร่างกาย จากเหตุการณ์ในช่วงที่อยู่ภายใต้ระบบเผด็จการของฮิตเลอร์และเหตุการณ์การฆาตกรรมหมู่ในค่ายกักกันโดยพวกนาซี ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐธรรมนูญเยอรมันจึงเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งแก่สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์อย่างชัดเจน³⁶

³⁴ *Ibid.*, pp. 24-25.

³⁵ บรรเจิด สิงคนติ, “หลักประกันสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่,” วารสารปกครอง 17 (สิงหาคม 2541): 31.

³⁶ นคร เสรีรักษ์, *ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย*, หน้า 71-72.

ในปี ค.ศ. 1954 ในคดี BGHZ 13} 334 (1954) ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐเยอรมัน “ได้วินิจฉัยไว้ว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลประกอบไปด้วยสิทธิ 2 ประการคือสิทธิความเป็นส่วนตัวและสิทธิในการใช้ประโยชน์ในชื่อเสียงรูปพรรณ หรือเรียกว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัวของตนเองโดยสิทธิในส่วนหลังนี้มีความสำคัญเพราะไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่พิสูจน์หรือจำแนกตัวบุคคลได้เท่านั้นแต่ยังเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความเป็นส่วนตัวของบุคคลด้วย ดังนั้น ชื่อของบุคคลจึงพึงได้รับความคุ้มครองในฐานะที่ชื่อเป็นวัตถุแห่งสิทธิตามสภาพบุคคลประการหนึ่ง³⁷ ซึ่งนอกจากชื่อตัวชื่อรองและชื่อสกุลแล้วกฎหมายให้ความคุ้มครองไปถึงชื่อที่ใช้เรียกขานบุคคลอื่น ๆ เช่น นามแฝงฉายาบรรดาศักดิ์หรือราชทินนามที่กษัตริย์พระราชทานให้ตามราชประเพณีโบราณกรณีทำนองเดียวกันมีรูปภาพของบุคคลย่อมมีสิทธิในรูปภาพในทำนองเดียวกันกับชื่อบุคคลมีสิทธิที่จะไม่ให้มีผู้ใดจำลองภาพของตนไปทำงานเขียน แสดงละคร หรือถ่ายภาพยนตร์ซึ่งในความเห็นทางกฎหมายเยอรมันถือว่าการละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและนอกจากนี้ยังได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งภายใต้ชื่อหลักการคุ้มครองสิทธิอื่น ๆ (Other Right) มาตรา 823 (1) ในการรับรองสิทธิและความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิในการพัฒนาบุคลิกภาพหรือความเป็นส่วนตัวในรูปภาพและสิทธิในการใช้งานใช้นามของบุคคลรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) และข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลทั่วไปบนพื้นฐานของมาตรา 326 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งบุคคลใดจงใจทำให้คนอื่นได้รับความเสียหายในการละเมิดศีลธรรมอันดีต้องชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำดังกล่าว

2.1.3 สิทธิความเป็นส่วนตัวและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เมื่อมีพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวโดยการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลไว้เป็นความลับนั้นไม่สามารถนำมาปรับใช้กับสภาพการณ์ในยุคปัจจุบันได้อีกต่อไปเนื่องมีการเก็บรวบรวมการประมวลผลหรือใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหนึ่งโดยบุคคลอื่น เป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าของบริษัทต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้โดยสารสายการบินต่าง ๆ หรือประโยชน์ทางด้านการแพทย์ การเก็บประวัติการเข้ารับการรักษาของผู้รักษาโรคโดยสถานพยาบาลต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินการใด ๆ ต่อข้อมูลดังกล่าวข้างต้นก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบเดิมที่ใช้ระบบกระดาษเป็นหลักไปสู่การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การส่งผ่านข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็วด้วยเหตุนี้เองการให้ความคุ้มครองความเป็นส่วนตัวโดยผูกติดกับการเก็บรักษาความลับจึงไม่เพียงพอ

³⁷ จิตติ ดิงศรัทีย, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529), หน้า 28.

อีกต่อไป เนื่องจากความจำเป็นที่บุคคลจะต้องยินยอมให้มีการเก็บรวบรวม ประมวลผลใช้หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลต่อบุคคลอื่นนั้นมิได้อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การให้ความคุ้มครองความเป็นอยู่ส่วนตัวใน ยุคปัจจุบันจึงเป็นการเปลี่ยนแนวความคิดจากการเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับไปเป็น ความสามารถในการควบคุมการเปิดเผย (Control of Distribution) และการใช้ (Use) ข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นอยู่ส่วนตัวซึ่งเป็นที่ยอมรับและเหมาะสมกับสังคมในยุคข้อมูล ข่าวสารในปัจจุบันนั้นควรตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการควบคุม (Control Theory) ซึ่งมีหลักการสำคัญ ว่า “บุคคลจะมีความเป็นอยู่ส่วนตัวได้ต่อเมื่อสามารถควบคุมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวเองได้”³⁸ หรือ การควบคุมการเผยแพร่และใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนเองโดยบุคคลอื่น (Control of Distribution and Use by other of Knowledge Regarding our Life) ทั้งนี้ คำจำกัดความที่มี ชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปโดยใช้ทฤษฎีการควบคุมนี้คือคำจำกัดความของ Alan F. Westin ที่ว่า “ความเป็นอยู่ส่วนตัว” หมายถึง สิทธิของแต่ละบุคคล กลุ่มหรือองค์กรในการตัดสินใจว่า ข้อมูลข่าวสารของตนเองนั้นจะถูกเปิดเผยต่อผู้อื่นเมื่อใดอย่างไรและมีขอบเขตเพียงใด

เมื่อพิจารณาคำจำกัดความของ Alan E. Westin ข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นแนวคิดที่ สะท้อนให้เห็นถึงการให้สิทธิและเสรีภาพแก่บุคคลในการที่จะตัดสินใจเองว่าจะให้บุคคลใดใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนได้บ้างมีลักษณะในทำนองคล้ายคลึงกับการเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ผู้เป็นเจ้าของ สามารถมีสิทธิหวงกันมิให้บุคคลอื่นใช้ทรัพย์สินหรือสิ่งของของตนได้โดยผู้ที่มีความเห็นว่าความ เป็นอยู่ส่วนตัวมีลักษณะเป็นทรัพย์สินคือ Francis Chlapowski โดยเขาได้กล่าวว่าข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ได้เป็นเพียงหนึ่งในสิ่งที่สามารถบ่งบอกบุคลิกลักษณะของบุคคลเท่านั้นหากแต่ยังเป็นวัตถุอันเป็นที่มาของบุคลิกลักษณะในตัวเองได้ด้วย จึงเห็นว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information) มีลักษณะเป็นทรัพย์สิน (Property) โดยเหตุผลดังที่กล่าว³⁹

อย่างไรก็ตาม แนวคิดว่าข้อมูลส่วนบุคคล (Personal information) มีลักษณะเป็นทรัพย์สิน นั้นไม่เป็นที่ยอมรับแต่อย่างใดโดยเหตุผลสำคัญที่นำมาใช้อ้างเพื่อโต้แย้งแนวคิดดังกล่าวคือไม่มีผู้ใด เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้จนกว่าจะได้มีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวทั้งนี้โดยเทียบเคียงและใช้ เหตุผลอย่างเดียวกันกับทฤษฎีสัตว์ป่า (Wild Animal Theory) ที่ว่ายังไม่มีใครเป็นเจ้าของในสัตว์ป่า ที่อยู่ตามธรรมชาติจนกว่าจะมีผู้จับสัตว์นั้นได้ ดังนั้น บุคคลที่จะสามารถเป็นเจ้าของในข้อมูลส่วน

³⁸ Charles Fried, “Privacy,” *Yale Law Journal* 77 (1968): 482.

<https://doi.org/10.2307/794941>

³⁹ Scott Skinner-Thompson, “Outing Privacy,” *Northwestern University Law Review* 110 (2015): 172-173.

บุคคลได้จึงมีแค่เพียงผู้ที่ทำการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (Collector) เท่านั้น⁴⁰ แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของในข้อมูลส่วนบุคคลโดยการเทียบเคียงเหตุผลจากทฤษฎีสัตว์ป่าข้างต้นก็ยังมีผู้ไม่เห็นด้วยอยู่เช่นกันโดยให้เหตุผลว่าเหตุผลดังกล่าวนั้นสามารถนำมาปรับใช้แต่เฉพาะในกรณีที่ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลทั่วไปซึ่งมิใช่ข้อมูลส่วนบุคคลตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Products) ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategies) หรือการดำเนินงาน (Operation) ของบริษัทซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของบริษัท ซึ่งมีแต่บริษัทเท่านั้นที่มีสิทธิรู้หรือมีสิทธิที่จะเปิดเผยเมื่อไรกับใครแต่หากข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลส่วนบุคคลการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้อื่นก็ไม่ใช่เหตุให้บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลนั้นเสียสิทธิใด ๆ ในข้อมูลส่วนบุคคลของตน⁴¹

2.1.4 ประเภทของสิทธิความเป็นส่วนตัว

สิทธิความเป็นส่วนตัวสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ด้าน โดยจะต้องแยกพิจารณาระหว่างความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกาย (Bodily Privacy) เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication) เกี่ยวกับการอยู่หรือพักอาศัย (Territorial Privacy) และความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (Information Privacy) เนื่องจากความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเพียงส่วนหนึ่ง (Subcategory) ของสิทธิความเป็นส่วนตัว ดังนี้⁴²

1) ความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (Information Privacy)

เป็นการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ ต่อข้อมูล เช่นการเก็บรวบรวมและการบริหารจัดการในข้อมูลส่วนบุคคล ที่เป็นที่รู้จักภายใต้คำว่า การคุ้มครองข้อมูล (Data Protection)

2) ความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกาย (Bodily Privacy)

⁴⁰ Vera Bergelson, *op. cit.*, p. 403.

⁴¹ Michael Erbschloe and John Vacca, **Net Privacy: A Guide to Developing and Implementing an Ironclad Ebusiness Privacy Plan** (New York: McGraw Hill, 2001), p. 2.

⁴² บรรเจิด สิงคะเนติ, นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และเรวดี ขวัญทองยิ้ม, **รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการรับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว** (รายงานการศึกษาวิจัย เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2554), หน้า 6-7.

ความเป็นส่วนตัวในชีวิตร่างกาย (Bodily Privacy) เป็นการให้ความคุ้มครองในชีวิตร่างกายของบุคคลในทางกายภาพที่จะไม่ถูกดำเนินการใด ๆ อันละเมิดความเป็นส่วนตัว อาทิ การทดสอบยา (Drug Testing) การทดสอบทางพันธุกรรม (Genetic tests) เป็นต้น

3) ความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication)

เป็นการให้ความคุ้มครองในความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสารทางจดหมาย โทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการติดต่อสื่อสารอื่นใดที่ผู้อื่นจะล่วงรู้ไม่ได้

4) ความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับการอยู่หรือพักอาศัย (Territorial Privacy) เป็นการกำหนดขอบเขตหรือข้อจำกัดที่บุคคลอื่นจะรุกร้าเข้าไปในอาณาเขตแห่งสถานที่ส่วนตัวมิได้ ทั้งนี้รวมทั้งการติดกล้องวงจรปิด และการตรวจสอบหมายเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลเพื่อการเข้าที่พักอาศัย (ID Checks)

2.2 แนวคิดทั่วไปในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

นับจากช่วงศตวรรษที่ 1960 และ 1970 เป็นต้นมา ซึ่งการให้ความคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวเพิ่มความสำคัญมากขึ้น อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) โดยเฉพาะประสิทธิภาพในการประมวลผลและค้นหาข้อมูลของระบบคอมพิวเตอร์ทำให้จำเป็นต้องมีกฎหมายที่ใช้บังคับควบคุมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

แม้ว่าการเก็บรวบรวม การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะเกิดขึ้นมานานโดยผ่านระบบธรรมดาด้วยการจัดการด้วยมือของมนุษย์ (Manual) ซึ่งปัญหาการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคลอาจไม่รุนแรงมากนัก เมื่อเทียบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ เนื่องด้วยพัฒนาการที่ก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่าย ประกอบกับราคาของชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ลดต่ำลง ซึ่งส่งผลให้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้และให้บริการเพิ่มมากขึ้น เหตุผลและปัจจัยสำคัญที่ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ถูกทำให้อยู่ในรูปดิจิทัล (Digital Format) มากขึ้น มีดังต่อไปนี้⁴³

1) การสร้าง ส่ง หรือเก็บข้อมูลสามารถทำได้ง่ายและสะดวกกว่าการทำให้อยู่ในรูปแบบปกติ

⁴³ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, **แนวทางการจัดทำกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2546), หน้า 14.

2) การเก็บข้อมูลในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดการลดต้นทุนทางธุรกิจในการสร้าง ส่ง หรือเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดการพัฒนาการของเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น อินเทอร์เน็ต หรือโปรเซสซีอิเล็กทรอนิกส์

3) เมื่อสังคมก้าวสู่ยุคสังคมสารสนเทศทำให้ข้อมูลที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีมูลค่าในตัวเอง สามารถซื้อขายได้หรือทำธุรกรรมใด ๆ ก็ได้

4) คุณสมบัติของระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายที่เอื้ออำนวยให้เกิดการใช้มากขึ้น เช่น ความสามารถในการสำรองข้อมูล (Back-Up) ของบางโปรแกรมเพื่อป้องกันกรณีข้อมูลสูญหายหรือถูกทำลาย

ผลจากแนวคิดในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่บนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการควบคุม และได้พัฒนาจนกลายเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นเรื่องที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เพราะข้อมูลส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นพัฒนาการจากการคุ้มครองชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล ซึ่งได้ขยายขอบเขตการคุ้มครองไปถึงการคุ้มครองความคิด ทัศนคติ ความเชื่อถือของบุคคล และรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิดังกล่าวนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิส่วนบุคคลในการที่จะอยู่ล้าพ้นปราศจากการรบกวนหรือขัดขวาง ซึ่งครอบคลุมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลไว้ทั้งหมด เช่น สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว สิทธิในร่างกาย สิทธิในการเดินทาง สิทธิในการติดต่อสื่อสาร สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและยังเกี่ยวโยงถึงรากฐานของสิทธิมนุษยชน เช่น สิทธิและเสรีภาพในตัวของบุคคลอีกด้วย⁴⁴

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบในด้านข้อมูลของมนุษย์คนหนึ่งความเป็นมนุษย์ของบุคคลหนึ่งจะเป็นองค์รวมของข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมากมาย เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งจะประกอบขึ้นเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ๆ ได้แก่ นามสกุล เพศ อายุ อาชีพ ศาสนา ความเชื่อ ความคิดเห็น หรือความเชื่อทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความเชื่อถือ เคารพเลื่อมใส ตลอดจนวิถีการดำรงชีวิตหรือรสนิยมในการบริโภคซึ่งองค์ประกอบของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผูกพันและยืนยันความเป็นมนุษย์คนหนึ่งซึ่งแตกต่างไปจากมนุษย์คนอื่น ๆ คุณสมบัติหรือความเป็นเอกลักษณ์ในบุคลิกภาพซึ่งชี้ชัดหรือกำหนดโดยข้อมูลส่วนบุคคลนี้จึงเป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวของมนุษย์ซึ่งคนอื่น ๆ จะล่วงละเมิดไม่ได้ไม่ว่าจะเข้ามาล่วงรู้รับทราบหรือการจะนำเอาไปใช้ในกิจกรรมอื่นใดก็ตาม ขณะเดียวกันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลย่อมมีอิสระที่จะครอบครองใช้ประโยชน์หรือพัฒนาข้อมูลส่วนบุคคลของตนในการที่จะพัฒนาความเป็นส่วนตัวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายชีวิตส่วนตัวของตัวเองขณะเดียวกันคนอื่น ๆ หรือรัฐ

⁴⁴ นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย, หน้า 98-99.

ก็ไม่สามารถล่วงละเมิดเข้ามาในส่วนของการกำหนดตนเองหรือการกำหนดสภาพแวดล้อมของตนเองเช่นกัน⁴⁵

2.2.1 ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) เป็นคำที่มีความหมายแทรกอยู่ในความหมายของคำว่า “สิทธิความเป็นส่วนตัว” (Right to Privacy) กล่าวคือข้อมูลส่วนบุคคลจะจำกัดให้เหลือเฉพาะสิ่งที่มีมุ่งหมายถึงตัวบุคคลเพื่อที่จะให้รู้ถึงสถานะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังนั้น คำว่าสิทธิความเป็นส่วนตัวจึงหมายความครอบคลุมถึงข้อมูลส่วนบุคคลด้วย เช่น ความเป็นอยู่ส่วนตัวซึ่งถ้าเป็นการกล่าวขึ้นมาโดยทั่วไป ก็ถือว่าเป็นสิทธิอย่างหนึ่งของบุคคล แต่หากว่าถ้ามีการกล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องที่จำเพาะและสามารถระบุถึงสถานะของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้วก็จะกลายเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไปในทันที เช่น ชื่อ-นามสกุล ประวัติการศึกษา ประวัติด้านสุขภาพ รูปถ่าย หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น โดยในปัจจุบันยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลายว่าข้อมูลส่วนบุคคลหมายความรวมถึงสิ่งใดบ้างซึ่งกฎหมายของแต่ละประเทศต่างก็ได้บัญญัติค่านิยามไว้แตกต่างกันไปดังนี้

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (General Data Protection Regulation: GDPR) ได้ให้ความหมายว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึงข้อมูลสารสนเทศใด ๆ ก็ตามเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาที่ถูกระบุหรือสามารถถูกระบุอัตลักษณ์ได้ (“เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล”) บุคคลธรรมดาที่สามารถถูกระบุอัตลักษณ์ได้คือ บุคคลที่สามารถถูกระบุอัตลักษณ์ได้ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการอ้างอิงจากสิ่งระบุอัตลักษณ์เป็นการเฉพาะเช่น ชื่อ หมายเลขประจำตัว ข้อมูลสถานที่ สิ่งระบุอัตลักษณ์ออนไลน์หรือปัจจัยอย่างหนึ่งหรือมากกว่าที่เจาะจงไปยังอัตลักษณ์ทางกายภาพ กายวิยาพันธุกรรม จิตใจ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรือสังคมของบุคคลธรรมดานั้น⁴⁶

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 31-32.

⁴⁶ นคร เสรีรักษ์, ณรงค์ ใจหาญ, ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, ศุภเกียรติ ศุภศักดิ์ศึกษากร และ นิชานันท์ นันทศิริศรีธรรม, **GDPR ฉบับภาษาไทย** (กรุงเทพมหานคร: พี.เพรส, 2563), หน้า 101.

Article 4 of General Data Protection Regulation

Definitions

For the purposes of this Regulation:

(1) ‘personal data’ means any information relating to an identified or identifiable natural person (‘data subject’); an identifiable natural person is one who

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ได้ออกแนวทางในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคลข้ามพรมแดน (OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data) ได้ให้คำนิยามข้อมูลส่วนบุคคลดังนี้ ข้อมูลส่วนบุคคลหมายความว่าข้อความใด ๆ อันระบุตัว หรืออาจระบุตัวบุคคลได้จากข้อมูลนั้น⁴⁷

ประเทศออสเตรเลียได้ให้คำนิยามของคำว่าข้อมูลส่วนบุคคลไว้ใน The Privacy Act 1988 ว่า ข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า ข้อมูลหรือความเห็นเกี่ยวกับบุคคลที่ระบุตัว หรือบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลหรือความเห็นที่เป็นความจริงหรือไม่ และไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลหรือความเห็นนั้นได้บันทึกไว้ในรูปแบบของเอกสารหรือไม่⁴⁸

ประเทศไทยให้คำนิยามของข้อมูลส่วนบุคคลในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไว้ตามมาตรา 6 ข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

ทั้งนี้ ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเทศและ OECD มีความคล้ายคลึงกันคือเป็นข้อมูลที่ระบุตัวตนของบุคคล และมีรายละเอียดอื่นที่แตกต่างกัน

2.2.2 ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล

การแบ่งประเภทของข้อมูลส่วนบุคคลถือเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บรวบรวม

can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier such as a name, an identification number, location data, an online identifier or to one or more factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of that natural person;

⁴⁷ Part One General Definitions, OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data, "personal data" means any information relating to an identified or identifiable individual (data subject).

⁴⁸ Division 1 General definitions 6 Interpretation, The Privacy Act 1988. personal information means information or an opinion about an identified individual, or an individual who is reasonably identifiable:

- (a) whether the information or opinion is true or not; and
- (b) whether the information or opinion is recorded in a material form or not.

การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อความเหมาะสมกับข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละประเภท ทั้งนี้ ข้อมูลส่วนบุคคลโดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท⁴⁹ ได้แก่

1) ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป (Non-sensitive Data) หมายถึงข้อมูลข่าวสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งสามารถบ่งชี้เฉพาะตัวบุคคล ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ อายุ การศึกษาตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานภาพสมรส และลักษณะทางกายภาพของบุคคล ข้อมูลใด ๆ ดังกล่าวสามารถที่จะนำมาประมวลกันเป็นข้อเท็จจริงที่บ่งชี้ลักษณะเฉพาะตัวบุคคลได้

2) ข้อมูลส่วนบุคคลประเภทที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Data) หมายถึง ข้อมูลที่ถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัวของบุคคลเป็นการเฉพาะ เป็นข้อมูลที่เป็นความลับ หรือไม่พึงประสงค์ที่จะให้มีการเปิดเผยข้อมูลประเภทนี้ ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ สถานะทางการเงิน ความเชื่อในลัทธิศาสนา หรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ประวัติสุขภาพ หรือข้อมูลอื่นใดที่กระทบความรู้สึกของผู้อื่นหรือประชาชน

เมื่อพิจารณาประเภทของข้อมูลดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปกับข้อมูลส่วนบุคคลประเภทที่มีความอ่อนไหวมีลักษณะแตกต่างกันในแง่ที่ว่าข้อมูลส่วนบุคคลประเภทที่มีความอ่อนไหวมีลักษณะพิเศษกว่าซึ่งหากมีการเปิดเผยอาจกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนทั่วไปในทางลบต่อชื่อเสียงเกียรติคุณและการเปิดเผยอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลได้ เช่น การเปิดเผยลัทธิความเชื่อในด้านการเมืองการปกครองในบางสังคมอาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สิน หรือการเปิดเผยประวัติเกี่ยวกับความผิดอาญาอาจทำให้ประชาชนในสังคมรังเกียจได้ เป็นต้น เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลมีความสำคัญหรือกรณีที่เป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว การใช้หรือการเก็บรวบรวมหรือเปิดเผยข้อมูลแต่ละประเภทย่อมส่งผลกระทบต่อผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันไปตามประเภทข้อมูล

2.2.3 รูปแบบการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เนื่องด้วยผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้หลาย ๆ ประเทศทั่วโลกเกิดแนวความคิดในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างจริงจังเพื่อรองรับกระแสการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอาจมีรูปแบบแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ซึ่งอาจใช้วิธีการออก

⁴⁹ ปิยะพร วงศ์เปี้ยสัจจ, การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยธนาคารพาณิชย์กับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2552), หน้า 17-19.

กฎหมายหรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลหรือนำเอาข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในทางมิชอบโดยมีรูปแบบวิธีการที่สำคัญ⁵⁰ ดังนี้

1) บัญญัติเป็นกฎหมายทั่วไปหลายประเทศส่วนใหญ่มีการบัญญัติกฎหมายโดยเป็นกฎหมายที่วางหลักการทั่วไปครอบคลุมการเก็บรวบรวม การใช้และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลทั้งของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และมีหน่วยงานกลางดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งรวมทั้งการที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นเพื่อใช้บังคับกันเองและมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าววิธีการในรูปแบบนี้เป็นวิธีการที่ประเทศส่วนใหญ่นำไปใช้ เช่น กฎหมายของ The Land of Hesse ค.ศ. 1970 ของประเทศเยอรมัน ซึ่งเป็นประเทศแรกที่ทำให้ความคุ้มครองโดยบัญญัติกฎหมายเป็นการทั่วไป ต่อมาได้มีกฎหมายลักษณะเดียวกันนี้ในประเทศอื่น ๆ ออกตามมา เริ่มจากกฎหมายของประเทศสวีเดนในปี ค.ศ. 1973 กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1978

2) บัญญัติเป็นกฎหมายคุ้มครองแต่ละเรื่องไว้โดยเฉพาะ วิธีนี้เป็นวิธีการที่บางประเทศบัญญัติไว้ เช่น สหรัฐอเมริกาเพื่อหลีกเลี่ยงการบัญญัติกฎหมายที่เป็นการวางหลักทั่วไป แต่มีกฎหมายคุ้มครองแต่ละเรื่องไว้เป็นการเฉพาะ เช่น การบันทึกข้อมูลการเช่าวิดีโอ หรือข้อมูลทางการเงิน ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายในรูปแบบนี้ต้องอาศัยกลไกหลายประการรวมกัน นอกจากนี้อุปสรรคที่สำคัญสำหรับการบัญญัติกฎหมายในรูปแบบนี้คือต้องมีการบัญญัติกฎหมายใหม่เพื่อรองรับให้ทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาซึ่งเป็นเรื่องที่ยากและไม่มีหน่วยงานดูแลชัดเจน

3) การกำกับดูแลตนเอง ในทางทฤษฎีนั้นการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจทำได้โดยกลไกการกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation) กล่าวคือทำให้ผู้ประกอบการภาคธุรกิจกำหนดหลักเกณฑ์หรือประมวลจริยธรรมของตนเองขึ้นและดูแลให้มีการปฏิบัติตามกันเองโดยไม่มีหน่วยงานกลางกำกับดูแลซึ่งการดำเนินการในรูปแบบนี้ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ หลักเกณฑ์หรือประมวลจริยธรรมให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างครอบคลุมหรือไม่และการนำไปใช้มีประสิทธิภาพได้ผลสมบูรณ์หรือไม่

2.2.4 หลักการพื้นฐานในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ในการคุ้มครองข้อมูลตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลโดยส่วนใหญ่จะครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับอำนาจเหนือข้อมูลในการเก็บรวบรวมและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์มากกว่าที่จะมองว่าข้อมูลอยู่ที่

⁵⁰ นรินทร์ จุ่มศรี, **มาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2555), หน้า 34-35.

ใด หรืออยู่ในการครอบครองของใคร เพราะโดยลักษณะและความสามารถอันไร้ข้อจำกัดของระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถครอบครองและควบคุมการเคลื่อนไหวของข้อมูลจากที่หนึ่งอีกอีกที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็วโดยไร้พรมแดน ทำให้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของนานาประเทศโดยภาพรวมบัพัญญัติของกฎหมายทั้งหลายตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน⁵¹ ดังนี้

1) ในการจัดเก็บข้อมูลต้องมีการบอกกล่าวหรือการแจ้งให้ทราบ (Notification) ซึ่งในบางครั้งอาจหมายถึงการจดทะเบียน หรือการให้เป็นเอกสาร หรือการได้ใบอนุญาต ซึ่งหมายถึง การได้รับอำนาจในการดำเนินการจัดการเก็บข้อมูลซึ่งผู้ควบคุมข้อมูล (Data Controller) ต้องยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลที่ถูกต้อง โดยมีการกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์และการประมวลผลที่แน่นอนชัดเจน

2) การคุ้มครองข้อมูลที่เป็นข้อสรุปส่วนตัวโดยเฉพาะ (Sensitive Data) เป็นประเด็นที่แต่ละประเทศต้องให้ความสำคัญอย่างเคร่งครัด แม้ว่าในคำจำกัดความของข้อมูลส่วนตัวโดยเฉพาะจะไม่สามารถกำหนดได้อย่างชัดเจนก็ตาม เช่นในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ลัทธิทางศาสนา แนวทางในการดำเนินชีวิต การเป็นสมาชิกสหพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ พฤติกรรมทางเพศ และประวัติอาชญากรรม เป็นต้น ซึ่งการเก็บหรือการประมวลผล อาจมีได้โดยการให้ความยินยอม (Consent) ของเจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจน หรืออาจกำหนดว่าไม่สามารถที่จะส่งข้อมูลเหล่านี้ออกนอกประเทศได้ หรืออาจให้ความสำคัญคุ้มครองที่มากกว่านี้ คือห้ามมิให้มีการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลเหล่านี้เลย เว้นแต่กฎหมายให้อำนาจ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อาจไม่ได้อยู่ในความคุ้มครองของผู้ควบคุมข้อมูล แต่อาจอยู่ในความครอบครองของนายจ้างซึ่งได้เก็บข้อมูลของลูกจ้างไว้ เช่น ประวัติการรักษาสุขภาพ หรือข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการทำสัญญา

3) การส่งข้อมูลระหว่างประเทศ (International Data Transfers or Transborder Data Flows) เป็นเรื่องที่น่าสนใจประเทศให้ความสำคัญโดยส่วนมากจะไม่ยินยอมให้มีการเข้าถึงข้อมูล หรือส่งข้อมูลออกไปยังประเทศที่ไม่มีการคุ้มครองข้อมูลในระดับมาตรฐานที่น่าพอใจ เช่น ในกรณีการอนุญาตให้มิเสรีในการส่งข้อมูลภายในประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป และในขณะเดียวกันได้มีการห้ามการส่งข้อมูลของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปไปยังประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกและประเทศซึ่งไม่มีมาตรการที่เพียงพอในการคุ้มครองข้อมูล

4) ส่วนมากของบัพัญญัติคุ้มครองข้อมูลจะเริ่มต้นด้วยขอบเขตในการคุ้มครอง เช่น การเก็บข้อมูล ขอบเขตการประมวลผลข้อมูลที่มีได้ในระยะเวลาที่กำหนด ความชอบธรรมซึ่งอยู่บนพื้นฐานองค์กรได้รับความยินยอมในการเก็บ ประมวลผล และเปิดเผยข้อมูลของเจ้าของข้อมูล (Data

⁵¹ นคร เสรีรักษ์, **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย**, หน้า 144-146.

Subject) ภาระหน้าที่ในการให้การรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวจะได้รับการแก้ไขข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งต้องทำให้เพียงพอแก่การยอมรับโดยการกำหนดเป็นนโยบายและกระบวนการ รวมทั้งการมีมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอที่จะป้องกันการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่มีการส่งด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

5) สิทธิของเจ้าของข้อมูลซึ่งได้แก่ สิทธิในการอนุญาตให้ใช้ข้อมูลสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของตนเอง สิทธิในการได้รับการแจ้งการใช้ข้อมูล สิทธิในการแก้ไขข้อมูลเมื่อพบว่าข้อมูลของตนเองมีความผิดพลาด และสิทธิในการได้รับการเยียวยาเมื่อได้รับความเสียหาย

6) การห้ามการกระทำบางอย่างในกิจกรรมบางอย่างบางประเภทเพื่อทำให้การคุ้มครองข้อมูลสำเร็จด้วยดี

2.3 ความเป็นมา ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมระบบ

อินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชเอนจิน

2.3.1 ความหมายและการทำงานของเสรีชเอนจิน

อินเทอร์เน็ต คือ โครงสร้างพื้นฐานทางข้อมูลข่าวสารอันประกอบขึ้นจากเครือข่ายของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงต่อกันเป็นจำนวนมากจากทั่วโลก โดย “เครือข่ายแห่งเครือข่าย” (Network of Networks) ที่ว่านี้จะอาศัยภาษาคอมพิวเตอร์กลางร่วมกัน มีมาตรฐานกลาง (Standard Protocol) ในการรับส่งข้อมูลร่วมกัน ทำให้คอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ในเครือข่ายสามารถสื่อสารกันได้⁵² ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนใยแมงมุมที่ครอบคลุมทั่วโลก ในแต่ละจุดที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตนั้นสามารถสื่อสารกันได้หลายเส้นทางตามความต้องการ การติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นอาจเรียกว่า การติดต่อสื่อสารแบบไร้มิติ หรือ Cyberspace โดยเชื่อมโยงเครือข่ายย่อยจำนวนมากมายมหาศาลนับตั้งแต่เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ใช้งานภายในบ้านและสำนักงานไปจนถึงคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่แบบเมนเฟรมในโรงงานอุตสาหกรรม และอินเทอร์เน็ตสามารถทำให้คนเราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของโลก ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องสามารถรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบ เช่น ตัวอักษร ภาพกราฟิก และเสียงได้ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งเป็นแหล่ง

⁵² พิรงรอง รัมสุตร, การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษานโยบายสื่อ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 37.

ความรู้ขนาดใหญ่ให้ผู้ที่สนใจได้ใช้ในการค้นคว้าศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการในการค้นคว้าอย่างไร้ข้อจำกัดในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ⁵³

ทั้งนี้ ได้มีการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ หรือแอปพลิเคชัน (Application) ของการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่องโดยแอปพลิเคชันที่มีการใช้อย่างสูงสุดในปัจจุบันคือ เครื่องมือการค้นหาข้อมูล (Information Search Engine) และเว็บไซต์ที่มีผู้ใช้บริการการค้นหาข้อมูลสูงสุดก็คือเว็บไซต์ Google ขณะเดียวกันเครือข่ายทางสังคม (Social Networking) ก็เป็นผู้นำการให้บริการในด้านนี้ นอกจากนี้แอปพลิเคชันประเภทแบ่งปันเนื้อหาวิดีโอ หรือวิดีโอแชร์ (Video-Sharing) ฐานข้อมูล และไมโครบล็อก (Microblog) ก็เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยมอย่างสูงเช่นกัน ซึ่งแสดงถึงชื่อเสียงอันดับแรกของเว็บไซต์ยอดนิยมทั่วโลกในปัจจุบันจำนวนผู้ใช้และประเภทของเว็บไซต์หรือลักษณะของแอปพลิเคชันที่ให้บริการ⁵⁴

1) การทำงานของระบบอินเทอร์เน็ต

การสื่อสารข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์จะมีโปรโตคอล (Protocol) ซึ่งเป็นระเบียบวิธีการสื่อสารที่เป็นมาตรฐานของการเชื่อมต่อกำหนดไว้ โปรโตคอลที่เป็นมาตรฐานสำหรับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต คือ TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) เครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่เชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะต้องมีหมายเลขประจำเครื่องที่เรียกว่า IP Address เพื่อเอาไว้อ้างอิงหรือติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ในเครือข่าย IP Address ถูกจัดเป็นตัวเลขชุดหนึ่งขนาด 32 บิต ใน 1 ชุดนี้จะมีตัวเลขถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนละ 8 บิต เท่า ๆ กัน เวลาเขียนก็แปลงให้เป็นเลขฐานสิบก่อนเพื่อความง่ายแล้วเขียนโดยคั่นแต่ละส่วนด้วยจุด (.) ดังนั้นในตัวเลขแต่ละส่วนนี้จึงมีค่าได้ไม่เกิน 256 คือ ตั้งแต่ 0 จนถึง 255 เท่านั้น ($2^8 = 256$)

ในส่วนของการแทนชื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการจาก IP Address หรือ Name-to-IP Address โดยมีการจัดเก็บฐานข้อมูลชื่อและหมายเลข IP เป็นลำดับชั้น (Hierarchical Structure) อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่พิเศษที่เรียกว่า เครื่องบริการชื่อโดเมน (Domain Name Server: DNS หรือ Name Server)⁵⁵

2) ประเภทของโดเมนเนมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 คือ โดเมน 2 ระดับ

⁵³ ประสาท เนืองเฉลิม, การค้นหาสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553), หน้า 35-36.

⁵⁴ พิรงรอง รามสูตร, เรื่องเดิม, หน้า 39-41.

⁵⁵ ประสาท เนืองเฉลิม, เรื่องเดิม, หน้า 40.

ลักษณะของโดเมนประเภทนี้ คือ www.ชื่อโดเมนหรือชื่อเว็บไซต์.ประเภทของโดเมน ซึ่งประเภทของโดเมนจะเป็นคำย่อขององค์กร เช่น www.google.com

โดยโดเมนที่ได้รับความนิยมกันทั่วโลกที่ถือว่าเป็นโดเมนสากล มีดังนี้⁵⁶ คือ

.com	Commercial	สำหรับธุรกิจ
.edu	Education	สำหรับการศึกษา
.gov	Government	สำหรับหน่วยงานรัฐบาล
.int	International Organization	สำหรับองค์กรนานาชาติ
.org	Organization	สำหรับหน่วยงานที่ไม่แสวงหากำไร
.net	Network	สำหรับหน่วยงานที่มีเครือข่ายของตนเองและทำธุรกิจด้านเครือข่าย

ประเภทที่ 2 คือ โดเมน 3 ระดับ

ลักษณะของโดเมนประเภทนี้ คือ www.ชื่อโดเมนหรือชื่อเว็บไซต์.ประเภทของโดเมน ประเทศ เช่น www.google.co.th, www.cu.ac.th เป็นต้น

ประเภทขององค์กรที่พบบ่อย ได้แก่

.co คือ บริษัท หรือ องค์กรพาณิชย์

.ac คือ สถาบันการศึกษา

.go คือ องค์กรของรัฐบาล

.net คือ องค์กรที่ให้บริการเครือข่าย

.or คือ องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงผลกำไร

ตัวย่อของประเทศที่ตั้งขององค์กร

.th คือ ประเทศไทย

.cn คือ ประเทศจีน

.uk คือ ประเทศอังกฤษ

.jp คือ ประเทศญี่ปุ่น

.au คือ ประเทศออสเตรเลีย

ทั้งนี้ Search Engine หรือกลไกการค้นหา เป็นคำที่ใช้เรียกเครื่องช่วยค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีวิธีการจัดทำ 2 แบบ คือ โดยการเขียนโปรแกรมให้คอมพิวเตอร์เป็นผู้จัดทำ

⁵⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41.

(Crawler-based Search Engine) และการจัดทำโดยใช้มนุษย์เป็นผู้จัดทำ (Human-Powered Directories)⁵⁷

วิธีการทำงานของ Search Engine มีกระบวนการทำงานแบ่งออกเป็น 3 ส่วน⁵⁸ คือ

1) โปรแกรมรวบรวมเอกสารเว็บ (Spider หรือ Crawler) จะทำหน้าที่ออกไปสำรวจเว็บจากโดเมนต่าง ๆ โดย Spider จะเข้าไปสำรวจและอ่านหน้าเว็บ และหากพบ Link ก็จะทำให้การติดจาม Link ภายใน Site จนครบซึ่งจากการทำงานในลักษณะโยงโยงนี้ จึงเป็นที่มาของคำว่า Spider หรือ Crawler จากนั้น Spider จะนำข้อมูลเว็บดังกล่าวไปเก็บไว้ในฐานข้อมูลของ Search Engine และ Spider จะกลับไปตรวจสอบข้อมูลในเว็บนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุก 1 หรือ 2 เดือน เพื่อสำรวจความเปลี่ยนแปลง

2) รายการดัชนี ข้อมูลที่ Spider พบจะถูกทำสำเนาและส่งมาจัดเก็บที่รายการดัชนี (Index หรือ Catalog) ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นสมุดเล่มใหญ่จัดเก็บสำเนาของเอกสารเว็บที่ Spider พบ หากข้อมูลที่เว็บต้นฉบับมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในสมุดดัชนีจะเปลี่ยนแปลงด้วย เอกสารเว็บจะถูกทำดัชนีและจัดเก็บตามบัญชีดัชนีที่กำหนดไว้

3) โปรแกรมค้นหา (Search Engine Software) จะทำหน้าที่ในการค้นคืนข้อมูลจากฐานข้อมูลของ Search Engine โดยจะเริ่มต้นการทำงานเมื่อผู้ใช้ป้อนคำค้น โปรแกรมจะทำการที่นำคำค้นของผู้ใช้ไปจับคู่กับดัชนีในฐานข้อมูล แล้วทำการดึงข้อมูล (เอกสารเว็บ) ที่ตรงกับคำค้นออกมา และจัดลำดับผลการค้นตามระดับความเกี่ยวข้องโปรแกรมประเมินได้ ซึ่ง Search Engine แต่ละตัวจะใช้ตรรกะที่แตกต่างกันไป ตัวอย่างการสร้างเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักให้กับคำดัชนีของ Search Engine อาจจัดลำดับ ดังนี้ (ลำดับที่ 1 จะให้ค่าน้ำหนักความเกี่ยวข้องกับคำค้นมากที่สุด)

- (1) ลำดับที่ 1 คำ หรือวลีที่ปรากฏใน Meta Tag Element
- (2) ลำดับที่ 2 คำ หรือวลีที่ปรากฏใน Title Tag
- (3) ลำดับที่ 3 คำ หรือวลีที่ปรากฏใน Main Heading และ Sub Heading
- (4) ลำดับที่ 4 จำนวนครั้งที่ คำ หรือวลี ปรากฏในส่วนเนื้อหาของเอกสาร
- (5) ลำดับที่ 5 ความถี่ที่เว็บอื่น ๆ เชื่อมโยงเข้ามา

Search Engine แต่ละแห่งมีวิธีการและการจัดเก็บหลักฐานข้อมูลที่แตกต่างกันไปตามประเภทของ Search Engine ที่แต่ละเว็บไซต์นำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นการที่จะเข้าไปหา

⁵⁷ นิตาชาล จานงศรี, “กลไกการค้นหาสารสนเทศบนเว็บ,” **บรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 20, 3 (กันยายน-ธันวาคม, 2545): 48.

⁵⁸ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 48.

ข้อมูลหรือเว็บไซต์ โดยวิธีการ Search นั้น อย่างน้อยผู้ใช้จะต้องทราบว่า เว็บไซต์ที่เข้าไปใช้บริการ ใช้วิธีการหรือประเภทของ Search Engine อะไร เนื่องจากแต่ละประเภทมีความละเอียดในการจัดเก็บข้อมูลต่างกันไป⁵⁹

1) Keyword Index เป็นการค้นหาข้อมูล โดยการค้นจากข้อความในเว็บเพจที่ได้ผ่านการสำรวจมาแล้วจะอ่านข้อความข้อมูลอย่างน้อย ๆ ก็ประมาณ 200-300 ตัวอักษรแรกของเว็บเพจนั้น ๆ โดยการอ่านนี้จะหมายรวมไปถึงอ่านข้อความที่อยู่ในโครงสร้างภาษา HTML ซึ่งอยู่ในรูปแบบของข้อความที่อยู่ในคำสั่ง alt ซึ่งเป็นคำสั่งภายใน TAG คำสั่งของรูปภาพ แต่จะไม่นำคำสั่งของ TAG คำสั่งของรูปภาพ แต่จะไม่นำคำสั่งของ TAG อื่น ๆ ในภาษา HTML และคำสั่งในภาษา JAVA มาใช้ในการค้นหา วิธีการค้นหาของ Search Engine ประเภทนี้ จะให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับข้อมูลก่อน-หลัง และความถี่ในการนำเสนอข้อมูลนั้น การค้นหาข้อมูล โดยวิธีการเช่นนี้จะมี ความรวดเร็วมาก แต่มีความละเอียดในการจัดแยกหมวดหมู่ของข้อมูลค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงรายละเอียดของเนื้อหาเท่าที่ควร แต่หากว่าต้องการแนวทางด้านกว้างของข้อมูล และ ความรวดเร็วในการค้นหา วิธีการนี้ก็ใช้ได้ผลดี

2) Subject Directories การจำแนกหมวดหมู่ข้อมูล Search Engine ประเภทนี้จะจัดแบ่งโดยการวิเคราะห์เนื้อหา รายละเอียดของแต่ละเว็บเพจ ว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร โดยการ จัดแบ่งแบบนี้จะใช้แรงงานคนในการพิจารณาเว็บเพจ ซึ่งทำให้การจัดหมวดหมู่ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณ ของคนจัดหมวดหมู่แต่ละคนว่าจะจัดเก็บข้อมูลนั้น ๆ อยู่ในเครือข่ายข้อมูลอะไร ดังนั้น ฐานข้อมูล ของ Search Engine ประเภทนี้จะถูกจัดแบ่งตามเนื้อหา ก่อน แล้วจึงนำมาเป็นฐานข้อมูลในการค้นหา ต่อไป การค้นหาค่อนข้างจะตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และมีความถูกต้องในการค้นหาสูง เป็นต้นว่า หากต้องการหาข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ หรือเว็บเพจที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ Search Engine ก็จะมีประมวลผลรายชื่อเว็บไซต์

3) Metasearch Engines จุดเด่นของการค้นหาด้วยวิธีการนี้ คือสามารถเชื่อมโยง ไปยัง Search Engine ประเภทอื่น ๆ และยังมีหลากหลายของข้อมูล แต่การค้นหาด้วยวิธีนี้มีจุด ด้อย คือ วิธีการนี้จะไม่ให้ความสำคัญกับขนาดเล็กลใหญ่ของตัวอักษร และมักจะผ่านเลยคำประเภท Natural Language ดังนั้น การเลือกใช้เครื่องมือในการค้นหาจะต้องเข้าใจว่า ข้อมูลที่ต้องการค้นหา นั้นมีลักษณะอย่างไร มีขอบข่ายกว้างขวางหรือแคบขนาดไหน แล้วจึงเลือกใช้เว็บไซต์ค้นหาที่ ให้บริการตรงกับความต้องการของผู้ใช้

การค้นหาข้อมูลโดยใช้เว็บไซต์บริการค้นหา โดยเฉพาะ Google ซึ่งเป็นเว็บที่คนส่วนใหญ่ นิยมใช้ เนื่องจากมีประสิทธิภาพการทำงานที่ดี Google อาศัยจุดเด่นด้านความเร็วในการค้นหาข้อมูล

⁵⁹ ประสาท เนืองเฉลิม, *เรื่องเดิม*, หน้า 125-128.

มาเป็นจุดขายด้วยการไม่โฆษณา และยังช่วยให้การค้นหาข้อมูลสามารถทำได้เร็วยิ่งขึ้น เพราะไม่มีโฆษณามาเป็นตัวถ่วงในการดึงข้อมูลมาจากฐานข้อมูลที่เก็บไว้ ไม่เพียงแต่ความเร็วในการค้นหาข้อมูลเท่านั้น ความแม่นยำของผลการค้นหาที่ได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้⁶⁰ นอกจากนี้ Google ยังมีการเก็บรายชื่อเว็บไซต์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ของเว็บไซต์และนำมาจัดเก็บไว้ใน Server เพื่อให้สามารถค้นหาและแสดงผลได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น⁶¹ ทั้งนี้ Google เป็นบริษัทมหาชน ซึ่งมีผลิตภัณฑ์และบริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Google Chrome Google Analytics Google Search เป็นต้น โดย Google Search ซึ่งเป็น Search Engine ที่มีคนนิยมใช้มากสุดในโลกก็มีทั้ง www.google.com ซึ่งใช้กันในระดับทั่วโลกโดยเป็นของสหรัฐอเมริกา และ www.google.co.th เป็น Google ของประเทศไทยและมี Google ของในประเทศต่าง ๆ ในหลาย ๆ ภาษา เช่น www.google.co.uk www.google.co.jp เป็นต้น

2.3.2 แนวคิด ทฤษฎีและความเป็นมาของสิทธิในการถูกลืม

ในวันที่ 13 พฤษภาคม 2013 ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรป (The Court of Justice of European Union (CJEU) ได้มีคำตัดสินครั้งสำคัญเกี่ยวกับความเข้าใจสิทธิความเป็นส่วนตัว โดยได้มีการตีความขยายความ ระเบียบรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล (Directive 95/46/ EC Of the European Parliament And of the Council 24 October 1995 on the Protection of individual with regards to the processing on Personal Data and on The Free movement of such data: European Data Protection Directive) โดยศาลได้ตัดสินให้บุคคลมีสิทธิในการถูกลืมเกี่ยวกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอีกต่อไป ซึ่งคำตัดสินดังกล่าวทำให้เกิดการโต้เถียงกันเกี่ยวกับการทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการพูดและข้อมูล เสรีภาพในการดำเนินธุรกิจ ทั้งในและนอกสหภาพยุโรป โดยมีการถกเถียงกันว่าสิทธิในการถูกลืมที่แท้จริงควรเป็นเช่นไร⁶²

สิทธิในการถูกลืมได้เกิดขึ้นในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการค้นพบนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 128.

⁶¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 135.

⁶² IOana Stupariu, **Defining the Right to be Forgotten. A Comparative Analysis between the EU and the US** (Master's thesis, Department of Legal studies Central European University, 2015), p. 1.

ใหม่ ๆ และการขยายตัวของอินเทอร์เน็ต ซึ่งเทคโนโลยีใหม่นี้ก่อให้เกิดการทำลายที่สำคัญในความคิด และปฏิกิริยาของคนที่นั่งทางด้านสังคม และโดยเฉพาะในด้านของกฎหมายที่จะต้องตอบสนองต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปนี้⁶³ เป็นผลให้มีการถกเถียงกันถึงความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Providers: ISPs) ซึ่งประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนออนไลน์ในบริบทของความขัดแย้งกันระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัวกับเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น โดยที่บุคคลที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเผยแพร่ข้อมูลตนเองบนระบบอินเทอร์เน็ตจะให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นมากขึ้น แต่จะยังให้ความสำคัญกับสิทธิความเป็นส่วนตัวน้อยกว่าบุคคลที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์น้อยกว่า⁶⁴ สิทธิในการถูกลืมแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่สำคัญในยุคดิจิทัลซึ่งนำความท้าทายใหม่ ๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองที่ประชาชนเข้าใจโลกที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน

ในประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่การแสดงตัวตนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นโปรไฟล์เฟซบุ๊ก บล็อก หรือยูทูป ได้มีการเพิ่มขึ้นจนกลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ โปรไฟล์ออนไลน์กลายเป็นส่วนหนึ่งของแต่ละบุคคล ซึ่งกลายเป็นส่วนสำคัญในเสรีภาพในการแสดงตนและการแสดงออก และยังเป็นการแข่งขันในสังคมออนไลน์ที่ทุกคนสร้างตัวตนบนอินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะขายภาพลักษณ์ของบุคคลนั้นต่อคนอื่น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในแง่การเข้าถึงโอกาสในทางตำแหน่งงาน และความรู้และข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต โดยการแสดงข้อมูลส่วนบุคคลบนอินเทอร์เน็ตเป็นไปโดยสมัครใจเท่าที่ต้องการแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการคุกคามความเป็นส่วนตัว⁶⁵

นอกจากนี้ ประชาชนได้ถูกบังคับให้อยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูลมากมาย รัฐบาลแต่ละประเทศเลือกที่จะใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นเรื่อย ๆ ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และในบางประเทศได้มีการจำกัดสิทธิความเป็นส่วนตัวผ่านทางกฎหมาย ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนได้กลายเป็นฐานข้อมูลของรัฐบาล⁶⁶

ในขณะเดียวกัน การค้นหาข้อมูลผ่านเสิร์ชเอนจินเริ่มเป็นนิยมนมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการค้นหาที่ได้ผลการค้นหาที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น โดย Google ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1998 ได้ปฏิวัติเครื่องมือค้นหาด้วยอัลกอริธึมที่มีความแม่นยำสูงที่จัดทำดัชนีหน้าเว็บขึ้นอยู่กัับจำนวนของการเชื่อมโยงจากเว็บอื่น ๆ โดยปัจจุบัน Google กลายเป็น

⁶³ *Ibid.*, pp. 5-6.

⁶⁴ Nathaniel Swigger, "The Online Citizen: Is Social Media Changing Citizens' Beliefs about Democratic Values?," *Political Behavior* 35 (July 2013): 589.

⁶⁵ IOana Stupariu, *op. cit.*, pp. 6-7.

⁶⁶ *Ibid.*, pp. 7-8.

เสิร์ชเอนจินที่ใช้มากที่สุด ในบางส่วนเนื่องจากคำค้นหาจะสร้างลิงก์ที่เกี่ยวข้องกับบทความดีกว่า เทคโนโลยีการค้นหาก่อนหน้านี้ ในระยะสั้น Google ช่วยให้ผู้คนค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วในขณะที่ปริมาณเนื้อหาออนไลน์เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องโดย ในปีค.ศ. 1995 มีเว็บไซต์เพียง 23,500 เว็บไซต์เท่านั้น และในปี ค.ศ. 2005 มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 60 ล้านเว็บไซต์ ในปี ค.ศ. 2008 เพิ่มขึ้นมากกว่า 160 ล้านเว็บไซต์ และในปี ค.ศ. 2012 เพิ่มขึ้นมากกว่า 600 ล้านเว็บไซต์

เมื่อการเติบโตอย่างมากของเนื้อหาออนไลน์มีผลพลอยได้เกิดขึ้นคือการจัดตั้งฐานข้อมูลประเภทต่าง ๆ ที่สามารถจัดเก็บได้ข้อมูลจำนวนมากซึ่งรวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลตลอดไป เนื่องจากความจุของเซิร์ฟเวอร์เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื้อหาทั้งหมดโพสต์ครั้งเดียวยังคงออนไลน์จนกว่าจะมีแหล่งที่มายืนยันว่าจะลบออก จึงเป็นที่มาของนิยามคำพูด “อินเทอร์เน็ตไม่เคยลืม” ที่เจฟฟรีย์ โรเซน ได้รับการยอมรับในปี ค.ศ. 2010 “อินเทอร์เน็ตบันทึกทุกอย่าง ทุกภาพออนไลน์, อัปเดตสถานะ, โพสต์ทวีตเตอร์ และรายการบล็อกที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสามารถเก็บไว้ตลอดไป กับเว็บไซต์ซึ่งรวบรวมและแบ่งปันการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่น่าอับอายจากผู้ใช้เฟซบุ๊ก, ภาพถ่ายที่ไม่ดีและการพูดต่าง ๆ บนออนไลน์จะอยู่ตลอดไป”⁶⁷ อินเทอร์เน็ตที่ไม่เคยลืมจึงกลายเป็นปัญหาในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในสหภาพยุโรปอยู่นานเกือบยี่สิบปีจนกลายเป็นประเด็นคดีที่ถูกลำเลียงต่อศาลยุติธรรม⁶⁸

ทั้งนี้ บริบททั้งหลายนี้ทำให้เกิดสิทธิในการถูกลืมขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากความท้าทายใหม่ ๆ ในการสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ที่แตกต่างไม่ว่าจะสิทธิของปัจเจกชนกับรัฐ สิทธิของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต รัฐบาลและศาลได้พยายามที่จะหาทางออกในการแก้ไขปัญหาใหม่นี้ซึ่งออกมาเป็นสิทธิในการถูกลืมซึ่งมีผลกระทบตามมาในด้านของปัญหาต่าง ๆ เช่น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคำตัดสินของศาล ความแตกต่างในการนำไปใช้ของรัฐ ความบกพร่องโดยทั่วไปของการคาดการณ์ทั้งองค์กรและผู้ให้บริการบนอินเทอร์เน็ต⁶⁹

2.3.2.1 พัฒนาการของสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรป

สิทธิในการถูกลืมไม่ได้เป็นแนวคิดใหม่แต่เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 19 ในเยอรมันและฝรั่งเศสได้มีกฎหมายที่คุ้มครองให้มีการตกลงบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมุมมองของสหภาพยุโรปนั้นได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับสิทธิความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลอย่างมาก ซึ่งสิทธิในการถูกลืมถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิส่วนบุคคลซึ่งแวดล้อมไปด้วยด้านต่าง ๆ เช่น ศักดิ์ศรี เกียรติ และสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลโดยจากสิทธิความเป็น

⁶⁷ Jeffrey Rosen, *The Web Means the End of Forgetting*.

⁶⁸ Edward Lee, *op. cit.*, pp. 1029-1030.

⁶⁹ IOana Stupariu, *op. cit.*, p. 8.

ส่วนตัว ได้ขยายความเป็นสิทธิของผู้ใช้งานบนระบบอินเทอร์เน็ตในการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ต⁷⁰

1) จุดเริ่มต้นของสิทธิในการถูกลืมในสหภาพยุโรป

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาฝรั่งเศสได้มีสิทธิที่จะลืม (Right to Oblivion (Le Droit à l’Oubli)) ในช่วงปี ค.ศ. 1978 ในมาตรา 40 ของกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ไฟล์ ข้อมูล และสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา 78-17 (Act N 78-17 of 6 January 1978 on Information Technology, Data Files and Civil Liberties) โดยบุคคลใดที่แสดงหลักฐานยืนยัน อาจขอให้ผู้ควบคุมข้อมูล (Data Controller) แก้ไขแล้วแต่กรณีโดยการปรับปรุง, อัปเดต, บล็อกหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเหล่านี้ที่ไม่ถูกต้องไม่สมบูรณ์หรือหมดอายุ⁷¹ ซึ่งเป็น

⁷⁰ Rolf H. Weber, “The Right to be Forgotten more than a Pandora’s Box?,” *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law* 2 (2011): 121.

⁷¹ Article 40 of Act N 78-17 of 6 January 1978 on Information Technology, Data Files and Civil Liberties

Any individual providing proof of identity may ask the data controller to, as the case may be, rectify, complete, update, block or delete personal data relating to them that are inaccurate, incomplete, equivocal, expired, or whose collection, usage, disclosure or retention is prohibited.

At the request of the data subject, the data controller must justify—at no cost for the data subject—that they have carried out the necessary operations required by the preceding paragraph.

In case of dispute, the burden of proof shall weigh on the data controller by whom the right of access is exercised, except where it is established that the data objected to was disclosed by the data subject or with their consent.

Where the data are modified at the data subject’s request, they are entitled to obtain reimbursement of their expenses corresponding to the cost of the copy mentioned in Section I of Article 39 (copy of personal data).

If an item of data has been transmitted to a third party, the data controller must accomplish the necessary formalities to inform that third party of the operations carried out in conformity with the first paragraph.

องค์ประกอบพื้นฐานของหลักการลัดข้อมูลและหลังจากนั้นได้มีการนำมาบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาโดยให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาคดีอาญาที่ได้รับโทษครบถ้วนแล้วหรือได้รับการพักโทษ ในอันที่จะขอให้ห้ามการเผยแพร่เนื้อหาของข้อกล่าวหาหรือการได้รับโทษจำคุกของตนเพื่อเป็นวิธีการในการฟื้นฟูผู้กระทำผิดในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของความยุติธรรม⁷²

นอกจากนี้ ฝรั่งเศสยังมีการความก้าวหน้าในเรื่องสิทธิในการถูกลืมในลักษณะหลักเกณฑ์ที่ไม่มีผลบังคับเป็นกฎหมาย (Soft Law) โดยหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของฝรั่งเศส (The France Data Protection Agency) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิในการถูกลืมสำหรับบนระบบอินเทอร์เน็ต โดยมีการวางหลักในบริบทของสภาพแวดล้อมของเครือข่ายและได้ขยายไปถึงโลกออนไลน์ และมีแนวปฏิบัติที่ดีของสิทธิในการถูกลืมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์และเสิร์ชเอนจินเพื่อให้ผู้ใช้บริการบนระบบอินเทอร์เน็ตสามารถควบคุมข้อมูลที่โพสต์ออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น⁷³

ในสเปนอยู่ในรูปแบบของสิทธิที่เรียกว่า el derecho al olvido และมีหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปน (The Spanish Data Protection Agency) โดยในปี ค.ศ. 2011 สเปนได้นำเสนอหลักกฎหมายใหม่ในการเสริมสร้างสิทธิในการถูกลืมขึ้นโดยให้หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปนสามารถพิจารณาการร้องเรียนจากบุคคลที่คิดว่าสิทธิความเป็นส่วนตัว ของบุคคลผู้ถูกละเมิด โดยมีการร้องเรียนมากกว่า 90 ครั้งจากประชาชนชาวสเปนซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่อยู่ของเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว และการจับกุมในมหาวิทยาลัยที่ผ่านมาแล้วและหลังจากความล้มเหลวในการพยายามโน้มน้าวแหล่งของข้อมูลในการแก้ไข หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปนได้ให้ Google หยุดทำการประมวลผลข้อมูลดังกล่าว⁷⁴ Google ได้โต้แย้งการร้องขอดังกล่าวต่อศาล และมีคำตัดสินของศาล

The heirs of a deceased person, providing proof of their identity, may, when the facts brought to their knowledge cause them to believe that the data controller has not updated the personal data relating to the deceased person, demand that they take the death into account and update the data accordingly.

At the request of the heirs, the data controller must demonstrate—at no cost for the applicant—that they have carried out the requested operations in accordance with the preceding paragraph.

⁷² Jeffrey Rosen, “The Right to be Forgotten,” *Stanford Law Review* 64 (February 2012): 88.

⁷³ IOana Stupariu, *op. cit.*, p. 21.

⁷⁴ Meg Leta Ambrose and Jef Ausloos, “The Right to be Forgotten Across the Pond,” *Journal of Information Policy* 3 (2013): 3.

ยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (The Court of Justice of the European Union: CJEU) ในการสร้างสิทธิในการถูกลืมขึ้น และก่อให้เกิดการอภิปรายอย่างมากในสื่อของสเปนต่อผลของคดี Google สเปน ดังกล่าว

ในเยอรมัน รูปแบบของสิทธิในการถูกลืมคือการตีความอย่างกว้างขวางของสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยเป็นการจำกัดการอ้างถึงการเผยแพร่เหตุการณ์ของผู้กระทำความผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นในอดีต แต่ไม่ได้ห้ามการเผยแพร่เหตุการณ์ของผู้กระทำความผิดทางอาญาที่เพิ่งเกิดขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งสามารถค้นหาได้โดยง่ายโดยเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการควบคุมข้อมูลที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยสื่อกับผลเสียต่อบุคคลที่เกิดจากตีพิมพ์ข้อมูลอ่อนไหวดังกล่าว⁷⁵

ทั้งนี้ในประเทศฝรั่งเศส สเปน และเยอรมันต่างมีรูปแบบของสิทธิในการถูกลืมที่เป็นพื้นฐานแนวคิดในการพัฒนามาเป็นสิทธิในการถูกลืมในปัจจุบัน

ต่อมาในปี ค.ศ. 2010 วิเวียน เรดดิ้ง (Viviane Reding) ในฐานะโฆษกและผู้แทนด้านการพัฒนาการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของสหภาพยุโรปในขณะนั้นได้เสนอแนวคิดในอันที่จะ “รับรองว่าบุคคลมีความสามารถในการคุ้มครองและควบคุมเหนือข้อมูลส่วนบุคคลของตนในระดับสูง” และ “ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพในข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตทั้งการแก้ไขออนไลน์หรือลบได้ตามต้องการสามารถ”⁷⁶ อันเป็นผลจากศักยภาพที่สูงขึ้นในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยบุคคลอื่นบนระบบอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะในเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่ง “ในหลายกรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรักษาไว้โดยปราศจากการรับรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ/หรือ ได้รับความยินยอมจากบุคคลในการกระทำดังกล่าว” โดยคณะกรรมการการยุโรปมีความตระหนักในปัญหาดังกล่าวและตกลงที่จะ “ทบทวนแนวทางในการสร้างความชัดเจนในสิ่งที่เรียกว่าสิทธิในการถูกลืม กล่าวคือ ‘สิทธิในการถูกลืม’ นั่นคือสิทธิของบุคคลมีสิทธิให้ข้อมูลของตนไม่ถูกประมวลผลและถูกปล่อยออกไปเมื่อไม่ต้องการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมายอีกต่อไป กรณีตัวอย่างเช่น เมื่อการประมวลผลขึ้นอยู่กับความยินยอมของบุคคลและเมื่อบุคคลนั้นถอนการยินยอมหรือเมื่อระยะเวลาเก็บรักษาสิ้นสุดลง”⁷⁷

⁷⁵ IOana Stupariu, *op. cit.*, pp. 23-24.

⁷⁶ Steven C. Bennett, “The right to be forgotten: Reconciling EU and US perspectives,” *Berkeley Journal of International Law* 30 (2012): 161-162.

⁷⁷ European Commission, **Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The Economic and Social Committee and the Committee of the Regions a Comprehensive Approach on Personal Data Protection in the European Union** (Brussels: European Commission, 2010), p. 8.

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญหลักในการถกเถียงมาโดยตลอด ทั้งโดยคณะกรรมการยุโรปเอง รวมถึงในแวดวงการศึกษา นักวิชาการต่าง ๆ สื่อและวงการอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2012 วิเวียน เรตติง ได้แถลงถึงข้อเสนอของกรรมาธิการยุโรปในรูปของสิทธิในการถูกลืมซึ่งได้รับการยกย่องเป็นส่วนหนึ่งของร่างกฎระเบียบการคุ้มครองข้อมูลที่สอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบัน “ที่ซึ่งทุกคนให้ความไว้วางใจมอบข้อมูลส่วนบุคคลไว้แก่ผู้ให้บริการคลาวด์เซอร์วิส (Cloud Service) ซึ่งไม่อาจทราบได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถูกจัดเก็บและจัดการอย่างไร” และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรปเองก็มีอายุย้อนหลังไปถึงปี ค.ศ. 1995 มาตราการดังกล่าวจึงไม่เพียงพอที่จะรองรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน โดยคณะกรรมการสิทธิหลักของเจ้าของข้อมูลสามประการ⁷⁸ ดังนี้

“ประการแรก บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการแจ้งถึงกระบวนการประมวลผลข้อมูลของตนเป็นภาษาที่ง่ายและชัดเจน ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะต้องได้รับการแจ้งว่าข้อมูลใดที่จะถูกรวบรวมเพื่อวัตถุประสงค์ใดและจะถูกเก็บไว้เป็นเวลานานเท่าใด พวกเขาจำเป็นต้องทราบว่าข้อมูลอาจถูกใช้โดยฝ่ายที่สามอย่างไร พวกเขาต้องทราบสิทธิของตนว่าองค์กรใดที่จะสามารถร้องเรียนถึงได้หากเกิดการละเมิดสิทธิดังกล่าวขึ้น จำเป็นที่บุคคลจะสามารถตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่จะถูกเปิดเผย เมื่อใดและต่อใคร

ประการที่สอง เมื่อใดก็ตามที่ผู้ใช้ให้ความตกลงแก่กระบวนการประมวลผลข้อมูลจำเป็นต้องมีสาระสำคัญ คือ ความยินยอมของบุคคลจำเป็นที่จะต้องมีความเฉพาะเจาะจงและได้ให้ไว้โดยชัดเจน

ประการที่สาม การปฏิรูปจะให้การควบคุมเหนือข้อมูลของบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลของตนที่ง่ายกว่าเดิมในรูปแบบของกฎเกณฑ์ใหม่ บุคคลจะต้องสามารถนำข้อมูลของตนไปมอบแก่ผู้จัดเก็บอื่นได้โดยง่ายหรือจัดให้มีการลบข้อมูลเมื่อบุคคลนั้นไม่ต้องการให้ข้อมูลดังกล่าวถูกใช้อีกต่อไป ซึ่งกฎเกณฑ์ใหม่นี้จัดให้มีขึ้นสำหรับความสามารถในการเคลื่อนย้ายข้อมูล หนทางสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะให้บุคคลสามารถควบคุมข้อมูลของตนเองคือสิทธิในการถูกลืม กล่าวให้ชัดเจนก็คือบุคคลควรมีสิทธิและไม่เพียงแค่ว่า “สามารถที่จะ” ถอนความยินยอมในกระบวนการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่พวกเขาได้ให้ไว้ด้วยตนเอง หากบุคคลนั้นไม่ประสงค์จะให้ข้อมูลส่วนบุคคลของเขาถูกประมวลหรือจัดเก็บโดยผู้ควบคุมข้อมูล (Data Controller) และหากไม่ปรากฏว่ามีสาเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่จะเก็บข้อมูลนั้นไว้อีกต่อไปข้อมูลควรถูกลบจากระบบของผู้ควบคุมข้อมูล”

⁷⁸ ฉัตรชัย เอมราช, “สิทธิที่จะถูกลืม,” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 45 (มิถุนายน 2559): 419-420.

2.3.2.2 สิทธิในการถูกลืมตามคำพิพากษาคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González⁷⁹

1) ข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2010 มาริโอร่วมกับหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปน (Agencia Española de Protección de Datos (AEPD)) ยื่นฟ้องผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ลา บานกวาร์เดีย ร่วมกับ Google สเปน (Google Spain) และ Google อิงค์ (Google Inc) โดยมีข้อหาว่าเมื่อใดก็ตามที่ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตใส่ชื่อของนายมาริโอ คอสเตฆา กอนซาเลส ในการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตใน Google เสิร์ช (Google Search) ก็จะได้รับผลเป็นหน้าเว็บของหนังสือพิมพ์ลา บานกวาร์เดีย ฉบับวันที่ 19 มกราคม และ 9 มีนาคม 1998 ตามลำดับ ซึ่งเป็นประกาศที่ระบุชื่อของมาริโอ ปรากฏในการขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ประกันสังคมที่ดำเนินกระบวนการเสร็จสิ้นไปนานหลายปีแล้วจึงเป็นข้อมูลเก่าที่การอ้างอิงถึงข้อมูลดังกล่าวของเขาตอนนี้ไม่เกี่ยวข้องเลย และขอให้หนังสือพิมพ์ลา บานกวาร์เดีย จัดให้มีการลบหรือแก้ไขหน้าเว็บไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนายมาริโอ คอสเตฆา กอนซาเลส ถูกแสดงอยู่อีกต่อไป หรือจัดให้มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับบริการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตเพื่อจะคุ้มครองข้อมูลดังกล่าว และยังขอให้ Google สเปน และ Google อิงค์ ดำเนินการลบหรือปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนายมาริโอ คอสเตฆา กอนซาเลส เพื่อไม่ให้ปรากฏรวมอยู่ในการให้บริการค้นหาข้อมูลและไม่ปรากฏลิงก์ไปยังหนังสือพิมพ์ดังกล่าวอีกต่อไป⁸⁰

ต่อมาเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม ค.ศ. 2010 หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปนได้ชี้ขาดให้ยกคำฟ้องในส่วนของหนังสือพิมพ์ลา บานกวาร์เดีย ด้วยเหตุว่าการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากการกระทำลงไปตามคำสั่งของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมและเป็นไปด้วยการให้บุคคลสามารถเข้าถึงการประมวลเป็นจำนวนมากเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อประโยชน์ของการสู้ราคา แต่ชี้ขาดให้เป็นไปตามคำฟ้องในส่วนของ Google สเปน และ Google Inc. ซึ่งทั้ง Google สเปน และ Google Inc. ต่างอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลสูงสเปน (Audiencia Nacional) แต่เนื่องจากศาลสูงสเปนเห็นว่าคดีมีปัญหาข้อกฎหมายใหม่ซึ่งจะต้องวินิจฉัยตามระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสภายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC) เกี่ยวด้วยการตีความบริบทของเทคโนโลยีซึ่งปรากฏขึ้นหลังการประกาศใช้กฎระเบียบดังกล่าว จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้และเสนอประเด็น

⁷⁹ The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González.**

⁸⁰ *Ibid.*, pp. 14-15.

ปัญหาต่อศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union: CJEU) เพื่อให้มีคำชี้ขาดเบื้องต้นเสียก่อน⁸¹

2) ประเด็นสำคัญของคดี

ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 โดยมีประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญ 3 ประเด็น⁸² ดังนี้

(1) ระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC) มีผลใช้บังคับกับ Google อิงค์ (Google Inc) ที่อยู่ที่สหรัฐอเมริกาหรือไม่

(2) เซิร์ชเอนจิน (Search Engine) ถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูล (Data Controller) ภายใต้ระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC) หรือไม่และการทำงานของเซิร์ชเอนจินถือเป็นการประมวลผลข้อมูล (Data Processing) หรือไม่

(3) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิในการถูกลืมที่จะร้องขอให้เซิร์ชเอนจินลบผลการประมวลผลข้อมูลซึ่งเป็นการค้นหาที่เชื่อมโยงไปยังข้อมูลของตนหรือไม่

3) คำพิพากษาของศาล

ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปได้มีคำพิพากษาโดยแยกพิจารณาทั้ง 3 ประเด็น⁸³ ดังนี้

(1) ในประเด็นด้านขอบเขตของการบังคับใช้ระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC) กับ Google อิงค์ (Google Inc) ที่อยู่ที่สหรัฐอเมริกาที่อยู่นอกสหภาพยุโรปนั้น (Territorial Scope) Google ได้ต่อสู้ว่า การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลไม่ได้เกิดขึ้นในประเทศสเปน เนื่องจากเป็นการประมวลผลข้อมูลโดย Google อิงค์ (Google Inc) ที่อยู่ที่สหรัฐอเมริกา โดย Google สเปนเป็นเพียงทำหน้าที่ด้านการสนับสนุนกิจกรรมด้านโฆษณาซึ่งเป็นเรื่องแยกต่างหากจากการให้บริการด้านการค้นหาข้อมูล ระเบียบฯ ดังกล่าวของสหภาพยุโรปจึงไม่สามารถบังคับใช้กับการกระทำของ Google ที่ไม่ได้ประมวลผลข้อมูลในสหภาพยุโรปได้

⁸¹ *Ibid.*, pp. 16-20.

⁸² *Ibid.*, p. 20.

⁸³ *Ibid.*, p. 100.

ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปได้พิจารณาถึงขอบเขตในการบังคับใช้ระเบียบฯ ดังกล่าว และเห็นว่าการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการในบริบทของกิจกรรมการจัดตั้งผู้ควบคุมในดินแดนของประเทศสมาชิกคือสเปน เมื่อ Google สเปนตั้งขึ้นในประเทศสมาชิกซึ่งเป็นสาขาหรือบริษัท ย่อยของ Google อิงค์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและขายพื้นที่โฆษณาที่นำเสนอโดย Google สเปนและกำหนดทิศทางกิจกรรมของตนต่อผู้อยู่อาศัยในรัฐสมาชิกนั้น Google สเปนแม้จะตั้งอยู่ในเขตแดนของประเทศสเปน แต่เป็นบริษัทลูกของ Google สำนักงานใหญ่ซึ่งเป็นการจัดตั้งขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ดังนั้น จึงถือเสมือนว่าทั้งสองมีความเชื่อมโยงกัน และอยู่ภายใต้การคุ้มครองระเบียบฯ ดังกล่าว

(2) ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปเห็นว่าการที่ Google กระทำต่อข้อมูลโดยการทำดัชนีและจัดระบบข้อมูล แม้จะเป็นการทำดัชนีโดยอัตโนมัติ และข้อมูลนั้นได้ถูกเผยแพร่มาก่อนแล้วโดยบุคคลที่สาม ณ ที่ใดมาก่อนก็ตาม ถือได้ว่าเป็นผู้ควบคุมข้อมูลแล้วตามระเบียบฯ และการที่ Google อ้างว่าไม่ได้ทำการประมวลผลข้อมูลในสเปนนั้นฟังไม่ขึ้นเนื่องจากการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขายพื้นที่โฆษณาโดย Google สเปนก็เพียงพอที่จะถือว่าเป็นการประมวลผลในความหมายของระเบียบฯ แล้ว

(3) ประเด็นสำคัญที่สุดในคดีคือสิทธิในการถูกลืม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิในการถูกลืมที่จะร้องขอให้เสิร์ชเอนจินลบผลการประมวลผลข้อมูลซึ่งเป็นการค้นหาที่เชื่อมโยงไปยังข้อมูลของตนหรือไม่ศาลนำระเบียบฯ มาพิจารณาหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลในคดีนี้ดังนี้

มาตรา 7(f)⁸⁴ ที่วางหลักสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิเจ้าของข้อมูลคือ มาริโอ และผู้ควบคุมข้อมูลคือ Google

⁸⁴ Article 7 (f) of Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data

Article 7

Member States shall provide that personal data may be processed only if:

(f) processing is necessary for the purposes of the legitimate interests pursued by the controller or by the third party or parties to whom the data are disclosed, except where such interests are overridden by the interests for fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection under Article 1 (1).

มาตรา 14 (a)⁸⁵ เรื่องสิทธิเจ้าของข้อมูลที่จะคัดค้านการประมวลผลข้อมูล
เกี่ยวกับตน

มาตรา 12 (b)⁸⁶ เรื่องสิทธิเจ้าของข้อมูลในการเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งให้สิทธิ
ร้องขอให้ลบข้อมูลต่อผู้ควบคุมข้อมูล ซึ่งหากไม่ดำเนินการลบตามคำร้องขอ เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้อง
ขอต่อไปยังหน่วยงานของรัฐที่คุ้มครองข้อมูลหรือหน่วยงานด้านตุลาการได้

การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของ Google เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
วัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) ของผู้ควบคุมข้อมูลหรือบุคคลที่สาม
หรือบุคคลที่เปิดเผยข้อมูล ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปยังได้นำหลักการคุ้มครองสิทธิในชีวิตส่วนตัว
และครอบครัวของเจ้าของข้อมูลตามมาตรา 7 และ 8 ของกฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป

⁸⁵ Article 14 (a) of Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the
Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the
processing of personal data and on the free movement of such data

Article 14

The data subject's right to object

Member States shall grant the data subject the right:

(a) at least in the cases referred to in Article 7 (e) and (f), to object at any time
on compelling legitimate grounds relating to his particular situation to the processing
of data relating to him, save where otherwise provided by national legislation. Where
there is a justified objection, the processing instigated by the controller may no longer
involve those data;

⁸⁶ Article 12 (b) of Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the
Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the
processing of personal data and on the free movement of such data

Article 12

Right of access

Member States shall guarantee every data subject the right to obtain from the
controller:

(a) as appropriate the rectification, erasure or blocking of data the processing
of which does not comply with the provisions of this Directive, in particular because
of the incomplete or inaccurate nature of the data;

(Charter of Fundamental rights of the European Union)⁸⁷ มาประกอบการพิจารณาด้วย ศาลได้ตัดสินว่า เจ้าของข้อมูลมีสิทธิในการถูกลืมที่จะขอให้เสิร์ชเอนจินซึ่งก็คือ Google ลบรายการแสดงผลซึ่งแสดงโดยการค้นหาจากชื่อของเจ้าของข้อมูล ซึ่งเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บที่ได้เผยแพร่โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้วโดยบุคคลที่สามแม้ว่าข้อมูลที่ถูกเผยแพร่นั้นจะเป็นความจริง⁸⁸ โดยการขอให้ลบข้อมูลนี้ใช้กับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ไม่เพียงพอ ไม่เกี่ยวข้อง หรือมากเกินไปในความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการประมวลผลข้อมูลเหล่านั้นและในแง่ของเวลาที่ผ่านไปแล้ว⁸⁹ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสมดุลของประโยชน์อันชอบธรรมในการประมวลผลที่ดำเนินการโดยเสิร์ชเอนจิน ตามคำตัดสิน ศาลได้พบว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลเหนือกว่า ในกรณีนี้การแทรกแซงสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องไม่พิจารณาเพียงโดยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเสิร์ชเอนจิน และในเวลาเดียวกันสิทธิในการถูกลืมไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด แต่จะต้องมีความสมดุลกับสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ เช่น เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและสื่อ⁹⁰ โดยมีความจำเป็นต้องใช้การประเมินในแต่ละ

⁸⁷ Official Journal of the European Communities, **Charter of Fundamental Rights of the European Union.**

Article 7 of Charter of Fundamental rights of the European Union

Article 7 Respect for private and family life

Everyone has the right to respect for his or her private and family life, home and communications.

Article 8 Protection of personal data 1) Everyone has the right to the protection of personal data concerning him or her. 2) Such data must be processed fairly for specified purposes and on the basis of the consent of the person concerned or some other legitimate basis laid down by law. Everyone has the right of access to data which has been collected concerning him or her, and the right to have it rectified. 3) Compliance with these rules shall be subject to control by an independent authority

⁸⁸ The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González**, pp. 89, 91.

⁸⁹ *Ibid.*, p. 93.

⁹⁰ European Commission, **Data Protection Working Party, WP225 Guidelines on the Implementation of the Court of Justice of the European Union Judgment on “Google Spain and inc v. Agencia Española de Protección de Datos**

กรณีโดยคำนึงถึงประเภทของข้อมูลที่เป็นปัญหา ความอ่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัวของแต่ละบุคคลและประโยชน์สาธารณะในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว บทบาทของบุคคลที่ขอให้ลบมีบทบาทในทางสาธารณะเป็นอย่างไรและเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาให้ลบข้อมูลของบุคคลดังกล่าว⁹¹

ศาลวินิจฉัยว่าเพื่อที่จะให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล คำตัดสินในการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลจะต้องดำเนินการในลักษณะที่รับประกันว่ามีประสิทธิภาพและการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายของสหภาพยุโรป ดังนั้น การจำกัดการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลไปยังโดเมน EU ผ่านทางโดเมนระดับชาติยังไม่เพียงพอในการประกันสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามคำตัดสิน ในทางปฏิบัติ สิทธิในการถูกลืมในการขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ฟเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com⁹²

2.3.2.3 สิทธิในการถูกลืมและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและเสรีภาพของสื่อ

จากคำพิพากษาของศาลจะเห็นได้ว่าศาลไม่ได้ยกสิทธิในการถูกลืมไปเป็นสิทธิที่เหนือกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ เช่น เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นหรือเสรีภาพของสื่อ ในทางตรงกันข้ามได้มีการยืนยันว่าสิทธิที่จะลบข้อมูลไม่ได้เป็นสิทธิเด็ดขาดและมีข้อจำกัด โดยต้องได้รับการประเมินเป็นรายกรณี โดยใช้เฉพาะกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่จำเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์เดิมของการประมวลผลที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ศาลได้รับรองว่าจะต้องมีการประเมินความจำเป็นในการลบเป็นรายกรณี โดยกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นล้วนเป็นสิทธิเด็ดขาด ควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างประโยชน์อันชอบธรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและความรับผิดชอบและข้อจำกัดทั้งในทางออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งความสมดุลนี้อาจขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่เป็นปัญหาความอ่อนไหวต่อชีวิตส่วนตัวของบุคคลนั้นและเพื่อประโยชน์สาธารณะในการมีข้อมูลดังกล่าว⁹³

(aepd) and Mario Costeja González” C-131/12 (Brussels: European Commission, 2014), pp. 5-6.

⁹¹ European Commission, **Factsheet on the “Right to be Forgotten” Ruling (C-131/12)**.

⁹² The Court of Justice of the European Union, *Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, p. 11.

⁹³ European Commission, **Factsheet on the “Right to be Forgotten” Ruling (C-131/12)**.

ทั้งนี้ จากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González เป็นตัวอย่างของการสร้างความสมดุลนี้ แม้ว่าศาลสั่งให้ Google ลบการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับมารีโอ แต่ก็ไม่ได้กล่าวว่าเนื้อหาในข่าวของหนังสือพิมพ์ต้องมีลบหรือการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลของมารีโอยังคงเข้าถึงได้ แต่ก็ไม่ใช่ที่แพร่หลายอีกต่อไป นี่เพียงพอสำหรับความเป็นส่วนตัวของมารีโอที่จะได้รับความเคารพโดย Google จะต้องพิจารณาคำขอลบตามแต่ละกรณีและใช้เกณฑ์ที่กล่าวถึงในกฎหมายของสหภาพยุโรปและคำตัดสินของศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรป เกณฑ์เหล่านี้เกี่ยวข้องกับความต้องการและความเกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงระยะเวลาที่ผ่านไปนานแค่ไหนตั้งแต่มีการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวและสัดส่วนของลิงก์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการประมวลผลข้อมูล⁹⁴

อย่างไรก็ดี สิ่งเหล่านี้เป็นเจตนารมณ์ของระเบียบข้อบังคับในการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรปที่ให้อำนาจแก่บุคคลในการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในขณะที่มีการปกป้องเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและสื่ออย่างชัดเจน⁹⁵

2.3.2.4 สิทธิในการถูกลืมและประโยชน์สาธารณะ

ศาลตัดสินในคดีนี้ว่าความเป็นส่วนตัวนั้นมีความสำคัญมากกว่าประโยชน์สาธารณะในข้อมูลรวมถึงเสรีภาพในการแสดงออกและข้อมูลข่าวสาร ในการให้เหตุผลศาลได้กล่าวถึงมาตรา 7 (ชีวิตส่วนตัวและครอบครัว) และมาตรา 8 (การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล) ของกฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป แต่ไม่รวมถึงมาตรา 11 (เสรีภาพในการแสดงออกและข้อมูล) ของกฎบัตร การเน้นเรื่องการคุ้มครองข้อมูลในการตัดสินนั้นได้รับการสังเกตจากสื่อซึ่งอ้างว่า “การตัดสินสะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อสิทธิความเป็นส่วนตัว และการคุ้มครองข้อมูลแม้ว่าอาจจะมิใช่จ่ายในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกและข้อมูลข่าวสาร”⁹⁶

อย่างไรก็ตาม คำตัดสินดังกล่าวไม่สามารถตีความได้ว่าการร้องขอให้มีการลบหรือเอาออกซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลทุกครั้งจะได้รับการลบหรือเอาออกทั้งหมด โดยหลักข้อมูลทั้งหมดจะถูกเผยแพร่และพร้อมใช้งานยกเว้นกรณีที่มีการขอให้นำออกโดยยึดตามเหตุอันควรสำหรับความเป็นส่วนตัว ศาลชี้แจงว่าเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการลบข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเครื่องมือค้นหา

⁹⁴ The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González**, p. 93.

⁹⁵ European Commission, **Factsheet on the “Right to be Forgotten” Ruling (C-131/12)**.

⁹⁶ Orla Lynskey, **Rising like a Phoenix: The ‘Right to be Forgotten’ before the ECJ**, Retrieved July 20, 2019 from <http://europeanlawblog.eu/?p=2351>

และอาจขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่เป็นปัญหาและความอ่อนไหวต่อชีวิตส่วนตัวของบุคคลในเรื่องข้อมูลและประโยชน์สาธารณะในการมีข้อมูลนั้น ซึ่งประโยชน์สาธารณะอาจแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบทบาทของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล⁹⁷ จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจแนวทางของศาลในการให้ความเป็นส่วนตัวในกรณี ดังนี้⁹⁸

ประการแรก ศาลเห็นความหมายที่แตกต่างกันระหว่างการประมวลผลข้อมูลโดยเสิร์ชเอนจินกับการเผยแพร่ข้อมูลบนหน้าเว็บ เหตุผลประการแรกคือความสามารถในการรวบรวมข้อมูลและสร้างโปรไฟล์ของบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ประการที่สองการเผยแพร่ข้อมูลที่กว้างขึ้นและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น แนวคิดก็คือเสิร์ชเอนจินรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ แต่เมื่อรวมกันแล้วจะสามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้จากชีวิตส่วนตัวของบุคคล เสิร์ชเอนจิน เช่น Google สามารถสร้างข้อมูลได้เพียงพอสำหรับบุคคลเพื่อทุกคนด้วยการคลิกเมาส์ การประกาศเกี่ยวกับการประมวลผลทรัพย์สินของกอนซาเลส ในเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ยังคงมีข้อมูลอยู่ทำให้สามารถระบุตัวตนได้ชัดเจน แต่ถ้าไม่ใช่ Google การเข้าถึงเว็บไซต์ดังกล่าวจะลดลงอย่างมาก และจำเป็นต้องมีการทำงานและใช้เวลามากขึ้นสำหรับบุคคลที่จะได้รับข้อมูลของกอนซาเลส ผ่านทางเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์โดยตรง

ต่อมาได้มีข้อโต้แย้งสำหรับเหตุผลนี้คือการกำจัดข้อมูลจากเสิร์ชเอนจินแทนที่จะเป็นหน้าเว็บมีผลอย่างมากต่อ “เสรีภาพในการแสดงออกและข้อมูล” ป้องกันไม่ให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายสำหรับกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากรวมถึงบุคคลและเสิร์ชเอนจิน เช่น Google โดยมีนักวิจารณ์⁹⁹ โต้แย้งถึงความล้มเหลวของศาลในการอ้างถึงมาตรา 10 ของ ECHR หรือมาตรา 11 ของกฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป ซึ่งปกป้องเสรีภาพในการแจ้งและรับข้อมูล การประมวลผลข้อมูลโดยเสิร์ชเอนจินมีผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวอย่างมากสำหรับแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม พวกเขาที่ยืนยันว่าการลบข้อมูลออกจากเสิร์ชเอนจินแทนที่จะเป็นหน้าเว็บก็ขัดขวางเสรีภาพในการให้ข้อมูลเนื่องจากยับยั้งบุคคลที่จะได้รับข้อมูลที่อาจเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อตอบสนองต่อข้อโต้แย้งเหล่านี้ศาลเน้นย้ำว่าถึงแม้ว่า “ประโยชน์สาธารณะ” สามารถอยู่เหนือสิทธิความเป็นส่วนตัวได้ แต่ก็ไม่มี “ประโยชน์สาธารณะ” ในข้อมูลของกอนซาเลส

⁹⁷ The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González**, p. 81.

⁹⁸ Irma Spahiu, “Between the Right to Know and the Right to Forget: Looking Beyond the Google Case,” **European Journal of Law and Technology** 6 (2015): 8-9.

⁹⁹ Orla Lynskey, *op. cit.*

ศาลได้เน้นย้ำว่า สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยทั่วไปจะต้องอยู่เหนือประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเสิร์ชเอนจินรวมถึงประโยชน์ของประชาชนทั่วไปในการหาข้อมูล อินเทอร์เน็ตช่วยให้ค้นหาอดีตของบุคคลได้ง่ายขึ้น แต่ในอดีตยกเว้นกรณีที่มีคนจ้างนักสืบเอกชนหรือมีฐานข้อมูลพิเศษเป็นเรื่องยากที่จะเข้าถึงข้อมูล อินเทอร์เน็ตได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดนี้โดยการวางข้อมูลทั้งหมดลงในระบบออนไลน์ทำให้สามารถค้นหาและจัดเรียงข้อมูลจำนวนมากได้ง่ายขึ้น¹⁰⁰

ประการที่สอง ศาลได้ให้ความสำคัญกับการพิจารณาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์สาธารณะ โดยเห็นว่าหากมีความสนใจในข้อมูลส่วนบุคคลสาธารณะควรมีการ “หาสมดุลระหว่างผลประโยชน์เหล่านี้” ศาลชี้แจงชัดเจนว่าสิทธิในการถูกลืมไม่ได้ใช้บังคับกับกรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาธารณสุข การได้รับการยกเว้นจากกฎหมายทั่วไปเป็นการยืนยันว่าศาลให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการให้ข้อมูลเมื่ออยู่ในความสนใจของสาธารณสุข กล่าวอีกนัยหนึ่งศาลให้การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมเมื่อประชาชนขาดความสนใจในข้อมูลเท่านั้น

ดังนั้น การที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้สิทธิในการถูกลืมจึงจะสามารถร้องขอให้ใช้สิทธิได้เมื่อข้อมูลดังกล่าวไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สาธารณะซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีรวมตลอดจนถึงบทบาทของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทางสาธารณะด้วย

ขอบเขตการแบ่งแยกความเป็นส่วนตัวกับสาธารณะและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นซึ่งความคิดเห็น

แนวคิดที่ว่าด้วย “ความเป็นส่วนตัว” กับ “สาธารณะ” เป็นสิ่งที่มีความหมายตรงกันข้าม กล่าวคือ หากเรื่องใดเป็นเรื่อง “ความเป็นส่วนตัว” ย่อมไม่เป็นเรื่อง “สาธารณะ” และสิ่งใดที่เป็นเรื่อง “สาธารณะ” สิ่งนั้นก็ไม่ใช่เรื่อง “ความเป็นส่วนตัว” อย่างไรก็ตาม “ความเป็นส่วนตัว” กับ “สาธารณะ” ย่อมแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ทศนคติและค่านิยมของประชาชนในแต่ละสังคม ดังนั้น การกำหนดขอบเขต “ความเป็นส่วนตัว” กับ “สาธารณะ” ต้องพิจารณาบริบททางด้านการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมทางสังคม และบทบัญญัติกฎหมายของสังคมนั้น เพราะสิ่งที่เป็นเรื่องส่วนตัวในสังคมหนึ่ง อาจเป็นเรื่องสาธารณะของอีกสังคมหนึ่งก็เป็นได้ จากความเชื่อที่ว่าธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่การอยู่ร่วมกันในสังคมเอกชนแต่ละคนย่อมมีขอบเขต หรือพื้นที่ที่แยกต่างหากจากสังคมอย่างเคร่งครัด ซึ่งอาจเรียกได้ว่า วิธีชีวิตตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งสามารถ

¹⁰⁰ Michael Bobelian, “EU Ruling Against Google is a Double-Edged Sword,” *Forbes* (14 May 14 2014), Retrieved July 20, 2019 from <http://www.forbes.com/sites/michaelbobelian/2014/05/14/eu-ruling-against-google-is-a-double-edged-sword/>

แบ่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ได้เป็นสองส่วน คือการดำเนินชีวิตส่วนตัว (Private Life) และการดำเนินชีวิตสาธารณะ (Public Life)¹⁰¹

การแบ่งแยกขอบเขตระหว่าง “ความเป็นส่วนตัว” กับ “สาธารณะ” ในสมัยโบราณ ก่อนที่มนุษย์จะมีการบัญญัติกฎหมายหรือคำอธิบายในทางทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพย์สินและสิทธิความเป็นส่วนตัว สามารถแบ่งแยกขอบเขตระหว่าง “ความเป็นส่วนตัว” กับ “สาธารณะ” ได้โดยอาศัยทฤษฎี “Divine Right of Kings” โดยสิ่งใดเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอาณาเขตของที่ดิน ทรัพย์สิน และสิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของกษัตริย์ ถือว่าอยู่ในขอบเขตของ “สาธารณะ”

ทฤษฎี “Divine Right of Kings” เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 16 หลังจากที่มีการปฏิวัติทางศาสนาแล้ว หลักการนี้อธิบายว่าพื้นที่สาธารณะคือพื้นที่ที่มีขอบเขตกว้างขวางเพียงแค่ว่าพื้นที่ของกษัตริย์เท่านั้น ในขอบเขตดังกล่าวทุกคนต้องให้ความเคารพเพราะถือว่าเป็นศิษย์ที่พระเจ้าประทานมาให้แก่กษัตริย์เท่านั้น เหตุผลที่ถือว่าทรัพย์สินส่วนตัวของกษัตริย์อยู่ในขอบเขตสาธารณะเพราะทรัพย์สินของกษัตริย์มีไว้เพื่อการพัฒนาหรือชาติบ้านเมือง ดังนั้นบทบัญญัติและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหรือใช้กับทรัพย์สินของกษัตริย์จึงแยกออกต่างหากกับบทบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ที่ใช้กับทรัพย์สินของเอกชนและต่อมาทฤษฎี “Divine Right of Kings” เป็นรากฐานสำคัญพัฒนาการงานหลักกฎหมายปกครอง (Public Law) ในปัจจุบัน¹⁰²

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า ในปัจจุบัน การแบ่งแยกขอบเขตระหว่างส่วนตัวกับสาธารณะยังไม่มีคำอธิบายหรือเรื่องชีวิตที่ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามสามารถอธิบายขอบเขต “ความเป็นส่วนตัว” กับ “สาธารณะ” โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้

1) “ความเป็นส่วนตัว” เป็นเรื่องที่ไม่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่ได้มีผลกระทบต่อสังคม เช่น เรื่องราวของบุคคลที่ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่นหรือไม่มีผลต่อสาธารณะ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับเนื้อตัว ร่างกายของบุคคล และทรัพย์สินของบุคคล

2) กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเรื่องเฉพาะตัวของบุคคล คือ สิทธิที่จะถอนตัวออกจากสังคม พฤติกรรมเฉพาะตัวของบุคคลหรือกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัว การทำมาหาได้ซึ่งทรัพย์สินเงินทองที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม การประกอบอาชีพ การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นต้น

3) การติดต่อสื่อสาร หรือสนทนา ในเรื่องที่มีลักษณะเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล เช่น การติดต่อสื่อสารทางจดหมาย สนทนาทางโทรศัพท์ โทรเลข หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

¹⁰¹ ปริญญา โรหิตานี, ปัญหาการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550), หน้า 29-30.

¹⁰² เรื่องเดียวกัน, หน้า 30-31.

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่อาจถูกให้คำนิยามอยู่ในขอบเขตของความ เป็นส่วนตัวซึ่งสมาชิกของสังคมมีเหตุควรคาดหมายได้ว่าเรื่องราวดังกล่าวสมควรได้รับการเก็บไว้กับ ตัวเขาเอง เช่น การเขียนจดหมายตอบโต้หรือเอกสารของตัวเขาหรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ ครอบครัว บ้าน หรือความสัมพันธ์อื่น ๆ ของตัวเขา

4) ทศนคติ ความเชื่อ รสนิยม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทศนคติในการดำเนิน ชีวิตความเชื่อทางศาสนาความเชื่อในลัทธิต่าง ๆ หรือลัทธิทางการเมืองการปกครอง

5) กรณีอื่น ๆ ที่อาจถือได้ว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคล กรณีอื่น ๆ นี้ อ่าน ศึกษาได้จากบทบัญญัติกฎหมาย คำพิพากษาฎีกาที่เป็นบรรทัดฐาน นอกเหนือจากนี้ต้องคำนึงถึง จุดหมายและแนวความคิดในการดำรงชีวิตของคนในสังคม พื้นฐานทางวัฒนธรรม และแนวทางปฏิบัติ ในสังคม หรือในเบื้องต้นอาจพิจารณาได้จากประสบการณ์ว่าในแนวทางการปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐาน ของสังคมถือเป็นเรื่องใดเป็นส่วนตัวเรื่องใดเป็นเรื่องสาธารณะ¹⁰³

กล่าวโดยสรุป ความหมายของคำว่า “ความเป็นส่วนตัว” (Privacy) ได้พัฒนาไปตาม ยุคสมัยซึ่งในปัจจุบันพัฒนาการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว ได้เปลี่ยนแปลงไปตามความ เจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารโดยเฉพาะเทคโนโลยีของโทรศัพท์เคลื่อนที่และการ สื่อสารถึงการผ่านทางโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ทำลายความสามารถของมนุษย์ในการหารูปแบบ วิธีการ ในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าว¹⁰⁴

นอกจากนั้น หากพิจารณาผลที่ต่อเนื่องของความเป็นส่วนตัวก็ยังส่งผลกระทบต่อไปยัง ความสัมพันธ์กับเสรีภาพและสิทธิอื่น ๆ ที่ความเป็นส่วนตัวอาจถูกจำกัดและยับยั้งในกรณีของเสรีภาพ ในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น (Freedom of Expression) ทั้งในส่วนของสื่อมวลชนและประชาชน ทั่วไป แต่ทั้งนี้เฉพาะในความเป็นส่วนตัวโดยแท้ย่อมได้รับความคุ้มครองปกป้องจากเสรีภาพในการ แสดงออกซึ่งความคิดเห็น ไม่ว่าจะจากสื่อมวลชนหรือบุคคลอื่นในสังคม เนื่องจากเป็นคุณค่าที่ได้รับการ ยอมรับคุ้มครองในฐานะสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่ง ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นกับสิทธิความเป็นส่วนตัวที่เกิดขึ้น ประเด็นที่เป็นข้อโต้เถียงกันก็คือความเป็นส่วนตัว นั้นเป็นเรื่องส่วนตัวโดยแท้ หรือเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) และใน ประเด็นสถานภาพของบุคคลนั้น ถ้าเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป สิทธิความเป็นส่วนตัว อาจมีมากกว่า

¹⁰³ ชูชีพ ปิณฑะศิริ, *เรื่องเดิม*, หน้า 3.

¹⁰⁴ ปริญญา โรหิตานี, *เรื่องเดิม*, หน้า 33.

บุคคลสาธารณะ (Public Person) เช่น นักการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ทางราชการซึ่งอาจถูกวิพากษ์วิจารณ์ได้ง่ายกว่าโดยสื่อมวลชนและคนในสังคม¹⁰⁵

2.3.2.5 แนวทางในการใช้สิทธิในการถูกลืมหลังมีคำพิพากษาคดี Google Spain

สิทธิในการถูกลืมได้มีการพัฒนาโดยสหภาพยุโรปอย่างชัดเจนตั้งแต่มีคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González และได้มีแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดีดังกล่าวโดยคณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Guidelines on the Implementation of the Court of Justice of The European Union Judgment on “Google Spain and inc v. Agencia Española de Protección de Datos (Aepd) and Mario Costeja González” C-131/12) และของรายงานของสภาที่ปรึกษาต่อ Google เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม (The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten) โดยได้มีรายงานในการให้คำแนะนำ Google ในการวินิจฉัยในการใช้สิทธิในการถูกลืมในการลบลิงก์ตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอในสหภาพยุโรป

สรุปแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดีดังกล่าวโดยคณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Guidelines on the Implementation of the Court of Justice of The European Union Judgment on “Google Spain and inc v. Agencia Española de Protección de Datos (Aepd) and Mario Costeja González” C-131/12)¹⁰⁶ ดังนี้

1) เสรีชนเอนจินเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

คำตัดสินยอมรับว่าเสรีชนเอนจินดำเนินการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามความหมายของมาตรา 2 ของ Directive 95/46/EC การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลข้อมูลที่ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของเสรีชนเอนจินจะต้องแตกต่างจากข้อมูลที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของบุคคลที่สาม

2) ความสมดุลระหว่างสิทธิขั้นพื้นฐานกับประโยชน์

ในแง่ของศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union: CJEU) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเหนือกว่าประโยชน์ทางเศรษฐกิจของ

¹⁰⁵ นคร เสรีรักษ์, **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย**, หน้า 75-76.

¹⁰⁶ European Commission, **Data Protection Working Party, WP225 Guidelines on the Implementation of the Court of Justice of the European Union Judgment on “Google Spain and inc v. Agencia Española de Protección de Datos (aepd) and Mario Costeja González” C-131/12. op. cit., pp. 2-3.**

เสิร์ชเอนจินและผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลข้อมูลผ่านเสิร์ชเอนจิน อย่างไรก็ตาม การสร้างความสมดุลของสิทธิที่เกี่ยวข้องและประโยชน์สาธารณะจะต้องทำและผลที่ได้อาจขึ้นอยู่กับ ลักษณะและความอ่อนไหวของข้อมูลที่ประมวลผลและประโยชน์สาธารณะในการเข้าถึงข้อมูลนั้น ประโยชน์ของสาธารณชนจะมีมากขึ้นอย่างมากหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีบทบาทเป็นบุคคล สาธารณะ

3) ผลกระทบ จำกัด ของการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูล

ในทางปฏิบัติผลกระทบของการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลต่อสิทธิ เสรีภาพในการแสดงออกและการเข้าถึงข้อมูลจะมีข้อจำกัดมาก เมื่อประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ดังกล่าว หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป (European Data Protection Authorities: DPAs) จะมีระบบที่คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล ถ้าประโยชน์ สาธารณะเหนือกว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่มีผลกระทบต่อการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

4) ไม่มีข้อมูลถูกลบออกจากต้นฉบับ

คำตัดสินระบุว่าสิทธิดังกล่าวจะมีผลต่อผลการค้นหาที่ได้จากการค้นหาค้นหาบน พื้นฐานของชื่อบุคคลและไม่จำเป็นต้องลบออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจินทั้งหมด นั่นคือข้อมูลเดิมจะยังสามารถเข้าถึงได้โดยใช้ข้อมูลอื่นข้อความค้นหาหรือโดยการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต้นฉบับของผู้เผยแพร่ โดยตรง

5) ไม่มีข้อผูกพันในเรื่องข้อมูลในการติดต่อเว็บไซต์ต้นฉบับ

บุคคลไม่จำเป็นต้องติดต่อเว็บไซต์ต้นฉบับเพื่อใช้สิทธิของตนไปยังเสิร์ชเอน จินกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใช้กับกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินที่ทำหน้าที่เป็นผู้ ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังนั้นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถใช้สิทธิของตนได้ตามบทบัญญัติ ของ Directive 95/46/EC

6) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่มีสิทธิร้องขอการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูล

ภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรปทุกคนมีสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในทางปฏิบัติหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป จะมุ่งเน้นเรื่องการร้องขอในกรณีที่มี การเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสหภาพยุโรปอย่างชัดเจน เช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นพลเมืองหรือถิ่นที่อยู่ในรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรป

7) ผลกระทบจากเขตแดนเกี่ยวกับคำตัดสินการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูล

เพื่อที่จะให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล คำตัดสินในการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลจะต้องดำเนินการในลักษณะที่รับประกันว่ามีประสิทธิภาพและ การปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายของสหภาพยุโรป ดังนั้น การ จำกัดการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลไปยังโดเมน EU ผ่านทางโดเมนระดับชาติยังไม่เพียงพอในการ

ประกันสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามคำตัดสิน ในทางปฏิบัติ สิทธิในการถูกลืมในการขอให้หน้าข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ชเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com

8) การแจ้งต่อสาธารณะเพื่อการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลที่เชื่อมโยงเฉพาะในทางปฏิบัติของการแจ้งผู้ใช้เสิร์ชเอนจินว่ารายการผลการค้นหาของพวกเขาที่ไม่สมบูรณ์เป็นผลมาจากการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปเพราะข้อมูลดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยการปฏิบัติเช่นนี้จะเป็นที่ยอมรับได้ถ้าข้อมูลจะถูกนำเสนอในรูปแบบที่ผู้ใช้ไม่สามารถทราบได้ว่าบุคคลรายใดได้ร้องขอให้ยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลจากผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

9) การสื่อสารกับบรรณาธิการเว็บไซต์เกี่ยวกับการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลที่เชื่อมโยงเฉพาะ

เสิร์ชเอนจินไม่จำเป็นต้องแจ้งผู้ดูแลเว็บของหน้าเว็บที่ได้รับผลกระทบโดยยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่าหน้าเว็บบางหน้าไม่สามารถเข้าสู่ระบบจากเสิร์ชเอนจินได้ ไม่มีข้อบังคับกฎหมายสำหรับขั้นตอนดังกล่าวที่เสิร์ชเอนจินจะต้องปฏิบัติตามได้ กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป

ในบางกรณีเสิร์ชเอนจินอาจต้องการติดต่อบรรณาธิการเดิมเว็บไซต์ต้นฉบับโดยเฉพาะก่อนที่จะมีการตัดสินยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลเพื่อทราบข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการประเมินคำร้องขอนั้น

การคำนึงถึงบทบาทที่สำคัญที่เสิร์ชเอนจินได้แสดงในการเผยแพร่และการเข้าถึงข้อมูลที่โพสต์บนอินเทอร์เน็ตและความคาดหวังว่าผู้ดูแลเว็บอาจมีเกี่ยวข้องกับการจัดทำดัชนีและนำเสนอข้อมูลเพื่อตอบสนองต่อผู้ใช้ คณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสนับสนุนเสิร์ชเอนจินโดยจัดทำเกณฑ์การยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลและเพิ่มเติมข้อมูลสถิติโดยละเอียด

ทั้งนี้ แนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดีดังกล่าวโดยคณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้กำหนดเกณฑ์ 13 ประการในการพิจารณาการใช้สิทธิในการถูกลืม โดยในการพิจารณาจะมีกรณี โดยเกณฑ์ดังกล่าวพัฒนามาจากแนวคำตัดสินของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปดังกล่าว โดยมีเกณฑ์¹⁰⁷ ดังนี้

- 1) ผลการค้นหาเกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดาหรือไม่ และผลการค้นหาเกิดขึ้นกับการค้นหาชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่
- 2) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีบทบาทในชีวิตสาธารณะหรือไม่? เช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่?
- 3) เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์หรือไม่?

¹⁰⁷ *Ibid.*, pp. 12-20.

- 4) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกต้องหรือไม่?
- 5) ข้อมูลส่วนบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและในลักษณะที่ไม่มากเกินไป?
 - (1) ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการทำงานของเจ้าของข้อมูลหรือไม่?
 - (2) ผลการค้นหาเชื่อมโยงไปยังข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นข้อความที่สร้างความเกลียดชัง ใสร้าย หมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันในการแสดงออกต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่
 - (3) เป็นที่ชัดเจนหรือไม่ว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่สะท้อนความคิดเห็นส่วนตัวของบุคคลหรือเป็นเพียงการยืนยันข้อเท็จจริง?
- 6) ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลปัจจุบันหรือไม่? ข้อมูลมีใช้นานเกินกว่าความจำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ในการประมวลผลหรือไม่?
- 7) เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวตามความหมายของมาตรา 8 ของ Directive 95/46/EC หรือไม่?
- 8) การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลทำให้เกิดอคติต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่? ข้อมูลมีผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวในเชิงลบกับเจ้าของข้อมูลหรือไม่?
- 9) ผลการค้นหาเชื่อมโยงไปยังข้อมูลที่ทำให้เจ้าของข้อมูลมีความเสี่ยงหรือไม่?
- 10) เนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่ในบริษัทใด?
 - (1) เนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลถูกเปิดเผยต่อสาธารณะโดยเจ้าของข้อมูลหรือไม่?
 - (2) เนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเผยแพร่สู่สาธารณะหรือไม่?
- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทราบได้อย่างเหมาะสมว่าเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกเปิดเผยต่อสาธารณะหรือไม่?
- 11) เนื้อหาต้นฉบับถูกต้องพิมพ์ในบริบทของวัตถุประสงค์ด้านวารสารศาสตร์หรือไม่?
- 12) ผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลมีอำนาจตามกฎหมายหรือภาระผูกพันทางกฎหมายในการทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเปิดเผยต่อสาธารณะหรือไม่?
- 13) ข้อมูลเกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญาหรือไม่?

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2015 ได้มีการพัฒนาออกรายงานของสภาที่ปรึกษาต่อ Google เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม (The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten) โดยเป็นรายงานในการให้คำแนะนำ Google ในการวินิจฉัยในการใช้สิทธิในการถูกลืมในการลบลิงก์ตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอในสหภาพยุโรปโดยสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González โดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับเกณฑ์ 4 ประการในการใช้สิทธิในการถูกลืม ดังนี้

1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีบทบาทในชีวิตสาธารณะหรือไม่?¹⁰⁸

บทบาทที่บุคคลแสดงในชีวิตสาธารณะจะขังน้ำหนักการกระทำที่สมมูลที่ Google ต้องดำเนินการระหว่างสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและความสนใจของสาธารณชนในการเข้าถึงข้อมูลผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น ขั้นตอนแรกในการประเมินคำขอใช้สิทธิจึงควรเป็นการกำหนดบทบาทของบุคคลในชีวิตสาธารณะ โดยทั่วไป บุคคลจะอยู่ในหนึ่งในสามหมวดหมู่ต่อไปนี้

(1) บุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะ (เช่น นักการเมือง, ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร, คนมีชื่อเสียง, ผู้นำทางศาสนา, นักกีฬาชื่อดัง, นักแสดง)

คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวไม่ค่อยได้รับการลบบากนัก เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้นโดยใช้ชื่อค้นหาตามชื่อบุคคลนั้น

(2) บุคคลที่ไม่มีบทบาทที่เห็นได้ชัดในชีวิตสาธารณะ คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะได้รับการลบบากกว่า

(3) บุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตสาธารณะ (เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียน ข้าราชการบางประเภท หรือบุคคลที่อาจมีบทบาทสาธารณะภายในชุมชนใดชุมชนหนึ่งเนื่องจากอาชีพของบุคคลนั้น) คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวจะต้องพิจารณาไปถึงบริบทของข้อมูลที่ลบและเกณฑ์อื่นด้วย

2) ลักษณะของข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท เพื่อใช้พิจารณาการใช้สิทธิในการถูกลบดังนี้¹⁰⁹

ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- (1) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล
- (2) ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล
- (3) ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้
- (4) ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหวภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป
- (5) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์
- (6) ข้อมูลที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของ

ข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

¹⁰⁸ The Advisory Council, **The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten** (Report of the Advisory Council, 2015), pp. 7-8.

¹⁰⁹ *Ibid.*, pp. 9-13.

(7) ข้อมูลที่อาจเพิ่มความสนใจด้านความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลได้ เนื่องจากปรากฏในรูปแบบรูปภาพหรือวิดีโอ

ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ

(1) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร

(2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา

(3) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค

(4) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา

(5) ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการโต้เถียงในเรื่องที่สนใจทั่วไป

(6) ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นความจริง

(7) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในบันทึกทางประวัติศาสตร์

(8) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือการ แสดงออกทางศิลปะ

ทั้งนี้ ข้อมูลที่ยังมีความอ่อนไหวมาก เป็นข้อมูลส่วนตัวมากก็จะเป็นข้อมูลที่มีแนวโน้ม เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ในทางตรงกันข้าม ข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือเกี่ยวข้องกับอาชีพก็จะเป็นข้อมูลที่มี แนวโน้มเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ โดยจากรายงานความโปร่งใสของ Google การลบ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ หรือการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมือง ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาจะมีแนวโน้มในการที่ Google จะไม่ลบข้อมูล¹¹⁰

3) แหล่งที่มาของข้อมูล¹¹¹

การประเมินว่าสาธารณชนมีผลประโยชน์ที่ขอบด้วยกฎหมายในลิงก์ไปยังข้อมูลผ่าน การค้นหาตามชื่อของบุคคลหรือไม่ ต้องมีการพิจารณาแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นและแรงจูงใจในการ เผยแพร่ข้อมูลนั้น เช่น หากแหล่งที่มาเป็นหน่วยงานด้านสื่อที่น่าเชื่อถือและมีจรรยาบรรณ ก็จะได้รับ ความสนใจจากสาธารณชนมากขึ้นในการเข้าถึงข้อมูลที่เผยแพร่โดยแหล่งที่มาผ่านการค้นหาตาม ชื่อของบุคคล ข้อมูลที่มาจากสื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลจะมีน้ำหนักไปในทางเป็นประโยชน์สาธารณะใน การเข้าถึงผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น ข้อมูลที่เผยแพร่โดยบล็อกเกอร์ที่เป็นที่รู้จักหรือผู้เขียน

¹¹⁰ Google Transparency Report, **Requests to Delist Content under European Privacy Law**, Retrieved November 20, 2017 from <https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview?hl=en>

¹¹¹ *Ibid.*, pp. 13-14.

ที่มีชื่อเสียงน่าเชื่อถือจะมีน้ำหนักไปในทางเป็นประโยชน์สาธารณะ ข้อมูลที่เผยแพร่โดยหรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเองจะมีผลต่อการได้รับการลบข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถลบข้อมูลได้อย่างง่ายดายโดยตรงจากหน้าเว็บต้นฉบับ เช่น การลบโพสต์ของบุคคลนั้นเองบนโซเชียลเน็ตเวิร์ก

4) เวลา

แนวคิดที่ว่าข้อมูลอาจมีความเกี่ยวข้องกับ ณ จุดหนึ่ง แต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้นอาจลดลงหรือหายไป เกณฑ์เรื่องเวลานี้จะมีน้ำหนักที่มากกว่าหากบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะมีจำกัดหรือได้เปลี่ยนไปแล้ว แต่เกณฑ์เวลาอาจมีความเกี่ยวข้องแม้ว่าบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะจะไม่เปลี่ยนแปลง มีข้อมูลหลายประเภทที่เกณฑ์เวลาอาจไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลบเลย เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เกณฑ์นี้จะมีความเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับปัญหาทางอาญา ความรุนแรงของอาชญากรรมและเวลาที่ผ่านไปอาจเอื้ออำนวยต่อการลบรายชื่อ เช่น ในกรณีของอาชญากรรมเล็กน้อยที่ก่อขึ้นเมื่อหลายปีก่อน นอกจากนี้ยังอาจมีกรณีประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่องในข้อมูลบางเรื่อง เช่น หากเจ้าของข้อมูลได้กระทำการฉ้อโกงและอาจย้ายมาอยู่ในตำแหน่งใหม่ที่เกี่ยวข้องต้องใช้ความไว้วางใจ หรือหากเจ้าของข้อมูลได้ก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศและอาจหางานทำในอาชีพครูหรืออาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับการต้องเข้ามาในที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่น นอกจากนี้เกณฑ์นี้จะเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะ เวลาอาจส่งผลต่อการกำหนดบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะ ตัวอย่างเช่น นักการเมืองอาจออกจากราชการหรือการเป็นนักการเมือง และไปใช้ชีวิตส่วนตัว หรือ ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรอาจลาออกจากตำแหน่งของตน แต่ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในบทบาทนั้นอาจยังคงอยู่ในความสนใจของสาธารณชนเมื่อเวลาผ่านไป และเกณฑ์นี้อาจมีผลต่อการอนุมัติคำขอลบข้อมูลออกจากรายการหากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลในขณะเป็นผู้เยาว์

2.4 ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ต

กรณีเสิร์ชเอนจิน

หลังจากมีคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González โดยผลของคำตัดสินดังกล่าวก่อให้เกิดสิทธิในการถูกลืมอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นและส่งผลกระทบต่อเสิร์ชเอนจินและประเทศต่าง ๆ จนมีคดีเกิดขึ้นตามมาเช่น คดีในญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา

แคนาดา เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตต่อเสิร์ชเอนจิน

2.4.1 ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตต่อเสิร์ชเอนจิน

คำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ก่อให้เกิดสิทธิในการถูกลืมอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมขึ้นและส่งผลกระทบอย่างมากต่อเสิร์ชเอนจินโดยเฉพาะ Google Google กลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมและตัดสินว่าจะมีสถานการณ์อย่างไรในการลบลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ โดยเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ เช่น Yahoo! และ Bing ก็มีส่วนร่วมด้วย แต่ก็ยังไม่ได้เป็นที่โดดเด่นในการอภิปรายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิดังกล่าวเท่ากับ Google โดยอาจเป็นเพราะในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2014 Google มีส่วนแบ่งการตลาดกว่า 92% สำหรับการค้นหาในข้อมูลในสหภาพยุโรปตามด้วย Bing ที่ 2.67% และ Yahoo! ที่ 2.34% ทำให้ Google ในฐานะเสิร์ชเอนจินและมีส่วนแบ่งการตลาดสำหรับเสิร์ชเอนจินมากที่สุด ส่งผลให้การตัดสินของ Google อาจมีผลกระทบมากกว่าการตัดสินของเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ¹¹² เนื่องจากส่วนแบ่งการตลาดของ Google มีมากที่สุดเมื่อเทียบกับเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ จึงทำให้มีการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมกับ Google จำนวนมาก ทำให้มีปัญหาและส่งผลกระทบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) Google ได้มีบทบาทกลายเป็นได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจอย่างมากในการดำเนินการและตัดสินเกี่ยวกับการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมโดยตรงการตัดสินดุลยพินิจและอำนาจที่ได้รับมอบหมายส่งผลให้ Google พัฒนาสิทธิในการถูกลืมตามแต่ละกรณี ซึ่งเท่ากับมีบทบาทตัดสินในเบื้องต้นในครั้งแรก แม้ว่าการตัดสินของ Google ยังคงสามารถอุทธรณ์ไปยังหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลระดับประเทศหรือศาลได้ แต่การวิเคราะห์ครั้งแรกที่สำคัญของการอ้างสิทธิแต่ละครั้งจะตกอยู่กับ Google เป็นหลักซึ่งอาจเป็นผู้ตัดสินแต่เพียงผู้เดียวในวงกว้างโดยการอ้างสิทธิส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นมีการอุทธรณ์ไม่มากนัก ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในการใช้อำนาจนี้ของ Google ว่าไม่ควรทำการตัดสินโดยไม่มีการกำกับดูแลที่เป็นอิสระ ทั้งนี้เนื่องจาก Google ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่มุ่งเน้นแสวงหาผลกำไร และมีส่วนได้เสียมาตัดสินคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม¹¹³ อาจส่งผลให้การตัดสินของ Google ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่มีส่วนได้เสียในผลของการตัดสินคำร้องขอจนทำให้ทำการตัดสินออกมาไม่เป็นกลางหรือมีอิสระในการตัดสินเท่าที่ควรเมื่อพิจารณาถึงมิติขององค์กรที่มาตัดสินการใช้สิทธิดังกล่าวในเบื้องต้น

¹¹² Edward Lee, *op. cit.*, p. 1035.

¹¹³ *Ibid.*, p. 1036.

นอกจากนี้ ยังมีข้อโต้แย้งว่า Google สามารถตัดสินใจได้อย่างไรว่าเมื่อใดที่มีประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เพราะมีความไม่แน่นอนของเสิร์ชเอนจินที่จะมีส่วนร่วมในการประเมิน “ประโยชน์สาธารณะ” อย่างละเอียด ผลของการประเมินนี้คือการเอาออกซึ่งข้อมูลจะกลายเป็นแนวทางเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในการค้นหาประโยชน์สาธารณะ¹¹⁴ Google ซึ่งต้องทำหน้าที่เหมือนศาลในการหาความสมดุลระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและสาธารณะ การถ่วงดุลผลประโยชน์เหล่านี้เป็นงานที่ท้าทายแม้กระทั่งสำหรับระบบยุติธรรม จึงไม่ควรให้องค์กรธุรกิจมีความเชี่ยวชาญเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลยในเรื่องนี้เป็นผู้ตัดสิน และ Google ยังมีแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงค่าปรับกรณีตัดสินไม่ลบลิงก์ข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม ทางออกของ Google คือ การอนุมัติตามคำร้องมากกว่าไม่อนุมัติ¹¹⁵ ซึ่งหาก Google อนุมัติลบลิงก์คำร้องโดยไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดความไม่พอใจและทำให้มีการกระจายข้อมูลดังกล่าวเพิ่มเติมในภายหลัง¹¹⁶ ซึ่งในประเด็นนี้จะกลายเป็นปัญหาหาก Google ใช้เกณฑ์ในการตัดสินประโยชน์สาธารณะที่ไม่เหมาะสมและอนุมัติคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเพื่อหลีกเลี่ยงค่าปรับยอมส่งผลให้มีการลบลิงก์ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ชอบและอาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

2) เมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนกระบวนการในการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต่อ Google โดย Google ได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการสำหรับการยื่นและการพิจารณาการอ้างสิทธิในการถูกลืม โดยขั้นแรก Google สร้างเว็บฟอร์ม ที่มีให้บริการใน 25 ภาษาสำหรับคนที่ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมในสหภาพยุโรปร้องขอให้มีการกำจัดลิงก์ไปยังโพสต์ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลของตน เว็บฟอร์มเปิดตัวภายในวันที่ 30 พฤษภาคม 2014 ภายในสองสัปดาห์ของคำตัดสินจากคดีดังกล่าว

แบบฟอร์มคำขอนำข้อมูลส่วนบุคคลออกให้คำแนะนำโดยมีรายละเอียดและถามที่บุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมจะต้องให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้¹¹⁷

¹¹⁴ Irma Spahiu, *op. cit.*, pp. 9-10.

¹¹⁵ Steven M. Locascio, *op. cit.*, p. 309.

¹¹⁶ David Streitfeld, “European Court Lets Users Erase Records on Web,” **New York Times** (13 May 2014), Retrieved September 20, 2017 from http://www.nytimes.com/2014/05/14/technology/google-should-erase-web-links-to-some-personal-data-europes-highest-court-says.html?_r=0

¹¹⁷ แบบฟอร์มคำขอนำข้อมูลส่วนบุคคลออก, ค้นวันที่ 1 ธันวาคม 2561 จาก https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=rtbf

- (1) ระบุประเทศที่มีกฎหมายใช้บังคับตามกฎหมายของสหภาพยุโรป
- (2) ข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงชื่อที่ใช้ในการค้นหาและชื่อนามสกุลเต็มของผู้ร้องขอ รวมถึงกรณีเป็นการร้องขอดำเนินการแทนบุคคลอื่น อีเมล และ
- (3) ระบุข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการนำออกและที่ที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่และเพิ่ม URL เฉพาะที่ผู้ร้องขอต้องการนำออกจากรายการผลการค้นหาเมื่อค้นหาชื่อบุคคลและคำอธิบายสำหรับแต่ละ URL ที่ได้ระบุ โดยอธิบายความเกี่ยวข้องของข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบุไว้ข้างต้นกับผู้ที่เป็นตัวแทนในการส่งคำขอ และเหตุผลที่เชื่อว่าควรนำข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวออกและ
- (4) คำค้นหาที่บุคคลนั้นต้องการให้ Google นำเนื้อหาออก คือ ชื่อนามสกุลของบุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิและอาจขอให้เอาเนื้อหาออกสำหรับชื่ออื่นได้ เช่น ชื่อเล่น ในกรณีนี้ต้องแจ้งว่าชื่อนี้เชื่อมโยงกับตัวตนของตนอย่างไร และยืนยันคำแถลงที่มีการรับรอง ลงวันที่และลายเซ็นและกดส่งฟอร์มดังกล่าว

ทั้งนี้ แบบฟอร์มคำขอนำข้อมูลส่วนบุคคลออกดังกล่าวย่อมส่งผลดีต่อผู้ใช้สิทธิในการถูกลืมว่าจะต้องจัดเตรียมข้อมูลอะไรบ้างแทนที่จะต้องจัดทำคำร้องเองซึ่งอาจมีความผิดพลาดหรือข้อมูลไม่ครบถ้วนได้และเป็นการสะดวกในการจัดส่งคำร้องผ่านทางช่องทางออนไลน์ได้ ทำให้ร่นระยะเวลาในการจัดเตรียมคำร้องและการจัดส่งคำร้องในอีกทางหนึ่ง

ในส่วนของเจ้าหน้าที่ Google จะทำการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง โดยมีทีมผู้ตรวจสอบที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษเพื่อจุดประสงค์นี้ ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองดับลิน ประเทศไอร์แลนด์เป็นหลัก ทีมของ Google จะมีการส่งต่อปัญหาเฉพาะกับเจ้าหน้าที่อาวุโสและทนายความของ Google เพื่อตัดสินใจที่ยาก ในการประเมินคำขอผู้ตรวจสอบของ Google จะพิจารณาว่าข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือไม่และอย่างไร และชี้แจงน้ำหนักสิ่งนี้กับสิทธิของบุคคลภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลที่บังคับใช้ โดยมีสาเหตุหลายประการที่ข้อมูลอาจเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ส่วนหนึ่ง Google จะพิจารณาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มากมาย เช่น แนวทางที่พัฒนาโดยหน่วยงานกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลของยุโรป รวมถึงแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González โดยคณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และแนวทางของ European Data Protection คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและคำตัดสินคดีของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป ซึ่งการพิจารณาปัจจัยในการตัดสินใจการใช้สิทธิที่สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดี และแนวทางหรือแนวปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวย่อมทำให้การตัดสินใจของ Google เป็นไปในทางที่ตัดสินการใช้สิทธิในการถูกลืมได้เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบของ Google พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ¹¹⁸ ดังนี้

(1) บทบาทของบุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ โดยบุคคลสาธารณะ ได้แก่ นักการเมือง คนดัง นักธุรกิจ หรือผู้นำทางศาสนา ที่มีตำแหน่งทางสังคมบางอย่าง เนื่องจากงาน หน้าที่ หรือพันธกรณีซึ่งส่งผลให้เกิดอิทธิพลต่อสังคมผ่านตำแหน่งนั้น โดยพิจารณาว่าข้อมูลเกี่ยวข้องกับบทบาทสาธารณะของบุคคลนั้นหรือไม่และอย่างไร ยิ่งข้อมูลเกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทสาธารณะน้อยลงเท่าใด Google จะยังมีแนวโน้มที่จะนำข้อมูลออกมากขึ้น เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลอาจไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทสาธารณะของบุคคลในฐานะทนายความ แต่ถ้าเนื้อหามีการวิพากษ์วิจารณ์ประสิทธิภาพในบทบาทของบุคคลนั้นในฐานะทนายความ Google ก็จะมีแนวโน้มไม่นำข้อมูลนั้นออก และนอกจากนี้กรณีหลังจากที่บุคคลใดละทิ้งบทบาททางสาธารณะ ความสนใจของสาธารณชนในบทบาทนั้นขึ้นอยู่กับว่าบทบาทในอดีตของพวกเขานั้นมีมากและนานเพียงใด บทบาทที่บุคคลนั้นเป็นอยู่ตอนนี้ และเวลาผ่านไปนานเท่าใด เช่น หากบุคคลใดมีแนวโน้มที่จะสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง หรือบุคคลนั้นยังคงอยู่ในสายตาของสาธารณชนในตำแหน่งที่ต่างออกไป และยังคงมีอิทธิพลต่อสาธารณะ และ Google จะยังเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นไว้เพื่อใช้ในจุดประสงค์ทางประวัติศาสตร์ เช่น ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับหัวหน้ารัฐบาล

(2) หน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูล หากหน้าเว็บนั้นอยู่ในเว็บไซต์ของรัฐบาล Google จะพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐบาลได้ตัดสินใจตัดสินใจเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัญหาและเผยแพร่ต่อเสรีชนอย่างไรอย่างต่อเนื่อง บันทึกของรัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการแจ้งให้สังคมทราบถึงเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และการตัดสินใจของรัฐบาลในการเผยแพร่เอกสารดังกล่าวเป็นเครื่องบ่งชี้ที่ชัดเจนว่ายังถือว่าประโยชน์สาธารณะยังคงมีอยู่

หากข้อมูลอยู่ในเว็บไซต์ข่าวและเขียนขึ้นโดยเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมด้านวารสารศาสตร์ นักข่าวได้ตัดสินใจว่าเนื้อหานั้นเป็นที่สนใจของสาธารณชน Google คำนึงถึงการตัดสินใจจากทางนักข่าวของสื่อในการพิจารณาว่าข้อมูลใดที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่ตีพิมพ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ และ

(3) เนื้อหาข้อมูลมีอายุมานานแค่ไหน Google จะประเมินว่าข้อมูลในผลการค้นหายังคงมีความเกี่ยวข้องหรือไม่ ความเกี่ยวข้องมักเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับอายุของเนื้อหา

(4) ผลกระทบต่อผู้ใช้ Google โดยผู้ที่มาที่ Google Search เพื่อค้นหาชื่อของบุคคลที่สนใจนั้นในการค้นหาข้อมูลดังกล่าวที่เป็นประเด็นหรือไม่ ตัวอย่างเช่น หากบุคคลนั้น

¹¹⁸ **Right to be Forgotten Overview**, Retrieved September 20, 2017 from <https://support.google.com/legal/answer/10769224?hl=en>

ให้บริการอย่างมืออาชีพ บทวิจารณ์ของลูกค้าเก่าอาจเป็นประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายต่อลูกค้าในอนาคต

(5) ข้อมูลจริงหรือเท็จ Google ไม่อยู่ในฐานะที่จะประเมินว่าคำกล่าวอ้างเกี่ยวกับบุคคลว่าเป็นความจริงหรือเท็จ เพราะไม่สามารถเรียกพยานหรือใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ เหมือนศาลได้ และไม่รู้ข้อเท็จจริงทั้งหมดที่จะตัดสินได้ว่าข้อมูลจริง

(6) ข้อมูลที่มีความอ่อนไหว Google จะพิจารณาว่าเนื้อหาที่มีความอ่อนไหวหรือเป็นส่วนตัวเพียงใด เนื้อหาที่มีความอ่อนไหว อาจรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ รสนิยมทางเพศ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ หรือศาสนา Google มีแนวโน้มที่จะนำเนื้อหาที่มีข้อมูลดังกล่าวออกมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้ขอไม่ยินยอมให้เผยแพร่ต่อสาธารณะ

อย่างไรก็ตาม Google ยอมรับว่า “เกณฑ์แต่ละอันมีข้อเสียของตัวเอง ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น โดยทีมงานของ Google จะตัดสินเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นรายคดี¹¹⁹ ซึ่งกรณีดังกล่าวการพิจารณาในหลายปัจจัยเป็นรายคดีในแง่ดีคือ มีการใช้ปัจจัยต่าง ๆ มาตัดสินการใช้สิทธิในการถูกลืมเป็นรายคดีทำให้การตัดสินในการใช้สิทธิได้เหมาะสมมากขึ้น แต่ในอีกด้านก็อาจมีผลที่ไม่แน่นอนในการตัดสินถ้าไม่มีการกำหนดปัจจัยต่าง ๆ ในการตัดสินในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน

ทั้งนี้ ผลหลังจากเสนอแบบฟอร์มออนไลน์เพื่อนำออกข้อมูล Google ได้รับการส่งข้อมูล 12,000 ครั้งภายใน 24 ชั่วโมงแรก “คำขอลบลูกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีคำขอประมาณ 1,000 รายการต่อวันในปี พ.ศ. 2557 แต่ได้ลดลงในปี พ.ศ. 2558 Google ระบุว่า URL ทั้งหมดที่ Google ได้รับการประเมินว่ามีการลบออกจากวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เท่ากับ 1,032,948 และคำขอทั้งหมดที่ Google ได้รับคือ 283,899 คำขอ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนมหาศาล¹²⁰ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนถึงผลกระทบของคำตัดสินเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินซึ่งมีประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิดังกล่าวและใช้สิทธิดังกล่าวเพื่อขอลบข้อมูลส่วนบุคคลของตนต่อเสิร์ชเอนจินซึ่งแบบฟอร์มออนไลน์ดังกล่าวของ Google เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมพร้อมทั้งร่นเวลาในการเตรียมข้อมูลและการติดต่อสื่อสารในกาส่งคำร้องได้ดี แต่ในอีกด้านหนึ่งสำหรับบุคคลที่ไม่เชี่ยวชาญในเทคโนโลยีการใช้งานบนระบบอินเทอร์เน็ตและเสิร์ชเอนจินอาจจะเข้าถึงการใช้สิทธิได้ยากขึ้น

3) ในกรณีที่ Google ตัดสินอนุมัติตามคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม โดย Google จะนำเนื้อหาออกจากผลการค้นหาสำหรับคำค้นหาที่เกี่ยวข้องกับชื่อของบุคคลเท่านั้น เนื้อหาที่ Google นำออกสำหรับชื่อของบุคคลนั้นอาจยังคงอยู่ในผลการค้นหาของ Google สำหรับคำค้นหา

¹¹⁹ Edward Lee, *op. cit.*, pp. 1038-1040.

¹²⁰ Irma Spahiu, *op. cit.*, p. 11.

อื่น ๆ Google ได้เน้นเคารพในขอบเขตของกฎหมายที่เกี่ยวข้องของบุคคลนั้น เช่น ในสหภาพยุโรป Google จะนำ URL (Uniform Resource Locator) ออกจากผลการค้นหาเวอร์ชันต่าง ๆ ของ Google สำหรับประเทศที่บังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป นอกจากนี้ จะมีการใช้สัญญาณบอกตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ (เช่น ที่อยู่ IP) เพื่อจำกัดการเข้าถึง URL ที่ถูกลบออกจากบริการ Google Search ทั้งหมดสำหรับผู้ที่ใช้ที่คิดว่าอยู่ในประเทศของผู้ขอ ซึ่งสอดคล้องกับคำตัดสินของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปปี พ.ศ. 2019 โดยจะไม่นำการลบเนื้อหาเหล่านี้ไปใช้กับบริการสำหรับประเทศนอกสหภาพยุโรป¹²¹ ทั้งนี้ บุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินของ Google ในกรณีตัดสินที่จะไม่นำ URL ออกจากผลการค้นหาของ Google บุคคลนั้นอาจขอให้หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลในประเทศของตนตรวจสอบการตัดสินของ Google ดังนั้น การใช้สิทธิในการถูกลืมของ Google จึงเป็นนำเนื้อหาออกจากผลการค้นหาสำหรับคำค้นหาที่เกี่ยวข้องกับชื่อของบุคคลเท่านั้น เนื้อหาที่ Google นำออกสำหรับชื่อของบุคคลนั้นอาจยังคงอยู่ในผลการค้นหาของ Google สำหรับคำค้นหาอื่น ๆ Google ไม่สามารถลบเนื้อหาได้โดยสิ้นเชิง แต่ทำให้การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวผ่าน Google ถูกจำกัด โดยเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลยังคงมีอยู่ในเว็บไซต์ต้นฉบับซึ่งสามารถเข้าสู่ข้อมูลส่วนบุคคลผ่านทางเว็บไซต์โดยตรง หรืออาจผ่านทางเสิร์ชเอนจินซึ่งมีหลายบริษัท เช่น Google Yahoo Bing ฯลฯ การร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมแค่ Google อาจทำให้สามารถเข้าเสิร์ชเอนจินชื่ออื่น ๆ เพื่อค้นหาข้อมูลดังกล่าวได้อยู่ ตรงนี้อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องไปทำการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินหลาย ๆ แห่งที่ค้นหาเจอข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการใช้สิทธิดังกล่าวทำให้เกิดความล่าช้า

2.4.2 คดีเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมในต่างประเทศ

2.4.2.1 คดีในญี่ปุ่น

คดีในญี่ปุ่นเป็นคดีที่ตัดสินเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาของศาลในประเทศญี่ปุ่น โดยเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2560 ศาลฎีกาของญี่ปุ่นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ได้มีการตัดสินเกี่ยวกับคดีสิทธิในการถูกลืม ซึ่งมีพัฒนาการของสิทธิมาจากสหภาพยุโรปบุคคลมีสิทธิที่จะร้องขอให้เสิร์ชเอนจินลบผลการค้นหาที่เชื่อมโยงกับผลที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับผู้ร้อง ศาลได้ตัดสินเข้าข้าง Google โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์บางประการเพื่อให้คำแถลงการใช้สิทธิในการถูกลืม โดยในปี พ.ศ. 2554 ผู้อุทธรณ์คดีถูกจับกุมและถูกตัดสินว่ามีความผิดในการมีส่วนร่วมในการค้าประเวณีผู้เยาว์ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารของญี่ปุ่น ในวันที่เขาถูกจับเรื่องราวได้รับความสนใจจากสื่อและปรากฏในกระดานข้อความออนไลน์ต่าง ๆ

¹²¹ Right to be Forgotten Overview, *op. cit.*

หลังจากผ่านไปสามปีผู้อุทธรณ์ต้องการเอาออกซึ่งผลการค้นหาที่มีประวัติการจับกุมและการลงโทษของเขา

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ศาลแขวงไซตามะได้สั่งให้เอาออกซึ่งผลการค้นหาโดยวางน้ำหนักที่ความจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูชื่อเสียงของบุคคล (ซึ่งจะนำลิงก์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางอาญาของเขาออกไป) ต่อประโยชน์สาธารณะในการแสดงผลการค้นหา เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ศาลแขวงไซตามะยกเลิกการดำเนินการของ Google ในการเพิกถอนคำสั่งเอาออก โดยให้ความสำคัญกับสิทธิในการถูกลืมโดยอาศัยสิทธิความเป็นส่วนตัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม คำตัดสินของศาลแขวงได้ถูกยกเลิกโดยศาลฎีกาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งปฏิเสธสิทธิดังกล่าวและไม่ถือว่าเป็นความแตกต่างจากสิทธิความเป็นส่วนตัว แต่ศาลยังให้ความสำคัญกับบทบาทของเสิร์ชเอนจินมากขึ้นในเสรีภาพในการแสดงออกและ “สิทธิที่จะรู้” โดยผู้พิพากษาศาลฎีกาทั้งห้าคนมีมติเป็นเอกฉันท์ในการตัดสินเรื่องการเปิดเผยข้อมูล ศาลฎีกาได้เสนอหลักเกณฑ์ทั่วไปในการตัดสินว่าบริษัทเสิร์ชเอนจินจะเก็บข้อมูล (เช่น URL) ที่มีบทความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลว่าจะผิดกฎหมายหรือไม่ ตามที่ศาลควรพิจารณาโดยการพิจารณา “ความสมดุล” ประโยชน์ทางกฎหมายในการไม่เปิดเผยข้อมูลด้วยเหตุผลสำหรับการจัดเตรียมข้อมูลผ่านทางเสิร์ชเอนจินรวมถึงลักษณะและรายละเอียดของข้อเท็จจริงขอบเขตที่ข้อเท็จจริงที่เป็นของความเป็นส่วนตัวของบุคคลจะถูกส่งโดยการให้ข้อมูลเช่น URL ระดับที่บุคคลได้รับความทุกข์ทรมานจากความเสียหายที่เป็นรูปธรรมสถานะทางสังคมของบุคคลและ อิทธิพล, วัตถุประสงค์และความหมายของบทความ [เว็บไซต์] สถานการณ์ทางสังคมในขณะที่บทความถูกตีพิมพ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในภายหลังและความจำเป็นในการรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องในบทความ

ในคดีนี้ ศาลฎีกาไม่พบว่ามีความจำเป็นต้องบังคับให้ Google นำข้อมูลเกี่ยวกับผู้อุทธรณ์ออก เนื่องจากการค้าประเวณีผู้เยาว์เป็นเรื่องที่ถูกลงโทษภายใต้การวิพากษ์วิจารณ์ทางสังคมที่รุนแรงและการจับกุมผู้อุทธรณ์ยังคงเป็นที่สนใจของสาธารณชน ศาลยังพบว่าการรับส่งข้อมูลยังคงจำกัดอยู่ในขอบเขตเนื่องจากผลการค้นหาขึ้นอยู่กับชื่อของผู้อุทธรณ์และจังหวัดของเขา¹²²

จากคำตัดสินแม้ในศาลแขวงไซตามะได้สั่งให้เอาออกซึ่งผลการค้นหาโดยวางน้ำหนักที่ความจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูชื่อเสียงของบุคคล (ซึ่งจะนำลิงก์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางอาญาของเขาออกไป) ต่อประโยชน์สาธารณะในการแสดงผลการค้นหา โดยเป็นการให้ความสำคัญกับสิทธิในการถูกลืมโดยอาศัยสิทธิความเป็นส่วนตัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิส่วนบุคคล ก็ตาม แต่คำตัดสินของศาลแขวงได้ถูกยกเลิกโดยคำตัดสินของศาลฎีกาของศาลฎีกาที่เห็นว่าบทความที่มีข้อมูลส่วน

¹²² Machiko Kanetake, *A Right to be Forgotten Case before the Japanese Supreme Court*, Retrieved September 20, 2022 from <https://perma.cc/7KDS-TH3N>

บุคคลดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับความผิดในการมีส่วนร่วมในการค้าประเวณีผู้เยาว์ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารของญี่ปุ่นซึ่งเป็นคดีอาญาที่ร้ายแรงและยังคงอยู่ในความสนใจของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวซึ่งถือเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว โดยสอดคล้องกับรายงานของสภาที่ปรึกษาต่อ Google เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม (The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten) ในการให้คำแนะนำ Google ในการวินิจฉัยในการใช้สิทธิในการถูกลืมในการลบลิงก์ตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอว่าหากเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะที่ Google ไม่ต้องลบลิงก์ข้อมูลดังกล่าวออกจากผลการค้นหาซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์หนึ่งที่เหมาะสมอย่างหนึ่งในการพิจารณาไม่ใช่สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญา

2.4.2.2 คดีในฝรั่งเศส

คดีในฝรั่งเศสเป็นคำตัดสินเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมว่าจะสามารถใช้สิทธิได้ทั่วโลกหรือไม่ โดยเป็นคำตัดสินคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) ในปี พ.ศ. 2015 หน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศสได้ปรับ Google 100,000 € เนื่องจากปฏิเสธที่จะใช้สิทธิในการถูกลืมทั่วโลก ในการตัดสินนี้ CNIL ได้สั่งให้ Google ใช้สิทธิในการถูกลืมชื่อโดเมนทั้งหมดรวมถึง Google.com โดย Google ได้แย้งว่า CNIL มีอำนาจในการให้ใช้สิทธิในการถูกลืมบนโดเมน Google.fr เท่านั้น Google อ้างว่าควรมีการถ่วงดุลระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการแสดงออกโดยกล่าวว่าการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าวไม่ควรไปไกลกว่ายุโรปและในประเทศที่มีกฎหมายแตกต่างกันในเรื่องนี้

ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศส CNIL กล่าวว่า การลบออกต้องเป็นไปทั่วโลก เพื่อรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัว ของชาวยุโรปเนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีสามารถหลีกเลี่ยงโดเมนในประเทศของ Google ที่มีการลบออกไป¹²³

ในการพิจารณาคดีศาลได้กำหนดว่าควรใช้สิทธิในการถูกลืมกับชื่อโดเมนทั้งหมดจากสหภาพยุโรปนั่นคือกับ Google.fr แต่ยังคงรวมถึง Google.it, Google.de, Google.nl เป็นต้น ศาลให้เหตุผลในการตัดสินนี้โดยชี้ไปที่ข้อเท็จจริงที่ว่า การยอมรับข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (General Data Protection Regulation: GDPR) ต้องมีระดับการป้องกันที่สอดคล้องสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในสหภาพยุโรป ต่อมาคดีได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรม

¹²³ Reuters Staff, “French Court Refers ‘Right to be Forgotten’ Dispute to Top EU Court,” **Reuters** (19 July 2017), Retrieved September 20, 2017 from <https://www.reuters.com/article/us-google-litigation/french-court-refers-right-to-be-forgotten-dispute-to-top-eu-court-idUSKBN1A41AS>

ของสหภาพยุโรป ได้ตัดสินว่าถือว่าไม่มีข้อบังคับภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรปสำหรับ Google และเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ เพื่อใช้สิทธิของสหภาพยุโรปที่จะถูกลimitไปทั่วโลก¹²⁴ ในการใช้สิทธิในการถูกลimit ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทุกโดเมนเนมของ Google คำตัดสินดังกล่าวชี้แจงว่าในขณะที่ผู้อยู่อาศัยในสหภาพยุโรปมีสิทธิตามกฎหมายที่จะถูกลimitสิทธิดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในพรมแดนของประเทศสมาชิก 28 ประเทศเท่านั้น ในการวิเคราะห์ศาลได้พิจารณาทั้งระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC) และข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (General Data Protection Regulation: GDPR) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2018 ในการยกเลิกคำสั่ง ในกรณีนี้ศาลได้ตัดสินให้กำหนดขอบเขตขอบเขตของสิทธิของแต่ละบุคคลในการยกเลิกการอ้างอิงของ Google จำเป็นต้องลบล้างไปยังข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตที่ดำเนินการภายในสหภาพยุโรปเท่านั้น โดยการลบล้างดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้สามารถเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกสหภาพยุโรป¹²⁵ เนื่องจากศาลเห็นว่าหลายประเทศที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปและมีการดำเนินการกับสิทธิที่จะถูกลimitที่แตกต่างออกจากข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าศาลจะยอมรับข้อจำกัดของกฎหมายของสหภาพยุโรปในปัจจุบัน ในการกำหนดให้มีการลบล้างข้อมูลส่วนบุคคลทั่วโลก แต่ในขณะเดียวกันไม่ได้ห้ามการปฏิบัติดังกล่าวในอนาคต และยังยืนยันประเด็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ศาลแห่งชาติและหน่วยงานคุ้มครองข้อมูล (DPAs) ในสหภาพยุโรปที่ต้องการให้เสิร์ชเอนจินยกเลิกการผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลในโดเมนเนมทั่วโลกโดย ศาลของประเทศสมาชิกและหน่วยงานคุ้มครองข้อมูล มีความสามารถในการสร้างสมดุลระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัว ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับสิทธิเสรีภาพในข้อมูลตามมาตรฐานแห่งชาติในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และหลังจากซึ่งนำหนักสิทธิเหล่านั้นแล้วก็สั่งให้เสิร์ชเอนจินยกเลิกการในโดเมนเนมทั่วโลก¹²⁶

¹²⁴ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 64.

¹²⁵ Mary Samonte, "Google v. CNIL: The Territorial Scope of the Right to Be Forgotten Under EU Law," **European Papers** 4, 3 (2019): 840.

¹²⁶ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 72.

ทั้งนี้ ในประเด็นดังกล่าวในอีกด้านหนึ่ง อัยการสูงสุดของสหภาพยุโรปมีความเห็นว่าจะเป็นการยากที่จะหาหนทางป้องกันไม่ให้ผู้คนในประเทศที่สามเข้าถึงข้อมูล โดยหากหน่วยงานภายในสหภาพยุโรปสามารถสั่งการให้ใช้สิทธิลบข้อมูลได้ทั่วโลก¹²⁷ ผลร้ายแรงในทางกลับกันจะถูกส่งไปยังประเทศที่สาม ซึ่งสามารถสั่งให้ยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลได้ภายใต้กฎหมายของพวกเขาเองเช่นกัน ส่งผลให้มีความเสี่ยงอย่างแท้จริงในการจะลดเสรีภาพในการแสดงออกให้ต่ำลงทั้งที่สหภาพยุโรปและทั่วโลกด้วย เพราะถ้าสหภาพยุโรปสามารถใช้สิทธิในการถูกลืมได้ทั่วโลก ประเทศอื่น ๆ ก็สามรถทำได้เช่นกัน ทั้งยังเป็นปัญหาเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป พ.ศ. 2559 ไม่สามารถนำไปใช้กับประเทศนอกสหภาพยุโรปได้ เนื่องจากการยืนยันกฎหมายของสหภาพยุโรปเหนือประเทศอื่น ๆ นั้นมีความเสี่ยงที่จะจัดอันดับให้สิทธิความเป็นส่วนตัวมีความสำคัญมากกว่าสิทธิในการแสดงออก โดยควรมีการวางระบบการปิดกั้นทางภูมิศาสตร์ซึ่งจำกัดการลบข้อมูลในสหภาพยุโรปเท่านั้นโดยไม่ใช้ในประเทศอื่น¹²⁸ นอกจากนี้ การขยายขอบเขตการใช้สิทธิดังกล่าวนอกอาณาเขตของข้อบังคับดังกล่าวของสหภาพยุโรปเพียงฝ่ายเดียวสำหรับควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนอกสหภาพ ซึ่งขัดแย้งโดยตรงกับทฤษฎีอธิปไตยซึ่งเป็นหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งกำหนดว่าประเทศต่าง ๆ มีอำนาจสูงสุดในการปกครองผู้ที่อยู่ในเขตแดนของประเทศตนเอง ซึ่งเป็นการท้าทายหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่นและสร้างภาระหนักในการปฏิบัติตามธุรกิจในแต่ละประเทศ การใช้สิทธิในอาณาเขตดังกล่าว เขตอำนาจศาล รวมทั้งสหภาพยุโรปและสถาบันของสหภาพยุโรป จะต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศของรัฐ โดยเงื่อนไขที่กฎหมายระหว่างประเทศของรัฐจะมีการรับรองการอ้างใช้สิทธิในอาณาเขตได้นั้น ต้องพิจารณาแหล่งที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งกำหนดโดย ข้อ 38 แห่งธรรมนูญแห่งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว รวมถึงในการบังคับใช้กฎหมายยังต้องเผชิญกับปัญหามากมายในสภาพแวดล้อมที่รวมเอาลักษณะที่ไม่ใช่ทางกายภาพ (ไซเบอร์สเปซ) เข้ากับสภาพนอกอาณาเขต โดยหลักแล้วรัฐสามารถ

¹²⁷ Monckton Chambers, **Google v CNIL: Advocate General Agrees Global “Right to be Forgotten” Orders Pose Risk to Freedom of Expression**, Retrieved September 20, 2019 from <https://www.juriosity.com/knowledge/article/372f282b-c98d-44d3-9abf-c68446b470e8>

¹²⁸ Hunter Criscione, “Forgetting the Right to be Forgotten: The Everlasting Negative Implications of a Right to be Dereferenced on Global Freedom in the Wake of Google v. CNIL,” **Pace International Law Review** 32 (April 2020): 323.

ใช้อำนาจบังคับของตนภายในเขตแดนของตนเท่านั้น และไม่สามารถควบคุมอินเทอร์เน็ตนอกอาณาเขตได้รวมถึงอุปสรรคในการบังคับใช้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายขั้นตอนของกระบวนการ ตั้งแต่เริ่มต้นสอบสวน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมาย¹²⁹ และในทางปฏิบัติเนื่องด้วยทรัพยากรอันจำกัด องค์กรคุ้มครองข้อมูลในประเทศอาจไม่สามารถคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละบุคคลได้หากจะต้องไปดำเนินการต่าง ๆ ข้ามอาณาเขต¹³⁰

2.4.2.3 คดีในสหรัฐอเมริกา

คดีในสหรัฐอเมริกาเป็นคำตัดสินเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมว่าจะสามารถใช้สิทธิได้ทั่วโลกหรือไม่ เช่นเดียวกับคดีในฝรั่งเศส โดย Google ได้ชนะคดีในศาลต่อบริษัท Equustek Solutions ของประเทศแคนาดา คำตัดสินที่สำคัญดังกล่าวทำให้คำตัดสินก่อนหน้านี้ที่ทำโดยศาลสูงสุดของแคนาดาไม่สามารถบังคับใช้ได้在美国 ในคดีก่อนหน้านี้ศาลสูงสุดของแคนาดาได้ตัดสินว่าสิทธิในการถูกลืมจะถูกนำไปใช้ทั่วโลก ขณะที่ศาลรัฐบาลกลางในรัฐแคลิฟอร์เนียได้โต้แย้งคำตัดสินดังกล่าวโดยตัดสินว่า Google ไม่จำเป็นต้องลบผลการค้นหาออกประเทศแคนาดา

คดี Equustek Solutions

ในปี พ.ศ. 2014 Equustek Solutions ได้ร้องขอให้ Google หยุดแสดงผลการค้นหาสำหรับ บริษัท ที่ชื่อว่า Datalink ตาม Equustek บริษัทดังกล่าวได้โฆษณาเทคโนโลยีที่เป็นกรรมสิทธิ์ที่ถูกโจรกรรมผ่านทางเครื่องมือค้นหา หลังจากสามปีในศาลสูงสุดของประเทศแคนาดาได้ตัดสินว่า Datalink ได้ขโมยผลิตภัณฑ์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท Equustek

ด้วยเหตุนี้ศาลจึงขอให้ Google หยุดแสดงผลการค้นหาที่โฆษณา Datalink อย่างไรก็ตามในเวลานั้น Datalink หนีไปจากแคนาดาและตั้งร้านค้าในสหรัฐอเมริกา ด้วยเหตุนี้ศาลแคนาดาตัดสินว่า Google ควรจะต้องหยุดให้บริการผลการค้นหาสำหรับ Datalink ไม่ใช่เฉพาะในแคนาดาเท่านั้น แต่ไปยังทั่วโลกด้วย¹³¹ ในขณะที่ Google โต้แย้งว่าด้วยลักษณะที่เชื่อมต่อกันทั่วโลกของอินเทอร์เน็ตทำให้คำสั่งลบทั่วโลกเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม แต่ศาลพบว่าข้อโต้แย้งดังกล่าวไปในทางอื่นคือ ปัญหาในกรณีนี้เกิดขึ้นทางออนไลน์และทั่วโลก อินเทอร์เน็ตไม่มีพรมแดนที่อยู่อาศัยอยู่ทั่วโลก วิธีเดียวที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าคำสั่งห้ามของคู่สัญญาจะบรรลุวัตถุประสงค์คือการบังคับใช้ในที่ที่ Google ดำเนินการไปทั่วโลก ซึ่งมีความกังวลใจอย่างมากเกี่ยวกับการตัดสินของคดี Equustek ว่า

¹²⁹ Adèle Azzi, “The Challenges Faced by the Extraterritorial Scope of the General Data Protection Regulation,” *JIPITEC* 9, 2 (2018): 128-130.

¹³⁰ Hiroshi Miyashita, “The Right to Be Forgotten and Search Engine Liability,” *Vrije Universiteit Brussels* 2 (December 2016): 13.

¹³¹ Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (Supreme Court, 2017)

เป็นการใช้อำนาจนอกเขตอำนาจศาลอย่างไม่เหมาะสม¹³² ปัญหาจากผลกระทบของการตัดสินของศาลสูงสุดแคนาดา Google จึงตัดสินยื่นคำฟ้องในสหรัฐ โดย Google ได้แย้งว่าคำตัดสินดังกล่าวไม่ชอบ

ทั้งนี้ คดีนี้ Google Inc. v. Equustek Solutions Inc.¹³³ Google ได้ชนะคดีในสหรัฐอเมริกาศาลชั้นต้นสหรัฐอเมริกาในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ตัดสินว่าคำตัดสินของแคนาดาละเมิดบทบัญญัติเพิ่มเติมที่ 1 ของรัฐธรรมนูญประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ศาลสหรัฐพบว่าคำตัดสินของแคนาดาละเมิดมาตรา 230 ของกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสม (Communications Decency Act) ซึ่งคุ้มครองเสรีชนและบริการอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ จากความรับผิดชอบเนื้อหาที่เผยแพร่โดยบุคคลที่สาม “ด้วยการบังคับให้ Google ลบลิงก์ไปยังเนื้อหาของบุคคลที่สามตามคำตัดสินของศาลสูงสุดแคนาดาทำลายเป้าหมายด้านนโยบายของมาตรา 230 และคุกคามการพูดอย่างเสรีในอินเทอร์เน็ตทั่วโลก”

ผลของคดีทำให้ใช้สิทธิในการถูกลืมลบผลการค้นหาได้แค่เพียงในแคนาดา แต่ไม่สามารถใช้ในสหรัฐได้ เพราะคำตัดสินของแคนาดาละเมิดบทบัญญัติเพิ่มเติมที่ 1 ของรัฐธรรมนูญประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ศาลสหรัฐพบว่าคำตัดสินของแคนาดาละเมิดมาตรา 230 ของกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสม (Communications Decency Act) ซึ่งเป็นผลมาจากการมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน การใช้สิทธิในการถูกลืมทั่วโลกยังขัดแย้งโดยตรงกับทฤษฎีอธิปไตยซึ่งเป็นหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งกำหนดว่าประเทศต่าง ๆ มีอำนาจสูงสุดในการปกครองผู้ที่อยู่ภายในเขตแดนของประเทศตนเอง ดังนั้น Google จะยังต้องปิดกั้นลบผลการค้นหาของ Datalink ในแคนาดาต่อไป แต่ไม่ต้องหยุดให้บริการผลการค้นหาดังกล่าวในส่วนที่เหลือของประเทศอื่นในโลก แม้ว่าเรื่องนี้อาจดูเหมือนเป็นการช่วยชนะสำหรับ Datalink คำตัดสินดังกล่าวมีเหตุผลทางกฎหมายที่ถูกต้องเพราะกระบวนการตัดสินที่อยู่เบื้องหลังสิทธิในการถูกลืมไม่ควรจะเป็นแบบอัตโนมัติไปทั่วโลก เพราะประเทศที่มีการคุ้มครองการพูดอย่างเสรีในอินเทอร์เน็ตในระดับต่ำจะสามารถแก้ไขควบคุมผ่านทางอินเทอร์เน็ตไปทั่วโลกได้ แม้สิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรป จะช่วยให้พลเมืองของสหภาพยุโรปสามารถลบผลการค้นหาบางประเภทได้ก็ตาม แต่พบว่าการ

¹³² Andrew Keane Woods, **Three Things to Remember from Europe’s ‘Right to Be Forgotten’ Decisions**, Retrieved December 1, 2019 from <https://www.lawfareblog.com/three-things-remember-europes-right-be-forgotten-decisions>

¹³³ Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017)

ขัดกันแห่งกฎหมายในแต่ละประเทศจะเป็นหลักแห่งการจำกัดในการลบผลการค้นหาออกทั่วโลกด้วยในอีกด้านหนึ่ง¹³⁴

2.4.2.4 คดีในจีน

คดีในจีนเป็นคดีแรกในจีนที่ศาลเขตไห่เตี้ยน กรุงปักกิ่งได้มีคำตัดสินเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม¹³⁵ ว่าไม่มีสิทธิในการถูกลืมบนอินเทอร์เน็ตหลังจากผู้พิพากษาตัดสินให้ Baidu ชนะในคดีที่เกี่ยวข้องกับคำร้องขอให้ลบผลการค้นหาบนเสิร์ชเอนจินที่ได้รับความนิยมสูงสุดของจีน

Ren Jiayu อายุ 44 ปี ได้ฟ้อง Baidu หลังจากเขาค้นหาชื่อของเขาในเดือนกุมภาพันธ์ 2015 แล้วพบผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องกับเขาก็บอติดตนายจ้างของเขาชื่อ Wuxi Taoshi Biotechnology Ren กล่าวว่า บริษัทดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึงเขาในทางที่ดีและผลการค้นหาทำให้เขาหางานใหม่ได้ยาก Ren อ้างว่าโดยการนำเสนอผลการค้นหารวมถึงลิงก์ในส่วน “การค้นหาที่เกี่ยวข้อง” Baidu ได้ละเมิด “สิทธิการใช้ชื่อ” ซึ่งป้องกันบุคคลที่ทำการแทรกแซงหรือขโมยชื่อบุคคลหรือ “สิทธิในการมีชื่อเสียง” ซึ่งป้องกันการหมิ่นประมาทและใส่ร้าย สิทธิทั้งสองได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายจีน ดังนั้น Ren จึงอ้างว่าเขามี “สิทธิในการถูกลืม” หรือมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวเขาที่ควรถูกลบออกจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ต

ศาลเขตไห่เตี้ยน กรุงปักกิ่งไม่เห็นพ้องด้วยกับข้ออ้างของ Ren โดยศาลตัดสินว่าไม่มี “สิทธิในการถูกลืม” ภายใต้กฎหมายจีน ศาลยังกล่าวอีกว่าชื่อของ Ren เป็นชุดของอักขระที่เกิดขึ้นทั่วไปและผลการค้นหาการค้นหานั้นมาจากคำที่เกี่ยวข้องและความถี่สูงที่เครื่องมือค้นหาพบโดยอัตโนมัติ ด้วยเหตุนี้ศาลจึงตัดสินว่า Baidu ไม่ได้ละเมิด “สิทธิในการใช้ชื่อ” หรือ “สิทธิในชื่อเสียง” ของ Ren ในเดือนธันวาคม 2558 ศาลเขตไห่เตี้ยน กรุงปักกิ่งพิพากษาถึงที่สุดโดยถือว่าคำขอของโจทก์ให้ลบผลการค้นหาออกจากไปตู้ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายที่เพียงพอ และด้วยเหตุนี้จึงปฏิเสธข้อ

¹³⁴ Alicia Loh, **Google v. Equustek: United States Federal Court Declares Canadian Court Order Unenforceable**, Retrieved December 20, 2017 from <https://jolt.law.harvard.edu/digest/google-v-equustek-united-states-federal-court-declares-canadian-court-order-unenforceable>

¹³⁵ Ren v. Beijing Baidu Netcom Science and Technology Co., Ltd. (The Haidian District People’s Court in Beijing, 2015)

เรียกร้องของโจทก์ ในคำพิพากษาระบุว่าแม้จะมีสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรป แต่กฎหมายจีนฉบับปัจจุบันไม่ได้มีการบัญญัติการใช้สิทธิที่คล้ายคลึงกับสิทธิดังกล่าว¹³⁶

ทั้งนี้ Wei Yongzheng ศาสตราจารย์เกษียณจาก Shanghai Academy of Social Sciences และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายสื่อมวลชนกล่าวกับ Sixth Tone ในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ว่าจีนมีบางสิ่งที่เรียกว่า “สิทธิในการลบ” หากประชาชนพบว่าตัวตนของพวกเขาถูกเปิดเผย ข้อมูลส่วนตัวถูกเผยแพร่หรือหากพบข้อมูลอื่น ๆ ที่ละเมิดสิทธิทางกฎหมายของพวกเขาบนอินเทอร์เน็ตพวกเขามีสิทธิที่จะขอให้ผู้ให้บริการเครือข่ายทำการลบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง” Wei กล่าว ผู้สนับสนุนความเป็นส่วนตัวให้เหตุผลว่า “สิทธิในการถูกลืม” ปกป้องบุคคลโดยจำกัดจำนวนข้อมูลที่เสิร์ชเอนจิน เช่น Baidu หรือ Google สามารถนำเสนอเกี่ยวกับบุคคลได้และอนุญาตให้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ อย่างไรก็ตามนักวิจารณ์กล่าวว่า “สิทธิในการถูกลืม” เป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพในการพูดและเสรีภาพของข้อมูล และการลบข้อมูลออกจากอินเทอร์เน็ตเป็นการเซ็นเซอร์ข้อมูล¹³⁷

อย่างไรก็ตาม แม้ศาลจะตัดสินว่าไม่มี “สิทธิในการถูกลืม” ภายใต้กฎหมายจีน แต่เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลที่ Ren ขอใช้สิทธิในการถูกลืมขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับบริษัทที่เคยทำงานได้กล่าวถึงบุคคลนั้นในทางที่ไม่ดีเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของเขา หากพิจารณาถึงลักษณะของข้อมูลว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะหรือไม่จึงเป็นส่วนสำคัญในการใช้สิทธิในการถูกลืม หากเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะจะมีโอกาสเข้าช้อยกเว้นที่ Google จะไม่ลบข้อมูล ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับอาชีพจึงมีแนวโน้มเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่โดยหลักเสิร์ชเอนจินก็จะไม่ลบข้อมูลดังกล่าวจากผลการค้นหา

ทั้งนี้ เมื่อทราบถึงแนวคิดพื้นฐาน ความเป็นมาของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ความเป็นมาและระบบการทำงานของอินเทอร์เน็ตและเสิร์ชเอนจิน ความเป็นมาของสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิต่าง ๆ ว่ามีความเกี่ยวพันกันอย่างไร รวมทั้งปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับหลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้

¹³⁶ Guodong Du, **China's First Right to Be Forgotten Case**, Retrieved September 20, 2021 from <https://www.chinajusticeobserver.com/a/china-s-first-the-right-to-be-forgotten-case>

¹³⁷ Nathan Jubb, **Chinese Have No Right to Be Forgotten, Court Rules**, Retrieved April 20, 2019 <http://www.sixthtone.com/news/814/chinese-have-no-right-be-forgotten-court-rules>

สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในสหภาพยุโรป สหพันธรัฐรัสเซีย
สหรัฐอเมริกา และไทยต่อไป

บทที่ 3

หลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ต กรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศและประเทศไทย

เพื่อให้ทราบหลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศและไทย แนวปฏิบัติ ในต่างประเทศ โดยศึกษาถึงหลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศและไทยและศึกษาแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในต่างประเทศ เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา สหพันธรัฐรัสเซีย ฯลฯ เพื่อเป็นแนวทางมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายไทยต่อไป

3.1 การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินใน ต่างประเทศ

การพัฒนาการสิทธิในการถูกลืมในสหภาพยุโรปโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ผลของคำตัดสินดังกล่าว เป็นการตัดสินโดยการใช้สิทธิในการถูกลืมในคดีที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในศาลและส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะเสิร์ชเอนจินที่ให้บริการประมวลผลบนระบบอินเทอร์เน็ตและประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจและตระหนักถึงสิทธิดังกล่าวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นพัฒนาการในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตโดยการมุ่งเน้นมาตรการที่เพิ่มศักยภาพให้แก่ประชาชนในการที่จะควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองบนระบบอินเทอร์เน็ตสอดคล้องกับข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ตที่มีปริมาณข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มมากขึ้นอย่างมหาศาล โดยยังไม่มีมาตรการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอโดยมีแนวคิดพัฒนากฎหมายภายในเพื่อเพิ่มสิทธิในการถูกลืมขึ้นในประเทศต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างเช่น สหภาพยุโรป สหพันธรัฐรัสเซีย สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

3.1.1 การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมในระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ตออนไลน์ในสหภาพยุโรป

ลักษณะของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปจะมีลักษณะเป็นกฎหมายแม่บทครอบคลุมวางหลักเกณฑ์ในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไป โดยสหภาพยุโรปได้มีการออกระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC of the European Parliament The Council of 24 October 1995 on the Protection of Individuals with Regard to The Processing of Personal Data and on The Free Movement of such Data: European Data Protection Directive) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปมีแนวทางการบัญญัติกฎหมายที่สอดคล้องกันและเพื่อให้มีการส่งผ่านข้อมูลส่วนบุคคลภายในประเทศสมาชิกหลักการสำคัญ

ระเบียบฉบับนี้ได้เรียกร้องให้มีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองข้อมูลในแต่ละประเทศ เพื่อให้การคุ้มครองประชาชนมากขึ้น สำหรับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน โดยเฉพาะในบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจการค้าต้องยึดหลักการที่เป็นสาระสำคัญดังนี้¹³⁸

- 1) การรักษาคุณภาพของข้อมูล
- 2) มาตรการของการประมวลผลข้อมูลที่ชอบด้วยกฎหมาย
- 3) ข้อบังคับในการประมวลผลข้อมูลชนิดพิเศษ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ (Sensitive Data)
- 4) สิทธิในการได้รับแจ้งการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของเจ้าของข้อมูล
- 5) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าของข้อมูล
- 6) สิทธิในการคัดค้านการประมวลผลของเจ้าของข้อมูล
- 7) การรักษาความปลอดภัยในการประมวลผลข้อมูล
- 8) การส่งผ่านข้อมูลส่วนบุคคลไปยังประเทศที่สาม

ระเบียบของสหภาพยุโรปได้กำหนดให้สมาชิกอนุญาตให้มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้ข้อมูลหลักทั่วไป เช่น ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูล การประมวลผลจะทำได้

¹³⁸ นคร เสรีรักษ์, *ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย*, หน้า 151.

เท่าที่จำเป็นในการทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ ของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลเท่านั้น จะต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย การประมวลผลจำเป็นจะต้องกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น¹³⁹

ปัจจุบัน สหภาพยุโรปได้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับใหม่ ที่ออกมาในเดือนเมษายน ค.ศ. 2016 คือ Regulation (EU) 2016/679 of The European Parliament and of The Council of 27 April 2016 on the Protection of Natural Persons with Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of such Data, and Repealing Directive 95/46/EC ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (General Data Protection Regulation: GDPR) ข้อบังคับดังกล่าวมีผลผูกพันใช้บังคับกับรัฐสมาชิกในสหภาพยุโรปในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2018 โดยแตกต่างจากระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC of The European Parliament The Council of 24 October 1995 on the Protection of Individuals with Regard to The Processing of Personal Data and on The Free Movement of such Data: European Data Protection Directive) เดิมที่เป็นแนวทางให้รัฐสมาชิกบัญญัติกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าว โดยเจตนารมณ์ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 คือการคุ้มครองประชาชนของสหภาพยุโรปทั้งหมดจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลในโลกปัจจุบันที่มีการขับเคลื่อนด้วยข้อมูลจำนวนมากและตลอดเวลา

สิทธิในการถูกลืมหรือสิทธิในการลบ (Right to be Forgotten/Right to Erasure) ได้มีการพัฒนาโดยสหภาพยุโรปอย่างชัดเจนตั้งแต่มีคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González และรวมถึงได้มีแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจากคดีดังกล่าวโดยคณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และของรายงานของสภาที่ปรึกษาต่อ Google เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม โดยเป็นรายงานในการให้คำแนะนำ Google ในการวินิจฉัยในการใช้สิทธิในการถูกลืมในการลบลิงก์ตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอในสหภาพยุโรปให้มีความชัดเจนในการพิจารณาการใช้สิทธิดังกล่าวเพิ่มขึ้น

ต่อมาสหภาพยุโรปได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมโดยอยู่ในรูปแบบของข้อบังคับ(Regulation) ที่สามารถบังคับใช้กับรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปได้เลย โดยมีการบัญญัติสิทธิในการถูกลืม (สิทธิในการลบ) ไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมถึงได้มีการกำหนดข้อยกเว้นของสิทธิใน

¹³⁹ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, **โครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2544), หน้า 99-100.

การถูกลืมและสภาพบังคับของการฝ่าฝืนสิทธิดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนในข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (General Data Protection Regulations หรือ GDPR) ในฐานะกรอบทางกฎหมายด้านการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรปโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว¹⁴⁰ ในอันที่จะลบข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับตนโดยไม่ชักช้า เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่จำเป็นอีกต่อไปในส่วนที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเก็บหรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูล¹⁴¹ หรือเมื่อกระบวนการประมวลผลข้อมูลไม่ชอบด้วยกฎหมาย¹⁴² เป็นต้น โดยข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ. 2016 และมีการบังคับใช้จริงกับประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปในวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ. 2018

ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืม

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มีการกำหนดขอบเขตในการบังคับใช้ ดังนี้

¹⁴⁰ Article 4 of General Data Protection Regulation

Definitions

For the purposes of this Regulation:

(7) ‘controller’ means the natural or legal person, public authority, agency or other body which, alone or jointly with others, determines the purposes and means of the processing of personal data; where the purposes and means of such processing are determined by Union or Member State law, the controller or the specific criteria for its nomination may be provided for by Union or Member State law;

¹⁴¹ Article 4 of General Data Protection Regulation

Definitions

For the purposes of this Regulation:

(2) ‘processing’ means any operation or set of operations which is performed on personal data or on sets of personal data, whether or not by automated means, such as collection, recording, organisation, structuring, storage, adaptation or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure by transmission, dissemination or otherwise making available, alignment or combination, restriction, erasure or destruction;

¹⁴² Article 17 of General Data Protection Regulation

ขอบเขตในทางพื้นที่

1) ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของกิจกรรมของการประกอบกิจการของผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลที่อยู่ในสหภาพยุโรปโดยไม่คำนึงว่าการประมวลผลจะเกิดขึ้นในสหภาพยุโรปหรือไม่

2) ข้อบังคับบังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพโดยที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมิได้ตั้งอยู่ในสหภาพเมื่อกิจกรรมการประมวลผลนั้นสัมพันธ์กับ

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรป ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป

3) ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีที่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป แต่อยู่ในสถานที่ที่กฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ¹⁴³

โดยข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มาตรา 3 ใช้บังคับกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของกิจกรรมของการประกอบกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพยุโรป ไม่ว่าจะการประมวลผลจะเกิดขึ้นในสหภาพยุโรปหรือไม่ ซึ่งเป็นการบังคับใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในสหภาพยุโรป แต่หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมิได้ตั้งอยู่ในสหภาพจะใช้บังคับเมื่อการประมวลผลนั้นสัมพันธ์กับ

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรป ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป

ทั้งนี้ เป็นการขยายขอบเขตการใช้สิทธินอกอาณาเขตของสหภาพยุโรปเพื่อปกป้องคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่อาศัยในสหภาพยุโรปในสองกรณี คือ 1) หากเกี่ยวข้องกับการเสนอสินค้าและบริการในสหภาพยุโรป และ 2) หากเกี่ยวข้องกับการติดตามพฤติกรรมของคนในสหภาพยุโรป

¹⁴³ Article 3 of General Data Protection Regulation

เมื่อกฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อบังคับนี้ บังคับใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรปด้วย เช่น ในสถานทูตหรือสถานทำการกงสุลของรัฐสมาชิก¹⁴⁴

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มาตรา 17 และ อารัมภบทข้อ 65 และ 66 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)¹⁴⁵ โดยเจ้าของข้อมูล

¹⁴⁴ Recital 25 of General Data Protection Regulation

¹⁴⁵ Article 17 of General Data Protection Regulation

Right to erasure ('right to be forgotten')

1. The data subject shall have the right to obtain from the controller the erasure of personal data concerning him or her without undue delay and the controller shall have the obligation to erase personal data without undue delay where one of the following grounds applies:

(a) the personal data are no longer necessary in relation to the purposes for which they were collected or otherwise processed;

(b) the data subject withdraws consent on which the processing is based according to point (a) of Article 6 (1), or point (a) of Article 9 (2), and where there is no other legal ground for the processing;

(c) the data subject objects to the processing pursuant to Article 21(1) and there are no overriding legitimate grounds for the processing, or the data subject objects to the processing pursuant to Article 21 (2);

(d) the personal data have been unlawfully processed;

(e) the personal data have to be erased for compliance with a legal obligation in Union or Member State law to which the controller is subject;

(f) the personal data have been collected in relation to the offer of information society services referred to in Article 8 (1).

2. Where the controller has made the personal data public and is obliged pursuant to paragraph 1 to erase the personal data, the controller, taking account of available technology and the cost of implementation, shall take reasonable steps, including technical measures, to inform controllers which are processing the personal

ส่วนบุคคลมีสิทธิในการถูกลืมในการลบข้อมูลส่วนบุคคลและไม่ถูกประมวลผลข้อมูลนั้นอีกต่อไปเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่มีความจำเป็นเมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมหรือประมวลผลด้วยวิธีการอื่นใด เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยกเลิกความยินยอมของตนหรือคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือเมื่อการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนไม่เป็นไปตามข้อบังคับนี้ เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมเมื่อเป็นผู้เยาว์และรับรู้ถึงความเสี่ยงที่การประมวลผลมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และต้องการลบข้อมูลดังกล่าวออกไปจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ผู้เยาว์อีกต่อไป อย่างไรก็ตาม การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องชอบด้วยกฎหมายเมื่อเป็นการจำเป็นสำหรับการใช้การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูลสำหรับการปฏิบัติตามพันธกรณีตามกฎหมาย สำหรับการปฏิบัติภารกิจอันเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อใช้อำนาจทางการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้รับมอบหมาย ด้วยเหตุผลของประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุข เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติ หรือการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย¹⁴⁶

data that the data subject has requested the erasure by such controllers of any links to, or copy or replication of, those personal data.

3. Paragraphs 1 and 2 shall not apply to the extent that processing is necessary:

(a) for exercising the right of freedom of expression and information;

(b) for compliance with a legal obligation which requires processing by Union or Member State law to which the controller is subject or for the performance of a task carried out in the public interest or in the exercise of official authority vested in the controller;

(c) for reasons of public interest in the area of public health in accordance with points (h) and (i) of Article 9(2) as well as Article 9(3);

(d) for archiving purposes in the public interest, scientific or historical research purposes or statistical purposes in accordance with Article 89(1) in so far as the right referred to in paragraph 1 is likely to render impossible or seriously impair the achievement of the objectives of that processing; or

(e) for the establishment, exercise or defence of legal claims.

¹⁴⁶ Recital 65 of General Data Protection Regulation

ทั้งนี้ เพื่อให้สิทธิในการถูกลืมบังคับใช้ได้ในสภาพแวดล้อมออนไลน์ สิทธิในการลบจึงมีการขยายไปถึงผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำให้ข้อมูลเข้าถึงได้โดยสาธารณะมีหน้าที่ในการแจ้งกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเพื่อลบการเชื่อมโยงใด ๆ ก็ตามไปยัง หรือสำเนา หรือการทำซ้ำข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้น ในการดำเนินการดังกล่าวผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลควรปฏิบัติตามขั้นตอนที่เหมาะสมโดยพิจารณาอย่างละเอียดถึงเทคโนโลยีและวิธีการที่ผู้ควบคุมนำมาใช้ได้ อันรวมถึงมาตรการทางเทคนิคต่าง ๆ เพื่อแจ้งข้อมูลกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล¹⁴⁷ ดังนี้

1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล¹⁴⁸ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยไม่ล่าช้า และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีหน้าที่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ล่าช้า ในกรณีใดดังต่อไปนี้

(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ

¹⁴⁷ Recital 66 of General Data Protection Regulation

¹⁴⁸ Article 4 of General Data Protection Regulation

Definitions

For the purposes of this Regulation:

(1) ‘personal data’ means any information relating to an identified or identifiable natural person (‘data subject’); an identifiable natural person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier such as a name, an identification number, location data, an online identifier or to one or more factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of that natural person

(2) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล¹⁴⁹ ตามมาตรา 6 (1) (ก)¹⁵⁰ หรือตามมาตรา 9 (2) (ก)¹⁵¹ และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้ต่อไป

¹⁴⁹ Article 4 of General Data Protection Regulation

Definitions

For the purposes of this Regulation:

(2) ‘processing’ means any operation or set of operations which is performed on personal data or on sets of personal data, whether or not by automated means, such as collection, recording, organisation, structuring, storage, adaptation or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure by transmission, dissemination or otherwise making available, alignment or combination, restriction, erasure or destruction;

¹⁵⁰ Article 6 of General Data Protection Regulation

Lawfulness of processing

1. Processing shall be lawful only if and to the extent that at least one of the following applies:

(a) the data subject has given consent to the processing of his or her personal data for one or more specific purposes;

¹⁵¹ Article 9 of General Data Protection Regulation

Processing of special categories of personal data

1. Processing of personal data revealing racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, or trade union membership, and the processing of genetic data, biometric data for the purpose of uniquely identifying a natural person, data concerning health or data concerning a natural person's sex life or sexual orientation shall be prohibited.

2. Paragraph 1 shall not apply if one of the following applies:

(a) the data subject has given explicit consent to the processing of those personal data for one or more specified purposes, except where Union or Member State law provide that the prohibition referred to in paragraph 1 may not be lifted by the data subject;

(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 21 (1) และไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 21 (2)¹⁵²

(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(5) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(6) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศตามที่ถูกอ้างถึงตามมาตรา 8 (1)¹⁵³

¹⁵² Article 21 of General Data Protection Regulation

Right to object

1. The data subject shall have the right to object, on grounds relating to his or her particular situation, at any time to processing of personal data concerning him or her which is based on point (e) or (f) of Article 6(1), including profiling based on those provisions. The controller shall no longer process the personal data unless the controller demonstrates compelling legitimate grounds for the processing which override the interests, rights and freedoms of the data subject or for the establishment, exercise or defence of legal claims.

2. Where personal data are processed for direct marketing purposes, the data subject shall have the right to object at any time to processing of personal data concerning him or her for such marketing, which includes profiling to the extent that it is related to such direct marketing.

¹⁵³ Article 8 of General Data Protection Regulation

Conditions applicable to child's consent in relation to information society services

1. Where point (a) of Article 6 (1) applies, in relation to the offer of information society services directly to a child, the processing of the personal data of a child shall be lawful where the child is at least 16 years old. Where the child is below the age of 16 years, such processing shall be lawful only if and to the extent that consent is given or authorised by the holder of parental responsibility over the child. Member States

2) ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ขอให้ลบการเชื่อมต่อหรือสำเนาหรือการทำซ้ำใด ๆ ของข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นโดยผู้ควบคุมดังกล่าว

3) อนุมาตรา 1 และ 2 จะไม่บังคับใช้ขอบเขตของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น ดังนี้

(1) การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล

(2) เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายที่จำเป็นตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(3) เพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุขตามมาตรา 9 (2) (h) (i) รวมทั้งมาตรา 9 (3)¹⁵⁴

may provide by law for a lower age for those purposes provided that such lower age is not below 13 years.

¹⁵⁴ Article 9 of General Data Protection Regulation

2. Paragraph 1 shall not apply if one of the following applies:

(h) processing is necessary for the purposes of preventive or occupational medicine, for the assessment of the working capacity of the employee, medical diagnosis, the provision of health or social care or treatment or the management of health or social care systems and services on the basis of Union or Member State law or pursuant to contract with a health professional and subject to the conditions and safeguards referred to in paragraph 3;

(i) processing is necessary for reasons of public interest in the area of public health, such as protecting against serious cross-border threats to health or ensuring high standards of quality and safety of health care and of medicinal products or medical devices, on the basis of Union or Member State law which provides for suitable

(4) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติตามมาตรา 89 (1)¹⁵⁵ ตราบเท่าที่สิทธิที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 1 มีแนวโน้มจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของการประมวลผลนั้นเป็นไปได้หรือบกพร่องอย่างร้ายแรง หรือ

(5) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) นี้ได้กำหนดโครงสร้างในการใช้สิทธิไว้อยู่สามส่วน โดยใน ส่วนแรกเป็นเหตุแห่งการใช้สิทธิ ส่วนที่สองเป็นกรณีเมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสาธารณะและต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ผู้ควบคุมจะต้องดำเนินการแจ้งข้อมูลต่อผู้

and specific measures to safeguard the rights and freedoms of the data subject, in particular professional secrecy;

3. Personal data referred to in paragraph 1 may be processed for the purposes referred to in point (h) of paragraph 2 when those data are processed by or under the responsibility of a professional subject to the obligation of professional secrecy under Union or Member State law or rules established by national competent bodies or by another person also subject to an obligation of secrecy under Union or Member State law or rules established by national competent bodies.

¹⁵⁵ Article 89 of General Data Protection Regulation

Safeguards and derogations relating to processing for archiving purposes in the public interest, scientific or historical research purposes or statistical purposes

1. Processing for archiving purposes in the public interest, scientific or historical research purposes or statistical purposes, shall be subject to appropriate safeguards, in accordance with this Regulation, for the rights and freedoms of the data subject. Those safeguards shall ensure that technical and organisational measures are in place in particular in order to ensure respect for the principle of data minimisation. Those measures may include pseudonymisation provided that those purposes can be fulfilled in that manner. Where those purposes can be fulfilled by further processing which does not permit or no longer permits the identification of data subjects, those purposes shall be fulfilled in that manner.

ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ร้องขอให้ลบการเชื่อมต่อหรือสำเนาหรือการทำซ้ำใด ๆ ของข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นโดยผู้ควบคุมดังกล่าว และส่วนที่สามคือการไม่บังคับใช้สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) กับขอบเขตการประมวลผลที่จำเป็นในกรณีต่าง ๆ โดยเป็นการกำหนดการใช้สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) กับผู้ควบคุมข้อมูลทั้งหมดรวมถึงเสิร์ชเอนจินด้วย โดยสิทธิดังกล่าวถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการควบคุมผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบและเพิ่มสิทธิให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะใช้การป้องกันข้อมูลของพวกเขาด้วยตัวเอง เนื่องจากหน่วยงานกำกับดูแลไม่สามารถกำกับดูแลการทำงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตลอดเวลาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้มีสิทธิดังกล่าวสำหรับการตอบโต้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล¹⁵⁶

ทั้งนี้ สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) นี้มีสองด้าน ด้านแรกคือสิทธิในการลบที่เข้มงวดในมาตรา 17 วรรค 1 ซึ่งได้รวมอยู่ในข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิที่จะลบข้อมูลโดยมีข้อยกเว้นบางประการเช่น เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายที่จำเป็นตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือเมื่อมีความจำเป็นในการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้ ยังมีคำร้องขอลบข้อมูลเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของข้อบังคับดังกล่าวที่มีต่อการคุ้มครองข้อมูลดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมออนไลน์ โดยหากมีประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ โดยผู้เยาว์ได้ให้ความยินยอมในการดำเนินการและหลังจากนั้นผู้เยาว์อาจขอให้ลบข้อมูลออก (โดยไม่คำนึงถึงอายุในขณะที่ทำการร้องขอ) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเว็บไซต์เครือข่ายสังคม และฟอรัมอินเทอร์เน็ต เนื่องจากผู้เยาว์อาจไม่ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลในขณะที่ให้ความยินยอม¹⁵⁷

¹⁵⁶ European Digital Rights, **Key aspects of the proposed General Data Protection Regulation explained: What are they? Why are they important? What are common misconceptions? What can be improved?**, p. 6.

¹⁵⁷ Information Commissioner's Office, **Guide to the General Data Protection Regulation**, Retrieved November 20, 2017 from <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/individual-rights/right-to-erasure/>

นอกจากนี้ ในส่วนที่สองหากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสาธารณะต่อผู้ควบคุมข้อมูลอื่น ต้องแจ้งการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อจำกัดในการประมวลผลที่ดำเนินการมาตามมาตรา 16 17 (1) และมาตรา 18 ต่อผู้ควบคุมข้อมูลอื่นแต่ละรายที่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลยกเว้นแต่จะทำได้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งข้อมูลแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลเหล่านั้นหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ¹⁵⁸ ซึ่งมาตรา 17 วรรค 2 ระบุว่าถ้าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเผยแพร่แบบสาธารณะจะต้องทำตามขั้นตอนที่เหมาะสมทั้งหมดดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น เพื่อแจ้งให้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่กำลังประมวลผลข้อมูลดังกล่าวทราบว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ลบเลิกใด ๆ หรือสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่มีปัญหาเพื่อนำไปสู่การลบออกจากสภาพแวดล้อมออนไลน์¹⁵⁹

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ได้เสริมสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) โดยการให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในสภาพแวดล้อมออนไลน์ที่ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสาธารณะควรแจ้งให้องค์กรอื่น ๆ เพื่อลบเลิกไปยังสำเนาหรือทำซ้ำข้อมูลส่วนบุคคลที่มีปัญหา ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญ ถ้าหากมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลออนไลน์ เช่น ในเครือข่ายโซเชียลฟอรัมหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ จะต้องมีการพยายามที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เนื่องจากมีการยกเว้น เช่น เสรีชนเงินแจ้งผู้เผยแพร่สื่อว่ากำลังลบผลการค้นหาที่เชื่อมโยงกับรายงานข่าวอันเป็นผลมาจากคำขอให้ลบออกจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากสิ่งพิมพ์หรือบทความได้รับการคุ้มครองโดยเข้าข้อยกเว้นเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นแล้วผู้เผยแพร่ไม่จำเป็นต้องลบบทความ¹⁶⁰

¹⁵⁸ Article 19 of General Data Protection Regulation

The controller shall communicate any rectification or erasure of personal data or restriction of processing carried out in accordance with Article 16, Article 17 (1) and Article 18 to each recipient to whom the personal data have been disclosed, unless this proves impossible or involves disproportionate effort. The controller shall inform the data subject about those recipients if the data subject requests it.

¹⁵⁹ European Digital Rights, *op. cit.*, p. 6.

¹⁶⁰ Information Commissioner's Office, *op. cit.*

อย่างไรก็ตาม มาตรา 17 วรรค 2 อาจนำไปสู่ปัญหาบางประการ ดังนี้¹⁶¹

- 1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจไม่รู้จักรู้จักหรือไม่สามารถติดต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นทั้งหมด
- 2) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นอาจมีเหตุผลทางกฎหมายที่แตกต่างกันในการไม่ยินยอมที่จะลบตามคำขอของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับว่าใครเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่จะถูกระทบทางอินเทอร์เน็ตมีความคลุมเครือเนื่องจากระบบอินเทอร์เน็ตสมัยใหม่ทำให้ความแตกต่างระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่นำไปสู่ความไม่ชัดเจนในกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ในด้านข้อยกเว้นของสิทธิในการลบ เช่น การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล ประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์สาธารณะด้านสาธารณสุข การวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือทางประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติ เป็นต้น อาจมีปัญหาในการกำหนดว่าข้อมูลใดที่อาจเข้าข้อยกเว้นในอนาคตโดยระบุถึงคุณค่าของข้อมูล ณ ขณะนั้น และคุณค่าเกี่ยวกับระยะเวลาของข้อมูลมีบทบาทสำคัญในการกำหนดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้สิทธินี้ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง¹⁶²

ภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความเสียหายหรือความทุกข์ต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากการประมวลผลก่อให้เกิดความเสียหายหรือความทุกข์อาจทำให้มีความจำเป็นในการลบมากขึ้น โดยหากบุคคลใดที่ได้รับความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือความเสียหายที่ไม่เป็นตัวเงินอันเนื่องมาจากการละเมิดข้อบังคับนี้ จะมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับความเสียหายที่ได้รับ โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลจะต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินการที่ละเมิดข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะได้รับการยกเว้นจากความรับผิดดังกล่าวหากพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ ในเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายดังกล่าว¹⁶³

¹⁶¹ Sandeep Mittal, “Old Wine with a New Label: Rights of Data Subjects Under GDPR,” *International Journal of Advanced Research in Computer Science* 8 (July-August 2017): 68.

¹⁶² Meg Leta Ambrose, *op. cit.*, p. 369.

¹⁶³ Article 82 of General Data Protection Regulation

Right to compensation and liability

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ได้กำหนดการลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืนสิทธิในการลบในรูปแบบของค่าปรับทางปกครองต้องเสียค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 20 ล้านยูโร หรือในกรณีของกิจการต้องเสียค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 4% ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้า แล้วแต่จำนวนเงินใดจะสูงกว่า¹⁶⁴

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)

อย่างไรก็ดี ได้มีความกังวลว่าสิทธินี้อาจถูกนำมาใช้เพื่อยับยั้งเสรีภาพในการแสดงออก อย่างไรก็ดีตาม มีข้อควรสังเกตว่าสิทธิเหล่านี้ไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด (Absolute Right) โดยเป็นสิทธิที่มีข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ เช่น ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล มาตรา 17 (3) (ก) ในมาตรา 80 ข้อยกเว้นเหล่านี้อนุญาตให้ประเทศสมาชิกจำกัดสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของการคุ้มครองข้อมูลและการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล

กรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ข้อมูลของตน โดยมีข้อยกเว้นหลายประการรวมถึงกรณีที่มีการเก็บข้อมูลตามกฎหมาย เหตุผลในด้านประโยชน์สาธารณะ

1. Any person who has suffered material or non-material damage as a result of an infringement of this Regulation shall have the right to receive compensation from the controller or processor for the damage suffered.

2. Any controller involved in processing shall be liable for the damage caused by processing which infringes this Regulation. A processor shall be liable for the damage caused by processing only where it has not complied with obligations of this Regulation specifically directed to processors or where it has acted outside or contrary to lawful instructions of the controller.

3. A controller or processor shall be exempt from liability under paragraph 2 if it proves that it is not in any way responsible for the event giving rise to the damage.

¹⁶⁴ Article 83 of General Data Protection Regulation

General conditions for imposing administrative fines

5. Infringements of the following provisions shall, in accordance with paragraph 2, be subject to administrative fines up to 20,000,000 EUR, or in the case of an undertaking, up to 4% of the total worldwide annual turnover of the preceding financial year, whichever is higher:

(b) the data subjects' rights pursuant to Articles 12 to 22;

ในด้านสาธารณสุข การวิจัยและข้อมูลที่ต้องมีเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐาน (ในกรณีนี้จะต้องมีการจำกัดการประมวลผลข้อมูลแทน) สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) โดยปัจจุบันมีข้อจำกัดเฉพาะสำหรับสิทธิในการลบในมาตรา 17 และการจำกัดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในมาตรา 21.¹⁶⁵

นอกจากนี้ ได้มีความเห็นว่าสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ดังกล่าวควรต้องมีคำแนะนำเพิ่มเติมจากคณะทำงานตามมาตรา 29 เพื่อช่วยให้เสิร์ชเอนจินประเมินคำขอใช้สิทธิในการลบได้ดียิ่งขึ้น และมีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการควบคุมสิทธิในการลบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลควรต้องได้รับการเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายที่ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการอนุมัติตามคำขอหรือถูกปฏิเสธก็ตาม¹⁶⁶

อย่างไรก็ตาม มีความเห็นว่าสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) จะกลายเป็นสิทธิที่แท้จริงในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้มีประสิทธิภาพต่อเมื่อข้อมูลจะถูกลบออกโดยทุก ๆ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แต่ความก้าวหน้าของการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจไม่ทราบถึงสถานะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทุก ๆ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ดังนั้นในทางทฤษฎีก็อาจจะมีการอ้างว่าเป็นสิทธิในการถูกลืม แต่ในทางปฏิบัติจริงในอนาคตอาจกลายเป็น “สิทธิที่ถูกลืมไป” หากไม่มีการปรับสิทธิให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในการใช้สิทธิบนระบบอินเทอร์เน็ต¹⁶⁷

ต่อมาตามรายงานความโปร่งใสของ Google¹⁶⁸ เปรอ์เซ็นต์จำนวนของ URL ที่ Google ไม่ได้มีการลบยังไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมานับตั้งแต่การตัดสินใจ Google Spain อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะให้ความตระหนักถึงสิทธิของตนมากขึ้นในการยื่นเรื่องร้องเรียนสำหรับการปฏิเสธคำขอให้ลบเนื่องจากหน่วยงานกำกับดูแลได้สังเกตเห็นจากจำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิเสธคำร้องขอใช้สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ของเสิร์ชเอนจินเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2020 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลแห่งสหภาพยุโรปจึงได้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินขึ้นจนสำเร็จเป็นแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้

¹⁶⁵ European Digital Rights, *op. cit.*, p. 6.

¹⁶⁶ Access Now, **Position Paper: Understanding The “Right to be Forgotten” Globally**, p. 5.

¹⁶⁷ Meg Leta Ambrose, *op. cit.*, p. 68.

¹⁶⁸ Google Transparency Report, **Removals under the Network Enforcement Law**, Retrieved January 5, 2021 from <https://transparencyreport.google.com/netzdg/googleplus?hl=en>

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 (Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part 1)) โดยแนวปฏิบัตินี้จะเน้นเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลที่เป็นเสิร์ชเอนจินและลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น¹⁶⁹

ทั้งนี้ การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจะมีการแตกต่างจากการประมวลผลที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่เว็บไซต์ของบุคคลที่สาม เช่น สื่อที่เผยแพร่เนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หากเจ้าของข้อมูลได้รับการลบเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคล จะส่งผลให้มีการลบเนื้อหานั้นออกจากรายการผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องข้อมูลเมื่อมีการค้นหาตามชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม เนื้อหาจะยังคงสามารถเข้าถึงได้โดยใช้เกณฑ์คำค้นหาอื่น ๆ คำขอให้เพิกถอนไม่ส่งผลให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกลบอย่างสมบูรณ์ ข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกลบออกจากเว็บไซต์ต้นฉบับหรือจากดัชนีและแคชของเสิร์ชเอนจิน ตัวอย่างเช่น เจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจินซึ่งมีที่มาจากสื่อ เช่น บทความในหนังสือพิมพ์ ในกรณีนี้ลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกลบออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจิน อย่างไรก็ตาม บทความนั้นจะยังคงอยู่ในการควบคุมของสื่อและอาจยังคงเปิดเผยต่อสาธารณะและเข้าถึงได้ แม้ว่าจะไม่ปรากฏในผลการค้นหาตามคำค้นหาชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอีกต่อไป¹⁷⁰

อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีเสิร์ชเอนจินไม่ได้รับการยกเว้นในลักษณะทั่วไปจากหน้าที่ในการลบข้อมูลทั้งหมด โดยจะต้องดำเนินการลบทั้งหมดในดัชนีหรือแคชของเสิร์ชเอนจิน ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เสิร์ชเอนจินหยุดปฏิบัติการตามคำขอของ robots.txt ที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่ต้นฉบับ เสิร์ชเอนจินจะมีหน้าที่ในการลบ URL ของเนื้อหาโดยสมบูรณ์ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับชื่อเจ้าของข้อมูล

ทั้งนี้ แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 จะนำมาใช้เฉพาะเกี่ยวข้องกับเหตุที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินตามมาตรา 17 วรรค 1 และข้อยกเว้นของการใช้สิทธิตามมาตรา 17 วรรค 3 เท่านั้น¹⁷¹ ในส่วนของแนวปฏิบัติไม่ได้กล่าวถึงมาตรา 17 วรรค 2 ซึ่งกำหนดให้ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ขอให้ลบการเชื่อมต่อหรือสำเนาหรือการทำซ้ำใด ๆ ของข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นโดยผู้ควบคุมดังกล่าว กฎเกณฑ์ดังกล่าวไม่มีผลใช้กับเสิร์ชเอนจิน โดยเน้นใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับที่ทำให้

¹⁶⁹ European Data Protection Board, *op. cit.*, pp. 4-5.

¹⁷⁰ *Ibid.*, p. 5.

¹⁷¹ European Data Protection Board, *op. cit.*, p. 5.

ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสาธารณะ เช่น เว็บไซต์สื่อต่าง ๆ ให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น และเพื่อป้องกันการกระจายการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไป ในเรื่องนี้ยังมีคำแถลงของคณะทำงานมาตรา 29 ที่กล่าวว่า ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายภายใต้ข้อมูลของสหภาพยุโรปที่จะให้เสิร์ชเอนจินแจ้งผู้ดูแลเว็บอื่นตามมาตรา 17 วรรค 2¹⁷²

หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

- 1) แนวปฏิบัติในการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจิน
มาตรา 17 กำหนดหลักการทั่วไปในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีดังต่อไปนี้
 - (1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ (มาตรา 17.1.a)
 - (2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผล (มาตรา 17.1.b)
 - (3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตนตามมาตรา 21.1 และ 21.2 (มาตรา 17.1.c)
 - (4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 17.1.d)
 - (5) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมาย (มาตรา 17.1.e)
 - (6) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศตามที่ถูกร้องถึงตามมาตรา 8 (1) (มาตรา 17.1.f)
- ทั้งนี้ แม้ว่าเหตุแห่งการใช้สิทธิในการถูกลืมทั้งหมดของมาตรา 17 จะมีผลบังคับใช้ในทางทฤษฎี แต่เมื่อพูดถึงการใช้สิทธิในการถูกลืมในทางปฏิบัติแล้ว เหตุบางส่วนจะแทบไม่ได้ใช้หรือไม่เคยใช้เลย เช่น ในกรณีที่มีการถอนความยินยอม ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลสามารถส่งคำขอใช้สิทธิไปยังเสิร์ชเอนจินได้จากเหตุแห่งการใช้สิทธิมากกว่าหนึ่งเหตุได้ เช่น เจ้าของข้อมูลสามารถขอใช้สิทธิเนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ ตามมาตรา 17.1.a และใช้สิทธิในการคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตน ตามมาตรา 21.1 ด้วย¹⁷³

ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานกำกับดูแลประเมินข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเสิร์ชเอนจินที่ปฏิเสธการลบผลการค้นหาเฉพาะตามมาตรา 17 หน่วยงานกำกับดูแลจะพิจารณาว่าเนื้อหาที่ URL อ้างถึง

¹⁷² *Ibid.*, p. 6.

¹⁷³ *Ibid.*, pp. 6-7.

ควรถูกลบออกหรือไม่ ดังนั้นในการวิเคราะห์เนื้อหาของการร้องเรียนให้คำนึงถึงลักษณะของเนื้อหาที่เผยแพร่โดยผู้เผยแพร่เว็บไซต์ของบุคคลที่สามดังกล่าวด้วย

(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ (มาตรา 17.1.a)¹⁷⁴

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลบต่อเสิร์ชเอนจินหลังจากพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลที่แสดงในผลการค้นหาเหล่านั้นหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลโดยเสิร์ชเอนจิน เหตุแห่งการใช้สิทธินี้ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งถูกทำให้เข้าถึงได้นานเกินกว่าที่จำเป็นสำหรับการประมวลผลของเสิร์ชเอนจิน โดยการใช้สิทธิในการขอให้ลบอยู่บนความสมดุลระหว่างการปกป้องความเป็นส่วนตัวและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยการดำเนินการลบจะต้องมีการประเมินว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นล้ำสมัยหรือไม่ได้รับการอัปเดตหรือไม่

ตัวอย่างเช่น เจ้าของข้อมูลอาจใช้สิทธิในการถูกลบตามมาตรา 17.1a เมื่อข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลที่อยู่กับบริษัทซึ่งถูกลบออกจากทะเบียนสาธารณะแล้ว หรือลิงก์ไปยังเว็บไซต์ของบริษัทมีรายละเอียดการติดต่อแม้ว่าเจ้าของข้อมูลจะไม่ได้ทำงานในบริษัทนั้นอีกต่อไป หรือข้อมูลได้รับการเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตเป็นเวลาหลายปีเพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันทางกฎหมายและยังคงออนไลน์นานกว่าเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายนั้น

ตามตัวอย่างที่แสดงให้เห็นเจ้าของข้อมูลอาจร้องขอให้ลบเนื้อหาที่เห็นได้ชัดว่าข้อมูลส่วนบุคคลไม่ถูกต้องเนื่องจากเลยระยะเวลาหรือล้ำสมัย การประเมินดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประมวลผลของข้อมูลดังกล่าว และระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเพื่อวิเคราะห์คำขอใช้สิทธิดังกล่าว

(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผล (มาตรา 17.1.b)¹⁷⁵

เจ้าของข้อมูลอาจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลบเพื่อลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลที่ได้ถอนความยินยอมในการประมวลผล ในกรณีดังกล่าวไม่น่าจะมีการใช้สิทธิดังกล่าวส่งคำขอลบโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลของเสิร์ชเอนจิน เนื่องจากผู้ควบคุมข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมคือผู้เผยแพร่เว็บไซต์ไม่ใช้เสิร์ชเอนจินที่จัดทำขึ้นข้อมูล การตีความนี้ได้รับการรับรองโดย ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ในคำ

¹⁷⁴ *Ibid.*, p. 7.

¹⁷⁵ *Ibid.*, pp. 7-8.

พิพากษา C-136-17 ของวันที่ 24 กันยายน 2019 (“คำตัดสินของ Google 2”)¹⁷⁶ ศาลตัดสินว่าคำยินยอมต้องเป็นการเฉพาะเจาะจง ดังนั้น จึงต้องเกี่ยวข้องกับการประมวลผลโดยเฉพาะ คำยินยอมที่ดำเนินการโดยเชื่อมต่อกับกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติจึงแทบเป็นไปได้เลยที่เสิร์ชเอนจินจะขอความยินยอมอย่างชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการใช้ข้อมูลของตนบนหน้าเว็บหนึ่ง ๆ ผู้เผยแพร่ต้นฉบับของหน้าเว็บนั้นควรแจ้งเสิร์ชเอนจินที่จัดทำดัชนีข้อมูลดังกล่าวตามมาตรา 17.2 ด้วย

(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตนตามมาตรา 21.1 และ 21.2 (มาตรา 17.1.b)¹⁷⁷

เจ้าของข้อมูลสามารถร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในการลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านการประมวลผลตามมาตรา 21.1 และในกรณีที่ไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เสิร์ชเอนจินต้องมีภาระการพิสูจน์ให้เห็นถึงเหตุผลอันชอบธรรมที่ปฏิเสธไม่ได้ในการประมวลผลส่วนบุคคลที่สำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์และสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงข้อยกเว้นใด ๆ ที่มีให้ภายใต้มาตรา 17.3 อย่างไรก็ตามหากเสิร์ชเอนจินไม่สามารถพิสูจน์ได้ก็จะต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำร้องขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูล ในกรณีนี้ “สถานการณ์เฉพาะ” ของเจ้าของข้อมูลจะอยู่ภายใต้การร้องขอการลบข้อมูลส่วนบุคคล ตัวอย่างเช่น ผลการค้นหาสร้างความเสียหายให้กับเจ้าของข้อมูลเมื่อสมัครงานหรือทำลายชื่อเสียงของเขาในชีวิตส่วนตัว และเมื่อต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิในข้อมูลนอกเหนือไปจากเกณฑ์ในการจัดการคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม เช่น

- ก) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้มีบทบาทเป็นบุคคลสาธารณะ
- ข) ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล
- ค) ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถือเป็นการแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันที่แสดงต่อเจ้าของข้อมูลตามคำสั่งศาล

¹⁷⁶ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l’Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC** (Luxembourg: Court of Justice of the European Union, 2019).

¹⁷⁷ European Data Protection Board, *op. cit.*, pp. 8-9.

ง) ข้อมูลส่วนบุคคลดูเหมือนจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยืนยันแต่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

จ) ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญาที่มีโทษต่ำที่เกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้วและก่อให้เกิดอคติต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

อย่างไรก็ตาม เกณฑ์เหล่านี้จะไม่ต้องได้รับการตรวจสอบหากไม่มีการพิสูจน์เหตุผลอันชอบธรรมในการประมวลผลของเสิร์ชเอนจินเพื่อจะปฏิเสธคำขอใช้สิทธิในการถูกลืม

(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 17.1.d)¹⁷⁸

เจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับการประมวลผลอย่างผิดกฎหมาย แนวคิดของการประมวลผลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมีการตีความที่อาจแบ่งเป็นสองส่วน แนวคิดส่วนแรกคือ ตามมาตรา 6 การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมาย และหลักการอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แนวคิดส่วนที่สอง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 การตีความดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือศาลตัดสินของศาล ตัวอย่างเช่น คำขอให้ลบจะร้องขอได้ในกรณีที่รายการข้อมูลส่วนบุคคลถูกห้ามอย่างชัดเจนโดยคำสั่งศาล โดยในกรณีที่เสิร์ชเอนจินไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลคำขอให้ลบอาจอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรา 17.1.d เนื่องจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีดังกล่าวจะต้องถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(5) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมาย (มาตรา 17.1.e)¹⁷⁹

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจขอให้เสิร์ชเอนจินลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือเสิร์ชเอนจิน การปฏิบัติตามพันธกรณีตามกฎหมายนี้อาจเป็นผลมาจากคำสั่งในการร้องขออย่างชัดเจนตามกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือสหภาพยุโรปภายใต้ “พันธกรณีตามกฎหมายในการลบ” หรือการละเมิดโดยเสิร์ชเอนจินในช่วงเวลาเก็บรักษาข้อมูล เช่น ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลจะถูกกำหนดโดยข้อความแต่ไม่ได้ปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับข้อความดังกล่าว (แต่สมมติฐานนี้เกี่ยวข้องกับไฟล์

¹⁷⁸ *Ibid.*, pp. 9-10.

¹⁷⁹ *Ibid.*, p. 10.

สาธารณะเป็นหลัก) กรณีนี้อาจครอบคลุมทั้งข้อมูลที่ไม่เปิดเผยตัวตนหรือข้อมูลระบุตัวตนที่ได้เปิดเผยออกไป

(6) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศตามที่ถูกอ้างถึงตามมาตรา 8 (1) (มาตรา 17.1.f)¹⁸⁰

เจ้าของข้อมูลอาจขอให้เสิร์ชเอนจินลบผลการค้นหาหากมีการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศให้กับผู้เยาว์ที่ขอบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ไม่ได้ให้คำนิยามไว้ แต่สามารถอ้างอิงถึงในมาตรา 8.1 Recital 18 ของ Directive 2000/31/CE ของรัฐสภายุโรปและของสภานั้นที่ 8 มิถุนายน 2000 ได้ให้คำจำกัดความที่กว้างและคลุมเครือเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง “บทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลการให้บริการทางสังคม” โดยชี้ว่าบริการเหล่านี้ “ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายซึ่งเกิดขึ้นทางออนไลน์” โดยไม่จำกัดเฉพาะ “บริการที่ก่อให้เกิดการทำสัญญาออนไลน์ แต่ยังรวมถึงการให้บริการทางเศรษฐกิจด้วย รวมถึงการขยายไปสู่บริการที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน เช่น ผู้ที่เสนอข้อมูลออนไลน์หรือการสื่อสารทางการค้าหรือการจัดการเครื่องมือที่อนุญาตให้ค้นหา เข้าถึงและค้นคืนข้อมูล อยู่ภายใต้ขอบเขตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว ดังนั้น กิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจึงอยู่ในขอบเขตที่จะต้องลบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เยาว์ตามมาตรา 17.1.c โดยยอมรับว่าการเป็นผู้เยาว์เป็น “เหตุที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะ” (มาตรา 21) และผู้เยาว์ได้รับการคุ้มครองที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา “(Recital 38) ในกรณีเช่นนี้บริบทของการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามต้นฉบับจะต้องพิจารณาผู้ควบคุมต้นฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันที่เริ่มต้นของการประมวลผลโดยเว็บไซต์ต้นฉบับจะต้องถูกนำมาพิจารณาเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอให้ลบเนื้อหาออก

ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

ข้อยกเว้นของสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ภายใต้ข้อ 17.3

การใช้สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ไม่ใช่สิทธิเด็ดขาดที่เจ้าของข้อมูลจะร้องขอใช้สิทธิได้ในทุกครั้ง หากเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 17.3 ก็ไม่สามารถใช้สิทธิได้ ซึ่งข้อยกเว้นดังกล่าวมีอยู่หลายกรณี ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล เพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านต่าง ๆ เป็นต้น การใช้สิทธิในส่วนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อยกเว้นส่วนใหญ่ภายใต้มาตรา 17.3 ในกรณีที่มีการร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตามข้อยกเว้นที่ระบุไว้ในมาตรา 17.3 ยังสามารถอ้างใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายตามมาตรา 17.1.c

มาตรา 17.3 มาตรา 17.1 และ 17.2 จะไม่บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น ดังนี้

¹⁸⁰ *Ibid.*, pp. 10-11.

1) การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล (มาตรา 17.3.a)¹⁸¹

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นซึ่งรวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอย่างเสรีเป็นส่วนหนึ่งของมาตรา 17 ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปได้ยอมรับในการตัดสินของคดี Costeja และการตัดสินของคดี Google 2 ว่าการประมวลผลที่ดำเนินการโดยเสิร์ชเอนจินอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของกฎหมายความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลเมื่อเวลาทำการค้นหาโดยใช้ชื่อของเจ้าของข้อมูล ศาลยังพิจารณาด้วยว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลจะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป การสร้างความสมดุลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหลายประการที่อาจส่งผลต่อการตัดสินดังกล่าวซึ่งรวมถึง 1) ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลในชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง 2) ความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยความสนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะ (The Role Played by the Data Subject in Public Life) เช่น เป็นบุคคลสาธารณะ เป็นต้น¹⁸²

การวิเคราะห์การลบโดยศาลระบุว่าเมื่อประเมินคำขอให้ลบ การตัดสินเกี่ยวกับการคงข้อมูลไว้หรือการลบผลการค้นหาโดยเสิร์ชเอนจินจำเป็นต้องพิจารณาว่าอะไรจะเป็นผลกระทบของการตัดสินลบการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต โดยผลกระทบนี้ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิเสธคำขอให้ลบ ตามที่ศาลยืนยันการแทรกแซงสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจะต้องได้รับความชอบธรรมจากผลประโยชน์ที่เหนือกว่าของประชาชนทั่วไปในการเข้าถึงข้อมูล นอกจากนี้ศาลยังแยกแยะระหว่างความชอบธรรมที่ผู้เผยแพร่เว็บสามารถมีเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ขัดต่อความชอบธรรมของเสิร์ชเอนจิน ศาลยอมรับว่ากิจกรรมของผู้เผยแพร่ทางเว็บสามารถดำเนินการได้โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการสื่อสารมวลชนซึ่งในกรณีนี้ผู้เผยแพร่ทางเว็บจะได้รับประโยชน์จากการยกเว้นที่ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดได้ในกรณีเหล่านี้ตาม มาตรา 9 ของ Directive (ปัจจุบันคือมาตรา 85.2 GDPR) ในเรื่องนี้ในคำพิพากษา “M.L. and W.W. v. Germany” ของวันที่ 28 มิถุนายน 2018

¹⁸¹ *Ibid.*, pp. 12-13.

¹⁸² The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González**, p. 81; The Court of Justice of the European Union, **Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 66.

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป¹⁸³ ระบุว่า การสร้างความสมดุลของผลประโยชน์ ที่เป็นประเด็นอาจนำไปสู่ผลการค้นหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับคำขอที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยต้องแยกคำขอออกเป็น 2 กรณี 1) คำขอสำหรับการลบที่เกิดขึ้นกับผู้เผยแพร่ต้นฉบับซึ่งข้อมูลอาจได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 2) คำขอต่อเสิร์ชเอนจินซึ่งไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลดังกล่าว แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่เกี่ยวกับบุคคลนี้และการสร้างโปรไฟล์ของเจ้าของข้อมูล โดยในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าวจะต้องชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปในคดี Google 2 เห็นว่า ในกรณีที่เสิร์ชเอนจินได้รับคำร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการอ้างอิงเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคลเสิร์ชเอนจินต้องพิจารณาบนพื้นฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและการดำเนินการพิจารณาถึงความร้ายแรงของการแทรกแซงกับสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลในความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบุไว้ในข้อ 7 และ 8 ของกฎบัตรให้แน่ใจโดยคำนึงถึงเหตุผลของประโยชน์สาธารณะที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการรวมลิงก์นั้นไว้ในรายการผลการค้นหาที่แสดงหลังจากการค้นหาตามชื่อของเจ้าของข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างไรสำหรับการปกป้องเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อาจสนใจเข้าถึงหน้านั้นด้วยวิธีการการค้นหาดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 11 ของกฎบัตร¹⁸⁴ โดยสรุปเสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธที่จะลบเนื้อหาออกในกรณีที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการประมวลผลข้อมูลโดยแสดงรายการผลการค้นหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างไรสำหรับการปกป้องเสรีภาพในข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

2) เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายที่จำเป็นตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 17.3.b)¹⁸⁵

ข้อยกเว้นนี้ทำให้ยากต่อการบังคับใช้กับกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินและอาจมีผลต่อการตัดสินใจในการลบผลการค้นหาเนื่องจากการประมวลผลข้อมูลโดยเสิร์ชเอนจินเป็นไปตามหลักการโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ชอบด้วยกฎหมายของของเสิร์ชเอนจิน

¹⁸³ The European Court of Human Rights, **M.L. and W.W. v. Germany** (Strasbourg: The European Court of Human Rights, 2018).

¹⁸⁴ The Court of Justice of the European Union, **Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 69.

¹⁸⁵ European Data Protection Board, *op. cit.*, pp.14-15.

(1) ภาระผูกพันทางกฎหมาย

โดยหลักแล้วเป็นเรื่องยากที่จะมีบทบัญญัติทางกฎหมายที่บังคับให้เสิร์ชเอนจินเผยแพร่ข้อมูลโดยตรง เพราะประเภทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินไม่ได้มีการผลิตหรือนำเสนอข้อมูลเองโดยตรง กฎหมายของประเทศสมาชิกจึงกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับการเผยแพร่นั้น โดยการดำเนินการในหน้าเว็บอื่น ๆ ซึ่งจะถูกรวมเข้าด้วยกันโดยเสิร์ชเอนจินมากกว่าจะไปกำหนดกับเสิร์ชเอนจินเอง แต่มีความเป็นไปได้ที่กฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกอาจให้หน่วยงานสาธารณะสามารถตัดสินได้ว่า จะบังคับให้เสิร์ชเอนจินเผยแพร่ข้อมูลโดยตรงและไม่ผ่านลิงก์ URL ไปยังหน้าเว็บที่มีข้อมูลนั้น รวมถึงอาจมีบางกรณีที่กฎหมายของประเทศสมาชิกกำหนดข้อผูกพันสำหรับเสิร์ชเอนจินในการเผยแพร่การคัดลอก หรือเอกสารที่มีข้อมูลส่วนบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐต้องการให้มีการเผยแพร่งานดังกล่าว กรณีจะอยู่ภายใต้ข้อยกเว้นตามมาตรา 17.3.b โดยต้องคำนึงถึงข้อบังคับในการกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นปัญหาเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันทางกฎหมายของการตีพิมพ์ ตัวอย่างเช่น ข้อผูกพันทางกฎหมายหรือการตัดสินของหน่วยงานที่มีสิทธิตามกฎหมายในการนำมาใช้อาจรวมถึงการจำกัดเวลาในการเผยแพร่หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้โดยชัดแจ้งภายในช่วงเวลาหนึ่ง ในกรณีเหล่านี้หากคำขอลบเกิดขึ้นในช่วงที่เกินเวลาที่กำหนดข้อยกเว้นดังกล่าวจะใช้ไม่ได้อีกต่อไป

ในบางกรณีกฎหมายของรัฐสมาชิกกำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลบนหน้าเว็บที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ข้อผูกพันทางกฎหมายในการเผยแพร่หรือรักษาข้อมูลที่เผยแพร่นั้นไม่สามารถพิจารณาได้ว่าครอบคลุมโดยข้อยกเว้นที่มีอยู่ในมาตรา 17.3.b เนื่องจากไม่ได้เชื่อมโยงไปยังเสิร์ชเอนจิน แต่เป็นผู้เผยแพร่เว็บที่มีเนื้อหาดังกล่าว เชื่อมโยงไปยังดัชนีของเสิร์ชเอนจิน ดังนั้นเสิร์ชเอนจินจึงไม่สามารถเรียกใช้ข้อผูกพันทางกฎหมายในการปฏิเสธคำร้องขอให้ลบได้ อย่างไรก็ตาม ข้อผูกพันทางกฎหมายของการเผยแพร่ที่มีต่อผู้เผยแพร่เว็บรายอื่นควรได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็วเมื่อสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลจะต้องได้รับการเผยแพร่ทางออนไลน์โดยอำนาจตามกฎหมายหรือหลังจากการตัดสินของหน่วยงานที่มีสิทธิตามกฎหมายในการนำข้อมูลมาใช้นั้นแสดงให้เห็นถึงความสนใจของสาธารณชนที่สามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นได้

ดังนั้น แม้ว่าข้อผูกพันทางกฎหมายในการเผยแพร่ข้อมูลบนเว็บไซต์ต้นฉบับอาจนำไปสู่ข้อสรุปว่าไม่ควรลบข้อมูลนี้ออกจากหน้าเว็บไซต์นั้น แต่การตัดสินเกี่ยวกับผลการค้นหาโดยเสิร์ชเอนจินที่ใช้ชื่อของเจ้าของข้อมูลในการค้นหาอาจแตกต่างกัน การตัดสินควรดำเนินการโดยการสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลนี้ผ่านเสิร์ชเอนจิน

(2) การปฏิบัติงานที่ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์หรือในการใช้อำนาจ
 อย่างเป็นทางการ

โดยหลักเสรีชนเอนจินไม่ใช่หน่วยงานสาธารณะดังนั้นจึงไม่สามารถใช้อำนาจ
 สาธารณะด้วยตนเอง แต่สามารถใช้อำนาจเหล่านั้นได้หากเป็นผลมาจากกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือ
 ของสหภาพยุโรป ในลักษณะเดียวกับที่เสรีชนเอนจินสามารถประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อ
 สาธารณประโยชน์ได้โดยสอดคล้องกับกฎหมายของรัฐสมาชิก หากกิจกรรมของเสรีชนเอนจินถูก
 พิจารณาว่าจำเป็นเพื่อตอบสนองประโยชน์สาธารณะนั้นตามกฎหมายของรัฐสมาชิก แต่เมื่อพิจารณา
 ถึงลักษณะของเสรีชนเอนจินแล้วไม่น่าเป็นไปได้ที่ประเทศสมาชิกจะให้อำนาจสาธารณะแก่พวกเขา
 หรือเมื่อพิจารณาว่ากิจกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนของเสรีชนเอนจินมีความจำเป็นต่อการบรรลุ
 ประโยชน์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย แม้ว่าจะมีกรณีที่กฎหมายของรัฐสมาชิกให้อำนาจ
 สาธารณะแก่เสรีชนเอนจินหรือเชื่อมโยงกิจกรรมของตนกับการบรรลุประโยชน์สาธารณะ ก็สามารถใช้อำนาจ
 ประโยชน์จากข้อยกเว้นที่ระบุไว้ในบทความนี้ได้ตามมาตรา 17.3.b รวมถึงข้อพิจารณาเกี่ยวกับกรณีที่
 กฎหมายของประเทศสมาชิกได้กำหนดข้อผูกพันทางกฎหมายในการประมวลผลข้อมูลสำหรับ
 เสรีชนเอนจินดังกล่าวก็ใช้ได้เช่นกันในกรณีนี้

ในการตัดสินใจที่ไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอให้ลบเนื่องจากเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับ
 การยกเว้นนี้ จำเป็นต้องพิจารณาว่าการดำรงอยู่ของข้อมูลในผลการค้นหาของ
 เสรีชนเอนจินนั้นมีความจำเป็นต่อการบรรลุผลประโยชน์ของสาธารณะหรือเพื่อการใช้อำนาจตาม
 หนังสือมอบอำนาจ ในทางกลับกันการให้คำจำกัดความทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหรือประโยชน์
 สาธารณะจะดำเนินการโดยประเทศสมาชิกและหากเสรีชนเอนจินปฏิเสธคำขอให้ลบเนื่องจากการ
 ยกเว้นนี้เพราะเห็นว่ากิจกรรมของเสรีชนเอนจินเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในกรณีนั้น
 เสรีชนเอนจินควรให้เหตุผลว่าทำไมจึงพิจารณาว่ากิจกรรมของตนดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ
 หากไม่มีคำชี้แจงเช่นนี้การปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำขอให้ลบของเจ้าของข้อมูลจะไม่สามารถอาศัย
 ข้อยกเว้นดังกล่าวได้

3) เพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุขตามมาตรา 9 (2) (h) (i) รวมทั้ง
 มาตรา 9 (3) (มาตรา 17.3.c)¹⁸⁶

ในกรณีนี้ประโยชน์สาธารณะจะจำกัดอยู่เฉพาะด้านสาธารณสุข แต่เช่นเดียวกับ
 ประโยชน์สาธารณะในด้านอื่น ๆ ต้องกำหนดพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลในกฎหมาย
 ของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิก การใช้ข้อยกเว้นนี้ในบริบทของการประมวลผลของเสรี
 ชนเอนจิน ซึ่งดูเหมือนเป็นไปได้ที่รัฐสมาชิกหรือสหภาพยุโรปจะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการ

¹⁸⁶ *Ibid.*, p. 15.

ประมวลผลของเสิร์ชเอนจินและการคงอยู่ของข้อมูลซึ่งเป็นผลจากเสิร์ชเอนจินเพื่อบรรลូវัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข นอกจากนี้ ผลของการลบเป็นเพียงผลการค้นหาบางส่วนจะถูกลบออกจากหน้าผลการค้นหาที่ได้รับเมื่อส่วนใหญ่ป้อนชื่อเจ้าของข้อมูลเป็นเกณฑ์การค้นหา แต่ข้อมูลจะไม่ถูกลบออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจินและสามารถเรียกดูได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ

4) เพื่อให้บรรลូវัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติตามมาตรา 89 (1) ตรีบท่าที่สิทธิที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 1 มีแนวโน้มจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของการประมวลผลนั้นเป็นไปได้หรือบกพร่องอย่างร้ายแรง (มาตรา 17.3.d)¹⁸⁷

ในสถานการณ์นี้เสิร์ชเอนจินต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าการลบเนื้อหาบางส่วนในหน้าผลการค้นหาเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงหรือเป็นการขัดขวางไม่ให้บรรลូវัตถุประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติโดยสิ้นเชิง วัตถุประสงค์นี้ควรมานำพิจารณาโดยสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลผ่านผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยเสิร์ชเอนจินอาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่มี การเชื่อมโยงระหว่างชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผลการค้นหา

5) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อผู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา 17.3.e)¹⁸⁸

เมื่อพิจารณาตามหลักการแล้วเป็นไปได้ยากมากที่เสิร์ชเอนจินจะสามารถใช้ข้อยกเว้นนี้เพื่อปฏิเสธคำขอลบตามมาตรา 17 ได้ โดยคำขอให้ลบเป็นการระงับผลการค้นหาบางอย่างจากหน้าผลการค้นหาที่เสิร์ชเอนจินจัดเตรียมไว้เมื่อโดยปกติชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกใช้เป็นเกณฑ์การค้นหา ข้อมูลยังคงสามารถเข้าถึงได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ

¹⁸⁷ *Ibid.*, p. 15.

¹⁸⁸ *Ibid.*, p. 16.

ตารางที่ 3.1 ตารางการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 17 ตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1

มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)	แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1
<p>มาตรา 17.1 กำหนดหลักทั่วไปในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีต่อไปนี้</p> <p>1. มาตรา 17.1.a เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ</p>	<p>เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งถูกทำให้เข้าถึงได้นานเกินกว่าที่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ในการประมวลผลของเสิร์ชเอนจิน โดยการใช้สิทธิในการขอให้ลบอยู่บนความสมดุลระหว่างการปกป้องสิทธิความเป็นส่วนตัวและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยการดำเนินการลบจะต้องมีการประเมินว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นล้าสมัยหรือไม่ได้รับการอัปเดตหรือไม่ การประเมินดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประมวลผลของข้อมูลดังกล่าวและระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเดิมเพื่อวิเคราะห์คำขอใช้สิทธิดังกล่าว</p>
<p>2. มาตรา 17.1.b เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผล</p>	<p>ไม่น่าจะมีการใช้สิทธิดังกล่าวส่งคำขอลบโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลของเสิร์ชเอนจิน เนื่องจากผู้ควบคุมข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมคือผู้เผยแพร่เว็บไซต์เสิร์ชเอนจินที่ทำดัชนีข้อมูล</p>
<p>3. มาตรา 17.1.c เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตนตามมาตรา 21.1 และ 21.2</p>	<p>เจ้าของข้อมูลสามารถร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในการลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านการประมวลผลตามมาตรา 21.1 และในกรณีที่ไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผล</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เสิร์ชเอนจินต้องมีการพิจารณาพิสูจน์ให้เห็นถึงเหตุผลอันชอบธรรมที่ปฏิเสธไม่ได้ในการประมวลผลส่วนบุคคลที่สำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์และสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงข้อยกเว้นใด ๆ ที่มีให้ภายใต้มาตรา 17.3 อย่างไรก็ตามหากเสิร์ชเอนจินไม่สามารถพิสูจน์ได้ก็จะต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำร้องขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูล ในกรณีนี้ “สถานการณ์เฉพาะ” ของเจ้าของข้อมูลจะอยู่ภายใต้การร้องขอลบข้อมูลส่วนบุคคล ตัวอย่างเช่น ผลการค้นหาลงความเสียหายให้กับเจ้าของข้อมูลเมื่อสมัครงานหรือทำลายชื่อเสียงของเขาในชีวิตส่วนตัว และเมื่อต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิในข้อมูลนอกเหนือไปจากเกณฑ์ในการจัดการคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้มีบทบาทเป็นบุคคลสาธารณะ 2. ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล 3. ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถือเป็นการแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันที่แสดงต่อเจ้าของข้อมูลตามคำสั่งศาล 4. ข้อมูลส่วนบุคคลดูเหมือนจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยืนยันแต่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>5. ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญาที่มีโทษต่ำที่เกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้วและก่อให้เกิดอคติต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล</p>
<p>4. มาตรา 17.1.d เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p>	<p>เจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับการประมวลผลอย่างผิดกฎหมาย แนวคิดของการประมวลผลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมีการตีความที่อาจแบ่งเป็นสองส่วน แนวคิดส่วนแรกคือ ตามมาตรา 6 การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายและหลักการอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แนวคิดส่วนที่สอง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016</p>
<p>5. มาตรา 17.1.e ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมาย</p>	<p>เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจขอให้เสิร์ชเอนจินลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือเสิร์ชเอนจิน การปฏิบัติตามพันธกรณีตามกฎหมายนี้อาจเป็นผลมาจากคำสั่งในการร้องขออย่างชัดเจนตามกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือสหภาพยุโรปภายใต้ “พันธกรณีตามกฎหมายในการลบ” หรือการละเมิดโดยเสิร์ชเอนจินในช่วงเวลาเก็บรักษา เช่น ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลจะถูกกำหนดโดยข้อความแต่ไม่ได้ปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับข้อความดังกล่าว (แต่สมมติฐานนี้เกี่ยวข้องกับ</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>ไฟล์สาธารณะเป็นหลัก) กรณีนี้อาจครอบคลุมทั้งข้อมูลที่ไม่เปิดเผยตัวตนหรือข้อมูลระบุตัวตนที่มีอยู่ในข้อมูลที่ได้เปิดเผยออกไป</p>
<p>6. มาตรา 17.1.f ข้อมูลส่วนบุคคลถูกรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศตามที่ถูกอ้างถึงตามมาตรา 8 (1)</p>	<p>เจ้าของข้อมูลอาจขอให้เสิร์ชเอนจินลบผลการค้นหา หากมีการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศให้กับผู้เยาว์ โดยบริการเหล่านี้ “ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายซึ่งเกิดขึ้นทางออนไลน์” โดยไม่จำกัด เฉพาะ “บริการที่ก่อให้เกิดการทำสัญญาออนไลน์ แต่ยังรวมถึงการให้บริการทางเศรษฐกิจด้วย รวมถึงขยายไปสู่บริการที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน เช่น ผู้ที่เสนอข้อมูลออนไลน์หรือการสื่อสารทางการค้าหรือการจัดหาเครื่องมือที่อนุญาตให้ค้นหา เข้าถึงและค้นคืนข้อมูล อยู่ภายใต้ขอบเขตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว ดังนั้น กิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจึงอยู่ในขอบเขตที่จะต้องลบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เยาว์ตามมาตรา 17.1.c โดยยอมรับว่าการเป็นผู้เยาว์เป็น “เหตุที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะ “(มาตรา 21) และผู้เยาว์ได้รับการคุ้มครองที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา “(Recital 38) ในกรณีเช่นนี้บริบทของการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามต้นฉบับจะต้องพิจารณาผู้ควบคุมต้นฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันที่เริ่มต้นของการประมวลผลโดยเว็บไซต์ ต้นฉบับจะต้องถูกนำมาพิจารณาเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอให้ลบเนื้อหาออก</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
<p>มาตรา 17.2 ในกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ ต้องแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อลบข้อมูลตามคำขอใช้สิทธิ</p>	<p>ใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับที่เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ แต่ไม่มีผลใช้กับเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติจึงแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่เสิร์ชเอนจินจะขอความยินยอมอย่างชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการใช้ข้อมูลของตนบนหน้าเว็บหนึ่ง ๆ ผู้เผยแพร่ต้นฉบับของหน้านั้นนั้นควรแจ้งเสิร์ชเอนจินที่จัดทำดัชนีข้อมูลดังกล่าวตามมาตรา 17.2 ด้วย</p>
<p>มาตรา 17.3 ข้อยกเว้นของสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) มาตรา 17.1 และ 17.2 จะไม่บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น ดังนี้</p> <p>1. มาตรา 17.3.a การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล</p>	<p>ความสัมพันธ์ระหว่างการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นซึ่งรวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอย่างเสรีเป็นส่วนหนึ่งของมาตรา 17 ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปได้ยอมรับในการตัดสินของคดี Costeja และการตัดสินของคดี Google 2 ว่าการประมวลผลที่ดำเนินการโดยเสิร์ชเอนจินอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของกฎหมายสิทธิความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลเมื่อเวลาทำการค้นหาโดยใช้ชื่อของเจ้าของข้อมูล ศาลยังพิจารณาด้วยว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลจะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป การสร้างความสมดุลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหลายประการที่อาจส่งผลต่อการตัดสินดังกล่าวซึ่งรวมถึง</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>1. ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลในชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง</p> <p>2. ความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยความสนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะ (The Role Played by the Data Subject in Public Life) เช่น เป็นบุคคลสาธารณะ เป็นต้น</p> <p>การสร้างสมดุลของผลประโยชน์ ที่เป็นประเด็นอาจนำไปสู่ผลการค้นหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับคำขอที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยต้องแยกคำขอออกเป็น 2 กรณี 1. คำขอสำหรับการลบที่เกิดขึ้นกับผู้เผยแพร่ต้นฉบับซึ่งข้อมูลอาจได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 2. คำขอต่อเสิร์ชเอนจินซึ่งไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลดังกล่าว แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่เกี่ยวกับบุคคลนี้ และการสร้างโปรไฟล์ของเจ้าของข้อมูล ในกรณีที่เสิร์ชเอนจินได้รับคำร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการอ้างอิงเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคลที่เสิร์ชเอนจินต้องพิจารณาบนพื้นฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของกรณีเฉพาะและการดำเนินการพิจารณาถึงความร้ายแรงของการแทรกแซงกับสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลในสิทธิความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบุไว้ในข้อ 7 และ 8 ของกฎบัตรให้แน่ใจโดยคำนึงถึงเหตุผลของประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>ไม่ว่าจะเป็นการรวมลิงก์นั้นไว้ในรายการผลการค้นหาที่แสดงหลังจากการค้นหาตามชื่อของเจ้าของข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกป้องเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อาจสนใจเข้าถึงหน้าเว็บนั้นด้วยวิธีการการค้นหาดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 11 ของกฎบัตรโดยสรุปเสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธที่จะลบเนื้อหาออกในกรณีที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการประมวลผลข้อมูลโดยแสดงรายการผลการค้นหาดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกป้องเสรีภาพในข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต</p>
<p>2. มาตรา 17.3.b เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายที่จำเป็นตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล</p>	<p>เป็นเรื่องยากที่จะมีบทบัญญัติทางกฎหมายที่บังคับให้เสิร์ชเอนจินเผยแพร่ข้อมูลบางอย่างโดยตรง เพราะประเภทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินไม่ได้มีการผลิตหรือนำเสนอข้อมูลเองโดยตรง กฎหมายของประเทศสมาชิกจึงกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับการเผยแพร่ที่ดำเนินการดำเนินการในหน้าเว็บอื่น ๆ ซึ่งจะถูกละเมิดโดยการค้นหาโดยเสิร์ชเอนจินมากกว่าจะไปกำหนดกับเสิร์ชเอนจินเอง แต่มีความเป็นไปได้ที่กฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกอาจให้หน่วยงานสาธารณะสามารถตัดสินได้ว่าจะบังคับให้เสิร์ชเอนจินเผยแพร่ข้อมูลโดยตรงและไม่ผ่านลิงก์ URL ไปยังหน้าเว็บที่มีข้อมูลนั้น รวมถึงอาจมีบางกรณีที่กฎหมายของประเทศสมาชิกกำหนดข้อผูกพันสำหรับเสิร์ชเอนจินในการเผยแพร่คำตัดสิน หรือ</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>เอกสารที่มีข้อมูลส่วนบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ ต้องการให้มีการเผยแพร่ดังกล่าว</p> <p>กรณีจะอยู่ภายใต้ข้อยกเว้นตามมาตรา 17.3b</p> <p>เสิร์ชเอนจินไม่ใช่หน่วยงานสาธารณะดังนั้นจึงไม่สามารถใช้อำนาจสาธารณะด้วยตนเอง แต่สามารถใช้อำนาจเหล่านั้นได้หากเป็นผลมาจากกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือของสหภาพยุโรป ในการตัดสินใจจะไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอให้ลบเนื่องจากเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการยกเว้นนี้จำเป็นต้องพิจารณาว่าการดำรงอยู่ของข้อมูลในผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจินนั้นมีความจำเป็นต่อการบรรลุผลประโยชน์ของสาธารณะหรือเพื่อการใช้อำนาจตามหนังสือมอบอำนาจ หากเสิร์ชเอนจินปฏิเสธคำขอให้ลบเนื่องจากการยกเว้นนี้เพราะเห็นว่ากิจกรรมของเสิร์ชเอนจินเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ควรให้เหตุผลว่าทำไมจึงพิจารณาว่ากิจกรรมของตนดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากไม่มีคำชี้แจงเช่นนี้การปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำขอให้ลบของเจ้าของข้อมูลจะไม่สามารถอาศัยข้อยกเว้นดังกล่าวได้</p>
<p>3. มาตรา 17.3.c เพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุขตามมาตรา 9 (2) (h) (i) รวมทั้งมาตรา 9 (3)</p>	<p>ในกรณีนี้ประโยชน์สาธารณะจะจำกัดอยู่เฉพาะด้านสาธารณสุข</p> <p>แต่เช่นเดียวกับประโยชน์สาธารณะในด้านอื่น ๆ ต้องกำหนดพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลในกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิก การใช้ข้อยกเว้นนี้ในบริบทของการ</p>

<p>มาตรา 17 สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p>	<p>แนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1</p>
	<p>ประมวผลของเสิร์ชเอนจิน ซึ่งดูเหมือนเป็นไปได้ที่รัฐสมาชิกหรือสหภาพยุโรปจะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการประมวผลของเสิร์ชเอนจินและการคงอยู่ของข้อมูลซึ่งเป็นผลจากเสิร์ชเอนจินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข</p>
<p>4. มาตรา 17.3.d เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติตามมาตรา 89 (1) トラบเท่าที่สิทธิที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 1 มีแนวโน้มจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของการประมวผลนั้นเป็นไปได้หรือบกพร่องอย่างร้ายแรง</p>	<p>ในสถานการณ์นี้เสิร์ชเอนจินต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าการลบเนื้อหาบางส่วนในหน้าผลการค้นหาเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงหรือเป็นการขัดขวางไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติโดยสิ้นเชิง วัตถุประสงค์นี้ควรนำมาพิจารณาโดยสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลผ่านผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยเสิร์ชเอนจินอาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่มี การเชื่อมโยงระหว่างชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผลการค้นหา</p>
<p>5. มาตรา 17.3.e การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย</p>	<p>เป็นไปได้ยากมากที่เสิร์ชเอนจินจะสามารถใช้ข้อยกเว้นนี้เพื่อปฏิเสธคำขอลบตามมาตรา 17 ได้ เนื่องด้วยลักษณะการประมวผลของเสิร์ชเอนจิน โดยคำขอให้ลบเป็นการระงับผลการค้นหาบางอย่างจากหน้าผลการค้นหาที่เสิร์ชเอนจินจัดเตรียมไว้เมื่อโดยปกติชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกใช้เป็นเกณฑ์การค้นหา ข้อมูลยังคงสามารถเข้าถึงได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ</p>

ดังนั้น ในอดีตเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถทำการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อมีข้อมูลของตนไหลเวียนอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ตทั้งที่เป็นข้อมูลที่ตนเองโพสต์หรือมาจากคนอื่นหรือองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะการประมวลผลข้อมูลของเสิร์ชเอนจินซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ว่าผลการประมวลผลในคำค้นต่าง ๆ จะออกมาเป็นอย่างไร และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในแต่ละช่วงเวลาที่มีข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นในระบบอินเทอร์เน็ต โดยสิทธิในการถูกลืมมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมมากขึ้นเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ สตาซี ซินเดอร์ถูกปฏิเสธการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเนื่องจากภาพของตัวเองในปาร์ตี้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเธอได้อัปโหลดทางออนไลน์และที่เธอได้รับการประกาศว่าไม่เหมาะสมที่จะสอนนักเรียนในโรงเรียน แอนดรูว์ เฟลด์มาร์ ได้ถูกปฏิเสธการเข้าสหรัฐอเมริกาจากแคนาดาหลังจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตโดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายมีการเปิดเผยว่าเขายอมรับว่าเคยใช้ยาเสพติดประมาณ 3 ทศวรรษมาแล้วก่อนที่ข้อมูลจะได้รับอีกครั้งที่ชายแดนสหรัฐโดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย¹⁸⁹ สิทธิในการถูกลืมทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถควบคุมข้อมูลของตนในระบบอินเทอร์เน็ตได้ดีขึ้น โดยในด้านดีทำให้มีความตั้งใจสูงขึ้นในการให้ข้อมูลส่วนบุคคล ในการยินยอมให้ประมวลผลข้อมูลดังกล่าวของตนภายใต้การคุ้มครองทางกฎหมายดังกล่าวในขณะเดียวกันก็สามารถร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิดังกล่าว โดยแนวคิดเรื่องการลืมนั้นในสังคมคือสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ “บุคคลที่เคยล้มเหลว” ได้มีโอกาสที่จะฟื้นคืนสถานะในสังคมได้ โดยข้อเสียของสิทธิในการถูกลืมในบางครั้งได้รับการกล่าวหาว่าทำให้ข้อมูลบางส่วนที่ประมวลผลโดยเสิร์ชเอนจินซึ่งจะช่วยให้ บริษัท สามารถทำการตัดสินใจทางธุรกิจที่หายไป¹⁹⁰ ดังนั้น สิทธิในการถูกลืมจึงจะช่วยให้คนจำนวนมากได้รับข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา (หรือเข้าถึงง่ายขึ้น) มีอิสระในการแสดงออกทางความคิดเห็นเพิ่มขึ้น และสามารถลบข้อมูลส่วนบุคคลของตนออกจากการประมวลผลข้อมูลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตได้หากเข้าหลักเกณฑ์ของข้อบังคับดังกล่าว¹⁹¹

ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มีการกำหนดความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืมทั้งทางแพ่งและทางปกครอง

¹⁸⁹ Victor Mayer-Schönberger, *Delete: The Virtue of Forgetting in the Digital Age* (New Jersey: Princeton University Press, 2011), pp. 1-2.

¹⁹⁰ *Ibid.*, pp. 6-7.

¹⁹¹ Emmanuel Salami, *An Analysis of the General Data Protection Regulation (EU) 2016/679*, p. 15. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2966210>

ในทางแพ่งจะเป็นสิทธิในการได้รับการชดเชยและความรับผิด¹⁹²

1) บุคคลใดก็ตามที่ได้รับ ความเสียหายทางวัตถุหรือความเสียหายที่ไม่ใช่ทางวัตถุ อันเป็นผลจากการละเมิดข้อบังคับนี้จะต้องมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจาก ความเสียหายที่ได้รับ

¹⁹² Article 82 of General Data Protection Regulation

Right to compensation and liability

1. Any person who has suffered material or non-material damage as a result of an infringement of this Regulation shall have the right to receive compensation from the controller or processor for the damage suffered.

2. Any controller involved in processing shall be liable for the damage caused by processing which infringes this Regulation. 2A processor shall be liable for the damage caused by processing only where it has not complied with obligations of this Regulation specifically directed to processors or where it has acted outside or contrary to lawful instructions of the controller.

3. A controller or processor shall be exempt from liability under paragraph 2 if it proves that it is not in any way responsible for the event giving rise to the damage.

4. Where more than one controller or processor, or both a controller and a processor, are involved in the same processing and where they are, under paragraphs 2 and 3, responsible for any damage caused by processing, each controller or processor shall be held liable for the entire damage in order to ensure effective compensation of the data subject.

5. Where a controller or processor has, in accordance with paragraph 4, paid full compensation for the damage suffered, that controller or processor shall be entitled to claim back from the other controllers or processors involved in the same processing that part of the compensation corresponding to their part of responsibility for the damage, in accordance with the conditions set out in paragraph 2.

6. Court proceedings for exercising the right to receive compensation shall be brought before the courts competent under the law of the Member State referred to in Article 79(2).

2) ผู้ควบคุมใดก็ตามที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประมวลผลจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยการประมวลผลที่ละเมิดข้อบังคับนี้ ผู้ประมวลผลจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้ประมวลผลมิได้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ที่เน้นไปที่ผู้ประมวลผลโดยเฉพาะหรือเมื่อผู้ประมวลผลปฏิบัติหน้าที่นอกไปจากหรือขัดกับการขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุม

3) ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจะต้องพ้นจากความรับผิดในอนุมาตรา 2 หากพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ กับเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย

4) เมื่อผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมากกว่าหนึ่งรายหรือทั้งผู้ควบคุมและผู้ประมวลผลมีส่วนเกี่ยวข้องในการประมวลผลเดียวกันและเมื่อทั้งผู้ควบคุมและ/หรือผู้ประมวลผลต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลตามอนุมาตรา 2 และ 3 ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลแต่ละรายจะต้องถูกถือว่ามีคามผิดในการสร้างความเสียหายทั้งหมดเพื่อรับประกันถึงการชดเชยที่มีประสิทธิภาพต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

5) เมื่อผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลได้จ่ายค่าชดเชยทั้งหมดสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 4 ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลดังกล่าวมีสิทธิขอการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลอื่น ๆ ที่มีส่วนในการประมวลผลเดียวกันที่ส่วนของการชดเชยเป็นไปโดยสอดคล้องกับส่วนของความรับผิดชอบต่อความเสียหายโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 2

6) การฟ้องคดีต่อศาลสำหรับการใช้สิทธิเพื่อรับการชดเชยจะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลที่มีอำนาจภายใต้กฎหมายที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 2 ของมาตรา 79

ดังนั้น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความเสียหายทางวัตถุหรือความเสียหายที่ไม่ใช่ทางวัตถุอันเป็นผลจากการละเมิดข้อบังคับนี้ จะต้องมีสิทธิได้รับการชดเชยจากเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจากความเสียหายที่ได้รับโดยฟ้องต่อศาล ซึ่งเสิร์ชเอนจินจะต้องพ้นจากความรับผิดได้ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ กับเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย อย่างไรก็ตาม กรณีนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับความเสียหายจากการละเมิดข้อบังคับดังกล่าว ถ้ายังไม่ได้รับความเสียหายอาจไม่มีสิทธิได้รับการชดเชยจากเสิร์ชเอนจิน

ในทางปกครองจะเป็นการกำหนดใช้ค่าปรับทางปกครองกรณีเสิร์ชเอนจินละเมิดไม่ลบข้อมูลส่วนบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมโดยชอบจะต้องเสียค่าปรับปกครองโดยไม่เกิน 20,000,000 ยูโร หรือในกรณีของกิจการคือไม่เกินร้อยละ 4 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้าแล้วแต่ว่าสิ่งใดมูลค่าสูงกว่า¹⁹³ โดยค่าปรับทาง

¹⁹³ Article 83 of General Data Protection Regulation

5. Infringements of the following provisions shall, in accordance with paragraph 2, be subject to administrative fines up to 20 000 000 EUR, or in the case

ปกครองดังกล่าวมีจำนวนที่ค่อนข้างสูงซึ่งมาจากการให้ความตระหนักในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและค่าปรับยังมีความยืดหยุ่นโดยไม่เกิน 20,000,000 ยูโร หรือในกรณีของกิจการคือไม่เกินร้อยละ 4 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้าแล้วแต่ว่าสิ่งใดมูลค่าสูงกว่า

องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ในประเด็นการบังคับใช้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ได้กำหนดเงื่อนไขสำคัญขององค์การบังคับใช้กฎหมายซึ่งคือหน่วยงานกำกับดูแลในรัฐสมาชิกไว้หลายประการเพื่อเป็นหลักประกันของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา 51-58)¹⁹⁴ โดยมีลักษณะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและแต่ละแห่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้ โดยมีการกำหนดรายละเอียดของหน่วยงานกำกับดูแลในส่วนของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งรัฐสมาชิกจะต้องจัดการให้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลได้รับแต่งตั้งด้วยกระบวนการที่โปร่งใสโดย (1) รัฐสภา (2) รัฐบาล (3) ประมุขของรัฐหรือ (4) หน่วยงานอิสระที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แต่งตั้งภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ประสบการณ์และทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ และวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกไม่น้อยกว่าสี่ปี และความเป็นอิสระและงบประมาณของหน่วยงานที่ชัดเจน มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายและต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งต่อหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วยและการจะให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งได้จะต้องเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรง (Serious Misconduct) หรือมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายเท่านั้น โดยหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะมีหน้าที่ในการรับมือการร้องเรียนที่ถูกยื่นมาหรือละเมิดข้อบังคับนี้รวมถึงกรณีละเมิดการใช้สิทธิในการถูกลืมและตามมาตรา 58 หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีอำนาจในการแก้ไขการกระทำผิดดังต่อไปนี้ ได้แก่ การออกคำสั่งให้มีการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือ จำกัด การประมวลผลตามมาตรา 16 17 และ 18 และแจ้งถึงผู้รับที่ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นถูกเปิดเผยตามมาตรา 2 ในมาตรา 17 และมาตรา 19 รวมตลอดจนถึงการกำหนดการใช้โทษปรับทางปกครองด้วย¹⁹⁵ ซึ่งถือเป็น

of an undertaking, up to 4 % of the total worldwide annual turnover of the preceding financial year, whichever is higher:

(b) the data subjects' rights pursuant to Articles 12 to 22;

¹⁹⁴ Article 51-58 of General Data Protection Regulation

¹⁹⁵ Article 58 of General Data Protection Regulation

กรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 17 หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกปฏิเสธการใช้สิทธิอาจมายื่นคำร้องต่อหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อให้ออกคำสั่งให้เสิร์ชเอนจินลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมถึงการลงใช้โทษปรับทางปกครองกรณีเสิร์ชเอนจินไม่ลบข้อมูล

3.1.2 การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในสหพันธรัฐรัสเซีย

สหพันธรัฐรัสเซียเป็นประเทศที่มีระบบกฎหมายภาคพื้นยุโรป หรือ Continental Law ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายโรมันหรือระบบกฎหมายโรมา โน-เยอรมานิก โดยมีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written Constitution) พระราชบัญญัติที่ออกโดยรัฐสภา รวมถึงประมวลกฎหมาย (Code Law)¹⁹⁶ โดยสหพันธรัฐรัสเซียเป็นประเทศแรกที่มีการบัญญัติกฎหมายภายในเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมออกมาเป็นรูปธรรมตามหลังคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ในเวลาไม่นาน

ทั้งนี้ ในสหพันธรัฐรัสเซียได้มีการให้ความสำคัญและการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมาย ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลาย ๆ ส่วน ดังนี้

1) รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย โดยรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย 1993 ซึ่งเป็นฉบับล่าสุดได้มีการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวใน บทที่ 2 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์และพลเมือง (Rights and Liberties of Man and Citizen) ตามมาตรา 23 และ 24 โดยคน

Powers

2. Each supervisory authority shall have all of the following corrective powers:

(g) to order the rectification or erasure of personal data or restriction of processing pursuant to Articles 16, 17 and 18 and the notification of such actions to recipients to whom the personal data have been disclosed pursuant to Article 17(2) and Article 19;

(i) to impose an administrative fine pursuant to Article 83, in addition to, or instead of measures referred to in this paragraph, depending on the circumstances of each individual case;

¹⁹⁶ ชูชีวรรณ ตมิศานนท์, “กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย: ศึกษากรณีการควบคุมและ ตรวจสอบอำนาจรัฐและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ,” วารสารกฎหมาย 8 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558): 61-62, ค้นวันที่ 20 กันยายน 2560 จาก https://so06.tcithaijo.org/index.php/law_ubu/article/view/84721/67472

ทุกคนมีสิทธิในการไม่ถูกล่วงละเมิดในชีวิตส่วนตัวความลับส่วนบุคคลและครอบครัว การปกป้องศักดิ์ศรี และชื่อเสียง คนทุกคนมีสิทธิความเป็นส่วนตัว เกี่ยวกับในการติดต่อทางจดหมาย การสนทนาทางโทรศัพท์ การส่งข้อความทางไปรษณีย์โทรเลขและทางอื่น การอนุญาตเรื่องการจำกัดสิทธิดังกล่าวนี้ให้กระทำได้โดยคำพิพากษาของศาลเท่านั้น ทั้งนี้ การรวบรวม การเก็บรักษาการใช้และการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลหนึ่ง ๆ จะกระทำมิได้ หากปราศจากการยินยอมของบุคคลนั้น¹⁹⁷

2) ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 137 ได้มีความผิดเกี่ยวกับการบุกรุกความเป็นส่วนตัว โดยการรวบรวมหรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลที่ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นความลับส่วนบุคคลหรือครอบครัวของเขาโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเขา¹⁹⁸

¹⁹⁷ Article 23 of The Constitution of The Russian Federation 1993

1. Everyone shall have the right to the inviolability of private life, personal and family secrets, the protection of honour and good name.

2. Everyone shall have the right to privacy of correspondence, of telephone conversations, postal, telegraph and other messages. Limitations of this right shall be allowed only by court decision.

Article 24 of The Constitution of The Russian Federation 1993

1. The collection, keeping, use and dissemination of information about the private life of a person shall not be allowed without his or her consent.

2. The bodies of state authority and local self-government, their officials shall ensure for everyone the possibility of acquainting with the documents and materials directly affecting his or her rights and freedoms, unless otherwise provided for by law.

¹⁹⁸ Article 137 of The Criminal Code of The Russian Federation No. 63-Fz of June 13, 1996 Invasion of Personal Privacy

1. Illegal collection or spreading of information about the private life of a person which constitutes his personal or family secrets, without his consent, or the distribution of this information in a public speech, in a publicly performed work, or in the mass media, shall be punishable by a fine in the amount of up to two hundred thousand roubles, or in the amount of a wage/salary or other income of the convicted person for a period of up to eighteen months, or by obligatory labour for a term of up to three hundred and sixty hours, or by corrective labour for a term of up to one year,

3) ประมวลกฎหมายแพ่งมาตรา 152.1 ได้มีการคุ้มครองภาพลักษณ์ของบุคคล โดยการเผยแพร่และการใช้รูปภาพของบุคคลรวมถึงภาพถ่ายและการบันทึกวิดีโอเพิ่มเติมนั้นต้องได้รับความยินยอมของพลเมืองเท่านั้น กรณีไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมดังกล่าวหากภาพถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หากภาพของบุคคลนั้นเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตบุคคลนั้นสามารถเรียกร้องให้ลบภาพรวมถึงการห้ามไม่ให้มีการเผยแพร่เพิ่มเติม¹⁹⁹

or by compulsory labour for a term of up to two years accompanied by deprivation of the right to hold specified offices or engage in specified activities for a term of up to three years or without such, or by an arrest for a term of up to four months, or by deprivation of liberty for a term of up to two years accompanied by deprivation of the right to hold specified offices or engage in specified activities for a term of up to three years. 2. The same deeds committed by a person through his official position, Shall be punishable with a fine in the amount of from 100 thousand to 300 thousand roubles, in the amount of the wage or salary, or any other income of the convicted person for a period of from one to two years, or by deprivation of the right to hold specified offices or to engage in specified activities for a term of from two to five years, or by compulsory labour for a term of up to four years accompanied by deprivation of the right to hold specified offices or to engage in specified activities for a term of up to five years or without such, or by arrest for a term of from four to six months , or by deprivation of liberty for a term of up to four years accompanied by deprivation of the right to hold specified offices or to engage in specified activities for a term up to five years.

¹⁹⁹ Article 152.1 of The Civil Code of The Russian Federation Protection of the Citizen's Depiction

The publication and further use of a citizen's depiction (including his photographs, audio records or the works of fine arts, in which he is depicted) are admissible only with his consent. After the citizen's death his depiction may be used only with the consent of his children and his live spouse, and if such are absent - with the consent of his parents. Such consent is not required in the cases, when:

1) the depiction is used in the state, social or other public interests;

สิทธิในการถูกลืมได้เริ่มใช้ในสหพันธรัฐรัสเซียในปี พ.ศ. 2558 โดยกฎหมายของรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 264-FZ2 โดยได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศและการคุ้มครองข้อมูล (Law on Information, Information Technologies and Protection of Information No. 149-FZ) ซึ่งมีมานานแล้ว²⁰⁰ โดยประธานาธิบดีรัสเซียได้ลงนามในกฎหมายของรัฐบาลกลาง 264-FZ2 ดังกล่าวเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 ให้มีสิทธิในการถูกลืมแก่ชาวรัสเซียในการร้องขอการเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลในผลการค้นหาข้อมูล โดยคำชี้แจงเกี่ยวกับกฎหมายระบุว่ากฎหมายฉบับนี้สอดคล้องกับกฎหมายแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป กฎหมายฉบับใหม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สิทธิแก่พลเมืองของรัสเซียเหมือนอย่าง ที่สหภาพยุโรปมอบให้แก่พลเมืองของสหภาพยุโรป²⁰¹ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ไม่เหมือนกับสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรปคือ สิทธิในการถูกลืมในสหพันธรัฐรัสเซียไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ความเป็นมาของสิทธิในการถูกลืมในสหพันธรัฐรัสเซียเริ่มจากการออกกฎหมายฉบับร่างเพื่อนำเสนอสิทธิในการถูกลืมต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 โดยร่างกฎหมายฉบับแรกมีสิทธิในการถูกลืมในรูปแบบที่รุนแรงที่สุดและถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยบริษัทไอทีของรัสเซียตัวอย่างเช่น ร่างกฎหมายดังกล่าวให้สามารถทำการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลที่แท้จริงและถูกต้องซึ่งมีอายุเกินกว่า 3 ปี (ยกเว้นสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับทางอาญา) และไม่ได้จำกัดการยกเลิกการเข้าถึงจากการค้นหาของชื่อบุคคลหลังจากที่มีการนำร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่รัฐสภาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประธานาธิบดีได้จัดประชุมกับ บริษัท อินเทอร์เน็ตหลายแห่งเพื่อหารือถึงความเป็นไปได้การแก้ไขเพิ่มเติมของร่างพระราชบัญญัติ ข้อเสนอแนะบางฉบับที่นำเสนอเข้าสู่ร่างกฎหมายสำหรับการพิจารณาของรัฐสภา

2) the citizen's depiction is obtained when shooting a film in the freely visited places or during public events (meetings, congresses, conferences, concerts, performances, sport competitions and such like events), with the exception of the cases, when such depiction is the principal object of use;

3) the citizen has sat for the depiction for a payment.

²⁰⁰ Ekaterina Andryushchenko, "Right to be forgotten on the internet in Europe and Russia," **Conhecimento & Diversidade, Niterói** 8 (January-June 2016): 22.

²⁰¹ Ruslan Nurullaev, **The Right to be Forgotten in the European Union and Russia**, (October , 2015).

ต่อไป ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ลงนามโดยประธานาธิบดีเมื่อ กรกฎาคม พ.ศ. 2558 และได้รับการรับรองให้เป็นกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ²⁰²

ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืม

ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมจะมีขอบเขตเฉพาะผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของสหพันธรัฐรัสเซีย²⁰³ กฎหมายนี้จึงใช้กับเสิร์ชเอนจินทั้งในประเทศและต่างประเทศยกเว้นเสิร์ชเอนจินที่ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจรัฐ โดยภาระหน้าที่ในการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลที่มีอยู่ในกฎหมายใหม่ดังกล่าวใช้กับเสิร์ชเอนจินทั้งหมดซึ่งให้ทำการโฆษณาแก่ผู้บริโภคที่พำนักอยู่ในสหพันธรัฐรัสเซีย²⁰⁴ โดย “เสิร์ชเอนจิน” มีการนิยามไว้อย่างกว้างขวางภายใต้กฎหมายว่า “ระบบข้อมูลซึ่งทำการค้นหาตามคำร้องขอของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับข้อมูลและให้การเข้าถึงเว็บไซต์ที่มีข้อมูลที่ร้องขอ ยกเว้นระบบข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐและเขตการให้บริการของรัฐและเพื่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณะอื่น ๆ ตามอำนาจที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายของรัฐบาลกลาง”²⁰⁵ ทำให้เว็บไซต์ใด ๆ ที่มีเสิร์ชเอนจินที่สร้างลิงก์ไปยังเว็บไซต์อื่นภายใต้คำนิยามและหมายความว่าเว็บไซต์จะต้องจัดการกับคำขอการเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลในผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องซึ่งมีลิงก์ไปยังข้อมูลของบุคคล²⁰⁶ นั่นคือคำ

²⁰² *Ibid.*

²⁰³ Federal Law No. 264-FZ, Amending the Federal Law “On Information, Information Technologies, and Data Protection” and Articles 29 and 402 of the Civil Procedural Code of the Russian Federation (aka Right to be Forgotten Law), July 13, 2015.

²⁰⁴ *Ibid.*

²⁰⁵ Federal Law No. 264-FZ, Amending the Federal Law “On Information, Information Technologies, and Data Protection” and Articles 29 and 402 of the Civil Procedural Code of the Russian Federation (aka Right to be Forgotten Law), July 13, 2015.

²⁰⁶ Mikhail Turetsky, Ksenia Koroleva and Lore Leitner, **Recent Amendments to the Russian Personal Data Protection Legislation: The Right to be Forgotten**, Retrieved September 20, 2016 from <http://www.globalprivacyblog.com/privacy/recent-amendments-to-the-russian-personal-data-protection-legislation-the-right-to-be-forgotten/>

นิยามดังกล่าวอาจนำมาใช้กับเว็บไซต์ใด ๆ ที่มีคุณลักษณะการค้นหา (รวมถึงเว็บไซต์สื่อที่ให้บริการค้นหาข้อมูลภายใน)²⁰⁷

หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

ในการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม บุคคลสามารถร้องขอการเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลสำหรับการค้นหาชื่อของเขาได้หาก URL เชื่อมโยงกับข้อมูลดังต่อไปนี้ของเขา

- 1) ข้อมูลที่เผยแพร่โดยละเมิดกฎหมายสหพันธรัฐรัสเซีย
- 2) ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง
- 3) ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือ
- 4) ข้อมูลที่ได้สูญเสียความหมายสำหรับแต่ละบุคคลเนื่องจากเหตุการณ์หรือการกระทำที่ตามมาของบุคคล²⁰⁸

ทั้งนี้ บทบัญญัติเหล่านี้ค่อนข้างกว้างและตอนออกกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีคำแนะนำอย่างเป็นทางการ²⁰⁹ โดยตามกฎหมายดังกล่าวบุคคลไม่จำเป็นต้องได้รับคำตัดสินจากศาลก่อนดำเนินการกับผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินต้องเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นตามคำขอของแต่ละคน โดยคำร้องขอจะต้องประกอบด้วย²¹⁰

- 1) ชื่อหนังสือเดินทางและที่อยู่ติดต่อ (หมายเลขโทรศัพท์โทรสารที่อยู่อีเมลที่อยู่ทางไปรษณีย์) รายละเอียดของผู้ร้อง
- 2) รายการข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอที่มีการเพิกถอน
- 3) ลิงก์ไปยังหน้าเว็บที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัญหา
- 4) พื้นที่สำหรับการเพิกถอนลิงก์
- 5) ความยินยอมของผู้ร้องในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตน

หากคำขอไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินอาจต้องการให้ผู้ร้องยื่นคำขอแก้ไขคำขอ ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำการแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมด ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินสามารถขอให้บุคคลอื่นแก้ไขคำขอเพียงครั้งเดียว

ผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องยุติการแสดงลิงก์ไปยังข้อมูลดังกล่าวภายในสิบวันทำการ หลังจากได้รับคำขอหรือคำขอที่แก้ไขแล้ว ผู้ร้องต้องได้รับแจ้งถึงการตัดสินของผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน

²⁰⁷ Ruslan Nurullaev, *op. cit.*

²⁰⁸ *Ibid.*

²⁰⁹ Mikhail Turetsky, Ksenia Koroleva and Lore Leitner, *op. cit.*

²¹⁰ *Ibid.*

ในรูปแบบเดียวกับที่มีการยื่นคำร้องซึ่งหมายความว่าหากผู้ยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องทราบถึงการตัดสินใจเป็นลายลักษณ์อักษรเช่นเดียวกัน โดยกฎหมายของสหพันธรัฐรัสเซียดังกล่าวมีข้อดีในการกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนในการยื่นคำร้องขอที่ชัดเจนทำให้ผู้ยื่นคำร้องขอสามารถดำเนินการใช้สิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

ข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมมีเพียงสองกรณี คือ (1) ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ของความผิดทางอาญาที่ยังไม่หมดอายุความและ (2) ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งการตัดสินใจยังไม่ถึงที่สุด²¹¹ ซึ่งถือเป็นข้อยกเว้นที่ค่อนข้างน้อยเน้นแต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องคดี หากเป็นข้อมูลที่ไม่เข้าข้อยกเว้นดังกล่าวแม้กระทั่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะก็ตาม โดยการไม่มีข้อยกเว้นในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะทำให้บทบัญญัติดูเหมือนจะทำหน้าที่เพียงอย่างเดียวคือคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิดังกล่าว ทั้งที่ข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์ที่ประชาชนสนใจในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวจนอาจกระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล

ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธคำร้องขอของผู้ร้องยื่นคำร้อง แต่ต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธ โดยผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้ ผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร้องได้ทั้งภูมิสำเนาของผู้ร้องหรือภูมิสำเนาของผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินจำเป็นต้องรักษาความลับทุกครั้งที่มีการร้องขอจากบุคคลและเนื้อหา ดังกล่าว เว้นไว้แต่ว่ากฎหมายของรัฐบาลกลางของสหพันธรัฐรัสเซียกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น²¹²

ความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

หากผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินปฏิเสธคำขอของแต่ละบุคคลและการปฏิเสธดังกล่าวถูกฟ้องในชั้นศาลการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลที่มีคำสั่งศาลอาจสั่งให้มีการปรับ โดยค่าปรับสูงสุดคือ 100,000 รูเบิลรัสเซียสำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอในขั้นต้นและไม่เกิน 3,000,000 รูเบิลรัสเซียสำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล²¹³ โดยความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม จะมีเพียงค่าปรับอย่างเดียวและเป็นกรณีเสิร์ชเอนจินปฏิเสธคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมของผู้ร้อง และ

²¹¹ Federal Law No. 264-FZ, Amending the Federal Law “On Information, Information Technologies, and Data Protection” and Articles 29 and 402 of the Civil Procedural Code of the Russian Federation (aka Right to be Forgotten Law), July 13, 2015.

²¹² *Ibid.*

²¹³ Ruslan Nurullaev, *op. cit.*

การปฏิเสธดังกล่าวถูกฟ้องในชั้นศาล กรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล ๆ อาจสั่งให้มีการปรับ โดยค่าปรับสูงสุดคือ 100,000 รูเบิลรัสเซียสำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอในชั้นต้นและไม่เกิน 3,000,000 รูเบิลรัสเซีย สำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล โดยเป็นการกำหนดค่าปรับของอัตราคือในชั้นต้น และกรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล

องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ไม่มีคณะกรรมการหรือหน่วยงานกำกับดูแลตามรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ โดยเฉพาะ

ผลของกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากคำนิยามที่มีความหมายกว้างของ “เสิร์ชเอนจิน” ซึ่งรวมทั้งผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินรายใหญ่เช่น Yandex หรือ Google และเว็บไซต์ที่อนุญาตให้ค้นหาผ่านเนื้อหาของเว็บไซต์อื่น ๆ เจ้าของข้อมูลที่ขอให้ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินเปิดเผยข้อมูลไม่จำเป็นต้องพิสูจน์อะไรและผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินอาจไม่มีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินว่าคำร้องขอให้เปิดเผยถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้กฎหมายยังไม่มีขั้นตอนสำหรับเจ้าของเว็บไซต์เพื่อคัดค้านการเปิดเผยลิงก์ของเว็บไซต์ที่มีชื่อและนามสกุลของบุคคลที่มีปัญหา

ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวโดยทั่วไปได้บัญญัติสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของสหภาพยุโรป แต่หลักการของสิทธิในการถูกลืมภายใต้กฎหมายดังกล่าวกว้างกว่าที่กำหนดไว้ในสหภาพยุโรปเนื่องจากไม่เพียงรวมถึงข้อมูลไม่ถูกต้องข้อมูลที่ล้าสมัยและไม่เกี่ยวข้อง แต่ยังรวมถึงข้อมูลที่แพร่กระจายซึ่งละเมิดกฎหมายของสหพันธรัฐรัสเซีย²¹⁴ ข้อมูลดังกล่าวอาจรวมถึงคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตยา ข้อมูลเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย เกี่ยวกับการเล่นพนัน, และสื่อลามก, และข้อมูลเกี่ยวกับ bitcoins แม้ว่าศาลสหพันธรัฐรัสเซียสามารถตัดสินให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจำกัดการเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ดังกล่าวตามกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ ซึ่งได้สร้างเครื่องมือใหม่สำหรับการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลออนไลน์ การเปิดเผย URL ออกจากผลการค้นหาโดยข้อมูลดังกล่าวที่ร้องขอต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้อง²¹⁵

ดังนั้น สิทธิในการถูกลืมของสหพันธรัฐรัสเซียแม้มีความคล้ายคลึงกับของสหภาพยุโรปแต่มีความแตกต่างที่สำคัญ ดังนี้²¹⁶

1) ในสหพันธรัฐรัสเซียสิทธิในการถูกลืมถูกนำมาใช้เป็นสิทธิเฉพาะที่ไม่มีการแสดงการเชื่อมโยงกับการคุ้มครองข้อมูล (กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ ไม่ได้แก้ไขกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลของสหพันธรัฐรัสเซีย)

²¹⁴ Mikhail Turetsky, Ksenia Koroleva and Lore Leitner, *op. cit.*

²¹⁵ Ruslan Nurullaev, *op. cit.*

²¹⁶ *Ibid.*

2) สหพันธรัฐรัสเซียสร้างสิทธิที่มีวัตถุประสงค์ทั่วไปซึ่งเป็นสิทธิที่กว้างกว่าสำหรับพลเมืองชาวสหพันธรัฐรัสเซียจะไม่เพียงแต่สามารถขอเพิกถอนข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับตัวเองซึ่งขัดต่อกฎหมายของสหพันธรัฐรัสเซียด้วย ข้อมูลดังกล่าวอาจรวมถึงคำแนะนำในการผลิตยาเสพติด ข้อมูลเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย ข้อมูลเกี่ยวกับการพนัน และแม้แต่สื่อลามก และข้อมูลเกี่ยวกับ Bitcoins แม้ว่าศาลสหพันธรัฐรัสเซียจะสามารถสั่งให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อจำกัดการเข้าถึงได้ข้อมูลดังกล่าวทางออนไลน์ตามกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ ได้สร้างเครื่องมือใหม่ในการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลออนไลน์ เพิกถอน URL ออกจากผลการค้นหา

3) กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ มีการตีความผิดพลาดขั้นพื้นฐานจากการคำตัดสิน ในคดี Google Spain v. AEPD และ Mario Costeja González โดยแทนที่จะสร้าง “ประโยชน์สาธารณะ” เป็นข้อยกเว้นโดยทั่วไปสำหรับการใช้สิทธิในการถูกลืม เสรีชนเอนจินจะต้องนำ URL ออกถ้าข้อมูล “สูญเสียความหมายสำหรับผู้ร้อง เพราะเหตุการณ์ในภายหลังหรือการกระทำของผู้ร้อง “แทนที่จะมีการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะบทบัญญัติดูเหมือนจะทำหน้าที่เพียงอย่างเดียวคือคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิดังกล่าว

4) กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ กล่าวถึงเสรีชนเอนจินว่าไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่อยู่ภายใต้การร้องขอการเพิกถอนได้ ถ้าศาลสหพันธรัฐรัสเซียใช้ข้อจำกัดนี้อย่างจริงจังการใช้สิทธิในการถูกลืมในสหพันธรัฐรัสเซียจะถูกกันออกไปจากการกำกับดูแลของสาธารณะ

5) หน้าที่ในการดำเนินการขอเพิกถอนตามคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมตามกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ ใช้บังคับกับเสรีชนเอนจินที่ให้บริการโฆษณาที่มุ่งเน้นไปที่ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในสหพันธรัฐรัสเซีย ซึ่งตามความหมายที่แท้จริงของบทบัญญัตินี้เสรีชนเอนจินที่ไม่ได้มีโฆษณาที่ให้บริการดังกล่าวจะไม่ตกอยู่ภายใต้กฎหมายใหม่ ถึงแม้ว่าโฆษณาที่กำหนดเป้าหมายดังกล่าวอยู่ในขณะนี้ เป็นเครื่องมือสร้างรายได้หลักของเสรีชนเอนจินแต่ไม่มีการคิดเลยว่าในอนาคตเสรีชนเอนจินอาจจะใช้วิธีการอื่นเพื่อสร้างรายได้เช่น ค่าสมัครสมาชิก หรือโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลให้มีการใช้สิทธิในการถูกลืมตามกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ อาจมีการใช้กับเสรีชนเอนจินน้อยลง

6) กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ มีข้อกำหนดในการประมวลผลคำร้องขอเพิกถอนเพิ่มเติมโดยเสรีชนเอนจิน ตัวอย่างเช่น กฎหมายระบุว่าเสรีชนเอนจินต้องดำเนินการขอเพิกถอนตามคำร้องภายใน 10 วันทำการ เมื่อมีการประมวลผลคำขอเสรีชนเอนจินสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมเพิ่มเติมจากแต่ละบุคคลได้ แต่สามารถทำได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ต่อคำขอ

ซึ่งประเด็นนี้มีข้อถกเถียงกันอย่างมากว่าในกรณีที่ซับซ้อน เสิร์ชเอนจินอาจต้องใช้เวลามากกว่า 10 วันทำการและมีคำอธิบายมากกว่าหนึ่งคำขอก่อนที่จะตัดสินในคำขอลบ

7) เนื่องจากสิทธิตามกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ ไม่ขึ้นอยู่กับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลพลเมืองสหพันธรัฐรัสเซียสามารถใช้สิทธิดังกล่าวกับเสิร์ชเอนจินหรือศาล แต่ใช้ไม่ได้ต่อหน่วยงานคุ้มครองข้อมูล การยื่นคำร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวต่อศาลมากกว่าหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลอาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่าเนื่องจากศาลมีอำนาจในการสืบสวนมากกว่าหน่วยงานคุ้มครองข้อมูล

นอกจากนี้ Alexeyev เห็นว่า เสิร์ชเอนจินจะพิจารณาว่าข้อมูลมีความเกี่ยวข้องหรือไม่อย่างไรเป็นเรื่องสำคัญทางสาธารณะหรือไม่? สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับคน ๆ หนึ่ง อาจมีความหมายสำหรับคนอื่น ๆ กฎหมายดังกล่าวไม่ได้ให้เกณฑ์ใด ๆ ในการพิจารณาข้อมูลว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกันหรือมีความสำคัญทางสาธารณะหรือไม่ และ Arapova ตั้งข้อสังเกตว่า “ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง” เป็นคำที่คลุมเครือมาก “ปิดอามาสถานการณ์จะเปลี่ยนไปและอาจมีความเกี่ยวข้องอีกครั้ง คนที่ไม่ต้องการเข้าสู่การเมืองก็จะตัดสินที่จะไปเข้าสู่การเมืองได้และจากนั้นสิ่งที่อยู่ในชีวิตของเขาจะกลายเป็นอะไรที่เกี่ยวข้องมากกว่า อย่่างใดก็ตาม กฎหมายดังกล่าว เจ้าหน้าที่ได้เพิ่มแรงกดดันต่อผู้สื่อข่าวบล็อกเกอร์และผู้ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต²¹⁷

ในส่วนของ Yandex ซึ่งเป็น บริษัทอินเทอร์เน็ตรายใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของสหพันธรัฐรัสเซียที่เป็นเสิร์ชเอนจินมีความคิดเห็นว่าการกฎหมายฉบับนี้จะละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยเสรีภาพ การค้นหาและการเข้าถึงข้อมูล Yandex ยังสังเกตเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวกำหนดให้เสิร์ชเอนจินมีภาระในการพิสูจน์ว่าข้อมูลถูกต้องหรือไม่ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แม้แต่ที่เกี่ยวข้องกับความผิดพลาดและอะไรคือสิ่งที่เป็นเกณฑ์ของข้อจำกัดดังกล่าว แม้ว่าเสิร์ชเอนจินจะไม่เผยแพร่ข้อมูลใด ๆ และไม่ต้องรับผิดชอบต่อสิ่งพิมพ์ของตน²¹⁸ Yandex เห็นว่าการกฎหมายไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ แม้ว่าการเชื่อมโยงไปยังข้อมูลจะถูกเพิกถอนออกจากผลการค้นหา แต่ข้อมูลยังอยู่บนอินเทอร์เน็ตและสามารถเผยแพร่ได้ด้วยวิธีการอื่น ๆ เช่น ผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์²¹⁹

ดังนั้น กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ ไม่ได้พัฒนาสิทธิในการถูกลืมจากกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลแต่สิทธิในการถูกลืมถูกนำมาเป็นสิทธิเฉพาะ ข้อบกพร่องที่สำคัญของกฎหมาย

²¹⁷ Yekaterina Sinelschikova, *New ‘Right to be Forgotten’ Law Stirs Controversy*, Retrieved September 20, 2016 from https://www.rbth.com/politics/2015/07/15/new_right_to_be_forgotten_law_stirs_controversy_44235

²¹⁸ *Ibid.*

²¹⁹ Ekaterina Andryushchenko, *op. cit.*, p. 23.

สหพันธรัฐรัสเซีย (ซึ่งแตกต่างจากคำพิพากษาคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ของศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปซึ่งมองว่าสิทธิในการถูกลืมไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด โดยต้องพิจารณาถึงประเภทของข้อมูล ความอ่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประโยชน์สาธารณะในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว บทบาทของบุคคลที่ขอให้ลบมีบทบาทในทางสาธารณะอย่างไรเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาขอลบข้อมูล)²²⁰ คือความล้มเหลวในการให้ความสำคัญกับสิทธิของประชาชนทั่วไปในการค้นหาและเข้าถึงข้อมูลออนไลน์หากเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สาธารณะ ความแตกต่างอื่น ๆ รวมถึงขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่กว้างขวางทำให้อาจกลายเป็นจำกัดเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูล ความเข้มงวดสำหรับการประมวลผลคำขอลบและข้อห้ามเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคำขอลบดังกล่าว ถ้าศาลสหพันธรัฐรัสเซียใช้ข้อจำกัดนี้อย่างจริงจังการใช้สิทธิในการถูกลืมในสหพันธรัฐรัสเซียจะถูกกันออกไปจากการกำกับดูแลของสาธารณะ²²¹

3.1.3 การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชอนจินในแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ลักษณะของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นกฎหมายเฉพาะเรียกว่า Sectoral หรือ ad hoc ซึ่งมีความแตกต่างจากกฎหมายกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่มีกฎหมายแม่บทครอบคลุมหรือวางกฎเกณฑ์ในเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปที่เรียกว่า Comprehensive โดย Congress นั้นจะมีการตรารัฐบัญญัติก็ต่อเมื่อเกิดปัญหาการป้องกันความลับหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชนถูกละเมิดขึ้น²²²

ประเทศสหรัฐอเมริกาจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับ Freedom Access มากกว่า Private ดังจะเห็นได้จากการที่กฎหมายหลายฉบับ รัฐบาลกลางได้ปล่อยให้เอกชนดูแลควบคุมกันเอง โดยให้เอกชนออก Self-regulations แล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐจะควบคุมอีกทีหนึ่ง นอกจากนี้ กฎหมายเกือบทุกฉบับจะให้สิทธิเจ้าของข้อมูลที่ถูกละเมิดสามารถดำเนินคดีทางศาลได้อย่างเต็มที่โดยที่ศาลสามารถกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษแก่ผู้กระทำละเมิดได้ด้วยที่เรียกว่า Punitive Damages

ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงถือเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลมากที่สุดเนื่องจากเป็นประเทศที่มีความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากประเทศหนึ่ง

²²⁰ The Court of Justice of the European Union, *Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*.

²²¹ Ruslan Nurullaev, *op. cit.*

²²² ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, “กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย,” *วารสารนิติศาสตร์* 34 (ธันวาคม 2547): 537.

สหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายเป็นระบบคอมมอนลอว์ ดังนั้นการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงปรากฏในกรณีพิพาทการละเมิดความเป็นส่วนตัวในการพิจารณาคดีของศาลโดยแนวความคิดเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวมักจะอยู่ในรูปของกฎหมายในส่วนที่ว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดมากกว่าที่จะปรากฏในรูปของกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือรัฐบัญญัติ แม้ว่าในการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่สี่ ครั้งที่ห้า และครั้งที่สิบสี่ ได้กล่าวถึงความเป็นอยู่ส่วนตัวอยู่บ้างแต่บทบัญญัติดังกล่าวก็มุ่งคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว ของบุคคลจากการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐมากกว่าที่จะเป็นการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวจากการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยเอกชนกันเอง²²³

ดังนั้น กฎหมายคุ้มครองส่วนบุคคลสหรัฐอเมริกาไม่มีกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายกลางวางหลักเกณฑ์เป็นการทั่วไป เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสภาองเกรสจะตราบัญญัติก็ต่อเมื่อเกิดปัญหาการป้องกันความลับหรือคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว ของประชาชนเมื่อถูกละเมิด ดังนั้น การออกกฎหมายคุ้มครองส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีลักษณะเป็นการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่าที่จะวางหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อป้องกันปัญหากฎหมายคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงประกอบไปด้วยรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ บทบัญญัติแห่งมลรัฐและกฎหมายคอมมอนลอว์ว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดประเทศสหรัฐอเมริกามีวิธีการในการตรากฎหมายเพื่อใช้ควบคุมการใช้ข้อมูลข่าวสารดังนี้²²⁴

1) กฎหมายในระดับรัฐบาลกลาง เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นหลายฉบับเพื่อใช้ควบคุมการใช้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีการจัดเก็บไว้ด้วยเครื่องมืออัตโนมัติหรือไม่

2) การตรากฎหมายเพื่อใช้ควบคุมการใช้ข้อมูลข่าวสารแบ่งได้เป็น 2 ระดับคือกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อใช้บังคับกับภาครัฐ คือ ใช้กับองค์กรของรัฐหรือองค์กรของรัฐบาลกลางและกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อใช้บังคับภาคเอกชน

3) กฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อใช้ควบคุมการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลมีลักษณะการบัญญัติขึ้นโดยแบ่งแยกตามประเภทของกิจการ ดังนั้น บทบัญญัติที่ใช้ควบคุมการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งกระจายอยู่ตามกฎหมายซึ่งควบคุมกิจการโดยเฉพาะเป็นเรื่องไป

²²³ ปรีญา โรหิตานี, *เรื่องเดิม*, หน้า 128-129.

²²⁴ ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, *กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกา* (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), หน้า 49.

กฎหมายคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบไปด้วยบทบัญญัติหลาย ๆ ส่วน ทั้งในบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษรดังนี้²²⁵

1) รัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยของศาลสูง

รัฐธรรมนูญเป็นบ่อเกิดของกฎหมายทั้งรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาและรัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐต่าง ๆ และเนื่องจากรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกามีได้บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว ในข้อมูลอย่างชัดเจนการให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงเกิดการตีความรัฐธรรมนูญแห่งรัฐเป็นราย ๆ ไป

2) กฎหมายสหพันธรัฐ (Federal Law) และกฎหมายมลรัฐ (State Law)

กฎหมายในระดับสหพันธ์ (Federal) เช่น Privacy Act 1974, Bank Secrecy Act 1974, Communication Privacy Act of 1984 (Cable Act), Health Care Quality Improvement Act of 1986, Children's Online Privacy Protection Act (DPPA) 1994, Computer Matching and Privacy Protection Acts 1988, Telephone consumer Protection Act 1996 และกฎหมายระดับมลรัฐ เช่น Massachusetts Physician Profile Act 1991 ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์ของมลรัฐ Massachusetts กฎหมายแคลิฟอร์เนีย (Cal. Bus & Prof. Code §§ 22580-81) ซึ่งให้สิทธิผู้เยาว์มีสิทธิในการร้องขอในการนำเนื้อหาข้อมูลออกจากมุมมองสาธารณะของเนื้อหาบางอย่างที่พวกเขาได้ส่งไปยังเว็บไซต์แอปพลิเคชันหรือบริการออนไลน์อื่น ๆ

3) ข้อบังคับ (Regulation) ต่าง ๆ ที่ออกโดยหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ (Administrative Agency หรือ State Agency)

ได้แก่กฎข้อบังคับที่ออกโดยหน่วยงานของฝ่ายปกครองทั้งในระดับรัฐหรือระดับท้องถิ่นซึ่งโดยปกติแล้วองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐจะมีสถานภาพเทียบเท่ากับองค์กรหรือหน่วยงานของสหพันธรัฐเพียงแต่บทบัญญัติในระดับสหพันธรัฐมีฐานะเหนือกว่าเมื่อเกิดข้อบังคับขัดแย้งกับบทบัญญัติในระดับรัฐ

4) คำพิพากษาของศาล (Case Law) และกฎหมายคอมมอนลอว์

คำพิพากษาของศาล เช่น คำพิพากษาของศาลในคดี Roe v. Wade ซึ่งมีอิทธิพลยิ่งต่อการพัฒนาสิทธิ Reproductive Right ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเองในร่างกายและชีวิตทางเพศของหญิง ในคดีนี้ศาลได้รับรองสิทธิของหญิงในการมีบุตร ซึ่งศาลสูงได้พิจารณาขอบเขตของสิทธิดังกล่าวนี้รวมถึงสิทธิในการทำแท้งด้วย โดยที่ศาลสูงที่สุดได้วางหลักซึ่งเป็นการรับรองว่าหญิงมีสิทธิที่จะตัดสินใจมีเสรีภาพที่จะมีความสัมพันธ์และรวมถึงเสรีภาพในการทำแท้ง

²²⁵ ปริญญา โรหิตานี, *เรื่องเดิม*, หน้า 130-132.

นอกจากนี้ยังวางหลักการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว จากการแทรกแซงโดยมิชอบจากรัฐในความสัมพันธ์ส่วนตัวของคุณ

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีลักษณะเป็นระบบกฎหมายเฉพาะเรื่อง (Sectional Law) ซึ่งกฎหมายแต่ละเรื่องจะมุ่งให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและมีกฎหมายดังกล่าวเป็นจำนวนมากทั้งในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และในระดับมลรัฐ (State Law) โดย The Privacy Act of 1974 ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายกลางในระดับชาติ (Federal Law)

The Privacy Act of 1974 มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการจัดเก็บวิเคราะห์หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการจัดเก็บวิเคราะห์หรือการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลโดยหน่วยงานรัฐซึ่งนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในทางมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนอกจากนี้ยังรับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการเข้าถึงข้อมูลของตนและมีสิทธิโต้แย้งความถูกต้องของข้อมูลของตนที่อยู่ในความครอบครองของรัฐอีกด้วย

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีองค์กรอิสระที่มีอำนาจในการควบคุมดูแลสิทธิส่วนบุคคลโดยตรง การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาคเอกชนจึงอาศัยกลไกในการดำเนินการให้บรรล่วัตถุประสงค์ตามกฎหมายเรียกว่าระบบการควบคุมตนเอง (Self-regulation) กล่าวคือ กฎหมายเปิดโอกาสให้เอกชนหรือผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานสามารถออกกฎเกณฑ์แนวปฏิบัติหรือประมวลจริยธรรม (Code of Conduct) เพื่อใช้ควบคุมกันเองภายในองค์กรโดยมีบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับเลือกหรือแต่งตั้งจากคนในองค์กรเป็นผู้ดำเนินการให้บรรล่วัตถุประสงค์

ปัจจุบันองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่จึงได้แก่องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะเรื่องนั้น ๆ เท่านั้น เช่น The National Practitioner Data Bank และ The National Telecommunication and Information Administration (NITA) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ให้บริการ (Service Providers) ในการจัดทำกฎเกณฑ์แนวปฏิบัติหรือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของลูกค้า The Federal Trade Commission (FTC) มีอำนาจตรวจสอบเกี่ยวกับข้อมูลความน่าเชื่อถือทางการเงินของผู้บริโภค (Consumer Credit) การตรวจสอบข้อมูลผู้เยาว์ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการย่อยชุดต่าง ๆ (Subcommittee) ในสภาองเกรส²²⁶

หลังจากที่ได้มีการยอมรับถึงการให้ความสำคัญกับสิทธิในการถูกลืมในยุโรปทางออนไลน์ในระดับสหพันธของสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิในการถูกลืม แต่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้มี

²²⁶ นคร เสรีรักษ์, **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย**, หน้า 164.

การประกาศใช้ข้อกำหนดของตนเองแต่จำกัดเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (“ผู้เยาว์”) กฎหมายแคลิฟอร์เนีย (Cal. Bus & Prof. Code §§ 22580-81) ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2015

ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืม

กฎหมายแคลิฟอร์เนียจะใช้กับเว็บไซต์โซเชียลมีเดียแอปพลิเคชันบนมือถือและบริการออนไลน์อื่น ๆ โดยจำกัดเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีโดยกฎหมายดังกล่าวให้สิทธิผู้เยาว์มีสิทธิในการร้องขอในการนำเนื้อหาข้อมูลออกจากมุมมองสาธารณะของเนื้อหาข้อมูลที่พวกเขาได้ส่งไปยังเว็บไซต์แอปพลิเคชันหรือบริการออนไลน์อื่น ๆ²²⁷ โดยเป็นสิทธิที่มีความใกล้เคียงกับสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรป²²⁸ ซึ่งจะเป็นสิทธิที่จำกัดและแคบกว่าสิทธิในการถูกลืมของข้อบังคับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป เนื่องจากให้สิทธิผู้เยาว์มีสิทธิในการร้องขอในการนำเนื้อหาข้อมูลออกจากมุมมองสาธารณะของเนื้อหาข้อมูลที่พวกเขาได้ส่งไปยังเว็บไซต์แอปพลิเคชันหรือบริการออนไลน์อื่น ๆ เท่านั้น แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาที่ได้เขียนเกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล²²⁹ กฎหมายดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นก้าวสำคัญในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของผู้เยาว์บนอินเทอร์เน็ตและนำไปสู่การคุ้มครองที่ดีขึ้นในอนาคต²³⁰

²²⁷ Susan Ross, **California Enacts “Right to be Forgotten” for Minors**, Retrieved September 20, 2017 from <https://www.dataprotectionreport.com/2015/01/california-enacts-right-to-be-forgotten-for-minor>

²²⁸ Robert Bolton, “The Right to be Forgotten: Forced Amnesia in a Technological Age,” **The John Marshall Journal of Information Technology and Privacy Law** 31 (2014): 139, Retrieved September 20, 2017 from <https://repository.jmls.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.co.th/&httpsredir=1&article=1757&context=jitpl>

²²⁹ Michael L. Rustad and Sanna Kuleuslea, “Reconceptualizing the right to be Forgotten to Enable Transatlantic Data Flow,” **Harvard Journal of Law and Technology** 28 (2015): 380.

²³⁰ E. Wesley Campbell, “But It’s Written in Pen: The Constitutionality of California’s Internet Eraser Law,” **Columbia Journal of Law and Social Problems** 48 (2015): 586.

กฎหมายดังกล่าวได้กระตุ้นให้ธุรกิจออนไลน์ตรวจสอบและอัปเดตหลักปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเว็บไซต์และข้อกำหนดแอปบนมือถือและประกาศเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้มั่นใจว่าสอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว²³¹

หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

ผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือกับผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) หรือรู้ว่าผู้เยาว์ใช้เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือของผู้ประกอบการ ต้องทำดังต่อไปนี้²³²

²³¹ Susan Ross, *op. cit.*

²³² Senate Bill No. 568 Privacy: Internet: minors. 22581.

(a) An operator of an Internet Web site, online service, online application, or mobile application directed to minors or an operator of an Internet Web site, online service, online application, or mobile application that has actual knowledge that a minor is using its Internet Web site, online service, online application, or mobile application shall do all of the following:

(1) Permit a minor who is a registered user of the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application to remove or, if the operator prefers, to request and obtain removal of, content or information posted on the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application by the user.

(2) Provide notice to a minor who is a registered user of the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application that the minor may remove or, if the operator prefers, request and obtain removal of, content or information posted on the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application by the registered user.

(3) Provide clear instructions to a minor who is a registered user of the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application on how the user may remove or, if the operator prefers, request and obtain the removal of content or information posted on the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application.

- 1) อนุญาตให้ผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งเป็นผู้เยาว์ให้เอาออกหรือร้องขอและได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์²³³ โดยผู้เยาว์ออกจากบริการออนไลน์
- 2) แจ้งให้ทราบถึงสิทธิเหล่านี้แก่ผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งเป็นผู้เยาว์
- 3) ให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับวิธีการเอาออกหรือขอให้นำเนื้อหาหรือข้อมูลออก และ
- 4) แจ้งให้ผู้เยาว์ทราบว่า การเอาเนื้อหาหรือข้อมูลออกอาจไม่สมบูรณ์หรือครบถ้วน

ในส่วนหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมของกฎหมายแคลิฟอร์เนียมีข้อดีที่น่าสนใจ ทั้งให้ผู้เยาว์ให้เอาออกข้อมูลด้วยตนเองหรือร้องขอและได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์ โดยผู้เยาว์ออกจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือทำได้ทั้งสองแบบ รวมทั้งมีการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิดังกล่าวและยังมีการให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับวิธีการเอาออกหรือขอให้นำเนื้อหาหรือข้อมูลออก ตลอดจนถึงผลการเอาเนื้อหาหรือข้อมูลออกอาจไม่สมบูรณ์หรือเอาข้อมูลดังกล่าวออกไม่ได้หมด ตรงนี้เป็นข้อดีอย่างมากที่จะทำให้ผู้เยาว์ได้รู้และตระหนักว่าตนมีสิทธิในการถูกลืมได้แค่ไหนตั้งแต่การเอาออกเองจนถึงการร้องขอเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือเอาออก และยังรู้ถึงผลของการเอาออกซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจไม่สามารถเอาออกได้ทั้งหมดทำให้ตระหนักในการโพสต์ข้อมูลของตนเองเพิ่มขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดคือเฉพาะข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาที่ได้เขียนเกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้เยาว์

ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

กฎหมายแคลิฟอร์เนียมีข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืม โดยผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือไม่จำเป็นต้องเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลของผู้เยาว์ ดังต่อไปนี้²³⁴

(4) Provide notice to a minor who is a registered user of the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application that the removal described under paragraph (1) does not ensure complete or comprehensive removal of the content or information posted on the operator's Internet Web site, online service, online application, or mobile application by the registered user.

²³³ Julie O'Neill and Patrick Bernhardt, **New California Privacy Law Revisions will Impact Website and Mobile App Operators with Users Under Age 18.**

²³⁴ Senate Bill No. 568 Privacy: Internet: minors.

22581.

- 1) กฎหมายของสหพันธรัฐหรือมลรัฐกำหนดให้ธุรกิจดังกล่าวเก็บรักษาข้อมูลไว้
 - 2) ข้อมูลถูกจัดเก็บหรือโพสต์โดยบุคคลที่สาม
 - 3) การให้บริการออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยชื่อ เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ที่เป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียนทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้
 - 4) ผู้เยาว์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่เหมาะสมเพื่อเอาออกหรือขอให้เอาออกซึ่งข้อมูลของผู้เยาว์ หรือ
 - 5) ผู้เยาว์ได้รับค่าตอบแทนหรือของตอบแทนอื่น ๆ ในการจัดหาเนื้อหาข้อมูล
- นอกจากนี้บริการออนไลน์ยังถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายหากบริการออนไลน์แสดงเนื้อหาหรือข้อมูลที่ได้รับจากผู้เยาว์ในลักษณะ “ไม่สามารถมองเห็นได้” ต่อผู้ใช้รายอื่นหรือต่อสาธารณะ หรือแม้ว่าการโพสต์ต้นฉบับโดยผู้ใช้ผู้เยาว์จะมองไม่เห็น แต่ก็ยังคงมองเห็นได้เนื่องจากบุคคลที่สามได้คัดลอกการโพสต์หรือโพสต์ซ้ำเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ โดย “โพสต์” หมายถึงเนื้อหาหรือ

(b) An operator or a third party is not required to erase or otherwise eliminate, or to enable erasure or elimination of, content or information in any of the following circumstances:

(1) Any other provision of federal or state law requires the operator or third party to maintain the content or information.

(2) The content or information was stored on or posted to the operator’s Internet Web site, online service, online application, or mobile application by a third party other than the minor, who is a registered user, including any content or information posted by the registered user that was stored, republished, or reposted by the third party.

(3) The operator anonymizes the content or information posted by the minor who is a registered user, so that the minor who is a registered user cannot be individually identified.

(4) The minor does not follow the instructions provided to the minor pursuant to paragraph (3) of subdivision (a) on how the registered user may request and obtain the removal of content or information posted on the operator’s Internet Web site, online service, online application, or mobile application by the registered user.

(5) The minor has received compensation or other consideration for providing the content.

ข้อมูล que ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้นอกเหนือจากผู้ใช้ว่าที่โพสต์เนื้อหาหรือข้อมูล ไม่ว่าผู้จะเป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียนหรือไม่ก็ตามของเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่มีการโพสต์เนื้อหาหรือข้อมูลดังกล่าว²³⁵

ทั้งนี้ เหตุผลที่มีข้อยกเว้นดังกล่าวถูกส่งผ่านออกมาเป็นกฎหมายดังกล่าว คือการหลีกเลี่ยงเกี่ยวกับเสรีภาพในการพูดหรือกฎหมายของสหพันธรัฐ ซึ่งจะกลายเป็นอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย²³⁶ โดยข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าวทำให้มีข้อจำกัดในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่หลากหลาย ตั้งแต่หากกฎหมายของสหพันธรัฐหรือมลรัฐกำหนดให้ธุรกิจดังกล่าวเก็บรักษาข้อมูลไว้ก็จะไม่สามารถเอาข้อมูลออกได้ หรือกรณีข้อมูลถูกจัดเก็บหรือโพสต์โดยบุคคลที่สามโดยอาจให้ทำซ้ำข้อมูลของผู้เยาว์ที่ต้องการเอาออกไปโพสต์เผยแพร่ต่อแต่ก็ไม่สามารถขอให้เอาข้อมูลออกเพราะเข้าข้อยกเว้นซึ่งอาจส่งผลเสียต่อผู้เยาว์ได้ การให้บริการออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยชื่อ เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ที่เป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียนทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้ตรงนี้เนื่องจากเป็นผู้เยาว์ที่เป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียนทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้ตรงนี้เป็นข้อยกเว้นที่เป็นจุดอ่อนที่ไม่ต้องเอาข้อมูลออกเนื่องจากข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี หรือผู้เยาว์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่เหมาะสมเพื่อเอาออกหรือ

²³⁵ Senate Bill No. 568 Privacy: Internet: minors.

22581.

(d) An operator shall be deemed compliant with this section if:

(1) It renders the content or information posted by the minor user no longer visible to other users of the service and the public even if the content or information remains on the operator's servers in some form.

(2) Despite making the original posting by the minor user invisible, it remains visible because a third party has copied the posting or reposted the content or information posted by the minor.

(e) This section shall not be construed to require an operator of an Internet Web site, online service, online application, or mobile application to collect age information about users.

(f) "Posted" means content or information that can be accessed by a user in addition to the minor who posted the content or information, whether the user is a registered user or not, of the Internet Web site, online service, online application, or mobile application where the content or information is posted.

²³⁶ Robert Bolton, *op. cit.*, p. 139.

ขอให้เอาออกซึ่งข้อมูลของผู้เยาว์ในกรณีนี้หากผู้เยาว์อาจไม่เชี่ยวชาญหรือไม่เข้าใจโดยไม่ตั้งใจไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำแต่กลายเป็นข้อยกเว้นที่ไม่สามารถนำข้อมูลออกได้ รวมถึงกรณีผู้เยาว์ได้รับค่าตอบแทนหรือของตอบแทนอื่น ๆ ในการจัดหาเนื้อหาข้อมูล ซึ่งกรณีนี้เนื่องจากผู้เยาว์ยังอายุน้อยยังไม่มีวุฒิภาวะมากพออาจไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลดังกล่าวแม้จะได้รับค่าตอบแทนทำให้กลายเป็นข้อยกเว้นไม่สามารถนำข้อมูลออกได้

นอกจากนี้ บริการออนไลน์ยังถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายหากบริการออนไลน์แสดงเนื้อหาหรือข้อมูลที่ได้รับจากผู้เยาว์ในลักษณะ “ไม่สามารถมองเห็นได้” ต่อผู้ใช้รายอื่นหรือต่อสาธารณะ ซึ่งกรณีดังกล่าวถือได้ว่ามีความเหมาะสมแล้วหาข้อมูลดังกล่าวของผู้เยาว์ที่ต้องการเอาออกไม่สามารถมองเห็นได้ย่อมไม่ส่งผลเสียต่อผู้เยาว์แม้ว่าจะไม่สามารถเอาข้อมูลออกได้ หรือกรณีแม้ว่าจะเป็นการโพสต์ต้นฉบับโดยผู้ใช้ผู้เยาว์จะมองไม่เห็น แต่ก็ยังคงมองเห็นได้เนื่องจากบุคคลที่สามได้คัดลอกการโพสต์หรือโพสต์ซ้ำเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ ในกรณีดังกล่าวแม้จะเป็นข้อยกเว้นแต่ยังมีช่องโหว่ที่ข้อมูลของผู้เยาว์ยังคงมองเห็นได้ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เยาว์ได้

ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

กฎหมายแคลิฟอร์เนียในบทที่ 22.1 ไม่ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของบริการออนไลน์ทั้งในทางแพ่ง อาญา หรือปกครอง กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายทำให้กลายเป็นช่องโหว่ทางกฎหมาย หากบริการออนไลน์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว

องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ไม่มีคณะกรรมการหรือหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายแคลิฟอร์เนียโดยเฉพาะ

3.2 ความเป็นมา หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในประเทศไทย

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยมีวิวัฒนาการที่ไม่ยาวนานนัก โดยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับเดียวแต่กระจัดกระจายอยู่ตามกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ โดยก่อนปี พ.ศ. 2540 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะดำเนินการคุ้มครองภายใต้กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายต่อข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในขอบเขตการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา แต่ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาประเทศไทยได้มีจุดเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ โดยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 บัญญัติคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิที่จะรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

พ.ศ. 2540 โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวถือว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกในประเทศไทยที่มีการให้ค่านิยามของข้อมูลส่วนบุคคลและกล่าวถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐอย่างชัดเจนแต่ไม่ได้รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของเอกชน และหลังจากนั้นได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งได้บัญญัติถึงในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเอาไว้เช่นกัน จากสภาพการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในไทยจากกฎหมายที่มีอยู่มีช่องว่างในการบังคับใช้ที่ไม่ครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ในภาคเอกชนและเป็นกฎหมายเฉพาะที่กระจัดกระจายและไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมโดยเฉพาะกรณีเสิร์ชเอนจินที่ชัดเจน ทำให้ต่อมาได้มีการร่างกฎหมายซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้นคือร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และจนกระทั่งออกมาเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในส่วนนี้จะแบ่งการศึกษาออกเป็นสองส่วนคือ ความเป็นมา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยก่อน พ.ศ. 2540 และหลัง พ.ศ. 2540

3.2.1 ความเป็นมา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยก่อน พ.ศ. 2540

ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้โดยเฉพาะ จะดำเนินการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายต่อข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในขอบเขตการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา

3.2.1.1 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างเอกชนในส่วนของการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีที่มีนิติสัมพันธ์เกิดขึ้นโดยนิติกรรม และกรณีที่นิติสัมพันธ์เกิดขึ้นโดยนิติเหตุ

กรณีที่นิติสัมพันธ์เกิดขึ้นโดยนิติกรรมนั้น ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้ให้บริการ โดยทั้งสองฝ่ายได้แสดงเจตนาเข้าทำนิติกรรมในการเสนอให้บริการและตอบรับการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ จึงก่อให้เกิดสัญญาซึ่งมีลักษณะเป็นการให้บริการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในเครือข่ายขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หลักกฎหมายที่นำมาปรับใช้เกี่ยวกับเรื่องนี้คือหลักนิติกรรมสัญญา²³⁷

²³⁷ นรินทร์ จุ่มศรี, *เรื่องเดิม*, หน้า 112.

กรณีที่มีนิติสัมพันธ์เกิดขึ้นโดยนิติเหตุ หลักกฎหมายที่นำมาปรับใช้ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่หลักกฎหมายละเมิดแก่สิทธิของผู้อื่น อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด ดังนี้

มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น²³⁸

โดยในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้วางหลักทั่วไปในความผิดว่าด้วยละเมิด แปลว่า

- 1) มีการกระทำผิดกฎหมาย
- 2) โดยความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ
- 3) มีความเสียหายแก่สิทธิที่กฎหมายได้บัญญัติไว้
- 4) ความเสียหายเป็นผลมาจากการกระทำของผู้ทำละเมิด

ในมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายนี้ถือเป็นหลักทั่วไปในความรับผิดทางละเมิด การก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิของบุคคลที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ได้แก่ สิทธิในชีวิตร่างกาย อนามัยสิทธิในเสรีภาพทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดในการตีความสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดมีความเห็นออกเป็น 2 แนวทางคือแนวทางที่หนึ่ง สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้รับความคุ้มครองนั้น รวมถึงความเสียหายอื่น ๆ ที่เกิดจากการกระทำในลักษณะที่ฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดีและแนวทางที่สอง เป็นการตีความอย่างแคบว่าสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งความหมายเฉพาะ “สิทธิเด็ดขาด” เท่านั้น²³⁹ ซึ่งแนวโน้มการตีความของนักกฎหมายในปัจจุบันได้เห็นตามการตีความอย่างกว้างเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดในมาตรานี้หมายถึงสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว²⁴⁰

การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่บุคคลหนึ่งได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อจะเป็นละเมิดและทำให้ผู้ก่อความเสียหายต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่นั้น สาระสำคัญจะต้องพิจารณาด้วยว่าการกระทำดังกล่าวก่อความเสียหายหรือไม่ ความมุ่งหมายของมาตรา 420 ที่กำหนดให้ผู้ก่อความเสียหายต้องรับผิดชอบ คือ เยียวยาผู้เสียหายให้อยู่ในสถานะเสมือนความเสียหายไม่ได้เกิดขึ้นก็ไม่มี การเยียวยาความเสียหายจะมีได้เมื่อมี “ความเสียหาย” เท่านั้น ซึ่งอาจเป็น

²³⁸ มาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

²³⁹ นพรัตน์ สนันพานิชกุล, สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งตามบทบัญญัติมาตรา 420 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 2.

²⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 60.

ความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเป็นความเสียหายที่กระทบประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของผู้เสียหาย ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้ หรืออาจเป็นความเสียหายทางจิตใจ อันเป็นความเสียหายที่ไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ เป็นความเสียหายที่เป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ถึงความมีอยู่ของความเสียหายดังกล่าว และเนื่องจากเป็นความเสียหายที่ไม่เป็นรูปธรรม กฎหมายจึงให้เฉพาะบางกรณีที่ต้องให้เท่านั้น²⁴¹

3.2.1.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญา

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายอาญาปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา ใน 2 หมวด คือ หมวด 2 ความผิดฐานเปิดเผยความลับและหมวด 3 ความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยในหมวด 2 ว่าด้วยความผิดฐานเปิดเผยความลับจะปรากฏในมาตรา 322 และมาตรา 323 ที่ได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 322 ผู้ใดเปิดเผยหรือเอาจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารใด ๆ ซึ่งปิดผนึกของผู้อื่นไป เพื่อล่วงรู้ข้อความก็ดี เพื่อนำข้อความในจดหมาย โทรเลขหรือเอกสารเช่นนั้นออกเปิดเผยก็ดี ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁴²

มาตรา 323 ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นโดยเหตุที่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ เกสซ์กร คนจำหน่ายยา นางผดุงครรภ์ ผู้พยาบาล นักบวช หมอความ ทนายความ หรือผู้สอบบัญชีหรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วยในการประกอบอาชีพนั้นแล้วเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษาอบรมในอาชีพดังกล่าวในวรรคแรก เปิดเผยความลับของผู้อื่น อันตนได้ล่วงรู้หรือได้มาในการศึกษาอบรมนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน²⁴³

กรณีความรับผิดทางอาญาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของบุคคลอื่นมักจะเกิดขึ้นบ่อยกับลักษณะงานของผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งในทางปฏิบัติข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะได้มาจากการเปิดเผยข้อมูลของเจ้าของข้อมูลเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ในวิชาชีพนั้น เช่น เพื่อประโยชน์ในทางการรักษาทางการแพทย์ แต่เนื่องจากการนำข้อมูลซึ่งรู้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพของตนไปเปิดเผย

²⁴¹ ศันสน์ โสทธิพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลามกมิดใจ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2552), หน้า 78-79.

²⁴² มาตรา 322 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

²⁴³ มาตรา 323 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ต่อบุคคลภายนอกโดยที่เจ้าของข้อมูลไม่อนุญาตเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมาตรา 323 ซึ่งประสงค์เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ให้อุบัติกระทำโดยมิชอบนั้นเองแต่จุดบกพร่องที่อาจทำให้ไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำในมาตรานี้คือถ้าเป็นการเปิดเผยด้วยความยินยอมของเจ้าของข้อมูลแล้วการกระทำนั้นไม่ผิดตามมาตรานี้²⁴⁴ แม้ว่าการเปิดเผยดังกล่าวจะก่อให้เกิดความเสียหายในเวลาต่อมาก็ตาม²⁴⁵

ความผิดฐานเปิดเผยจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 322 คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ไม่ใช่ความลับโดยตรง แต่เป็น “สิทธิส่วนตัวของบุคคล” มนุษย์ทุกคนมีความลับเป็นส่วนตัว และสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นส่วนตัวของมนุษย์ คือจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารส่วนตัว ความผิดฐานนี้เป็น “ความผิดที่ก่ออันตราย” เพราะการกระทำอาจกระทบสิทธิส่วนตัวของบุคคลได้ โดยอาจมีความลับอยู่ในจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารนั้น²⁴⁶

การกระทำตามมาตรา 322 นี้ อาจเป็นการเปิดเผยโดยไม่มีการเอาจดหมายหรือเอกสารดังกล่าวไป หรือเป็นการเอาเอกสารดังกล่าวไปโดยยังไม่มีการเปิดผนึก หรือมีทั้งการเอาไป และมีการเปิดผนึกด้วยก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเปิดผนึกหรือมีการเอาจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารใด ๆ ไปแล้ว แม้จะยังไม่มีการล่วงรู้ข้อความ นำข้อความเช่นว่านั้นออกเปิดเผย ก็เป็นความผิดสำเร็จแล้วถ้าการกระทำนั้นน่าจะเกิดความเสียหาย²⁴⁷

“ความลับ”²⁴⁸ หมายถึง ข้อความที่ผู้มีประโยชน์ได้เสียประสงค์จะปกปิด โดยยอมให้รู้ภายในบุคคลอันจำกัด “ความลับ” ประกอบด้วยสาระ 3 ประการ คือ

- 1) ความไม่ค่อยรู้กันของข้อเท็จจริง
- 2) เจตจำนงของเจ้าของข้อเท็จจริงที่จะเก็บข้อเท็จจริงนั้นไว้เป็นความลับ

และ

²⁴⁴ กิตติพันธ์ เกียรติสุนทร, **มาตรการทางอาญาในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 34.

²⁴⁵ นคร เสรีรักษ์, **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย**, หน้า 246-247.

²⁴⁶ คณิต ฌ นคร, **กฎหมายอาญาภาคความผิด**, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2553), หน้า 283.

²⁴⁷ ไกรฤกษ์ เกษมสันต์, **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด มาตรา 288 ถึง 366**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมการศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553), หน้า 166.

²⁴⁸ คณิต ฌ นคร, **เรื่องเดิม**, หน้า 282.

3) การเก็บข้อเท็จจริงนั้นไว้เป็นความลับเป็นผลประโยชน์ของเจ้าของข้อเท็จจริงนั้น

ความลับที่ได้มานั้นจะต้องเป็นความลับที่ได้ล่วงรู้หรือได้มาในขณะที่บุคคลดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 323 มีหน้าที่นั้นอยู่ และขยายความไปถึงผู้ช่วยของบุคคลเหล่านั้นด้วย หากผู้เปิดเผยไม่ได้ประกอบวิชาชีพ ผู้ช่วยในการประกอบวิชาชีพหรือผู้รับการศึกษาอบรมในอาชีพที่กล่าวมา บุคคลที่ถูกเปิดเผย “ความลับ” ก็จะไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 323 เช่น ผู้เปิดเผยเป็นผู้จัดการธนาคาร หรือเป็นพนักงานของบริษัทประกันภัย เป็นต้น²⁴⁹

ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้ระบบกฎหมายไทยแบบดั้งเดิมในอดีต เป็นการดำเนินการในลักษณะตามกรอบการคุ้มครองภายใต้กฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งถือว่าได้รับการพิจารณาอยู่ในขอบเขตการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่ง และประมวลกฎหมายอาญาถือเป็นกฎหมายพื้นฐาน ที่ให้ความคุ้มครองแก่การละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลโดยการเปิดเผยความลับหรือเผยแพร่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงของบุคคลใด ๆ อันทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ว่าในทางใดทางหนึ่งอย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว ดังนี้²⁵⁰

1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว (รวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคล)เช่นเดียวกับสิทธิทั่วไปอื่น ๆ เช่น สิทธิในทรัพย์สิน ร่างกาย อนามัย ฯลฯ โดยไม่ได้มุ่งคุ้มครองเฉพาะเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ทั้ง ๆ ที่สาระสำคัญแห่งสิทธิอย่างอื่นกับข้อมูลส่วนบุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกันแต่บุคคลจะได้รับการคุ้มครองสิทธิไม่ว่าชนิดใดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญาเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้วเท่านั้น มาตรการของกฎหมายจึงเป็นการ “เยียวยา” ความเสียหายมากกว่าการ “ป้องกัน” ซึ่งจะขัดแย้งกับหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรฐานกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสากล ที่มุ่งจะให้การคุ้มครองในลักษณะ “ป้องกัน” ตามแนวคิดที่ว่า “การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหลักทั่วไป การเปิดเผยเป็นข้อยกเว้นเฉพาะเมื่อได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น”

²⁴⁹ สุวลักษณ์ ชันธิ์ปริกษา, การคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี RFID (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), หน้า 131.

²⁵⁰ จันทจิรา เอี่ยมมยุรา, “การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย,” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 34 (ธันวาคม 2547): 639-640.

2) นอกจากนี้ กฎหมายทั้งสองฉบับยังผลักภาระการพิสูจน์ไปให้แก่ผู้เสียหาย เว้นแต่จะได้มีบทกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หรือบัญญัติคุ้มครองสิทธิเป็นการเฉพาะ (ดังเช่นพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ) ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่ผู้ถูกกล่าวหา

3) กฎหมายทั้งสองฉบับบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรการที่จำเป็นและเฉพาะเจาะจงเพื่อให้หลักประกันในเรื่องนี้ได้อย่างเพียงพอตามหลักสากลกล่าวคือ เหมาะสมตรงกับลักษณะธรรมชาติของสิทธิกฎหมายมุ่งจะคุ้มครอง

ดังนั้น กฎหมายไทยก่อนปี พ.ศ. 2540 ในส่วนของการคุ้มครองข้อมูลยังไม่เป็นระบบและไม่มีหลักเกณฑ์ที่ทำให้หลักประกันแก่ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะถึงแม้จะมีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญาคู่คุ้มครองในเรื่องกระทำละเมิดเปิดเผยความลับ ก็ยังไม่เพียงพอที่จะให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงมาตรการในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญาเป็นมาตรการเยียวยา เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นโดยปรากฏเป็นคดีแพ่งและอาญาที่พิจารณาคดีโดยศาลซึ่งเป็นการปกป้องสิทธิของเอกชนแต่ละคนเป็นส่วนตัว²⁵¹ มากกว่าที่จะเป็นมาตรการป้องกันและนอกจากนี้มาตรการเหล่านี้ก็ไม่ใช่มาตรการเฉพาะที่ออกแบบขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลแต่เป็นบทบัญญัติที่เริ่มคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทั่ว ๆ ไปเท่านั้น²⁵²

3.2.2 ความเป็นมา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2540

จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระบบกฎหมายไทยนั้นเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 โดยมีเหตุการณ์ทางกฎหมายที่สำคัญเกิดขึ้นจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในเดือนกันยายน 2540 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 16 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 โดยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ถือเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นทางการและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่มีบทบัญญัติครอบคลุมสิทธิความเป็นส่วนตัวคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิที่จะรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างครบถ้วนและมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ของไทยและหลังจากนั้นก็มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

²⁵¹ นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย, หน้า 239.

²⁵² จันทจิรา เอี่ยมมยุรา, การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย, หน้า 651.

และ 2560 บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมา รวมถึงความสำคัญของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในไทยและระหว่างประเทศรวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้มีการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นเพื่อใช้คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนชาวไทย

3.2.2.1 ความเป็นมา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ก่อนมีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ถือเป็นรัฐธรรมนูญที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาฉบับหนึ่ง โดยสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้นรวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงกล่าวได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง

ในส่วนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยได้บัญญัติว่าบุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดซึ่งได้รับรองสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานการละเมิดดังกล่าวจะกระทำมิได้เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

ทั้งนี้ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในส่วนของสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คือ

มาตรา 34 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะ ในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในเวลาต่อมาได้มีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2540 โดยหลักการสำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือการรับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยถือว่าข้อมูลส่วนใหญ่จะต้องสามารถเปิดเผยต่อสาธารณะโดยมีข้อยกเว้นเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย แต่ประชาชนก็ยังมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ เพื่อให้มีการทบทวนคำสั่งดังกล่าวได้

เมื่อกฎหมายรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา การจัดสถานที่และข้อมูลเอาไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร การจัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตามที่มีการร้องขอและจัดระบบข้อมูลส่วนบุคคล

สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญในฐานะเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาความคิดเห็นและเป็นหลักประกันให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น (มาตรา 39 แห่งรัฐธรรมนูญ) เป็นไปได้จริง

ทั้งนี้ สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นก็เพราะการแสดงความคิดเห็นจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการคิดอ่านได้ด้วยตัวเองเสียก่อน การจะมีความคิดอ่านและมีคามเห็นของตนเองได้จำเป็นต้องมีหลักประกันโอกาสที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางเพียงพอจากแหล่งข้อมูลทั้งหลาย การคิด การตกลงใจในความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่งของเอกชน หรือของหมู่คณะล้วนต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารประกอบการพิจารณาทั้งสิ้น และที่ว่าสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นหลักประกันให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นไปได้อย่างนั้นก็เพราะการแสดงความคิดเห็นย่อมมุ่งต่อการรับรู้ของผู้อื่น หากไม่มีหลักประกันการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแล้วข้อมูลที่เผยแพร่อาจไม่ถึงมือผู้รับ และการเผยแพร่ก็ย่อมเสียเปล่าไป ไม่อาจเกิดผลตามความมุ่งหมายได้เลย

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะนี้จัดเป็นหลักการรับรองสิทธิเสรีภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ซึ่งย่อมมีความอยากรู้อยากเห็นเป็นพื้นฐานการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญให้บุคคลทั้งหลายสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และยังเป็นรากฐานสำคัญของหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งเคารพความเห็นของฝ่ายเสียงข้างมากซึ่งย่อมด้วยอาศัยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้มาประกอบการใช้เหตุผลในการตกลงทางการเมืองด้วยตนเอง

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในบรรดาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ในประเทศไทยกล่าวได้ว่ามีเพียงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับเดียวใน

ประเทศไทยขณะนั้นที่ได้ให้คำนิยามของ “ข้อมูลส่วนบุคคล” และได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การจัดระบบข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐเอาไว้ด้วย โดยในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง “ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่ายและให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย”

ในเวลาต่อมาได้มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

มาตรา 35 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

จากบทบัญญัติมาตรา 35 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ทำให้พิจารณาได้ว่ารัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้โดยชัดแจ้ง ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์สาธารณะและการกระทำเพื่อให้รู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกันจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเท่านั้น

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของไทยโดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 โดยเป็นรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุดที่ยังคงให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเหมือนดังเช่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว โดยหลักการจำกัดสิทธิของบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะก็ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 32 เช่นเดียวกัน โดยการกระทำอันเป็นการละเมิดหรือ

กระทบต่อสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงพอที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งบัญญัติคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่เป็นการกำหนดการคุ้มครองในลักษณะกว้าง ๆ ทำให้ยังไม่สามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างแท้จริง จนมีการจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะและผ่านกระบวนการร่างแก้ไขมาหลายฉบับจนกระทั่งปัจจุบันได้มีการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ออกมาบังคับใช้ได้สำเร็จ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องสภาพการณ์ปัจจุบันและกฎหมายนานาประเทศ ซึ่งเป็นผลสำเร็จหลังจากที่มีการพยายามจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาหลายฉบับเป็นระยะเวลายาวนาน

3.2.2.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นความพยายามในการสร้างกฎหมายกลางเพื่อวางหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ครอบคลุมถึงเอกชนและสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยริเริ่มความพยายามในการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 และมีร่างโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ออกมาและผ่านการแก้ไขมาหลายฉบับ จนกระทั่งสำเร็จออกมาเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2562

1) แนวคิดในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 โดยการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีเอเชีย (Asia Institute of Technology: AIT) ไปยังมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติหรือเนคเทค (National Electronics and Computer Technology Center: NECTEC) ได้ทำการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ข้างต้นกับสถาบันและมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทย 6 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เข้าด้วยกันเรียกว่า “เครือข่ายไทยสาร” ซึ่งเป็นการใช้งานสำหรับการพัฒนาด้านการศึกษาและการวิจัย

ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 การให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ในประเทศไทยได้เริ่มต้นขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อรัฐวิสาหกิจ 3 แห่งได้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

(สวทช.) ได้ร่วมมือกันจัดตั้งบริษัทอินเทอร์เน็ตประเทศไทยจำกัด (มหาชน) (Internet Thailand Company Limited: INET) ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์รายแรกของประเทศไทย²⁵³

ในประเทศไทยแม้จะมีกฎหมายหลายฉบับที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่ก็ทำได้ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในทุกกรณีไม่ เพราะกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในปัจจุบันเป็นการให้ความคุ้มครอง เฉพาะเรื่อง เฉพาะกรณีไป ไม่มีบทบัญญัติทั่วไปในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เท่านั้นไม่ได้ให้ความคุ้มครองถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในการครอบครองของเอกชน หรือพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 ซึ่งแม้จะเป็นกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการครอบครองของเอกชนแต่ก็ให้ความคุ้มครองเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในการครอบครองของสถาบันการเงินเท่านั้น

ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในการครอบครองของภาคเอกชนในส่วนตัวหรือที่อยู่ในการครอบครองของรัฐวิสาหกิจที่มุ่งแสวงหากำไรอื่น ๆ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า หรือผู้บริโภคที่ซื้อสินค้า หรือบริการที่ถูกจัดโดยผู้ขายหรือผู้ให้บริการ ที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ฯลฯ ซึ่งหากการจัดเก็บและนำข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของผู้ขายหรือผู้ให้บริการนั้น ๆ ด้วยความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ได้สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่นก็ยังชอบที่จะกระทำได้ แต่ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันหาไม่ได้เป็นเช่นนั้น ข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกจัดเก็บโดยชอบ หรือได้รับความยินยอมของเจ้าของข้อมูลและที่จัดเก็บโดยไม่ชอบ หรือปราศจากจากความยินยอมของเจ้าของข้อมูลจำนวนมากถูกนำมาใช้ประโยชน์ในทางที่เป็นที่เสื่อมเสียแก่เจ้าของข้อมูลกรณีที่เกิดขึ้นมาก ได้แก่ การที่ผู้ขายหรือผู้ให้บริการส่งจดหมายสแปมหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ขยะ เพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการให้กับบุคคลเจ้าของข้อมูล และชื่อที่อยู่ของบุคคลดังกล่าว โดยที่เจ้าของข้อมูลนั้นไม่เคยมีการให้ข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับการเงินของตนและผู้ขายหรือผู้ให้บริการนั้น หรือได้มีร้องขอให้มีการส่งจดหมายดังกล่าวแต่ประการใด²⁵⁴

ปัญหาดังกล่าวจึงนำมาสู่ความพยายามในเชิงรูปธรรมในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยการดำเนินการร่างกฎหมายขึ้นในประเทศไทยเมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2541 เห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยี

²⁵³ สราวุธ ปิตียาศักดิ์, *เรื่องเดิม*, หน้า 9-10.

²⁵⁴ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 239-240.

สารสนเทศที่กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเสนอ และร่างกฎหมายฉบับหนึ่งในโครงการพัฒนากฎหมายได้แก่ “ร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” ซึ่งเป็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่ในการครอบครองเอกชน

โครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ดำเนินการโดยเนคเทค นั้น ประกอบไปด้วยการศึกษาและยกร่างกฎหมายหลักจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อมาได้มีการรวมเป็นฉบับเดียวภายใต้ชื่อว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 3 เมษายน พ.ศ. 2545 ที่ผ่านมา) กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์พ.ศ. ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2546) กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานของโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาและยกร่างกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศทั้ง 6 ฉบับ ข้างต้น คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมา 6 คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” อันประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายสาขา เช่น จากสาขานิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาการคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดนมีศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศิริ พิทักษ์ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ ในการศึกษาและพิจารณาขอร่างกฎหมาย จนกระทั่งได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ขึ้น

ในการศึกษาและยกร่างของคณะอนุกรรมการฯ และคณะทำงานฯ นั้น ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติจะยกร่างแล้วเสร็จ ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการยกร่างสองครั้ง โดนในครั้งแรกได้ยกร่างขึ้นตามแนวทาง ระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the Protection of Individuals with Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement to Such Data ของสหภาพยุโรป โดยเน้นที่ประเทศอิตาลีเป็นประเทศหลัก รวมทั้งของประเทศอื่น ๆ ในภาคพื้นยุโรปด้วยเนื่องจาก

ประเทศอิตาลีเป็นประเทศที่มีระบบกฎหมายเช่นเดียวกับประเทศไทย ประกอบกับประเทศในภาคพื้นยุโรปมีพัฒนาการเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้วในระดับหนึ่ง²⁵⁵

อย่างไรก็ตาม โดยผลของการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรมตามนโยบายของรัฐบาลได้มีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ขึ้นโดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งภายใต้พระราชบัญญัตินี้ได้มีการจัดการตั้งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ รวมถึงการพัฒนากฎหมายด้วย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการดังกล่าว ในวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2540 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ชื่อใหม่) จึงนำส่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ไปยังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อดำเนินการนำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

ภายหลังจากที่ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้นำส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแล้ว เนคเทคได้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาประเด็นปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศเพิ่มเติม และปรับปรุงพระราชบัญญัติในนัยสำคัญบางประเด็นให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยคณะทำงานฯ ได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร และปลัดกระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสารเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 เพื่อรายงานสถานภาพพัฒนากฎหมายและรับทราบนโยบายในการปรับร่างพระราชบัญญัติในบางประการ ก่อนที่จะได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีการปรับแก้มายังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อนนำเสนอเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติตามลำดับต่อไป โดยผลจากการเข้าพบและการศึกษากฎหมายต่างประเทศเพิ่มเติม ทำให้มีการพิจารณาทบทวนหลักการตามร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับแนวทางระหว่างประเทศและแนวปฏิบัติของภาคเอกชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาประเด็นขอบเขตกฎหมาย หลักเกณฑ์การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลคณะกรรมการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และบทกำหนดลงโทษ เป็นต้น²⁵⁶ โดยต่อมาได้มีร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. (ฉบับคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2558) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. (ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วเมื่อกรกฎาคม 2558) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. (ฉบับคณะรัฐมนตรีรับหลักการเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2561) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

²⁵⁵ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน, *เรื่องเดิม*, หน้า 11-12.

²⁵⁶ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 12-15.

บุคคล พ.ศ. (ฉบับคณะรัฐมนตรีรับฟังความคิดเห็นเมื่อกันยายน 2561) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. (ฉบับเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วาระหนึ่ง) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. (ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบ กุมภาพันธ์ 2562)²⁵⁷ จากร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ หลายฉบับเป็นเวลา 20 กว่าปีจนประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ออกมาสำเร็จในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562

ทั้งนี้ สำหรับประเทศที่มีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยการตราเป็นกฎหมายนั้น อาจแบ่งกฎหมายได้เป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ ได้แก่²⁵⁸

(1) ระบบที่บัญญัติเป็นกฎหมายกลางและประมวลเอาหลักกฎหมายและหลักเกณฑ์วิธีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในกฎหมายฉบับเดียว (Comprehensive and Coded Law)

ระบบกฎหมายชนิดนี้จะรวบรวมทั้งหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียว โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นกฎหมายกลางและเป็นประมวลกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในทุกเรื่อง ทุกกิจกรรม ครอบคลุมการประมวลข้อมูลส่วนบุคคลทั้งการกระทำโดยหน่วยงานของรัฐ ของภาคธุรกิจและภาคเอกชน ตัวอย่างของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายนี้ ได้แก่ ประเทศในภาคพื้นยุโรป เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน เป็นต้น

กฎหมายกลางเป็นการให้หลักประกันขั้นต่ำสุดแก่การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น หากมีกฎหมายเฉพาะใดคือหน่วยงานใดกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการที่ให้หลักประกันแก่ข้อมูลส่วนบุคคลได้มากกว่า ย่อมสามารถบังคับใช้กฎหมายฉบับนั้นแทนกฎหมายกลางได้ อย่างไรก็ดี หากกฎหมายเฉพาะเรื่องดังกล่าวให้หลักประกันที่น้อยกว่ากฎหมายกลาง ย่อมต้องบังคับใช้กฎหมายกลางแทน

โดยทั่วไปกฎหมายการจัดเนื้อหาครบกำหนดการที่จำเป็นและอย่างเพียงพอเพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนได้แก่ (1) หลักสารบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (2) องค์การหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลประมวลข้อมูลและ/หรือทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และ (3) การกำหนดให้หน่วยงานที่ทำ

²⁵⁷ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), **ร่างกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.** (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).

²⁵⁸ จันทจิรา เอี่ยมมยุรา, “แนวคิดและหลักการร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย,” **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์** 34 (ธันวาคม 2547): 657-659.

หน้าที่ประมวลข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ ต้องแต่งตั้งนายทะเบียนเป็นผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะ

(2) ระบบที่รับรองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่อง ๆ ไปจะบัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นรายฉบับ (Sectoral Law or Ad Hoc Law)

ลักษณะของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะเรื่อง คือการบัญญัติหลักการกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละเรื่องเป็นการเฉพาะ เช่นที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกิจการเช่าวิดีโอ ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ข้อมูลสุขภาพ เป็นต้น

เหตุผลสำคัญของการที่ประเทศสหรัฐอเมริกายังคงใช้ระบบ Sectoral law เพราะต้องการให้กฎหมายเฉพาะเรื่องสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วเหมาะสม ซึ่งเนื้อหาแต่ละเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วไม่เท่ากัน นอกจากนี้บางประเทศยังต้องการให้กฎหมายเฉพาะเป็นแหล่งที่ขยายความหรือให้รายละเอียดเป็นพิเศษในเรื่องนั้น ๆ นอกจากกฎหมายกลาง

โดยหลักการเดียวกันนี้ การประมวลข้อมูลส่วนบุคคลโดยหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเฉพาะเรื่อง (Sectoral Law) และยกเว้นจากกฎหมายกลางด้วยเช่นกัน

จึงอาจสรุปได้ว่าประเทศไทยใช้ระบบกฎหมายแบบผสมคือใช้ระบบกฎหมายเฉพาะในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้แล้ว และใช้กฎหมายกลางในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล²⁵⁹

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act: PDPA) ที่ใช้เวลายาวนานนับ 20 กว่าปีผ่านร่างกฎหมายมาหลายฉบับจนสำเร็จออกมาในปี พ.ศ. 2562 นั้นสาเหตุหลักส่วนหนึ่งที่ประเทศไทยต้องมีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ออกมาเนื่องจากสหภาพยุโรปได้ออกกฎระเบียบของสภาและคณะมนตรียุโรปว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลในเรื่องการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและการเคลื่อนไหวอย่างเสรีซึ่งข้อมูลดังกล่าว หรือ ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (Regulation (EU) 2016/679 of The European Parliament and of The Council of 27 April 2016 on the Protection of Natural Persons with Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of Such Data, and Repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)) เป็นกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล บังคับใช้เมื่อ 25

²⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 659.

พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งนอกจากมีผลบังคับใช้แก่การส่งข้อมูลภายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปแล้ว ผู้ประกอบการในไทยที่ต้องติดต่อ รับส่งข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (Cross-Border Data Transfer Issues) ก็ต้องมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับข้อบังคับดังกล่าวของสหภาพยุโรปด้วย ด้วยความน่าเชื่อถือในมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ และการทำธุรกิจระหว่างประเทศ หากประเทศไทยไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ย่อมทำให้เสียโอกาสและความเชื่อมั่นจากกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป และอาจรวมไปถึงประชาคมโลกที่กำลังให้ความสำคัญเรื่อง การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล Data Protection เพราะมีเหตุการณ์ใหญ่ ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้เฟซบุ๊กหลายล้านบัญชี เป็นต้น²⁶⁰

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว จึงมีความคล้ายคลึงในหลายประเด็นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของหน้าที่ และความรับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับตามกฎหมายทั้งสองนั้นเหมือนกันทั้งหมด เช่น สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิขอลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ซึ่งคล้ายคลึงกับสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ของข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว เป็นต้น นอกจากนี้ การส่ง หรือโอนข้อมูลไปยังต่างประเทศยังมีความคล้ายคลึงกัน โดยในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 นั้น องค์กรจะสามารถส่ง หรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลได้ เมื่อประเทศนั้น ๆ ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการกระทำภายใต้สัญญา เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ หรือเพื่อดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะในตนเองเดียวกัน²⁶¹ ข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว ที่ได้เริ่มถูกบังคับใช้ไปแล้วก่อนหน้านี้มีความชัดเจนในเชิง

²⁶⁰ ACInfortec, **สรุปใจความสำคัญของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่ผู้ประกอบการควรรู้**, ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.acinfotec.com/data-protection-law-2562/>

²⁶¹ ACInfortec, **ความสัมพันธ์ระหว่าง พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 GDPR และ ISO 27701**, ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.acinfotec.com/article-pdpa-gdpr-iso27701/>

ปฏิบัติ รวมถึงมีกรณีศึกษาเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งแตกต่างกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่เพิ่งบังคับใช้แค่บางส่วนที่เป็นส่วนน้อยในแต่ละมาตราจะยังคงต้องรอความชัดเจนจากประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอาจประกาศให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว หรือเพิ่มเติมมากกว่าข้อบังคับดังกล่าว โดยปัจจุบันได้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่เป็นผลงานของศูนย์วิจัยกฎหมายและพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนออกมาเป็น Thailand Data Protection Guideline 3.0 ออกมาในเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งทำให้มีมาตรฐานและแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้น²⁶² ดังนั้นในอนาคต พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยอาจมีข้อบังคับเพิ่มเติม หรือแนวปฏิบัติที่เหมือน หรือแตกต่างจากข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าวได้ ทั้งนี้ องค์กรที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลกับสหภาพยุโรปมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหภาพยุโรปเป็นอย่างน้อยในเรื่องการแลกเปลี่ยนและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ทั้งนี้ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป และพระราชบัญญัตินี้ยังมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับมาตรา 32 มาตรา 33 และมาตรา 37 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ ก็เป็นไปเพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพและเพื่อให้มีมาตรการเยียวยาเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจากการถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

²⁶² ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, **แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**

ดังนั้น แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีเนื้อหาเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักสากลเป็นการทั่วไปซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิทธิมนุษยชนของประชาชนอย่างหนึ่งโดยมีหลักการสำคัญในการคุ้มครอง คือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเสียก่อน ซึ่งหลักการดังกล่าวจะทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้อื่นที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลไม่สามารถทำได้ตามอำเภอใจและทำให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งทำให้มั่นใจว่าข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวจะไม่ถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่พึงประสงค์ต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อันจะเป็นผลดีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในปัจจุบันที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากโดยมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังให้สิทธิแก่ประชาชนในการร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญกรณีที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ถูกต้อง พระราชบัญญัตินี้จึงเป็นกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในข้อมูลส่วนบุคคลและยังสร้างช่องทางและกำหนดมาตรการเยียวยาให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกละเมิดในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนี้ กฎหมายนี้ยังเป็นไปตามหลักสากลก่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่นานาประเทศที่จะติดต่อกับประชาชนในประเทศในยุคของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไร้พรมแดนที่มีการติดต่อทางเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างรวดเร็วและยังสร้างความเชื่อมั่นต่อการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลมายังประเทศไทยอันส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมอีกด้วย

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักเกณฑ์กลไกหรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยที่จะทำความเข้าใจ และปรับตัวเตรียมพร้อมกับกฎหมายดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ระยะเวลาแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานของรัฐเอกชนและประชาชนได้มีการเตรียมความพร้อมและปรับตัวเพื่อรองรับการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวและเนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีบทกำหนดโทษทั้งโทษทางอาญาและโทษทางปกครอง ดังนั้นในการประกาศใช้กฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศที่ออกโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหากกรณีที่ต้องเพิ่มภาระในการเตรียมความพร้อมดังกล่าวจะต้องกำหนดวันใช้บังคับให้มีระยะเวลาเตรียมการระยะหนึ่งตามความเหมาะสมเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ศึกษาและเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องก่อนที่กฎหมายลำดับรองฉบับนั้น ๆ²⁶³

²⁶³ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), **ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.** (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แม้จะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 แต่เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษและความในมาตรา 95 และมาตรา 96 ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป²⁶⁴ ส่วนหมวดที่ใช้บังคับตั้งแต่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 คือ หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นส่วนน้อยของพระราชบัญญัติโดยเป็นส่วนเกี่ยวกับคณะกรรมการและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะจัดตั้งและดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก่อน ทำให้ยังไม่มีกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างแท้จริงเนื่องจากมีช่วงเวลาปรับตัวเตรียมความพร้อม 1 ปี ก็เพื่อให้องค์กรทั้งรัฐและเอกชนที่จัดเก็บ ใช้ รวบรวมข้อมูลเป็นจำนวนมากมีเวลาเตรียมตัวเป็นเวลาหนึ่งปีเต็ม อย่างไรก็ตาม ก่อนถึงกำหนดบังคับใช้สองสัปดาห์ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบถึงความจำเป็นที่จะออกพระราชกฤษฎีกาขยายเวลาการบังคับใช้ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในส่วนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกไปอีก 1 ปี ตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอเพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน รวมถึงประชาชน เนื่องจากหากมีการบังคับใช้ตามกำหนดเวลาเดิมในขณะที่ทุกภาคส่วนยังไม่พร้อม ต่อในวันที่ 20 พฤษภาคม 2563 จึงได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาที่ไม่ใช่การเลื่อนการบังคับใช้แต่เป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดมิให้นำบทบัญญัติในหมวด 2 หมวด 3 หมวด 5 หมวด 6 และหมวด 7 และมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานหรือกิจการตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกานี้²⁶⁵

- (1) หน่วยงานของรัฐ
- (2) หน่วยงานของรัฐต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ
- (3) มูลนิธิ สมาคม องค์กรศาสนา และองค์กรไม่แสวงหากำไร
- (4) กิจการด้านเกษตรกรรม

²⁶⁴ มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁶⁵ มาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

- (5) กิจการด้านอุตสาหกรรม
- (6) กิจการด้านพาณิชย์กรรม
- (7) กิจการด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- (8) กิจการด้านพลังงาน ใอน้ำ น้ำ และการกำจัดของเสีย รวมทั้ง

กิจการที่เกี่ยวข้อง

- (9) กิจการด้านการก่อสร้าง
- (10) กิจการด้านการซ่อมและการบำรุงรักษา
- (11) กิจการด้านการคมนาคม ขนส่ง และการเก็บสินค้า
- (12) กิจการด้านการท่องเที่ยว
- (13) กิจการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และดิจิทัล
- (14) กิจการด้านการเงิน การธนาคาร และการประกันภัย
- (15) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์
- (16) กิจการด้านการประกอบวิชาชีพ
- (17) กิจการด้านการบริหารและบริการสนับสนุน
- (18) กิจการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาการ สังคม

สงเคราะห์ และศิลปะ

- (19) กิจการด้านการศึกษา
- (20) กิจการด้านความบันเทิงและนันทนาการ
- (21) กิจการด้านการรักษาความปลอดภัย
- (22) กิจการในครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชน ซึ่งไม่สามารถจำแนก

กิจกรรมได้อย่างชัดเจน

ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2564²⁶⁶ ซึ่งเสรีชนเอนจินถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหรือกิจการตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ลำดับที่ (13) กิจการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และดิจิทัล ส่งผลให้ยังมีให้นำบทบัญญัติในหมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษและมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาใช้บังคับกับเสรีชนเอนจินตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 และต่อมาได้มีพระราช

²⁶⁶ มาตรา 2 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

กฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการ ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ให้ยกเลิกความในมาตรา 2 เกี่ยวกับช่วงเวลาในการบังคับใช้ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2563 เป็นพระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

ดังนั้น ในวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีผลบังคับใช้ตามกำหนด แต่จะใช้เฉพาะกับบุคคลหรือกิจการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ 22 ประเภทนี้ และไม่ใช้กับกลุ่มกิจการที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 4 อีก เช่น บริษัท ข้อมูลเครดิต กิจการสื่อมวลชน ฯลฯ หลักการสำคัญที่จะใช้บังคับ คือ การเก็บรวบรวม การใช้ หรือ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นจะทำได้ก็ต่อเมื่อเจ้าของข้อมูลได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งไว้ เป็นหนังสือลายลักษณ์อักษร ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ทำระบบกดให้ความยินยอมหรือไม่ให้ความยินยอม หรือหากไม่สามารถใช้สองวิธีข้างต้นได้ก็สามารถใช้วิธีอื่นได้ เช่น การขอความยินยอมปากเปล่าเพื่อลดเสียงการสนทนาทางโทรศัพท์ ในการขอความยินยอมต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลให้เจ้าของข้อมูลทราบด้วย

ผลจากพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ทำให้ 22 กิจการไม่ต้องอยู่ภายใต้ของกฎหมายเป็นเวลาอีกอย่างน้อยหนึ่งปี การจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ และข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Data) เช่น ความคิดเห็นทางการเมือง เชื้อชาติ ศาสนา ข้อมูลด้านสุขภาพ ในระยะเวลาหนึ่งปีนี้อาจไม่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ต้องจัดเก็บโดยอาศัยฐานทางกฎหมาย (Lawful Basis) และ 22 กิจการยังไม่ต้องปฏิบัติตามคำขอของเจ้าของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการคัดค้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การขอให้ลบหรือทำลายข้อมูล การขอให้ระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล โดยในระหว่างหนึ่งปีนี้ หาก 22 กิจการ กระทำโดยไม่ชอบตามหมวดต่าง ๆ ที่มีให้มาใช้บังคับ ก็ยังไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญาตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้หรือยังไม่ต้องรับผิดชอบในโทษปรับทางปกครอง เช่น เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากฐานทางกฎหมายหรือผิดไปจากวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลที่ได้แจ้งแก่เจ้าของข้อมูลไว้ เก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลโดยตรงที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม ช่วงระยะเวลาที่กฎหมายได้กำหนด ‘ช้อยกเว้น’ ให้ 22 กิจการไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย หากมีการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวเจ้าของข้อมูล เจ้าของข้อมูลสามารถใช้สิทธิในทางแพ่งฟ้องละเมิดเพื่อเรียกค่าเสียหายได้ ทั้งนี้ ภาระในการพิสูจน์ถึงความเสียหายอาจตกอยู่ที่ตัวเจ้าของข้อมูลเอง และความรับผิดของ 22 กิจการดังกล่าวมีเพียงการชดเชยค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นตามที่พิสูจน์ได้จริงเท่านั้น ไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญาหรือโทษปรับทางปกครองตาม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แม้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นจะมีสาเหตุมาจาก 22 กิจการดังกล่าวก็ตาม²⁶⁷

ปัจจุบันพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับได้สิ้นผลบังคับใช้แล้ว และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดในหน่วยงาน และกิจการทั้งหมดรวมถึง 22 หน่วยงานหรือกิจการดังกล่าวที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ซึ่งเสิร์ชเอนจินถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหรือกิจการตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ลำดับที่ (13) กิจการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และดิจิทัล ส่งผลบังคับใช้เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินได้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เช่นกัน

ทั้งนี้ ภาพรวมได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยแบ่งออกเป็น 7 หมวด คือ หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษและบทเฉพาะกาล อย่างไรก็ตาม แม้ชื่อของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทำให้มองไปที่ “การคุ้มครอง” ข้อมูลส่วนบุคคล แต่ใจความสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ กลับมุ่งเน้นไปที่องค์กร หน่วยงาน หรือนิติบุคคลให้มี “มาตรฐาน” ในการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เมื่อมีความจำเป็นต้องขอใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบไปถึงการรักษาความลับ (Confidentiality) ความถูกต้องสมบูรณ์ (Integrity) และความพร้อมใช้งาน (Availability) ของข้อมูลส่วนบุคคล ที่ก่อให้เกิดแนวโน้มให้เกิดผลกระทบเชิงลบหรือความเสียหายในระดับบุคคลหรือองค์กร²⁶⁸

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีสาระสำคัญคือกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป โดยเป็นกฎหมายกลางที่จะใช้บังคับกับทั้งภาครัฐ เอกชน และในกรณีที่ไม่มีข้อยกเว้นตามกฎหมาย เจ้าของข้อมูลต้องให้ความยินยอม (Consent) ในการเก็บรวบรวม การใช้

²⁶⁷ iLaw, กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ใช้ตามกำหนด 27 พ.ค. ยกเว้นให้หน่วยงานรัฐและกิจการ 22 ประเภท, ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/5669>

²⁶⁸ ACInfotec, สรุปใจความสำคัญของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่ผู้ประกอบการควรรู้, ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.acinfotec.com/data-protection-law-2562/>

และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เก็บรวบรวม ผู้ใช้ แจ้งไว้ตั้งแต่แรกแล้วเท่านั้น กล่าวคือ ต้องขออนุมัติจากเจ้าของข้อมูลก่อน พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผย รวมทั้งผู้เก็บรวบรวมข้อมูลต้องรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือถูกเข้าถึงโดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เช่น สถานพยาบาลจะต้องเก็บข้อมูลของผู้ป่วยให้เป็นความลับและไม่เปิดเผยให้กับผู้อื่น ธนาคารต้องเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการถอนเงิน ตลอดจนเจ้าของข้อมูลมีสิทธิถอนความยินยอม ขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลเมื่อใดก็ได้ รวมทั้งสามารถขอให้มีการปรับปรุงข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นปัจจุบันได้ หากเป็นความประสงค์ของเจ้าของข้อมูลนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคล และปกป้องความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูล หรือสร้างความเดือดร้อน ความรำคาญ รวมถึงสร้างกลไก หรือมาตรฐาน กำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย ซึ่งสามารถฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรณีถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วย รวมถึงมีบทกำหนดโทษทางอาญาและทางปกครองด้วยหากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังมีข้อยกเว้นอย่างกว้างขวางในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ยกเว้นไม่ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เป็นต้น หรือยกเว้นให้เก็บข้อมูล ใช้ข้อมูล โดยไม่ต้องขอความยินยอม เช่น การเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลในกิจการต่อไปนี้ ไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก็ได้ การเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลเพื่อการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูล เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญา หรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูล บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น เป็นต้น ทำให้ถูกมองว่าข้อยกเว้นที่ค่อนข้างกว้างขวางอาจไม่สามารถคุ้มครองข้อมูลของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) ข้อยกเว้นไม่ใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะวางหลักการว่า เจ้าของข้อมูลต้องให้ “ความยินยอม” ทุกกรณีคนอื่นถึงเข้ามายุ่งเกี่ยวกับข้อมูลได้ แต่ขณะเดียวกันก็ กำหนดข้อยกเว้นไว้มากมาย โดยเฉพาะกิจการสำคัญ ๆ ของรัฐที่ไม่ต้องขอความยินยอมจาก ประชาชนก่อน และกลายเป็นการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ต้องขอความยินยอมที่มีกฎหมายรองรับด้วย โดยการกำหนดข้อยกเว้นแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

(1) กรณีข้อยกเว้นไม่ต้องถูกบังคับโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 นี้เลย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช่บังคับแก่

ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคล ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคล นั้นเท่านั้น

ข) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษา ความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของ ประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการ รักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ค) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตาม จริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

ง) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึง คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าว ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการ พิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมการ แล้วแต่ กรณี

จ) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตาม กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ฉ) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิก ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต²⁶⁹

ทั้งนี้ กิจการที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มี หลากหลายมาก ข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลบนโลกออนไลน์ได้รับการยกเว้นไม่

²⁶⁹ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ไว้ในหลายกรณี ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงหรือการเปิดเผยข้อมูลโดยสื่อมวลชน บุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาเก็บข้อมูลของประชาชนและนำไปใช้ได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมก่อน และเจ้าของข้อมูลอาจจะไม่ทราบเลยก็ได้ว่า ข้อมูลของตัวเองถูกนำไปใช้อย่างไรบ้าง

(2) ยกเว้นให้เก็บข้อมูล ใช้ข้อมูล โดยไม่ต้องขอความยินยอม

แม้ว่า กิจกรรมสำคัญ ๆ จะได้รับการยกเว้นตามมาตรา 4 ให้ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ไปแล้วขั้นหนึ่ง แต่กิจกรรมที่เหลืออยู่โดยเฉพาะกิจกรรมของภาครัฐในหลาย ๆ ไม่ต้อง “ขอความยินยอม” เมื่อกระทำการใด ๆ กับข้อมูล เพราะยังมีมาตรา 24 และ มาตรา 27 ยกเว้นไว้อีกว่า การเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลในกิจการต่อไปนี้ ไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก็ได้

ก) เพื่อการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูล

ข) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

ค) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญา หรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูล

ง) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

จ) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญ น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ฉ) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับข้อยกเว้นข้อ (2) เพื่อป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพ เป็นเรื่องที่ต้องช่วยชีวิตบุคคลนั้น ๆ ก็อาจจะต้องเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางสุขภาพ เช่น กรู๊ปเลือด ประวัติการแพ้ยา ฯลฯ แต่มาตรา 24 ก็กลับเขียนเปิดช่องโดยใช้คำว่า “สุขภาพของบุคคล” ไม่ได้คุ้มครองเฉพาะ “สุขภาพของเจ้าของข้อมูล” ซึ่งเป็นเรื่องของตัวเอง ดังนั้น มาตรา 24 ก็เปิดช่องให้นำข้อมูลของคนหนึ่ง ๆ ไปใช้เพื่อประโยชน์ทางสุขภาพของคนอื่นได้ด้วย

สำหรับข้อยกเว้นข้อ (2.4) และ (2.6) เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ว่า “การดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ” “ปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐ” “การปฏิบัติตามกฎหมาย” ก็เห็นได้ว่า มีความหมายอย่างกว้างขวาง เพราะกิจการของรัฐทุกประเภทก็เป็นกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะและเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ทั้งหมด ส่วนการ “ปฏิบัติ

หน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐ” นั้นยังรวมถึงกิจการที่ภาครัฐมอบอำนาจให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการบางประเภทด้วย เท่ากับว่า กิจการของรัฐและที่รัฐมอบหมายให้เอกชนทำแทนทั้งหมดก็ได้รับการยกเว้นไว้แล้วว่า การเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน

อย่างไรก็ตาม หากเจ้าของข้อมูลไม่ต้องการถูกเก็บข้อมูลหรือถูกใช้ข้อมูลโดยกิจการของภาครัฐก็อาจต้องต่อสู้ว่า การยุ่งเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ “เป็นการจำเป็น” ตาม (2.4) หรือไม่ และกฎหมายที่ให้อำนาจในการปฏิบัติตาม (2.6) นั้น กำหนดขอบเขตการเก็บข้อมูลไว้ชัดเจนหรือกว้างขวางเพียงใด เมื่อเทียบกับหลักการทั่วไปในมาตรา 19 ของกฎหมายนี้แล้ว กฎหมายใดจะมีค่าสูงกว่ากัน

(3) สำหรับข้อมูลที่อ่อนไหว ยกเว้นให้เพื่อ “ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ”

ข้อมูลส่วนบุคคลบางประเภทมีความอ่อนไหวเป็นพิเศษ เพราะการที่บุคคลอื่นเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้อาจนำไปสู่อันตรายต่อเจ้าของข้อมูล หรือนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ การกีดกันที่ไม่เป็นธรรมได้ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ ฯลฯ ซึ่งข้อมูลที่มีความอ่อนไหวก็จะต้องได้รับการคุ้มครองอีกระดับหนึ่ง

มาตรา 26 กำหนดความคุ้มครองไว้เพิ่มเติมเพียงว่า ผู้อื่นจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ได้ต้องได้รับ “ความยินยอมโดยชัดแจ้ง” จากเจ้าของข้อมูล ซึ่งกฎหมายยังไม่ได้ให้นิยามเอาไว้ว่า ความยินยอมโดยชัดแจ้งต่างจากความยินยอมในกรณีปกติอย่างไร เพราะความยินยอมในกรณีปกติก็ต้องเป็นความยินยอมที่ทำเป็นหนังสืออยู่แล้ว

แต่มาตรา 26 และมาตรา 27 ก็ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้อีกหลายประการว่า การเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลที่มีความอ่อนไหวในกิจการต่อไปนี้ ไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูล

ก) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล ซึ่งเจ้าของข้อมูลไม่สามารถให้ความยินยอมได้

ข) การดำเนินการขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เช่น มูลนิธิ สมาคม ที่ทำงานด้านการเมือง ศาสนา ปรัชญา สหภาพแรงงาน ให้แก่สมาชิกหรือผู้ที่ติดต่ออย่างสม่ำเสมอ และองค์กรนั้น ๆ ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลออกไปภายนอก

ค) ข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูล

ง) เป็นการจำเป็นเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้อง หรือการดำเนินคดี การต่อสู้คดีตามกฎหมาย

ฉ) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อประเมินความสามารถของลูกจ้างในการทำงาน การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการสุขภาพ การรักษาทางการแพทย์ การป้องกันโรคติดต่อ การคุ้มครองแรงงาน สวัสดิการรักษายาบาล การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สถิติ ฯลฯ และเพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยจัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลที่เหมาะสมด้วย

สำหรับข้อมูลที่มีความอ่อนไหวควรได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษที่เข้มข้นขึ้นกว่าข้อมูลอื่น ๆ แต่เมื่อมาตรา 24 (5) กำหนดยกเว้นสำหรับกิจการ “เพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ” ให้สามารถเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้ง ก็เท่ากับเปิดช่องให้กิจการของหน่วยงานรัฐทั้งหลายหยิบขึ้นมาอ้างได้ว่า งานของตัวเองนั้น “สำคัญ” จนข้อมูลที่มีความอ่อนไหวแทบไม่เหลือพื้นที่ที่จะถูกคุ้มครองจากการสอดส่องของภาครัฐได้ อาจคุ้มครองได้เพียงจากภาคธุรกิจบางประเภทเท่านั้น โดยในส่วนมาตรการที่คุ้มครองข้อมูลอย่างไรจะถือว่า มีความเหมาะสมก็ยิ่งขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ในรายละเอียดที่จะประกาศออกมา และการตีความที่จะเกิดขึ้นต่อไปใน²⁷⁰

2) นิยามความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ได้กำหนดนิยามความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและบุคคลในมาตรา 5 ดังนี้

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

“บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดา

ขอบเขตของข้อมูลส่วนบุคคล (Scope)²⁷¹

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึงข้อมูลใด ๆ ที่ระบุไปถึง เจ้าของข้อมูล (Data Subject) ได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ที่ถึงแก่กรรม ส่วนเจ้าของข้อมูล” หมายถึงบุคคลที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นระบุไปถึง ไม่ใช่กรณีที่บุคคลมีความเป็นเจ้าของ (Ownership)

²⁷⁰ iLAW, พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ใหม่ วางหลักสวดยหุ แต่ไม่คุ้มครองประชาชนจากรัฐ/ทหาร, ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/5330?fbclid=IwAR1nXoE2PnHl4s3AYwUONxWt2AyUmzrgplqTaQhyFLkri4w9ceEb-JjOTFps>

²⁷¹ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 26-27.

ข้อมูลหรือเป็นผู้สร้างหรือเก็บรวบรวมข้อมูลนั่นเองเท่านั้นโดย บุคคล (Natural Person) ในที่นี้หมายถึงบุคคลธรรมดาที่มีชีวิตอยู่ไม่รวมถึง นิติบุคคล ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเช่น บริษัท สมาคม มูลนิธิหรือองค์กรอื่นใด

3) ความสามารถในการระบุไปถึงเจ้าของข้อมูล (Identifiability) ต้องมีอย่างน้อย 3 ลักษณะ

การแยกแยะ (Distinguishability) หมายถึง การที่ข้อมูลสามารถระบุแยกแยะตัวบุคคลออกจากกันได้เช่น ชื่อนามสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน แต่ข้อมูลคะแนนเครดิตเพียงอย่างเดียวไม่สามารถใช้แยกแยะบุคคลได้

การติดตาม (Traceability) หมายถึง การที่ข้อมูลสามารถถูกใช้ในการติดตามพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่บุคคลนั้นทำได้เช่น Log File

การเชื่อมโยง (Link Ability) หมายถึง การที่ข้อมูลสามารถถูกใช้เชื่อมโยงกันเพื่อระบุไปถึงตัวบุคคลได้โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี

(1) ข้อมูลที่ถูกเชื่อมโยงแล้ว (Linked) เป็นกรณีหากมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ใช้ด้วยกันแล้วสามารถระบุถึงตัวบุคคล เช่น ชุดข้อมูล 2 ชุดแต่ละชุดมีข้อมูลแยกกัน แต่หากมีบุคคลที่สามารถเข้าถึงข้อมูลทั้ง 2 ชุดนั้นได้ก็จะสามารถเชื่อมโยงและระบุไปถึงตัวบุคคลได้

(2) ข้อมูลที่อาจถูกเชื่อมโยง (Linkable) เป็นกรณีหากมีชุดข้อมูลที่ใช้ร่วมกันกับข้อมูลอื่นแล้วก็จะสามารถระบุตัวบุคคลได้ แต่โดยที่ข้อมูลอื่นที่จะนำมาใช้ร่วมกันนั้นไม่อยู่ในระบบหรืออยู่ในอินเทอร์เน็ตหรืออยู่ที่อื่นใด

ข้อมูล (Data) นั้นอาจเป็นข้อมูลในลักษณะใด ๆ ก็ได้ทั้งที่เป็นข้อมูลที่มนุษย์เข้าใจได้หรือไม่ก็ได้ โดยเป็นข้อมูลที่คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้โดยอัตโนมัติหรือถูกจัดไว้อย่างเป็นระบบพร้อมให้เข้าถึงข้อมูลเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมเพื่อการประมวลผลของคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์นั้นหรือเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลเพื่อการประมวลผลนั้น หรือการประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์นั้นตามคำสั่งหรือโปรแกรมที่กำหนดไว้

ข้อมูลส่วนบุคคล จึงเป็นข้อมูลทั้งหลายที่สามารถใช้ระบุถึงบุคคลที่เป็น “เจ้าของข้อมูล” ได้

(1) แม้ว่าจะจะเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบกระดาษหรือในรูปแบบอื่น ๆ แต่ได้มีไว้เพื่อจะนำไปใช้ประมวลผลต่อไป

(2) แม้ว่าตัวข้อมูลที่มีอยู่นั้นจะไม่สามารถใช้ระบุถึงบุคคลได้ แต่หากใช้รวมกันกับข้อมูลหรือสารสนเทศอื่น ๆ ประกอบกันแล้วก็จะสามารถระบุถึงตัวบุคคลได้โดยไม่จำเป็นว่าข้อมูลหรือสารสนเทศอื่นนั้นได้มีอยู่ด้วยกัน

(3) โดยไม่ขึ้นอยู่กับว่าข้อมูลนั้นจะเป็นจริงหรือเป็นเท็จ

ทั้งนี้ ข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคล (Identify) คือข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ถึงตัวบุคคลผู้นั้นและอาจมีความหมายรวมถึงข้อมูลที่สามารถจำแนกแยกแยะ (Distinguish) ตัวบุคคลออกจากกลุ่มด้วยอีกเช่นกัน ข้อมูลดังกล่าวอาจมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่สามารถระบุหรือบ่งชี้ตัวตนบุคคลผู้นั้นสำหรับข้อมูลที่สามารถใช้ระบุตัวตนของบุคคลได้นั้นอาจแบ่งได้ 2 ประเภท²⁷² คือ

(1) ข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลได้โดยตรง คือ ข้อมูลที่สามารถระบุตัวตนของบุคคลได้โดยทันทีและมีลักษณะเป็นข้อมูลเฉพาะตัวที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหรือหลักเกณฑ์อื่น ๆ ในการพิจารณาประกอบตัวอย่าง เช่น ชื่อ นามสกุล เลขที่บัตรประชาชน อีเมลที่ประกอบด้วยชื่อของบุคคลลายพิมพ์นิ้วมือรูปภาพหรือ DNA และ

(2) ข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลโดยอ้อม คือ ข้อมูลที่ไม่สามารถระบุหรือบ่งชี้ตัวบุคคลผู้นั้นได้โดยทันที แต่จำเป็นต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ วิธีการหรือเครื่องมือค้นหาเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการระบุหรือบ่งชี้ตัวตนของบุคคลตัวอย่างเช่นที่อยู่เบอร์โทรศัพท์เลขทะเบียนรถเลขบัตรเครดิตหรือ IP Address นอกจากนี้ข้อมูลดังกล่าวมีความหมายรวมถึงข้อมูลที่ไม่สามารถระบุหรือบ่งชี้ตัวบุคคลได้โดยลำพัง แต่ต้องอาศัยข้อมูลอื่น ๆ ในการพิจารณาประกอบเพื่อระบุหรือบ่งชี้ตัวตนของบุคคล ตัวอย่างเช่น การศึกษาประวัติการทำงาน สถานะทางการเงินหรืออาชีพ

ตัวอย่างข้อมูลที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล²⁷³

(1) ชื่อ-นามสกุลหรือชื่อเล่น

(2) เลขประจำตัวประชาชน, เลขหนังสือเดินทาง, เลขบัตรประกันสังคม, เลขที่ใบอนุญาตขับขี่, เลขประจำตัวผู้เสียภาษี, เลขบัญชีธนาคาร, เลขบัตรเครดิต (การเก็บเป็นภาพสำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรอื่น ๆ ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่กล่าวมาย่อมสามารถใช้ระบุตัวบุคคลได้โดยตัวมันเองจึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล)

²⁷² กิตสุรณ สังขสุวรรณ, “สิทธิที่จะถูกลืมภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562,” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 4 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 18.

²⁷³ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 28.

- (3) ที่อยู่, อีเมล, เลขโทรศัพท์
- (4) ข้อมูลอุปกรณ์หรือเครื่องมือ เช่น IP Address, MAC Address, Cookie ID
- (5) ข้อมูลทางชีวมิติ (Biometric) เช่น รูปภาพใบหน้า, ลายนิ้วมือ, फिल्मเอกซเรย์, ข้อมูลสแกนม่านตา, ข้อมูลอัตลักษณ์เสียง, ข้อมูลพันธุกรรม
- (6) ข้อมูลระบุทรัพย์สินของบุคคล เช่น ทะเบียนรถยนต์, โฉนดที่ดิน
- (7) ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงไปยังข้อมูลข้างต้นได้ เช่น วันเกิดและสถานที่เกิด, เชื้อชาติ, สัญชาติ, น้่าน้ำหนัก, ส่วนสูง, ข้อมูลตำแหน่งที่อยู่ (Location), ข้อมูลการแพทย์, ข้อมูลการศึกษา, ข้อมูลทางการเงิน, ข้อมูลการจ้างงาน
- (8) ข้อมูลหมายเลขอ้างอิงที่เก็บไว้ในไมโครฟิล์มแม้ไม่สามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ แต่หากใช้ร่วมกับระบบดัชนีข้อมูลอีกระบบหนึ่งก็จะสามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ ดังนั้นข้อมูลในไมโครฟิล์มจึงเป็นข้อมูลส่วนบุคคล
- (9) ข้อมูลการประเมินผลการทำงานหรือความเห็นของนายจ้างต่อการทำงานของลูกจ้าง
- (10) ข้อมูลบันทึกต่าง ๆ ที่ใช้ติดตามตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเช่น Log File
- (11) ข้อมูลที่สามารถใช้ในการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลอื่นในอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่างข้อมูลที่ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล

- (1) เลขทะเบียน บริษัท
- (2) ข้อมูลสำหรับการติดต่อทางธุรกิจที่ไม่ได้ระบุถึงตัวบุคคล เช่น หมายเลขโทรศัพท์หรือแฟกซ์ที่ทำงานที่อยู่สำนักงาน, อีเมลที่ใช้ในการทำงาน, อีเมลของบริษัท เช่น info@company.com เป็นต้น
- (3) ข้อมูลนิรนาม (Anonymous Data) หรือ ข้อมูลแฝง (Pseudonymous Data) หมายถึง ข้อมูลหรือชุดข้อมูลที่ถูกทำให้ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้อีกโดยวิธีการทางเทคนิค
- (4) ข้อมูลผู้ตาย
- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามขอบเขตที่ได้รับความยินยอมหรือฐานทางกฎหมายอื่น ๆ

ทั้งนี้ ในปัจจุบันข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตมีการปรากฏเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลที่เกิดจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสิร์ชเอนจิน (Search Engine) ซึ่งเป็นโปรแกรมค้นหา ที่ถูกออกแบบมาเป็นเครื่องมือใช้งานในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ โดยโปรแกรมส่วนมากที่ใช้สำหรับการค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ Search Engines จะมีวิธีการค้นหาโดยการกรอกข้อมูลหรือคำที่ต้องการค้นหาลงไป แล้วเว็บไซต์จะทำการประมวลผลผลลัพธ์ต่าง ๆ ออกมาให้ผู้ค้นหาข้อมูลทราบ ซึ่งคำค้นหาที่ใช้จะเรียกว่าเป็น Keyword (คีย์เวิร์ด) โดยทำการค้นหาจากเว็บไซต์สำหรับค้นหาข้อมูลหรือเรียกว่า Search Engine Site ต่าง ๆ เช่น Google.com bing.com yahoo.com เป็นต้น ที่มีหน้าที่ในการสำรวจรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้ง URL รูปภาพ หัวเรื่องเนื้อหาและลิงก์ที่เข้าถึงเว็บไซต์นั้นไว้และจัดทำดัชนีหรือจำแนกเป็นหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและเก็บรวบรวมและจัดทำดัชนีหรือจำแนกเป็นหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและเก็บรวบรวมและแสดงข้อมูลให้กับผู้ใช้บริการผ่านลิงก์ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงตามคำค้นหา²⁷⁴ โดยที่การทำงานของเสิร์ชเอนจิน การทำงานของเสิร์ชเอนจินจึงถือเป็นนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความหมายของการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

“ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ประมวลผลข้อมูลจะต้องประมวลผลตามข้อตกลงระหว่างผู้ควบคุมและผู้ประมวลผลข้อมูล หรือตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ขัดคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลย่อมทำให้ผู้ประมวลผลข้อมูลต้องรับผิดชอบต่อผู้ควบคุมข้อมูลตามข้อตกลงอีกทั้งยังเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในขณะเดียวกันด้วย²⁷⁵

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวม การใช้ การเปิดเผยข้อมูลต้องเป็นไปตามหลักความยินยอมของเจ้าของข้อมูลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ ดังนี้

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่

²⁷⁴ Jerri L. Leadford, *op. cit.*, p. 5.

²⁷⁵ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 145.

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ โดยการขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นภาระลวกกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

ทั้งนี้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ในกรณีที่มีการถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น

การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้²⁷⁶

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา 27 แห่งประมวล

²⁷⁶ มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย

(2) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนที่มีความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนที่มีความสามารถ

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนที่มีความสามารถ หรือคนเสมือนมีความสามารถ โดยอนุโลม²⁷⁷

นอกจากนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม

การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่

(1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว

(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้²⁷⁸

ทั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล²⁷⁹

²⁷⁷ มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁷⁸ มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁷⁹ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

โดยมีข้อยกเว้นหลักเรื่องความยินยอมอย่างกว้างขวางในมาตรา 24 และ 26 ดังนี้

ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล²⁸⁰

รวมถึงห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา

²⁸⁰ มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ปรัชญา หรือสภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอ กับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคม สงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม ต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด²⁸¹

การประมวลผลข้อมูลจะเกิดขึ้นอย่างถูกต้องได้เมื่อมีฐาน (Basis) หรือเหตุผลในการประมวลผลข้อมูลนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวม การใช้ การเผยแพร่ และการเก็บรักษา ในการประมวลผลข้อมูลแต่ละครั้งผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องระบุฐานในการประมวลผลให้ได้ฐานใดฐานหนึ่ง แจ่มชัดในการประมวลผลให้เจ้าของข้อมูลทราบและดำเนินการเก็บข้อมูลนั้น ๆ ตามข้อจำกัด ที่แตกต่างกันของแต่ละฐาน รวมถึงเก็บบันทึกไว้ด้วยว่าใช้ฐานใดในการประมวลผลข้อมูลแต่ละชุด

มาตรา 19 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 บัญญัติให้ความยินยอมเป็นฐานหลักในการประมวลผลข้อมูลซึ่งความยินยอม (Consent) เป็นฐานที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้เจ้าของข้อมูลสามารถ “เลือก” จัดการของข้อมูลของตนเองได้อย่างเต็มที่ที่สุด แต่ยังมีกรประมวลผลอีกหลายประเภทที่ไม่สามารถอิงอยู่กับฐานความยินยอมได้ มาตรา 24 จึงกำหนดฐานอื่น ๆ ไว้อีก 6 ฐาน คือ

- (1) ฐานเอกสารประวัติศาสตร์จดหมายเหตุและการศึกษาวิจัยหรือสถิติ (Research)
- (2) ฐานประโยชน์สำคัญต่อชีวิต (Vital Interest) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล เช่น การเข้ารับบริการทางการแพทย์ ณ โรงพยาบาล
- (3) ฐานสัญญา (Contract) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา เช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำสัญญากู้ยืมเงินจากธนาคาร ธนาคารสามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ตามวัตถุประสงค์ของสัญญา
- (4) ฐานภารกิจของรัฐ (Public Task) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐ เช่น หน่วยงานของรัฐจัดทำ Big Data เพื่อแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกร

²⁸¹ มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

(5) ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) – เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น เช่น บริษัทเอกชนติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในอาคารเพื่อรักษาความปลอดภัย ซึ่งบริษัทสามารถเก็บรวบรวมภาพถ่ายซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวได้และ

(6) ฐานการปฏิบัติตามกฎหมาย (Legal Obligation)

ซึ่งองค์กรแต่ละประเภทย่อมมีความจำเป็นในการอ้างอิงฐานต่าง ๆ เหล่านี้แตกต่างกันไปตามลักษณะของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องระบุฐานในการประมวลผลก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลและอาจใช้มากกว่าหนึ่งฐานในการประมวลผลข้อมูลชุดเดียวกันโดยการประมวลผลในฐานที่ต่างกันนั้นเจ้าของข้อมูลจะมีสิทธิแตกต่างกันไป เช่น กรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลถูกประมวลผลบนฐานภารกิจของรัฐเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่สามารถขอให้ลบข้อมูลของตนได้ ดังนั้นจึงต้องมีการประเมินอย่างรอบคอบและระบุไว้อย่างชัดเจนเสมอ อีกทั้งไม่สามารถเปลี่ยนฐานในการประมวลผลโดยไม่แจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบก่อนได้ ตัวอย่างเช่นในกรณีที่ไม่สามารถประมวลผลบนฐานความยินยอมอีกต่อไปเนื่องจากเจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมหรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ แต่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเอาไว้เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การเก็บข้อมูลจราจรตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ผู้ควบคุมข้อมูลต้องแจ้งฐานในการประมวลผลใหม่ วัตถุประสงค์ และสิทธิอื่น ๆ ที่เปลี่ยนไปให้ชัดเจน²⁸²

นอกจากนี้ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่

(1) ได้แจ้งถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(2) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 หรือมาตรา 26

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ตามมาตรา 21 และการแจ้งรายละเอียดตามมาตรา 23 มาใช้บังคับกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว

²⁸² ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 67.

(2) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่าการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดดังกล่าวไม่สามารถทำได้หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(3) การใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ซึ่งล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลจากหน้าที่หรือจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและต้องรักษาวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดบางประการตามมาตรา 23 ไว้เป็นความลับตามที่กฎหมายกำหนด

การแจ้งรายละเอียดตามวรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมตามมาตรา 23 เว้นแต่กรณีที่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เพื่อการติดต่อกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งในการติดต่อกครั้งแรก และกรณีที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผย ต้องแจ้งก่อนที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยเป็นครั้งแรก

283

แม้จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแล้วก็ตาม แต่มาตรา 25 กำหนดว่า การเก็บข้อมูลต้องเก็บจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น กล่าวคือ ต้องให้เจ้าของข้อมูลเป็นผู้กรอกข้อมูลและมอบให้โดยตรง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้ เช่น ไม่สามารถค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและบันทึกไว้เอง ไม่สามารถซื้อข้อมูลต่อมาจากผู้ประกอบการรายอื่น แม้จะได้รับความยินยอมแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม หลักการนี้มีข้อยกเว้นอยู่มากมาย ผู้ประกอบการยังสามารถเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้ ถ้าหากเมื่อเก็บข้อมูลแล้วได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบพร้อมกับแจ้งสิทธิต่อเจ้าของข้อมูลโดยไม่ชักช้า หรือภายใน 30 วัน และได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลให้เก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้ แต่ผู้ประกอบการอาจจะไม่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบและขอความยินยอมใหม่เลย หากเป็นกรณีที่เจ้าของข้อมูลทราบอยู่แล้ว หรือต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด หรือกฎหมายกำหนดให้รายละเอียดบางประการเป็นความลับ หรือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล

²⁸³ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 หรือมาตรา 26 ก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงได้²⁸⁴

4) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังนี้

(1) สิทธิในการเพิกถอนความยินยอม (Right to Withdraw Consent)

(2) สิทธิการได้รับแจ้งข้อมูล (Right to be Informed)

(3) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล (Right of Access)

(4) สิทธิในการแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ถูกต้อง (Right to Rectification)

(5) สิทธิในการลบข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Erasure) หรือสิทธิในการถูกลืม

(6) สิทธิในการห้ามมิให้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Restriction of Processing)

(7) สิทธิในการให้โอนย้ายข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Data Portability)

(8) สิทธิในการคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Object)

(9) สิทธิในการไม่ตกอยู่ภายใต้การตัดสินใจอัตโนมัติเพียงอย่างเดียว (Right not to be Subject to Automated Individual Decision-Making, Including Profiling)

นอกจากสิทธิในการได้รับแจ้งข้อมูล (Right to be Informed) ซึ่งผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องดำเนินการโดยไม่ต้องมีการร้องขอแล้วผู้ควบคุมข้อมูลยังมีหน้าที่จะต้องดำเนินการตามสิทธิอื่น ๆ ข้างต้นเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอ (Data Subject's Request)

3.2.2.3 การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสรีชนเงินในประเทศไทย

1) ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดขอบเขตในการบังคับใช้ว่าพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้

²⁸⁴ iLAW, ธุรกิจเตรียมปรับตัว! 10 ข้อควรรู้ ก่อนพ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ เริ่มใช้บังคับ, ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/5332>

ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร²⁸⁵

ในส่วนของขอบเขตการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมโดยหลักให้ใช้กับเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในราชอาณาจักรไม่ว่าการประมวลผลจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร แต่ถ้าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร จะบังคับใช้ได้เฉพาะกรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดเฉพาะสองกรณีนี้เท่านั้น หากเป็นกรณีนอกเหนือจากนี้ไม่สามารถให้สิทธิในการถูกลืมกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้

ดังนั้น ขอบเขตในการบังคับใช้ แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

(1) โดยหลัก การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือประเทศไทยหรือไม่ก็ตามก็ต้องบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

(2) กรณีผู้ประกอบการที่ไม่มีบริษัทหรือสาขาที่ตั้งในประเทศไทย แต่

²⁸⁵ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ก) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

ข) มีการติดตามและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เท่าที่พฤติกรรมที่จัดเก็บนั้นเกิดขึ้นในไทย²⁸⁶

สิทธิในการลบข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Erasure) หรือสิทธิในการถูกลืม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป

(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)

(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4) หรือ มาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ

²⁸⁶ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 31-32.

กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม
เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือ
ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรค
หนึ่งก็ได้²⁸⁷

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมให้ผู้
ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถ
ระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีรูปแบบในการใช้สิทธิที่คล้ายคลึงกับ การใช้สิทธิในการถูกลืม มาตรา 17 ของ
ข้อบังคับสหภาพยุโรปโดยมีรูปแบบคล้ายคลึงกันตั้งแต่โครงสร้างการใช้สิทธิที่แบ่งเป็น 3 ส่วน 1) เหตุ
แห่งการใช้สิทธิในการลบ 2) กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่
เปิดเผยต่อสาธารณะและถูกร้องขอใช้สิทธิในการลบดังกล่าวต้องแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ
3) ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการลบ

อย่างไรก็ตาม แม้มาตรา 33 จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ แต่หลักเกณฑ์รายละเอียดในการใช้สิทธิในการดำเนินการลบ หรือ
ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ตาม
มาตรา 33 วรรค 1 อาจจะถูกประกาศโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33
วรรคท้าย ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามมาตรา 96 โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะออกประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามมาตรา
16 (3) ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีประกาศออกมา และแม้
มาตรา 33 วรรคท้ายจะมีการให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนด
หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 วรรค 1 แต่ไม่ได้มีการให้อำนาจคณะกรรมการ
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตาม
มาตรา 33 วรรค 2 หรือกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผย
ต่อสาธารณะตามมาตรา 33 วรรค 3

²⁸⁷ มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2) หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้หากปรากฏเหตุตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลดังนี้²⁸⁸

(1) ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไม่มีความจำเป็นสำหรับการเก็บรวบรวมหรือประมวลผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลอีกต่อไป

(2) เจ้าของข้อมูลเพิกถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถอ้างฐานในการประมวลผลอื่นได้

(3) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำการคัดค้านการประมวลผลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถอ้างความยินยอมในการให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

(4) เจ้าของข้อมูลใช้สิทธิในการคัดค้านการประมวลผลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมายหรือเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายการปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อใช้อ้างเพื่อประมวลผลได้

(5) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำการคัดค้านการประมวลผลที่มีลักษณะเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง

(6) การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(7) การลบข้อมูลเป็นไปตามหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ในการปฏิบัติตามสิทธิตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลในการใช้สิทธิในการถูกลืม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จะต้องลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้

ทั้งนี้ ผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ในการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2552 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิหรืออำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและยังมีมาตรา

²⁸⁸ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 181.

24 กำหนดฐานอื่น ๆ ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้อีก 6 ฐาน ดังนี้ ฐานเอกสารประวัติศาสตร์ ฐานเหตุและการศึกษาวิจัยหรือสถิติ (Research) ฐานประโยชน์สำคัญต่อชีวิต (Vital Interest) ฐานสัญญา (Contract) ฐานภารกิจของรัฐ (Public Task) ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) ฐานการปฏิบัติตามกฎหมาย (Legal Obligation) นอกจากนี้ มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2552 ยังได้บัญญัติว่า “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้” ดังนั้นจึงถือได้ว่าจะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้นเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการลบหรือ ทำลายข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33 ไม่รวมถึงผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้บางองค์กรหรือบริษัท เช่น Google จะมีการให้บริการบนอินเทอร์เน็ตหลากหลายและมีฐานะเป็นทั้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไป เช่น Google Search ซึ่งเป็นเว็บไซต์เสิร์ชเอนจินค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการในหลายๆภาษาการที่ Google กระทบต่อข้อมูลโดยการทำดัชนีและจัดระบบข้อมูล แม้จะเป็นการทำดัชนีโดยอัตโนมัติ และข้อมูลนั้นได้ถูกเผยแพร่มาแล้วโดยบุคคลที่สาม ณ ที่ใดมาก่อนก็ตาม ถือได้ว่าเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ในขณะที่ Google Analytics เป็นการให้บริการนับสถิติผู้เข้าชมเว็บไซต์พร้อมระบบวิเคราะห์ผู้ใช้งานถือได้ว่าเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล โดยรวบรวมและประมวลผลในนามของลูกค้าของ Google โดยทำตามวิธีการที่ของลูกค้า และลูกค้าของ Google เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเนื่องจากเป็นผู้ควบคุมว่าจะส่งข้อมูลใดไปยัง Google Analytics²⁸⁹ เป็นต้น

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลที่ตน มีอำนาจในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยเท่านั้น แต่หากข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นข้อมูล que ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก็ไม่อาจใช้สิทธิที่จะขอให้ดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจ เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเสิร์ชเอนจิน หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องการใช้สิทธิที่จะขอให้เสิร์ชเอนจินดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคลที่ปรากฏในผลลัพธ์ของการค้นหา เสิร์ชเอนจินก็อาจลบข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นโดยการลบ URL ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลกับเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ตนได้รวบรวมออกจากผลลัพธ์ของการค้นหาเท่านั้น เสิร์ชเอนจินไม่มีสิทธิลบเนื้อหาหรือข้อมูลส่วนบุคคลที่ปรากฏในเว็บไซต์ต้นฉบับต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ เพราะเนื้อหาหรือข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นอยู่ในการควบคุมดูแลขององค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์นั้น โดยการลบลิงค์ URL ออกจากผล

²⁸⁹ Google Analytics, **Safeguarding Your Data**, Retrieved April 10, 2022 from https://support.google.com/analytics/answer/6004245?hl=en&ref_topic=2919631

การค้นหาของเสิร์ชเอนจินส่งผลกระทบต่อเสรีภาพเกี่ยวกับข้อมูลของเว็บไซต์ต้นฉบับทำให้เข้าถึงข้อมูลได้น้อยลง เพราะบทบาทของเสิร์ชเอนจินในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเนื้อหาหรือข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะในเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเผยแพร่ต่อสาธารณะ²⁹⁰ รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้มีการประมวลผลและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบอาชีพหรือประโยชน์สาธารณะเท่านั้นที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช่บังคับ โดยการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) อันชอบด้วยกฎหมายของเสิร์ชเอนจินตามมาตรา 24 (5) โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประโยชน์อันชอบธรรมนั้นต้องไม่ให้ขัดกับสิทธิและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูล โดยหากมีการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ เป็นต้น

ทั้งนี้ วิธีการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวตนได้ โดยทั่วไปการจัดเก็บข้อมูลอาจแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

(1) การทำสำเนาข้อมูลซึ่งหมายถึงการจัดทำสำเนาข้อมูลจากชุดเดิม เพื่อป้องกันการสูญหายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น เช่น ถ่ายเอกสารและ

(2) การจัดเก็บข้อมูลโดยบันทึกลงในสื่อบันทึกซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถบันทึกจัดเก็บได้ลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฮาร์ดดิสก์ แผ่นซีดี แผ่นดีวีดี หน่วยความจำแบบแฟลชหรือพื้นที่จัดเก็บบนอินเทอร์เน็ต แต่อย่างไรก็ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดวิธีการกำจัดหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่ปรากฏไว้โดยเฉพาะดังต่อไปนี้

การลบ หมายถึง การทำให้หายไปหรือไม่ปรากฏด้วยประการใดก็ตาม การลบเป็นการทำให้ข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในสื่อบันทึกหายไปหรือไม่ปรากฏโดยที่ตัวสื่อบันทึกนั้นยังคงอยู่ เช่น การลบผลการค้นหาข้อมูลของเสิร์ชเอนจิน การลบข้อมูลส่วนบุคคลออกจากแผ่นซีดีก็ถือว่าเป็น

²⁹⁰ Pinsent Masons, **Google not Always a ‘Data Controller’ of Data Processed by Search Engines, Says Legal Advisor**, Retrieved January 10, 2022 from <https://www.pinsentmasons.com/out-law/news/google-not-always-a-data-controller-of-data-processed-by-search-engines-says-legal-advisor2#:~:text=Need%2DTo%2DKnow-,Google%20not%20always%20a%20'data%20controller'%20of%20data%20processed%20by,search%20engines%2C%20says%20legal%20advisor&text=Internet%20search%20engine%20providers%20do,a%20legal%20advisor%20has%20said>

การกำจัดหรือทำให้ข้อมูลไม่ปรากฏโดยที่ไม่จำเป็นต้องทำลายแผ่นซีดีนั้น แต่การลบไม่อาจทำได้กับกรณีที่ข้อมูลได้ถูกบันทึกในเอกสารหรือข้อมูลได้ถูกถ่ายสำเนาเอกสารเพราะข้อมูลในเอกสารหรือสำเนาถ่ายเอกสารไม่สามารถลบได้โดยวิธีการตามปกติ

การทำลาย หมายถึง การทำให้เสียหายจนไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีกการทำลายอาจเป็นการทำให้สื่อบันทึกข้อมูลเสียหายจนไม่สามารถนำข้อมูลนั้นกลับมาแสดงได้ตามปกติการทำลายอาจเหมาะสมกับเอกสารที่บันทึกข้อมูลหรือสำเนาถ่ายเอกสารเพราะข้อมูลในเอกสารเหล่านั้นไม่สามารถทำการลบได้การทำลายจึงเป็นวิธีการที่ทำให้ข้อมูลในเอกสารหรือสำเนาเอกสารไม่ปรากฏและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีก แต่การทำลายก็อาจไม่จำเป็นสำหรับสื่อบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์เพราะเพียงการลบข้อมูลในสื่อบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ก็อาจจะทำให้ข้อมูลนั้นหายไปหรือไม่ปรากฏอีกต่อไป

การทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้ คือ การทำให้ข้อมูลนั้นไม่สามารถบ่งชี้หรือแสดงให้เห็นถึงตัวบุคคลผู้นั้นได้ การกระทำดังกล่าวนี้ยังถือว่าเป็นการกระทำทำให้ข้อมูลนั้นไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ในลักษณะที่ทำให้บุคคลอื่นไม่สามารถเข้าถึง อ่าน หรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้ รวมถึงทำให้ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีกด้วย เช่น ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ประวัติการรักษาพยาบาลถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยนั้น หากมีการลบชื่อและที่อยู่ของผู้ป่วยออกจากประวัติการรักษาพยาบาลการกระทำดังกล่าวก็อาจถือเป็นการทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถบ่งชี้หรือระบุตัวบุคคลได้²⁹¹

ในกรณีนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลควรเป็นผู้กำหนดวิธีการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวตนได้ ถ้าพิจารณาจากมาตรา 33 วรรค 1 ได้ให้สิทธิเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการใช้สิทธิในการถูกลืมร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จะต้องลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ จึงเป็นกรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดวิธีการใช้สิทธิ แต่กรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจะมีการแตกต่างจากการประมวลผลที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่เว็บไซต์ของบุคคลที่สาม เช่น เว็บไซต์สื่อที่ให้เนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หากเจ้าของข้อมูลได้รับการลบเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลจะส่งผลให้มีการลบเนื้อหานั้นนอกจากรายการผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องข้อมูลเมื่อมีการค้นหาตามชื่อ

²⁹¹ กิตสุรณ สังขสุวรรณ, *เรื่องเดิม*, หน้า 23-24.

ของบุคคลนั้นเท่านั้น ไม่ได้ขยายการลบไปถึงเนื้อหาทั้งหมดบนระบบอินเทอร์เน็ต²⁹² เช่น หาก Google มีการอนุมัติคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมให้นำบทความเกี่ยวกับการเดินทางไปยังเชียงใหม่ของ กนกวรรณ ศรีสุข ออก Google จะไม่แสดงผลการค้นหาสำหรับข้อความค้นหาที่เกี่ยวข้องกับ “กนกวรรณ ศรีสุข” แต่ยังคงแสดงผลการค้นหาสำหรับผลการค้นหา “การเดินทางไปยังเชียงใหม่” Google จะนำ URL ดังกล่าวออกจากโดเมน Google Search ทั้งหมดในประเทศไทย โดยเป็นการลบการเชื่อมต่อกับเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมประมวลผลออกมาเท่านั้นไม่มีสิทธิไปลบถึงข้อมูลส่วนบุคคลในเว็บไซต์ต้นฉบับได้ เพราะข้อมูลส่วนบุคคลนั้นยังอยู่ในความควบคุมขององค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์ดังกล่าว²⁹³ โดยที่เนื้อหาดังกล่าวจะยังคงสามารถใช้ได้โดยใช้เกณฑ์การค้นหาอื่น ๆ คำขอให้ลบไม่ส่งผลให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกลบอย่างสมบูรณ์ ข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกลบออกจากเว็บไซต์ต้นทางหรือจากดัชนีและแคชของเสิร์ชเอนจิน ตัวอย่างเช่น เจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจินซึ่งมีที่มาจากสื่อเช่น บทความในหนังสือพิมพ์ ในกรณีนี้ลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกลบออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจิน อย่างไรก็ตามบทความที่เป็นปัญหาจะยังคงอยู่ในการควบคุมของสื่อและอาจยังคงเปิดเผยต่อสาธารณะและเข้าถึงได้แม้ว่าจะไม่ปรากฏในผลการค้นหาอีกต่อไปตามคำค้นหาชื่อของเจ้าของข้อมูล

ทั้งนี้ ในกรณีนี้เนื่องจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้มีสิทธิขอให้เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกที่จะร้องขอให้ทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นอาจไม่สามารถทำได้ เพราะไม่สามารถไปทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลกับข้อมูลเว็บไซต์ต้นฉบับโดยตรง

นอกจากนี้ โดยหลักผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลด้วยตนเองตามมาตรา 33 ถ้าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 แต่มาตรา 37 (3) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษาหรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถ

²⁹² Stefania Alessi, “Eternal Sunshine: The Right to Be Forgotten in the European Union after the 2016 General Data Protection Regulation,” *Emory International Law Review* 32 (2017): 169.

²⁹³ กิตสุรณ สังขสุวรรณ, *เรื่องเดิม*, หน้า 20-21.

ลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีตามมาตราดังกล่าวได้โดยที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ต้องร้องขอใช้สิทธิ

กรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเปิดเผยให้แก่บุคคลที่สามหรือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่สู่สาธารณะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องจัดให้มีมาตรการทางเทคโนโลยีสำหรับการแจ้งให้บุคคลอื่นลบข้อมูลดังกล่าวด้วยไม่ว่าข้อมูลนั้นจะอยู่ในรูปแบบใดไม่ว่าต้นฉบับหรือสำเนาหรือสิ่งใด ๆ ที่เชื่อมโยงถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้นด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเอง อาทิกรณีมีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลทางออนไลน์

3) ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการลบซึ่งเป็นเหตุแห่งการปฏิเสธการใช้สิทธิ หากมีกรณีดังต่อไปนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถปฏิเสธไม่ดำเนินการลบข้อมูลตามคำร้องขอได้

(1) เมื่อการประมวลผลมีความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ...” และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะไม่ใช่บังคับแก่บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น²⁹⁴ โดยแสดงออกหรือการใช้สิทธิเสรีภาพในข้อมูล ควรพิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสมในการนำข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้เพื่อแสดงออก เช่น ข้อมูลดังกล่าวเกินสมควรที่จะนำมาใช้แล้วหรือไม่ ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูล และเจ้าของข้อมูลเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ เป็นต้น

(2) การประมวลผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลหรือเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบหมายให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data) ที่เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านวิทยาศาสตร์ป้องกันอาชีววิทยาศาสตร์ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุขตามมาตรา 26 (5) (ก) และ (ข) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁹⁴ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

(3) เป็นการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายการปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะไม่ใช่บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา²⁹⁵ ดังนั้น ข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็จะไม่มาเกี่ยวข้องกับข้อยกเว้นนี้ เพราะพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช่บังคับกับข้อมูลดังกล่าว

การก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหมายถึงการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเครื่องมือเพื่อก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้กระทำการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจึงจะต้องเกิดขึ้นก่อนโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจมีสถานะเป็นลูกหนี้และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจมีสถานะเป็นเจ้าหนี้ที่เรียกร้องให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลชำระหนี้ได้

การปฏิบัติตามหรือใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหมายถึงการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นเครื่องมือดำเนินการให้ลูกหนี้หรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามชำระหนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถปฏิบัติตามหรือใช้สิทธิเรียกร้องได้ก็ต่อเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหรือเจ้าหนี้มีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ นั้น ดังนั้น การลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลย่อมทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าหนี้ไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามชำระหนี้ได้

การยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหมายความว่า การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือหยิบยกข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นเพื่อปฏิเสธที่จะชำระหนี้หรือปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องในกรณีดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับนิติกรรมที่เป็นโมฆะหรือโมฆียะ

การยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องในกรณีดังกล่าวนี้ยังควรเกิดขึ้นกับสัญญาต่างตอบแทนที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีฐานะเป็นทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้และเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีฐานะเป็นทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้เช่นเดียวกันหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิที่จะขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย

²⁹⁵ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลย่อมไม่สามารถใช้หรือยกข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นต่อสิทธิเรียกร้องของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่จำเป็นต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลกรณีการใช้หรือรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย²⁹⁶

กรณีที่มีการปฏิเสธการปฏิบัติตามสิทธิในการลบข้อมูลผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลมีสิทธิในการร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามสิทธิได้

หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอใช้สิทธิ (Data Subject Request to the Controller) ขั้นตอนแนวปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอใช้สิทธิ²⁹⁷

(1) ได้รับคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล

เจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล การยื่นคำขอดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อีเล็กทรอนิกส์ (อีเมลหรือเว็บไซต์) วาจา โทรศัพท์หรือต่อหน้าบุคคล ลายลักษณ์อักษร ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจพิจารณาจัดทำแบบฟอร์มคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งให้แก่เจ้าของข้อมูลทราบในเอกสารขอความยินยอมหรือเอกสารแจ้งการประมวลผลข้อมูล (ถ้ามี) ให้ติดต่อและยื่นคำร้องขอให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามรูปแบบที่กำหนดไว้เพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอและการจัดทำระบบสำหรับบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการร้องขอต่อไป โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมโดยยื่นคำร้องให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลร้องขอ โดยอาจจะระบุข้อมูลส่วนบุคคลของตน และรูปแบบที่จะให้อีกฝ่ายทำการลบ หรือให้ทำลาย หรือให้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคล และแจ้งแหล่งที่พบ เช่น URL, Link ใน Website ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล²⁹⁸ ฝ่ายที่ได้รับคำร้องขอดังกล่าวจะต้องดำเนินการส่งเรื่องต่อให้แก่ฝ่ายบริหารจัดการข้อมูล/ฝ่ายที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อดำเนินการขั้นตอนต่อไปทันที ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องจัดให้มีระบบบันทึกการรายการเกี่ยวกับคำร้องขอ เช่น วันที่ได้รับ ผู้ขอผู้รับเรื่อง เป็นต้น

²⁹⁶ กิตสุรณ สังขสุวรรณ, *เรื่องเดิม*, หน้า 43-47.

²⁹⁷ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 173-176.

²⁹⁸ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 198.

(2) ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอ

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอโดยในกรณีที่เป็นเจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอด้วยตนเองก็ให้พิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุตัวตนว่าเป็นเจ้าของข้อมูลที่แท้จริง

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอเป็นบุคคลอื่นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องพิจารณาต่อไปว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดำเนินการแทนเจ้าของข้อมูลหรือไม่ อาทิ หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) หรือผู้ปกครอง (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์) หรือผู้อนุบาลผู้พิทักษ์ (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ)

หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล มีความจำเป็นให้ผู้ยื่นคำร้องขอหรือเจ้าของข้อมูลจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพิจารณายืนยันตัวตนท่านจะต้องแจ้งให้แก่บุคคลดังกล่าวทราบโดยไม่ชักช้า เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ดำเนินการตรวจสอบตัวตนเรียบร้อยแล้วอาจพิจารณาเก็บข้อมูลเท่าที่จำเป็นเกี่ยวกับการพิจารณายืนยันตัวตนเช่น log ในการขอใช้สิทธิวันเวลา รูปแบบคำขอ ผลสำเร็จในการตรวจสอบตัวตนเพื่อเป็นหลักฐานไว้พิสูจน์ความน่าเชื่อถือและมาตรการในการตรวจสอบตัวตนของท่านหากเกิดกรณีมีการฟ้องร้องคดีในอนาคต

(3) พิจารณาความถูกต้องของคำขอ

เมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการประการใดตามฝ่ายบริหารจัดการสิทธิที่เจ้าของข้อมูลมีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการตามคำร้องขอนั้นโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจปฏิเสธการดำเนินการตามสิทธิหรือคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้หากเป็นไปตามเหตุแห่งการปฏิเสธที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องพิจารณาว่าคำร้องขอดังกล่าวถูกต้องสมบูรณ์จะเป็นคำร้องขอที่มีอาศัยสิทธิตามที่กฎหมายรับรองหรือไม่และมีข้อยกเว้นในการปฏิเสธหรือไม่ อาทิ คำขอนั้นไม่สมเหตุสมผล (Unfounded) ต้องเป็นคำขอที่ไม่สมเหตุสมผลตั้งแต่แรกที่มีการร้องขอโดยความไม่สมเหตุสมผลนั้นอาจเกิดขึ้นในกรณีที่เจ้าของข้อมูลร้องขอให้ลบข้อมูลซึ่งผู้ควบคุมข้อมูลไม่ได้มีหรือจัดเก็บหรือประมวลผลข้อมูลชุดดังกล่าว หรือคำขอฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น (Excessive) เป็นคำขอที่มีลักษณะเป็นการร้องขอซ้ำ ๆ ในเรื่องเดียวกัน (Repetitive Character) หลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร อย่างชัดเจนหรือเหตุอื่น ๆ หรือไม่ โดยกรณีสิทธิในการลบเหตุแห่งการปฏิเสธจะรวมถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ตามกฎหมายหรือคำสั่งศาลการขอลบนั้นจำเป็นสำหรับการประมวลผลประมวลผลเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์สาธารณะ การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สถิติ หรือเป็นการใช้อำนาจรัฐหรือเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ก่อตั้งใช้หรือป้องกันสิทธิทางกฎหมาย (ตารางเปรียบเทียบเหตุแห่งการปฏิเสธการดำเนินการตามคำร้องขอเจ้าของข้อมูล) หากเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการปฏิเสธข้างต้นผู้ควบคุม

ข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ โดยในกรณีที่มีการปฏิเสธไม่ดำเนินการตามคำร้องขอนั้นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงเหตุผลแห่งการปฏิเสธสิทธิในการร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ และสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนทางศาล (Judicial Remedy) ให้แก่เจ้าของข้อมูลทราบด้วย

(4) พิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

เมื่อพิจารณาแล้วคำร้องขอนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะต้องดำเนินการนั้นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอต่อไป

(5) แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

ในกรณีที่มีการปฏิเสธ หรือมีการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม เช่น การคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมกับเจ้าของข้อมูล หรือเกิดความล่าช้าในการดำเนินการตามคำร้องขอผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงเหตุผลสนับสนุนของการนั้นโดยจะต้องระบุถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนทางศาลด้วย

(6) รวบรวมข้อมูลที่ได้รับการร้องขอให้ชี้แจง

เมื่อพิจารณาแล้วผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่าจะต้องดำเนินการตามคำร้องขอแล้ว ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องติดต่อกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งและดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล

(7) ดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

โดยแต่ละขั้นตอนสำหรับการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า และจะต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่ได้รับคำขอ²⁹⁹

²⁹⁹ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 172-173.

มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดกรอบระยะเวลาที่ต้องดำเนินการสำหรับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าของข้อมูลเท่านั้นโดยจะต้องดำเนินการตามโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำขออย่างไรก็ดีเพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของ GDPR และตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 การดำเนินการและการพิจารณาคำร้องขอหรือการปฏิบัติตามคำร้องขอสำหรับทุกขั้นตอนจึงควรเป็นไปโดยไม่ชักช้า แต่จะต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่นับแต่ได้รับคำขอสอดคล้องกับ มาตรา 12 (3) แห่งข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป พ.ศ.2559 กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องดำเนินการ

สิทธิ	เหตุผลการปฏิเสธการปฏิบัติตามคำร้องขอเจ้าของข้อมูล											
	คำขอไม่ สมบูรณ์	คำขอ ไม่เพียงพอ	เจ้าของ ข้อมูลมี ข้อมูลอยู่ แล้ว	เก็บเพื่อ เสรีภาพใน การแสดง ความเห็น	เกี่ยวกับการ ทัศน สัญญา	กฎหมาย อนุญาต	เกิดผลกระทบ ด้านลบแก่ บุคคลอื่น	จำเป็น สำหรับการ ประมวลผล	ประโยชน์ สาธารณะ หรืออำนาจ รัฐ หรือ หน้าที่ตาม กฎหมาย	ก่อตั้ง ใช้ หรือป้องกัน สิทธิทาง กฎหมาย	ประโยชน์ โดยชอบ ด้วย กฎหมาย	
1.การเพิกถอนความยินยอม	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
2.การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล	✓	✓	×	×	×	✓	✓	×	×	×	×	×
3.การแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ถูกต้อง	✓	✓	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
4.การลบข้อมูลส่วนบุคคล	✓	✓	×	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	×
5.การระงับการประมวลผลข้อมูล ²¹⁵	✓	✓	×	×	×	×	✓	×	✓	✓	✓	×
6.การโอนย้ายข้อมูลส่วนบุคคล	✓	✓	×	×	×	×	✓	×	✓	×	×	×
7.การคัดค้านการประมวลผลข้อมูล	✓	✓	×	×	×	×	×	×	✓	✓	✓	✓
8.การไม่ตกอยู่ภายใต้การตัดสินใจอัตโนมัติ เพียงอย่างเดียว	✓	✓	×	×	✓	✓	×	×	✓	×	×	×

ภาพที่ 3.1 ตารางเปรียบเทียบเหตุแห่งการปฏิเสธการดำเนินการตามคำร้องขอเจ้าของข้อมูล³⁰⁰

4) ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืมไว้ทั้งทางแพ่งและบทกำหนดโทษทางปกครอง ดังนี้

(1) ความรับผิดทางแพ่ง แบ่งเป็น 2 กรณี

ก) กรณีค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่า

(ก) ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง

ตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลโดยไม่ชักช้าและภายใน 1 เดือนนับแต่ได้รับคำร้องขอจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งใช้บังคับกับการดำเนินการตามคำร้องขอสำหรับทุกสิทธิของเจ้าของข้อมูล

³⁰⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 190.

กฎหมายให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งอาจมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกับเหตุปฏิเสธสิทธิที่ปรากฏในข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป พ.ศ.2559 ซึ่งได้สรุปแนวทางดังกล่าวไว้ในตารางนี้

(ข) เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย

คำสั่งใหม่ทดแทนตามดังกล่าว ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย³⁰¹

ข) กรณีคำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อการลงโทษ

ศาลยังมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายคำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนคำสั่งใหม่ทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของคำสั่งใหม่ทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

อายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้มีอายุความ 3 ปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ หรือ 10 ปีนับแต่วันที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(2) โทษทางปกครอง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดโทษปรับทางปกครองสำหรับการกระทำความผิดที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้หลายประการตั้งแต่มาตรา 82-89 เช่น การไม่ขอความยินยอมตามแบบหรือข้อความที่คณะกรรมการประกาศหรือกำหนด ไม่แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ, ขอความยินยอมโดยหลอกลวงเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น โดยมีโทษปรับทางปกครองสูงสุด 5,000,000 บาท และกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในการดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาทตามมาตรา 83

³⁰¹ มาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีความรับผิดชอบทางแพ่ง ความรับผิดชอบทางอาญา และโทษทางปกครอง แต่กรณีเสรีชนซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจนทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล เช่นปฏิเสธการร้องขอใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เจ้าของข้อมูลสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเสรีชน และกรณีเสรีชนซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามการดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้าน แต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา

ทั้งนี้ ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองหรือใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หรือการดำเนินการอื่นใดตามประกาศนี้เพื่อลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคำนึงถึงปัจจัย ดังต่อไปนี้³⁰²

(1) รายละเอียดการกระทำผิดที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำผิดโดยเจตนาหรือจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือขาดความระมัดระวังตามสมควร

(2) ความร้ายแรงของพฤติกรรมที่กระทำผิด

(3) ขนาดกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

(4) ผลของมาตรการลงโทษปรับทางปกครองที่จะบังคับว่าจะได้ช่วยบรรเทาความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ เพียงใด

(5) ประโยชน์ที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะได้รับจากมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง และผลกระทบต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลที่กระทำผิด และผลกระทบต่อธุรกิจหรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(6) มูลค่าความเสียหายและความร้ายแรงที่เกิดจากการกระทำผิดนั้น

(7) ระดับโทษปรับทางปกครองและมาตรการบังคับทางปกครองที่เคยใช้กับผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลรายอื่นในความผิดทำนองเดียวกัน (ถ้ามี)

³⁰² ข้อ 8 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

(8) ประวัติการถูกลงโทษปรับทางปกครองและใช้มาตรการบังคับทางปกครองของผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึงประวัติการถูกลงโทษปรับทางปกครอง ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของนิติบุคคลนั้นด้วย

(9) ระดับความรับผิดชอบและมาตรฐานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล ส่วนบุคคลในขณะที่มีการกระทำความผิด

(10) การดำเนินการตามประมวลจริยธรรม แนวปฏิบัติทางธุรกิจ หรือมาตรฐานในการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ในขณะที่มีการกระทำความผิด

(11) การเยียวยาและบรรเทาความเสียหายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อทราบเหตุที่กระทำความผิด

(12) การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(13) ข้อเท็จจริงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองหรือมาตรการบังคับทางปกครองโดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น รายละเอียดของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น ความร้ายแรงของพฤติกรรมที่กระทำความผิด เป็นต้น ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ออกคำสั่งดังกล่าวทำได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นมากขึ้น เนื่องจากต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ กันในแต่ละกรณีที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาออกคำสั่งตามระดับของความร้ายแรงของการกระทำความผิด และความเหมาะสมในการปรับใช้ มาตรการลงโทษ ดังนี้³⁰³

(1) กรณีไม่ร้ายแรง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล ส่วนบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องแก้ไขหรือตัดเตือนในเบื้องต้นก่อน โดยอาจดำเนินการ ดังนี้

ก) ตักเตือนหรือสั่งให้ปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไข หยุด ระวัง ละเว้น หรืองดเว้น การกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

³⁰³ ข้อ 9 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

โดยคำสั่งดังกล่าว ต้องมีรายละเอียด เหตุผล และวัตถุประสงค์ของคำสั่งอย่างชัดเจนว่าจะต้องแก้ไข และดำเนินการ ให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างไร

ข) สั่งห้ามกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใด เพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

ค) สั่งจำกัดการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการกระทำผิดไว้ เพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

คำสั่งตาม (ก) (ข) หรือ (ค) อาจกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการปรับปรุง บุคลากร กระบวนการ หรือเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมตามที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เห็นสมควร

(2) กรณีร้ายแรง หรือคำสั่งให้แก้ไขหรือตัดเดือนไม่เป็นผล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบและบัญชีค่าปรับที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดโดยคำนึงถึงความร้ายแรงและพฤติการณ์อื่นในการลงโทษปรับ ทางปกครองตามที่เห็นสมควร และอาจมีคำสั่งตาม (1) ก) ข) หรือ ค) ด้วยก็ได้

การให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาออกคำสั่งตามระดับของความร้ายแรงของการกระทำความผิดและความเหมาะสมในการปรับใช้ โดยมีมาตรการที่ยืดหยุ่น หลากหลายทั้งกรณีไม่ร้ายแรงทำได้ตั้งแต่ตัดเดือนหรือสั่งให้ปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไข หยุด ระงับ ละเว้น หรืองดเว้น การกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือสั่งห้ามกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือสั่งจำกัดการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อระงับความเสียหาย ย่อมทำให้สามารถใช้มาตรการที่เหมาะสมกับกรณีที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงถ้าเป็นกรณีร้ายแรง หรือคำสั่งให้แก้ไขหรือตัดเดือนไม่เป็นผล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองแก่เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการที่สามารถออกคำสั่งควบคุมกันไปได้ย่อมทำให้การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองมีความยืดหยุ่น หลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละกรณีมากยิ่งขึ้น

5) องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการร้องเรียนผ่านคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดังนี้

ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด³⁰⁴

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ออกประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 โดยได้กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเหมาะสมของลักษณะงานหรือตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง โดยคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคน และกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่น้อยกว่าสี่คนทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม หรือด้านอื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร³⁰⁵ โดยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญและกรรมการผู้เชี่ยวชาญต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้³⁰⁶ เช่น มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย เป็นต้น โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี³⁰⁷

ปัจจุบันเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ชุด ได้แก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ

³⁰⁴ มาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³⁰⁵ ข้อ 3 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

³⁰⁶ ข้อ 4 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

³⁰⁷ ข้อ 5 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

เทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจำนวนทั้งหมด 7 ตำแหน่ง แบ่งออกเป็น ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 1 ตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำด้านต่าง ๆ อีก 6 ตำแหน่ง โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ มีประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านสถาบันการเงิน กรรมการผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ด้านกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านกฎหมายปกครอง ด้านธุรกิจหลักทรัพย์ ด้านธุรกิจประกันภัย และด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ มีประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านกฎหมายปกครอง ด้านคุ้มครองสิทธิของประชาชน ด้านสื่อสารมวลชน และด้านธุรกิจเอกชนหรือกฎหมายธุรกิจ ซึ่งหลังจากมีการประกาศคณะกรรมการหลายคณะภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ย่อมทำให้พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้³⁰⁸

- (1) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้
 - (2) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
 - (3) โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
 - (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

การยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่ คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงการ

³⁰⁸ มาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

กำหนดให้ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องในกรณีที่มีผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่นด้วย³⁰⁹

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ในมาตรา 73 วรรคสอง หรือเป็นเรื่องร้องเรียนที่ระเบียบนั้นได้กำหนดไม่ได้รับไว้พิจารณาให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา

เมื่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 72 (1) หรือตรวจสอบการกระทำใด ๆ ตามมาตรา 72 (2) แล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่มีมูล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งยุติเรื่อง

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือตรวจสอบตามวรรคสอง แล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นเป็นกรณีซึ่งอาจไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ย แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งตามวรรคสาม (1) หรือ (2)ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีการยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อบังคับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อการนั้น

การจัดทำคำสั่งตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม (1) หรือ (2) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ให้ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ลงนามแทน

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

³⁰⁹ มาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ในการดำเนินการตามมาตรา³¹⁰ เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมด้วยเหตุผล และในกรณีที่ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องที่มีผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบ หากผู้ร้องเรียนประสงค์จะให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินการตามความประสงค์ดังกล่าว และให้ถือว่าผู้มีอำนาจพิจารณาได้รับเรื่องร้องเรียนนับแต่วันที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น³¹⁰

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงหากกรณีเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ เช่น ปฏิเสธการใช้สิทธิในการลบของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีเหตุผลทางกฎหมาย เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ ซึ่งต้องเป็นเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในราชอาณาจักรไม่ว่าการประมวลผลจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร แต่ถ้าเสิร์ชเอนจินอยู่นอกราชอาณาจักร จะบังคับใช้ได้เฉพาะกรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร³¹¹

เนื่องจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยที่อาจไกล่เกลี่ยได้ แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

³¹⁰ มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³¹¹ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

(1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรา 31 นี้ให้เป็นที่สิ้นสุด ในการดำเนินการนี้ เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมด้วยเหตุผล

ทั้งนี้ การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อมีการร้องเรียนจึงต้องร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ โดยปัจจุบันมีระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565 โดยมีผลบังคับใช้วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำร้องเรียนไว้ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้าง หรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ยื่นคำร้องเรียนโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน (2) ยื่นผ่านทางไปรษณีย์มายังสำนักงาน (3) ยื่นผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นใดตามที่สำนักงานประกาศกำหนด³¹² ซึ่ง ณ ปัจจุบันสามารถยื่นคำร้องเรียนได้ทั้งสามรูปแบบดังนี้ ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน และยื่นผ่านทางไปรษณีย์มายังสำนักงาน และยื่นผ่านทางช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@pdpc.or.th โดยคำร้องเรียนให้จัดทำเป็นหนังสือหรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการยื่นคำร้องผ่านทางช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถสอบถามหรือขอรับคำยืนยันจากสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่าได้รับคำร้องเรียนแล้วผ่านเบอร์โทรศัพท์ในวันเวลาทำการ

313

³¹² ข้อ 7 แห่งระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565

³¹³ ข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งประกาศสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง ช่องทางการยื่นคำร้องเรียนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์และแบบคำร้องเรียน พ.ศ. 2566

นอกจากนี้ คำร้องเรียนที่ยื่นต่อสำนักงาน ต้องมีความชัดเจน สามารถทำความเข้าใจได้ ใช้ถ้อยคำสุภาพ ไม่หยาบคาย ไม่มีลักษณะเป็นการกรรโชก ข่มขู่ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม และต้องมีรายละเอียดและเอกสารหลักฐานอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อตัว ชื่อสกุล ของผู้ร้องเรียน และที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ร้องเรียนหรือผู้รับมอบอำนาจสำหรับการติดต่อ พร้อมแสดงบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารประจำตัวอื่นของผู้ร้องเรียนซึ่งออกโดยราชการ โดยในกรณีที่เป็นการมอบอำนาจให้ร้องเรียนแทน จะต้องแนบหนังสือมอบอำนาจให้ร้องเรียนแทนที่มีรายละเอียดเรื่องที่ มอบอำนาจและติดอากรแสตมป์ที่ถูกต้องครบถ้วน และลงนามโดยผู้ร้องเรียนและผู้รับมอบอำนาจ พร้อมแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาหนังสือเดินทาง หรือสำเนาเอกสารประจำตัวอื่นของผู้มอบอำนาจซึ่งออกโดยราชการซึ่งรับรองสำเนาถูกต้องโดยผู้มอบอำนาจ สำหรับผู้รับมอบอำนาจให้ แสดงบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารประจำตัวอื่นซึ่งออกโดยราชการต่อเจ้าหน้าที่

(2) รายละเอียดข้อเท็จจริงและข้อมูลที่เกี่ยวข้องว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผล ข้อมูลส่วนบุคคล กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ ประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร

(3) รายละเอียดความเดือดร้อนเสียหายหรือผลกระทบต่อผู้ร้องเรียน

(4) เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน เช่น พยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือถ้อยคำของพยานบุคคลที่สนับสนุนเรื่องร้องเรียนที่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะพิจารณาได้

(5) คำขอที่ผู้ร้องเรียนต้องการให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ดำเนินการ

(6) คำรับรองว่าข้อความที่ร้องเรียนเป็นความจริง

ทั้งนี้ คำร้องเรียนต้องจัดทำเป็นหนังสือหรือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ ตามที่สำนักงานประกาศกำหนด โดยระบุรายละเอียดครบถ้วน และมีการลงลายมือชื่อ ของผู้ร้องเรียนหรือผู้รับมอบอำนาจ และให้เจ้าหน้าที่ออกใบรับคำร้องเรียนให้แก่ผู้ร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร้องเรียนในการยื่นคำร้องเรียน³¹⁴ โดยคำร้องเรียนจะต้องมีรายละเอียดและเอกสารหลักฐานดังกล่าวครบถ้วนโดยผู้ร้องเรียนเป็นผู้จัดทำโดยให้

³¹⁴ ข้อ 8 แห่งระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565

เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้ โดยจัดทำโดยมีรายละเอียดตามแบบคำร้องเรียนของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล³¹⁵

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่เพิ่งมีขึ้นในประเทศไทยโดยที่มีกฎหมายลำดับรองกำหนดทางปฏิบัติในรายละเอียดในบางเรื่องแต่ยังไม่ครบทุกเรื่อง และยังไม่มีความชัดเจนหรือบังคับใช้กฎหมายมาก่อน บุคคลที่จะมาทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนี้จึงมีความสำคัญมากที่จะเริ่มต้นวางบรรทัดฐานการใช้กฎหมายว่าจะใช้เพื่อให้เกิดคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นได้จริง หรือจะใช้เพื่อตีความข้อยกเว้นให้กว้างขวางจนเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายรัฐหรือธุรกิจขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้ออกแบบระบบบริหารงานที่แตกต่างจากกรอบคิดของระบบราชการเดิม ๆ ที่มักจะให้กรรมการมาจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ และให้ตำแหน่งประธานเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี โดยเปลี่ยนใหม่วางโครงสร้างให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจส่วนใหญ่เป็น “คนนอก” ที่มาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ³¹⁶ โดยโครงสร้างกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่มีข้อกำหนดกำหนดห้ามมิให้เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่น ลูกจ้างพนักงาน ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการ อีกทั้งตามกฎหมายกำหนดยังมีใช้การปฏิบัติงานเต็มเวลาโดยให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กำหนดเท่านั้น ทำให้กรรมการเหล่านี้จะไม่มีเวลาในการทำงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ ทำให้ปราศจากหน่วยงานการบังคับใช้หรือกลไกที่มีประสิทธิภาพพออาจทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่สามารถเป็นเครื่องมือในคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ³¹⁷

3.3 การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืม

จากการศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมในสหภาพยุโรป สหพันธ์รัฐรัสเซีย แคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และไทย มีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

³¹⁵ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, แบบคำร้องเรียน, ค้นวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.mdes.go.th/mission/detail/6408-ประกาศและคำสั่งของสำนักงาน>

³¹⁶ iLAW, พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ใหม่ วางหลักสวดยหู่ แต่ไม่คุ้มครองประชาชนจากรัฐ/ทหาร.

³¹⁷ ศุภวัชร มาลานนท์, “องค์กรบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล,” ข่าวหุ้นธุรกิจออนไลน์ (23 พฤศจิกายน 2562), ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.kaohoon.com/content/328480>

3.3.1 ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม

ตารางที่ 3.2 ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม</p> <p>ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม</p> <p>(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร</p>
สหภาพยุโรป GDPR	<p>มาตรา 3 ขอบเขตในทางพื้นที่</p> <p>1. ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของกิจกรรมของการประกอบกิจการของผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลที่อยู่ในสหภาพยุโรปโดยไม่คำนึงว่าการประมวลผลจะเกิดขึ้นในสหภาพหรือไม่</p> <p>2. ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพโดยที่ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมิได้ตั้งอยู่ในสหภาพเมื่อกิจกรรมการประมวลผลนั้นสัมพันธ์กับ</p> <p>(a) การเสนอสินค้าหรือบริการต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพโดยไม่คำนึงว่าจำเป็นต้องมีการชำระเงินโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่</p> <p>(b) การตรวจตราพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่กระทำที่พฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นภายในสหภาพ</p>

ประเทศ	ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม
	3 ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมที่มีที่ตั้งอยู่ในสหภาพ แต่อยู่ในสถานที่ที่กฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ
รัสเซีย	มาตรา 10 ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของสหพันธรัฐรัสเซีย
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	บทที่ 22.1 สิทธิส่วนบุคคลสำหรับผู้เยาว์ในแคลิฟอร์เนียในโลกดิจิทัล 22581 ผู้ดำเนินการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่ส่งไปยังผู้เยาว์ (บุคคลธรรมดาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีซึ่งอาศัยอยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย) หรือผู้ให้บริการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่รู้ว่าผู้เยาว์ กำลังใช้เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือ

ในส่วนของประเด็นขอบเขตการใช้สิทธิในส่วนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของไทยและ GDPR ของสหภาพยุโรปผู้เขียนเห็นว่าเป็นความคล้ายคลึงกันมาก โดยหลักให้ใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในราชอาณาจักรไม่ว่าการประมวลผลจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร แต่ถ้าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร จะบังคับใช้ได้เฉพาะกรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม
- 2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดเฉพาะสองกรณีนี้เท่านั้น หากเป็นกรณีนอกเหนือจากนี้ไม่สามารถให้สิทธิในการถูกลืมกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้

GDPR ของสหภาพยุโรปให้ใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมที่มีที่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป แต่อยู่ในสถานที่ที่กฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งข้อบังคับนี้บังคับใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป เช่น ในสถานทูตหรือสถานทำการกงสุลของรัฐสมาชิกด้วย

ในขณะที่สหพันธรัฐรัสเซียค่อนข้างจะแตกต่างจากไทย GDPR โดยจะเน้นแค่บังคับใช้กับผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของรัสเซียเท่านั้น โดยเน้นว่ามีโฆษณาต่อผู้บริโภคในสหพันธรัฐรัสเซียหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าขอบเขตในการบังคับใช้ของสหพันธรัฐรัสเซียถือได้ว่ามีขอบเขตแคบที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับของสหภาพยุโรปและของไทย เพราะเน้นเพียงแค่บังคับใช้กับผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของสหพันธรัฐรัสเซียเท่านั้นไม่มีการขยายขอบเขตไปถึงผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เสิร์ชเอนจิน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากกฎหมายของรัสเซียมุ่งเน้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินที่มีบทบาทหลักในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตและสอดคล้องกับคำตัดสินของคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ที่ตัดสินเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อ Google

ในส่วนของแคลิฟอร์เนียจะมีขอบเขตบังคับใช้ที่จำกัดสุด โดยจะมีขอบเขตบังคับเฉพาะผู้ดำเนินการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่ส่งไปยังผู้เยาว์ (บุคคลธรรมดาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีซึ่งอาศัยอยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย) หรือผู้ให้บริการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่รู้ว่าผู้เยาว์กำลังใช้เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือ ซึ่งจำกัดเฉพาะผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนียเท่านั้น หากเป็นการอาศัยอยู่รัฐอื่นจะไม่สามารถบังคับใช้ได้ จึงเป็นการจำกัดทั้งอายุและต้องอาศัยอยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนียเท่านั้น ซึ่งมีข้อดีในการตระหนักให้มีความสำคัญในการใช้สิทธิในการถูกลืมกับผู้เยาว์ แต่มีข้อเสียในด้านหากเป็นบุคคลที่อายุเกิน 18 ปี จะไม่สามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้

ในส่วนของสหภาพยุโรปและไทยผู้เขียนเห็นว่าข้อดีในด้านที่กำหนดขอบเขตไว้กว้างและครอบคลุมทั้งกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งในกรณีนี้จึงถือว่าครอบคลุมผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีทั้งเป็นเสิร์ชเอนจินและที่ไม่ใช่เสิร์ชเอนจินด้วย รวมถึงของสหภาพยุโรปซึ่งมีกำหนดขอบเขตเพิ่มใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมที่มีที่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป แต่อยู่ในสถานที่ที่กฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งถือว่าการขอบเขตที่กว้างและครอบคลุมมากกว่าของของไทยและรัสเซีย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดขอบเขตของสหภาพยุโรปและของไทยที่ให้รวมถึงครอบคลุมผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นเสิร์ชเอนจินที่อยู่นอกราชอาณาจักรอาจมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายกลายเป็นข้อจำกัดในทางปฏิบัติเนื่องจากการใช้การใช้สิทธิออกอาณาเขตดังกล่าว เขตอำนาจศาล ที่จะต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศของรัฐ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว รวมถึงในการบังคับใช้กฎหมายยังต้องเผชิญกับปัญหามากมายในสภาพแวดล้อมที่รวม

เอาลักษณะที่ไม่ใช่ทางกายภาพ (ไซเบอร์สเปซ) เข้ากับสภาพนอกอาณาเขต โดยหลักแล้วรัฐสามารถใช้อำนาจบังคับของตนภายในเขตแดนของตนเท่านั้น และไม่สามารถควบคุมอินเทอร์เน็ตนอกอาณาเขตได้รวมถึงอุปสรรคในการบังคับใช้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายขั้นตอนของกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย

3.3.2 หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

ตารางที่ 3.3 หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป</p> <p>(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)</p> <p>(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้</p> <p>ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ</p>

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้</p> <p>คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้</p>
<p>สหภาพยุโรป</p> <p>GDPR</p>	<p>สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p> <p>1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยไม่ล่าช้า และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีหน้าที่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ล่าช้า ในกรณีใดดังต่อไปนี้:</p> <p>(ก) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ</p> <p>(ข) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 6 (1) (ก) หรือตามมาตรา 9 (2) (ก) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้ต่อไป</p> <p>(ค) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 21 (1) และไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 21 (2)</p> <p>(ง) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>(จ) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>(ฉ) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศตามที่ถูกอ้างถึงตามมาตรา 8 (1)</p> <p>2. ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ</p>

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>ทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ขอให้ลบการเชื่อมต่อหรือสำเนาหรือการทำซ้ำใด ๆ ของข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นโดยผู้ควบคุมดังกล่าว</p>
<p>รัสเซีย</p>	<p>มาตรา 10 ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของสหพันธรัฐรัสเซียตามคำร้องขอของพลเมือง (บุคคล) (ต่อไปนี้จะเรียกว่าผู้ร้อง) มีหน้าที่หยุดการการเข้าถึงข้อมูลสำหรับการค้นหาข้อมูลของเขาได้หาก URL เชื่อมโยงกับข้อมูลดังต่อไปนี้ของเขา:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ข้อมูลที่เผยแพร่โดยละเมิดกฎหมายรัสเซีย (2) ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (3) ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือ (4) ข้อมูลที่ได้สูญเสียความหมายสำหรับแต่ละบุคคลเนื่องจากเหตุการณ์หรือการกระทำที่ตามมาของบุคคล <p>ผู้ร้องไม่จำเป็นต้องได้รับคำตัดสินจากศาลก่อนดำเนินการกับผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินต้องเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นตามคำขอของแต่ละคน คำขอจะต้องประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) นามสกุล, ชื่อ, ชื่อกลาง, รายละเอียดหนังสือเดินทาง, ข้อมูลการติดต่อ (โทรศัพท์และ (หรือ) หมายเลขแฟกซ์, ที่อยู่อีเมล, ที่อยู่ทางไปรษณีย์) (2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอที่มีการเพิกถอน (3) ลิงก์ไปยังหน้าเว็บที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัญหา (4) เหตุสำหรับการเพิกถอน (5) ความยินยอมของผู้ร้องในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตน <p>ในกรณีที่คำร้องไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินอาจต้องการให้ผู้ยื่นคำร้องแก้ไขคำร้อง ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำการแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมด ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินสามารถขอให้ผู้ร้องแก้ไขคำขอเพียงครั้งเดียว</p> <p>ผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องยุติการแสดงลิงก์ไปยังข้อมูลดังกล่าวภายในสิบวันทำการหลังจากได้รับคำร้องหรือคำร้องที่แก้ไขแล้ว ผู้ร้องต้องได้รับแจ้งถึงการตัดสินของผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินในรูปแบบเดียวกับที่มีการยื่นคำร้องซึ่ง</p>

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>หมายความว่าหากผู้ยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องทราบถึงการตัดสินใจเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธคำร้องขอของผู้ยื่นคำร้อง แต่ต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธ โดยผู้ยื่นคำร้องที่โดนปฏิเสธและไม่เห็นชอบกับเหตุแห่งการปฏิเสธสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร้องตามคำร้องได้</p> <p>ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินมีหน้าที่ไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง ยกเว้นกฎหมายของรัฐบาลกลางของรัสเซียกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น</p>
<p>สหรัฐ</p> <p>กฎหมาย</p> <p>แคลิฟอร์เนีย</p>	<p>บทที่ 22.1 สิทธิส่วนบุคคลสำหรับผู้เยาว์ในแคลิฟอร์เนียในโลกดิจิทัล 22581</p> <p>ผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือถือกับผู้เยาว์(อายุต่ำกว่า 18 ปี) หรือรู้ว่าผู้เยาว์ใช้เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือของผู้ประกอบการ ต้องทำดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อนุญาตให้ผู้เยาว์ที่ลงทะเบียนเป็นผู้ใช้ของผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือเอาออกหรือร้องขอและได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ออกจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือ 2. แจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการเอาออกหรือร้องขอและได้รับการเอาออกแก่ผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งเป็นผู้เยาว์ 3. ให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับวิธีการเอาออกหรือขอให้ให้นำเนื้อหาหรือข้อมูลออก และ 4. แจ้งให้ผู้เยาว์ทราบว่า การเอาออกเนื้อหาหรือข้อมูลออกอาจไม่สมบูรณ์หรือครบถ้วน <p>ผู้ประกอบการจะถือว่าปฏิบัติสอดคล้องกับกฎหมายนี้หาก:</p> <p>(1) ทำให้เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ไม่สามารถมองเห็นได้โดยผู้ใช้รายอื่นของผู้ประกอบการแม้ว่าเนื้อหาหรือข้อมูลยังคงอยู่ในเซิร์ฟเวอร์ของผู้ประกอบการในบางรูปแบบ</p>

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	(2) แม้จะทำให้การโพสต์ต้นฉบับโดยผู้รัยรายย่อยมองไม่เห็น แต่ก็ยังคงปรากฏให้เห็นเพราะบุคคลที่สามได้คัดลอกการโพสต์หรือรีโพสต์เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์

ประเด็นเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมของแต่ละประเทศ

การใช้สิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรปกับของไทยผู้เขียนเห็นว่าค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกันมาก แต่มีข้อแตกต่างที่สำคัญ โดยจะพิจารณาประกอบกับของรัสเซีย และแคลิฟอร์เนีย ดังนี้

1) ไทย ใช้เป็น การลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล

สหภาพยุโรป ใช้เป็นการลบข้อมูล (Erasure)

สหพันธรัฐรัสเซีย ใช้หยุดการเข้าถึงข้อมูล (Stop Issuing Information)

แคลิฟอร์เนีย ใช้การเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูล (Remove)

ทั้งนี้ การใช้สิทธิในการถูกลืมของไทยในปัจจุบันผู้เขียนเห็นว่ามีกำหนดการใช้สิทธิในรูปแบบที่หลากหลายครอบคลุมกว่าของอีกสามประเทศได้กำหนดรูปแบบการใช้เพียงรูปแบบเดียว โดยของไทยให้ทำได้ทั้งลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล ซึ่งในประเด็นนี้ถือว่าของไทยมีจุดเด่นหรือข้อดีของกฎหมายที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันมากกว่าประเทศอื่น อย่างไม่ได้ก็ตามการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจะมีการแตกต่างจากการประมวลผลที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่เว็บไซต์ของบุคคลที่สาม เช่น สื่อที่ให้เนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ในกรณีนี้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลอาจไม่สามารถทำได้ เพราะเสิร์ชเอนจินไม่สามารถไปทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลกับข้อมูลเว็บไซต์ต้นฉบับโดยตรง ซึ่งตรงนี้อาจเป็นช่องโหว่หรือจุดอ่อนในทางกฎหมายที่กำหนดตรูรูปแบบการใช้สิทธิที่หลากหลาย แต่มีปัญหาในทางปฏิบัติในการกำหนดรายละเอียดในการใช้สิทธิ อาจต้องกำหนดให้ผู้ใช้สิทธิในการถูกลืมเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติการใช้สิทธิที่สอดคล้องกับผู้ควบคุมส่วนบุคคลในแต่ละลักษณะ หรืออาจต้องกำหนดกว้าง ๆ ในลักษณะว่าให้ทำในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ แต่ไม่ควรให้ผู้ใช้สิทธิในการถูกลืมสามารถเลือกรูปแบบที่อาจทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถปฏิบัติได้

2) หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิของสหภาพยุโรปกับของไทยเหมือนกันมาก โดยของสหภาพยุโรป มี 6 ข้อ ของไทยมี 4 ข้อ โดยแตกต่างที่ของไทยไม่มีในส่วนของ (จ) ข้อมูลส่วนบุคคล

ต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุม และ (ฉ) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศที่ถูกอ้างถึงในมาตรา 8 (1) ในกรณีที่มีการให้ความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 6 (1) (a) ในการให้บริการข้อมูลทางสังคมแก่ผู้เยาว์โดยตรง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์จะต้องตามกฎหมายเมื่อผู้เยาว์อายุอย่างน้อย 16 ปี กรณีผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 16 ปี การประมวลผลดังกล่าวจะต้องถูกต้องตามกฎหมายเฉพาะในกรณีที่ได้รับคามยินยอมหรือได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองของผู้เยาว์ ซึ่งจะเห็นว่าของสหภาพยุโรปมีหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลบที่มีหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิที่กว้างและคล้ายคลึงกับของไทย แม้ของไทยจะไม่มีข้อ (จ) และ (ฉ) โดยในข้อ (จ) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 โดยตรงแต่อาจต้องถูกลบตามกฎหมายอื่น ๆ ของไทยที่ได้บัญญัติไว้ เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แต่ในข้อ (ฉ) แม้ของไทยนั้นจะไม่มีบริการข้อมูลทางสังคมแก่ผู้เยาว์โดยตรง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ในการใช้สิทธิโดยตรง แต่ได้มีบทบัญญัติมาตรา 20 ของไทยได้กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ยังเป็นผู้เยาว์ ในกรณีที่มีการให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่ว่าใคร ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย และในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ โดยของไทยกำหนดกว้าง ๆ เป็นไปการทั่วไปโดยไม่ได้เน้นการบริการข้อมูลทางสังคมโดยตรงซึ่งถือว่าเหมาะสมและครอบคลุมกับสภาพการณ์ของไทยแล้วแม้จะไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 โดยตรง

3) ในขณะที่สหพันธรัฐรัสเซียมีข้อที่ข้อมูลเผยแพร่โดยละเมิดกฎหมายเหมือนกับของไทยและสหภาพยุโรป แต่มีเพิ่มเติมแตกต่างในเรื่อง (1) ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (2) ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือ (3) ข้อมูลที่ได้สูญเสียความหมายสำหรับแต่ละบุคคลเนื่องจากเหตุการณ์หรือการกระทำที่ตามมาของบุคคลซึ่งเป็นการกำหนดเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้กำหนดแยกรายละเอียดในการใช้สิทธิแยกเป็นเรื่องๆ เหมือนของไทยและสหภาพยุโรป ในส่วนของแคลิฟอร์เนียจะแตกต่างจะประเทศอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นใช้กับผู้เยาว์โดยตรง โดยให้ผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถืออนุญาตให้ผู้เยาว์เอาออกหรือร้องขอให้เอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ โดยแจ้งสิทธิให้คำแนะนำในการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูล ในส่วนของหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลบของแคลิฟอร์เนียมีข้อดีที่น่าสนใจทั้งให้ผู้เยาว์ให้เอาออกข้อมูลด้วยตนเองหรือร้องขอและได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ออกจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือทำได้ทั้งสอง

แบบ รวมทั้งมีการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิดังกล่าวและยังมีการให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับวิธีการเอาออกหรือขอให้นำเนื้อหาหรือข้อมูลออก ตลอดจนถึงผลการเอาเนื้อหาหรือข้อมูลออกอาจไม่สมบูรณ์หรือเอาข้อมูลดังกล่าวออกไม่ได้หมด ตรงนี้ทำให้ผู้เยาว์ได้รู้และตระหนักว่าตนมีสิทธิในการถูกลืมได้แค่ไหนตั้งแต่การเอาออกเองจนถึงการร้องขอเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือเอาออก และยังรู้ถึงผลของการเอาออกซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจไม่สามารถเอาออกได้ทั้งหมดทำให้ตระหนักในการโพสต์ข้อมูลของตนเองเพิ่มขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดคือ เฉพาะข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาที่ได้เขียนเกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้เยาว์

4) สหพันธรัฐรัสเซียได้มีบทบัญญัติเพิ่มเติมที่แตกต่างจากของสหภาพยุโรป ไทย แคลิฟอร์เนียในส่วนของการยื่นคำขอใช้สิทธิต้องประกอบด้วยอะไร เช่น นามสกุล, ชื่อ, ชื่อกลาง, รายละเอียดหนังสือเดินทาง, ข้อมูลการติดต่อ (โทรศัพท์และ (หรือ) หมายเลขแฟกซ์, ที่อยู่อีเมล, ที่อยู่ทางไปรษณีย์) (2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอที่มีการเพิกถอน (3) ลิงก์ไปยังหน้าเว็บที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ เป็นปัญหา รวมถึงกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการในการใช้สิทธิ ฯลฯ ซึ่งรายละเอียดในการยื่นคำขอใช้สิทธิระยะเวลา กระบวนการขั้นตอนในการใช้สิทธิเป็นข้อดีที่สำคัญมากในการนำข้อมูลในการนำมาปรับใช้กับประเทศไทยในการออกกฎหมายลำดับรอง

5) ไทยและสหภาพยุโรปมีความคล้ายคลึงกันในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ หากใช้ส่วนนี้เป็นการออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาของกรณีมีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมากกว่าหนึ่งราย ซึ่งสอดคล้องกับกรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลอาจเผยแพร่ไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายอื่น ๆ โดยให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอสิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ ทำให้ไม่มีการลักลั่นของข้อมูลและเป็นการลดภาระในการไปติดต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ทีละราย ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมได้ดียิ่งขึ้นซึ่งตรงนี้เป็นข้อดีของบทบัญญัติที่มีอยู่แล้ว แต่มาตรการนี้ผู้เขียนเห็นว่ายังคงมีจุดอ่อนในแง่ไม่มีการกำหนดสภาพบังคับทางกฎหมายแก่ผู้ควบคุมข้อมูลรายอื่นที่ได้รับแจ้งการร้องขอลบข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายแรก

3.3.3 ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

ตารางที่ 3.4 ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>ความในวรรคหนึ่งไม่นำมาใช้บังคับกับ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 2. การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือ (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล 3. การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ <ol style="list-style-type: none"> (ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่มิใช่การปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ (ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ประเทศ	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม
	4. การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย
สหภาพยุโรป GDPR	<p>อนุมาตรา 1 และ 2 จะไม่บังคับใช้ขอบเขตของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น ดังนี้</p> <p>(ก) การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล</p> <p>(ข) เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายที่จำเป็นตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุม หรือเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>(ค) เพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุขตามมาตรา 9 (2) (h) (i) รวมทั้ง มาตรา 9 (3)</p> <p>(ง) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติตามมาตรา 89 (1) ตราบเท่าที่สิทธิที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 1 มีแนวโน้มจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของการประมวลผลนั้นเป็นไปได้หรือบกพร่องอย่างร้ายแรง หรือ</p> <p>(จ) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย</p>
รัสเซีย	<p>(1) ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ของความผิดทางอาญาที่ยังไม่หมดอายุความและ</p> <p>(2) ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งการตัดสินยังไม่ถึงที่สุด</p>
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	<p>1. กฎหมายของสหพันธรัฐหรือมลรัฐกำหนดให้ผู้ประกอบการหรือบุคคลที่สามเก็บรักษาเนื้อหาหรือข้อมูลไว้</p> <p>2. เนื้อหาหรือข้อมูลถูกจัดเก็บหรือโพสต์ไปยังเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือโดยบุคคลที่</p>

ประเทศ	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>สามนอกเหนือจากผู้เยาว์ซึ่งเป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียน รวมถึงเนื้อหาหรือข้อมูลใด ๆ โดยผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งถูกจัดเก็บเผยแพร่ใหม่หรือโพสต์ใหม่โดยบุคคลที่สาม</p> <p>3. การให้บริการออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยชื่อ เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ที่เป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียนทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้</p> <p>4. ผู้เยาว์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ว่าผู้ใช้ที่ลงทะเบียนสามารถร้องขอและรับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์บนเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือได้อย่างไร</p> <p>5. ผู้เยาว์ได้รับคำตอบแทนหรือของตอบแทนอื่น ๆ ในการให้เนื้อหา กฎหมายในส่วนนี้จะไม่ถูกตีความเพื่อจำกัด อำนาจของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่จะได้รับเนื้อหาหรือข้อมูลใด ๆ จากผู้ประกอบการตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือตามคำสั่งของศาล</p>

ประเด็นข้อยกเว้นการใช้สิทธิ

1) ผู้เขียนเห็นว่าไทยกับสหภาพยุโรป มีความคล้ายคลึงกันมาก แต่มีความต่างกันที่ของไทยเป็นการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แต่ GDPR เป็นการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล โดยมีคำว่า เข้าถึงข้อมูล เพิ่มจากของไทยทำให้มีข้อยกเว้นในการใช้สิทธิที่ครอบคลุมชัดเจนกว่าของไทย โดยในภาพรวมข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมของไทยและสหภาพมีข้อยกเว้นในการใช้สิทธิที่ชัดเจนและมุ่งเน้นการคุ้มครองการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การมุ่งเน้นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะด้านต่าง ๆ รวมถึงการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือ การใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยข้อยกเว้นของไทยในปัจจุบันมีความครอบคลุมและเหมาะสมแล้ว

2) ในขณะที่ของสหพันธรัฐรัสเซีย แคลิฟอร์เนีย ผู้เขียนเห็นว่าจะมีข้อยกเว้นที่แตกต่างจากของ ไทย และสหภาพยุโรป โดยสหพันธรัฐรัสเซีย คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ของความผิดทางอาญาที่ยังไม่หมดอายุความและ ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งการตัดสินยังไม่ถึงที่สุด โดยเน้นเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องคดีอาญา ในขณะที่แคลิฟอร์เนียกำหนดให้ผู้ประกอบการหรือบุคคลที่สามเก็บรักษาเนื้อหาหรือข้อมูลไว้ เนื้อหาหรือข้อมูลถูกจัดเก็บหรือโพสต์ไปยังเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือโดย

บุคคลที่สามนอกเหนือจากผู้เยาว์ นอกเหนือจากผู้เยาว์ซึ่งเป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียน รวมถึงเนื้อหาหรือข้อมูลใด ๆ โดยผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งถูกจัดเก็บเผยแพร่ใหม่หรือโพสต์ใหม่โดยบุคคลที่สาม เป็นต้น โดยทั้งข้อยกเว้นของรัฐเซียและแคลิฟอร์เนียผู้เขียนเห็นว่าเป็นข้อยกเว้นที่ค่อนข้างแคบและไม่มีข้อยกเว้นในการให้ความคุ้มครองถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญเพื่อคุ้มครองไม่ให้ใช้สิทธิในการถูกลืมไปลบข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

3.3.4 ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

ตารางที่ 3.5 ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>มาตรา 77 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่า</p> <p>(1) ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง</p> <p>(2) เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติกรตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย</p> <p>ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย</p> <p>มาตรา 78 ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหม</p>

ประเทศ	ความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม
	<p>ทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย</p> <p>สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องรับผิด หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>มาตรา 83 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 24 มาตรา 25 วรรคหนึ่ง มาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา 28 มาตรา 32 วรรคสอง หรือมาตรา 37 หรือขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 25 วรรคสอง หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามมาตรา 29 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท</p>
สหภาพยุโรป GDPR	<p>มาตรา 82 สิทธิในการได้รับการชดเชยและความรับผิด</p> <ol style="list-style-type: none"> บุคคลใดก็ตามที่ได้รับ ความเสียหายทางวัตถุหรือความเสียหายที่ไม่ใช่ทางวัตถุอันเป็นผลจากการละเมิดข้อบังคับนี้จะต้องมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจากความเสียหายที่ได้รับ ผู้ควบคุมใดก็ตามที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประมวลผลจะต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยการประมวลผลที่ละเมิดข้อบังคับนี้ ผู้ประมวลผลจะต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้ประมวลผลมิได้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ที่เน้นไปที่ผู้ประมวลผลโดยเฉพาะหรือเมื่อผู้ประมวลผลปฏิบัติหน้าที่นอกไปจากหรือขัดกับการขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุม ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจะต้องพ้นจากความรับผิดในอนุมาตรา 2 หากพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ กับเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย

ประเทศ	ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม
	<p>4. เมื่อผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมากกว่าหนึ่งรายหรือทั้งผู้ควบคุมและผู้ประมวลผลมีส่วนเกี่ยวข้องในการประมวลผลเดียวกันและเมื่อทั้งผู้ควบคุมและ/หรือผู้ประมวลผลต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลตามอนุมาตรา 2 และ 3 ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลแต่ละรายจะต้องถูกถือว่ามีความผิดในการสร้างความเสียหายทั้งหมดเพื่อรับประกันถึงการชดเชยที่มีประสิทธิภาพต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>5. เมื่อผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลได้จ่ายค่าชดเชยทั้งหมดสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 4 ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลดังกล่าวมีสิทธิขอการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลอื่น ๆ ที่มีส่วนในการประมวลผลเดียวกันที่ส่วนของการชดเชยเป็นไปโดยสอดคล้องกับส่วนของความรับผิดชอบต่อความเสียหายโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 2</p> <p>6. การฟ้องคดีต่อศาลสำหรับการใช้สิทธิเพื่อรับการชดเชยจะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลที่มีอำนาจภายใต้กฎหมายที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 2 ของมาตรา 79</p> <p>มาตรา 83 เงื่อนไขทั่วไปสำหรับการกำหนดใช้ค่าปรับทางปกครอง</p> <p>5. การละเมิดบทบัญญัติดังต่อไปนี้จะต้องเสียค่าปรับปกครองโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 2 ไม่เกิน 20,000,000 ยูโร หรือในกรณีของกิจการคือไม่เกินร้อยละ 4 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้าแล้วแต่ว่าสิ่งใดมูลค่าสูงกว่า (b) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 12 ถึง 22</p>
รัสเซีย	<p>หากผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินปฏิเสธคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมของผู้ร้อง และการปฏิเสธดังกล่าวถูกฟ้องในชั้นศาล กรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล ศาลอาจสั่งให้มีการปรับ โดยค่าปรับสูงสุดคือ 100,000 รูเบิลรัสเซียสำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอในชั้นต้นและไม่เกิน 3,000,000 รูเบิลรัสเซีย สำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล</p>
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	ไม่มี

ในประเด็นความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรปมีการตระหนักให้มีความสำคัญในโทษเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม โดยมีโทษครอบคลุมทั้งความรับผิดทางแพ่งคือให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความเสียหายทางวัตถุหรือความเสียหายที่ไม่ใช่ทางวัตถุอันเป็นผลจากการละเมิดข้อบังคับนี้ จะต้องมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจากความเสียหายที่ได้รับ และในส่วนของค่าปรับทางปกครอง โดยค่าปรับทางปกครองของ GDPR คือ ไม่เกิน 20,000,000 ยูโรหรือในกรณีของวิสาหกิจคือไม่เกินร้อยละ 4 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้าแล้วแต่ว่าสิ่งใดมูลค่าสูงกว่า โดยมีการใช้ค่าปรับอิงตามผลประกอบการ โดยค่าปรับทางปกครองดังกล่าวเป็นจำนวนเงินอัตราค่าปรับที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับของไทย ซึ่งสะท้อนถึงการตระหนักและให้ความสำคัญแก่สิทธิในการถูกลืมของสังคมในสหภาพยุโรป

ในส่วนของสหพันธรัฐรัสเซียจะมีในเรื่องของค่าปรับอย่างเดียว โดยหากผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินปฏิเสธคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมของผู้ร้อง และการปฏิเสธดังกล่าวถูกฟ้องในชั้นศาล กรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล ๆ อาจสั่งให้มีการปรับ โดยค่าปรับสูงสุดคือ 100,000 รูเบิลรัสเซีย สำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอในขั้นต้นและไม่เกิน 3,000,000 รูเบิลรัสเซีย สำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล โดยเป็นการกำหนดค่าปรับของอัตราคือในขั้นต้น และกรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลซึ่งถือว่าเป็นการกำหนดที่น่าสนใจแต่ค่าปรับในขั้นต้นไม่สูงเท่ากับกรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล

ในขณะที่แคลิฟอร์เนียไม่ได้มีการกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือไว้ กรณีไม่อนุญาตให้ผู้เยาว์ที่ลงทะเบียนเป็นผู้ใช้ของผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือ เอาออกหรือเมื่อผู้เยาว์ร้องขอให้เอาออกซึ่งข้อมูลแต่ไม่ได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ออกจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือ เพียงกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิเท่านั้นซึ่งเป็นช่องโหว่ในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

ในส่วนของไทยในประเด็นดังกล่าวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีความรับผิดทางแพ่ง อาญา และทางปกครอง แต่ในส่วนของความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืมจะมีเฉพาะค่าสินไหมทดแทนทางแพ่งและโทษปรับทางปกครองไม่มีทางอาญา โดยของไทยมีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนทางแพ่ง และยังมีมีการให้อำนาจศาลสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูล

ส่วนบุคคลได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ฯลฯ ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น โดยเน้นถึงการเยียวยาในแพ่งโดยการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงทางแพ่ง และเพิ่มจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ประกอบ ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดให้มีค่าสินไหมทดแทนกรณีทั่วไป และค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษทำให้เยียวยาความเสียหายได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และโทษปรับทางปกครองกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในการดำเนินการลบหรือทำลาย ข้อมูลส่วนบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ซึ่งถือว่าทั้งค่าสินไหมทดแทนและโทษปรับที่สูงไม่เกินสามล้านบาทถือว่าเป็นโทษปรับที่สูงเหมาะสมกับบริบทสังคมไทยและเป็นการตระหนักถึงการให้ความสำคัญแก่สิทธิในการถูกลืมของสังคมไทยที่เหมาะสมแล้ว

3.3.5 องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 3.6 ตารางองค์ประกอบคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
ไทย	<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562</p> <p>มาตรา 71 ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร</p> <p>คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <p>มาตรา 72 คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ 2) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล 3) ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย</p> <p>ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565</p> <p>ข้อ 3 ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเหมาะสมของลักษณะงานหรือตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง โดยคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคน และกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่น้อยกว่าสี่คน</p> <p>ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมหรือด้านอื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร</p> <p>ข้อ 4 ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญและกรรมการผู้เชี่ยวชาญต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีสัญชาติไทย (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ (3) มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (4) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (5) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต (6) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (7) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (8) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง (9) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย (10) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
<p>สหภาพยุโรป</p> <p>GDPR</p>	<p>มาตรา 51 หน่วยงานกำกับดูแล</p> <p>1) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องจัดให้มีหน่วยงานสาธารณะอิสระที่มีอำนาจหนึ่งแห่งหรือมากกว่าเพื่อรับผิดชอบต่อการตรวจตราการบังคับใช้ข้อกำหนดนี้โดยเป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลธรรมดาซึ่งสัมพันธ์กับการประมวลผลและเพื่อช่วยสนับสนุนการไหลเวียนโดยเสรีของข้อมูลส่วนบุคคลภายในสหภาพ (“หน่วยงานกำกับดูแล”)</p> <p>2) หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีส่วนช่วยกับการบังคับใช้ข้อกำหนดนี้อย่างเป็นทางการเดียวทั่วทั้งสหภาพสำหรับวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้นหน่วยงานกำกับดูแลจะต้องร่วมมือซึ่งกันและกันโดยสอดคล้องกับบรรพ 7</p> <p>3) เมื่อหน่วยงานกำกับดูแลมากกว่าหนึ่งแห่งถูกตั้งขึ้นในรัฐสมาชิกใดรัฐหนึ่งรัฐสมาชิกดังกล่าวจะต้องระบุหน่วยงานกำกับดูแลที่จะเป็นตัวแทนหน่วยงานกำกับดูแลเหล่านั้นในคณะกรรมการและจะความเป็นมาตรฐานเดียวดังถูกอ้างถึงในมาตรา 63 โดยหน่วยงานที่มีอำนาจอื่น ๆ</p> <p>4) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องแจ้งคณะกรรมการถึงการถึงบทบัญญัติของกฎหมายในแต่ละรัฐที่แต่ละรัฐรับมาปฏิบัติตามบรรพนี้โดยไม่ล่าช้าภายในวันที่ 25 เมษายน 2018 และการแก้ไขใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อกฎหมายเหล่านั้นที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น</p> <p>มาตรา 52 ความเป็นอิสระ</p> <p>1) หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้</p> <p>2) ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องรักษาความเป็นอิสระจากจากอิทธิพลภายนอกไม่ว่าจะโดยตรงหรือไม่ก็ตามและต้องไม่ขอหรือรับการชี้แนะจากผู้ใด</p> <p>3) สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องงดเว้นจากการกระทำใด ๆ ก็ตามซึ่งขัดกับหน้าที่ของตนและจะต้องไม่มีส่วนตำแหน่งไม่ว่าจะได้ผลประโยชน์หรือไม่ก็ตาม</p> <p>4) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องรับประกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งนั้นได้รับทรัพยากรมนุษย์ ทางเทคนิค การเงิน สถานที่ และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ อันรวมถึงภารกิจที่ดำเนินการไปในบริบทของการช่วยเหลือระหว่างกันความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการ</p>

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>5) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องรับประกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งเลือกและมีเจ้าหน้าที่ของตนเองซึ่งจะต้องอยู่ใต้อำนาจสั่งการของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแลเท่านั้น</p> <p>6) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องรับประกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งอยู่ภายใต้การควบคุมทางการเงินที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของหน่วยงานและมีงบประมาณสาธารณะรายปีที่แยกมาเป็นของตนอันอาจเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณทั้งหมดของรัฐหรือชาติ</p> <p>มาตรา 53 เจื่อนไขทั่วไปสำหรับสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแล</p> <p>1) รัฐสมาชิกจะต้องจัดการให้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลได้รับแต่งตั้งด้วยกระบวนการที่โปร่งใสโดย</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) รัฐสภา (2) รัฐบาล (3) ประมุขของรัฐหรือ (4) หน่วยงานอิสระที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แต่งตั้งภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก <p>2) สมาชิกแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ประสบการณ์และทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ</p> <p>3) หน้าที่ของสมาชิกแต่ละรายจะจบลงเมื่อครบวาระดำรงตำแหน่ง ลาออกหรือเกษียณอายุตามกำหนดโดยสอดคล้องกับกฎหมายของรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4) สมาชิกจะถูกปลดในกรณีประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงเท่านั้นหรือหากสมาชิกไม่สามารถบรรลุเจื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ได้อีกต่อไป</p> <p>มาตรา 54 กฎว่าด้วยการตั้งหน่วยงานกำกับดูแล</p> <p>1) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องกำหนดให้มีสิ่งเหล่านี้ตามกฎหมาย ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ที่ตั้งของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่ง (2) คุณสมบัติและเจื่อนไขที่เหมาะสมที่จำเป็นสำหรับการได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่ง (3) กฎและกระบวนการสำหรับการแต่งตั้งสมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่ง

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>(4) ระยะเวลาของสมัยการดำรงตำแหน่งของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าสี่ปียกเว้นสำหรับการแต่งตั้งครั้งแรกหลังวันที่ 24 เมษายน 2016 ซึ่งในส่วนของที่อาจเกิดขึ้นโดยมีระยะเวลาสั้นกว่าเมื่อจำเป็นต้องคุ้มครองความเป็นอิสระของหน่วยงานกำกับดูแลโดยการจัดกระบวนการแต่งตั้งให้เหลื่อมกัน</p> <p>(5) การแสดงให้เห็นว่าสมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งมีคุณสมบัติที่จะได้รับเลือกดำรงตำแหน่ง: ได้หรือไม่และหากรับตำแหน่งเข้าได้จะสามารถมีสิทธิดำรงตำแหน่งซ้ำได้ที่สมัย</p> <p>(6) เงื่อนไขที่กำกับกับพันธกรณีต่าง ๆ ของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแล แต่ละแห่งการห้ามการปฏิบัติการงานและการรับผลประโยชน์ที่ขัดกับการทำหน้าที่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในระหว่างและหลังการดำรงตำแหน่งและขัดกับกฎกำกับการยุติการจ้างงาน</p> <p>2) สมาชิกและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีภาระในการทำตามการรักษาความลับทางวิชาชีพโดยสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพหรือรัฐสมาชิกทั้งในระหว่างและหลังจากการดำรงตำแหน่งโดยคำนึงถึงข้อมูลลับใด ๆ ก็ตามที่เป็นที่รับรู้ต่อสมาชิกและเจ้าหน้าที่ในระหว่างปฏิบัติการกิจหรือใช้อำนาจของตน ระหว่างที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ว่าด้วยการรักษาความลับทางวิชาชีพจะบังคับใช้กับการรายงานถึงการละเมิดข้อบังคับนี้โดยบุคคลธรรมดาเป็นการเฉพาะด้วย</p> <p>มาตรา 56 อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลหลัก</p> <p>หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะมีหน้าที่ในการรับมือการร้องเรียนที่ถูกยื่นมาหรือละเมิดข้อบังคับนี้</p> <p>มาตรา 58 อำนาจ</p> <p>2. หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีอำนาจในการแก้ไขการกระทำผิดดังต่อไปนี้ ได้แก่</p> <p>(g) ออกคำสั่งให้มีการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือ จำกัดการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 16 17 และ 18 และแจ้งถึงผู้รับที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกเปิดเผยตามอนุมาตรา 2 ในมาตรา 17 และ 19</p>
รัสเซีย	ไม่มี

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	ไม่มี

ในประเด็นเกี่ยวองค์กรที่มาดูแลเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นส่วนสำคัญมากในการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ในประเด็นการบังคับใช้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากสหภาพยุโรปมีลักษณะเฉพาะประการสำคัญเป็นการให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายโดยองค์กรของรัฐ เพราะถือว่ารัฐมีหน้าที่ต้องปกป้องสิทธิของปัจเจกบุคคล

โดยข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ได้กำหนดเงื่อนไขสำคัญขององค์กรบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลในรัฐสมาชิกไว้หลายประการเพื่อเป็นหลักประกันของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการมีคณะกรรมการที่เป็นความเป็นอิสระและไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของบุคคลใด ๆ (Remain Free from External Influence) ในลักษณะหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้ โดยมีการกำหนดรายละเอียดของหน่วยงานกำกับดูแลในส่วนของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งรัฐสมาชิกจะต้องจัดการให้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลได้รับแต่งตั้งด้วยกระบวนการที่โปร่งใสโดย (1) รัฐสภา (2) รัฐบาล (3) ประมุขของรัฐหรือ (4) หน่วยงานอิสระที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แต่งตั้งภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ประสบการณ์และทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ และวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกไม่น้อยกว่าสี่ปี และความเป็นอิสระและงบประมาณของหน่วยงานที่ชัดเจน และมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะมีหน้าที่ในการรับมือการร้องเรียนที่ถูกยื่นมาหรือละเมิดข้อบังคับนี้และจะต้องมีอำนาจในการแก้ไขการกระทำผิดดังต่อไปนี้ ได้แก่ ออกคำสั่งให้มีการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือ จำกัด การประมวลผลตามมาตรา 16 17 และ 18 และแจ้งถึงผู้รับที่ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นถูกเปิดเผยตามอนุมาตรา 2 ในมาตรา 17 และมาตรา 19 รวมตลอดจนถึงการกำหนดการใช้โทษปรับทางปกครองด้วย ซึ่งกรณีเป็นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 17 หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกปฏิเสธการใช้สิทธิอาจมายื่นคำร้องต่อหน่วยงานกำกับดูแลดังกล่าวเพื่อให้ออกคำสั่งให้เสิร์ชเอนจินลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมถึงการลงโทษปรับทางปกครองกรณีเสิร์ชเอนจินไม่ลบข้อมูล

เมื่อเปรียบเทียบกับของประเทศไทยผู้เขียนเห็นว่าเนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่เพิ่งมีขึ้นในประเทศไทย บุคคลที่จะมาทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนี้จึงมีความสำคัญมากที่ โดยกฎหมายฉบับนี้ออกแบบโครงสร้างระบบบริหารงานที่แตกต่างจากกรอบคิดของระบบราชการเดิม ๆ ที่มักจะให้กรรมการมาจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ และให้ตำแหน่งประธานเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี โดยเปลี่ยนใหม่วางโครงสร้างให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจส่วนใหญ่เป็น “บุคคลภายนอก” ที่มาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ โดยประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565 ได้ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเหมาะสมของลักษณะงานหรือตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง โดยคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคน และกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่น้อยกว่าสี่คน โดยการแต่งตั้งให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม หรือด้านอื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร โดยต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามโครงสร้างของกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญผู้เขียนเห็นว่า กรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่มีข้อกำหนดห้ามมิให้เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่น ลูกจ้างพนักงาน ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการ อีกทั้งตามกฎหมายกำหนด ยังไม่ใช่ว่าการปฏิบัติงานเต็มเวลาโดยให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กำหนดเท่านั้น ทำให้กรรมการเหล่านี้จะไม่มีเวลาในการทำงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ ทำให้ปราศจากหน่วยงานการบังคับใช้หรือกลไกที่มีประสิทธิภาพอาจทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่สามารถเป็นเครื่องมือในคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีความเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 จึงอาจจะขัดหรือแย้งกับหลักการของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ที่มีลักษณะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลดังกล่าว โดยการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมในการลบข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้หรือลงโทษปรับทางปกครอง

ในส่วนรัสเซียและแคลิฟอร์เนียไม่มีองค์รกำกับดูแลหรือคณะกรรมการในการกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายโดยเฉพาะซึ่งอาจจะเนื่องจากเป็นกฎหมายคุ้มครองเฉพาะเรื่องซึ่งเป็นเพียงเรื่องบางส่วนของ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต่างจากของกฎหมายของสหภาพยุโรปและไทยที่เป็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยทั่วไป

จากการศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทั้งในส่วนของกฎหมาย ข้อยกเว้น นิยามความหมาย การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืม หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ มีปัญหาในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหลายประการ ดังนั้นเพื่อหาแนวทางกำหนดรูปแบบการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินจึงต้องทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบจากแนวคิดกฎหมายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมของประเทศต่าง ๆ คำตัดสินของศาลรวมถึงปัญหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดรูปแบบการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจินที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

บทที่ 4

วิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน

ในหัวข้อนี้จะทำการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตกรณีเสิร์ชเอนจิน โดยพิจารณาตั้งแต่ขอบเขตในการบังคับใช้ หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นการใช้สิทธิ ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับความเห็น แนวคำตัดสินคดี กฎหมายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมของประเทศต่าง ๆ โดยเรียงลำดับการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืม

สิทธิในการถูกลืมในประเทศไทยได้มีการบัญญัติคุ้มครองไว้ในมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืม เช่น เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป เป็นต้น โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้

ในขณะที่เสิร์ชเอนจินซึ่งถือว่าเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตที่จะต้องดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานของเสิร์ชเอนจินจะเป็นการสำรวจและตรวจสอบหน้าเว็บไซต์ต่าง ๆ จากโดเมน แล้วติดตาม Links ที่พบภายในเว็บไซต์ทั้งหมดและนำข้อมูลของเว็บไซต์เหล่านั้นไปเก็บไว้ในฐานข้อมูล

ของ เสิร์ชเอนจินโดยการนำข้อมูลเหล่านั้นไปทำสำเนา และส่งไปจัดเก็บยังรายการดัชนี ที่เรียกว่า Index หรือ Catalog รวมถึงทำการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ จากฐานข้อมูลของเสิร์ชเอนจิน โดยมีการทำงานเริ่มต้นจากการรับคำค้นหาที่ถูกป้อนเข้ามาในโปรแกรม โดยผู้ใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แล้วนำคำค้นหาไปจับคู่กับดัชนีในฐานข้อมูล หลังจากนั้นจึงจะทำการดึงเอกสารจากเว็บไซต์นั้น ๆ หรือดึงข้อมูลจากฐานออกมาประมวลผลการค้นหาให้แก่ผู้ค้นหา ซึ่งจะมีการจัดลำดับผลการค้นหาตามระดับความเกี่ยวข้องของข้อมูล และแสดงผลการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ โดยผ่านเสิร์ชเอนจินหลาย ๆ บริษัท หลาย ๆ ประเทศ โดยบางเสิร์ชเอนจินบางบริษัท ยังมีหลายโดเมนเนมของหลาย ๆ ประเทศ โดย Google Search ซึ่งเป็น Search Engine ที่มีคนนิยมใช้มากสุดในโลกก็มีทั้ง www.google.com ซึ่งใช้กันในระดับทั่วโลกโดยเป็นของสหรัฐอเมริกา และ www.google.co.th เป็น google ของประเทศไทยและมี Google ของในประเทศต่าง ๆ ในหลาย ๆ ภาษา เช่น www.google.co.uk www.google.co.jp เป็นต้น แตกต่างกันในการใช้งาน Google ในแต่ละประเทศ ทำให้ต้องพิจารณาขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมว่าทำได้แค่ไหนในบริบทที่เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตที่มีข้อมูลส่วนบุคคลในผลการค้นหาสามารถเชื่อมโยงถึงกันในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกผ่านเสิร์ชเอนจินในแต่ละประเทศ

ในประเด็นขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมมีความสำคัญต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินที่มีทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้แค่ไหนเพียงใดในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมที่มีต่อข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

ในส่วน of ประเด็นขอบเขตการใช้สิทธิในส่วน of พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มาตรา 3 ผู้เขียนเห็นว่ามิลักษณะคล้ายคลึงกันมาก โดยหลักให้ใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในราชอาณาจักร

ไม่ว่าการประมวลผลจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร แต่ถ้าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร จะบังคับใช้ได้เฉพาะกรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดเฉพาะสองกรณีนี้เท่านั้น หากเป็นกรณีนอกเหนือจากนี้ไม่สามารถให้สิทธิในการถูกลืมกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมถึงข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มาตรา 3 ให้ใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมที่มีที่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป แต่อยู่ในสถานที่ที่กฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ เมื่อกฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป เช่น ในสถานทูตหรือสถานทำการกงสุลของรัฐสมาชิก³¹⁸ ซึ่งในประเทศไทยสามารถบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจกฎหมายระหว่างประเทศเช่นกัน

ทั้งนี้ ในส่วนข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ผู้เขียนเห็นว่าข้อดีที่กำหนดขอบเขตไว้กว้างและครอบคลุมทั้งกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งในและอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งในกรณีนี้จึงถือว่าครอบคลุมผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีทั้งที่เป็นเสิร์ฟเอนจินและที่ไม่ใช่เสิร์ฟเอนจินด้วย โดยแม้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร หากแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีการกระทำดังกล่าว เช่น การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรก็ย่อมอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่ใช้จุดเกาะเกี่ยวที่เกิดจากผลของการกระทำ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการกำหนดขอบเขตในการบังคับใช้ให้ใช้ได้กับเสิร์ฟเอนจินที่อยู่นอกราชอาณาจักรได้ แต่จะใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ฟเอนจินนอกราชอาณาจักรสามารถทำได้แค่ไหนเพียงใด ในทางปฏิบัติการสามารถใช้สิทธิไปถึงเสิร์ฟเอนจินนออาณาเขตได้ไหม เนื่องจากเสิร์ฟเอนจินหลาย ๆ บริษัท มีในหลายประเทศ โดยบางเสิร์ฟเอนจินบางบริษัท ยังมีหลายโดเมนเนมของ

³¹⁸ Recital 25 of General Data Protection Regulation

หลายๆ ประเทศ โดย Google Search ซึ่งเป็น Search Engine ที่มีคนนิยมใช้มากที่สุดในโลกก็มีทั้ง www.google.com ซึ่งใช้กันในระดับทั่วโลกโดยเป็นของสหรัฐอเมริกา และยังมี www.google.co.th เป็น google search ของประเทศไทยและมี Google ของในประเทศต่าง ๆ ในหลาย ๆ ภาษา เช่น www.google.co.uk www.google.co.jp เป็นต้น ซึ่งการใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลส่วนบุคคลใน www.google.co.th เป็น google search ของประเทศไทยย่อมเป็นไปตามขอบเขตในการบังคับใช้ของไทยเนื่องจากเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในราชอาณาจักร แต่จะสามารถลบไปถึง Google search อื่นๆ นอกราชอาณาจักร เช่น www.google.com www.google.co.uk www.google.co.jp ได้หรือไม่ แม้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร หากแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีการกระทำดังกล่าว เช่น การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรก็ย่อมอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แต่ในทางปฏิบัติจะสามารถลบไปเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ นอกราชอาณาจักรได้หรือไม่ จึงเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจเนื่องจากย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะร้องขอใช้สิทธิในการถูกลบต่อเสิร์ชเอนจินได้แค่ไหน และหากเสิร์ชเอนจินนั้นยังมีหลายโดเมนเนมทั้งในไทยและต่างประเทศจะดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคลได้เพียงใด แต่เนื่องจากการใช้สิทธิในการถูกลบตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลบังคับจริงเมื่อ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และไม่มีตัวอย่างคดีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แต่เนื่องจากขอบเขตในการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 นั้นมีคล้ายคลึงกับข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และได้มีแนวคำตัดสินคดีที่น่าสนใจเกี่ยวเรื่องขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลบต่อเสิร์ชเอนจินในเรื่องขอบเขตในการบังคับใช้เพื่อมาวิเคราะห์กับขอบเขตในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลบต่อเสิร์ชเอนจินของไทย ดังนี้

คำตัดสินคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González³¹⁹ ศาลวินิจฉัยว่าเพื่อที่จะให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล คำตัดสินในการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลจะต้องดำเนินการในลักษณะที่รับประกันว่ามีประสิทธิภาพและการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายของสหภาพยุโรป ดังนั้น การจำกัดการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลไปยังโดเมนสหภาพยุโรปผ่านทางโดเมนระดับชาติยังไม่เพียงพอในการประกันสิทธิของ

³¹⁹ The Court of Justice of the European Union, Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González, p. 11.

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามคำตัดสิน ในทางปฏิบัติสิทธิในการถูกลืมในการขอให้ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ชเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com

คำตัดสินคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) หน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศสได้ปรับ Google 100,000 € เนื่องจากปฏิเสธที่จะใช้สิทธิในการถูกลืมทั่วโลก ในการตัดสินนี้ CNIL ได้สั่งให้ Google ใช้สิทธิในการถูกลืมกับชื่อโดเมนทั้งหมดรวมถึง Google.com ซึ่ง CNIL เห็นว่าการลบออกต้องเป็นไปทั่วโลกเพื่อรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของชาวยุโรปเนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีประสบการณ์สามารถหลีกเลี่ยงโดเมนในประเทศของ Google ที่มีการลบออกไป³²⁰ ทั้งนี้คำตัดสินของ CNIL สอดคล้องกับคำตัดสินคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ซึ่งมีคำตัดสินและในทางปฏิบัติ สิทธิในการถูกลืมในการขอให้ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ชเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com เช่นเดียวกันเนื่องจากความเห็นที่ว่า จะการใช้สิทธิในการถูกลืมที่จะลบข้อมูลส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องลบทุกโดเมนของ Google เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลจากโดเมนอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม ต่อมาคดีได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรป ได้ตัดสินว่า ไม่มีข้อบังคับภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรปสำหรับ Google และเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ เพื่อใช้สิทธิของสหภาพยุโรปที่จะถูกลืมไปทั่วโลก³²¹ ในการใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทุกโดเมนเนมของ Google คำตัดสินดังกล่าวชี้แจงว่าในขณะที่ผู้อยู่อาศัยในสหภาพยุโรปมีสิทธิตามกฎหมายที่จะถูกลืม สิทธิดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในพรมแดนของประเทศสมาชิก 28 ประเทศเท่านั้น ในการวิเคราะห์ศาลได้พิจารณาทั้งระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (Directive 95/46/EC) และข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (General Data Protection Regulation: GDPR) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2018 ในกรณีนี้ศาลได้ตัดสินให้กำหนดขอบเขตขอบเขตของสิทธิของแต่ละบุคคลในการยกเลิกการอ้างอิง Google จำเป็นต้องลบ URL (Uniform Resource Locator) ที่ลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตที่ดำเนินการภายในสหภาพยุโรปเท่านั้นโดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้อาจ

³²⁰ Reuters Staff, *op. cit.*

³²¹ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 64.

เข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ google นอกสหภาพยุโรป³²² แต่ไม่จำเป็นต้องลบออกจากโดเมนที่มีที่ตั้งอยู่ภายในรัฐสมาชิกในสหภาพยุโรป เนื่องจากศาลเห็นว่ามิหลายประเทศที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปและมีการดำเนินการกับสิทธิที่จะถูกลืมที่แตกต่างออกจากข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว

ทั้งนี้ แม้ว่าศาลจะยอมรับข้อจำกัดของกฎหมายของสหภาพยุโรปในปัจจุบันในการกำหนดไม่ให้มีการลบโดเมนเนมของ Google ทั่วโลก แต่ในขณะเดียวกันไม่ได้ห้ามการปฏิบัติดังกล่าวในอนาคต และยังยืนยันประเด็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ศาลแห่งชาติและหน่วยงานคุ้มครองข้อมูล (DPAs) ในสหภาพยุโรปที่ต้องการให้เสิร์ชเอนจินลบโดเมนเนมของ Google ทั่วโลก โดยศาลของประเทศสมาชิกและหน่วยงานคุ้มครองข้อมูล มีความสามารถในการสร้างสมดุลระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับสิทธิเสรีภาพในข้อมูลตามมาตรฐานแห่งชาติในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และหลังจากซึ่งนำหนักสิทธิเหล่านั้นแล้วก็สั่งให้เสิร์ชเอนจินลบในโดเมนเนมทั่วโลกได้³²³ โดยศาลมองว่าในโลกยุคโลกาภิวัตน์การเข้าถึงของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตรวมถึงผู้ที่อยู่นอกสหภาพยุโรปเพื่อการอ้างอิงถึงที่อ้างอิงข้อมูลส่วนบุคคลที่มีศูนย์กลางผลประโยชน์ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรปจึงมีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบในทันทีและอย่างมีนัยสำคัญต่อบุคคลนั้นภายในสหภาพยุโรปเอง การพิจารณาดังกล่าวเพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ในส่วนของสมาชิกสภานิติบัญญัติของสหภาพยุโรปในการกำหนดภาระหน้าที่สำหรับเสิร์ชเอนจินในการดำเนินการเพื่อให้การร้องขอสำหรับการยกเลิกการอ้างอิงของบุคคลดังกล่าวให้เป็นการยกเลิกการอ้างอิงในทุกเวอร์ชันของเสิร์ชเอนจิน³²⁴

ในส่วนของคำตัดสินในคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González และ คำตัดสินของ CNIL ดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่าสอดคล้องกับความคำตัดสินของศาลสูงสุดที่แคนาดา ศาลสูงสุดซึ่งยึดถือคำสั่งให้ Google ลบข้อมูลส่วนบุคคลทั่วโลกในปี พ.ศ. 2017 ในคดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc.³²⁵ ศาลเห็นว่าปัญหาในกรณีนี้เกิดขึ้นทางออนไลน์และทั่วโลก เนื่องจากอินเทอร์เน็ตไม่มีพรมแดนและมีอยู่ทั่วโลก วิธีเดียวที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์จะต้องมีการบังคับใช้ในที่ที่ Google ดำเนินการไปทั่วโลก ซึ่งในคดีนี้ได้มีความกังวลใจอย่างมากเกี่ยวกับการ

³²² Mary Samonte, *op. cit.*, p. 840.

³²³ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 72.

³²⁴ *Ibid.*, pp. 57-58.

³²⁵ Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (Supreme Court, 2017)

ตัดสินของคดี Equustek ว่าเป็นการใช้อำนาจนอกเขตอำนาจศาลอย่างไม่เหมาะสม³²⁶ และแต่ละประเทศมีกฎหมาย มุมมอง วัฒนธรรมในข้อมูลส่วนบุคคลเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันไป

อย่างไรก็ตาม ต่อมา Google ได้ตัดสินยื่นคำฟ้องในสหรัฐอเมริกา โดย Google โต้แย้งว่าคำตัดสินดังกล่าวไม่ชอบเป็นคดีนี้ Google Inc. v. Equustek Solutions Inc.³²⁷ ศาลชั้นต้นสหรัฐอเมริกาในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ตัดสินว่าคำตัดสินของแคนาดาละเมิดบทบัญญัติเพิ่มเติมที่ 1 ของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ศาลสหรัฐพบว่าคำตัดสินของแคนาดาละเมิดมาตรา 230 ของกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสม (Communications Decency Act) ซึ่งคุ้มครองเสรีชนเงินและบริการอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ จากความรับผิดชอบเนื้อหาที่เผยแพร่โดยบุคคลที่สาม

“ด้วยการบังคับให้ Google ลบลิงก์ไปยังเนื้อหาของผู้คนที่สามตามคำตัดสินของศาลสูงสุดแคนาดาทำลายเป้าหมายด้านนโยบายของมาตรา 230 และคุกคามการพูดอย่างเสรีในอินเทอร์เน็ตทั่วโลก”

Google จะยังคงต้องเอาผลการค้นหาของ Datalink ในแคนาดาออกไป แต่ไม่ต้องหยุดให้บริการผลการค้นหาดังกล่าวในส่วนที่เหลือของประเทศอื่นในโลก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าคำตัดสินศาลชั้นต้นสหรัฐอเมริกาในรัฐแคลิฟอร์เนียตัดสินสอดคล้องกับคำตัดสินของศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปในคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) โดยการใช้สิทธิในการถูกลืมไม่ควรจะเป็นแบบอัตโนมัติไปทั่วโลกเพราะอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากประเทศที่มีการคุ้มครองการพูดอย่างเสรีในอินเทอร์เน็ตจะสามารถแก้ไขควบคุมผ่านทางอินเทอร์เน็ตไปทั่วโลกได้ แม้สิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรปจะช่วยให้พลเมืองของสหภาพยุโรปสามารถลบผลการค้นหาบางประเภทได้ก็ตาม แต่พบว่าการขัดกันแห่งกฎหมายในแต่ละประเทศจะเป็นหลักแห่งการจำกัดในการลบผลการค้นหาออกทั่วโลก³²⁸ ซึ่งผลคำตัดสินดังกล่าวสอดคล้องกับคำตัดสินของศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปซึ่งได้ตัดสินว่าถือว่าไม่มีข้อบังคับภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรปสำหรับ Google และเสรีชนเงินอื่น ๆ เพื่อใช้สิทธิของสหภาพยุโรปที่จะถูกลืมไปทั่วโลกในการใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทุกโดเมนเนมของ Google ผู้อยู่อาศัยในสหภาพยุโรปมีสิทธิตามกฎหมายที่จะถูกลืมสิทธิดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในพรมแดนของรัฐสมาชิก 28 ประเทศเท่านั้น เช่น www.google.fr www.google.it www.google.de เป็นต้น โดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมทั้งมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้

³²⁶ Andrew Keane Woods, *op. cit.*

³²⁷ Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017)

³²⁸ Alicia Loh, *op. cit.*

อินเทอร์เน็ตไม่ทำให้สามารถเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกสหภาพยุโรป โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีการค้นหาคำเนินการจากภายในสหภาพยุโรป

นอกจากนี้ ศาลของประเทศในส่วนของทวีปเอเชียได้มีการแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศเหมือนอย่างคดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. ในสหรัฐอเมริกาและคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) ซึ่งเป็นคดีในสหภาพยุโรปโดยบังคับได้เฉพาะเซิร์ฟเวอร์จีนที่เป็นโดเมนเนมประเทศนั้น เช่น ศาลของไต้หวันในคดี Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division)³²⁹ ซึ่งโจทก์ฟ้อง Google เป็นคดีหมิ่นประมาท (ความรับผิดชอบละเมิด) และร้องขอให้ Google ลบผลการค้นหาที่เป็นข้อมูลหมิ่นประมาทโจทก์ โดยศาลเขตได้ตัดสินให้มีการลบข้อมูลหมิ่นประมาทนั้นออกจากโดเมนของ Google.tw ซึ่งเป็นโดเมนของไต้หวัน แต่ศาลไม่ได้ตัดสินให้ Google ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการลบผลการค้นหาที่เป็นข้อมูลหมิ่นประมาทโจทก์ที่ถูกประมวลผลโดยบริษัทเซิร์ฟเวอร์ประมวลผลข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไต้หวันด้วย

และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครอง (Administrative Appeals Board : AAB) ในกรณี X v Privacy Commissioner for Personal Data (Administrative Appeal No. 15/2019)³³⁰ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครองปฏิเสธที่จะใช้อำนาจสั่งให้ Google LLC ดำเนินการตามคำร้องให้ Google LLC ลบผลการค้นหา (Delist) ลิงค์จากหน้าแสดงผลการค้นหาจากระบบการค้นหาของ Google เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตการใช้บังคับของ Personal Data (Privacy) Ordinance 1996 (HK PDPO 1996) โดยคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครองได้วางหลักว่ากฎหมายของประเทศหนึ่งย่อมไม่มีผลบังคับนอกดินแดนของประเทศนั้น (No Extra-Territorial Effect)

³²⁹ Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division).

³³⁰ X v Privacy Commissioner for Personal Data (Administrative Appeal No. 15/2019)

ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบคำตัดสินคดีเกี่ยวกับขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืมในประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	คำตัดสินคดีเกี่ยวกับขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม
สหภาพยุโรป	<p>1. คำตัดสินคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González คำตัดสินในการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลจะต้องดำเนินการในลักษณะที่รับประกันว่ามีประสิทธิภาพและการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายของสหภาพยุโรป ดังนั้น การจำกัดการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลไปยังโดเมน EU ผ่านทางโดเมนระดับชาติยังไม่เพียงพอในการประกันสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามคำตัดสิน ในทางปฏิบัติสิทธิในการถูกลืมในการขอให้นำข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ชเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com</p> <p>2. คำตัดสินคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL)</p> <p>2.1 หน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศสได้ตัดสินให้ Google ใช้สิทธิในการถูกลืมกับชื่อโดเมนทั้งหมดรวมถึง Google.com ซึ่งเห็นว่าการลบออกต้องเป็นไปทั่วโลกเพื่อรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของชาวยุโรปเนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีประสบการณ์สามารถหลีกเลี่ยงโดเมนในประเทศของ Google ที่มีการลบออกไป</p> <p>2.2 ศาลยุติธรรมของสหภาพยุโรปได้ตัดสินว่าถ้าไม่มีข้อบังคับภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรปสำหรับ Google และเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ เพื่อใช้สิทธิของสหภาพยุโรปที่จะถูกลืมไปทั่วโลก ผู้อยู่อาศัยในสหภาพยุโรปมีสิทธิตามกฎหมายที่จะถูกลืม สิทธิดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในพรมแดนของประเทศสมาชิก 28 ประเทศเท่านั้น Google จำเป็นต้องลบ URL (Uniform Resource Locator) ที่ลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตที่ดำเนินการภายในสหภาพยุโรปเท่านั้น เช่น www.google.fr www.google.it www.google.de เป็นต้น โดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้อาจเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกสหภาพยุโรป โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ</p>

ประเทศ	คำตัดสินคดีเกี่ยวกับขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลิขิต
	เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามี การค้นหาดำเนินการจากภายในสหภาพยุโรป เนื่องจากศาลเห็นว่า มีหลายประเทศที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปและมีการดำเนินการกับสิทธิในการถูกลิขิตที่แตกต่างออกจากข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว
แคนาดา	คดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (Supreme Court, 2017) คำตัดสินของศาลสูงสุดที่แคนาดาให้ Google ลบข้อมูลส่วนบุคคลทั่วโลก ซึ่งศาลเห็นว่า ปัญหาในกรณีนี้เกิดขึ้นทางออนไลน์และทั่วโลก เนื่องจากอินเทอร์เน็ตไม่มีพรมแดนและมีอยู่ทั่วโลก วิธีเดียวที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์จะต้องมีการบังคับใช้ในที่ที่ Google ดำเนินการไปทั่วโลก
สหรัฐอเมริกา	คดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017) ศาลชั้นต้นสหรัฐอเมริกาในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ตัดสินว่า คำตัดสินของแคนาดาละเมิดบทบัญญัติเพิ่มเติมที่ 1 ของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ศาลสหรัฐพบว่า คำตัดสินของแคนาดาละเมิดมาตรา 230 ของ กฎหมายว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสม (Communications Decency Act) ซึ่งคุ้มครองเสรีภาพของเงินและบริการอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ จากความรับผิดชอบเนื้อหาที่เผยแพร่โดยบุคคลที่สาม ซึ่งการบังคับให้ google ลบลิงก์ไปยังเนื้อหาของบุคคลที่สามตามคำตัดสินของศาลสูงสุดแคนาดาทำลายเป้าหมายด้านนโยบายของมาตรา 230 และคุกคามการพูดอย่างเสรีในอินเทอร์เน็ตทั่วโลก” Google จะยังคงต้องเอาผลการค้นหาของ Datalink ในแคนาดาออกไป แต่ไม่ต้องหยุดให้บริการผลการค้นหาดังกล่าวในส่วนที่เหลือของประเทศอื่นในโลก
สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)	คำตัดสินคดี Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division) ศาลเขตได้ตัดสินให้มีการลบข้อมูลหมิ่นประมาทนั้นออกจากโดเมนของ Google.tw ซึ่งเป็นโดเมนของไต้หวัน แต่ศาลไม่ได้ตัดสินให้ Google ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการลบผลการค้นหาที่เป็นข้อมูลหมิ่น

ประเทศ	คำตัดสินคดีเกี่ยวกับขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม
	ประมาทโจทก์ที่ถูกประมวลผลโดยบริษัทเซิร์ฟเวอร์ประมวลผลข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติได้ในวันด้วย
เขตปกครองพิเศษ ฮ่องกง	คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครอง (Administrative Appeals Board : AAB) ในกรณี X v Privacy Commissioner for Personal Data (Administrative Appeal No. 15/2019) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครองปฏิเสธที่จะใช้อำนาจสั่งให้ Google LLC ดำเนินการตามคำร้องให้ Google LLC ลบผลการค้นหา (Delist) ลิงค์จากหน้าแสดงผลการค้นหาจากระบบการค้นหาของ Google เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตการใช้บังคับของ Personal Data (Privacy) Ordinance 1996 (HK PDPO 1996) โดยคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครองได้วางหลักว่ากฎหมายของประเทศหนึ่งย่อมไม่มีผลบังคับนอกระบบดินแดนของประเทศนั้น (No Extra-Territorial Effect)

ทั้งนี้ ประเด็นปัญหาการใช้สิทธิในการถูกลืมมีขอบเขตในการบังคับใช้นอกราชอาณาจักรไทย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และเมื่อวิเคราะห์จากคดีต่าง ๆ ดังกล่าวที่กล่าวถึงข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย และความเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ มีประเด็นดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับเซิร์ฟเวอร์ที่ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรไทยนั้นเป็นประเด็นที่จะต้องวิเคราะห์ถึงขอบเขตการบังคับใช้ในเชิงพื้นที่ (Territorial Scope) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักรพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร³³¹ ตามมาตรา 5 (2) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ดังนั้น ในกรณีที่การแสดงผลข้อมูลตามระบบการสืบค้นออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตมีลักษณะ เช่น เป็นการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของ

³³¹ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรแม้ว่าเสิร์ชเอนจินจะทำการประมวลผลข้อมูลนอกราชอาณาจักรก็ตาม³³²

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการกำหนดขอบเขตให้ใช้สิทธิในการถูกลืมกับกับเสิร์ชเอนจินผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรไทยได้ แต่ผลการบังคับใช้กฎหมายไทยแก่บุคคลที่อยู่นอกราชอาณาจักรนั้นจะเผชิญกับความท้าทายข้อจำกัดในการบังคับใช้ในทางปฏิบัติดังที่ได้ถูกแสดงผ่านกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่ยังมีความเห็นเห็นแยกพิจารณาเป็นสองด้าน

ด้านแรกในคดีคำตัดสินคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González คำตัดสินของหน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศส และ คำตัดสินของศาลสูงสุดที่แคนาดาในคดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. ตัดสินเห็นสอดคล้องกันให้มีการใช้สิทธิในการถูกลืมขอให้นำข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ชเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com เนื่องจากการจำกัดการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลไปยังโดเมนภายในผ่านทางโดเมนระดับชาติยังไม่เพียงพอในการประกันสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามคำตัดสินเพราะยังสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านโดเมนนอกประเทศได้

ด้านที่สองในคดีคำตัดสินคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) คำตัดสินคดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017) คดี Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครอง (Administrative Appeals Board : AAB) ในกรณี X v Privacy Commissioner for Personal Data (Administrative Appeal No. 15/2019) ที่เป็นคำตัดสินส่วนใหญ่และออกมาในตอนหลังได้แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในทางปฏิบัติในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรที่จะใช้สิทธิในการถูกลืมนอกราชอาณาจักรได้ สิทธิดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในพรมแดนของประเทศสมาชิก 28 ประเทศเท่านั้น Google จำเป็นต้องลบ URL (Uniform Resource Locator) ที่ลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตที่ดำเนินการภายในสหภาพยุโรปเท่านั้น เช่น www.google.fr www.google.it www.google.de เป็นต้น โดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้สามารถเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกสหภาพยุโรป โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีการค้นหาดำเนินการจากภายในสหภาพยุโรป ซึ่งเป็น

³³² ปิติ เอี่ยมจรรย์อุฎลาภ, บทบัญญัติทางกฎหมายว่าด้วยสิทธิที่จะถูกลืม (Right to be Forgotten) และแนวทางแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2565), หน้า 176.

เหตุผลเนื่องจากศาลเห็นว่ามิหลายประเทศที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปและมีการดำเนินการกับสิทธิในการถูกลืมที่แตกต่างออกจาก GDPR หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว ในคดี Case C-507/17 หรือคำตัดสินของแคนาดาละเมิดต่อกฎหมายของสหรัฐอเมริกาไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินนอกแคนาดาได้ในคดี คำตัดสินคดี Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division) ศาลเขตได้ตัดสินให้มีการลบข้อมูลหมิ่นประมาทนั้นออกจากโดเมนของ Google.tw ซึ่งเป็นโดเมนของไต้หวัน หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครองปฏิเสธที่จะใช้อำนาจสั่งให้ Google LLC ดำเนินการตามคำร้องให้ Google LLC ลบผลการค้นหา (Delist) ลิงค์จากหน้าแสดงผลการค้นหาจากระบบการค้นหาของ Google เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตการใช้บังคับของ Personal Data (Privacy) Ordinance 1996 (HK PDPO 1996) และได้วางหลักว่ากฎหมายของประเทศหนึ่งย่อมไม่มีผลบังคับนอกดินแดนของประเทศนั้น (No Extra-Territorial Effect) ทำให้คำตัดสินทั้งหมดในด้านนี้จะสามารถใช้สิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินโดเมนเนมในประเทศเท่านั้น เช่น โดเมนของ Google.tw ซึ่งเป็นโดเมนของไต้หวัน แต่จะไม่สามารถใช้สิทธิไปถึงกับเสิร์ชเอนจินนอกประเทศได้ โดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้อาจเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกประเทศ โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีผลการค้นหาดำเนินการจากภายในประเทศ

ทั้งนี้ มีนักวิชาการต่าง ๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินนอกประเทศได้โดยให้สามารถใช้ได้กับทุกโดเมนเสิร์ชเอนจินได้ทั่วโลกจะส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงในประเทศต่าง ๆ ที่มีการดำเนินการกับสิทธิในการถูกลืมที่แตกต่างกันหรืออาจไม่มีการให้มีการรับรองให้มีสิทธิดังกล่าว ดังนี้

(1) คำขอให้ลบจากทั่วโลกจะเป็นการบังคับให้บริษัทเทคโนโลยีอาจละเมิดการคุ้มครองเสรีภาพในการพูดในสหรัฐอเมริกา ในทางกลับกันความกลัวว่าการตัดสินใจลบทั่วโลกอาจสร้างแบบอย่างที่เป็นอันตรายและเป็นการสะท้อนกลับมาส่งผลร้ายต่อสหภาพยุโรป หากประเทศระบอบเผด็จการหรือประเทศที่มีระบอบการปกครองที่มีประชาธิปไตยน้อยหรือไม่มีได้มีการใช้สิทธิดังกล่าวในการลบข้อมูลส่วนบุคคลทั่วโลกเช่นกัน ซึ่งกลายเป็นการขัดขวางการเข้าถึงข้อมูลในสหภาพยุโรปในขณะเดียวกันซึ่งตรงนี้เป็นช่องโหว่ในทางกฎหมายที่อาจมีส่วนทำให้การตัดสินของศาลออกมาไม่ให้มีการใช้ลบข้อมูลส่วนบุคคลทั่วโลกได้³³³ โดยจะเป็นปัญหาเมื่อสหภาพยุโรปจะป้องกันไม่ให้

³³³ Vikas Kathuria and Globocnik Jure, “Exclusionary Conduct in Data-driven Markets: Limitations of Data Sharing Remedy,” *Journal of Antitrust Enforcement* 8 (2020): 386.

บุคคลในประเทศที่สามเข้าถึงข้อมูล หากหน่วยงานภายในสหภาพยุโรปสามารถสั่งการให้ใช้สิทธิลบข้อมูลได้ทั่วโลก³³⁴ ผลที่ร้ายแรงจะถูกส่งไปยังประเทศที่สาม ซึ่งสามารถสั่งให้ยกเลิกการให้เข้าถึงข้อมูลได้ภายใต้กฎหมายของประเทศเหล่านั้นได้เช่นกัน ส่งผลให้มีความเสี่ยงอย่างแท้จริงที่จะลดเสรีภาพในการแสดงออกให้ต่ำที่สุดทั่วสหภาพยุโรปและจนถึงทั่วโลก เนื่องจากสหภาพยุโรปสามารถใช้สิทธิในการถูกลบได้ทั่วโลก ประเทศอื่น ๆ ย่อมสามารถทำได้เช่นกัน ซึ่งการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั่วโลกจะจำกัดประสิทธิภาพของสื่อทั่วโลก โดยเฉพาะการลบข้อมูลสาธารณะใด ๆ จากอินเทอร์เน็ตทั่วโลก รวมถึงบทความข่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงของสื่อต่าง ๆ โดยประเทศใด ๆ ก็ตามที่จะจำกัดการเข้าถึงทั่วโลกของข้อมูลสาธารณะจะเป็นภัยคุกคามต่อเสรีภาพในสื่อและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับข้อมูลผ่านสื่อใด ๆ ก็ตาม ซึ่งปัญหานี้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าอาจจะเกิดกับการใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลต่อเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรไทยได้ ประเทศอื่นก็สามารถใช้สิทธิในการถูกลบกับไทยได้เช่นกันซึ่งถ้าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเห็นในการลบข้อมูลที่แตกต่างกันย่อมส่งผลเสียต่อประเทศไทยถ้าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ไทยให้ความสำคัญเพราะเป็นประโยชน์สาธารณะที่ไม่ควรลบ

(2) อาจเกิดความขัดแย้งทางกฎหมายระหว่างสองประเทศ โดยการละเมิดอธิปไตยของประเทศอื่นและอาจทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตที่ไม่ดี และผลกระทบของการใช้สิทธิในเขตอำนาจศาลนอกราชอาณาจักรที่ขัดต่อกฎหมายของประเทศอื่น ๆ เนื่องจากสามารถสร้างการแทรกแซงอย่างไม่สมเหตุสมผลต่อกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ที่แสวงหาการบังคับใช้กฎหมายกับผู้อื่น³³⁵ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าปัญหานี้อาจจะเกิดกับการใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลต่อเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรไทยได้เช่นกันเพราะอาจไปก่อให้เกิดความขัดแย้งกับประเทศอื่นที่คุ้มครองสิทธิในการถูกลบไม่เหมือนกันหรือประเทศนั้นอาจไม่ได้มีการให้ใช้สิทธิในการถูกลบได้ เพราะเป็นการการละเมิดอธิปไตยของประเทศอื่นและอาจทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตที่ไม่ดี

(3) ในการบังคับใช้กฎหมายนอกราชอาณาจักรยังต้องเผชิญกับปัญหามากมายในสภาพแวดล้อมที่รวมเอาลักษณะที่ไม่ใช่ทางกายภาพ (ไซเบอร์สเปซ) เข้ากับสภาพนอกราชอาณาจักรโดยหลักแล้วรัฐสามารถใช้อำนาจบังคับของตนภายในเขตแดนของตนเท่านั้น และไม่สามารถควบคุมอินเทอร์เน็ตนอกราชอาณาจักรได้รวมถึงอุปสรรคในการบังคับใช้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายขั้นตอนของกระบวนการ ตั้งแต่เริ่มต้น สอบสวน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมาย³³⁶ และในทางปฏิบัติเนื่องด้วย

³³⁴ Monckton Chambers, *op. cit.*

³³⁵ *Ibid.*, pp. 33, 39-40.

³³⁶ Adèle Azzi, “The Challenges Faced by the Extraterritorial Scope of the General Data Protection Regulation,” *JIPITEC* 9, 2 (2018): 128-130.

ทรัพยากรอันจำกัด องค์กรคุ้มครองข้อมูลในประเทศอาจไม่สามารถคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละบุคคลได้หากจะต้องไปดำเนินการต่าง ๆ ข้ามอาณาเขต³³⁷ ซึ่งปัญหานี้ อาจเกิดกับการใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลต่อเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรไทยได้เช่นกันเพราะ การการบังคับใช้กฎหมายนอกราชอาณาจักรไทยอาจประสบปัญหาในการเริ่มต้นตั้งแต่การติดต่อประสานงานกับเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรไทย อุปสรรคทางภาษา เทคโนโลยี การส่งพยานหลักฐาน โดยเฉพาะหากต้องมีการดำเนินการค่าปรับทางปกครอง ยึดหรืออายัดทรัพย์สินข้ามประเทศ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยในทางปฏิบัติยังมีข้อจำกัดอยู่ โดยอาจจะจำกัดการใช้สิทธิในการถูกลืมได้ โดยการนำ URL ลิงก์นั้นออกในผลการค้นหาตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย โดยผู้ใช้ในประเทศไทยจะไม่เห็น URL นั้นจากผลการค้นหาเมื่อค้นหาในทูกโดเมนเสิร์ชเอนจินนั้นในไทย เช่น ทุกโดเมนของ Google Search แต่ผู้ใช้ที่อยู่นอกประเทศไทยจะมองเห็น URL ดังกล่าวในผลการค้นหาในโดเมนของ Google Search ที่ไม่อยู่ในประเทศไทย เช่น มีการนำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกตามคำขอของ พิชัย คงสมาน ในประเทศไทย ผู้ใช้บริการ Google Search ในประเทศไทยจะไม่เห็น URL นั้นในผลคำค้นหาที่มีคำว่า พิชัย คงสมาน โดยการนำ URL ลิงก์นั้นออกในผลการค้นหาตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยใน www.google.co.th และป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในไทยไม่ให้สามารถเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกประเทศไทย โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีการค้นหาดำเนินการจากภายในประเทศไทย โดยแต่ผู้ใช้ที่อยู่นอกประเทศไทยจะมองเห็น URL ดังกล่าวในผลการค้นหาเมื่อทำการค้นหา พิชัย คงสมาน ในโดเมนของ Google Search ที่ไม่อยู่ในประเทศไทย

2) ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 เป็นการขยายขอบเขตการใช้สิทธิในการถูกลืมนอกอาณาเขตของข้อบังคับดังกล่าวของสหภาพยุโรปเพียงฝ่ายเดียวสำหรับควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนอกสหภาพยุโรป การขยายขอบเขตเป็นผลมาจากโลกไร้พรมแดนของอินเทอร์เน็ต ซึ่งต้องมีการบังคับใช้กฎหมายแบบไร้พรมแดนเพื่อให้สอดคล้องในทางใดทางหนึ่ง การป้องกันบนอินเทอร์เน็ตนั้นไม่สอดคล้องกับขอบเขตการใช้งานภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การที่สหภาพยุโรปจะไปไกลกว่าประเทศอื่น ๆ ในโลกในการใช้สิทธิดังกล่าว ซึ่งถูกจำกัดโดยตรงกับทฤษฎีอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งกำหนดว่าประเทศต่าง ๆ มีอำนาจสูงสุดในการปกครองผู้ที่อยู่ภายในเขตแดนของประเทศ

³³⁷ Hiroshi Miyashita, “The Right to Be Forgotten and Search Engine Liability,”

ตนเอง โดยรัฐอาจออกกฎหมายและใช้บังคับกฎหมายแก่บุคคล ทรัพย์สินและเหตุการณ์ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในดินแดนของรัฐได้ ซึ่งเป็นการทำทนายหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่นและสร้างภาระหนักในการปฏิบัติตามธุรกิจต่างประเทศ โดยการขยายเขตอำนาจฝ่ายเดียวออกนอกพรมแดนไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ และได้ดำเนินการไปแล้วโดยประเทศส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องคดีอาญา อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธินอกอาณาเขตดังกล่าว เขตอำนาจศาล รวมทั้งสหภาพยุโรปและสถาบันของสหภาพยุโรป จะต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศของรัฐ โดยเงื่อนไขที่กฎหมายระหว่างประเทศของรัฐจะมีการรับรองการอ้างใช้สิทธินอกอาณาเขตได้นั้น ต้องพิจารณาแหล่งที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งกำหนดโดย ข้อ 38 แห่งธรรมนูญแห่งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่สหภาพยุโรปสามารถออกและใช้บังคับกฎหมายของตนในดินแดนของรัฐอื่นหากรัฐนั้นยินยอม ซึ่งความยินยอมของรัฐเช่นนั้นมักจะอยู่ในรูปแบบสนธิสัญญา

ทั้งนี้ ขอบเขตในการใช้ในการถูกลimitของไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งคล้ายคลึงกับข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ในทางปฏิบัติจะเป็นการใช้สิทธินอกอาณาเขตไทยและเป็นการใช้สิทธิฝ่ายเดียวก้าวล่วงอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่น และไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศโดยไม่มีสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการใช้สิทธิดังกล่าวเช่นกันและอาจประสบปัญหาเหมือนดังคำตัดสินในคดี คดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017) ที่ไม่ยอมรับการใช้สิทธิในการถูกลimitต่อเสิร์ชเอนจินนอกประเทศแคนาดาเพราะขัดต่อกฎหมายของสหรัฐ ซึ่งเป็นผลมาจากหลายประเทศมีการดำเนินการกับสิทธิในการถูกลimitที่แตกต่างกัน หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้สิทธิในการถูกลimitต่อเสิร์ชเอนจินนอกประเทศได้

3) ความแตกต่างกันของกฎหมายในการคุ้มครองการใช้สิทธิในการถูกลimitต่อเสิร์ชเอนจินแต่ละประเทศที่แตกต่างกันรวมถึงบางประเทศไม่มีการรับรองให้ใช้สิทธิในการถูกลimitต่อเสิร์ชเอนจินได้ รวมถึงปัญหาและข้อจำกัดในการใช้สิทธิในการถูกลimitต่อเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งถูกจำกัดโดยตรงกับทฤษฎีอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งกำหนดว่าประเทศต่าง ๆ มีอำนาจสูงสุดในการปกครองผู้ที่อยู่ภายในเขตแดนของประเทศตนเอง โดยรัฐอาจออกกฎหมายและใช้บังคับกฎหมายแก่บุคคล ทรัพย์สินและเหตุการณ์ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในดินแดนของรัฐได้ไม่มีผลบังคับนอกดินแดนของตนเอง การใช้สิทธิในการถูกลimitต่อเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรไทยเป็นการใช้สิทธินอกอาณาเขตดังกล่าว ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศของรัฐ โดยเงื่อนไขที่กฎหมายระหว่างประเทศของรัฐจะมีการรับรองการอ้างใช้สิทธินอกอาณาเขตได้นั้น เช่นในลักษณะ

สนธิสัญญาหรืออนุสัญญาดังกล่าว ส่งผลให้ในทางปฏิบัติจะเป็นการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินในราชอาณาจักรไทยเป็นหลักกับข้อมูลส่วนบุคคลใน Google search โดยการนำ URL ลิงก์นั้นออกในผลการค้นหาตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยใน www.google.co.th เป็นหลักตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ซึ่งปัจจุบันยังมีความคาดหวังในการที่อาจมีแนวโน้มขยายสิทธิในการถูกลืมเพิ่มขึ้น (ไม่เพียงแต่ในรูปแบบแนวทางของสหภาพยุโรป) เนื่องจาก 1) ความกังวลเกี่ยวกับร่องรอยดิจิทัลและการสูญเสียการควบคุมชีวิตของบุคคลเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเพิ่มมากขึ้น 2) แนวความคิดของข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกขยายออกไป และ 3) จำเป็นต้องแก้ปัญหาของกลไกอัลกอริธึมในการตัดสินใจที่ยังไม่โปร่งใสและคาดเดาไม่ได้ ทำให้สิทธิในการถูกลืมเป็นสิ่งจำเป็นในโลกสมัยใหม่ที่เทคโนโลยีทำให้ยากต่อการถูกลืมอย่างมาก และร่องรอยดิจิทัลยังคงอยู่ตามหลังทุก ๆ คนอย่างไม่สิ้นสุด³³⁸ การคุ้มครองการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจึงมีความสำคัญมากและจำเป็นทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ แต่ปัจจุบันยังไม่มีสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่จะสามารถออกและใช้บังคับกฎหมายของตนในดินแดนของรัฐอื่นหากรัฐนั้นยินยอม ซึ่งความยินยอมของรัฐเช่นนั้นมักจะอยู่ในรูปแบบสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว

4.2 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลืม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เหตุในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

³³⁸ Yulia Razmetaeva, “The Right to be Forgotten in the European Perspective,” *Baltic Journal of European Studies* 10, 1 (2020): 72.

2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป

3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)

4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4) หรือ มาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ

กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 33 จะได้กำหนดหลักเกณฑ์เหตุในการยื่นคำร้องใน 4 หลักเกณฑ์ และข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 ไว้ แต่ปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น ในการใช้สิทธิในการถูกลืมสามารถใช้สิทธิได้แค่ไหนเพียงใดในแต่ละหลักเกณฑ์ เหตุในการใช้สิทธิรวมถึงข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าว ณ ปัจจุบันยังไม่มีประกาศรายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเงินที่ชัดเจนเช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเป็นผู้เลือกจะใช้วิธีใดในการใช้สิทธิได้แค่ไหนเพียงใด หรือเสรีชนเงินเองสามารถทำการลบข้อมูลได้ในลักษณะใด หรือกรณีเมื่อข้อมูลส่วนบุคคล

หมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกรณีในลักษณะใด มีกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจินหรือไม่ หรือเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องพิจารณาในเรื่องใดบ้าง การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจะต้องพิจารณาในเรื่องใดบ้าง เป็นต้น ซึ่งกรณีรายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิดังกล่าวมีความสำคัญมากต่อการใช้สิทธิให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะหากไม่มีรายละเอียดดังกล่าวการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงข้อยกเว้นอาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางกฎหมายและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการใช้สิทธิลบข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจิน เช่น เจ้าของข้อมูลเลือกรูปแบบในการใช้สิทธิที่เสิร์ชเอนจินไม่สามารถปฏิบัติได้ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังไม่มีในส่วนรายละเอียดในการระบุข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการจัดเตรียมเพื่อประกอบการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดที่ต้องมีในการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเช่นกันว่าเมื่อต้องการใช้สิทธิแต่ไม่ทราบว่าจะต้องจัดเตรียมข้อมูลแค่ไหนอย่างไรและติดต่อผ่านช่องทางใด และดำเนินการตามขั้นตอนอย่างไร ดังนั้น จึงต้องวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิของแต่ละประเทศ และข้อยกเว้นในการใช้สิทธิของแต่ละประเทศ รวมถึงแนวปฏิบัติในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดที่ต้องมีในการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิของต่างประเทศและของไทยมากำหนดแนวทางออกประกาศรายละเอียดในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิของประเทศไทยต่อไป

4.2.1 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืม

ในประเด็นหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มาตรา 17 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 33 ผู้เขียนเห็นว่าค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกันมาก แต่มีข้อแตกต่างที่สำคัญ โดยจะต้องมีการพิจารณาประกอบด้วยกับในส่วนของของกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ พ.ศ. 2558 มาตรา 10 ของสหพันธรัฐรัสเซียและกฎหมายแคลิฟอร์เนีย พ.ศ. 2558 บทที่ 22.1 ดังนี้

1) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 การใช้สิทธิสามารถใช้ได้ถึงสามรูปแบบเป็น การลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล

ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ใช้สิทธิเป็นการลบข้อมูล (Erasure)

สหพันธ์รัฐรัสเซียใช้สิทธิในลักษณะหยุดการเข้าถึงข้อมูล (Stop Issuing Information)

แคลิฟอร์เนียใช้สิทธิในลักษณะการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูล (Remove)

เมื่อเปรียบเทียบการรูปแบบการใช้สิทธิในการถูกลืมของแต่ละประเทศ ผู้เขียนเห็นว่าการใช้สิทธิในการถูกลืมของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ปัจจุบันมีการกำหนดการใช้สิทธิในรูปแบบที่หลากหลายครอบคลุมกว่าของอีกสามประเทศได้กำหนดรูปแบบการใช้เพียงรูปแบบเดียว โดยของไทยให้ทำได้ทั้งลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล ซึ่งในประเด็นนี้ถือว่าของไทยมีจุดเด่นหรือข้อดีของกฎหมายที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันมากกว่าประเทศอื่น

ทั้งนี้ ในกรณีดังกล่าวแม้จะมีการใช้สิทธิในการถูกลืมที่มีการกำหนดรูปแบบที่หลากหลายกว่าของประเทศอื่น โดยให้ทำได้ทั้งลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล แต่ตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 กรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจะมีการแตกต่างจากการประมวลผลที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่เว็บไซต์ของบุคคลที่สามเช่นสื่อที่ให้เนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หากเจ้าของข้อมูลได้รับการลบเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลจะส่งผลให้มีการลบเนื้อหานั้นออกจากรายการผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องข้อมูลเมื่อมีการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น อย่างไรก็ตาม เนื้อหาดังกล่าวจะยังคงสามารถใช้ได้โดยใช้เกณฑ์การค้นหาอื่น ๆ คำขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลไม่ส่งผลให้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถูกลบอย่างสมบูรณ์โดยสิ้นเชิง ข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกลบออกจากเว็บไซต์ต้นทางหรือจากดัชนีและแคชของเสิร์ชเอนจิน ตัวอย่างเช่นเจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลออกจากดัชนีของเครื่องมือค้นหาซึ่งมีที่มาจากสื่อ เช่น บทความในหนังสือพิมพ์ ในกรณีนี้ถึงแม้ข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกลบออกจากดัชนีของเครื่องมือค้นหา อย่างไรก็ตาม บทความที่เป็นปัญหาก็ยังคงอยู่ในการควบคุมของสื่อและอาจยังคงเปิดเผยต่อสาธารณะและเข้าถึงได้แม้ว่าจะไม่ปรากฏในผลการค้นหาอีกต่อไปตามคำค้นหาชื่อของเจ้าของข้อมูล³³⁹ โดยการใช้สิทธิในการถูกลืมโดยมีเพียงการลบลิงค์ผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น ถือว่าเป็นการใช้สิทธิในการลืมแล้วโดยสอดคล้องกับกฎหมายแล้วไม่อาจลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกเผยแพร่โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้ ดังนั้น หากตีความกฎหมายว่าเสิร์ชเอนจินเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลซึ่งถูกเผยแพร่โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น เช่น

³³⁹ European Data Protection Board, *op. cit.*, p. 5.

สำนักพิมพ์ แล้วเสรีชนเงินย่อมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้เนื่องจากเป็นกรณีที่เกิดความสามารถที่ตนจะกระทำได้³⁴⁰

ดังนั้น ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลอาจไม่สามารถทำได้ เพราะไม่สามารถไปทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลกับข้อมูลเว็บไซต์ต้นฉบับโดยตรง ซึ่งตรงนี้อาจกลายเป็นช่องโหว่หรือจุดอ่อนในทางกฎหมายที่กำหนดตรบรูปแบบการใช้สิทธิที่หลากหลาย แต่มีปัญหาในทางปฏิบัติในการกำหนดรายละเอียดในการใช้สิทธิดังกล่าว ดังนั้นเพื่อแก้ไข ปัญหาในการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม อาจต้องกำหนดให้ผู้ใช้สิทธิในการถูกลืมเลือกรูปแบบให้ สอดคล้องกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติการใช้สิทธิที่สอดคล้องกับผู้ควบคุมส่วนบุคคลในแต่ละ ลักษณะ หรืออาจต้องกำหนดกว้าง ๆ ในลักษณะว่าให้ทำในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ แต่ไม่ควรให้ ผู้ใช้สิทธิในการถูกลืมสามารถเลือกรูปแบบที่อาจทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะหากร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบตัวเลือกเพียงรูปแบบเดียวหากเสรีชนเงินไม่สามารถ ทำได้ ย่อมส่งผลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก็ยังคงไม่ได้รับประโยชน์ตามที่ต้องการจากการใช้สิทธิ ดังกล่าว โดยออกมาเป็นประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยคณะกรรมการดังกล่าวตาม มาตรา 33 วรรค 1 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะออกประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตาม มาตรา 16 (3) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมาย ลำดับรอง เพื่อให้การใช้สิทธิในการถูกลืมมีความครอบคลุมชัดเจนมากขึ้น

2) หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิของสหภาพยุโรปกับของไทยเหมือนกันมาก โดยของ สหภาพยุโรป มี 6 ข้อ ของไทยมี 4 ข้อ โดยแตกต่างที่ของไทยไม่มีในส่วนของ (จ) ข้อมูลส่วนบุคคล ต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ ควบคุม และ (ฉ) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการ สารสนเทศที่ถูกอ้างถึงในมาตรา 8 (1) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพ ยุโรป ค.ศ. 2016 ในกรณีที่มีการให้ความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 6 (1) (a) ในการให้บริการข้อมูลทางสังคมแก่ผู้เยาว์โดยตรง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ จะถูกต้องตามกฎหมายเมื่อผู้เยาว์อายุอย่างน้อย 16 ปี กรณีผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 16 ปี การประมวลผล ดังกล่าวจะต้องถูกต้องตามกฎหมายเฉพาะในกรณีที่ได้รับคามยินยอมหรือได้รับความเห็นชอบจาก

³⁴⁰ ปิติ เอี่ยมจรรย์ลาภ, *เรื่องเดิม*, หน้า 190-191.

ผู้ปกครองของผู้เยาว์ โดยเป็นการที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญการบริการข้อมูลทางสังคมแก่ผู้เยาว์ โดยตรง และกำหนดอายุไว้ที่ 16 ปี ซึ่งจะเห็นว่าของสหภาพยุโรปมีหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่มีหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิที่กว้างและคล้ายคลึงกับของไทยโดยระบุอายุผู้เยาว์ไว้ชัดเจนและเน้นการให้การบริการข้อมูลทางสังคมแก่ผู้เยาว์โดยตรงเพราะเนื่องจากอายุยังน้อยอาจไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพียงพอ แม้ของไทยจะไม่มีข้อ (จ) และ (ฉ) โดยในข้อ (จ) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 โดยตรงแต่อาจต้องถูกลบตามกฎหมายอื่น ๆ ของไทยที่ได้บัญญัติไว้ เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แต่ในข้อ (ฉ) แม้ของไทยนั้นจะไม่มีการให้การบริการข้อมูลทางสังคมแก่ผู้เยาว์โดยตรง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมโดยตรง แต่ได้มีบทบัญญัติมาตรา 20 ของไทย ได้กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ยังเป็นผู้เยาว์ ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย และในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ โดยของไทยกำหนดกว้าง ๆ เป็นการทั่วไปโดยไม่ได้เน้นการบริการข้อมูลทางสังคมโดยตรงซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ในทุกกรณีซึ่งถูกเก็บรวบรวมจะทำให้ถือว่าเหมาะสมและครอบคลุมกับสภาพการณ์ของไทยแล้วแม้จะไม่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 โดยตรง

3) สหพันธรัฐรัสเซียมีกำหนดในส่วนของข้อมูลเผยแพร่โดยละเมิดกฎหมายเหมือนกับของไทยและสหภาพยุโรป แต่มีเพิ่มเติมแตกต่างในเรื่อง (1) ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (2) ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือ (3) ข้อมูลที่ได้สูญเสียความหมายสำหรับแต่ละบุคคลเนื่องจากเหตุการณ์หรือการกระทำที่ตามมาของบุคคลซึ่งเป็นการกำหนดเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้กำหนดแยกรายละเอียดในการใช้สิทธิแยกเป็นเรื่อง ๆ เหมือนของไทยและสหภาพยุโรป ในส่วนของแคลิฟอร์เนียจะแตกต่างจะประเทศอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นใช้กับผู้เยาว์ในส่วนของแคลิฟอร์เนียจะแตกต่างจะประเทศอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นใช้กับผู้เยาว์โดยตรง โดยให้ผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถืออนุญาตให้ผู้เยาว์เอาออกหรือร้องขอให้เอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ โดยแจ้งสิทธิให้คำแนะนำในการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูล ในส่วนของหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมของแคลิฟอร์เนียมีข้อดีที่น่าสนใจทั้งให้ผู้เยาว์ให้เอาออกข้อมูลด้วยตนเองหรือร้องขอและได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ออกจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือทำได้ทั้งสองแบบ รวมทั้งมีการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิดังกล่าวและยังมีการให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับวิธีการเอาออกหรือขอให้นำเนื้อหาหรือข้อมูลออก ตลอดจนถึงผลการเอาเนื้อหาหรือข้อมูลออกอาจไม่สมบูรณ์หรือเอาข้อมูล

ดังกล่าวออกไม่ได้หมด ตรงนี้ทำให้ผู้เยาว์ได้รู้และตระหนักว่าตนมีสิทธิในการถูกลืมได้แค่ไหนตั้งแต่การเอาออกเองจนถึงการร้องขอเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือเอาออก และยิ่งรู้ถึงผลของการเอาออกซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจไม่สามารถเอาออกได้ทั้งหมดทำให้ตระหนักในการโพสต์ข้อมูลของตนเองเพิ่มขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดคือเฉพาะข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาที่ได้เขียนเกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้เยาว์ดังกล่าวซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิที่มีขอบเขตจำกัดมากกว่าอีกสามประเทศ แต่มีข้อดีในแง่การมีกำหนดรายละเอียดในการคุ้มครองผู้เยาว์โดยตรง นอกจากนี้สหพันธรัฐรัสเซียยังมีบทบัญญัติเพิ่มเติมที่แตกต่างจากของสหภาพยุโรป ไทย แคลิฟอร์เนียในส่วนของกรยื่นคำขอใช้สิทธิต้องประกอบด้วยอะไร เช่น นามสกุล, ชื่อ, ชื่อกลาง, รายละเอียดหนังสือเดินทาง, ข้อมูลการติดต่อ (โทรศัพท์และ (หรือ) หมายเลขแฟกซ์, ที่อยู่อีเมล, ที่อยู่ทางไปรษณีย์) (2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอที่มีการเพิกถอน (3) ลิงก์ไปยังหน้าเว็บที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัญหา รวมถึงกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการในการใช้สิทธิ ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ารายละเอียดในการยื่นคำขอใช้สิทธิระยะเวลากระบวนการขั้นตอนในการใช้สิทธิเป็นส่วนสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมได้ทราบว่าต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องอะไรบ้างเพื่อยื่นคำร้องขอใช้สิทธิ รวมถึงรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ โดยการนำแนวทางการยื่นคำขอใช้สิทธิและขั้นตอนในการใช้สิทธิมาปรับใช้กำหนดรายละเอียดในการการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยในลักษณะประกาศรายละเอียดดังกล่าวเป็นการออกกฎหมายลำดับรองต่อไป

4) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ หากใช้ส่วนนี้เป็นการออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาของกรณีมีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมากกว่าหนึ่งราย ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ ทำให้ไม่มีการซ้ำซ้อนของข้อมูลและเป็นการลดภาระในการไปติดต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทีละราย ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมได้ดียิ่งขึ้น แต่มาตรการนี้ผู้เขียนเห็นว่ายังคงมีจุดอ่อนในแง่ไม่มีการกำหนดสภาพบังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลรายอื่นที่ได้รับแจ้งการร้องขอลบข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายแรก

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นดังกล่าวตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 กฎเกณฑ์ดังกล่าวและมาตรา 33 วรรค 3 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะไม่ใช่บังคับกับเสิร์ชเอนจิน โดยเน้นใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลต้นฉบับที่ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสาธารณะ เช่น เว็บไซต์ที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น และเพื่อป้องกันการกระจายการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไป โดยผู้ควบคุมข้อมูลต้นฉบับอาจเป็นผู้มาแจ้งในเรื่องนี้กับเสิร์ชเอนจิน และยังมีคำแถลงของคณะทำงานมาตรา 29 ที่กล่าวว่า ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายของสหภาพยุโรปที่จะให้เสิร์ชเอนจินแจ้งผู้ดูแลเว็บอื่นตามมาตรา 17 วรรค 2 ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ทั้งนี้ โดยเหตุที่เสิร์ชเอนจินไม่ต้องแจ้งผู้ดูแลเว็บอื่นเนื่องจากการเอา URL ออกจากผลการค้นหาโดยชื่อของบุคคลมีผลกระทบแค่การจำกัดการเข้าถึงข้อมูลเท่านั้น ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นยังสามารถเข้าถึงได้ผ่านคำค้นหาอื่น และเสิร์ชเอนจินกับเว็บไซต์ที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระแตกต่างกัน ส่งผลให้เว็บไซต์ที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับไม่สามารถควบคุมเสิร์ชเอนจินให้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและแสดงผลการค้นหาหรือไม่แสดงผลการค้นหาตามที่เว็บไซต์ต้องการได้

5) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีรูปแบบในการใช้สิทธิที่คล้ายคลึงกับ การใช้สิทธิในการถูกลืม มาตรา 17 ของข้อบังคับสหภาพยุโรปโดยมีรูปแบบคล้ายคลึงกันตั้งแต่โครงสร้างการใช้สิทธิที่แบ่งเป็น 3 ส่วน (1) เหตุแห่งการใช้สิทธิในการลบ (2) กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและถูกร้องขอใช้สิทธิในการลบดังกล่าวต้องแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ (3) ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการลบ โดยของไทยสิทธิในการถูกลืมจะใช้บังคับหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 1 ปี และเลื่อนออกไปอีก และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และให้คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลภายในหนึ่งปีเช่นกัน

ทั้งนี้ แม้มติตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นแต่หลักเกณฑ์รายละเอียดในการใช้สิทธิในการดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ตามมาตรา 33 วรรค 1 อาจจะถูกประกาศโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามมาตรา 96 โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะออกประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามมาตรา 16 (3) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการออกประกาศมา ต่อมาในปี พ.ศ. 2563 หลังจากที่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มีผลบังคับใช้กับรัฐสมาชิกในปี พ.ศ. 2561 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลแห่งสหภาพยุโรปได้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินขึ้นจนสำเร็จเป็นแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 (Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part 1)) โดยแนวปฏิบัตินี้จะเน้นเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลที่เป็นเสิร์ชเอนจินและลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น ทั้งนี้ ในการออกประกาศหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิดังกล่าวของไทยจึงควรต้องศึกษาแนวทางการใช้สิทธิดังกล่าวตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปสิทธิ เพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมให้มีความครอบคลุมชัดเจนยิ่งขึ้น และโดยปัจจุบันได้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่เป็นผลงานของศูนย์วิจัยกฎหมายและพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนออกมาฉบับล่าสุด Thailand Data Protection Guideline 3.0 ออกมาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งทำให้มีมาตรฐานและแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้น โดยเป็นแนวปฏิบัติกว้าง ๆ ไม่ได้เน้นที่การใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินเหมือนแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป

ดังนั้น จากการศึกษาดังกล่าวจึงวิเคราะห์หลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืมของประเทศไทยในกรณีของเสิร์ชเอนจินและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจิน ดังนี้

(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินหลังจากพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลที่แสดงในผลการค้นหาเหล่านั้นหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลโดยเสิร์ชเอนจินจึงไม่สามารถใช้ฐานประโยชน์อันชอบธรรม

(Legitimate Interest) ตามมาตรา 6 (f) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ในการจำเป็นต่อวัตถุประสงค์ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นวัตถุประสงค์โดยชอบของเสิร์ชเอนจินดังกล่าวต่อไปได้ เหตุแห่งการใช้สิทธินี้ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งถูกทำให้เข้าถึงได้นานเกินกว่าที่จำเป็นสำหรับการประมวลผลของเสิร์ชเอนจิน โดยการใช้สิทธิในการขอให้ลบบนความสมดุลระหว่างการปกป้องความเป็นส่วนตัวและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยการดำเนินการลบจะต้องมีการประเมินว่าในช่วงเวลาที่ผ่านไปข้อมูลส่วนบุคคลนั้นล้าสมัยหรือไม่ได้รับการอัปเดตหรือไม่

ตัวอย่างเช่น เจ้าของข้อมูลอาจใช้สิทธิในการถูกลืม เมื่อข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่กับบริษัทซึ่งถูกลบออกจากทะเบียนสาธารณะแล้ว หรือลิงก์ไปยังเว็บไซต์ของบริษัทมีรายละเอียดการติดต่อแม้ว่าเจ้าของข้อมูลจะไม่ได้ทำงานในบริษัทนั้นอีกต่อไป หรือข้อมูลได้รับการเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตเป็นเวลาหลายปีเพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันทางกฎหมายและยังคงออนไลน์นานกว่าเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายนั้น

ตามตัวอย่างที่แสดงให้เห็นเจ้าของข้อมูลอาจร้องขอให้ลบเนื้อหาที่เห็นได้ชัดว่าข้อมูลส่วนบุคคลไม่ถูกต้องเนื่องจากระยะเวลาหรือมีความล้าสมัย การประเมินดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประมวลผลของข้อมูลดังกล่าว และระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเดิมเพื่อวิเคราะห์คำขอใช้สิทธิดังกล่าว³⁴¹ ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าหากเป็นกรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการติดต่อในบริษัทในประเทศไทยที่ทำงานตอนนั้น ภายหลังได้ลาออกไปทำงานที่บริษัทแห่งใหม่ แต่ข้อมูลในบริษัทเดิมนั้นยังคงอยู่ก็สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมขอลบข้อมูลนั้นที่ได้หมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว กลายเป็นข้อมูลล้าสมัยที่เสิร์ชเอนจินจะสามารถประมวลผลข้อมูลดังกล่าวของเว็บไซต์บริษัทดังกล่าวได้ต่อไปเพราะไปขัดต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่สามารถใช้ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ชอบด้วยกฎหมายของเสิร์ชเอนจินตามมาตรา 24 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวต่อไปเพราะไม่มีความจำเป็นในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ ในประเด็นดังกล่าวซึ่งผู้เขียนเห็นด้วยกับในทางปฏิบัติ Google ที่ได้ประเมินว่าข้อมูลส่วนบุคคลในผลการค้นหายังคงมีความเกี่ยวข้องหรือไม่โดยความเกี่ยวข้องมักจะสัมพันธ์กับอายุของเนื้อหาโดยพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เป็นข้อมูลล่าสุดหรือไม่และไม่ล้าสมัยเนื่องจาก

³⁴¹ *Ibid.*, p. 7.

สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเผยแพร่ ตัวอย่างเช่น รายงานข่าวเกี่ยวกับการพิจารณาคดีอาญาที่จะเกิดขึ้นอาจล้ำสมัยเร็วขึ้นหากการพิจารณาคดีสิ้นสุดลงโดยไม่มีการตัดสินลงโทษ และข้อมูลเกี่ยวข้องกับบทบาทในชีวิตสาธารณะที่มีอยู่ในขณะที่เผยแพร่ จะมีการพิจารณาว่าบุคคลนั้นได้ออกจากบทบาทนั้นหรือไม่ และปัจจุบันยังมีบทบาทที่คล้ายคลึงกันหรือไม่ ข้อมูลดังกล่าวจะไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น เช่น หากข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับบทบาทของบุคคลนั้นในฐานะประธานบริษัท และบุคคลนั้นยังคงเป็นประธานบริษัทแบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน Google จะมีโอกาสน้อยในการลบข้อมูลดังกล่าว แม้ว่า จะผ่านไประยะหนึ่งแล้วนับตั้งแต่มีการเผยแพร่³⁴²

(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของ เสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 เจ้าของข้อมูลอาจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเพื่อลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลที่ได้ถอนความยินยอมในการประมวลผล ในกรณีดังกล่าวไม่น่าจะมีการใช้สิทธิดังกล่าวส่งคำขอลบโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลของเสิร์ชเอนจิน เนื่องจากผู้ควบคุมข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมเป็นผู้เผยแพร่เว็บไมใช่เสิร์ชเอนจินที่ทำดัชนีข้อมูล การตีความนี้ได้รับการรับรองโดย CIEU ในคำพิพากษา C-136-17 ของวันที่ 24 กันยายน 2019 (“คำตัดสินของ Google 2”)³⁴³ ศาลตัดสินว่าคำยินยอมต้องเป็นการเฉพาะเจาะจงดังนั้นจึงต้องเกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ คำยินยอมที่ดำเนินการโดยเชื่อมต่อกับกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติจึงแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่เสิร์ชเอนจินจะขอความยินยอมอย่างชัดเจนจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมการดังกล่าวเสิร์ชเอนจินจึงไม่มีฐานความยินยอม (Consent) ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 6 (f) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการใช้ข้อมูลของตนบนหน้าเว็บหนึ่ง ๆ ผู้เผยแพร่ต้นฉบับของหน้านั้นควรแจ้งเสิร์ชเอนจินที่จัดทำดัชนีข้อมูลดังกล่าวด้วย ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่ากรณีเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยโดยเฉพาะการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติไม่ได้อาศัยฐานความยินยอม (Consent) อย่างชัดเจน

³⁴² Right to be Forgotten Overview, *op. cit.*

³⁴³ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC.**

จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมการดังกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จึงไม่อาจจะมีการใช้สิทธิในการถูกลืมด้วยเหตุถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจินได้เช่นกัน

(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 เจ้าของข้อมูลสามารถร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในการลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และในกรณีที่ไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เสิร์ชเอนจินต้องมีภาระการพิสูจน์ให้เห็นถึงเหตุผลอันชอบธรรมที่ปฏิเสธไม่ได้ในการประมวลผลส่วนบุคคลที่สำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์และสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงข้อยกเว้นใด ๆ ที่มีให้ภายใต้มาตรานี้ อย่างไรก็ตามหากเสิร์ชเอนจินไม่สามารถพิสูจน์ได้ก็จะต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำร้องขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูล โดยหลักแล้วบทบาทของเสิร์ชเอนจินในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเนื้อหาหรือข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะในเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) อันชอบด้วยกฎหมายของเสิร์ชเอนจินโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 6 (f) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และตามมาตรา 24 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่เป็นประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) อันชอบด้วยกฎหมายของเสิร์ชเอนจินเหมือนกัน โดยหากมีการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน ๆ จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ เป็นต้น ทั้งนี้การใช้ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) ในการประมวลผลข้อมูลทำให้มีขอบเขตค่อนข้างกว้างและค่อนข้างยืดหยุ่นในการปรับใช้ ดังนั้นผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องใช้ดุลยพินิจเพื่อชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์อันชอบธรรมนั้นไม่ให้ขัดกับสิทธิและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูล และในกรณีนี้ “สถานการณ์เฉพาะ” ของเจ้าของข้อมูลจะอยู่ภายใต้การร้องขอการลบข้อมูลส่วนบุคคล ตัวอย่างเช่น ผลการค้นหาสร้างความเสียหายให้กับเจ้าของข้อมูลเมื่อสมัครงานหรือทำลายชื่อเสียงของเขาในชีวิตส่วนตัว และเมื่อต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิในข้อมูลนอกเหนือไปจากเกณฑ์ในการจัดการคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม เช่น

ก) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้มีบทบาทเป็นบุคคลสาธารณะ
 บทบาทที่บุคคลแสดงในชีวิตสาธารณะจะต้องมีการชั่งน้ำหนักการกระทำ
 ที่สมดุลที่เสรีชนเงินจะต้องดำเนินการระหว่างสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วน
 บุคคลและความสนใจของสาธารณชนในการเข้าถึงข้อมูลผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น ขั้นตอน
 แรกในการประเมินคำขอใช้สิทธิจึงควรเป็นการกำหนดบทบาทของบุคคลในชีวิตสาธารณะ โดยทั่วไป
 บุคคลจะอยู่ในหนึ่งในสามหมวดหมู่³⁴⁴ ต่อไปนี้

(ก) บุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะ (เช่น นักการเมือง, ผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร, คนมีชื่อเสียง, ผู้นำทางศาสนา, นักกีฬาชื่อดัง, นักแสดง)

คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวไม่ค่อยได้รับการลบบากนัก เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้นโดยใช้ชื่อค้นหาตามชื่อบุคคลนั้น

(ข) บุคคลที่ไม่มีบทบาทที่เห็นได้ชัดชัดเจนในชีวิตสาธารณะ คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะได้รับการลบบากกว่า

(ค) บุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตสาธารณะ (เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียน ข้าราชการบางประเภท หรือบุคคลที่อาจมีบทบาทสาธารณะภายในชุมชนใดชุมชนหนึ่งเนื่องจากอาชีพของบุคคลนั้น) คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวจะต้องพิจารณาไปถึงบริบทของข้อมูลที่ลบและเกณฑ์อื่นด้วย

ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อพิจารณาในแง่การลบข้อมูลแล้วหากเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะ เช่น นักการเมือง, ผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร จะมีโอกาสได้รับการลบบนน้อยสุด เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้นโดยใช้ชื่อค้นหาตามชื่อบุคคลนั้น โดยเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สาธารณะที่สาธารณชนสนใจเข้าถึงข้อมูล เช่น ข้อมูลวาทกรรมทางการเมือง การบริหารงาน เป็นต้น รองลงมาเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตสาธารณะ เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนหรือบุคคลที่อาจมีบทบาทสาธารณะภายในชุมชนใดชุมชนหนึ่งเนื่องจากอาชีพของบุคคลนั้น คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวจะต้องพิจารณาไปถึงบริบทของข้อมูลที่ลบและเกณฑ์อื่นด้วย ประกอบด้วยจึงมีโอกาสน้อยในการลบบากกว่าบุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะและต้องพิจารณาถึงลักษณะข้อมูลว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้น และบุคคลที่ไม่มีบทบาทที่เห็นได้ชัดชัดเจนในชีวิตสาธารณะ คำขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะได้รับการลบบากที่สุดโดยเฉพาะหากข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้เป็นข้อมูล

³⁴⁴ The Advisory Council, *op. cit.*, pp. 7-8.

ที่เป็นประโยชน์สาธารณะที่สาธารณชนสนใจเข้าถึงข้อมูล ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่ายิ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีบทบาทสาธารณะเลยหรือมีน้อยมากย่อมส่งผลให้โอกาสในการลบข้อมูลจากการใช้สิทธิในการถูกลืมมีมากขึ้น โดยเฉพาะหากข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไม่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือบทบาทสาธารณะของบุคคลนั้น

ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติผู้ตรวจสอบการใช้สิทธิในการถูกลืมของ Google ก็ได้มีการพิจารณาปัจจัยดังกล่าว โดยมองถึงบทบาทของบุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิว่าเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่เช่นกัน โดยบุคคลสาธารณะในมุมมองของ Google ได้แก่ นักการเมือง คนดัง นักธุรกิจ หรือผู้นำทางศาสนา บุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคมบางอย่างเนื่องมาจากการงาน หน้าที่ หรือพันธกรณีซึ่งส่งผลให้เกิดอิทธิพลต่อสังคมผ่านตำแหน่งนั้น โดยพิจารณาว่าข้อมูลเกี่ยวข้องกับบทบาทสาธารณะของบุคคลนั้นหรือไม่และอย่างไร ยิ่งข้อมูลเกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทสาธารณะน้อยลงเท่าใด Google จะยังมีแนวโน้มที่จะนำข้อมูลออกมากขึ้น เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลอาจไม่เกี่ยวข้อง กับบทบาทสาธารณะของบุคคลในฐานะทนายความ แต่ถ้าเนื้อหามีการวิพากษ์วิจารณ์ประสิทธิภาพในบทบาทของบุคคลนั้นในฐานะทนายความ Google ก็จะมีแนวโน้มไม่นำข้อมูลนั้นออก โดยคดีในจีนได้ตัดสินเกี่ยวกับการขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับบริษัทที่เคยทำงานได้กล่าวถึงบุคคลนั้นในทางที่ไม่ดีใน Baidu ซึ่งเป็นเสิร์ชเอนจินอันดับหนึ่งของประเทศจีนขณะนี้ ซึ่งศาลได้ตัดสินว่าไม่มีสิทธิในการถูกลืมภายใต้กฎหมายจีนจึงปฏิเสธข้อเรียกร้องให้ลบข้อมูลของโจทก์ ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพซึ่งเนื้อหามีการวิพากษ์วิจารณ์ประสิทธิภาพในบทบาทของบุคคลนั้นในอาชีพนั้นซึ่งเป็นบทบาทสาธารณะของบุคคลดังกล่าวในอาชีพนั้น ที่โดยหลักเสิร์ชเอนจินก็จะมีแนวโน้มไม่ลบข้อมูลดังกล่าวจากผลการค้นหาและนอกจากนี้ในกรณีที่หลังจากบุคคลใดได้ละทิ้งบทบาททางสาธารณะ ความสนใจของสาธารณชนในบทบาทนั้นขึ้นอยู่กับว่าบทบาทในอดีตของพวกเขา นั้นมีมากและนานเพียงใด บทบาทที่บุคคลนั้นเป็นอยู่ตอนนี้ และเวลาผ่านไปนานเท่าใด เช่น หากบุคคลใดมีแนวโน้มที่จะสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง หรือบุคคลนี้ยังคงอยู่ในสายตาของสาธารณชนในตำแหน่งที่ต่างออกไปและยังคงมีอิทธิพลต่อสาธารณะ และ Google จะยังเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นไว้เพื่อใช้ในจุดประสงค์ทางประวัติศาสตร์ เช่น ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับหัวหน้ารัฐบาล³⁴⁵

ข) ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูล ข้อมูลมีแนวโน้มที่จะมีความเกี่ยวข้องมากขึ้นหากเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูล แต่ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ที่ขอบด้วยกฎหมายของ

³⁴⁵ Right to be Forgotten Overview, *op. cit.*

สาธารณชนในการเข้าถึงข้อมูลนี้ผ่านการค้นหาข้อมูลของบุคคลนั้น โดยต้องพิจารณาในอีกสองประเด็นที่มีความเกี่ยวข้อง โดยพิจารณาว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการทำงานของบุคคลนั้นยังคงเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานของบุคคลนั้นหรือไม่ และเจ้าของข้อมูลยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาชีพเดียวกันอยู่หรือไม่?³⁴⁶ โดยลักษณะของข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะดังนี้ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้ ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหว ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์ ข้อมูลที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย หรือข้อมูลที่อาจเพิ่มความสนใจด้านความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลได้เนื่องจากปรากฏในรูปแบบรูปภาพหรือวิดีโอ³⁴⁷

ค) ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถือเป็นการแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันที่แสดงต่อเจ้าของข้อมูลตามคำสั่งศาล

ข้อมูลในลักษณะนี้จะเป็นข้อมูลที่เข้าข่ายเป็นการละเมิดและยังเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทในทางอาญาด้วยซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลออกไปย่อมส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและส่วนใหญ่จะมีการนำคดีเข้าสู่การพิจารณาทางศาล

ง) ข้อมูลส่วนบุคคลดูเหมือนจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยืนยันแต่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง³⁴⁸

โดยทั่วไปนั้นความถูกต้อง หมายถึง ถูกต้องตามความเป็นจริง มีความแตกต่างระหว่างผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนกับความคิดเห็นของบุคคลอื่นกับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หากเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จะมีแนวโน้มมากขึ้นที่จะพิจารณาว่าการมีผลการแสดงรายการผลการค้นหานั้น ในกรณีข้อมูลส่วนบุคคลมีความไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือทำให้บุคคลเข้าใจผิด เมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านผลการค้นหาโดยอ้างว่าไม่ถูกต้องได้ เช่นกรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกกล่าวหา การแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันว่ากระทำความผิดตามข้อ ค) รวมถึงเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามข้อ ง) ซึ่งกรณีจะดำเนินการขอลบข้อมูลด้วยเหตุดังกล่าวได้ผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเสรีชนเงินจะต้องให้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นว่าทำไมข้อมูลนั้นไม่ถูกต้องอย่างชัดเจนหรือข้อมูลในลักษณะนี้จะเป็นข้อมูลที่เข้าข่ายเป็นการละเมิดและยังเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทในทางอาญาด้วยซึ่งการ

³⁴⁶ European Commission, *op. cit.*, p. 16

³⁴⁷ The Advisory Council, *op. cit.*, pp. 9-10.

³⁴⁸ European Data Protection Board, *op. cit.*, pp. 8-9.

เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลออกไปย่อมส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้ในกรณีไม่มีการเข้าสู่การดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวนหรือทางศาล แต่ในกรณีที่ยังมีข้อพิพาทเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูลอย่างต่อเนื่องอยู่ เช่น กระบวนการพิจารณาคดีในศาลหรือเมื่อมีการสอบสวนของพนักงานสอบสวนอยู่เสร็จสิ้นแล้วจะไม่เข้าไปแทรกแซงจนกว่ากระบวนการดังกล่าวจะเสร็จสิ้น³⁴⁹ ทั้งนี้ ในกรณีของข้อมูลว่าจะเป็นจริงหรือเท็จนั้น ในทางปฏิบัติ Google จะไม่อยู่ในฐานะที่จะประเมินว่าคำกล่าวอ้างเกี่ยวกับบุคคลนั้นเป็นความจริงหรือเท็จ เพราะไม่สามารถเรียกพยานหรือใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ เหมือนศาลได้ และไม่รู้ข้อเท็จจริงทั้งหมดที่จะตัดสินได้ว่าข้อมูลเป็นจริงหรือไม่ ข้อมูลส่วนบุคคลในการพิสูจน์ความจริงจึงมักจะเป็นการนำคดีเข้าสู่กระบวนการทางศาล และอาจรอกระบวนการทางศาลเสร็จสิ้น³⁵⁰ แต่หากไม่มีการนำคดีเข้าสู่กระบวนการทางศาล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องให้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นดังกล่าวต่อเสิร์ชเอนจินเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านผลการค้นหาโดยอ้างว่าไม่ถูกต้องได้

(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 เจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับการประมวลผลอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งแนวคิดของการประมวลผลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมีการตีความที่อาจแบ่งเป็นสองส่วน แนวคิดส่วนแรก ตามมาตรา 6 ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมาย และหลักการอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แนวคิดส่วนที่สอง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 การตีความดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือคำตัดสินของศาล ตัวอย่างเช่น คำขอให้ลบจะร้องขอได้ในกรณีที่รายการข้อมูลส่วนบุคคลถูกห้ามโดยชัดแจ้งโดยคำสั่งศาล โดยในกรณีที่เสิร์ชเอนจินไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลคำขอให้ลบ อาจอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรา 17 วรรค 1(d) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 เนื่องจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีดังกล่าวจะต้องถือว่า

³⁴⁹ European Commission, *op. cit.*, p. 15.

³⁵⁰ Right to be Forgotten Overview, *op. cit.*

ไม่ชอบด้วยกฎหมาย³⁵¹ ซึ่งในกรณีนี้จึงไม่มีฐานทางกฎหมายที่เสิร์ชเอนจินจะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้ ซึ่งขอบเขตในการบังคับใช้จะกว้างกว่าของไทยเพราะใช้ทั้งการประมวลผลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แต่การใช้สิทธิดังกล่าวของประเทศไทยนั้นผู้เขียนเห็นว่าเจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับการประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้เฉพาะหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น โดยได้กำหนดอย่างชัดเจน เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้องเป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดตามมาตรา 35 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ย่อมเป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามเหตุแห่งการร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินให้ลบข้อมูลดังกล่าว เพราะเป็นการประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในข้อมูลดังกล่าว เสิร์ชเอนจินย่อมไม่มีฐานโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้ ผู้เขียนเห็นว่าหากเป็นการประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเรื่องอื่น ๆ นอกจากหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจเข้าหลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืมมาตรา 33 วรรค 1 (4) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้ เหตุในการใช้สิทธิดังกล่าวของไทยจึงมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิดังกล่าวมากกว่าสหภาพยุโรปที่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมาย และหลักการอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ด้วย

นอกจากนี้ แม้จะเข้าหลักเกณฑ์ในการลบในการใช้สิทธิในการถูกลืมแล้ว แต่ยังมีกรณีของการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ แบ่งออกเป็น 2 กรณี

กรณีแรก หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกใช้สิทธิต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับซึ่งเป็นผู้เริ่มต้นเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะทำให้ผลการใช้สิทธิในการถูกลืมมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะเมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลในเว็บไซต์ไปจะทำให้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลนั้นทางเสิร์ชเอนจินทั้งหมดต่อไปและเป็นการร่นระยะเวลาและจำนวนครั้งในการใช้สิทธิ และเมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลส่วนบุคคลไปแล้วมีหน้าที่แจ้งให้เสิร์ชเอนจินทราบเกี่ยวกับการใช้สิทธิดังกล่าวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 33 วรรค 2

³⁵¹ European Data Protection Board, *op. cit.*, pp. 9-10.

กรณีสอง หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินโดยตรง ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกลบออกจากผลการค้นหาเฉพาะเสิร์ชเอนจินรายนั้น ๆ เท่านั้น แต่ข้อมูลส่วนบุคคลยังคงสามารถเข้าถึงโดยเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ หรือเข้าทางเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ ทำให้การใช้สิทธิในการถูกลืมไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและอาจต้องไปร้องขอใช้สิทธิไปยังเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ อีกทำให้เกิดความล่าช้าในการใช้สิทธิ³⁵²

ตารางที่ 4.2 ตารางกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์

การใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์	ผลของการใช้สิทธิในการถูกลืม
1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกใช้สิทธิต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับ	<p>ผลดี</p> <p>เมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลในเว็บไซต์ไปจะทำให้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลนั้นทางเสิร์ชเอนจินทั้งหมดต่อไป และเมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลส่วนบุคคลไปแล้วมีหน้าที่แจ้งให้เสิร์ชเอนจินทราบเกี่ยวกับการใช้สิทธิ</p> <p>ผลเสีย</p> <p>สิทธิในการถูกลืมอาจไม่สามารถบังคับใช้ตามกฎหมายกับเว็บไซต์ได้ ในกรณีที่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องโฮสต์อยู่ในเขตอำนาจศาลที่ไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมได้หรือในกรณีที่สิ่งพิมพ์ของบุคคลที่สามเผยแพร่โดยถูกกฎหมายโดยเหตุผลของข้อยกเว้นสิทธิในการถูกลืม</p>

³⁵² Simon Verschaeve, *Going Dark or Living Forever: The Right to be Forgotten, Search Engines and Press Archives* (Master's thesis Faculty of Law KU Leuven Campus Brussels, 2020), pp. 39-41.

การใช้สิทธิในการถูกลีမ်ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่ต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ที่เสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์	ผลของการใช้สิทธิในการถูกลีမ်
2. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิในการถูกลีမ်ต่อเสิร์ชเอนจินโดยตรง	<p>ผลดี</p> <p>1. เสิร์ชเอนจินเป็นตัวกำหนดหลักว่าผู้ค้นหาข้อมูลอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลอย่างไร การลบลิงก์ทำให้ข้อมูลหาได้ยากกว่าเดิมหรือเข้าถึงข้อมูลได้ยากขึ้น แม้ข้อมูลในเว็บไซต์ต้นฉบับยังคงอยู่</p> <p>2. กรณีสิทธิในการถูกลีမ်อาจไม่สามารถบังคับใช้ลบข้อมูลตามกฎหมายกับเว็บไซต์ต้นฉบับได้ การดำเนินการใช้สิทธิกับเสิร์ชเอนจินบุคคลอาจสามารถบังคับใช้สิทธิในการถูกลีမ်ลบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าแม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่มีสิทธิลบข้อมูลต่อเว็บไซต์ต้นฉบับ</p> <p>ผลเสีย</p> <p>ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกลบออกจากผลการค้นหาเฉพาะเสิร์ชเอนจินรายนั้น ๆ เท่านั้น แต่ข้อมูลส่วนบุคคลยังคงสามารถเข้าถึงโดยเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ หรือเข้าทางเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์</p>

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การใช้สิทธิในการถูกลีမ်หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกใช้สิทธิต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับจึงเป็นแนวทางที่ง่ายและเร็วที่สุดในการลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั้งเว็บไซต์ต้นฉบับและทางเสิร์ชเอนจินทั้งหมดซึ่งจะเป็นประโยชน์และได้ผลรวดเร็วในการลบข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมากกว่าการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิผ่านทางเสิร์ชเอนจินโดยตรงดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับในทางปฏิบัติของ Google ในการให้คำแนะนำให้ใช้สิทธิในถูกลีမ်ต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์โดยตรงเพื่อให้การใช้สิทธิในการลบได้เร็วและมีประสิทธิภาพที่สุดและเป็นแนวทางดีกว่าใช้สิทธิดังกล่าวต่อเสิร์ชเอนจินที่มีข้อจำกัดในการลบได้แค่ผลการค้นหาข้อมูลนั้น แต่ไม่ได้ลบข้อมูลนั้นโดยตรง อย่างไรก็ตาม กรณีสิทธิในการถูกลี่มอาจไม่สามารถบังคับใช้ลบข้อมูลตามกฎหมายกับเว็บไซต์ต้นฉบับได้ เช่น ในกรณีที่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องโฮสต์

อยู่ในเขตอำนาจศาลที่ไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมได้หรือในกรณีที่สิ่งพิมพ์ของบุคคลที่สามเผยแพร่ โดยถูกกฎหมายโดยเหตุผลของข้อยกเว้นสิทธิในการถูกลืม การดำเนินการใช้สิทธิกับเสิร์ชเอนจิน เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจสามารถบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า แม้ว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะไม่มีสิทธิขอให้ลบข้อมูลต่อเว็บไซต์ต้นฉบับ

ในอีกด้านหนึ่ง ยังมีความเห็นสนับสนุนในการใช้สิทธิในการถูกลืมดำเนินการลบข้อมูลจากผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจินกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์หลายเว็บไซต์ โดยมีเหตุผลหลักสามประการ ดังนี้

1) เกิดจากบทบาทของเสิร์ชเอนจินในการทำงานของอินเทอร์เน็ต เสิร์ชเอนจินเป็นตัวกำหนดหลักว่าผู้ค้นหาข้อมูลอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลอย่างไร โดยมองว่า Google เป็นอินเทอร์เน็ต เสิร์ชเอนจินจึงมีความสำคัญ ทำให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถอ่านเว็บไซต์จำนวนมากได้ สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ต้องการบังคับใช้สิทธิดังกล่าวในการลบ เสิร์ชเอนจินจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดที่หลากหลาย ๆ ด้าน การลบลิงก์ทำให้ข้อมูลหายไต่ยากกว่าอย่างเห็นได้ชัด

2) การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน เพราะว่ามันจะง่ายกว่าการลบในเว็บไซต์จริง ๆ อย่างเห็นได้ชัด สามารถทำซ้ำได้บนไซต์อื่น ๆ ในกรณีมีข้อมูลดังกล่าวอยู่ในหลายเว็บไซต์เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจจำเป็นต้องค้นหาการใช้สิทธิในการถูกลืมลบออกจากหน้าเว็บต่าง ๆ ในหลายเขตอำนาจศาล ในสถานการณ์เหล่านี้การบังคับใช้กับเว็บไซต์มักจะใช้เวลา นาน มีราคาแพง และกระบวนการที่ยากลำบาก ในขอบเขตที่อาจเป็นทางเลือกที่ไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยการเปรียบเทียบกับเสิร์ชเอนจินซึ่งทำหน้าที่เป็นเกตเวย์ไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องในคราวเดียว

3) การเชื่อมโยงอาจบรรลุการลบในทางปฏิบัติในสถานการณ์ที่สิทธิในการถูกลืมไม่สามารถบังคับใช้ตามกฎหมายกับเว็บไซต์ได้ สถานการณ์นี้สามารถเกิดขึ้นได้สองวิธี ในกรณีที่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องโฮสต์อยู่ในเขตอำนาจศาลที่ไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมได้หรือในกรณีที่สิ่งพิมพ์ของบุคคลที่สามเผยแพร่โดยถูกกฎหมายโดยเหตุผลของข้อยกเว้นสิทธิในการถูกลืมในสถานการณ์เหล่านี้ โดยการดำเนินการกับเสิร์ชเอนจินบุคคลอาจสามารถบังคับใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า แม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่มีสิทธิต่อเว็บไซต์ต้นฉบับ³⁵³

³⁵³ Simon John Taylor, *A Critical Analysis of the EU Right to Erasure as it Applies to Internet Search Engine Results* (Master's thesis, Faculty of Law, University of Oslo, 2014), pp. 6-7,

ตารางที่ 4.3 ตารางกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์หลายเว็บไซต์

การใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์หลายเว็บไซต์	ผลของการใช้สิทธิในการถูกลืม
<p>1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกใช้สิทธิต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับหลายเว็บไซต์</p>	<p>ผลดี</p> <p>เมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลในเว็บไซต์ไปจะทำให้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลนั้นทางเสิร์ชเอนจินทั้งหมดต่อไป และเมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลส่วนบุคคลไปแล้วมีหน้าที่แจ้งให้เสิร์ชเอนจินทราบเกี่ยวกับการใช้สิทธิ</p> <p>ผลเสีย</p> <p>1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจจำเป็นต้องค้นหาการใช้สิทธิในการถูกลืมลบบอกจากหน้าเว็บต่าง ๆ ในหลายเขตอำนาจศาลในสถานการณ์เหล่านี้ การบังคับใช้กับเว็บไซต์มักจะใช้เวลานาน มีราคาแพง และกระบวนการที่ยากลำบาก</p> <p>2. สิทธิในการถูกลืมอาจไม่สามารถบังคับใช้ตามกฎหมายกับบางเว็บไซต์ได้ ในกรณีที่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องโฮสต์อยู่ในเขตอำนาจศาลที่ไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมได้หรือในกรณีที่สิ่งพิมพ์ของบุคคลที่สามเผยแพร่โดยถูกกฎหมายโดยเหตุผลของข้อยกเว้นสิทธิในการถูกลืม</p>
<p>2. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินโดยตรง</p>	<p>ผลดี</p> <p>1. เสิร์ชเอนจินเป็นตัวกำหนดหลักว่าผู้ค้นหาข้อมูลอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลอย่างไร การลบลิงก์ทำให้ข้อมูลหายไต่ยากกว่าเดิมหรือเข้าถึงข้อมูลได้ยากขึ้น แม้ข้อมูลในเว็บไซต์ต้นฉบับยังคงอยู่</p>

การใช้สิทธิในการถูกลี้มของเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูล ส่วนบุคคลที่มีอยู่ที่เสิร์ชเอนจินและ เว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์หลายเว็บไซต์	ผลของการใช้สิทธิในการถูกลี้ม
	<p>2. การใช้สิทธิในการถูกลี้มต่อเสิร์ชเอนจิน สามารถทำซ้ำได้บนไซต์อื่น ๆ โดยเสิร์ชเอนจินซึ่งทำหน้าที่เป็นเกตเวย์ไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องลบข้อมูลในคราวเดียว</p> <p>3. กรณีสิทธิในการถูกลี้มอาจไม่สามารถบังคับใช้ลบข้อมูลตามกฎหมายกับเว็บไซต์ต้นฉบับได้ การดำเนินการใช้สิทธิกับเสิร์ชเอนจินบุคคลอาจสามารถบังคับใช้สิทธิในการถูกลี้มลบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าแม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่มีสิทธิลบข้อมูลต่อเว็บไซต์ต้นฉบับ</p> <p>ผลเสีย</p> <p>ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกลบออกจากผลการค้นหาเฉพาะเสิร์ชเอนจินรายนั้น ๆ เท่านั้น แต่ข้อมูลส่วนบุคคลยังคงสามารถเข้าถึงโดยเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ หรือเข้าทางเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์</p>

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่ากรณีหากไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลี้มกับเว็บไซต์ต้นฉบับได้ หรือกรณีมีการเผยแพร่ข้อมูลไปยังเว็บไซต์หลายแห่ง การใช้สิทธิดังกล่าวต่อเสิร์ชเอนจินน่าจะเป็นหนทางที่เร็วและเหมาะสมที่สุดเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าในทางปฏิบัติแม้จะมีการคุ้มครองสิทธิในการถูกลี้มเพื่อลบข้อมูลส่วนบุคคลก็ตาม แต่ไม่มีสิ่งใดบนอินเทอร์เน็ตถูกลบอย่างแท้จริง ทุกสิ่งที่เหลืออยู่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียกดูใช้เครื่องมือในการค้นหา การที่บุคคลบนโลกต้องควบคุมความเป็นส่วนตัวของบุคคลนั้นเองในการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลที่สร้างขึ้นผ่านอินเทอร์เน็ตกลายเป็นภาระหน้าที่สำหรับบุคคลนั้นที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและอาจไม่ใช่สำหรับพลเมืองทั่วไป

โดยสิทธิดังกล่าวไม่อาจทำให้ข้อมูลหายไปจากอินเทอร์เน็ต³⁵⁴ เช่น การร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินรายหนึ่ง ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกลบออกจากผลการค้นหาเฉพาะเสิร์ชเอนจินรายนั้น ๆ เท่านั้น แต่ข้อมูลส่วนบุคคลยังคงสามารถเข้าถึงโดยเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ หรือเข้าทางเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ หรือการลบข้อมูลออกไปแต่อาจมีการเก็บข้อมูลนั้นไว้โดยการจับภาพหน้าจอหรือบันทึกหน้าจอหรือคัดลอกข้อมูลนั้นไว้ เป็นต้น ซึ่งในทางปฏิบัติบุคคลไม่สามารถลบเนื้อหาออกจากคอมพิวเตอร์ของทุกคนได้เพียงเพราะบุคคลนั้นต้องการให้โลกลืมเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลนั้นบางเรื่อง เนื่องจากการไร้ความสามารถของกลไกที่จะลืม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับระบบที่ใหญ่และซับซ้อน โดยเฉพาะฐานข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับสถานะของระบบที่ผ่านมาได้³⁵⁵ ทั้งนี้แม้การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินอาจไม่สามารถลบข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างแท้จริง แต่ในปัจจุบันที่บุคคลส่วนใหญ่นิยมค้นหาข้อมูลบุคคลต่าง ๆ ผ่านทางเสิร์ชเอนจิน การไม่สามารถค้นหาข้อมูลดังกล่าวผ่านทางเสิร์ชเอนจินก็เป็นการทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ยากขึ้น หรือมีบุคคลที่เข้าถึงได้น้อยลง ซึ่งถือได้ว่าเป็นคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมของข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้พอสมควร นอกจากนี้การลบผลการค้นหาโดยไม่ได้ลบไปถึงข้อมูลเว็บไซต์ต้นฉบับทั้งหมดอาจส่งผลดีในแง่กาลเวลาผ่านไปข้อมูลดังกล่าว อาจกลายเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะได้ เช่น การกลายเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีคนรู้จัก เริ่มมีบทบาทเป็นนักการเมือง เป็นต้น

4.2.2 วิเคราะห์ข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดข้อยกเว้นไว้ ดังนี้

- 1) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
- 2) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือ (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

³⁵⁴ Allana. Andery, *op. cit.*, p. 219.

³⁵⁵ Eduard Fosch Villaronga, Peter Kieseberg, and Tiffany Li, “Humans forget, machines remember: Artificial intelligence and the right to be forgotten,” **Computer Law & Security Review** 34 (2018): 313.

3) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติ ตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(1) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบ อาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการ ปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(2) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจาก โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุม มาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและ เจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของ ข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

4) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือ การใช้สิทธิ เรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตาม กฎหมาย

ในประเด็นข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กับข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ผู้เขียนเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกันมาก แต่มีความต่างกันที่ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดเป็นการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 กำหนดเป็นการใช้สิทธิใน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล โดยมีคำว่า เข้าถึงข้อมูล เพิ่มจากของ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทำให้มีข้อยกเว้นในการใช้สิทธิที่ครอบคลุม ชัดเจนกว่าของไทย โดยในภาพรวมข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมของทั้งไทยและสหภาพยุโรปมี ข้อยกเว้นในการใช้สิทธิที่ชัดเจนและมุ่งเน้นการคุ้มครองการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การมุ่งเน้นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะด้านต่าง ๆ รวมถึงการ ใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในขณะที่กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ2 ของสหพันธรัฐรัสเซีย และกฎหมาย แคลิฟอร์เนียผู้เขียนเห็นว่าข้อยกเว้นที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของไทย และข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016

โดยกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ2 ของสหพันธรัฐรัสเซีย เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ของความผิดพลาดทางอาญาที่ยังไม่หมดอายุความและข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งการตัดสินยังไม่ถึงที่สุด โดยเน้นเฉพาะเกี่ยวเรื่องคดีอาญา ในขณะที่กฎหมายแคลิฟอร์เนียกำหนดให้ผู้ประกอบการหรือบุคคลที่สามเก็บรักษาเนื้อหาหรือข้อมูลไว้ เนื้อหาหรือข้อมูลถูกจัดเก็บหรือโพสต์ไปยังเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือโดยบุคคลที่สามนอกเหนือจากผู้เยาว์ซึ่งเป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียน รวมถึงเนื้อหาหรือข้อมูลใด ๆ โดยผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งถูกจัดเก็บเผยแพร่ใหม่หรือโพสต์ใหม่โดยบุคคลที่สาม เป็นต้น โดยทั้งกฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ2 ของสหพันธรัฐรัสเซีย และกฎหมายแคลิฟอร์เนียจึงเป็นข้อยกเว้นที่ค่อนข้างแคบและไม่มีข้อยกเว้นในการให้ความคุ้มครองถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะประโยชน์สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

ทั้งนี้ สิทธิในการถูกลืมไม่ใช่สิทธิเด็ดขาดที่เจ้าของข้อมูลจะร้องขอใช้สิทธิได้ในทุกครั้ง หากเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 33 วรรค 2 ก็ไม่สามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม แม้มาตรา 33 จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ แต่หลักเกณฑ์รายละเอียดในการใช้สิทธิในการดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ตามมาตรา 33 วรรค 1 อาจจะถูกประกาศโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33 วรรคท้าย ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีประกาศออกมา และแม้มาตรา 33 วรรคท้ายจะมีการให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 วรรค 1 แต่ไม่ได้มีการให้อำนาจคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 วรรค 2 แต่อย่างใด เนื่องจากเกี่ยวกับข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมยังมีข้อจำกัดจากความไม่มีความชัดเจนในรายละเอียดข้อเว้นอาจส่งผลให้มีปัญหาในทางปฏิบัติได้ ซึ่งตรงนี้อาจเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะออกประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามมาตรา 16 (3) ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง

จากการศึกษาดังกล่าวจึงวิเคราะห์ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมของประเทศไทยในกรณีของเสรีชนอนจินและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสรีชนอนจินดังนี้

1) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของ เสรีชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 ความสมดุลระหว่างการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งรวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอย่างเสรีเป็นส่วนหนึ่งของมาตรา 17 ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปได้ยอมรับในการตัดสินของ Costeja และการตัดสินของ Google 2 ว่าการประมวลผลที่ดำเนินการโดยเสรีชเอนจิน อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของกฎหมายความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลเมื่อเวลาทำการค้นหาโดยใช้ชื่อของเจ้าของข้อมูล ศาลยังพิจารณาด้วยว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูล จะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป การสร้างความสมดุลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหลายประการที่อาจส่งผลต่อการตัดสินดังกล่าวซึ่งรวมถึง

(1) ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลของชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(2) ความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยความสนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะ (The Role Played by the Data Subject in Public Life) เช่น เป็นบุคคลสาธารณะ เป็นต้น³⁵⁶

ทั้งนี้ เกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมมีดังนี้

(1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีบทบาทในชีวิตสาธารณะหรือไม่?³⁵⁷

โดยพิจารณาบทบาทที่บุคคลแสดงในชีวิตสาธารณะเพื่อชั่งน้ำหนักการกระทำที่สมดุลที่ Google ต้องดำเนินการระหว่างสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและความสนใจของสาธารณชนในการเข้าถึงข้อมูลผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น ขั้นตอนแรกในการประเมินคำขอใช้สิทธิจึงควรเป็นการกำหนดบทบาทของบุคคลในชีวิตสาธารณะ โดยทั่วไป บุคคลจะอยู่ในหนึ่งในสามหมวดหมู่ต่อไปนี้

ก) บุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะ (เช่น นักการเมือง, ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร, คนมีชื่อเสียง, ผู้นำทางศาสนา, นักกีฬาชื่อดัง, นักแสดง)

³⁵⁶ The Court of Justice of the European Union, **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González**, p. 81; The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 66.

³⁵⁷ The Advisory Council, **The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten** (Report of the Advisory Council, 2015), pp. 7-8.

คำขอใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวไม่ค่อยได้รับการลบบมากนัก เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้น โดยใช้ชื่อค้นหาตามชื่อบุคคลนั้น

ข) บุคคลที่ไม่มีบทบาทที่เห็นได้ชัดเจนในชีวิตรสาธารณะ คำขอใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะได้รับการลบบมากกว่า

ค) บุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตรสาธารณะ (เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียน ข้าราชการบางประเภท หรือบุคคลที่อาจมีบทบาทสาธารณะภายในชุมชนใดชุมชนหนึ่งเนื่องจากอาชีพของบุคคลนั้น) คำขอใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลจากบุคคลดังกล่าวจะต้องพิจารณาไปถึงบริบทของข้อมูลที่ลบและเกณฑ์อื่นด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งความสนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตรสาธารณะ โดยจะมีการยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมหากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลซึ่งมีบทบาทในชีวิตรสาธารณะ ซึ่งสาธารณชนให้ความสนใจในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตรสาธารณะ หรือบุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตรสาธารณะ อย่างเช่น นักการเมือง เจ้าหน้าที่อาวุโส นักธุรกิจ และสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ (ที่ได้รับการควบคุม) จะได้รับการพิจารณาให้มีบทบาทในชีวิตรสาธารณะ โดยเฉพาะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร ของบุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตรสาธารณะจะเข้าข้อยกเว้นในการลบบข้อมูลดังกล่าว อย่างไรก็ดี หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวของบุคคลนั้น เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของบุคคลนั้นอาจร้องขอให้ลบบข้อมูลดังกล่าวได้³⁵⁸

(2) ลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท เพื่อใช้พิจารณาการใช้สิทธิในการถูกลืม ดังนี้³⁵⁹

ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- ก) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล
- ข) ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล
- ค) ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้
- ง) ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหวภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป
- จ) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์

³⁵⁸ European Commission, *op. cit.*, pp. 13-14.

³⁵⁹ The Advisory Council, *op. cit.*, pp. 9-13.

ฉ) ข้อมูลที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

ช) ข้อมูลที่อาจเพิ่มความสนใจด้านความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลได้ เนื่องจากปรากฏในรูปแบบรูปภาพหรือวิดีโอ

ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ

ก) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร

ข) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา

ค) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค

ง) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา

จ) ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการโต้แย้งในเรื่องที่สนใจทั่วไป

ฉ) ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นความจริง

ช) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในบันทึกทางประวัติศาสตร์

ซ) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือ

การแสดงออกทางศิลปะ

ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเกณฑ์ต่อมาที่ต้องพิจารณาถึงลักษณะข้อมูลเป็นข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะก็จะเป็นข้อมูลที่ไม่ลบเข้าข้อยกเว้นดังกล่าว เช่น เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร วาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา สาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค การกระทำความผิดทางอาญา หรือเกี่ยวข้องกับอาชีพ เป็นต้น โดยจากรายงานความโปร่งใสของ Google การร้องขอใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ หรือการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมือง ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาจะมีแนวโน้มในการที่ Google จะไม่ลบข้อมูล³⁶⁰ การพิจารณาถึงลักษณะของข้อมูลว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะหรือไม่จึงเป็นส่วนสำคัญในการใช้สิทธิในการถูกลบ หากเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะจะมีโอกาสเข้าข้อยกเว้นที่ Google จะไม่ลบข้อมูล โดยคดีในจีนได้ตัดสินเกี่ยวกับการขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับบริษัทที่เคยทำงานได้กล่าวถึงบุคคลนั้นในทางที่ไม่ดีใน Baidu ซึ่งเป็นเสิร์ชเอนจินของประเทศจีนขณะนี้ ซึ่งศาลได้ตัดสินว่าไม่มีสิทธิในการถูกลบภายใต้กฎหมายจีนปฏิเสธข้อเรียกร้องให้ลบข้อมูลของโจทก์

³⁶⁰ Google Transparency Report, **Requests to Delist Content under European Privacy Law.**

³⁶¹ ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพจึงมีแนวโน้มเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะที่โดยหลักเสรีชนเอนจิ้นก็จะไม่ลบข้อมูลดังกล่าวจากผลการค้นหา นอกจากนี้ได้มีคดีในญี่ปุ่น ซึ่งศาลก็ได้ตัดสินไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาฐานค้าประเวณีผู้เยาว์ออก จากผลการค้นหาของ Google โดยศาลมองว่าการค้าประเวณีผู้เยาว์เป็นเรื่องที่ถูกกลโฆษาภายใต้การ วิพากษ์วิจารณ์ทางสังคมที่รุนแรงและการจับกุมบุคคลดังกล่าวยังคงเป็นที่น่าสนใจของสาธารณชน³⁶² ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาฐานค้าประเวณีผู้เยาว์ดังกล่าวถือได้ ว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งทำให้เป็นข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับ ประโยชน์สาธารณะและสอดคล้องกับในทางปฏิบัติของ Google จากรายงานความโปร่งใสของ Google ที่ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาจะมีแนวโน้มในการที่ Google จะไม่ลบข้อมูลดังกล่าว แต่หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เช่น ที่อยู่บ้าน อีเมล และหมายเลข โทรศัพท์ เมื่อมีการร้องขอให้ลบข้อมูลดังกล่าว Google จะลบข้อมูลดังกล่าว แต่ Google จะไม่ลบหน้าเว็บออกจากการค้นหาที่มีข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับสาธารณะ โพสต์ในบล็อก และข้อมูลที่เป็นส่วนหนึ่งของบันทึกสาธารณะ

(3) แหล่งที่มาของข้อมูลถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการประเมินว่า สาธารณชนมีผลประโยชน์ที่ขอด้วยกฎหมายในลิงก์ไปยังข้อมูลผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น หรือไม่ โดยผู้เขียนเห็นว่าต้องมีการพิจารณาแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นและแรงจูงใจในการเผยแพร่ ข้อมูลนั้นด้วย เช่น หากแหล่งที่มาเป็นหน่วยงานด้านสื่อที่น่าเชื่อถือและมีจรรยาบรรณ ก็จะได้รับ ความสนใจจากสาธารณชนมากขึ้นในการเข้าถึงข้อมูลที่เผยแพร่โดยแหล่งที่มานั้นผ่านการค้นหาตาม ชื่อของบุคคล ข้อมูลที่มาจากสื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลจะมีน้ำหนักไปในทางเป็นประโยชน์สาธารณะใน การเข้าถึงผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น ข้อมูลที่เผยแพร่โดยบล็อกเกอร์ที่เป็นที่รู้จักหรือผู้เขียน ที่มีชื่อเสียงน่าเชื่อถือจะมีน้ำหนักไปในทางเป็นประโยชน์สาธารณะ ข้อมูลที่เผยแพร่โดยหรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเองจะมีผลต่อการได้รับการลบข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน กรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถลบข้อมูลได้อย่างง่ายดายโดยตรงจากหน้าเว็บต้นฉบับ เช่น การลบโพสต์ของบุคคลนั้นเองบนโซเชียลเน็ตเวิร์ก³⁶³

(4) เวลา เนื่องจากข้อมูลอาจมีความเกี่ยวข้อง ณ เวลาช่วงหนึ่ง แต่เมื่อ สถานการณ์เปลี่ยนแปลง ความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้นอาจลดลงหรือหายไป ผู้เขียนเห็นว่าเกณฑ์เรื่อง

³⁶¹ Ren v. Beijing Baidu Netcom Science and Technology Co., Ltd. (The Haidian District People's Court in Beijing, 2015)

³⁶² Machiko Kanetake, *op. cit.*

³⁶³ The Advisory Council, *op. cit.*, pp. 13-14.

เวลานี้จะมีน้ำหนักที่มากหากบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะมีจำกัดหรือได้เปลี่ยนบทบาทไปแล้ว แต่เกณฑ์เวลาอาจมีความเกี่ยวข้องแม้ว่าบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะจะไม่มี การเปลี่ยนแปลง มีข้อมูลหลายประเภทที่เกณฑ์เวลาอาจไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลบเลย เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ นอกจากนี้ ยังอาจมีกรณีประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่องในข้อมูลบางเรื่องแม้บทบาทของเจ้าของข้อมูลอาจเปลี่ยนไป เช่น หากเจ้าของข้อมูลได้กระทำการฉ้อโกงและอาจย้ายมาอยู่ในตำแหน่งใหม่ที่เกี่ยวข้องกับต้องใช้ความไว้วางใจ เกณฑ์เวลาอาจส่งผลกระทบต่อ การกำหนดบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะ ตัวอย่างเช่น นักการเมืองออกจากการเป็น นักการเมือง และไปใช้ชีวิตส่วนตัว หรือ ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรอาจลาออกจากตำแหน่งของตน แต่ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในบทบาทนั้นอาจยังคงอยู่ในความสนใจของสาธารณชนเมื่อเวลาได้ผ่านไป

รวมถึงการวิเคราะห์การลบโดยศาลระบุว่าเมื่อประเมินคำขอให้ลบ การตัดสินใจ เกี่ยวกับการคงข้อมูลไว้หรือการลบผลการค้นหาโดยเสิร์ชเอนจินจำเป็นต้องพิจารณาว่าอะไรจะเป็น ผลกระทบของการตัดสินใจลบการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต โดยผลกระทบนี้ไม่จำเป็นต้อง เกี่ยวข้องกับการปฏิเสธคำขอให้ลบ ตามที่ศาลยืนยันการแทรกแซงสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูล ดังกล่าวจะต้องได้รับความชอบธรรมจากผลประโยชน์ที่เหนือกว่าของประชาชนทั่วไปในการเข้าถึง ข้อมูล นอกจากนี้ศาลยังแยกแยะระหว่างความชอบธรรมที่ผู้เผยแพร่เว็บสามารถมีเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ ชัดต่อความชอบธรรมของเสิร์ชเอนจิน ศาลยอมรับว่ากิจกรรมของผู้เผยแพร่ทางเว็บสามารถ ดำเนินการได้โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการสื่อสารมวลชนซึ่งในกรณีนี้ผู้เผยแพร่ทางเว็บจะได้รับ ประโยชน์จากการยกเว้นที่ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดได้ในกรณีเหล่านี้ตาม มาตรา 9 ของ ระเบียบรัฐสภาและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการประมวลผลและการส่งข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. 2538 (ปัจจุบันเป็นมาตรา 85.2 ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ สหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 หรือ GDPR) ในเรื่องนี้ในคำพิพากษา “M.L. and W.W. vs Germany” ของวันที่ 28 มิถุนายน 2018 ECHR³⁶⁴ ระบุว่าการสร้างสมดุลของผลประโยชน์ ที่เป็นประเด็น อาจนำไปสู่ผลการค้นหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับคำขอที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยต้องแยกคำขอออกเป็น 2 กรณี (1) คำขอสำหรับการลบที่เกิดขึ้นกับผู้เผยแพร่ต้นฉบับซึ่งข้อมูลอาจได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิใน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (2) คำขอต่อเสิร์ชเอนจินซึ่งไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของ เจ้าของข้อมูลดังกล่าว แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่เกี่ยวกับบุคคลนี้และการสร้าง โปรไฟล์ของเจ้าของข้อมูล ศาลตัดสินว่าในกรณีที่เสิร์ชเอนจินได้รับคำร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่ มีการอ้างอิงเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลนั้น เสิร์ชเอนจินต้องพิจารณาบน พื้นฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของกรณีเฉพาะและการดำเนินการพิจารณาถึงความร้ายแรงของ

³⁶⁴ M.L. and W.W. v. Germany (The European Court of Human Rights, 2018)

การแทรกแซงกับสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลในความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบุไว้ในข้อ 7 และ 8 ของกฎบัตรให้แน่ใจโดยคำนึงถึงเหตุผลของประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการรวมลิงก์นั้นไว้ในรายการผลการค้นหาที่แสดงหลังจากการค้นหาตามชื่อของเจ้าของข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกป้องเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อาจสนใจเข้าถึงหน้าเว็บนั้นด้วยวิธีการการค้นหาดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 11 ของกฎบัตร³⁶⁵

โดยสรุปเสรีชนเอนจินอาจปฏิเสธที่จะลบเนื้อหาออกในกรณีที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการประมวลผลข้อมูลโดยแสดงรายการผลการค้นหาดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกป้องเสรีภาพในข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

เมื่อวิเคราะห์กับของประเทศไทยภายใต้ช้อยกเว้นนี้ แบ่งเป็น 2 กรณี

(1) คำขอสำหรับการลบที่เกิดขึ้นกับผู้เผยแพร่ต้นฉบับซึ่งข้อมูลได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ผู้เขียนเห็นว่าหากเป็นกรณีบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้นจะไม่ใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับ จึงใช้สิทธิในการปฏิเสธไม่ให้ลบข้อมูลไม่ได้ตามมาตรา 4 (3)

(2) คำขอต่อเสรีชนเอนจินซึ่งไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว แต่เป็นการประมวลผลระบุข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับบุคคลนี้และการสร้างโปรไฟล์ของเจ้าของข้อมูล โดยผู้เขียนเห็นว่าบทบาทของเสรีชนเอนจินในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเนื้อหาหรือข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะในเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเผยแพร่ต่อสาธารณะ³⁶⁶ รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้มีการประมวลผลและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบอาชีพหรือประโยชน์สาธารณะเท่านั้นที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช้บังคับ โดยการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ชอบด้วยกฎหมายของเสรีชนเอนจินตามมาตรา 24 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ประโยชน์อันชอบธรรมนั้นต้องไม่ขัดกับสิทธิและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูล กรณีนี้ต้องพิจารณาว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป โดยการสร้างความสมดุลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหลายประการที่อาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจดังกล่าวซึ่งรวมถึงลักษณะของข้อมูลและความ

³⁶⁵ The Court of Justice of the European Union, **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**, p. 69.

³⁶⁶ Pinsent Masons, *op. cit.*

อ่อนไหวของข้อมูลของชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล โดยความสนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะว่าเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ประกอบในการพิจารณาข้อยกเว้นดังกล่าว

ทั้งนี้ โดยจะมีการยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามข้อยกเว้นดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลซึ่งมีบทบาทในชีวิตสาธารณะ ซึ่งสาธารณชนให้ความสนใจในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นซึ่งต้องพิจารณาเกณฑ์แรกว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะ หรือเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตสาธารณะ อย่างเช่น นักการเมือง เจ้าหน้าที่อาวุโส นักธุรกิจ และสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ (ที่ได้รับการควบคุม) มักจะได้รับการพิจารณาให้มีบทบาทในชีวิตสาธารณะ โดยต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าบุคคลนั้นซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่ชัดเจนในชีวิตสาธารณะ หรือบุคคลที่มีบทบาทที่จำกัดหรือเฉพาะบริบทในชีวิตสาธารณะหรือไม่ เช่น เป็นนักการเมืองหรือไม่

เกณฑ์ต่อมาที่ต้องพิจารณาคือต้องพิจารณาถึงลักษณะข้อมูลเป็นข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เช่น เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร วาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา สาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค การกระทำความผิดทางอาญา หรือเกี่ยวข้องกับอาชีพ เป็นต้น

เกณฑ์ต่อมาต้องพิจารณาแหล่งที่มาของข้อมูลถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการประเมินว่าสาธารณชนมีผลประโยชน์ที่ขอบด้วยกฎหมายในลิงก์ไปยังข้อมูลผ่านการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้นหรือไม่ โดยต้องมีการพิจารณาแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นและแรงจูงใจในการเผยแพร่ข้อมูลนั้นด้วย เช่น ข้อมูลมาจากหน่วยงานด้านสื่อที่น่าเชื่อถือและมีจรรยาบรรณ สื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐบาล บล็อกเกอร์ที่เป็นที่รู้จักหรือผู้เขียนที่มีชื่อเสียงน่าเชื่อถือหรือไม่ แหล่งที่มาเหล่านี้จะมีน้ำหนักไปในทางเป็นประโยชน์สาธารณะ

รวมถึงต้องพิจารณาถึงเวลาที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลอาจมีความเกี่ยวข้อง ณ เวลาช่วงหนึ่ง แต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้นอาจลดลงหรือหายไป เกณฑ์เรื่องเวลานี้จะมีน้ำหนักที่มากหากบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะมีจำกัดหรือได้เปลี่ยนแปลงบทบาทไปแล้วหรือไม่ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของวิศวกรที่ได้เปลี่ยนอาชีพไปทำธุรกิจส่วนตัว ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งทำให้เป็นข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะจะมีแนวโน้มที่จะไม่ลบข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเนื่องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะและมีความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลโดยเฉพาะมีการเผยแพร่ข้อมูลจากสื่อ เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ แต่ต้องพิจารณาว่าข้อมูลส่วนบุคคลในผลการค้นหายังคงมีความเกี่ยวข้องหรือไม่โดยความเกี่ยวข้องมักจะสัมพันธ์กับอายุของเนื้อหาโดยพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เป็น

ข้อมูลล่าสุดหรือไม่และไม่ล่าช้าเนื่องจากสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเผยแพร่ ตัวอย่างเช่น รายงานข่าวเกี่ยวกับการพิจารณาคดีอาญาที่จะเกิดขึ้นอาจล่าช้าเร็วขึ้นหากการพิจารณาคดีสิ้นสุดลงโดยไม่มี การตัดสินลงโทษ ซึ่งกรณีนี้อาจใช้สิทธิในการถูกลบผลการค้นหาข้อมูลดังกล่าวได้ ยกเว้นข้อมูล บางอย่างที่เกิดในเวลาอาจไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินในการลบเลย เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ หรือกรณียังมีประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่องในข้อมูลบางเรื่องแม้ บทบาทของเจ้าของข้อมูลอาจเปลี่ยนไป เช่น หากเจ้าของข้อมูลได้กระทำการฉ้อโกงและอาจย้ายมา อยู่ในตำแหน่งใหม่ที่เกี่ยวข้องต้องใช้ความไว้วางใจ รวมถึงบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะที่ มีความสำคัญ ตัวอย่างเช่น นักการเมืองออกจากการเป็นนักการเมือง และไปใช้ชีวิตส่วนตัว แต่ข้อมูล เกี่ยวกับบุคคลในบทบาทนั้นอาจยังคงอยู่ในความสนใจของสาธารณชนเมื่อเวลาได้ผ่านไป โดยพิจารณาเกณฑ์เหล่านี้ร่วมกันในการใช้ชื่อยกเว้นดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะไม่ใช่บังคับแก่ การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น ข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการ พิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทาง อาญาก็จะไม่มาเกี่ยวข้องกับชื่อยกเว้นนี้ เพราะพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช่บังคับกับข้อมูลดังกล่าว

ทั้งนี้ เสรีชนเอนจินอาจปฏิเสธที่จะนำเนื้อหาออกในกรณีที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการ ประมวลผลข้อมูลโดยแสดงรายการผลการค้นหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกป้อง เสรีภาพในข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

2) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการ ศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคล หรือ (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 24(1) (4) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แบ่งออกเป็น 2 กรณี

(1) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) ของพระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสาร ประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้ จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของ
เสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 ใน
สถานการณ์นี้เสิร์ชเอนจินต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าการลบเนื้อหาบางส่วนในหน้าผลการค้นหาเป็น
อุปสรรคอย่างร้ายแรงหรือเป็นการขัดขวางไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือ
ประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติโดยสิ้นเชิงโดยสอดคล้องกับมาตรา 89 (1) วัตถุประสงค์นี้ควร
นำมาพิจารณาโดยสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ของผู้ใช้
อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลผ่านผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยเสิร์ชเอนจินอาจดำเนินการตาม
วัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่มีการเชื่อมโยงระหว่างชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผลการค้นหา

367

ในส่วน of มาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสาร
ประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้
จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้
ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เมื่อวิเคราะห์กับข้อยกเว้นดังกล่าวของไทย ผู้เขียนเห็นว่า
เป็นกรณีข้อยกเว้นในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ตามฐานเอกสารประวัติศาสตร์
จดหมายเหตุและการศึกษาวิจัยหรือสถิติ (Research) ของมาตรา 24 (1) เสิร์ชเอนจินต้องสามารถ
แสดงให้เห็นว่าการลบเนื้อหาบางส่วนในหน้าผลการค้นหาเป็นอุปสรรคร้ายแรงหรือขัดขวางไม่ให้
บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติโดยสิ้นเชิง

(2) มาตรา 24 (4) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูล
ส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของ
เสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1
กรณีนี้เป็นการประมวลผลข้อมูลในฐานะภารกิจของรัฐ (Public Task) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติ
หน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐตามมาตรา
6(e) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 โดยหลัก
เสิร์ชเอนจินไม่ใช่หน่วยงานสาธารณะดังนั้นจึงไม่สามารถใช้อำนาจสาธารณะด้วยตนเอง แต่จะ
สามารถใช้อำนาจเหล่านั้นได้หากเป็นผลมาจากกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือของสหภาพยุโรป
ในลักษณะเดียวกับที่เสิร์ชเอนจินสามารถประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อสาธารณประโยชน์ได้โดย
สอดคล้องกับกฎหมายของรัฐสมาชิก หากกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินถูกพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อ

³⁶⁷ European Data Protection Board, *op. cit.*, p. 15.

ตอบสนองประโยชน์สาธารณะนั้นตามกฎหมายของรัฐสมาชิก แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของเสรีชนเอนจินแล้วไม่น่าเป็นไปได้ที่ประเทศสมาชิกจะให้อำนาจสาธารณะแก่พวกเขา หรือเมื่อพิจารณาว่ากิจกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนของเสรีชนเอนจินมีความจำเป็นต่อการบรรลุประโยชน์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย แม้ว่าจะมีกรณีที่กฎหมายของรัฐสมาชิกให้อำนาจสาธารณะแก่เสรีชนเอนจินหรือเชื่อมโยงกิจกรรมของตนกับการบรรลุประโยชน์สาธารณะ ก็สามารถใช้ประโยชน์จากช้อยกเว้นที่ระบุไว้ได้ตามมาตรา 17.3.b รวมถึงข้อพิจารณาเกี่ยวกับกรณีที่กฎหมายของประเทศสมาชิกได้กำหนดข้อผูกพันทางกฎหมายในการประมวลผลข้อมูลสำหรับเสรีชนเอนจินดังกล่าวก็ได้เช่นกันในกรณีนี้

ในการตัดสินที่จะไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอให้ลบเนื่องจากเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการยกเว้นนี้จำเป็นต้องพิจารณาว่าการดำรงอยู่ของข้อมูลในผลการค้นหาของเสรีชนเอนจินนั้นมีความจำเป็นต่อการบรรลุประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อการใช้อำนาจตามหนังสือมอบอำนาจ ในทางกลับกัน การให้คำจำกัดความทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหรือประโยชน์สาธารณะจะดำเนินการโดยประเทศสมาชิกและหากเสรีชนเอนจินปฏิเสธคำร้องขอให้ลบเนื่องจากการยกเว้นนี้เพราะเห็นว่ากิจกรรมของเสรีชนเอนจินเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในกรณีนั้นเสรีชนเอนจินควรให้เหตุผลว่าทำไมจึงพิจารณาว่ากิจกรรมของตนดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากไม่มีคำชี้แจงเช่นนี้การปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำขอให้ลบของเจ้าของข้อมูลจะไม่สามารถอาศัยช้อยกเว้นดังกล่าวได้³⁶⁸

เมื่อวิเคราะห์กับช้อยกเว้นดังกล่าวของไทย ผู้เขียนเห็นว่าโดยหลักเสรีชนเอนจินไม่ใช่หน่วยงานสาธารณะดังนั้นจึงไม่ใช้อำนาจสาธารณะด้วยตนเองหรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่มอบให้แก่เสรีชนเอนจินโดยเป็นการประมวลผลข้อมูลในฐานะภารกิจของรัฐ (Public Task) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐตามมาตรา 24 (4) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แต่สามารถใช้อำนาจเหล่านั้นได้หากเป็นผลมาจากกฎหมายของรัฐในการให้อำนาจแก่เสรีชนเอนจินซึ่งปัจจุบันยังไม่มี ดังนั้นช้อยกเว้นนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสรีชนเอนจิน แต่หากในอนาคตมีกฎหมายให้เสรีชนเอนจินประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะก็อาจจะเข้าช้อยกเว้นดังกล่าวได้ในอันที่จะต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลตามช้อยกเว้นดังกล่าว

3) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษา

³⁶⁸ *Ibid.*, p. 15.

ทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 ในกรณีนี้ ประโยชน์สาธารณะจะจำกัดอยู่เฉพาะด้านสาธารณสุข แต่เช่นเดียวกับประโยชน์สาธารณะในด้านอื่น ๆ ต้องกำหนดพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลในกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิก การใช้ข้อมูลเหล่านี้ในบริบทของการประมวลผลของเสิร์ชเอนจิน ซึ่งดูเหมือนเป็นไปได้ที่รัฐสมาชิกหรือสหภาพยุโรปจะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการประมวลผลของเสิร์ชเอนจินและการคงอยู่ของข้อมูลซึ่งเป็นผลจากเสิร์ชเอนจินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข นอกจากนี้ ผลของการลบเป็นเพียงผลการค้นหาบางส่วนจะถูกลบออกจากหน้าผลการค้นหาที่ได้รับเมื่อได้ใช้ชื่อเจ้าของข้อมูลเป็นเกณฑ์การค้นหา แต่ข้อมูลจะไม่ถูกลบออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจินและสามารถเรียกดูได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ³⁶⁹

เมื่อวิเคราะห์กับข้อยกเว้นดังกล่าวของไทยผู้เขียนเห็นว่า เสิร์ชเอนจินไม่ได้มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านสาธารณสุข ซึ่งเสิร์ชเอนจินจะทำได้ต้องได้รับอำนาจตามกฎหมายจากรัฐ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการให้อำนาจดังกล่าว ดังนั้น ข้อยกเว้นนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสิร์ชเอนจิน แต่หากในอนาคตมีกฎหมายให้เสิร์ชเอนจินประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะด้านสาธารณสุขก็อาจจะเข้าข้อยกเว้นดังกล่าวได้ในอันที่จะไม่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลโดยข้อยกเว้นดังกล่าว นอกจากนี้ ผลของการลบเป็นเพียงผลการค้นหาบางส่วนจะถูกลบออกจากหน้าผลการค้นหาที่ได้รับเมื่อส่วนใหญ่ป้อนชื่อเจ้าของข้อมูลเป็นเกณฑ์การค้นหา แต่ข้อมูลจะไม่ถูกลบออกจากดัชนีของเสิร์ชเอนจินและสามารถเรียกดูได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ

³⁶⁹ *Ibid.*, p. 15.

4) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

จากแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปส่วนที่ 1 โดยหลักการแล้วเป็นไปได้ยากมากที่เสิร์ชเอนจินจะสามารถใช้ข้อมูลส่วนตัวเพื่อปฏิเสธคำขอลบได้ โดยคำขอให้ลบเป็นการระงับผลการค้นหาบางอย่างจากหน้าผลการค้นหาที่เสิร์ชเอนจินจัดเตรียมไว้เมื่อโดยปกติชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกใช้เป็นเกณฑ์การค้นหา ข้อมูลยังคงสามารถเข้าถึงได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ³⁷⁰

เมื่อวิเคราะห์กับข้อยกเว้นดังกล่าวของไทย ผู้เขียนเห็นว่าเสิร์ชเอนจินในไทยจะใช้ข้อยกเว้นนี้เพื่อปฏิเสธคำขอลบได้ยากเช่นกันโดยเป็นข้อจำกัดในทางปฏิบัติ เนื่องจากโดยหลักเสิร์ชเอนจินไม่ได้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ หรือการปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในการดำเนินการให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามการชำระหนี้ หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการชำระหนี้หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล³⁷¹ เพราะโดยหลักแล้วเสิร์ชเอนจินจะไม่ได้เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลต้นฉบับและเผยแพร่เหมือนเว็บไซต์ แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับบุคคลนั้น ๆ และจัดทำรายการดัชนีจึงไม่มีความสัมพันธ์กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะไม่ใช่บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้นข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็จะไม่มาเกี่ยวข้องกับข้อยกเว้นนี้ เพราะพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช่บังคับกับข้อมูลดังกล่าว

³⁷⁰ *Ibid.*, p. 16.

³⁷¹ กิตสุรณ สังขสุวรรณ, *เรื่องเดิม*, หน้า 43-47.

4.2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเด็นปัญหาในการใช้สิทธิในการถูกลืมที่สำคัญมากในอีกประเด็นที่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่มี โดยผู้เขียนเห็นว่าเป็นประเด็นที่มีความเชื่อมโยงต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเสิร์ชเอนจินโดยตรงเป็นประเด็นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถดำเนินการใช้สิทธิดังกล่าวได้บรรลุความมุ่งหมายตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องการ แม้มาตรา 33 จะกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินได้ตามเหตุในการใช้สิทธิตามมาตรา 33 ก็ตาม แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการอย่างไรในรายละเอียด ซึ่งยังไม่มีประกาศกำหนดรายละเอียดในส่วนนี้ ทั้งนี้ แม้ว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องไปติดต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยเพื่อร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวได้แต่อาจไม่สามารถโทรศัพท์หรือไปติดต่อโดยตรงที่สำนักงานนั้น เช่น Google Thailand มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ 14 อาคารปาร์คเวนเชอร์ อีโคเพล็กซ์ ฤ.วิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ประเทศไทย แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถโทรศัพท์หรือเดินทางไปเพื่อติดต่อเรื่องการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมโดยตรงได้³⁷² แม้จะมีเบอร์โทรศัพท์ของ Google Thailand แต่เมื่อติดต่อไปเป็นระบบอัตโนมัติและแจ้งให้ไปติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ของ Google ที่ <https://support.google.com> การติดต่อในการใช้สิทธิดังกล่าวจึงต้องติดต่อผ่านเว็บฟอร์มการใช้สิทธิบน Google และติดต่อทางที่อยู่อีเมล โดย Google ได้กำหนดแบบฟอร์มคำขอข้อมูลส่วนบุคคลออกให้คำแนะนำโดยมีรายละเอียดและถามที่บุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมจะต้องให้ข้อมูลดังต่อไปนี้³⁷³

- 1) ระบุประเทศที่มีกฎหมายใช้บังคับตามกฎหมายของสหภาพยุโรป
- 2) ข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงชื่อที่ใช้ในการค้นหาและชื่อนามสกุลเต็มของผู้ร้องขอ

รวมถึงกรณีเป็นการร้องขอดำเนินการแทนบุคคลอื่น ที่อยู่อีเมล และ

³⁷² “ทำไมเราถึงติดต่อบริษัท Facebook หรือ Google ที่อยู่ในไทยไม่ได้?”

AtimesNEWS, ค้นวันที่ 1 ธันวาคม 2564 จาก http://www.atimesdesign.com/webdesign/facebook-google-thailand/?fbclid=IwAR0xM3l4oc1cZe49NuawrlqQFlwPG0Ge_F3Qd7uYNKOjJSZlaKUYKMclPcl

³⁷³ **Personal Information Removal Request Form-Google**, Retrieved December 1, 2021 from https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=rtbf

3) ระบุข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการนำออกและที่ที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่และเพิ่ม URL เฉพาะที่ผู้ร้องขอต้องการนำออกจากรายการผลการค้นหาเมื่อค้นหาชื่อบุคคลและคำอธิบายสำหรับแต่ละ URL ที่ได้ระบุ โดยอธิบายความเกี่ยวข้องของข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบุไว้ข้างต้นกับผู้ที่เป็นตัวแทนในการส่งคำขอ และเหตุผลที่เชื่อว่าควรนำข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวออกและ

4) คำค้นหาที่บุคคลนั้นต้องการให้ Google นำเนื้อหาออก ซึ่งเป็นคำค้นในลักษณะชื่อนามสกุลของบุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิและอาจขอให้เอาเนื้อหาออกสำหรับชื่ออื่นได้ เช่น ชื่อเล่น ในกรณีนี้ต้องแจ้งว่าชื่อนี้เชื่อมโยงกับตัวตนของบุคคลนั้นอย่างไร และยืนยันคำแถลงที่มีการรับรองลงวันที่และลายเซ็นและกดส่งฟอร์มดังกล่าว

ทั้งนี้ เว็บฟอร์มดังกล่าวเป็นการใช้กับการใช้สิทธิในการถูกลืมตามข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แต่หากเป็นประเทศไทยยังไม่มีเว็บฟอร์มเหมือนของสหภาพยุโรปโดยตรง แต่จะมีฟอร์มลบข้อมูลส่วนบุคคลของคุณออกจาก Google ในแต่ละเรื่อง โดยการลบข้อมูลส่วนบุคคลของคุณออกจาก Google โดย Google อาจลบลิงก์ไปยังข้อมูลออกจาก Google Search ซึ่ง Google Search จะแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากเว็บไซต์ แม้ว่า Google จะลบเนื้อหาออกจาก Google Search แต่เนื้อหานั้นก็อาจยังคงอยู่บนเว็บ ซึ่งหมายความว่าบางคนอาจยังพบเนื้อหาบนเพจที่โฮสต์เนื้อหานั้น ผ่านโซเชียลมีเดีย บนเครื่องมือค้นหาอื่น ๆ หรือด้วยวิธีอื่น ๆ ได้ทำให้การลบข้อมูลไม่ได้ผลเป็นการลบได้อย่างแท้จริง ในเบื้องต้นก่อนที่จะร้องขอให้ Google ลบข้อมูลส่วนบุคคล Google จึงแนะนำดังนี้

1) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่เนื้อหาด้วยตนเอง อาจสามารถลบเนื้อหาออกจากเว็บหรือหยุดไม่ให้ปรากฏในผลการค้นหาได้ โดยเครือข่ายโซเชียลหลายแห่งมีการควบคุมความเป็นส่วนตัวเพื่อปกป้องเนื้อหาที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสร้างขึ้น รวมถึงวิธีการกำจัดเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมที่โพสต์โดยผู้อื่น เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ เป็นต้น ซึ่งการนำเนื้อหาออกจากเว็บหรือเครือข่ายโซเชียลอาจมีประสิทธิภาพมากกว่าการนำเนื้อหาออกจาก Google เมื่อค้นหาชื่อของบุคคลเท่านั้น³⁷⁴ หากบุคคลนั้นลบเนื้อหาออกจากเว็บได้ ผลลัพธ์ของ Google จะอัปเดตหลังจากที่โปรแกรมรวบรวมข้อมูลการค้นหาของ Google เข้าถึงหน้านี้ในครั้งถัดไป หากหน้าตัวอย่างผลการค้นหาของ Google ไม่แสดงเวอร์ชันปัจจุบันของหน้านั้น บุคคลนั้นสามารถขอลบข้อมูลโค้ดชั่วคราวผ่านเครื่องมือของ Google

2) กรณีไม่สามารถลบด้วยตนเองได้ Google จะแนะนำให้ติดต่อผู้ดูแลเว็บของไซต์และขอให้ลบเนื้อหาออกก่อน โดยแนะนำวิธีการที่จะติดต่อเว็บมาสเตอร์ ซึ่งหากเจ้าของเว็บไซต์นำข้อมูลออก ในที่สุดข้อมูลนั้นจะถูกลบออกจาก Google Search โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

³⁷⁴ Right to be Forgotten Overview, *op. cit.*

อัปเดตตามปกติของ Google แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังสามารถแจ้งให้ Google ทราบเนื้อหาที่ล้าสมัยด้วยเครื่องมือกำจัดเนื้อหาที่ล้าสมัย (Remove Outdated Content Tool)³⁷⁵

ทั้งนี้ หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้เจ้าของเว็บไซต์ลบเนื้อหาออกจากเว็บไซต์ได้ Google อาจลบข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สำคัญต่อการโจรกรรมข้อมูลระบุตัวตน การฉ้อโกงทางการเงิน หรืออันตรายอื่น ๆ³⁷⁶ ดังนี้

- 1) ลบรูปภาพส่วนตัวที่โจ่งแจ้งหรือใกล้ชิดที่ไม่ได้รับความยินยอมออกจาก Google
- 2) ลบภาพอนาจารปลอมโดยไม่สมัครใจออกจาก Google
- 3) ลบเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลบนเว็บไซต์ที่มีแนวทางการหาผลประโยชน์จาก Google
- 4) ลบข้อมูลทางการเงิน การแพทย์ และบัตรประจำตัวประชาชนที่เลือกจาก Google
- 5) ลบเนื้อหา “doxing” เนื้อหาที่เปิดเผยข้อมูลติดต่อโดยมีเจตนาที่จะทำร้าย
- 6) ลบรูปภาพของผู้เยาว์ออกจากผลการค้นหาของ Google

โดยจะเป็นการลบตามฟอร์มต่าง ๆ ในแต่ละเรื่องของ Google แต่ถ้าเป็นกรณีอื่นนอกเหนือจากนี้จะเป็นในรูปแบบฟอร์มแจ้งว่าทำไมเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลถึงไม่ชอบด้วยกฎหมายของประเทศไทยเพื่อให้ Google นำเนื้อหาออกโดยต้องให้ข้อมูล³⁷⁷ ดังนี้

- 1) ระบุประเทศที่อยู่อาศัย
- 2) ชื่อนามสกุลเต็มของผู้ต้องการนำเนื้อหาออก รวมถึงชื่อบริษัทหรือองค์กรถ้ามีความเกี่ยวข้องรวมถึงกรณีการทำกรแทน ที่อยู่อีเมล
- 3) ระบุ URL ที่ถูกละเมิดสิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการนำออกและที่ที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่และเพิ่ม URL อธิบายว่าทำไมเนื้อหาตรงไหนใน URL นั้นผิดกฎหมาย และผิดกฎหมายใดมาตราใด
- 4) ยืนยันการแจ้งข้อมูลว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและลงลายเซ็นและกดส่งฟอร์มดังกล่าว

³⁷⁵ **Remove Your Personal Information from Google**, Retrieved December 1, 2021 from <https://support.google.com/websearch/troubleshooter/3111061#ts=2889054>

³⁷⁶ *Ibid.*

³⁷⁷ **Report a Legal Removal Issue**, Retrieved December 1, 2021 from https://support.google.com/legal/contact/lr_legalother?product=websearch&uraw=

2) ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอ

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องโดยในกรณีที่เป็นเจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอด้วยตนเองก็ให้พิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุตัวตนว่าเป็นเจ้าของข้อมูลที่แท้จริง

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอเป็นบุคคลอื่นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องพิจารณาต่อไปว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดำเนินการแทนเจ้าของข้อมูลหรือไม่ อาทิ หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) หรือผู้ปกครอง (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์) หรือผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นคนที่ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ)

3) พิจารณาความถูกต้องของคำขอ

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องพิจารณาว่าคำร้องขอดังกล่าวถูกต้องสมบูรณ์จะเป็นคำร้องขอที่มีอาศัยสิทธิตามที่กฎหมายรับรองหรือไม่และมีข้อยกเว้นในการปฏิเสธหรือไม่

4) พิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

เมื่อพิจารณาแล้วคำร้องขอนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะต้องดำเนินการนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอต่อไป

5) แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

ในกรณีที่มีการปฏิเสธ จะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงเหตุผลสนับสนุนของการนั้นโดยจะต้องระบุถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนทางศาลด้วย

6) รวบรวมข้อมูลที่ได้รับการร้องขอให้ชี้แจง

เมื่อพิจารณาแล้วผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่าจะต้องดำเนินการตามคำร้องขอแล้ว ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องติดต่อกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งและดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล

7) ดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

โดยแต่ละขั้นตอนสำหรับการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จไม่เกิน 30 วันนับแต่ได้รับคำขอ³⁷⁹

ทั้งนี้ ขั้นตอนในการพิจารณาการใช้สิทธิซึ่งจะเป็นบทบาทของเสิร์ชเอนจิน ซึ่งเป็นปัญหาประการต่อมาที่เกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน หลังจากมีคำตัดสินจากคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González ก่อให้เกิดสิทธิในการถูกลืมอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นและส่งผลกระทบอย่างมากต่อเสิร์ชเอนจินโดยเฉพาะ Google Google กลายเป็นผู้มีบทบาท

³⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 172-173.

สำคัญในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมและตัดสินใจว่าจะมีสถานการณ์อย่างไรในการลบลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ โดยเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ เช่น Yahoo! และ Bing ก็มีส่วนร่วมด้วย แต่ก็ยังไม่ได้เป็นที่โดดเด่นในการอภิปรายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิดังกล่าวเท่ากับ Google โดยอาจเป็นเพราะในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2014 Google มีส่วนแบ่งการตลาดกว่า 92% สำหรับการค้นหาข้อมูลในสหภาพยุโรปตามด้วย Bing ที่ 2.67% และ Yahoo! ที่ 2.34% ทำให้ Google ในฐานะเสิร์ชเอนจินและมีส่วนแบ่งการตลาดสำหรับเสิร์ชเอนจินมากที่สุด ส่งผลให้การตัดสินใจของ Google ในการลบหรือไม่ลบข้อมูลจากการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม อาจมีผลกระทบมากกว่าการตัดสินใจของเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ³⁸⁰ เนื่องจากส่วนแบ่งการตลาดของ Google มีมากที่สุดเมื่อเทียบกับเสิร์ชเอนจินอื่น ๆ จึงทำให้มีการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมกับ Google จำนวนมาก ทำให้มีปัญหาและส่งผลกระทบต่อประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ประเด็นสิทธิในการถูกลืมจึงไม่ใช่เป็นเพียงสิทธิที่ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิในการถูกลืมฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันยังก่อให้เกิดหน้าที่ต่อเสิร์ชเอนจินด้วย³⁸¹ เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าเมื่อมีการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน เท่ากับเสิร์ชเอนจินได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจอย่างมากในการดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมโดยตรงในขั้นต้น และยังสามารถเพิ่มเติมให้กับเสิร์ชเอนจิน เนื่องจากภาระจะอยู่ที่เสิร์ชเอนจินเพื่อพิสูจน์ว่าเหตุใดลิงก์ควรยังคงอยู่บนอินเทอร์เน็ต แทนที่จะเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลควรถูกลบออก³⁸² โดยหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่พอใจในการตัดสินใจของเสิร์ชเอนจินยังคงสามารถมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 หรือศาลได้ แต่การวิเคราะห์ครั้งแรกที่สำคัญของการอ้างใช้สิทธิดังกล่าวแต่ละครั้งจะตกอยู่กับเสิร์ชเอนจินซึ่งอาจเป็นผู้ตัดสินแต่เพียงผู้เดียวในวงกว้างและตัดสินเป็นรายกรณีจำนวนมาก โดยเฉพาะหากไม่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือต่อศาล ย่อมทำให้มีการตัดสินใจของเสิร์ชเอนจินในครั้งเดียว ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์อำนาจเสิร์ชเอนจินว่าไม่ควรทำการตัดสินใจโดยไม่มีการกำกับดูแลที่เป็นอิสระ รวมทั้งการให้เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่มุ่งเน้นแสวงหาผลกำไร และมีส่วนได้เสียมาตัดสินคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม³⁸³

³⁸⁰ Edward Lee, *op. cit.*, p. 1035.

³⁸¹ Hiroshi Miyashita, *op. cit.*, p. 5.

³⁸² Cory Dibene, "Sir, the Radar, Sir, It Appears to Be Jammed: The Future of the Right to Be Forgotten in a Post-Brexit United Kingdom," *San Diego International Law Journal* 19 (2017): 172.

³⁸³ Edward Lee, *op. cit.*, p. 1036.

อาจส่งผลให้การตัดสินใจของ Google ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่มีส่วนได้เสียในผลของการตัดสินใจร้องขอ จนทำให้ทำการตัดสินใจออกมาไม่เป็นกลางหรือมีอิสระในการตัดสินใจเท่าที่ควรเมื่อพิจารณาถึงมิติของ องค์กรที่มาตัดสินใจการใช้สิทธิดังกล่าวในเบื้องต้นและเกณฑ์ในการที่เสิร์ชเอนจินจะต้องตัดสินใจมีความ คลุมเครือไม่ชัดเจนและรับฟังข้อมูลด้านเดียวจากผู้ร้องขอใช้สิทธิเปรียบเสมือนการรับฟัง พยานหลักฐานที่คล้ายคลึงกับกระบวนการทางศาล ซึ่งมองในอีกด้านถือเป็นภาระหนักขององค์กร ธุรกิจอย่างเสิร์ชเอนจินที่จะต้องตัดสินใจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมซึ่งในอดีตจะเป็นบทบาทของศาล ที่จะเป็นการพิจารณาคดีเต็มรูปแบบ³⁸⁴

2) ซึ่งในกรณีนี้ในส่วนของ Google ซึ่งถือเป็นเสิร์ชเอนจินที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุด ได้มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ Google LLC ทำการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง โดยมีทีมผู้ตรวจสอบที่ได้รับการ ฝึกอบรมมาเป็นพิเศษเพื่อจุดประสงค์นี้ ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองดับลิน ประเทศไอร์แลนด์เป็นหลัก ทีมของ Google จะมีการส่งต่อปัญหาเฉพาะที่ยากในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่อาวุโสและทนายความของ Google เพื่อตัดสินใจคดีที่ยากดังกล่าว ในการประเมินคำขอผู้ตรวจสอบของ Google จะพิจารณาว่า ข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือไม่และอย่างไร และชี้แจงน้ำหนักสิ่งนี้กับสิทธิของ บุคคลภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลที่บังคับใช้ โดยมีสาเหตุหลายประการที่ข้อมูลอาจเป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะ ส่วนหนึ่ง Google จะพิจารณาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มากมาย เช่น แนวทางที่พัฒนา โดยหน่วยงานกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลของยุโรป รวมถึงแนวทางในการปฏิบัติตามคำตัดสินจาก คดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González โดยคณะทำงานคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล และแนวทางของ European Data Protection คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และคำตัดสินคดีของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป โดยผู้ตรวจสอบของ Google พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น บทบาทของบุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิเป็นบุคคล สาธารณะหรือไม่ หน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูล เนื้อหาข้อมูลมีอายุยาวนานแค่ไหน ผลกระทบต่อผู้ใช้ Google ข้อมูลจริงหรือเท็จ หรือเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหวหรือไม่³⁸⁵ โดยทีมงานของ Google จะ ตัดสินเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นรายกรณีซึ่งมีจำนวนมาก³⁸⁶ ซึ่งกรณีดังกล่าวการพิจารณาในหลายปัจจัยเป็น รายคดีในแง่ดี จะมีการใช้ปัจจัยต่าง ๆ มาตัดสินใจการใช้สิทธิในการถูกลืมเป็นรายคดีทำให้การตัดสินใจ ในการใช้สิทธิได้เหมาะสมมากขึ้น แต่ในอีกด้านก็อาจมีผลที่ไม่แน่นอนในการตัดสินใจถ้าไม่มีการกำหนด ปัจจัยต่าง ๆ ในการตัดสินใจในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน

³⁸⁴ Katherine G Vazquez, *op. cit.*, p. 164.

³⁸⁵ Right to be Forgotten Overview, *op. cit.*

³⁸⁶ Edward Lee, *op. cit.*, pp. 1038-1040.

ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนำ URL ข้อมูลส่วนบุคคล ออกของ Google ได้แก่ กรณีที่ไม่มีประโยชน์สาธารณะอย่างชัดเจน เช่น เว็บไซต์รวบรวมที่มีข้อมูลติดต่อส่วนบุคคลหรือที่อยู่ หรือหน้าที่ไม่พร้อมใช้งานออนไลน์อีกต่อไป (ข้อผิดพลาด 404) ข้อมูลที่ละเอียดอ่อน โดยหน้าที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของบุคคล รสนิยมทางเพศ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา การเข้าร่วมทางการเมือง และสถานะสหภาพแรงงาน เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เยาว์ หรืออาชญากรรมเล็กน้อยที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเป็นผู้เยาว์ และปัจจัยสำคัญบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจไม่นำ URL ออก ได้แก่ กรณีที่มีวิธีแก้ไขอื่น โดยยังมีอีกช่องทางอื่นสำหรับผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเพื่อนำหน้านั้นออกจากผลการค้นหาของ Google เช่น ผู้ร้องอาจเผยแพร่เนื้อหาไปยังเว็บไซต์ที่อนุญาตให้ผู้ใช้สามารถป้องกันไม่ให้เนื้อหาปรากฏในผลการค้นหาได้ โดย Google จะแนะนำให้ผู้ร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือเหล่านี้ เหตุผลทางเทคนิค โดย URL ที่ไม่สมบูรณ์หรือใช้งานไม่ได้เป็นข้อผิดพลาดทางเทคนิคทั่วไป และบางครั้งผู้ร้องยังขอให้ Google ลบหน้าเว็บสำหรับข้อความค้นหาที่ไม่ตรงกับชื่อของบุคคลนั้น หรือไม่ตรงกับชื่อของบุคคลที่ผู้ร้องอ้างว่าเป็นตัวแทน หรือ URL ที่ซ้ำกันโดยบุคคลเดียวกันโดยผู้ร้องส่งคำร้องหลายรายการเพื่อนำหน้าเดียวกันสำหรับชื่อเดียวกันออก และกรณีเป็นประโยชน์สาธารณะอย่างมาก โดย Google อาจปฏิเสธที่จะลบหากพิจารณาแล้วว่าหน้าดังกล่าวมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างยิ่ง การพิจารณาว่าเนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือไม่นั้นซับซ้อนและอาจหมายถึงการพิจารณาปัจจัยที่หลากหลาย เช่น ไม่ว่าเนื้อหานั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของผู้ร้อง, อาชญากรรมในอดีต, ตำแหน่งทางการเมือง, ตำแหน่งในชีวิตสาธารณะหรือไม่ หรือพิจารณาว่าเนื้อหาเป็นเนื้อหาที่เขียนขึ้นเอง เอกสารราชการ หรือเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นข่าวหรือไม่³⁸⁷ ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าการมีการออกประกาศกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดในการยื่นคำร้อง การใช้สิทธิในการถูกลืมในลักษณะกฎหมายลำดับรองย่อมส่งผลให้การใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของประเทศไทยต่อเสิร์ชเอนจินมีข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ครบถ้วนทำให้มีโอกาสที่ Google จะตัดสินใจการใช้สิทธิในการถูกลืมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ร้องได้มากขึ้น

3) ยังมีข้อโต้แย้งว่า Google สามารถตัดสินใจได้อย่างไรว่าเมื่อใดที่มีประโยชน์สาธารณะหรือไม่ความวิตกกังวลชี้ให้เห็นถึงความไม่แน่นอนของเสิร์ชเอนจินที่จะมีส่วนร่วมในการประเมินผล “ประโยชน์สาธารณะ” อย่างละเอียด ผลของการประเมินนี้จะมีแนวโน้มการลบข้อมูลจะ

³⁸⁷ European Privacy Requests Search Removals FAQs, Retrieved September 20, 2017 from <https://support.google.com/transparencyreport/answer/7347822?hl=en#zippy=%2Cwhat-are-some-common-scenarios-for-delisting-pages%2Cwhat-are-some-common-scenarios-where-you-do-not-delist-pages>

กลายเป็นแนวทางเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในการค้นหาประโยชน์สาธารณะ³⁸⁸ Google ซึ่งต้องทำหน้าที่เหมือนศาลในการหาความสมดุลระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและสาธารณะ การถ่วงดุลผลประโยชน์เหล่านี้เป็นงานที่ทำทนายแม้กระทั่งสำหรับระบบกระบวนการยุติธรรมทางศาล จึงไม่ควรให้องค์กรธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลยในเรื่องนี้เป็นผู้ตัดสิน เนื่องจาก Google มีส่วนได้เสียในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าว อีกทั้ง Google ยังมีแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงค่าปรับกรณีตัดสินไม่ลบล้างข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม ทางออกของ Google จะเป็นการอนุมัติตามคำร้องมากกว่าไม่อนุมัติ³⁸⁹ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่าเนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดค่าปรับทางปกครองไว้ในกรณีของสิทธิในการถูกลืมต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท และยังมีในส่วนค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งซึ่งอาจทำให้เป็นแรงจูงใจของ Google หรือเสิร์ชเอนจินในการที่จะอนุมัติตามคำร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวมากกว่าไม่อนุมัติเช่นกัน ซึ่งหาก Google อนุมัติลบล้างคำร้องโดยไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดความไม่พอใจและทำให้มีการกระจายข้อมูลดังกล่าวเพิ่มเติมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ในภายหลัง³⁹⁰ เช่น ข่าว บทความ เป็นต้น แม้กระทั่งในคดี Google Spain ศาลจะตัดสินให้ Google ลบข้อมูลของกอนซาเลซ แต่คำตัดสินที่มีการกล่าวถึงสิทธิในการถูกลืม ทำให้เกิดสถานการณ์ที่กลายเป็นส่งผลร้ายต่อกอนซาเลซ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการเงินของกอนซาเลซได้กลายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะเป็นคำตัดสินในคดีที่สำคัญ โดยมีความเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีที่เคยมีมาก่อนของเขา หลังจากคดีนี้กอนซาเลซได้ขอให้เรื่องราวใด ๆ เกี่ยวกับอดีตของเขาที่ตีพิมพ์หลังจากคำตัดสินของศาลให้ลบบอกจากผลการค้นหาของ Google แต่ Google ปฏิเสธที่จะลบข้อมูลดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป ซึ่งส่งผลให้แม้จะชนะคดีแต่ผลกลายเป็นปัญหาทางการเงินของ González จะไม่ถูกลืมในเร็ว ๆ นี้³⁹¹ ข้อมูลดังกล่าวของกอนซาเลซได้กระจายเป็นวงกว้างมากกว่าเดิมไปทั่วโลกและยังกลายเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สาธารณะเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปในปัจจุบันเนื่องมาจากลักษณะข้อมูลกลายเป็นคำตัดสินของศาลที่เพิ่งมีขึ้นเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืม ซึ่งตรงนี้อาจเป็นช่องโหว่ของสิทธิในการถูกลืม เพราะเมื่อเวลาผ่านไปข้อมูลนั้นอาจกลายเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์สาธารณะได้เช่นกัน

³⁸⁸ Irma Spahiu, *op. cit.*, pp. 9-10.

³⁸⁹ Steven M. Locascio, *op. cit.*, p. 309.

³⁹⁰ David Streitfeld, *op. cit.*

³⁹¹ Katherine Stewart, "Looking Backward, Moving Forward: What Must be Remembered When Resolving the Right to be Forgotten," *Brooklyn Journal of International Law* 42 (2016): 855.

4) ในกรณีที่ Google ตัดสินอนุมัติตามคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม โดย Google จะนำเนื้อหาออกจากผลการค้นหาสำหรับคำค้นหาที่เกี่ยวข้องกับชื่อของบุคคลเท่านั้น เนื้อหาที่ Google นำออกสำหรับชื่อของบุคคลนั้นอาจยังคงอยู่ในผลการค้นหาของ Google สำหรับคำค้นหาอื่น ๆ Google ได้เน้นเคารพในขอบเขตของกฎหมายที่เกี่ยวข้องของบุคคลนั้น เช่น ในสหภาพยุโรป Google จะนำ URL (Uniform Resource Locator) ออกจากผลการค้นหาเวอร์ชันต่าง ๆ ของ Google สำหรับประเทศที่บังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่เสิร์ชเอนจินมีหลายบริษัท เช่น Google Yahoo Bing ฯลฯ ผู้เขียนเห็นว่าคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมแค่ Google เพียงแห่งเดียวอาจทำให้ยังสามารถเข้าถึงเสิร์ชเอนจินชื่ออื่น ๆ เพื่อค้นหาข้อมูลดังกล่าวได้อยู่ ตรงนี้อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องไปทำการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินหลาย ๆ แห่งที่ค้นหาเจอข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการใช้สิทธิดังกล่าวกลายเป็นสร้างภาระให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการใช้สิทธิดังกล่าวซ้ำขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่เสิร์ชเอนจินตัดสินให้ลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมถ้าโดยชอบด้วยกฎหมายก็จะเป็นการคุ้มครองสิทธิตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมุ่งหมาย แต่หากลบโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่สอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกรณีดังกล่าวอาจสิ้นสุดลงตรงนี้ เพราะไม่มีการร้องเรียนกับคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในกรณีประเทศไทยหรือทางศาลต่อไป ซึ่งตรงนี้อาจส่งผลร้ายต่อการเซ็นเซอร์ข้อมูลและกระทบต่อประโยชน์สาธารณะในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

ในเวลาต่อมา หลังจากเสนอแบบฟอร์มออนไลน์เพื่อนำออกข้อมูล Google ได้รับการส่งข้อมูล 12,000 ครั้งภายใน 24 ชั่วโมงแรก “คำขอลบถูกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีคำขอประมาณ 1,000 รายการต่อวันในปี พ.ศ. 2014 แต่ได้ลดลงในปี พ.ศ. 2015 Google ระบุว่า URL ทั้งหมดที่ Google ได้รับการประเมินว่ามีการลบออกจากวันที่ 29 พฤษภาคม 2014 เท่ากับ 1,032,948 และคำขอทั้งหมดที่ Google ได้รับจำนวน 283,899 คำขอ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนมหาศาล³⁹² และตั้งแต่วันที่ 29 พฤษภาคม 2014 จนถึงปัจจุบันมีคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมจำนวนมากถึง 1,206,660 และจำนวน URL ให้ลบจำนวน 4,696,121 และได้รับการลบจำนวน 1,957,450 คิดเป็น 48.3%³⁹³ ซึ่งหากจะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมกับเสิร์ชเอนจินได้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวเป็นจำนวนมากโดยทำผ่านฟอร์มในเว็บของ Google ดังกล่าวซึ่ง

³⁹² Irma Spahiu, *op. cit.*, p. 11.

³⁹³ Google Transparency Report, **Requests to Delist Content under European Privacy Law.**

ตรงนี้ Google จะมีบทบาทอย่างมากในการตัดสินใจเบื้องต้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย ซึ่งหากได้มีการออกประกาศกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิ และข้อยกเว้นในการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมในลักษณะกฎหมายลำดับรองย่อมส่งผลให้การใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของประเทศไทยต่อเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิเคราะห์ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม

จากการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายต่างประเทศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินของต่างประเทศและของไทย และคำร้องขอการใช้สิทธิในการถูกลืม ประกอบกับการใช้สิทธิในการถูกลืมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 2 ส่วน ดังนี้

1) ขั้นตอนเตรียมการก่อนยื่นคำร้อง

ในเบื้องต้นขั้นตอนในส่วนนี้จะเป็นของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องพิจารณาว่า ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะดำเนินการขอใช้สิทธิในการถูกลืมนั้นเข้าเหตุแห่งการใช้สิทธิในกรณีใดตามมาตรา 17 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ใน 4 กรณี เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า เป็นการเก็บรักษาตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นข้อมูลล้าสมัยแล้ว เป็นต้น และข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวต้องไม่เข้าข้อยกเว้นข้อใดจากข้อยกเว้นทั้งหมด เช่น ไม่เป็นข้อมูลที่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ด้านการสาธารณสุข ที่จะถูกปฏิเสธจากเสิร์ชเอนจินไม่ลบข้อมูลดังกล่าว และจะต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบการยื่นคำร้องตามที่คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมได้กำหนด เช่น จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงตัวตนที่เกี่ยวข้อง ค้นหา URL ของแต่ละลิงค์ที่ต้องการลบ และเหตุผลที่ต้องการลบข้อมูลดังกล่าวและเป็นเหตุแห่งการใช้สิทธิในเหตุใด เป็นต้น รวมถึงควรมีประกาศแจ้งช่องทางในการยื่นคำร้องที่ชัดเจนและหลากหลายเช่น ให้ยื่นโดยตรงต่อบริษัทที่ทำการเสิร์ชเอนจิน ยื่นผ่านทางไปรษณีย์ และช่องทางออนไลน์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

ตารางที่ 4.4 ตารางคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบต่าง ๆ

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบต่าง ๆ	
คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมภายใต้ GDPR ของสหภาพยุโรป ³⁹⁴	<p>เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิ์ที่จะขอให้เราลบข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ ที่เราถือครองไว้เกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (GDPR)</p> <p>เราจะตอบกลับโดยทันทีและไม่ว่าในกรณีใด ๆ ภายในหนึ่งเดือนนับจากต่อไปนี้:</p> <ul style="list-style-type: none"> • เราได้รับคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากเรา หรือ • การรับข้อมูลเพิ่มเติมใดๆ ที่เราอาจขอให้คุณระบุเพื่อให้เราปฏิบัติตามคำร้องของคุณได้ แล้วแต่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในภายหลัง <p>ข้อมูลที่คุณให้ในแบบฟอร์มนี้จะใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการระบุข้อมูลส่วนบุคคลที่คุณร้องขอให้เราลบและตอบสนองต่อคำร้องของคุณเท่านั้น คุณไม่จำเป็นต้องกรอกแบบฟอร์มนี้เพื่อยื่นคำร้อง แต่การทำเช่นนั้นจะทำให้เราสามารถดำเนินการตามคำร้องของคุณได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>ส่วนที่ 1: รายละเอียดของผู้ขอข้อมูล</p> <p>ชื่อนามสกุล:</p> <p>ที่อยู่:</p> <p>หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ:</p> <p>อีเมล:</p> <p>ส่วนที่ 2: คุณเป็นเจ้าของข้อมูลหรือไม่?</p> <p>โปรดทำเครื่องหมายในช่องที่เหมาะสมและอ่านคำแนะนำที่ปฏิบัติตาม</p> <p>☐ ใช่: ข้าพเจ้าเป็นเจ้าของข้อมูลและแนบหลักฐานยืนยันตัวตนของข้าพเจ้ามาด้วย (ดูด้านล่าง) (โปรดไปข้อ4)</p> <p>☐ ไม่: ข้าพเจ้ากำลังดำเนินการในนามของเจ้าของข้อมูล ข้าพเจ้าได้แนบใบมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรของเจ้าของข้อมูลและหลักฐานยืนยันตัวตนของเจ้าของข้อมูลและตัวตนของข้าพเจ้าเอง (ดูด้านล่าง) (โปรดไปที่ส่วน 3)</p>

³⁹⁴ Right to Erasure Request Form (Template), Retrieved September 20, 2017 from <https://gdpr.eu/right-to-erasure-request-form/>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>เพื่อให้แน่ใจว่าเรากำลังลบข้อมูลของบุคคลที่ถูกต้อง เราต้องการให้คุณแสดงหลักฐานยืนยันตัวตนและที่อยู่ของคุณ โปรดส่งสำเนาหรือภาพที่สแกนมาให้เรา (อย่าส่งต้นฉบับ) อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างต่อไปนี้:</p> <p>1) หลักฐานแสดงตน หนังสือเดินทาง, ใบขับขี่ที่มีรูปถ่าย, บัตรประจำตัวประชาชน, สูติบัตร</p> <p>2) หลักฐานแสดงที่อยู่ ใบแจ้งยอดธนาคาร ใบแจ้งยอดบัตรเครดิต (อายุไม่เกิน 3 เดือน) ใบขับขี่ปัจจุบัน</p> <p>หากเราไม่พอใจในสิ่งที่คุณอ้างว่าเป็นเจ้าของข้อมูล เราขอสงวนสิทธิ์ที่จะปฏิเสธที่จะให้คำขอของคุณ</p> <p>ส่วนที่ 3: รายละเอียดของเจ้าของข้อมูล (หากแตกต่างจากส่วนที่ 1) ชื่อเต็ม: ที่อยู่: หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ: อีเมล:</p> <p>ส่วนที่ 4: เหตุผลในการร้องขอให้ลบออก ด้วยลักษณะที่ละเอียดอ่อนของการลบข้อมูลส่วนบุคคล GDPR มาตรา 17(1) จึงกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขบางประการก่อนจึงจะพิจารณาคำขอได้ โปรดระบุเหตุผลที่คุณต้องการให้เราลบข้อมูลของคุณ และโปรดแนบเอกสารที่แสดงเหตุผลมากับเอกสารนี้</p> <p>โปรดทำเครื่องหมายในช่องที่เหมาะสม:</p> <p>☐ คุณรู้สึกว่าคุณข้อมูลส่วนบุคคลของคุณไม่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ที่เราเก็บรวบรวมไว้ในตอนแรกอีกต่อไป</p> <p>☐ คุณไม่ยินยอมให้เราประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของคุณอีกต่อไป</p> <p>☐ คุณคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของคุณตามสิทธิ์ของคุณภายใต้มาตรา 21 ของ GDPR</p> <p>☐ คุณรู้สึกว่าคุณข้อมูลส่วนบุคคลของคุณได้รับการประมวลผลอย่างผิดกฎหมาย</p> <p>☐ คุณรู้สึกว่าคุณอยู่ภายใต้การระงับทางกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือประเทศสมาชิกที่ต้องการลบข้อมูลส่วนบุคคลของคุณ</p> <p>☐ คุณเป็นเด็ก คุณเป็นตัวแทนของเด็ก หรือคุณเป็นเด็กในขณะที่มีการ</p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลบในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>ประมวลผลข้อมูล และคุณรู้สึกว่าคุณข้อมูลส่วนบุคคลของคุณถูกใช้เพื่อให้บริการสังคมข้อมูลแก่คุณ</p> <p>ส่วนที่ 5: ข้อมูลใดที่คุณต้องการลบ</p> <p>โปรดอธิบายข้อมูลที่คุณต้องการลบ โปรดระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องที่คุณคิดว่า จะช่วยให้เราระบุข้อมูลได้ การระบุ URL สำหรับแต่ละลิงก์ที่คุณต้องการลบจะเป็นประโยชน์ในการลบ</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>นอกจากนี้ โปรดอธิบายหากมีความไม่ชัดเจนว่าทำไมหน้าที่เชื่อมโยงถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณหรือบุคคลที่คุณเป็นตัวแทนในแบบฟอร์มนี้</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>โปรดทราบว่า ในบางกรณีการลบข้อมูลที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการแสดงออก ขัดแย้งกับภาระผูกพันทางกฎหมาย กระทำการขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุข กระทำการขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะในด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ หรือห้ามไม่ให้มีการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลบ เราอาจไม่สามารถลบข้อมูลที่คุณร้องขอตามมาตรา 17 (3) ของ GDPR ในกรณีดังกล่าว คุณจะได้รับความเสียหายและให้เหตุผลสำหรับการตัดสินใจนั้น</p> <p>แม้ว่าในกรณีส่วนใหญ่ เรายินดีที่จะลบข้อมูลส่วนบุคคลที่คุณร้องขอ แต่อย่างไรก็ตาม เราขอสงวนสิทธิ์ตามมาตรา 12 (5) ของ GDPR ที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือปฏิเสธคำขอหากถือว่า “แสดงอย่างชัดเจนว่าไม่มีมูลหรือมากเกินไป” อย่างไรก็ตาม เราจะพยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้คุณลบข้อมูลส่วนบุคคลของคุณตามความเหมาะสม</p> <p>ส่วนที่ 6: คำประกาศ</p> <p>โปรดทราบว่า การพยายามกระทำความผิดอาจส่งผลให้มีการดำเนินคดี</p> <p>ข้าพเจ้ายืนยันว่าข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจเงื่อนไขของแบบฟอร์มนี้แล้ว และรับรองว่าข้อมูลที่ให้ในใบคำร้องนี้แก่ _____ เป็นความจริง ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจำเป็นสำหรับ _____ เพื่อยืนยันตัวตน</p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลบในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>ของข้าพเจ้า/เจ้าของข้อมูล และอาจจำเป็นต้องได้รับข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกต้อง</p> <p>ลงชื่อ วันที่</p> <p>เอกสารที่ต้องมาพร้อมกับใบสมัครนี้:</p> <ul style="list-style-type: none"> • หลักฐานแสดงตัวตนของคุณ (ดูหัวข้อ 2) • หลักฐานระบุตัวตนของเจ้าของข้อมูล (หากแตกต่างจากข้างต้น) • การอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลให้ดำเนินการแทนตน (ถ้ามี) • เหตุผลสำหรับการลบข้อมูล (ดูหัวข้อ 4)
<p>คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลบของ Google ภายใต้ GDPR ของสหภาพยุโรป³⁹⁵</p>	<p>ด้วยเหตุผลด้านความเป็นส่วนตัว คุณอาจมีสิทธิ์ขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับคุณออก</p> <p>แบบฟอร์มนี้ใช้เพื่อขอให้ลบผลการค้นหาของคำค้นหาบางรายการที่มีชื่อของคุณออกจาก Google Search Google LLC เป็นผู้ควบคุมข้อมูลที่มีหน้าที่รับผิดชอบการประมวลผลข้อมูลส่วนตัวที่ดำเนินการในบริบทของการพิจารณาผลการค้นหาที่แสดงโดย Google Search ตลอดจนการจัดการคำขออนุญาตออกจากผลการค้นหาที่ส่งผ่านแบบฟอร์มนี้</p> <p>เมื่อคุณส่งคำขอมา Google จะพิจารณาทั้งสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้เกี่ยวข้องและสาธารณประโยชน์จากการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ตลอดจนสิทธิของผู้อื่นในการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว เช่น Google อาจปฏิเสธการนำออกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงทางการเงิน การกระทำที่ผิดมาตรฐานวิชาชีพ การต้องโทษคดีอาญา หรือจรรยาบรรณสาธารณะของเจ้าหน้าที่รัฐ</p> <p><i>* 필ด์ที่ต้องป้อน</i></p> <p>ข้อมูลของคุณ</p> <p>ประเทศที่มา *</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 5px auto;"> เลือกประเทศ/เขตการปกครองของคุณ ▼ </div> <p>ชื่อนามสกุลตามกฎหมาย *</p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลิขิตในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>ชื่อของคุณ แม้ว่า คุณจะส่งคำขอในนามของบุคคลอื่นที่คุณได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทน หากคุณเป็นตัวแทนของบุคคลอื่น คุณจะต้องมีอำนาจทางกฎหมายเพื่อดำเนินการในนามของบุคคลนั้น</p> <p>ชื่อ:</p> <input type="text"/> <p>นามสกุล:</p> <input type="text"/> <p>ที่อยู่อีเมลสำหรับติดต่อ *</p> <input type="text"/> <p>ข้าพเจ้าดำเนินการในนามของ... *</p> <p>หากคุณส่งคำขอนี้ในนามของบุคคลอื่น โปรดระบุความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับบุคคลนั้น (เช่น "ผู้ปกครอง", "ทนาย") เราอาจขอเอกสารที่ยืนยันว่าคุณได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทนของบุคคลนี้</p> <p> ☐ ตัวข้าพเจ้าเอง ☐ ลูกค้า ☐ สมาชิกในครอบครัว ☐ เพื่อน ☐ อื่น ๆ </p> <input type="text"/> <p>ความสัมพันธ์ทางกฎหมายของคุณกับผู้ที่คุณเป็นตัวแทนในการส่งคำขอ *</p> <input type="text"/> <p>คุณส่งคำขอก่อนหน้านี้แล้วหรือยัง</p> <p>หากคุณ (หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง) ขอให้เรานำ URL ที่มีเนื้อหาคล้ายกันออกแล้ว เราจะช่วยคุณได้เร็วขึ้นหากคุณตอบกลับอีเมลที่เราส่งให้คุณ (หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง) แทนที่จะส่งหนังสือแจ้งใหม่</p> <p>หากต้องการส่งหนังสือแจ้งใหม่ ให้ใส่หมายเลขอ้างอิง 14 หลักจากคำขอก่อนหน้ามาด้วย ตัวอย่างรูปแบบหมายเลขอ้างอิงจะมีลักษณะดังนี้ 1-111100001111 โดยหมายเลขนี้จะอยู่ในบรรทัดเรื่องของอีเมลที่เราตอบกลับคำขอก่อนหน้านี้ของคุณ</p> <input type="text"/>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>ระบุข้อมูลส่วนบุคคลที่คุณต้องการนำออกและที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่</p> <p>หากการแจ้งนี้เกี่ยวข้องกับเหตุผลในการละเมิดหลายข้อ โปรดส่งเฉพาะข้อแรกด้านล่างนี้ จากนั้นคลิกลิงก์ “เพิ่มกลุ่มใหม่” ใต้ช่องข้อความเพื่อเพิ่มเหตุผลอื่น</p> <p>URL ของเนื้อหาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งคุณต้องการนำออก *</p> <p>คลิก<u>ที่นี่</u>เพื่อรับความช่วยเหลือในการค้นหา URL</p> <div style="border: 1px solid gray; height: 60px; margin: 5px 0;"></div> <p>โปรดป้อนหนึ่ง URL ต่อบรรทัด (ไม่เกิน 1000 บรรทัด)</p> <p>เหตุผลในการนำออก *</p> <p>สำหรับแต่ละ URL ที่คุณระบุ โปรดอธิบายสิ่งต่อไปนี้</p> <p>(1) ความเกี่ยวข้องของข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบุไว้ข้างต้นกับผู้ที่คุณเป็นตัวแทนในการส่งคำร้อง และ</p> <p>(2) เหตุผลที่คุณเชื่อว่าควรนำข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวออก</p> <p>เช่น “(1) หน้าเว็บนี้เกี่ยวกับข้าพเจ้าเพราะ ก. ข. และ ค. (2) ควรนำหน้าเว็บนี้ออกเพราะ ก. ข. และ ค.”</p> <div style="border: 1px solid gray; height: 60px; margin: 5px 0;"></div> <p>เพิ่มกลุ่มใหม่ (ไม่เกิน 10 กลุ่ม)</p> <p>ชื่อที่ใช้ในการค้นหา *</p> <p>นี่ควรเป็นชื่อที่เมื่อคุณใช้เป็นคำค้นหา ชื่อดังกล่าวจะแสดงผลการค้นหาที่คุณไม่ต้องการให้แสดง หากต้องการส่งหลายชื่อ (เช่น หากนามสกุลเดิมต่างจาก</p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>นามสกุลปัจจุบันของคุณ) ให้ใส่เครื่องหมาย "/" ระหว่างชื่อ เช่น "John Smith / John Doe"</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p>คำแถลงที่มีการรับรอง</p> <p>โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเลือกที่ช่องเพื่อยืนยันว่าคุณได้อ่านและรับทราบแล้ว</p> <p>☐ ข้าพเจ้าได้อ่านและรับทราบคำอธิบายเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ข้าพเจ้าส่งมา ตามที่ระบุไว้ที่ด้านล่างนี้ *</p> <p>Google LLC จะใช้ข้อมูลส่วนบุคคลที่คุณให้ไว้ในฟอร์มนี้ (รวมถึงที่อยู่อีเมล และข้อมูลระบุตัวตนทั้งหมด) และข้อมูลส่วนบุคคลใดๆ ที่คุณอาจส่งมาในการติดต่อเพิ่มเติมสำหรับการดำเนินการกับคำขอและเพื่อให้เป็นไปตามภาระหน้าที่ทางกฎหมายของเรา เราอาจแชร์รายละเอียดของคำขอกับหน่วยงานด้านการคุ้มครองข้อมูลเฉพาะในกรณีที่หน่วยงานนั้นต้องใช้รายละเอียดดังกล่าวในการสอบสวนหรือตรวจสอบการตัดสินใจของเรา ซึ่งมักจะมาจากการที่คุณได้เลือกที่จะติดต่อหน่วยงานด้านการคุ้มครองข้อมูลในประเทศเกี่ยวกับการตัดสินใจของเรา และเราอาจส่งรายละเอียดให้ผู้ดูแลเว็บที่เกี่ยวข้องของ URL ที่ถูกนำออกจากผลการค้นหาอันเป็นผลมาจากคำขอของคุณด้วย</p> <p>โปรดทราบว่าหากคุณลงชื่อเข้าใช้บัญชี Google เราอาจเชื่อมโยงการส่งของคุณกับบัญชีดังกล่าว</p> <p>☐ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าข้อมูลในคำขอนี้เป็นความจริง และข้าพเจ้าเป็นบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ส่งคำขอนี้ *</p> <p>☐ ข้าพเจ้าเข้าใจว่า Google LLC จะดำเนินการตามคำขอไม่ได้หากข้าพเจ้ากรอกข้อมูลในแบบฟอร์มไม่ถูกต้องหรือหากคำขอไม่สมบูรณ์ *</p> <p>ลายเซ็น</p> <p>ลงชื่อไว้เมื่อวันที่: *</p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ในรูปแบบต่าง ๆ	
	<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 20px; margin-bottom: 5px;"></div> <p>MM/DD/YYYY (เช่น "12/19/2010")</p> <p>ลายเซ็น: *</p> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 20px; margin-bottom: 5px;"></div> <p>เช่น John A. Smith</p> <p>การพิมพ์ชื่อและนามสกุลของคุณข้างต้น ถือว่าคุณได้ให้ลายเซ็นดิจิทัลกับเรา ซึ่งมีข้อผูกพันตามกฎหมายเช่นเดียวกับลายเซ็นด้วยมือของคุณ โปรดทราบว่าลายเซ็นของคุณต้องตรงกับชื่อและนามสกุลที่คุณป้อนไว้ทั้งหมดที่ด้านบนของเว็บฟอร์มนี้ เพื่อให้การส่งของคุณสำเร็จ</p> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; display: inline-block; text-align: center; margin-top: 10px;">ส่ง</div>
คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ของ Google ประเทศอื่น นอกเหนือจากสหภาพยุโรป	<p>แบบฟอร์มแจ้งว่าทำไมเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลถึงไม่ชอบด้วยกฎหมายของประเทศอื่น ๆ รวมถึงประเทศไทยเพื่อให้ Google นำเนื้อหาออกโดยต้องให้ข้อมูล ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบุประเทศที่อยู่อาศัย 2. ชื่อนามสกุลเต็มของผู้ต้องการนำเนื้อหาออก รวมถึงชื่อบริษัทหรือองค์กรถ้ามีความเกี่ยวข้องรวมถึงกรณีการทำกรแทน ที่อยู่อีเมล 3. ระบุ URL ที่ถูกละเมิดสิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการนำออกและที่ที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่และเพิ่ม URL อธิบายว่าทำไมเนื้อหาตรงไหนใน URL นั้นผิดกฎหมาย และผิดกฎหมายใดมาตราใด 4. ยืนยันการแจ้งข้อมูลว่าเป็นข้อมูลที่ต้องและลงลายเซ็นและกดส่งฟอร์มดังกล่าว
คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ของ Yahoo ³⁹⁶	<p>ผู้ใช้ Yahoo ที่อาศัยอยู่ในสหภาพยุโรปสามารถใช้แบบฟอร์มนี้เพื่อขอให้บล็อก URL สำหรับหน้าที่เชื่อมโยงกับชื่อของพวกเขาซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์เหล่านี้ โปรดทราบว่ากรบล็อกใด ๆ จะใช้เฉพาะกับ Yahoo Search สำหรับ</p>

³⁹⁶ Requests to Block search results in Yahoo Search: Resource for European Residents, Retrieved September 20, 2017 from https://io.help.yahoo.com/contact/index?page=contactform&locale=en_GB&token=Zh%2FBFBVqXzLHllbokbUqVWTUbuuQeXGkGgS3%2B4Rh5kxWAQXYZ547z%2B4Vowcjw5U7bKEnHUEhXXy7IGwREe

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลimitในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>ชื่อเจ้าของข้อมูลเท่านั้น หากต้องการส่งคำขอให้บล็อกผลการค้นหาของ Yahoo Search จากการค้นหาชื่อของคุณ โปรดกรอกแบบฟอร์มด้านล่าง:</p> <p>1. ประเทศที่คุณอาศัยอยู่</p> <p><input type="text"/></p> <p>ออสเตรเลีย ▼</p> <p><input type="text"/></p> <p>2. คำขอนี้เกี่ยวข้องกับ:</p> <p><input type="text"/></p> <p>ตัวฉันเอง ▼</p> <p><input type="text"/></p> <p>3. ที่อยู่อีเมลของคุณ <input type="text"/></p> <p>4. ระบุชื่อเจ้าของข้อมูลที่คุณต้องการบล็อกผลการค้นหาของ Yahoo Search โปรดทราบว่าข้อความค้นหาอื่นที่ไม่ใช่ชื่อเจ้าของข้อมูลอาจทำให้คำขอไม่ถูกต้อง <input type="text"/></p> <p>5. โปรดป้อน URL ที่เชื่อมโยงกับชื่อของคุณที่คุณต้องการบล็อกพร้อมคำอธิบายโดยละเอียดจำนวน URL สูงสุดที่สามารถส่งได้ต่อคำขอเป็น 150 รายการ หากต้องการส่ง URL เพิ่มเติม โปรดส่งคำขอเพิ่มเติม</p> <p><input type="text"/></p> <p><input type="text"/></p> <p>เพิ่ม URL และคำอธิบายอื่น</p> <p>6. หากคุณมีมติความกับเราก่อนหน้านี้ โปรดกรอกจำนวนคดีเหล่านั้นในช่องด้านล่าง <input type="text"/></p> <p>7. การระบุและเอกสารประกอบอื่น ๆ</p> <p>คุณต้องอัปโหลดสำเนาของเอกสารที่ชัดเจนและอ่านได้ที่ยืนยันตัวตนและประเทศที่คุณอาศัยอยู่ที่นี่ ซึ่งอาจรวมถึงสำเนาใบขับขี่บัตรประจำตัว</p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลimitในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>ประชาชน หรือบัตรประจำตัวอื่น ๆ ที่มีรูปถ่าย (ไม่จำเป็นต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานราชการ-ขนาดสูงสุด 4MB)</p> <p>หากคุณกำลังร้องขอให้บล็อกผลการค้นหาสำหรับชื่ออื่นที่ไม่ใช่ชื่อตามกฎหมายของคุณ โปรดส่งเอกสารยืนยันว่าชื่อนี้เป็นชื่อที่คุณรู้จักโดยทั่วไป เราจะใช้ข้อมูลนี้เพื่อยืนยันตัวตนของคุณเท่านั้น เพื่อป้องกันคำขอบล็อกที่เป็นการหลอกลวง คุณอาจปิดบังส่วนต่าง ๆ ของเอกสารประจำตัวของคุณที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์นั้น</p> <p>โปรดแนบเอกสารสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำขอของคุณ</p> <p>แนบไฟล์ PDF หรือ JPG</p> <p>8. การตรวจสอบ</p> <p>☐ เมื่อทำเครื่องหมายที่ช่องนี้ ผู้ร้องรับรองว่า URL ที่ผู้ร้องส่งถูกส่งกลับใน Yahoo Search ในโดเมนการค้นหาของยุโรปโดยระบุชื่อเจ้าของข้อมูลเท่านั้น</p> <p>☐ โดยการทำเครื่องหมายที่ช่องต่อไปี้ ผู้ร้องขอรับรองว่าเกี่ยวข้องกับแต่ละ URL ด้านบน: (i) ผู้ร้องมีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะของผู้ร้องในการส่งคำขอปิดกั้นนี้; และ/หรือ (ii) แต่ละ URL ที่ระบุมีข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้องที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้องหรือไม่เกี่ยวข้องอีกต่อไป หรือมากเกินไปที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการรวบรวมหรือประมวลผลข้อมูลของผู้ร้อง</p> <p>☐ เมื่อทำเครื่องหมายที่ช่องต่อไปี้ ผู้ร้องขอรับรองว่าเป็นความเชื่อโดยสุจริตและมีเหตุผลของผู้ร้องว่าไม่มีความขัดแย้งกับสิทธิ์ของสาธารณชนทั่วไปในการรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลที่อยู่ในแต่ละ URL ที่ระบุไว้ด้านบน เพื่อตอบสนองต่อการค้นหาที่มีชื่อของผู้ร้องหรือ ชื่อที่ข้าพเจ้ารู้จักโดยทั่วไป หรือชื่อบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของข้าพเจ้า</p> <p>ลายเซ็นของคุณ (หรือพ่อแม่หรือผู้ปกครองตามกฎหมายของเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ)</p> <p>ลายเซ็น <input style="width: 80px; height: 20px;" type="text"/></p>

คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบต่าง ๆ	
	<p>การคลิกส่งแสดงว่าคุณรับรองว่าข้อมูลที่ให้ไว้ข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับคำขอของคุณเป็นจริง สมบูรณ์ และถูกต้อง</p> <p>เราอาจส่งต่อคำขอของคุณและรายละเอียดประกอบใดๆ ไปยังคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลของไอร์แลนด์ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูล หรือ Microsoft Corporation (พันธมิตรการค้นหของเรา) หากเราเห็นว่าจำเป็นหรือเหมาะสมเพื่อดำเนินการหรือประเมินคำขอ นอกจากนี้ เราอาจแจ้งผู้ดูแลเว็บซึ่งเนื้อหาถูกลบออกจากผลการค้นหาอันเป็นผลมาจากคำขอของคุณ</p>
คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมภายใต้กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับที่ 264-FZ2 ของสหพันธรัฐรัสเซีย	<p>ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินต้องเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นตามคำร้องของแต่ละคน โดยคำร้องจะต้องประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชื่อหนังสือเดินทางและที่อยู่ติดต่อ (หมายเลขโทรศัพท์โทรสารที่อยู่อีเมลที่อยู่ทางไปรษณีย์) รายละเอียดของผู้ร้อง 2. รายการข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำร้องที่มีการเพิกถอน 3. ลิงก์ไปยังหน้าเว็บที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัญหา 4. พื้นที่สำหรับการเพิกถอนลิงก์ 5. ความยินยอมของผู้ร้องในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาวิเคราะห์คำร้องขอใช้สิทธิในการใช้สิทธิในการถูกลืมทั้งหมดผู้เขียนเห็นว่าคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมภายใต้ GDPR ของสหภาพยุโรปจะมีรายละเอียดครอบคลุมครบถ้วนมากที่สุดและเมื่อวิเคราะห์กับคำร้องของ Google Yahoo และของสหพันธรัฐรัสเซีย คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในประเทศไทยอย่างน้อยควรประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ โดยมีส่วนที่ 1 เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ขอข้อมูล ส่วนที่ 2 คุณเป็นเจ้าของข้อมูลหรือไม่? ส่วนที่ 3: เหตุผลในการร้องขอให้ลบ ส่วนที่ 4: ข้อมูลใดที่คุณต้องการลบรวมถึง URL ลิงก์ที่ต้องการลบ ชื่อที่ใช้ในการค้นหา ส่วนที่ 5: รายละเอียดของผู้ร้องกรณีหากได้เคยติดต่อและมีการขอใช้สิทธิในการถูกลืมไปยังเสิร์ชเอนจินเพื่อให้ดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล คำประกาศยืนยันว่าข้อมูลในคำร้องนี้เป็นความจริง และข้าพเจ้าเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ส่งคำร้อง และลงลายมือชื่อวันเดือนปี และส่งเอกสารที่ต้องแนบมาพร้อมกับคำร้องรวมถึงกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานภายในหนึ่งเดือนนับจากวันยื่นคำร้อง เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ เพราะเป็นกฎหมายที่เพิ่งมีผลบังคับใช้และเป็นเรื่องใหม่มีรูปแบบการใช้สิทธิที่อาจเข้าใจยากหรืออาจใช้สิทธิค่อนข้างยากในทางปฏิบัติ รวมถึงควรมีประกาศแจ้งช่องทางในการยื่นคำร้องที่ชัดเจนและหลากหลาย

เช่น ยื่นโดยตรงต่อบริษัทที่ทำการเสิร์ชเอนจิน ยื่นผ่านทางไปรษณีย์ และช่องทางออนไลน์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิได้หลากหลายมากขึ้น ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ในคำร้องการใช้สิทธิในการถูกลืมย่อมเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถที่จะมีการเตรียมเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำร้องได้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากขึ้น โดยเสิร์ชเอนจินหลายแห่งจะให้การยื่นคำร้องผ่านแบบฟอร์มออนไลน์หรืออีเมลดังกล่าวซึ่งหากพิจารณาถึงลักษณะที่ต้องมีการแนบลิงค์ URL ในการลบผลการค้นหาข้อมูลก็ถือว่าเหมาะสม แต่หากพิจารณาในอีกด้านคนที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในการยื่นคำร้องในลักษณะดังกล่าวอาจเกิดข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเทคนิค ภาษา การเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวการเพิ่มช่องทางในลักษณะการยื่นเป็นเอกสารลายลักษณ์อักษรที่บริษัทของเสิร์ชเอนจินหรือทางไปรษณีย์รวมถึงมีบุคลากรหรือคอลเซนเตอร์มาช่วยให้คำแนะนำความช่วยเหลือในทางปฏิบัติยอมให้การเข้าถึงสิทธิดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเป็นส่วนเสริมการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ในคำร้องในการทำให้การใช้สิทธิในทางปฏิบัติได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง

ในประเด็นขั้นตอนการพิจารณาคำร้องเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องมียรายละเอียดที่ครอบคลุมชัดเจนเพื่อที่จะทำให้เสิร์ชเอนจินมีการพิจารณาคำร้องตามขั้นตอนและระยะเวลาที่จะมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมากที่สุด เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้สิทธิในการถูกลืมลบข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ตามที่ต้องการโดยสอดคล้องกับกฎหมายและเป็นการลดทอนจำนวนคดีที่จะต้องไปร้องต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและศาลต่อไป

ตารางที่ 4.5 ตารางขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง

ประเทศ	ขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง
ไทย	<p>ขั้นตอนแนวปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล Thailand Data Protection Guideline 3.0 มีดังนี้³⁹⁷</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล <p>เจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล การยื่นคำขอดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อีเล็กทรอนิกส์ (อีเมลหรือเว็บไซต์) วาจา โทรศัพท์หรือต่อหน้า</p>

³⁹⁷ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ, *เรื่องเดิม*, หน้า 173-176.

ประเทศ	ขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง
	<p>บุคคล ปลายลักษณะอักษร ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจพิจารณาจัดทำแบบฟอร์มคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งให้แก่เจ้าของข้อมูลทราบ</p> <p>2. ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอ</p> <p>ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอโดยในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอเป็นเจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอด้วยตนเองก็ให้พิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุตัวตนว่าเป็นเจ้าของข้อมูลที่แท้จริง</p> <p>ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอเป็นบุคคลอื่นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องพิจารณาต่อไปว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดำเนินการแทนเจ้าของข้อมูลหรือไม่ อาทิ หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) หรือผู้ปกครอง (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์) หรือผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ)</p> <p>3. พิจารณาความถูกต้องของคำร้อง</p> <p>ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องพิจารณาว่าคำร้องขอดังกล่าวถูกต้องสมบูรณ์จะเป็นคำร้องขอที่มีอาศัยสิทธิตามที่กฎหมายรับรองหรือไม่และมีข้อยกเว้นในการปฏิเสธหรือไม่</p> <p>4. พิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ</p> <p>เมื่อพิจารณาแล้วคำร้องขอนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะต้องดำเนินการนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอต่อไป</p> <p>5. แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ</p> <p>ในกรณีที่มีการปฏิเสธ จะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงเหตุผลสนับสนุนของการนั้นโดยจะต้องระบุถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนทางศาลด้วย</p> <p>6. รวบรวมข้อมูลที่ได้รับการร้องขอให้ชี้แจง</p> <p>เมื่อพิจารณาแล้วผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่าจะต้องดำเนินการตามคำร้องขอแล้ว ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องติดต่อกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งและดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล</p> <p>7. ดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ</p> <p>โดยแต่ละขั้นตอนสำหรับการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จไม่เกิน 30 วันนับแต่ได้รับคำขอ</p>

ประเทศ	ขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง
สหพันธรัฐรัสเซีย	<p>1. หากคำร้องไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินอาจต้องการให้ผู้ร้องยื่นคำร้องแก้ไขคำร้อง ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำการแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมด</p> <p>2. ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินสามารถขอให้บุคคลอื่นแก้ไขคำขอเพียงครั้งเดียว</p> <p>3. ผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องยุติการแสดงลิงก์ไปยังข้อมูลดังกล่าวภายในสิบวันทำการหลังจากได้รับคำขอหรือคำขอที่แก้ไขแล้ว ผู้ร้องต้องได้รับแจ้งถึงการตัดสินใจของผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินในรูปแบบเดียวกับที่มีการยื่นคำร้องซึ่งหมายความว่าหากผู้ยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องทราบถึงการตัดสินใจเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>4. ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธคำร้องขอของผู้ร้องยื่นคำร้อง แต่ต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธ โดยผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้ ผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร้องได้ทั้งภูมิลำเนาของผู้ร้องหรือภูมิลำเนาของผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินจำเป็นต้องรักษาความลับทุกครั้งที่มีการร้องขอจากบุคคลและเนื้อหาดังกล่าวเว้นไว้แต่ว่ากฎหมายของรัฐบาลกลางของสหพันธรัฐรัสเซียกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น</p>

ทั้งนี้ เมื่อได้มีการยื่นคำร้องแล้วย่อมเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในส่วนของเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการตัดสินใจในเบื้องต้นว่าคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมนั้นรวมถึงข้อมูลประกอบที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยื่นหรือส่งมาได้เข้าตามเหตุแห่งการใช้สิทธิตามมาตรา 33 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เหตุใดจากเหตุทั้งหมด เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น ที่เสิร์ชเอนจินซึ่งจะลบข้อมูลดังกล่าวตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ลบ และไม่เข้าข้อยกเว้นข้อใดจากข้อยกเว้นทั้งหมดที่เสิร์ชเอนจินจะปฏิเสธไม่ลบข้อมูลดังกล่าว เช่น ไม่เป็นข้อมูลที่มีการเก็บรักษาเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น รวมถึงคำขอในการใช้สิทธิในการถูกลืมอาจไม่มีมูลอย่างชัดแจ้งด้วยเหตุอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 ในกรณีต่าง ๆ เช่น บุคคลนั้นส่งคำขอใช้สิทธิดังกล่าวต่าง ๆ บ่อยครั้งอย่างไม่มีเหตุผล เช่น สัปดาห์ละครั้ง ทุกวันโดยมีจุดประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการยุ่งยาก หรือส่งคำขอใช้สิทธิเรื่องเดิมที่เสิร์ชเอนจินเคยตัดสินใจไม่ลบไปแล้วโดยไม่มีเหตุผลเพิ่มเติม เป็นต้น ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากขั้นตอนการพิจารณาคำร้องของไทยและของสหพันธรัฐรัสเซียผู้เขียนเห็นว่าของไทยจะมีข้อดีที่มีรายละเอียดในขั้นตอนพิจารณาคำร้องที่ครบถ้วนชัดเจนกว่าของสหพันธรัฐรัสเซีย เนื่องจากมีรายละเอียดขั้นตอนตั้งแต่ได้รับคำร้องขอของเจ้าของ

ข้อมูลส่วนบุคคล ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้อง พิจารณาความถูกต้องของคำร้อง พิจารณา
 ดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ รวบรวมข้อมูลที่ได้รับ
 การร้องขอให้ชี้แจง และดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ โดยขั้นตอนทั้งหมดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ
 ภายในสามสิบวัน อย่างไรก็ตามขั้นตอนการพิจารณาของสหพันธรัฐรัสเซียมีข้อดีที่แตกต่างจากของ
 ไทยในด้านหากคำร้องไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดเสิร์ชเอนจินอาจต้องการให้ผู้ร้องยื่นคำ
 ร้องแก้ไขคำร้อง ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำการแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมดซึ่งเป็น
 ขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการยื่นคำร้องในครั้งแรกอาจมีการยื่นคำร้องที่ข้อมูลอาจไม่ถูกต้อง
 ครบถ้วนจึงควรให้โอกาสเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการแก้ไขคำร้องหรือยื่นข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม
 ได้

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อมีการกำหนดรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมทั้งใน
 ขั้นตอนเตรียมการก่อนยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมซึ่งจะเป็นส่วนของผู้ขอข้อมูลส่วนบุคคลใน
 การเตรียมการจัดการข้อมูลและเอกสารตามคำร้องดังกล่าว และขั้นตอนการพิจารณาคำร้องซึ่งเป็น
 ส่วนของเสิร์ชเอนจินในการพิจารณาคำร้องดังกล่าวตามรายละเอียดขั้นตอนทั้งหมดที่ครบถ้วน
 เหมาะสมทั้งสองส่วนโดยกำหนดอยู่ในประกาศกำหนดรายละเอียดขั้นตอนแนวปฏิบัติสำหรับการ
 ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในลักษณะกฎหมาย
 ลำดับรอง ย่อมส่งผลให้การใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลบรรลุเป้าหมายในการลบ
 ข้อมูลส่วนบุคคลตั้งแต่ในขั้นของเสิร์ชเอนจินมากขึ้น จนมีคดีไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ
 ผู้เชี่ยวชาญและศาลน้อยลง

4.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ
 ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการร้องเรียนผ่านคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นคณะหนึ่ง
 หรือหลายคณะก็ได้ ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการ
 ดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด³⁹⁸

ทั้งนี้ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้³⁹⁹

³⁹⁸ มาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³⁹⁹ มาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

- 1) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้
- 2) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- 3) โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- 4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

การยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงการกำหนดให้ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องในกรณีที่มีผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่นด้วย⁴⁰⁰

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ในมาตรา 73 วรรคสอง หรือเป็นเรื่องร้องเรียนที่ระเบียบนั้นได้กำหนดไม่ให้นำไว้พิจารณา ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา

เมื่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 72 (1) หรือตรวจสอบการกระทำใด ๆ ตามมาตรา 72 (2) แล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่มีมูล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งยุติเรื่อง

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือตรวจสอบตามวรรคสองแล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นเป็นกรณีซึ่งอาจไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ยที่อาจไกล่เกลี่ยได้ แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

- 1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

⁴⁰⁰ มาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งตามวรรคสาม (1) หรือ (2) ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อบังคับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อการนั้น

การจัดทำคำสั่งตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม (1) หรือ (2) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ให้ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ลงนามแทน คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินการตามมาตรานี้ เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมด้วยเหตุผล และในกรณีที่ไม่มีเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องที่มีผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบ หากผู้ร้องเรียนประสงค์จะให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินการตามความประสงค์ดังกล่าว และให้ถือว่าผู้มีอำนาจพิจารณาได้รับเรื่องร้องเรียนนับแต่วันที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น⁴⁰¹

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงหากกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ เช่น ปฏิเสธการใช้สิทธิในการลบของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีเหตุผลทางกฎหมาย เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ เนื่องจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญอาจ

⁴⁰¹ มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ดำเนินการไกล่เกลี่ยกรรที่อาจไกล่เกลี่ยได้ แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด ในการดำเนินการนี้ เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมด้วยเหตุผล

ในประเด็นการบังคับใช้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 หรือกฎหมายหลาย ๆ ฉบับของสหภาพยุโรปได้อย่างมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนจะเป็นการมีองค์การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากสหภาพยุโรปมีลักษณะเฉพาะประการสำคัญเป็นการให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายโดยองค์กรของรัฐ เพราะถือว่ารัฐมีหน้าที่ต้องปกป้องสิทธิของปัจเจกบุคคล โดยข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ได้กำหนดเงื่อนไขสำคัญขององค์กรบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลในรัฐสมาชิกไว้หลายประการเพื่อเป็นหลักประกันของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา 51-58) โดยเฉพาะการมีคณะกรรมการที่เป็นความเป็นอิสระและไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของบุคคลใด ๆ (Remain Free from External Influence) ในลักษณะหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้

ทั้งนี้ ข้อบังคับดังกล่าวมีการกำหนดรายละเอียดของหน่วยงานกำกับในส่วนของสมาชิก หน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งรัฐสมาชิกจะต้องจัดการให้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลได้รับแต่งตั้งด้วย กระบวนการที่โปร่งใสโดย (1) รัฐสภา (2) รัฐบาล (3) ประมุขของรัฐหรือ (4) หน่วยงานอิสระที่ได้รับ ความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แต่งตั้งภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ประสบการณ์และทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ และวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกไม่น้อยกว่าสี่ปี และความเป็นอิสระและงบประมาณของหน่วยงานที่ชัดเจน มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายและต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งต่อหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วยการจะให้การพ้นจากตำแหน่งได้จะต้องเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรง (Serious Misconduct) หรือมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายเท่านั้น เช่น Commission Nationale Informatique & Libertés (CNIL) หน่วยงานกำกับ

ดูแลของฝรั่งเศสเป็นหน่วยงานบริหารอิสระที่มีสมาชิก 18 คนและทีมเจ้าหน้าที่ สมาชิกสิบสองในสิบแปดคนได้รับการเลือกหรือแต่งตั้งโดยหน่วยงานระดับชาติและศาลที่บุคคลนั้นสังกัด ประกอบด้วยสมาชิก 18 คน⁴⁰² สมาชิกรัฐสภา 4 คน (สมาชิกสมัชชาแห่งชาติ 2 คน สมาชิกวุฒิสภา 2 คน) กรรมการสภาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตัวแทนของศาลสูง (2 ที่ปรึกษาแห่งรัฐ, 2 ที่ปรึกษาของศาล Cassation, 2 ที่ปรึกษาของศาลผู้สอบบัญชี) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนแต่งตั้งโดยประธานรัฐสภา (1 คน) ประธานวุฒิสภา (1 คน) ในคณะรัฐมนตรี (3 คน) วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการคือห้าปี หรือในกรณีของสมาชิกรัฐสภา มีระยะเวลาเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งที่เลือกและประธานคณะกรรมการเพื่อการเข้าถึงเอกสารการบริหาร Commission for Access to Administrative Documents (CADA) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลที่มีสมาชิกที่หลากหลายมาจากทั้งการแต่งตั้งจากสมาชิกรัฐสภา ฝ่ายบริหาร ภาครัฐ หน่วยงานอิสระและศาล ประธาน CNIL สามารถรับสมัครผู้ทำงานร่วมกันได้อย่างอิสระ โดยตามมาตรา 56 หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะมีหน้าที่ในการรับมือการร้องเรียนที่ถูกยื่นมาหรือละเมิดข้อบังคับนี้และตามมาตรา 58 หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีอำนาจในการแก้ไขการกระทำผิดดังต่อไปนี้ ได้แก่ ออกคำสั่งให้มีการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือ จำกัด การประมวลผลตามมาตรา 16 17 และ 18 และแจ้งถึงผู้รับที่ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นถูกเปิดเผยตามอนุมาตรา 2 ในมาตรา 17 และมาตรา 19 รวมตลอดจนถึงการกำหนดการใช้โทษปรับทางปกครองด้วย ซึ่งถือเป็นกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 17 หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกปฏิเสธการใช้สิทธิอาจมายื่นคำร้องต่อหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อให้ออกคำสั่งให้เสิร์ชเอนจินลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมถึงการลงใช้โทษปรับทางปกครองกรณีเสิร์ชเอนจินไม่ลบข้อมูล

เมื่อเปรียบเทียบกับของประเทศไทยผู้เขียนเห็นว่าเนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่เพิ่งมีขึ้นในประเทศไทย บุคคลที่จะมาทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนี้จึงมีความสำคัญมากที่จะเริ่มต้นวางบรรทัดฐานการใช้กฎหมายว่า จะใช้เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นได้จริง หรือจะใช้เพื่อตีความข้อยกเว้นให้กว้างขวางจนเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายรัฐหรือธุรกิจขนาดใหญ่ อย่างไรก็ดีตาม กฎหมายฉบับนี้ออกแบบโครงสร้างระบบบริหารงานที่แตกต่างจากกรอบคิดของระบบราชการเดิม ๆ ที่มักจะให้กรรมการมาจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ และให้ตำแหน่งประธานเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี โดยเปลี่ยนใหม่วางโครงสร้างให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจส่วนใหญ่เป็น “บุคคลภายนอก” ที่มาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ⁴⁰³ เมื่อพิจารณาตาม

⁴⁰² CNIL, **Status & Composition**, Retrieved December 24, 2021 from <https://www.cnil.fr/en/status-composition>

⁴⁰³ iLAW, **พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ใหม่ วางหลักสวดยหรุ แต่ไม่คุ้มครองประชาชนจากรัฐ/ทหาร.**

โครงสร้างของกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญผู้เขียนเห็นว่าอาจเป็นข้าราชการประจำหรือตัวแทนของภาคเอกชนก็ได้แต่ไม่มีความเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 จึงอาจจะขัดหรือแย้งกับหลักการของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ที่เป็นลักษณะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลดังกล่าว

ทั้งนี้ การใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมในการลบข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อส่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ และคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ แม้มาตรา 33 จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ แต่หลักเกณฑ์รายละเอียดในการใช้สิทธิในการดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ตามมาตรา 33 วรรค 1 อาจจะถูกประกาศโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33 วรรคท้าย ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีประกาศออกมา และแม้มาตรา 33 วรรคท้ายจะมีการให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 วรรค 1 แต่ไม่ได้มีการให้อำนาจคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 วรรค 2 แต่อย่างใด ผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นดังกล่าวยังคงไม่ชัดเจน ซึ่งตรงนี้อาจเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะออกประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามมาตรา 16 (3) ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง โดยในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงข้อยกเว้นการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิในการถูกลืมในลักษณะกฎหมายลำดับรองย่อมส่งผลให้การใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของประเทศไทยต่อเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะเป็แนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมบนระบบอินเทอร์เน็ตในกรณีเสิร์ชเอนจินที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

ต่อมา คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ออกประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม

พ.ศ. 2565 โดยได้กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเหมาะสมของลักษณะงานหรือตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง โดยคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคน และกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่น้อยกว่าสี่คน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม หรือด้านอื่นตามที่ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร⁴⁰⁴ โดยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญและ กรรมการผู้เชี่ยวชาญต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้⁴⁰⁵ เช่น มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ ประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่เป็นบุคคลที่ ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจาก ราชการ ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย เป็นต้น โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราว ละสี่ปี⁴⁰⁶ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามโครงสร้างของกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญผู้เขียนเห็นว่า กรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่มีข้อกำหนดห้ามมิให้เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานของรัฐอื่น ลูกจ้างพนักงาน ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการอีก ทั้งตามกฎหมายกำหนด ยังไม่ใช่ว่าการปฏิบัติงานเต็มเวลาโดยให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กำหนดเท่านั้น ทำให้กรรมการเหล่านี้จะไม่มีเวลาในการทำงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ ทำให้ปราศจากหน่วยงานการบังคับใช้หรือกลไกที่มี ประสิทธิภาพอาจทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่สามารถเป็นเครื่องมือ ในคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁴⁰⁷

⁴⁰⁴ ข้อ 3 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะ ต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

⁴⁰⁵ ข้อ 4 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะ ต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

⁴⁰⁶ ข้อ 5 แห่งประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะ ต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

⁴⁰⁷ ศุภวัชร มาลานนท์, *เรื่องเดิม*.

ในเวลาต่อมา เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จากทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 ชุด ได้แก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจำนวนทั้งหมด 7 ตำแหน่ง แบ่งออกเป็น ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 1 ตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำด้านต่าง ๆ อีก 6 ตำแหน่ง โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ มีประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านสถาบันการเงิน กรรมการผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ด้านกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านกฎหมายปกครอง ด้านธุรกิจหลักทรัพย์ ด้านธุรกิจประกันภัย และด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ มีประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านกฎหมายปกครอง ด้านคุ้มครองสิทธิของประชาชน ด้านสื่อสารมวลชน และด้านธุรกิจเอกชนหรือกฎหมายธุรกิจ ซึ่งหลังจากมีการประกาศคณะกรรมการหลายคณะภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ย่อมทำให้พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นผู้ตัดสินใจในเบื้องต้นในการร้องขอให้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่เห็นด้วยกับการไม่นำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจิน ขั้นตอนต่อไปจะมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อมีการร้องเรียนจึงต้องร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ โดยโอกาสที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหลังจากมีการพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะบังคับใช้กับเสิร์ชเอนจินในวันที่ 1 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มจะมีการร้องเรียนค่อนข้างมากและสูง เมื่อพิจารณาจากร้องเรียนการใช้สิทธิในสหภาพยุโรปต่อเสิร์ชเอนจิน ซึ่งหากโครงสร้างจำนวนคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอาจไม่เพียงพอเพราะปัจจุบันมีเพียงคณะเดียว และจะยังต้องเป็นกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำงานของเสิร์ชเอนจินโดยตรง หรือหากกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่มีความเป็นอิสระในการทำงานหรือการทำงานเต็มเวลา เพราะมาจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และอาจเพิ่มกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่มาจากศาลเหมือนอย่างหน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศสที่มีตัวแทนของศาลสูงย่อมทำให้การตัดสินใจการใช้สิทธิในการถูกลืมของเสิร์ชเอนจินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ปัจจุบันได้มีระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565 โดยมีผลบังคับใช้ วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำร้องเรียนไว้ในกรณีที่ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้าง หรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลหรือประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ยื่นคำร้องเรียนโดยวิธีการใด วิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน (2) ยื่นผ่านทางไปรษณีย์มายังสำนักงาน (3) ยื่น ผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นใดตามที่สำนักงานประกาศกำหนด⁴⁰⁸ ซึ่ง ณ ปัจจุบัน สามารถยื่นคำร้องเรียนได้ทั้งสามรูปแบบ ดังนี้ ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน และยื่นผ่านทางไปรษณีย์ มายังสำนักงาน และยื่นผ่านทางช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@pdpc.or.th โดยคำ ร้องเรียนให้จัดทำเป็นหนังสือหรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดทำโดยมีรายละเอียดตามแบบคำ ร้องเรียนของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล⁴⁰⁹ โดยการยื่นคำร้องผ่านทางช่องทาง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถสอบถามหรือขอรับคำยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลว่าได้รับคำร้องเรียนแล้วผ่านเบอร์โทรศัพท์ในวันเวลาทำการ⁴¹⁰ ผู้เขียนเห็นว่าถือได้ ว่ามีช่องทางที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน แต่เนื่องจากแบบคำร้องเรียนมีลักษณะ เป็นคำร้องเรียนแบบใช้โดยภาพรวมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และการไม่ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว รวมถึงการปฏิเสธหรือไม่ดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วน บุคคล แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อ เสิร์ชเอนจินมีข้อมูลรายละเอียดที่ค่อนข้างซับซ้อนและส่วนใหญ่ข้อมูลจะอยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตซึ่ง ต้องมีความเข้าใจทางเทคนิคในการหาข้อมูลประกอบเหตุในการใช้สิทธิดังกล่าว การกำหนด รายละเอียดหรือการให้คำแนะนำเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วน บุคคลจะเป็นส่วนสำคัญมากในการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่จะทำให้การยื่นคำร้องเรียนดังกล่าวมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

⁴⁰⁸ ข้อ 7 แห่งระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565

⁴⁰⁹ แบบคำร้องเรียน, *เรื่องเดิม*.

⁴¹⁰ ข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งประกาศสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง ช่องทางการยื่นคำร้องเรียนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์และแบบคำร้องเรียน พ.ศ. 2566

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าหากได้มีการออกประกาศกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมในลักษณะกฎหมายลำดับรองจะเป็นส่วนที่ช่วยทั้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการจัดเตรียมข้อมูลที่เหมาะสมครบถ้วนสอดคล้องกับการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินมีรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิ และส่งผลต่อมาทำให้เสิร์ชเอนจินมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจเบื้องต้นที่จะมีโอกาสให้นำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจินมากขึ้นถ้าคำร้องสอดคล้องกับกฎหมายและมีข้อมูลครบถ้วน และมีการปฏิเสธไม่นำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจินน้อยลง จนส่งผลให้มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญลดน้อยลง และส่งผลโดยรวมทำให้มีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของประเทศไทยต่อเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

สิทธิในการถูกลืมหรือสิทธิในการลบ (Right to be Forgotten/Right to Erasure) ได้มีการพัฒนาโดยสหภาพยุโรปและได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมถึงได้มีการกำหนดข้อยกเว้นของสิทธิในการถูกลืมและสภาพบังคับของการฝ่าฝืนสิทธิดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนในกฎระเบียบของสภาและคณะมนตรียุโรปว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลในเรื่องการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและการเคลื่อนไหวอย่างเสรีซึ่งข้อมูลดังกล่าว หรือ ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 (Regulation (EU) 2016/679 of The European Parliament and of The Council of 27 April 2016 on the Protection of Natural Persons with Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of such Data, and Repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)) ในฐานะกรอบทางกฎหมายด้านการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรปโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ในอันที่จะลบข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับตนโดยไม่ชักช้า เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บหรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูล หรือเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น โดยข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ต่อมาในปี พ.ศ. 2020 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลแห่งสหภาพยุโรปจึงได้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินขึ้นจนสำเร็จเป็นแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ส่วนที่ 1 (Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part

1)) โดยแนวปฏิบัตินี้จะเน้นเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลที่เป็นเสิร์ชเอนจินและการเพิกถอนคำขอที่ส่งโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น

สิทธิในการถูกลืมได้เริ่มใช้ในสหพันธรัฐรัสเซียในปี พ.ศ. 2558 โดยกฎหมายของรัฐบาลกลาง ฉบับที่ 264-FZ2 โดยได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศและการคุ้มครองข้อมูล (Law on Information, Information Technologies and Protection of Information No. 149-FZ) ซึ่งมีมานานแล้ว โดยประธานาธิบดีรัสเซียได้ลงนามในกฎหมายของรัฐบาลกลาง 264-FZ2 ดังกล่าวเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 ให้มีสิทธิในการถูกลืมแก่ชาวรัสเซียในการร้องขอการเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลในผลการค้นหาข้อมูล โดยคำชี้แจงเกี่ยวกับกฎหมายระบุว่ากฎหมายฉบับนี้สอดคล้องกับกฎหมาย”แนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป” กฎหมายฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สิทธิแก่พลเมืองของรัสเซียเหมือนอย่างกัสหภาพยุโรปมอบให้แก่พลเมืองของสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตามมีสิ่งที่ไม่เหมือนกับสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรป เพราะสิทธิในการถูกลืมในสหพันธรัฐรัสเซียไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ในระดับสหพันธรัฐของสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิในการถูกลืม แต่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับของตนเองแต่จำกัดเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (“ผู้เยาว์”) กฎหมายแคลิฟอร์เนีย (Cal. Bus & Prof. Code §§ 22580-81) ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 จะใช้กับเว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย แอปพลิเคชันบนมือถือและบริการออนไลน์อื่น ๆ โดยกฎหมายดังกล่าวให้สิทธิผู้เยาว์มีสิทธิในการร้องขอในการนำเนื้อหาข้อมูลออกจากมุมมองสาธารณะของเนื้อหาที่พวกเขาได้ส่งไปยังเว็บไซต์แอปพลิเคชันหรือบริการออนไลน์อื่น ๆ โดยเป็นสิทธิที่มีความใกล้เคียงกับสิทธิในการถูกลืมของสหภาพยุโรป ซึ่งจะเป็นสิทธิที่จำกัดและแคบกว่าสิทธิในการถูกลืมของข้อบังคับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป เนื่องจากให้สิทธิผู้เยาว์มีสิทธิในการร้องขอในการนำเนื้อหาข้อมูลออกจากมุมมองสาธารณะของเนื้อหาที่พวกเขาได้ส่งไปยังเว็บไซต์แอปพลิเคชันหรือบริการออนไลน์อื่น ๆ เท่านั้น กฎหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นก้าวย่างสำคัญในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้เยาว์บนอินเทอร์เน็ตและนำไปสู่การคุ้มครองที่ดีขึ้นในอนาคต

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นความพยายามในการสร้างกฎหมายกลางเพื่อวางหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ครอบคลุมถึงเอกชนและสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยริเริ่มความพยายามในการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 และมีร่างโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกมาและผ่านการแก้ไขมาหลายฉบับ จนกระทั่งสำเร็จออกมาเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2562

โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว จึงมีความคล้ายคลึงในหลายประเด็นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของหน้าที่ และความรับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับตามกฎหมายทั้งสองนั้นเหมือนกันทั้งหมด เช่น สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิขอลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ซึ่งคล้ายคลึงกับสิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม) ของข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว เป็นต้น โดยข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ดังกล่าว ที่ได้เริ่มถูกบังคับใช้ไปแล้วก่อนหน้านี้ มีความชัดเจนในเชิงปฏิบัติ รวมถึงมีกรณีศึกษาเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งแตกต่างกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เริ่มบังคับใช้จริงทั้งหมดตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และยังคงต้องรอความชัดเจนจากประกาศหรือของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอีกบางส่วน ซึ่งอาจประกาศให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าว หรือเพิ่มเติมมากกว่าข้อบังคับก็เป็นได้ โดยปัจจุบันได้มีการประกาศหรือระเบียบออกมาบางเรื่อง เช่น ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565 ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565 ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565 เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่เป็นผลงานของศูนย์วิจัยกฎหมายและพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชน ออกมาฉบับล่าสุด Thailand Data Protection Guideline 3.0 ออกมาในเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งทำให้มีมาตรฐานและแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้น ดังนั้นในอนาคต พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยอาจมีข้อบังคับเพิ่มเติม หรือแนวปฏิบัติที่เหมือน หรือแตกต่างจากข้อบังคับของสหภาพยุโรปดังกล่าวได้ ทั้งนี้ องค์กรที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลกับสหภาพยุโรปมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหภาพยุโรปเป็นอย่างน้อยในเรื่องการแลกเปลี่ยน และคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยภาพรวมได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยแบ่งออกเป็น 7 หมวด ดังนี้ หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษและบทเฉพาะกาล ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. 2562 มีสาระสำคัญ ดังนี้ กำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป โดยเป็นกฎหมายกลางที่จะใช้บังคับกับทั้งภาครัฐ เอกชน และในกรณีที่ไม่มีข้อยกเว้นตามกฎหมาย เจ้าของข้อมูลต้องให้ความยินยอม (Consent) ในการเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เก็บรวบรวม ผู้ใช้ แจ้งไว้ตั้งแต่แรกแล้วเท่านั้น ตลอดจนเจ้าของข้อมูลมีสิทธิถอนความยินยอม ขอให้ลบหรือทำลาย ข้อมูลเมื่อใดก็ได้ รวมถึงสร้างกลไก หรือมาตรฐานกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย ซึ่งสามารถฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรณีถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วย รวมถึงมีบทกำหนดโทษทางอาญาและทางปกครองด้วยหากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ขอใช้สิทธิในการลบหรือสิทธิในการถูกลืมให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตาม มาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีรูปแบบในการใช้สิทธิที่ คล้ายคลึงกับ การใช้สิทธิในการถูกลืม มาตรา 17 ของข้อบังคับสหภาพยุโรปโดยมีรูปแบบคล้ายคลึง กันตั้งแต่โครงสร้างการใช้สิทธิที่แบ่งเป็น 3 ส่วน (1) เหตุแห่งการใช้สิทธิในการลบ (2) กรณีที่ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและถูกร้องขอใช้สิทธิใน การลบดังกล่าวต้องแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ (3) ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการลบ

ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 33 ได้มีการคุ้มครอง สิทธิในการถูกลืม และได้กำหนดหลักเกณฑ์เหตุในการยื่นคำร้องใน 4 หลักเกณฑ์ และข้อยกเว้นการ ใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 33 ไว้ก็ตาม แต่ยังคงมีปัญหาการใช้สิทธิในการถูกลืมในทางปฏิบัติใน ประเทศไทยที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ในการบังคับใช้สิทธิจริง เริ่มตั้งแต่ ในการใช้สิทธิในการถูกลืมสามารถใช้สิทธิได้แค่ไหนเพียงใดในแต่ละหลักเกณฑ์เหตุในการใช้สิทธิ รวมถึงข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าว ณ ปัจจุบันยังไม่มีประกาศรายละเอียดในการใช้ สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินที่ชัดเจน เช่น เจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีนี้เจ้าของข้อมูลส่วน บุคคลสามารถเป็นผู้เลือกจะใช้วิธีใดในการใช้สิทธิได้แค่ไหนเพียงใด หรือเสิร์ชเอนจินเองสามารถทำ การลบข้อมูลได้ในลักษณะใด หรือกรณีเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตาม วัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกรณีในลักษณะใด มีกรณีที่ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต่อ เสิร์ชเอนจินหรือไม่ หรือเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล

ส่วนบุคคลจะต้องพิจารณาในเรื่องใดบ้าง การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจะต้องพิจารณาในเรื่องใดบ้าง เป็นต้น ซึ่งกรณีรายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิดังกล่าวมีความสำคัญมากต่อการใช้สิทธิในเบื้องต้นให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะหากไม่มีรายละเอียดดังกล่าวการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงข้อยกเว้นอาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางกฎหมายและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในอันที่ต้องการใช้สิทธิลบข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจิน เช่น เจ้าของข้อมูลอาจเลือกวิธีการในการใช้สิทธิที่เสิร์ชเอนจินไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือเข้าใจผิดว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่บุคคลนั้นร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมได้ตามเหตุแห่งการใช้สิทธิ แต่กลายเป็นเข้าข้อยกเว้นจนไม่ได้รับการลบข้อมูลตามต้องการ เป็นต้น

นอกจากนี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถดำเนินการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยได้อย่างใดสามารถติดต่อได้ที่ทำการเสิร์ชเอนจินโดยตรงหรือทางช่องทางใด อีกทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่มีในส่วนรายละเอียดในการระบุข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการจัดเตรียมเพื่อประกอบการใช้สิทธิ รวมถึงรายละเอียดที่ต้องมีในการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เช่นกันว่าเมื่อต้องการใช้สิทธิแต่ไม่ทราบว่าต้องจัดเตรียมข้อมูลแค่ไหนอย่างไร รวมถึงหรือมีขั้นตอนในการใช้สิทธิอย่างไร ใช้สิทธิผ่านช่องทางใด ใช้ระยะเวลาแค่ไหน เพราะปัญหาในทางปฏิบัติเหล่านี้หากมีการใช้สิทธิในการถูกลืมโดยที่ไม่มีการออกประกาศรายละเอียดในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ รวมทั้งรายละเอียดในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิถูกลืมย่อมทำให้การบังคับใช้อาจเกิดปัญหา รวมถึงส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ไม่บรรลุความต้องการในการใช้สิทธิในถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินเพื่อลบข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลนั้นด้วยเหตุดังที่กล่าวไว้ข้างต้นจำนวนมาก ส่งผลให้มีการใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และใช้สิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนทางศาลเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้น จึงต้องวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิของแต่ละประเทศและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิของแต่ละประเทศ รวมถึงแนวปฏิบัติในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิรวมถึงรายละเอียดที่ต้องมีในการยื่นคำร้องขอใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิของต่างประเทศและของไทยมากำหนดแนวทางออกประกาศรายละเอียดในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ รวมทั้งรายละเอียดในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิและรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิของประเทศไทยต่อไป ซึ่งการมีการออกประกาศดังกล่าวย่อมส่งผลโดยรวมทำให้มีการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2563 หลังจากที่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 มีผลบังคับใช้กับรัฐสมาชิกในปี พ.ศ. 2561 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลแห่ง

สหภาพยุโรปได้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินขึ้นจนสำเร็จเป็นแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 ส่วนที่ 1 (Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part 1)) โดยแนวปฏิบัตินี้จะเน้นเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลที่เป็นเสิร์ชเอนจินและลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมที่ส่งโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น ทั้งนี้ ในการออกประกาศหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิดังกล่าวของไทยจึงต้องศึกษาแนวทางการใช้สิทธิดังกล่าวตามแนวปฏิบัติ 5/2019 เกี่ยวกับเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมในกรณีของเสิร์ชเอนจินภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 เพื่อมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมของไทยให้มีความครอบคลุมชัดเจนยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และการบัญญัติให้มีสิทธิในการถูกลืมหรือสิทธิในการลบในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ดังกล่าวแล้ว เมื่อพิจารณาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติดังกล่าวและการใช้สิทธิในการถูกลืมยังโดยมีประเด็นปัญหาสำคัญที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1.1 ประเด็นวิเคราะห์ขอบเขตการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเด็นปัญหาการใช้สิทธิในการถูกลืมมีขอบเขตในการบังคับใช้นอกราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และเมื่อวิเคราะห์จากคดีต่าง ๆ ดังกล่าวที่กล่าวถึงข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย และความเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ มีประเด็นดังนี้

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับเสิร์ชเอนจินผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรไทยนั้นเป็นประเด็นที่จะต้องวิเคราะห์ถึงขอบเขตการบังคับใช้ในเชิงพื้นที่ (Territorial Scope) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักรพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินการของธุรกิจหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเมื่อเป็นการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรตามมาตรา 5 (2) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ดังนั้น ในกรณีที่การแสดงผลข้อมูลตามระบบการสืบค้นออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตมีลักษณะ เช่น เป็นการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรแม้ว่าเสิร์ชเอนจินจะทำการประมวลผลข้อมูลนอกราชอาณาจักรก็ตาม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการกำหนดขอบเขตให้ใช้สิทธิในการถูกลีမ်กับกับเสิร์ชเอนจิน ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรไทยได้ แต่ผลการบังคับใช้กฎหมายไทยแก่บุคคลที่อยู่นอกราชอาณาจักรนั้นจะเผชิญกับความท้าทายข้อจำกัดในการบังคับใช้ในทางปฏิบัติดังที่ได้ถูกแสดงผ่านกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่ยังมีความเห็นเห็นแยกพิจารณาเป็นสองด้าน

ด้านแรกในคดีคำตัดสินคดี Google Spain SL, Google Inc. v. Mario Costeja González คำตัดสินของหน่วยงานกำกับดูแลของฝรั่งเศส และ คำตัดสินของศาลสูงสุดที่แคนาดาในคดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. ตัดสินเห็นสอดคล้องกันให้มีการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ขอให้นำข้อมูลส่วนบุคคลออกจากเสิร์ชเอนจินควรมีผลถึงโดเมนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง .com เนื่องจากการจำกัดการยกเลิกการเข้าถึงข้อมูลไปยังโดเมนภายในผ่านทางโดเมนระดับชาติยังไม่เพียงพอในการประกันสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามคำตัดสินเพราะยังสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านโดเมนนอกประเทศได้

ด้านที่สองในคดีคำตัดสินคดี Case C-507/17, Google v. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) คำตัดสินคดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017) คดี Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครอง (Administrative Appeals Board : AAB) ในกรณี X v Privacy Commissioner for Personal Data (Administrative Appeal No. 15/2019) ที่เป็นคำตัดสินส่วนใหญ่และออกมาในตอนหลังได้แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในทางปฏิบัติในการบังคับใช้สิทธิในการถูกลีမ်กับเสิร์ชเอนจินนอกราชอาณาจักรที่จะใช้สิทธิในการถูกลีมนอกอาณาเขตได้ สิทธิดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในพรมแดนของประเทศสมาชิก 28 ประเทศเท่านั้น Google จำเป็นต้องลบ URL (Uniform Resource Locator) ที่ลิงก์ไปยังข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตที่ดำเนินการภายในสหภาพยุโรปเท่านั้น เช่น www.google.fr www.google.it www.google.de เป็นต้น โดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้สามารถเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกสหภาพยุโรป โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีการค้นหาดำเนินการจากภายในสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นเหตุผลเนื่องจากศาลเห็นว่าหลายประเทศที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปและมีการดำเนินการกับสิทธิในการถูกลีမ်ที่แตกต่างออกจาก GDPR หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว ในคดี Case C-507/17 หรือคำตัดสินของแคนาดาละเมิดต่อกฎหมายของสหรัฐอเมริกาไม่สามารถใช้สิทธิในการถูกลีမ်กับเสิร์ชเอนจินนอกแคนาดาได้ในคดี คำตัดสินคดี Taoyuan District Court 104 Su Zi No. 985 (Civil Division) ศาลเขตได้ตัดสินให้มีการลบข้อมูลหมิ่นประมาทนั้นออกจากโดเมนของ Google.tw ซึ่งเป็นโดเมนของไต้หวัน หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทางปกครองปฏิเสธที่จะใช้

อำนาจสั่งให้ Google LLC ดำเนินการตามคำร้องให้ Google LLC ลบผลการค้นหา (Delist) ลิงค์จากหน้าแสดงผลการค้นหาจากระบบการค้นหาของ Google เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตการใช้บังคับของ Personal Data (Privacy) Ordinance 1996 (HK PDPO 1996) และได้วางหลักว่ากฎหมายของประเทศหนึ่งย่อมไม่มีผลบังคับนอกดินแดนของประเทศนั้น (No Extra-Territorial Effect) ทำให้คำตัดสินทั้งหมดในด้านนี้สามารถใช้สิทธิในการถูกลีမ်กับเสิร์ชเอนจินโดเมนเนมในประเทศเท่านั้น เช่น โดเมนของ Google.tw ซึ่งเป็นโดเมนของไต้หวัน แต่จะไม่สามารถใช้สิทธิไปถึงกับเสิร์ชเอนจินนอกประเทศได้ โดยการลบดังกล่าวจะต้องมาพร้อมกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ให้อาจเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกประเทศ โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีการค้นหาดำเนินการจากภายในประเทศ

2) ในทางปฏิบัติจะเป็นการใช้สิทธิในราชอาณาจักรไทยและเป็นการใช้สิทธิฝ่ายเดียวก้าวล่วงอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่น และไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศโดยไม่มีสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการใช้สิทธิดังกล่าวเช่นกันและอาจประสบปัญหาเหมือนดังคำตัดสินในคดี คดี Google Inc. v. Equustek Solutions Inc. (US District Court for the Northern District of California, 2017) ที่ไม่ยอมรับการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ต่อเสิร์ชเอนจินนอกประเทศแคนาดา เพราะขัดต่อกฎหมายของสหรัฐ ซึ่งเป็นผลมาจากหลายประเทศมีการดำเนินการกับสิทธิในการถูกลีမ်ที่แตกต่างกัน หรืออาจไม่มีการให้มีสิทธิดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้สิทธิในการถูกลีမ်ต่อเสิร์ชเอนจินนอกประเทศได้

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าในการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยในทางปฏิบัติยังมีข้อจำกัดอยู่ โดยอาจจะจำกัดการใช้สิทธิในการถูกลีမ်ได้ โดยการนำ URL ลิงก์นั้นออกในผลการค้นหาตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย โดยผู้ใช้ในประเทศไทยจะไม่เห็น URL นั้นจากผลการค้นหาเมื่อค้นหาในทุกโดเมนเสิร์ชเอนจินนั้นในไทย เช่น ทุกโดเมนของ Google Search แต่ผู้ใช้ที่อยู่นอกประเทศไทยจะมองเห็น URL ดังกล่าวในผลการค้นหาในโดเมนของ Google Search ที่ไม่อยู่ในประเทศไทย เช่น มีการนำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกตามคำขอของ พิชัย คงสมาน ในประเทศไทย ผู้ใช้บริการ Google Search ในประเทศไทยจะไม่เห็น URL นั้นในผลคำค้นหาที่มีคำว่า พิชัย คงสมาน โดยการนำ URL ลิงก์นั้นออกในผลการค้นหาตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยใน www.google.co.th และป้องกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในไทยไม่ให้อาจเข้าถึงผลการค้นหาในเว็บไซต์ Google นอกประเทศไทย โดยจำกัดผลลัพธ์จากเว็บไซต์อื่น ๆ เช่น www.google.com หากตรวจพบว่ามีการค้นหาดำเนินการจากภายในประเทศไทย โดยแต่ผู้ใช้ที่อยู่นอกประเทศไทยจะมองเห็น URL ดังกล่าวในผลการค้นหาเมื่อทำการค้นหา พิชัย คงสมาน ในโดเมนของ Google Search ที่ไม่อยู่ในประเทศไทย

5.1.2 ประเด็นวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการถูกลืมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไทย ใช้เป็น การลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล โดยเป็นการใช้สิทธิในการถูกลืมมีการกำหนดรูปแบบที่หลากหลายครอบคลุมกว่าของประเทศอื่น โดยให้ทำได้ทั้งลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล กรณีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินจะมีการแตกต่างจากการประมวลผลที่ดำเนินการโดยผู้เผยแพร่เว็บไซต์ของบุคคลที่สาม เช่น เว็บไซต์สื่อที่ให้เนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หากเจ้าของข้อมูลได้รับการลบเนื้อหาข้อมูลส่วนบุคคลแล้วจะส่งผลให้มีการลบเนื้อหานั้นนอกจากรายการผลการค้นหาที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องข้อมูลเมื่อมีการค้นหาตามชื่อของบุคคลนั้น อย่างไรก็ตาม เนื้อหาดังกล่าวจะยังคงสามารถใช้ได้โดยใช้เกณฑ์การค้นหาอื่น ๆ คำขอให้ลบไม่ส่งผลให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกลบอย่างสมบูรณ์ ข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกลบออกจากเว็บไซต์ต้นทางหรือจากดัชนีและแคชของเสิร์ชเอนจิน

ในกรณีนี้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลอาจไม่สามารถทำได้ เพราะไม่สามารถไปทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุตัวบุคคลกับข้อมูลเว็บไซต์ต้นฉบับโดยตรง

ในส่วนนี้อาจกลายเป็นช่องโหว่หรือจุดอ่อนในทางกฎหมายที่กำหนดตรະรูปแบบการใช้สิทธิที่หลากหลาย แต่มีปัญหาในทางปฏิบัติในการกำหนดรายละเอียดในการสิทธิดังกล่าว ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาในการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม อาจต้องกำหนดให้ผู้ใช้สิทธิในการถูกลืมเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติการใช้สิทธิที่สอดคล้องกับผู้ควบคุมส่วนบุคคลในแต่ละลักษณะ หรืออาจต้องกำหนดกว้าง ๆ ในลักษณะว่าให้ทำในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ แต่ไม่ควรให้ผู้ที่ใช้สิทธิในการถูกลืมสามารถเลือกรูปแบบที่อาจทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะหากร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมในรูปแบบตัวเลือกเพียงรูปแบบเดียวหากเสิร์ชเอนจินไม่สามารถทำได้ ย่อมส่งผลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก็ยังคงไม่ได้รับประโยชน์ตามที่ต้องการจากการใช้สิทธิดังกล่าว

5.1.2.1 ประเด็นวิเคราะห์หลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเด็นวิเคราะห์หลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืมของประเทศไทยในกรณีของเสิร์ชเอนจิน เพื่อเป็นแนวทางในออกประกาศการใช้สิทธิในการถูกลืมของประเทศไทยในกรณีของเสิร์ชเอนจิน ดังนี้

- 1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินหลังจากพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลที่แสดงในผลการค้นหาเหล่านั้นหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลโดยเสิร์ชเอนจิน เหตุแห่งการใช้สิทธินี้ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถร้องขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งถูกทำให้เข้าถึงได้นานเกินกว่าที่จำเป็นสำหรับการประมวลผลของเสิร์ชเอนจิน โดยการใช้สิทธิในการขอให้ลบต้องบนความสมดุลระหว่างการปกป้องความเป็นส่วนตัวและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยการดำเนินการลบจะต้องมีการประเมินว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นล้าสมัยหรือไม่ได้รับการอัปเดตหรือไม่ เช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการติดต่อในบริษัทในประเทศไทยที่ทำงานตอนนั้น ภายหลังได้ลาออกไปทำงานที่บริษัทแห่งใหม่ แต่ข้อมูลในบริษัทเดิมนั้นยังคงอยู่ก็สามารถใช้สิทธิในการถูกลืมขอลบข้อมูลนั้นที่ได้หมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว กลายเป็นข้อมูลล้าสมัยที่เสิร์ชเอนจินจะสามารถประมวลผลข้อมูลดังกล่าวของเว็บไซต์บริษัทดังกล่าวได้ต่อไปเพราะไปขัดต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถใช้ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ชอบด้วยกฎหมายของเสิร์ชเอนจินตามมาตรา 24 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวต่อไปเพราะไม่มีความจำเป็นในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวแล้ว

2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป

เจ้าของข้อมูลอาจร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเพื่อลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลที่ได้ถอนความยินยอมในการประมวลผล ในกรณีดังกล่าวไม่น่าจะมีการใช้สิทธิดังกล่าวส่งคำขอลบโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลของเสิร์ชเอนจิน เนื่องจากผู้ควบคุมข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมจะเป็นผู้เผยแพร่เว็บไม่ใช่เสิร์ชเอนจินที่จัดทำดัชนีข้อมูล การตีความนี้ได้รับการรับรองโดย CIEU ในคำพิพากษา C-136-17 ของวันที่ 24 กันยายน 2019 (“คำตัดสินของ Google 2) ศาลตัดสินว่าคำยินยอมต้องเป็นการเฉพาะเจาะจงดังนั้นจึงต้องเกี่ยวข้องกับการประมวลผลโดยเฉพาะ คำยินยอมที่ดำเนินการโดยเชื่อมต่อกับกิจกรรมของเสิร์ชเอนจินในทางปฏิบัติจึงแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่เสิร์ชเอนจินจะขอความยินยอมอย่างชัดเจนจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมในการใช้ข้อมูลของตนบนหน้าเว็บหนึ่ง ๆ ผู้เผยแพร่ต้นฉบับของหน้าเว็บนั้น

ควรแจ้งเสรีชนเอนจินที่จัดทำดัชนีข้อมูลดังกล่าวด้วย กรณีเสรีชนเอนจินในประเทศไทยโดยเฉพาะการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสรีชนเอนจินในทางปฏิบัติไม่ได้อาศัยฐานความยินยอม (Consent) อย่างชัดเจนจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมการดังกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จึงไม่อาจจะมีการใช้สิทธิในการถูกลืมด้วยเหตุถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต่อเสรีชนเอนจินได้เช่นกัน

3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)

เจ้าของข้อมูลสามารถร้องขอใช้สิทธิต่อเสรีชนเอนจินในการลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านการประมวลผล โดยการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) อันชอบด้วยกฎหมายของเสรีชนเอนจินโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 6 (f) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และตามมาตรา 24 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่เป็นประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) อันชอบด้วยกฎหมายของเสรีชนเอนจินเหมือนกัน โดยหากมีการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอนจิน จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ เป็นต้น ทั้งนี้การใช้ฐานประโยชน์อันชอบธรรม (legitimate interest) ในการประมวลผลข้อมูลทำให้มีขอบเขตค่อนข้างกว้างและค่อนข้างยืดหยุ่นในการปรับใช้ ดังนั้นผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องใช้ดุลยพินิจเพื่อชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์อันชอบธรรมนั้นไม่ให้ขัดกับสิทธิและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลและในกรณีที่ไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เสรีชนเอนจินต้องมีภาระการพิสูจน์ให้เห็นถึงเหตุผลอันชอบธรรมที่ปฏิเสธไม่ได้ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์และสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงข้อยกเว้นใด ๆ ที่มีให้ภายใต้มาตรานี้ ในกรณีนี้ “สถานการณ์เฉพาะ” ของเจ้าของข้อมูลจะอยู่ภายใต้การร้องขอการลบข้อมูลส่วนบุคคล ตัวอย่างเช่น ผลการค้นหาสร้างความเสียหายให้กับเจ้าของข้อมูลเมื่อสมัครงานหรือทำลายชื่อเสียงของเขาในชีวิตส่วนตัว และเมื่อต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิในข้อมูลนอกเหนือไปจากเกณฑ์ในการจัดการคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม เช่น

(1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้มีบทบาทเป็นบุคคลสาธารณะ

(2) ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูล

แต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล

(3) ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถือเป็นการแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันที่แสดงต่อเจ้าของข้อมูลตามคำสั่งศาล

(4) ข้อมูลส่วนบุคคลดูเหมือนจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยืนยันแต่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

เจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับการประมวลผลอย่างผิดกฎหมาย แนวคิดของการประมวลผลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมีการตีความที่อาจแบ่งเป็นสองส่วน แนวคิดส่วนแรก ตามมาตรา 6 การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายและหลักการอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แนวคิดส่วนที่สอง การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 เช่น คำขอให้ลบจะร้องขอได้ในกรณีที่ยุติการข้อมูลส่วนบุคคลถูกห้ามโดยชัดแจ้งโดยคำสั่งศาล โดยในกรณีที่เสิร์ชเอนจินไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลคำขอให้ลบอาจอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรา 17 วรรค 1(d) เนื่องจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีดังกล่าวจะต้องถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งขอบเขตในการบังคับใช้จะกว้างกว่าของไทย เพราะใช้ทั้งการประมวลผลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 และบทบัญญัติทางกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 แต่ของประเทศไทยนั้นเจ้าของข้อมูลอาจขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับการประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้เฉพาะหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เท่านั้น การประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในข้อมูลดังกล่าว เสิร์ชเอนจินย่อมไม่มีฐานโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว หากเป็นการประมวลผลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเรื่องอื่น ๆ นอกจากหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจเข้าหลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืม มาตรา 33 วรรค 1 (4) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีต้องการให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่ทั้งเสิร์ชเอนจินและเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ โดย แบ่งออกเป็น 2 กรณี

กรณีแรก หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกใช้สิทธิต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับซึ่งเป็นผู้เริ่มต้นเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะทำให้ผลการใช้สิทธิในการถูกลืมมีประสิทธิภาพที่สุดเพราะเมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลในเว็บไซต์ไปจะ

ทำให้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลนั้นทางเสิร์ชเอนจินทั้งหมดต่อไปและเป็นการร่นระยะเวลาและจำนวนครั้งในการใช้สิทธิ และเมื่อเมื่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ลบข้อมูลส่วนบุคคลไปแล้วมีหน้าที่แจ้งให้เสิร์ชเอนจินทราบเกี่ยวกับการใช้สิทธิดังกล่าวตามมาตรา 33 วรรค 2

กรณีสอง หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิในการถูกลบข้อมูลเสิร์ชเอนจินโดยตรง ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกลบออกจากผลการค้นหาเฉพาะเสิร์ชเอนจินรายนั้น ๆ เท่านั้น แต่ข้อมูลส่วนบุคคลยังคงสามารถเข้าถึงโดยเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ หรือเข้าทางเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ ทำให้การใช้สิทธิในการถูกลบไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและอาจต้องไปร้องขอใช้สิทธิไปยังเสิร์ชเอนจินรายอื่น ๆ อีกทำให้เกิดความล่าช้าในการใช้สิทธิ

ดังนั้น การใช้สิทธิในการถูกลบหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเลือกใช้สิทธิต่อเว็บไซต์เผยแพร่สื่อออนไลน์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้นฉบับจึงเป็นแนวทางที่ง่ายและเร็วที่สุดในการลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั้งเว็บไซต์ต้นฉบับและทางเสิร์ชเอนจินทั้งหมดซึ่งจะเป็นประโยชน์และได้ผลรวดเร็วในการลบข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมากกว่าการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิผ่านทางเสิร์ชเอนจินโดยตรงดังกล่าว

5.1.2.2 ประเด็นวิเคราะห์ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลบ

ปัญหาเกี่ยวกับข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลบของประเทศไทยในกรณีของเสิร์ชเอนจิน การใช้สิทธิในการถูกลบไม่ใช่สิทธิเด็ดขาดที่เจ้าของข้อมูลจะร้องขอใช้สิทธิได้ในทุกครั้งแม้เข้าหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิตามมาตรา 33 วรรค 1 แต่หากเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 33 วรรค 2 ก็ไม่สามารถใช้สิทธิได้ แม้มาตรา 33 จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลบและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิ แต่หลักเกณฑ์รายละเอียดในการใช้สิทธิในการถูกลบในการดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ตามมาตรา 33 วรรค 1 อาจจะถูกออกประกาศโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 33 วรรคท้าย ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการออกประกาศมา และแม้มาตรา 33 วรรคท้ายจะมีการให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลบแค่ตามมาตรา 33 วรรค 1 แต่ก็ไม่ได้มีการให้อำนาจคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลบตามมาตรา 33 วรรค 2 แต่อย่างใด ซึ่งตรงนี้อาจเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะออกประกาศกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลบในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตามมาตรา 16 (3) ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกฎหมายลำดับรอง เพื่อเป็นแนวทางในออกประกาศเกี่ยวกับข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลบของประเทศไทยในกรณีของเสิร์ชเอนจิน ดังนี้

1) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ความสมดุลระหว่างการปกป้องสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งรวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอย่างเสรีเป็นส่วนหนึ่งของมาตรา 17 ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปได้ยอมรับในคำตัดสินของ Costeja และคำตัดสินของ Google 2 ว่าการประมวลผลที่ดำเนินการโดยเสิร์ชเอนจินอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของกฎหมายความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลเมื่อเวลาทำการค้นหาโดยใช้ชื่อของเจ้าของข้อมูล ศาลยังพิจารณาด้วยว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลจะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป การสร้างความสมดุลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหลายประการที่อาจส่งผลต่อการตัดสินดังกล่าวซึ่งรวมถึง

(1) ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลของชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท เพื่อใช้พิจารณาการใช้สิทธิในการถูกลืม ดังนี้

ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- ก) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล
- ข) ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล
- ค) ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคล

ได้

- ง) ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหวภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลของ

สหภาพยุโรป

- จ) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์

ฉ) ข้อมูลที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความเชื่อโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

ช) ข้อมูลที่อาจเพิ่มความสนใจด้านความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลได้เนื่องจากปรากฏในรูปแบบรูปภาพหรือวิดีโอ

ข้อมูลที่มีแนวโน้มเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ

ก) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร

- ข) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา

- ค) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค

- ง) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา

- จ) ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการโต้แย้งในเรื่องที่สนใจทั่วไป
- ฉ) ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นความจริง
- ช) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในบันทึกทางประวัติศาสตร์
- ซ) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

หรือการแสดงออกทางศิลปะ

ทั้งนี้ ข้อมูลส่วนบุคคลหากยังมีความอ่อนไหวมาก เป็นข้อมูลส่วนตัว มากก็จะเป็นข้อมูลที่มีแนวโน้มเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ในทางตรงกันข้ามหากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือเกี่ยวข้องกับ อาชีพก็จะเป็นข้อมูลที่มีแนวโน้มเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

(2) ความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล โดยความ สนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะ (The Role Played by the Data Subject in Public Life) เช่น เป็นบุคคลสาธารณะ เป็นต้น

โดยต้องแยกคำขอออกเป็น 2 กรณี

(1) คำขอสำหรับการลบที่เกิดขึ้นกับผู้เผยแพร่ต้นฉบับซึ่งข้อมูลอาจ ได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

(2) คำขอต่อเสรีชนเอนจินซึ่งไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของ เจ้าของข้อมูลดังกล่าว แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่เกี่ยวกับบุคคลนั้นและการสร้าง โปรไฟล์ของเจ้าของข้อมูล

โดยสรุปเสรีชนเอนจินอาจปฏิเสธที่จะลบเนื้อหาออกในกรณีที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล โดยแสดงรายการผลการค้นหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็น อย่างยิ่งสำหรับการปกป้องเสรีภาพในข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

เมื่อพิจารณาแนวปฏิบัติดังกล่าวของสภายุโรปเมื่อเทียบกับของประเทศ ไทยภายใต้ข้อยกเว้นนี้ แบ่งเป็น 2 กรณี

(1) คำขอสำหรับการลบที่เกิดขึ้นกับผู้เผยแพร่ต้นฉบับซึ่งข้อมูลได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งของไทยหากเป็นกรณีบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองาน วรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้นจะไม่ ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ จึงใช้สิทธิในการถูกลบขอลบข้อมูลไม่ได้ตามมาตรา 4 (3)

(2) คำขอต่อเสรีชนเอนจินซึ่งไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว แต่เป็นการประมวลผลระบุข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับบุคคลนั้นและการ สร้างโปรไฟล์ของเจ้าของข้อมูล กรณีนี้จะต้องพิจารณาว่าโดยการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะ

ประโยชน์อันชอบธรรม (Legitimate Interest) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ชอบด้วยกฎหมายของ เสิร์ชเอนจินตามมาตรา 24 (5) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ประโยชน์อันชอบธรรมนั้นต้องไม่ให้ขัดกับสิทธิและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูล กรณีนี้ต้องพิจารณาว่าสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป โดยการสร้างความสมดุลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหลายประการที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจดังกล่าวซึ่งรวมถึงลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลของชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล และเวลา โดยความสนใจดังกล่าวมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบทบาทของเจ้าของข้อมูลในชีวิตสาธารณะว่าเป็นบุคคลสาธารณะหรือไม่ประกอบในการพิจารณาข้อยกเว้นดังกล่าวสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จะมีเหนือกว่าผลประโยชน์ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป

ทั้งนี้ เสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธที่จะลบเนื้อหาออกในกรณีที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการประมวลผลข้อมูลโดยแสดงรายการผลการค้นหาดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกป้องเสรีภาพในข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

2) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือ (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 2 กรณี

(1) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม

ในแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป ในสถานการณ์นี้เสิร์ชเอนจินต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าการลบเนื้อหาบางส่วนในหน้าผลการค้นหาเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงหรือเป็นการขัดขวางไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติโดยสิ้นเชิงโดยสอดคล้องกับมาตรา 89(1) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 วัตถุประสงค์นี้ควรนำมาพิจารณาโดยสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของข้อมูลและผลประโยชน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูลผ่านผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยเสิร์ชเอนจินอาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่มีการเชื่อมโยงระหว่างชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผลการค้นหา

ในส่วนของประเทศไทยมาตรา 24 (1) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เมื่อวิเคราะห์กับข้อยกเว้นดังกล่าวของไทยเป็นกรณีข้อยกเว้นในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ตามฐานเอกสารประวัติศาสตร์จดหมายเหตุและการศึกษาวิจัยหรือสถิติ (Research) ของมาตรา 24 (1) เสรีชเอนจินต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าการลบเนื้อหาบางส่วนในหน้าผลการค้นหาเป็นอุปสรรคร้ายแรงหรือขัดขวางไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางสถิติโดยสิ้นเชิง

(2) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ในแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป กรณีนี้เป็นการประมวลผลข้อมูลในฐานภารกิจของรัฐ (Public Task) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐตามมาตรา 6(e) ของข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 โดยหลักเสรีชเอนจินไม่ใช่หน่วยงานสาธารณะ ดังนั้นจึงไม่สามารถใช้อำนาจสาธารณะด้วยตนเอง แต่จะสามารถใช้อำนาจเหล่านั้นได้หากเป็นผลมาจากกฎหมายของรัฐสมาชิกหรือของสหภาพยุโรป ในลักษณะเดียวกับที่เสรีชเอนจินสามารถประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อสาธารณประโยชน์ได้โดยสอดคล้องกับกฎหมายของรัฐสมาชิก หากกิจกรรมของเสรีชเอนจินถูกพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อตอบสนองประโยชน์สาธารณะนั้นตามกฎหมายของรัฐสมาชิก แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของเสรีชเอนจินแล้วไม่น่าเป็นไปได้ที่ประเทศสมาชิกจะให้อำนาจสาธารณะแก่พวกเขา หรือเมื่อพิจารณาว่ากิจกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนของเสรีชเอนจินมีความจำเป็นต่อการบรรลุประโยชน์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย แม้ว่าจะมีกรณีที่กฎหมายของรัฐสมาชิกให้อำนาจสาธารณะแก่เสรีชเอนจิน หรือเชื่อมโยงกิจกรรมของตนกับการบรรลุประโยชน์สาธารณะ ก็สามารถใช้ประโยชน์จากข้อยกเว้นที่ระบุไว้ได้ตามมาตรา 17.3.b รวมถึงข้อพิจารณาเกี่ยวกับกรณีที่กฎหมายของประเทศสมาชิกได้กำหนดข้อผูกพันทางกฎหมายในการประมวลผลข้อมูลสำหรับเสรีชเอนจินดังกล่าวก็ใช้ได้เช่นกันในกรณีนี้

ในการตัดสินใจที่จะไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอให้ลบเนื่องจากเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการยกเว้นนี้จำเป็นต้องพิจารณาว่าการดำรงอยู่ของข้อมูลในผลการค้นหาของเสรีชเอนจินนั้นมีความจำเป็นต่อการบรรลุประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อการใช้อำนาจตามหนังสือมอบอำนาจ ในทางกลับกันการให้คำจำกัดความทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหรือประโยชน์สาธารณะจะ

ดำเนินการโดยประเทศสมาชิกและหากเสรีชนเอนจินปฏิเสธคำร้องขอให้ลบเนื่องจากการยกเว้นนี้ เพราะเห็นว่ากิจกรรมของเสรีชนเอนจินเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในกรณีนั้น เสรีชนเอนจินควรให้เหตุผลว่าทำไมจึงพิจารณาว่ากิจกรรมของตนดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากไม่มีคำชี้แจงเช่นนี้การปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำขอให้ลบของเจ้าของข้อมูลจะไม่สามารถอาศัย ข้อยกเว้นดังกล่าวได้

เมื่อวิเคราะห์จากแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรปแล้วเมื่อเทียบกับของไทย โดยหลักเสรีชนเอนจินไม่ใช่หน่วยงานสาธารณะดังนั้นจึงไม่ใช่อำนาจสาธารณะด้วยตนเองหรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่มอบให้แก่เสรีชนเอนจินโดยเป็นการประมวลผลข้อมูลในฐานะภารกิจของรัฐ (Public Task) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐตามมาตรา 24 (4) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แต่สามารถใช้อำนาจเหล่านั้นได้หากเป็นผลมาจากกฎหมายของรัฐในการให้อำนาจแก่ เสรีชนเอนจินซึ่งปัจจุบันยังไม่มี ดังนั้นข้อยกเว้นนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของ เสรีชนเอนจิน แต่หากในอนาคตมีกฎหมายให้เสรีชนเอนจินประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ สาธารณะก็อาจจะเข้าข้อยกเว้นดังกล่าวได้ในอันที่จะต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อยกเว้น ดังกล่าว

3) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(1) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือ ด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคม สงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบ ของผู้ประกอบการอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(2) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้าน สุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการ ควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่ เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษา ความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ในแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป ในกรณีนี้ประโยชน์สาธารณะจะจำกัดอยู่ เฉพาะด้านสาธารณสุข แต่เช่นเดียวกับประโยชน์สาธารณะในด้านอื่น ๆ ต้องกำหนดพื้นฐานทาง กฎหมายสำหรับการประมวลผลในกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิก การใช้

ข้อยกเว้นนี้ในบริบทของการประมวลผลของเสิร์ชเอนจิน ซึ่งดูเหมือนเป็นไปได้ที่รัฐสมาชิกหรือสหภาพยุโรปจะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการประมวลผลของเสิร์ชเอนจินและการคงอยู่ของข้อมูลซึ่งเป็นผลจากเสิร์ชเอนจินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข

เมื่อวิเคราะห์จากแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรปแล้วเมื่อเทียบกับของไทย เสิร์ชเอนจินไม่ได้มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านสาธารณสุข ซึ่งเสิร์ชเอนจินจะทำได้ต้องได้รับอำนาจตามกฎหมายจากรัฐ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการให้อำนาจดังกล่าว ดังนั้น ข้อยกเว้นนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสิร์ชเอนจิน ข้อยกเว้นนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเสิร์ชเอนจิน แต่หากในอนาคตมีกฎหมายให้เสิร์ชเอนจินประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะด้านสาธารณสุขก็อาจจะเข้าข้อยกเว้นดังกล่าวได้ในอันที่จะไม่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลโดยข้อยกเว้นดังกล่าว

4) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรป โดยหลักการแล้วเป็นไปได้ยากมากที่เสิร์ชเอนจินจะสามารถใช้ข้อยกเว้นนี้เพื่อปฏิเสธคำขอลบได้ โดยคำขอให้ลบเป็นการระงับผลการค้นหาบางอย่างจากหน้าผลการค้นหาที่เสิร์ชเอนจินจัดเตรียมไว้เมื่อโดยปกติชื่อของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกใช้เป็นเกณฑ์การค้นหา ข้อมูลยังคงสามารถเข้าถึงได้โดยใช้คำค้นหาอื่น ๆ

เมื่อวิเคราะห์จากแนวปฏิบัติของสหภาพยุโรปแล้วเมื่อเทียบกับของไทย เสิร์ชเอนจินในไทยจะใช้ข้อยกเว้นนี้เพื่อปฏิเสธคำขอลบได้ยากเช่นกันเนื่องจากโดยหลักเสิร์ชเอนจินไม่ได้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ หรือการปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในการดำเนินการให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการชำระหนี้หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เพราะโดยหลักแล้วเสิร์ชเอนจินจะไม่ได้เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลต้นฉบับและเผยแพร่เหมือนเว็บไซต์ แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับบุคคลนั้น ๆ และจัดทำรายการดัชนีจึงไม่มีความสัมพันธ์กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะดังกล่าวเพราะโดยหลักแล้วเสิร์ชเอนจินจะไม่ได้เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลต้นฉบับและเผยแพร่เหมือนเว็บไซต์ แต่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับบุคคลนั้น ๆ และจัดทำรายการดัชนีจึงไม่มีความสัมพันธ์กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะไม่ใช่บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้นข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็จะไม่มาเกี่ยวข้องกับข้อยกเว้นนี้ เพราะพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่ใช่บังคับกับข้อมูลดังกล่าว

5.1.2.3 ประเด็นวิเคราะห์ขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืม

โดยมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจิน ยังไม่มีรายละเอียดในส่วนของขั้นตอนแนวปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเสิร์ชเอนจินเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืม

ในหัวข้อประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถดำเนินการใช้สิทธิดังกล่าวได้บรรลุความมุ่งหมายตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องการ แม้มาตรา 33 จะกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินได้ตามเหตุในการใช้สิทธิตามมาตรา 33 ก็ตาม แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการอย่างไรในรายละเอียด ซึ่งยังไม่มีประกาศกำหนดรายละเอียดในส่วนนี้ ทั้งนี้ แม้ว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องไปติดต่อเสิร์ชเอนจินในประเทศไทยเพื่อร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวได้แต่อาจไม่สามารถโทรศัพท์หรือไปติดต่อโดยตรงที่สำนักงานนั้น เช่น Google Thailand มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ 14 อาคารปาร์คเวนเซอร์ อีโคเพล็กซ์ ถ.วิทยุ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ประเทศไทย แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถโทรศัพท์หรือเดินทางไปเพื่อติดต่อเรื่องการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมโดยตรงได้ แม้จะมีเบอร์โทรศัพท์ของ Google Thailand แต่เมื่อติดต่อไปเป็นระบบอัตโนมัติและแจ้งให้ไปติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ของ Google ที่ <https://support.google.com> การติดต่อในการใช้สิทธิดังกล่าวจึงต้องติดต่อผ่านเว็บฟอร์มการใช้สิทธิบน Google และติดต่อทางที่อยู่อีเมล โดย Google ได้กำหนดแบบฟอร์มคำขอข้อมูลส่วนบุคคลออกให้คำแนะนำโดยมีรายละเอียดและบุคคลที่ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมจะต้องให้ข้อมูลดังต่อไปนี้ เช่น ชื่อนามสกุลเต็มของผู้ต้องการนำเนื้อหาออก รวมถึงชื่อบริษัทหรือองค์กรถ้ามีความเกี่ยวข้องรวมถึงกรณีการทำกรณทนาย ที่อยู่อีเมล ระบุ URL ที่ถูกละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการนำออกและที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่และเพิ่ม URL อธิบายว่าทำไมเนื้อหาตรงไหนใน URL นั้นผิดกฎหมาย และผิดกฎหมายใดมาตราใด เป็นต้น

ทั้งนี้ ในเบื้องต้นก่อนที่จะร้องขอให้ Google ลบข้อมูลส่วนบุคคล Google จะมีคำแนะนำให้ปฏิบัติในเบื้องต้น ดังนี้

1) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่เนื้อหาด้วยตนเอง อาจสามารถลบเนื้อหาออกจากเว็บหรือหยุดไม่ให้ปรากฏในผลการค้นหาได้ โดยเครือข่ายโซเชียลหลายแห่งมีการควบคุมความเป็นส่วนตัวเพื่อปกป้องเนื้อหาที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสร้างขึ้น รวมถึงวิธีการกำจัดเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมที่โพสต์โดยผู้อื่น เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ เป็นต้น

2) กรณีไม่สามารถลบด้วยตนเองได้ Google จะแนะนำให้ติดต่อผู้ดูแลเว็บของไซต์และขอให้ลบเนื้อหาออกก่อน โดยแนะนำวิธีการที่จะติดต่อเว็บมาสเตอร์ ซึ่งหากเจ้าของเว็บไซต์นำข้อมูลออก ในที่สุดข้อมูลนั้นจะถูกลบออกจาก Google Search

การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อ Google ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จึงอาจต้องดำเนินการผ่านฟอร์มในลักษณะดังกล่าวของ Google และอีเมลซึ่งจะต้องมีการเตรียมข้อมูลตามที่กรอกในฟอร์มดังกล่าวให้ครบถ้วน ซึ่งสำหรับบุคคลทั่วไปในประเทศไทยที่ไม่ทราบในข้อมูลดังกล่าวว่าจะต้องทำอย่างไรบ้าง หรือติดต่อ Google หรือเสิร์ชเอนจินอย่างไรโดยอ้อมเป็นปัญหาที่สำคัญมากในการที่จะใช้สิทธิในการถูกลืมให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเสิร์ชเอนจินหลายแห่งจะใช้บริการยื่นคำร้องผ่านแบบฟอร์มออนไลน์หรืออีเมลดังกล่าวซึ่งหากพิจารณาถึงลักษณะที่ต้องมีการแนบลิงค์ URL ในการลบผลการค้นหาข้อมูลก็ถือได้ว่าเหมาะสม แต่หากพิจารณาในอีกด้านเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เชี่ยวชาญในการยื่นคำร้องในลักษณะดังกล่าวอาจเกิดข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเทคนิค ภาษา การเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวการเพิ่มช่องทางในลักษณะการยื่นเป็นเอกสารลายลักษณ์อักษรที่บริษัทของเสิร์ชเอนจินหรือทางไปรษณีย์รวมถึงมีบุคลากรหรือคอลเซนเตอร์มาช่วยให้คำแนะนำความช่วยเหลือในทางปฏิบัติย่อมให้การเข้าถึงสิทธิดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเป็นส่วนเสริมการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ในคำร้องในการทำให้การใช้สิทธิในทางปฏิบัติได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนการใช้สิทธิในการถูกลืมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 2 ส่วน ดังนี้

1) ขั้นตอนเตรียมการก่อนยื่นคำร้อง

ในเบื้องต้นขั้นตอนในส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่จะดำเนินการขอใช้สิทธิในการถูกลืมนั้นเข้าเหตุแห่งการใช้สิทธิในกรณีใดตามมาตรา 17 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ใน 4 กรณี เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นข้อมูลล้าสมัยแล้ว เป็นต้น และข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวต้องไม่เข้าข้อยกเว้นข้อใดจากข้อยกเว้นทั้งหมด เช่น ไม่เป็นข้อมูลที่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข ที่จะถูกปฏิเสธจากเสิร์ชเอนจินไม่ลบข้อมูลดังกล่าว และจะต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบการยื่นคำร้องตามที่คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืม

ได้กำหนด เช่น จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงตัวตนที่เกี่ยวข้อง ค้นหา URL ของแต่ละลิงค์ที่ต้องการลบและเหตุผลที่ต้องการลบข้อมูลดังกล่าวและเป็นเหตุแห่งการใช้สิทธิในเหตุใด เป็นต้น

ทั้งนี้ คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในประเทศไทยอย่างน้อยควรประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ โดยมีส่วนที่ 1 เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ขอข้อมูล ส่วนที่ 2 คุณเป็นเจ้าของข้อมูลหรือไม่? ส่วนที่ 3: เหตุผลในการร้องขอให้ลบ ส่วนที่ 4: ข้อมูลใดที่คุณต้องการลบรวมถึง URL ลิงค์ที่ต้องการลบ ชื่อที่ใช้ในการค้นหา ส่วนที่ 5: รายละเอียดของผู้ร้องกรณีหากได้เคยติดต่อและมีการขอใช้สิทธิในการถูกลืมไปยังเสิร์ชเอนจินเพื่อให้ดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล คำประกาศยืนยันว่าข้อมูลในคำร้องนี้เป็นความจริง และข้าพเจ้าเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ส่งคำร้อง และลงลายมือชื่อ วันเดือนปี และส่งเอกสารที่ต้องแนบมาพร้อมกับคำร้อง รวมถึงกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานภายในหนึ่งเดือนนับจากวันยื่นคำร้อง ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ในคำร้องการใช้สิทธิในการถูกลืมย่อมเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถที่จะมีการเตรียมการเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำร้องได้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ขั้นตอนการพิจารณาคำร้อง

เมื่อได้มีการยื่นคำร้องแล้วย่อมเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในส่วนของเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการตัดสินใจเบื้องต้นว่าคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมนั้นรวมถึงข้อมูลประกอบที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยื่นหรือส่งมาได้เข้าตามเหตุแห่งการใช้สิทธิตามมาตรา 33 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เหตุใดจากเหตุทั้งหมด เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น ที่เสิร์ชเอนจินซึ่งจะลบข้อมูลดังกล่าวตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ลบ และไม่เข้าข้อยกเว้นข้อใดจากข้อยกเว้นทั้งหมด ที่เสิร์ชเอนจินจะปฏิเสธไม่ลบข้อมูลดังกล่าว เช่น ไม่เป็นข้อมูลที่มีการเก็บรักษาเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความเห็น เป็นต้น ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากขั้นตอนการพิจารณาคำร้องของไทยและของสหพันธรัฐรัสเซียจะเห็นได้ว่าของไทยจะมีข้อดีที่มีรายละเอียดในขั้นตอนพิจารณาคำร้องที่ครบถ้วนชัดเจนกว่าของสหพันธรัฐรัสเซีย เนื่องจากมีรายละเอียดขั้นตอนตั้งแต่ได้รับคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้อง พิจารณาความถูกต้องของคำร้อง พิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ รวบรวมข้อมูลที่ได้รับการร้องขอให้ชี้แจง และดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ โดยขั้นตอนทั้งหมดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน อย่างไรก็ตามขั้นตอนการพิจารณาของของสหพันธรัฐรัสเซียมีข้อดีที่แตกต่างจากของไทยในด้านหากคำร้องไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดเสิร์ชเอนจินอาจต้องการให้ผู้ร้องยื่นคำร้องแก้ไขคำร้อง ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำ

การแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมดซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการยื่นคำร้องในครั้งแรกอาจมีกรณีการยื่นคำร้องที่ข้อมูลอาจไม่ถูกต้องครบถ้วนจึงควรให้โอกาสเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการแก้ไขคำร้องหรือยื่นข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้

ดังนั้น เมื่อมีการกำหนดรายละเอียดขั้นตอนในการใช้สิทธิในการถูกลืมทั้งในขั้นตอนเตรียมการก่อนยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมซึ่งจะเป็นส่วนของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการเตรียมการจัดการข้อมูลและเอกสารตามคำร้องดังกล่าว และขั้นตอนการพิจารณาคำร้องซึ่งเป็นส่วนของผู้เสิร์ชเอนจินในการพิจารณาคำร้องดังกล่าวตามรายละเอียดขั้นตอนทั้งหมดที่ครบถ้วนเหมาะสมทั้งสองส่วนโดยกำหนดอยู่ในประกาศกำหนดรายละเอียดขั้นตอนแนวปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในลักษณะกฎหมายลำดับรอง ย่อมส่งผลให้การใช้สิทธิในการถูกลืมของผู้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลบรรลุเป้าหมายในการลบข้อมูลส่วนบุคคลตั้งแต่ในขั้นของเสิร์ชเอนจินมากขึ้น จนมีคดีไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและศาลน้อยลง

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเสิร์ชเอนจินในฐานะที่มีหน้าที่ในการตัดสินใจในการใช้สิทธิในการถูกลืม เสิร์ชเอนจินได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจอย่างมากในการดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมโดยตรงในขั้นต้น โดยหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่พอใจในการตัดสินใจของเสิร์ชเอนจินยังคงสามารถมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 หรือศาลได้ แต่การวิเคราะห์ครั้งแรกที่สำคัญของการอ้างสิทธิแต่ละครั้งจะตกอยู่กับเสิร์ชเอนจินซึ่งอาจเป็นผู้ตัดสินแต่เพียงผู้เดียวในวงกว้างและตัดสินเป็นรายกรณีจำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีไม่มีการใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือต่อศาล ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์อำนาจเสิร์ชเอนจินว่าไม่ควรทำการตัดสินโดยไม่มีกรอการกำกับดูแลที่เป็นอิสระ รวมทั้งการให้เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่มุ่งเน้นแสวงหาผลกำไร และมีส่วนได้เสียมาตัดสินคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมและเกณฑ์ในการที่เสิร์ชเอนจินจะต้องตัดสินคลุมเครือไม่ชัดเจนและรับฟังข้อมูลด้านเดียวจากผู้ร้องขอใช้สิทธิเปรียบเสมือนรับฟังพยานหลักฐานที่คล้ายคลึงกับกระบวนการทางศาล โดย Google ซึ่งต้องทำหน้าที่เหมือนศาลในการหาความสมดุลระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและสาธารณะ การถ่วงดุลผลประโยชน์เหล่านี้เป็นงานที่ค่อนข้างยากแม้กระทั่งสำหรับระบบกระบวนการยุติธรรมทางศาล จึงไม่ควรให้องค์กรธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลยในเรื่องนี้เป็นผู้ตัดสิน เนื่องจาก Google มีส่วนได้เสียในการใช้สิทธิในการถูกลืมดังกล่าว อีกทั้ง Google ยังมีแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงค่าปรับทางปกครองหรือค่าสินไหมทดแทนกรณีตัดสินไม่ลบลิงก์ข้อมูลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมทางออกของ Google จะเป็นการอนุมัติตามคำร้องมากกว่าไม่อนุมัติ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวเนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีการกำหนดค่าปรับทางปกครองไว้ในกรณีของ

สิทธิในการถูกลืมที่ค่อนข้างสูงถึงไม่เกินสามล้านบาท และยังมีในส่วนค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งซึ่งอาจทำให้เป็นแรงจูงใจของ Google หรือเสิร์ชเอนจินในการที่จะอนุมัติตามคำร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวมากกว่าไม่อนุมัติเช่นกัน

5.1.3 ประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

การบังคับใช้ข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ค.ศ. 2016 หรือ GDPR หรือกฎหมายหลาย ๆ ฉบับของสหภาพยุโรปได้อย่างมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนจะเป็นการมีองค์การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากสหภาพยุโรปมีลักษณะเฉพาะประการสำคัญเป็นการให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายโดยองค์กรของรัฐเพราะถือว่ารัฐมีหน้าที่ต้องปกป้องสิทธิของปัจเจกบุคคล โดย GDPR กำหนดเงื่อนไขสำคัญขององค์กรบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลในรัฐสมาชิกไว้หลายประการเพื่อเป็นหลักประกันของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา 51-58) โดยเฉพาะการมีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระและไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของบุคคลใด ๆ (Remain Free from External Influence) ในลักษณะหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้ โดยมีการกำหนดรายละเอียดของหน่วยงานกำกับดูแลในส่วนของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งรัฐสมาชิกจะต้องจัดการให้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลได้รับแต่งตั้งด้วยกระบวนการที่โปร่งใสโดย (1) รัฐสภา (2) รัฐบาล (3) ประมุขของรัฐหรือ (4) หน่วยงานอิสระที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แต่งตั้งภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ประสบการณ์และทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ และวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกไม่น้อยกว่าสี่ปี และความเป็นอิสระและงบประมาณของหน่วยงานที่ชัดเจน มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายโดยตามมาตรา 56 หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะมีหน้าที่ในการรับมือการร้องเรียนที่ถูกยื่นมาหรือละเมิดข้อบังคับนี้และตามมาตรา 58 หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีอำนาจในการแก้ไขการกระทำผิดดังต่อไปนี้ ได้แก่ ออกคำสั่งให้มีการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือจำกัดการประมวลผลตามมาตรา 16 17 และ 18 และแจ้งถึงผู้รับที่ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นถูกเปิดเผยตามอนุมาตรา 2 ในมาตรา 17 และมาตรา 19 รวมตลอดจนถึงการกำหนดการใช้โทษปรับทางปกครองด้วย ซึ่งถือเป็นกรณีการใช้สิทธิในการถูกลืมตามมาตรา 17 หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกปฏิเสธการใช้สิทธิอาจยื่นคำร้องต่อหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อให้ออกคำสั่งให้เสิร์ชเอนจินลบข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมถึงการลงใช้โทษปรับทางปกครองกรณีเสิร์ชเอนจินไม่ลบข้อมูล

เมื่อเปรียบเทียบกับของประเทศไทยเนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่เพิ่งมีขึ้นในประเทศไทยโดยที่ยังมีกฎหมายลำดับรองกำหนดทางปฏิบัติในรายละเอียดบางส่วน และยังมีแนวการตีความหรือบังคับใช้กฎหมายมาก่อน โดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ออกประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565 โดยได้กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเหมาะสมของลักษณะงานหรือตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง โดยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญและกรรมการผู้เชี่ยวชาญต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามดังนี้ เช่น มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย เป็นต้น โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาตามโครงสร้างของกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญผู้เขียนเห็นว่ากรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่มีข้อกำหนดห้ามมิให้เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่น ลูกจ้างพนักงาน ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการ อีกทั้งตามกฎหมายกำหนดยังไม่ใช้การปฏิบัติงานเต็มเวลาโดยให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กำหนดเท่านั้น ทำให้กรรมการเหล่านี้จะไม่มีเวลาในการทำงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ ทำให้ปราศจากหน่วยงานการบังคับใช้หรือกลไกที่มีประสิทธิภาพอาจทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ไม่สามารถเป็นเครื่องมือในคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีความเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจ

โดยปัจจุบันเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จากทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 ชุด ได้แก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ และ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ

ทั้งนี้ เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นผู้ตัดสินใจเบื้องต้นในการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่เห็นด้วยกับการไม่นำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจิน ขั้นตอนต่อไปเป็นการมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้หรือลงโทษปรับทางปกครอง ทั้งนี้ การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อมีการร้องเรียนจึงต้องร้องเรียนต่อ

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ โดยโอกาสที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหลังจากมีการพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะบังคับใช้กับเสรีชนเอนจินในวันที่ 1 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มจะมีการร้องเรียนค่อนข้างมากและสูง เมื่อพิจารณาจากการร้องเรียนการใช้สิทธิในสหภาพยุโรปต่อเสรีชนเอนจิน และพิจารณาโครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งหากจำนวนคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอาจไม่เพียงพอเพราะปัจจุบันมีเพียงคนเดียว และจะยังคงต้องเป็นกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำงานของเสรีชนเอนจินโดยตรง หรือหากกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่มีความเป็นอิสระในการทำงานหรือการทำงานเต็มเวลา เพราะมาจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมีระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำร้องเรียนไว้ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้าง หรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ยื่นคำร้องเรียนโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน (2) ยื่นผ่านทางไปรษณีย์มายังสำนักงาน (3) ยื่นผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นใดตามที่สำนักงานประกาศซึ่ง ณ ปัจจุบันสามารถยื่นคำร้องเรียนได้ทั้งสามรูปแบบ ดังนี้ ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน และยื่นผ่านทางไปรษณีย์มายังสำนักงาน และยื่นผ่านทางช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@pdpc.or.th โดยคำร้องเรียนให้จัดทำเป็นหนังสือหรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดทำโดยมีรายละเอียดตามแบบคำร้องเรียนของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยการยื่นคำร้องผ่านทางช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถสอบถามหรือขอรับคำยืนยันจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่าได้รับคำร้องเรียนแล้วผ่านเบอร์โทรศัพท์ในวันเวลาทำการ ซึ่งถือได้ว่ามีช่องทางที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน แต่เนื่องจากแบบคำร้องเรียนมีลักษณะเป็นคำร้องเรียนแบบใช้โดยภาพรวมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว รวมถึงการปฏิเสธหรือไม่ดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอนจินมีข้อมูลรายละเอียดที่ค่อนข้างซับซ้อนและส่วนใหญ่ข้อมูลจะอยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งต้องมีความเข้าใจทางเทคนิคในการหาข้อมูลประกอบเหตุในการใช้สิทธิดังกล่าว การกำหนดรายละเอียดหรือการให้คำแนะนำเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องจากสำนักงาน

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นส่วนสำคัญมากในการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่จะทำให้การยื่นคำร้องเรียนดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ขอบเขตการใช้สิทธิในการถูกลืม

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ปัจจุบันแม้จะกำหนดให้ใช้สิทธินอกอาณาเขตได้ แต่ความแตกต่างกันของกฎหมายในการคุ้มครองการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอเซียแต่ละประเทศที่แตกต่างกันรวมถึงบางประเทศไม่มีการรับรองให้ใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอเซียได้ รวมถึงปัญหาและข้อจำกัดในการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอเซียนอกราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทำให้การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอเซียในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดอยู่ โดยอาจจะจำกัดการใช้สิทธิในการถูกลืมได้โดยการนำ URL ลิงก์นั้นออกในผลการค้นหาตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย โดยผู้ใช้ในประเทศไทยจะไม่เห็น URL นั้นจากผลการค้นหาเมื่อค้นหาในทุกโดเมนเสรีชนเอเซียนั้นในไทย เช่นทุกโดเมนของ Google Search แต่ผู้ใช้ที่อยู่นอกประเทศไทยจะมองเห็น URL ดังกล่าวในผลการค้นหาในโดเมนของ Google Search ที่ไม่อยู่ในประเทศไทย โดยการจำกัดการใช้สิทธิในการถูกลืมได้เฉพาะเสรีชนเอเซียในทุกโดเมนนั้นในไทยเนื่องจากขัดแย้งโดยตรงกับทฤษฎีอธิปไตยและไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในการถูกลืมเพื่อใช้คุ้มครองสิทธิในการถูกลืมทั่วโลกได้ แต่บนอินเทอร์เน็ตนั้นไม่มีพรมแดน ในอนาคตอาจมีการใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสรีชนเอเซียนอกอาณาเขตของประเทศไทยได้ หรืออาจมีการดำเนินการใช้สิทธิในการถูกลืมไปทั่วโลกในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งต้องมีการพัฒนาระบบการคุ้มครองข้อมูลระหว่างประเทศซึ่งอาจมีสหภาพยุโรปที่พร้อมจะเป็นผู้นำตลอดจนรวมไปถึงการพัฒนาระบบการคุ้มครองข้อมูลระหว่างประเทศที่สอดคล้องกลมกลืนกันทั้งโลกในอนาคต โดยจะเป็นความร่วมมือกันในลักษณะสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศ เพราะหากไม่มีการพัฒนาระบบกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลกในลักษณะสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศดังกล่าว ย่อมส่งผลเสียต่อเสรีชนเอเซียและประเทศต่าง ๆ ในโลกย่อมยังคงเผชิญต่อความเสี่ยงอย่างร้ายแรงต่อเสรีภาพเกี่ยวกับข้อมูลและการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างและไม่เท่ากันไปในแต่ละประเทศ แต่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวยังมีปัญหาหรืออุปสรรคที่จะต้องใช้เวลาที่นานพอสมควร และจะต้องมีความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ในการทำสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาดังกล่าว

5.2.2 หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง และข้อยกเว้นและขั้นตอนการใช้สิทธิในการอุทธรณ์

ในประเด็นนี้ควรเพิ่มเติมรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการอุทธรณ์ ดังนี้

1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งได้แสดงในผลการค้นหาในเสิร์ชเอนจิน หมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น โดยพิจารณาว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีข้อมูลส่วนบุคคลนั้นล้ำสมัยหรือไม่ได้รับการอัปเดตหรือไม่

2) เมื่อเจ้าของข้อมูลที่ได้ถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยคำยินยอมนั้นต้องเป็นการเฉพาะเจาะจงซึ่งเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และเสิร์ชเอนจินไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2) โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในการลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และในกรณีที่ไม่มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมายสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยเสิร์ชเอนจิน โดยต้องคำนึงถึงเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น

(1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้มีบทบาทเป็นบุคคลสาธารณะ เช่น นักการเมือง, ผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร, คนมีชื่อเสียง, ผู้นำทางศาสนา, นักกีฬาชื่อดัง, นักแสดง

(2) ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล โดยกรณีข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลจะต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานในปัจจุบันของเจ้าของข้อมูล รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของบุคคลนั้นยังคงเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานของบุคคลนั้นหรือไม่ และเจ้าของข้อมูลยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาชีพเดียวกันอยู่หรือไม่ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะดังนี้ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้ ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหว ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์ ข้อมูลที่เป็นเท็จทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

(3) ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถือเป็นการแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันที่แสดงต่อเจ้าของข้อมูลตามคำสั่งศาล

(4) ข้อมูลส่วนบุคคลดูเหมือนจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยืนยันแต่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ในกรณีที่มีข้อมูลไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือทำให้บุคคลเข้าใจผิด เมื่อเจ้าของ

ข้อมูลคัดค้านผลการค้นหาโดยอ้างว่าไม่ถูกต้อง ซึ่งกรณีจะดำเนินการลบข้อมูลด้วยเหตุดังกล่าวได้ผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมจะต้องให้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นว่าทำไมข้อมูลนั้นไม่ถูกต้องอย่างชัดเจน

4) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลของตนซึ่งได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

โดยควรเพิ่มเติมรายละเอียดข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืม ดังนี้

1) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยมีข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา ดังนี้

(1) ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลของชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

โดยลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท เพื่อใช้พิจารณาการใช้สิทธิในการถูกลืม ดังนี้

ข้อมูลที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ก) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล
ข) ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล
ค) ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้
ง) ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหวภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

จ) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์

ฉ) ข้อมูลที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

ช) ข้อมูลที่อาจเพิ่มความสนใจด้านความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลได้เนื่องจากปรากฏในรูปแบบรูปภาพหรือวิดีโอ

ข้อมูลที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ

ก) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของพลเมือง หรือการบริหาร

ข) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา

ค) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค

ง) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา

จ) ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการโต้แย้งในเรื่องที่สนใจทั่วไป

ฉ) ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นความจริง

ข) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในบันทึกทางประวัติศาสตร์

ช) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือการแสดงออกทางศิลปะ

ข้อมูลส่วนบุคคลหากมีความอ่อนไหว เป็นข้อมูลส่วนตัวจะเป็นข้อมูลที่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และหากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือเกี่ยวข้องกับอาชีพจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

(2) ความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นบุคคลสาธารณะซึ่งสาธารณชนให้ความสนใจในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น อย่างเช่น นักการเมือง เจ้าหน้าที่อาวุโส นักธุรกิจ และสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ (ที่ได้รับการควบคุม)

2) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

3) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของเสิร์ชเอนจิน หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่เสิร์ชเอนจิน

4) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(1) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(2) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุขของเสิร์ชเอนจิน เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

5) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายของเสิร์ชเอนจิน

รวมถึงเพิ่มเติมรายละเอียดขั้นตอนในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิและคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืม ให้ชัดเจนในลักษณะกฎหมายลำดับรองที่เป็นประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิและข้อยกเว้นให้ครอบคลุมชัดเจน ตามร่างประกาศที่แนบท้ายข้อเสนอแนะ เพื่อจะได้ทราบว่าหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิในการถูกลืมควรมีลักษณะอย่างไร ประกอบด้วย การมีรายละเอียดขั้นตอนในการยื่นคำร้องการใช้สิทธิที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบการยื่นคำร้องตามที่คำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมได้กำหนด เช่น จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงตัวตนที่เกี่ยวข้อง ค้นหา URL ของแต่ละลิงค์ที่ต้องการลบและเหตุผลที่ต้องการลบข้อมูลดังกล่าวและเป็นเหตุแห่งการใช้สิทธิในเหตุใด เป็นต้น โดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ โดยมีส่วนที่ 1 เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ขอข้อมูล ส่วนที่ 2 คุณเป็นเจ้าของข้อมูลหรือไม่? ส่วนที่ 3 เหตุผลในการร้องขอให้ลบ ส่วนที่ 4 ข้อมูลใดที่คุณต้องการลบรวมถึง URL ลิงค์ที่ต้องการลบ ชื่อที่ใช้ในการค้นหา ส่วนที่ 5 รายละเอียดของผู้ร้องกรณีหากได้เคยติดต่อและมีการขอใช้สิทธิในการถูกลืมไปยังเสิร์ชเอนจินเพื่อให้ดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล คำประกาศยืนยันว่าข้อมูลในคำร้องนี้เป็นความจริง และข้าพเจ้าเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ส่งคำร้อง และลงลายมือชื่อ วันเดือนปี และส่งเอกสารที่ต้องแนบมาพร้อมกับคำร้องรวมถึงกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานภายในหนึ่งเดือนนับจากวันยื่นคำร้อง รวมถึงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคำร้องในการใช้สิทธิในการถูกลืมในส่วนของเสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการตัดสินใจเบื้องต้นว่าคำร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมนั้นรวมถึงข้อมูลประกอบที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยื่นหรือส่งมาได้เข้าตามเหตุแห่งการใช้สิทธิตามมาตรา 33 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และไม่เข้าข้อยกเว้นข้อใดจากข้อยกเว้นทั้งหมด ที่เสิร์ชเอนจินจะปฏิเสธไม่ลบข้อมูลดังกล่าว เช่น ไม่เป็นข้อมูลที่มีการเก็บรักษาเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น โดยมีรายละเอียดขั้นตอนตั้งแต่ได้รับคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้อง พิจารณาความถูกต้องของคำร้อง พิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ รวบรวมข้อมูลที่ได้รับการร้องขอให้ชี้แจง และดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ โดยขั้นตอนทั้งหมดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน ตามรายละเอียดตามร่างประกาศที่แนบท้ายข้อเสนอแนะ

5.2.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ปัจจุบันคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จากทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 ชุด ได้แก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง ร้องเรียนเกี่ยวกับการเงิน และเศรษฐกิจ และ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง ร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ ทั้งนี้ เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นผู้ตัดสินในเบื้องต้นในการร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่เห็นด้วยกับการไม่นำ URL ข้อมูลส่วนบุคคลออกจากผลการค้นหาของเสิร์ชเอนจิน ขั้นตอนต่อไปจะมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ การใช้สิทธิในการถูกลืมต่อเสิร์ชเอนจินเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อมีการร้องเรียนจึงต้องร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง ร้องเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และอื่น ๆ โดยโอกาสที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหลังจากมีการพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะบังคับใช้กับเสิร์ชเอนจินในวันที่ 1 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มจะมีการร้องเรียนค่อนข้างมากและสูง เมื่อพิจารณาจากร้องเรียนการใช้สิทธิในสหภาพยุโรปต่อเสิร์ชเอนจิน ซึ่งหากจำนวนคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอาจไม่เพียงพอเพราะปัจจุบันมีเพียงคณะเดียว และจะยังต้องเป็นกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำงานของเสิร์ชเอนจินโดยตรง หรือหากกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่มีความเป็นอิสระในการทำงานหรือการทำงานเต็มเวลาเพราะมาจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายลำดับรองกำหนดรายละเอียดโครงสร้างคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำงานของเสิร์ชเอนจินโดยตรง เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความเป็นอิสระและมีเวลาในการทำงาน รวมถึงจำนวนคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสม และเพิ่มกรรมการผู้เชี่ยวชาญที่มาจากศาลยอมทำให้การตัดสินการใช้สิทธิในการถูกลืมของเสิร์ชเอนจินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อให้เป็นหน่วยงานการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืมและกระบวนการใช้สิทธิในการถูกลืม กรณีเสิร์ชเอนจินเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อให้การใช้สิทธิในการถูกลืมและข้อยกเว้นในการใช้สิทธิกรณีเสิร์ชเอนจินเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 33 และ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้เสิร์ชเอนจินซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีดังต่อไปนี้

1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งได้แสดงในผลการค้นหาในเสิร์ชเอนจิน หมายความว่าในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น โดยพิจารณาว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีข้อมูลส่วนบุคคลนั้นล้ำสมัยหรือไม่ได้รับการอัปเดตหรือไม่

2) เมื่อเจ้าของข้อมูลที่ได้ถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยคำยินยอมนั้นต้องเป็นการเฉพาะเจาะจงซึ่งเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และเสิร์ชเอนจินไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2) โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอใช้สิทธิต่อเสิร์ชเอนจินในการลบผลการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และในกรณีที่ไม่มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมายสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยเสิร์ชเอนจิน โดยต้องคำนึงถึงเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น

(1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้มีบทบาทเป็นบุคคลสาธารณะ เช่น นักการเมือง, ผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร, คนมีชื่อเสียง, ผู้นำทางศาสนา, นักกีฬาชื่อดัง, นักแสดง

(2) ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล โดยกรณีข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของเจ้าของข้อมูลจะต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานในปัจจุบันของเจ้าของข้อมูล รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการทำงานของบุคคลนั้นยังคงเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานของบุคคลนั้นหรือไม่ และเจ้าของข้อมูลยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาชีพเดียวกันอยู่หรือไม่ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะดังนี้ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้ ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหว ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์ ข้อมูลที่เป็นเท็จทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

(3) ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถือเป็นการแสดงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การหมิ่นประมาท หรือความผิดที่คล้ายคลึงกันที่แสดงต่อเจ้าของข้อมูลตามคำสั่งศาล

(4) ข้อมูลส่วนบุคคลดูเหมือนจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยืนยันแต่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่ข้อมูลไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือทำให้บุคคลเข้าใจผิด เมื่อเจ้าของข้อมูลคัดค้านผลการค้นหาโดยอ้างว่าไม่ถูกต้อง ซึ่งกรณีจะดำเนินการลบข้อมูลด้วยเหตุดังกล่าวได้ผู้ร้องขอใช้สิทธิในการถูกลืมจะต้องให้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นว่าทำไมข้อมูลนั้นไม่ถูกต้องอย่างชัดเจน

4) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคลของตนซึ่งได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ข้อ 2 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีสิทธิในการถูกลีมหอกให้เสรีชนเงินดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ 1 หากเข้าข้อยกเว้นของการใช้สิทธิในการถูกลีมหอก ดังต่อไปนี้

1) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยมีข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา ดังนี้

(1) ลักษณะของข้อมูลและความอ่อนไหวของข้อมูลของชีวิตส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

โดยลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท เพื่อใช้พิจารณาการใช้สิทธิในการถูกลีมหอก ดังนี้

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(1.1) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตทางเพศของบุคคล

(1.2) ข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล

(1.3) ข้อมูลการติดต่อส่วนตัวหรือข้อมูลประจำตัวซึ่งระบุตัวบุคคลได้

(1.4) ข้อมูลที่ถือว่าอ่อนไหวภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

บุคคล พ.ศ. 2562

(1.5) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้เยาว์

(1.6) ข้อมูลที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ไม่ถูกต้อง หรือทำให้

เจ้าของข้อมูลเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

(1.7) ข้อมูลที่อาจเพิ่มความสนใจด้านความเป็นส่วนตัวของเจ้าของ

ข้อมูลได้เนื่องจากปรากฏในรูปแบบรูปภาพหรือวิดีโอ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

(1.1) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมของ

พลเมือง หรือการบริหาร

(1.2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางศาสนาหรือปรัชญา

(1.3) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค

(1.4) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา

(1.5) ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการโต้แย้งในเรื่องที่สนใจทั่วไป

(1.6) ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นความจริง

(1.7) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในบันทึกทางประวัติศาสตร์

(1.8) ข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ หรือการแสดงออกทางศิลปะ

ข้อมูลส่วนบุคคลหากมีความอ่อนไหว เป็นข้อมูลส่วนตัวจะเป็นข้อมูลที่เป็นข้อมูล ที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และหากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมทาง การเมือง ศาสนา ปรชญา หรือเกี่ยวข้องกับอาชีพจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

(2) ความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล กรณีเจ้าของข้อมูลส่วน บุคคลเป็นบุคคลสาธารณะซึ่งสาธารณชนให้ความสนใจในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น อย่างเช่น นักการเมือง เจ้าหน้าที่อาวุโส นักธุรกิจ และสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ (ที่ได้รับการควบคุม)

2) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์ สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อ ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

3) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24(4) เป็นการ จำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของเสิร์ชเอนจิน หรือปฏิบัติ หน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่เสิร์ชเอนจิน

4) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) เป็นการ จำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(1) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการ ทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษา ทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ใน กรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบ อาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการ ปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(2) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุขของเสิร์ชเอนจิน เช่น การป้องกัน ด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือ การควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่ เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษา ความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

5) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิ เรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิ เรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายของเสิร์ชเอนจิน

ข้อ 3 คำร้องขอให้สิทธิในการถูกลืมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ 1 จะต้องประกอบด้วย

1) ชื่อตัว ชื่อสกุล ของผู้ร้อง และที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ร้องสำหรับการติดต่อ และแนบสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรับรองสำเนาถูกต้องเพื่อระบุตัวตนว่าเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่แท้จริง เช่น บัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารประจำตัวอื่นของผู้ร้องเรียนซึ่งออกโดยราชการ

2) กรณีส่งคำร้องขอthis ในนามของบุคคลอื่น โปรดระบุความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร้องกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นและข้อมูลตาม 1) และแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ได้รับมอบอำนาจโดยหนังสือมอบอำนาจ สำเนาเอกสารตาม 1) และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารประจำตัวอื่นซึ่งออกโดยราชการต่อเจ้าหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจและรับรองสำเนาถูกต้อง เป็นต้น

3) ระบุข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องการลบออกและที่ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่ รวมถึงระบุ URL ของเนื้อหาที่มีข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งผู้ร้องต้องการให้ลบออก

5) ระบุความเกี่ยวข้องของข้อมูลส่วนบุคคลตาม 3) กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ร้องที่ยื่นคำร้องและเหตุที่ควรลบข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวออกตามข้อ 1 และระบุกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6) ชื่อที่ใช้ในคำค้นหาข้อมูลส่วนบุคคล

7) ก่อนมีคำร้องขอthis ผู้ร้องได้เคยติดต่อและมีการขอให้สิทธิในการถูกลืมไปยังเสิร์ชเอนจินเพื่อให้ดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวแล้วหรือไม่ ให้ระบุรายละเอียดรายละเอียดคำร้องขอthis ที่เคยยื่นแล้วและผลของการยื่นคำร้องขอthis หากมี

8) ผู้ร้องรับรองว่าข้อมูลที่ให้ในคำร้องต่อเสิร์ชเอนจินเป็นความจริง

9) ลงลายมือชื่อผู้ร้องและวันที่ยื่นคำขอ

ข้อ 4 ขั้นตอนการพิจารณาคำร้องของเสิร์ชเอนจินเมื่อเจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอให้สิทธิในการถูกลืมตามข้อ 3 ดังนี้

1) ได้รับคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล

เจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอต่อเสิร์ชเอนจิน โดยการยื่นคำร้องในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่เสิร์ชเอนจินแจ้ง เช่น อีเล็กทรอนิกส์ (อีเมลหรือเว็บไซต์) ลายลักษณ์อักษร ไปรษณีย์ เป็นต้น

2) ตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอ

เสิร์ชเอนจินจะต้องตรวจสอบตัวตนของผู้ยื่นคำร้องขอโดยในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอthis เป็นเจ้าของข้อมูลยื่นคำร้องขอด้วยตนเองก็ให้พิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุตัวตนว่าเป็นเจ้าของข้อมูลที่แท้จริง

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอเป็นบุคคลอื่นเสิร์ชเอนจิน จะต้องพิจารณาต่อไปว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดำเนินการแทนเจ้าของข้อมูลหรือไม่ อาทิ หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) หรือผู้ปกครอง (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์) หรือผู้อนุญาตผู้พิทักษ์ (ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นคนที่ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ)

3) พิจารณาความถูกต้องของคำขอ

เสิร์ชเอนจินต้องพิจารณาว่าคำร้องขอดังกล่าวถูกต้องสมบูรณ์จะเป็นคำร้องขอที่มีอาศัยสิทธิในการถูกลืมหรือไม่และมีข้อยกเว้นในการปฏิเสธหรือไม่ กรณีคำร้องไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดเสิร์ชเอนจินอาจต้องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องแก้ไขคำร้อง ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำการแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมด

4) พิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

เมื่อพิจารณาแล้วคำร้องขอนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะต้องดำเนินการ เสิร์ชเอนจินอาจดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอต่อไป

5) แจ้งผลการพิจารณาดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

ในกรณีที่มีการปฏิเสธ จะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงเหตุผลสนับสนุนของการนั้นโดยจะต้องระบุถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนทางศาลด้วย

6) รวบรวมข้อมูลที่ได้รับการร้องขอให้ชี้แจง

เมื่อพิจารณาแล้วเสิร์ชเอนจินเห็นว่าจะต้องดำเนินการตามคำร้องขอแล้ว เสิร์ชเอนจินจะต้องติดต่อกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งและดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล

7) ดำเนินการตามสิทธิที่ร้องขอ

โดยแต่ละขั้นตอนสำหรับการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูล เสิร์ชเอนจินจะต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่ได้รับคำร้อง

บรรณานุกรม

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. **รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563 (Thailand Internet User Behavior 2020)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563.
- กิตติพันธ์ เกียรติสุนทร. **มาตรการทางอาญาในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- กิตติศักดิ์ ประกิตติ. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิทธิการรับข้อมูลข่าวสารตามพรบข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2541.
- กิตติสุรณ สังขสุวรรณ. **สิทธิในการถูกลืมภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562**. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง**. 4 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 18.
- ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด มาตรา 288 ถึง 366**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมการศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553.
- คณิต ณ นคร. **กฎหมายอาญาภาคความผิด**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2553.
- จันทจิรา เอี่ยมมยุรา. **การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย**. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. 34 (ธันวาคม 2547): 639-640.
- จันทจิรา เอี่ยมมยุรา. **แนวคิดและหลักการร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย**. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. 34 (ธันวาคม 2547): 657-659.
- จิตติ ดิงศภัทัย. **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- ฉัตรชัย เอมราช. **สิทธิในการถูกลืม**. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. 45 (มิถุนายน 2559): 419-420.
- ชูชีพ ปิณฑะศิริ. **การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

ชูชีวรรณ ตมิศานนท์. กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย: ศึกษากรณีการควบคุมและตรวจสอบอำนาจรัฐและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ. **วารสารกฎหมาย.**

8 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558): 61-62. ค้นวันที่ 20 กันยายน 2560 จาก

https://so06.tci-thaijo.org/index.php/law_ubu/article/view/84721/67472

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. **คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและโทษ.** พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2552.

ทำไมเราถึงติดต่อบริษัท Facebook หรือ Google ที่อยู่ในไทยไม่ได้?. **AtimesNEWS.**

ค้นวันที่ 1 ธันวาคม 2564 จาก [http://www.atimedesign.com/webdesign/](http://www.atimedesign.com/webdesign/facebook-google-thailand/?fbclid=IwAR0xM3l4oc1cZe49Nuawrlq)

[facebook-google-thailand/?fbclid=IwAR0xM3l4oc1cZe49Nuawrlq](http://www.atimedesign.com/webdesign/facebook-google-thailand/?fbclid=IwAR0xM3l4oc1cZe49Nuawrlq)

[QFlwPG0Ge_F3Qd7uYNKOjJSZlaKUYKMclPcl](http://www.atimedesign.com/webdesign/facebook-google-thailand/?fbclid=IwAR0xM3l4oc1cZe49Nuawrlq)

นคร เสรีรักษ์. **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครอง**

ความเป็นส่วนตัวในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: พี.เพรส, 2557.

นคร เสรีรักษ์. **ประเทศโปร่งใส: การขับเคลื่อนกฎหมายข้อมูลข่าวสารโดยหลักประเมิน**

ประสิทธิภาพภาครัฐ. กรุงเทพมหานคร: ฟ้ายาม, 2558.

นคร เสรีรักษ์, ณรงค์ ใจหาญ, ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, ศุภเกียรติ ศุภศักดิ์ศึกษากร และนิชานันท์

นันทศิริศรีธรรม. **GDPR ฉบับภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: พี.เพรส, 2563.

นพรัตน์ สนั่นพานิชกุล. **สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งตามบทบัญญัติมาตรา 420.** วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

นรินทร์ จุ่มศรี. **มาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการใช้บริการเครือข่ายสังคม**

ออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555.

นริศ ชำนาญชานันท์. **ละเมิดอำนาจศาล: โทษที่ขัดต่อกระบวนการ Due Process.** **วารสารอัยการ.**

19 (มกราคม 2539): 138-139.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. **ความหมายของประโยชน์สาธารณะ.** ค้นวันที่ 1 สิงหาคม 2563 จาก

<http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=461>

นิสาชล จำนงศรี. **กลไกการค้นหาสารสนเทศบนเว็บ. บรรณารักษ์และสารนิเทศศาสตร์**

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 20, 3 (กันยายน-ธันวาคม, 2545): 48.

บรรเจิด สิงคนดี. **หลักประกันสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่.** **วารสารปกครอง.**

17 (สิงหาคม 2541): 31.

- บรรเจิด สิงคะเนติ, นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และเรวดี ขวัญทองยิ้ม. **รายงานการศึกษา วิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการรับรองและคุ้มครองสิทธิในความ เป็นส่วนตัว.** รายงานการศึกษาวินิจฉัย เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2554.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. **กฎหมายมหาชน เล่ม 3 ที่มาและนิติวิธี.** กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2538.
- แบบฟอร์มคำขอข้อมูลส่วนบุคคลออก.** ค้นวันที่ 1 ธันวาคม 2561 จาก https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=rtbf
- ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565.
- ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565.
- ประสาธน์ เนืองเฉลิม. **การค้นหาสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช. **กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย.** วารสารนิติศาสตร์. 34 (ธันวาคม 2547): 537.
- ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช. **กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกา.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- ปริญญา โรหิตานี. **ปัญหาการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. **นิติปรัชญา.** พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: โครงการประกอบการตำราและเอกสารคำสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.
- ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง และคณะ. **แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล Thailand Data Protection Guideline 3.0.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563.
- ปิยะพร วงศ์เปี้ยสัจจ. **การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยธนาคารพาณิชย์กับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2552.

- ปิติ เอี่ยมจำรูญลาภ. **บทบัญญัติทางกฎหมายว่าด้วยสิทธิที่จะถูกลืม (Right to be Forgotten) และแนวทางแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2565.
- พงษ์ธร สำราญ. **สิทธิส่วนบุคคลกับเทคโนโลยี GPS**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563. **ราชกิจจานุเบกษา**. 137, 37ก (21 พฤษภาคม 2563): 1-3.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. **ราชกิจจานุเบกษา**. 136, 69ก (27 พฤษภาคม 2562): 52-95.
- พระราชบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535. **ราชกิจจานุเบกษา**. 109, 42 (8 เมษายน 2535).
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา. **ราชกิจจานุเบกษา**. 73, 95 (15 พฤศจิกายน 2499).
- พิรงรอง รามสูต. **การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษานโยบายสื่อและนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- ยุกต์กฤต กัณทมนิ. **การคุ้มครองสิทธิในการถูกลืม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.
- ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565. **ราชกิจจานุเบกษา**. 139, ตอนพิเศษ 165 ง (11 กรกฎาคม 2565).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. **ราชกิจจานุเบกษา**. 114, 55ก (11 ตุลาคม 2540): 1-99.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. **ราชกิจจานุเบกษา**. 134, 40ก (6 เมษายน 2560): 1-90.
- ศันกรณ โสทธิพันธุ์. **คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลาภมิควรได้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2552.
- ศุภวัชร มาลานนท์. **องค์กรบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**. **ข่าวหุ้นธุรกิจออนไลน์**. (23 พฤศจิกายน 2562). ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.kaphoon.com/content/328480>
- สรารัฐ ปิตียาศักดิ์. **กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ**. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2555.

- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). **ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิ
วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.** (เอกสารไม่
ตีพิมพ์เผยแพร่).
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). **ร่างกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลร่าง
พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.** (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. **โครงการพัฒนากฎหมาย
เทคโนโลยีสารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 3.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการ
คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2544.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. **แนวทางการจัดทำกฎหมาย
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยี
อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งชาติ, 2546.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. **สรุปผลที่สำคัญ สสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในครัวเรือน พ.ศ. 2563.** กรุงเทพมหานคร: กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
2564.
- สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ
สังคม. **รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ.
2563 (Thailand Internet User Behavior 2020).** กรุงเทพมหานคร: สำนัก
ยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563.
- สุวลักษณ์ ชันษ์ปริญญา. **การคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
RFID.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2555.
- Access Now. **Position Paper: Understanding The “Right to be Forgotten”
Globally.**
- ACInfortec. **ความสัมพันธ์ระหว่าง พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 GDPR และ
ISO 27701.** ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก [https://www.acinfotec.com/article-
pdpa-gdpr-iso27701/](https://www.acinfotec.com/article-pdpa-gdpr-iso27701/)
- ACInfortec. **สรุปใจความสำคัญของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่
ผู้ประกอบการควรรู้.** ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก [https://www.acinfotec.com/
data-protection-law-2562/](https://www.acinfotec.com/data-protection-law-2562/)

- The Advisory Council. **The Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten**. Report of the Advisory Council, 2015.
- Alderman, Ellen and Kennedy, Caroline. **The Right to Privacy**. New York: Alfred A. Knopf, 1995.
- Alessi, Stefania. Eternal Sunshine: The Right to Be Forgotten in the European Union after the 2016 General Data Protection Regulation. **Emory International Law Review**. 32 (2017): 169.
- Ambrose, Meg Leta. It's about Time: Privacy, Information Lifecycles, and the Right to be Forgotten. **Stanford Technology Law Review**. 16 (October 2013): 395.
- Ambrose, Meg Leta and Ausloos, Jef. The Right to be Forgotten Across the Pond. **Journal of Information Policy**. 3 (2013): 3.
- Anderly, Allana. Regulation of the Right to Oblivion in Cyberspace: Heterogeneity of Loyalties in the Public Space for Postulation of Legitimate Interests. **International Journal of Science and Society**. 3 (August 2021): 210-220.
- Andryushchenko, Ekaterina. Right to be forgotten on the internet in Europe and Russia. **Conhecimento & Diversidade, Niterói**. 8 (January-June 2016): 22.
- Azzi, Adèle. The Challenges Faced by the Extraterritorial Scope of the General Data Protection Regulation. **JIPITEC**. 9, 2 (2018): 128-130.
- Bennett, Steven C. The Right to be Forgotten: Reconciling EU and US Perspectives. **Berkeley Journal of International Law**. 30 (2012): 161-162.
- Bergelson, Vera. It's personal but is it mine? Toward Property Right in Personal Information. **U.C. Divis Law Review**. 37 (2003): 401.
- Birkinshaw, Patrick. **Citizenship and Privacy: Right of Citizenship**. London: Marsell, 1993.
- Bobelian, Michael. EU Ruling Against Google is a Double-Edged Sword. **Forbes**. (14 May 2014). Retrieved July 20, 2019 from <http://www.forbes.com/sites/michaelbobelian/2014/05/14/eu-ruling-against-google-is-a-double-edged-sword/>

- Bolton, Robert. The Right to be Forgotten: Forced Amnesia in a Technological Age. **The John Marshall Journal of Information Technology and Privacy Law**. 31 (2014): 139.
- Campbell, E. Wesley. But It's Written in Pen: The Constitutionality of California's Internet Eraser Law. **Columbia Journal of Law and Social Problems**. 48 (2015): 586.
- Chambers, Monckton. **Google v CNIL: Advocate General Agrees Global "Right to be Forgotten" Orders Pose Risk to Freedom of Expression**. Retrieved September 20, 2019 from <https://www.juriosity.com/knowledge/article/372f282b-c98d-44d3-9abf-c68446b470e8>
- CNIL. **Status & Composition**. Retrieved December 24, 2021 from <https://www.cnil.fr/en/status-composition>
- The Court of Justice of the European Union. **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL) v. Google LLC**. Luxembourg: Court of Justice of the European Union, 2019.
- The Court of Justice of the European Union. **Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española da Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González**. Luxembourg: Court of Justice of the European Union, 2014.
- Criscione, Hunter. Forgetting the Right to be Forgotten: The Everlasting Negative Implications of a Right to be Dereferenced on Global Freedom in the Wake of Google v. CNIL. **Pace International Law Review**. 32 (April 2020): 323.
- Dibene, Cory. Sir, the Radar, Sir It Appears to Be Jammed: The Future of the Right to Be Forgotten in a Post-Brexit United Kingdom. **San Diego International Law Journal**. 19 (2017): 161-191.
- Du, Guodong. **China's First Right to Be Forgotten Case**. Retrieved September 20, 2021 from <https://www.chinajusticeobserver.com/a/china-s-first-the-right-to-be-forgotten-case>
- Erbschloe, Michael and Vacca, John. **Net Privacy: A Guide to Developing and Implementing an Ironclad Ebusiness Privacy Plan**. New York: McGraw Hill, 2001.

- European Commission. **Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The Economic and Social Committee and the Committee of the Regions a Comprehensive Approach on Personal Data Protection in the European Union.** Brussels: European Commission, 2010.
- European Commission. **Data Protection Working Party, WP225 Guidelines on the Implementation of the Court of Justice of the European Union Judgment on “Google Spain and inc v. Agencia Española de Protección de Datos (aepd) and Mario Costeja González” C-131/12.** Brussels: European Commission, 2014.
- European Commission. **Factsheet on the “Right to be Forgotten” Ruling (C-131/12).**
- European Data Protection Board. **Guidelines 5/2019 on the Criteria of the Right to be Forgotten in the Search Engines Cases under the GDPR (Part 1) Version 2.0.** Brussels: EDPB, 2020.
- European Digital Rights. **Key aspects of the proposed General Data Protection Regulation explained: What are they? Why are they important? What are common misconceptions? What can be improved?.**
- European Privacy Requests. Search Removals FAQs.** Retrieved September 20, 2017 from <https://support.google.com/transparencyreport/answer/7347822?hl=en#zippy=%2Cwhat-are-some-common-scenarios-for-delisting-pages%2Cwhat-are-some-common-scenarios-where-you-do-not-delist-pages>
- Flaherty, David H. **Privacy and Data Protection: An International Bibliography.** New York: Knowledge Industry, 1984.
- Fried, Charles. Privacy. **The Yale Law Journal.** 77 (1968): 475-493.
<https://doi.org/10.2307/794941>.
- Gavisou, Ruth. Privacy and the Limits of Law. **The Yale Law Journal.** 89 (January 1980): 428-433.
- GDPR Key Changes.** Retrieved May 20, 2017 from <http://www.eugdpr.org/key-changes.html>

Google Transparency Report. **Removals under the Network Enforcement Law.**

Retrieved January 5, 2021 from <https://transparencyreport.Google.com/netzdg/Googleplus?hl=en>

Google Transparency Report. **Requests to Delist Content under European Privacy**

Law. Retrieved November 20, 2017 from <https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview?hl=en>

iLaw. **กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ใช้ตามกำหนด 27 พ.ค. ยกเว้นให้หน่วยงานรัฐและ**

กิจการ 22 ประเภท. ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/5669>

iLAW. **ธุรกิจเตรียมปรับตัว! 10 ข้อควรรู้ ก่อนพ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ เริ่มใช้บังคับ.** ค้นวันที่ 1

ตุลาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/5332>

iLAW. **พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ใหม่ วางหลักส่วยหุ แต่ไม่คุ้มครองประชาชนจากรัฐ/ทหาร.**

ค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2563 จาก <https://ilaw.or.th/node/5330?fbclid=IwAR1nXoE2PnHl4s3AYwUONxWt2AyUmzgpLqTaQhyFLkri4w9ceEb-JjOTFps>

Information Commissioner's Office. **Guide to the General Data Regulation.**

Retrieved November 20, 2017 from <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/individual-rights/right-to-erasure/>

Jubb, Nathan. **Chinese Have No Right to Be Forgotten, Court Rules.** Retrieved

April 20, 2019 <http://www.sixthtone.com/news/814/chinese-have-no-right-to-be-forgotten-court-rules>

Kanetake, Machiko. **A Right to be Forgotten Case before the Japanese Supreme**

Court. Retrieved September 20, 2022 from <https://perma.cc/7KDS-TH3N>

Kathuria, Vikas, and Jure Globocnik. Exclusionary Conduct in Data-driven Markets:

Limitations of Data Sharing Remedy. **Journal of Antitrust Enforcement.** 8 (2020): 380-388.

Leadford, Jerri L. **Search Engine Optimization Bible.** Indianapolis: Wiley, 2008.

Lee, Edward. Recognizing Right in Real Time: The Role of Google in the EU Right to

be Forgotten. **University of California Davis.** 49, 3 (2016): 1029-1030.

Littman, Mark and Carter-Ruck, Peter. **Privacy and the Law.** London: Stevens &

Sons, 1970.

- Locascio, Steven M. Forcing European to Wear the Rose-Colored Google Glass: The “Right to Be Forgotten” and the Struggle to Manage Compliance Post Google Spain. **Columbia Journal of Transnational Law**. 54 (10 March 2015): 310.
- Loh, Alicia. **Google v. Equustek: United States Federal Court Declares Canadian Court Order Unenforceable**. Retrieved December 20, 2017 from <https://jolt.law.harvard.edu/digest/Google-v-equustek-united-states-federal-court-declares-canadian-court-order-unenforceable>
- Lynskey, Orla. **Rising Like a Phoenix: The 'Right to be Forgotten' before the ECJ**. Retrieved July 20, 2019 from <http://europeanlawblog.eu/?p=2351>
- Mayer-Schönberger, Victor. **Delete: The virtue of forgetting in the Digital Age**. New Jersey: Princeton University Press, 2011.
- Mittal, Sandeep. Old Wine with a New Label: Rights of Data Subjects Under GDPR. **International Journal of Advanced Research in Computer Science**. 8 (July-August 2017): 68.
- Miyashita, Hiroshi. The Right to Be Forgotten and Search Engine Liability. **Vrije Universiteit Brussels**. 2 (December, 2016): 1-15.
- Nurullaev, Ruslan. **The Right to be Forgotten in the European Union and Russia**. (October 2015).
- Official Journal of the European Communities. **Charter of Fundamental Rights of the European Union**.
- O’Neill, Julie and Bernhardt, Patrick. **New California Privacy Law Revisions will Impact Website and Mobile App Operators with Users Under Age 18**.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. **OECD, OECD Guideline on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data**.
- Personal Information Removal Request Form-Google**. Retrieved December 1, 2021 from https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=rtbf

Google not always a ‘data controller’ of data processed by search engines, says legal advisor. **Pinsent Masons**. Retrieved January 10, 2022 from <https://www.pinsentmasons.com/out-law/news/google-not-always-a-data-controller-of-data-processed-by-search-engines-says-legal-advisor#:~:text=Need%2DTo%2DKnow-,Google%20not%20always%20a%20'data%20controller'%20of%20data%20processed%20by,search%20engines%2C%20says%20legal%20advisor&text=Internet%20search%20engine%20providers%20do,a%20legal%20advisor%20has%20said>

Razmetaeva, Yulia. The Right to be Forgotten in the European Perspective. **Baltic Journal of European Studies**. 10, 1 (2020): 58-76.

Remove Your Personal Information from Google. Retrieved December 1, 2021 from <https://support.google.com/websearch/troubleshooter/3111061#ts=2889054>

Report a Legal Removal Issue. Retrieved December 1, 2021 from https://support.google.com/legal/contact/lr_legalother?product=websearch&uraw

Reuters Staff. French Court Refers ‘Right to be Forgotten’ Dispute to Top EU Court. **Reuters**. (19 July 2017). Retrieved September 20, 2017 from <https://www.reuters.com/article/us-google-litigation/french-court-refers-right-to-be-forgotten-dispute-to-top-eu-court-idUSKBN1A41AS>

Right to be Forgotten Overview. Retrieved September 20, 2017 from <https://support.google.com/legal/answer/10769224?hl=en>

Rosen, Jeffrey. The Right to be Forgotten. **Stanford Law Review**. 64 (February 2012): 88.

Rosen, Jeffrey. The Web Means the End of Forgetting. **The New York Time Magazine**. (2010, July 21). Retrieved April 10, 2020 from <https://www.nytimes.com/2010/07/25/magazine/25privacy-t2.html>

Ross, Susan. **California Enacts “Right to be Forgotten” for Minors**. Retrieved September 20, 2017 from <https://www.dataprotectionreport.com/2015/01/california-enacts-right-to-be-forgotten-for-minor>

- Rustad, Michael L. and Kuleuslea, Sanna. Reconceptualizing the right to be Forgotten to Enable Transatlantic Data Flow. **Harvard Journal of Law and Technology**. 28 (2015): 380.
- Safeguarding your data**. Retrieved April 10, 2022 from https://support.google.com/analytics/answer/6004245?hl=en&ref_topic=2919631
- Salami, Emmanuel. **An Analysis of the General Data Protection Regulation (EU) 2016/679**. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2966210>
- Samonte, Mary. Google v. CNIL: The Territorial Scope of the Right to Be Forgotten Under EU Law. **European Papers**. 4, 3 (2019): 840.
- Sarkhel, Jahnavi. Protection of Privacy in a Digital World—Analysing the Right to be Forgotten in the Context of the EU. **Journal of Law and Legal Studies**. 1 (July, 2021): 1-13.
- Schwartz, Paul M. Privacy and Participation: Personal Information and Public Sector Regulation in the United States. **Iowa Law Review**. 80 (1995): 571.
- Sinelschikova, Yekaterina. **New ‘Right to be Forgotten’ Law Stirs Controversy**. Retrieved September 20, 2016 from https://www.rbth.com/politics/2015/07/15/new_right_to_be_forgotten_law_stirs_controversy_44235
- Skinner-Thompson, Scott. Outing Privacy. **Northwestern University Law Review**. 110 (2015): 172-173.
- Spahiu, Irma. Between the Right to Know and the Right to Forget: Looking Beyond the Google Case. **European Journal of Law and Technology**. 6 (2015): 9-10.
- Spinello, Richard A. **Cyberethics: Morality and Law in Cyberspace**. 6th ed. Massachusetts: John and Barlett, 2003.
- Stewart, Katherine. Looking Backward, Moving Forward: What Must be Remembered When Resolving the Right to be Forgotten. **Brooklyn Journal of International Law**. 42 (2016): 843-886.
- Streitfeld, David. European Court Lets Users Erase Records on Web. **New York Times**. (13 May 2014). Retrieved September 20, 2017 from http://www.nytimes.com/2014/05/14/technology/Google-should-erase-web-links-to-some-personal-data-europes-highest-court-says.html?_r=0

- Strömholm, Stig. **Right to Privacy and the Rights of the Personality** (Stockholm: P. A. Norstedt & Soners Förlag, 1967).
- Stupariu, Ioana. **Defining the Right to be Forgotten. A Comparative Analysis between the EU and the US.** Master's thesis, Department of Legal studies Central European University, 2015.
- Swigger, Nathaniel. The Online Citizen: Is Social Media Changing Citizens' Beliefs about Democratic Values?. **Political Behavior.** 35 (July 2013): 589.
- Taylor, Simon John. **A Critical Analysis of the EU Right to Erasure as it Applies to Internet Search Engine Results.** Master's thesis, Faculty of Law, University of Oslo, 2014.
- Turetsky, Mikhail, Koroleva, Ksenia and Leitner, Lore. **Recent Amendments to the Russian Personal Data Protection Legislation: The Right to be Forgotten.** Retrieved September 20, 2016 from <http://www.globalprivacyblog.com/privacy/recent-amendments-to-the-russian-personal-data-protection-legislation-the-right-to-be-forgotten/>
- UN General Assembly. **Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data Files, UN General Assembly.** Retrieved March 15, 2019 <http://www.refworld.org/docid/3ddcafaac.html>
- Vazquez, Katherine G. The Right to be Forgotten does not Apply outside the European Union: A Proposal for Worldwide Application. **Southwestern Journal of International Law.** 27 (2021): 146-166.
- Verschaeve, Simon. **Going Dark or Living Forever: The Right to be Forgotten, Search Engines and Press Archives.** Master's thesis Faculty of Law KU Leuven Campus Brussels, 2020.
- Villaronga, Eduard Fosch, Kieseberg, Peter and Li, Tiffany. Humans Forget, Machines Remember: Artificial Intelligence and the Right to be Forgotten. **Computer Law & Security Review.** 34 (2018): 304-313.
- Voss, Andreas S. The Right to Privacy & Assisted Reproductive Technologies: A Comparative Study of Law of Germany and the U.S. **New York Law Journal of International & Comparative Law.** 21 (2002): 235.

- Wacks, Raymond. **Personal Information: Privacy and the Law**. Oxford University Press, 1993. อ้างถึงใน ปิยะพร วงศ์เบ็ญสัจจ์. **การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยธนาคารพาณิชย์กับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2552.
- Warren, Samuel D. and Brandeis, Louis D. The Right to Privacy. **Harvard Law Review**. 4 (December 1890): 195.
- Weber, Rolf H. The Right to be Forgotten more than a Pandora's Box?. **Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law**. 2 (2011): 121.
- Woods, Andrew Keane. **Three Things to Remember from Europe's 'Right to Be Forgotten' Decisions**. Retrieved December 1, 2019 from <https://www.lawfareblog.com/three-things-remember-europes-right-be-forgotten-decisions>

ภาคผนวก

ตารางขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม</p> <p>ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม</p> <p>(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร</p>
สหภาพยุโรป GDPR	<p>มาตรา 3 ขอบเขตในทางพื้นที่</p> <p>1. ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของกิจกรรมของการประกอบกิจการของผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลที่อยู่ในสหภาพยุโรปโดยไม่คำนึงว่าการประมวลผลจะเกิดขึ้นในสหภาพหรือไม่</p> <p>2. ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพโดยที่ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมิได้ตั้งอยู่ในสหภาพเมื่อกิจกรรมการประมวลผลนั้นสัมพันธ์กับ</p> <p>(a) การเสนอสินค้าหรือบริการต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพโดยไม่คำนึงว่าจำเป็นต้องมีการชำระเงินโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่</p> <p>(b) การตรวจตราพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่พบเท่าที่พฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นภายในสหภาพ</p> <p>3 ข้อบังคับนี้บังคับใช้กับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมที่มีที่ตั้งอยู่ในสหภาพ แต่อยู่ในสถานที่ที่กฎหมายของรัฐสมาชิกบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ</p>

ประเทศ	ขอบเขตในการใช้สิทธิในการถูกลืม
รัสเซีย	มาตรา 10 ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของสหพันธรัฐรัสเซีย
สหรัฐ ก ก ห ม า ย แคลิฟอร์เนีย	บทที่ 22.1 สิทธิส่วนบุคคลสำหรับผู้เยาว์ในแคลิฟอร์เนียในโลกดิจิทัล 22581 ผู้ดำเนินการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่ส่งไปยังผู้เยาว์ (บุคคลธรรมดาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีซึ่งอาศัยอยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย) หรือผู้ให้บริการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือที่รู้ว่าผู้เยาว์ กำลังใช้เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันมือถือ

ตารางหลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป</p> <p>(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)</p> <p>(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้</p> <p>ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบ</p>

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>ดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ</p> <p>กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้</p> <p>คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้</p>
สหภาพยุโรป GDPR	<p>สิทธิในการลบ (สิทธิในการถูกลืม)</p> <p>1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบข้อมูลส่วนบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยไม่ล่าช้า และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีหน้าที่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ล่าช้า ในกรณีใดดังต่อไปนี้:</p> <p>(ก) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีอื่น ๆ</p> <p>(ข) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 6 (1) (ก) หรือตามมาตรา 9 (2) (ก) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้ต่อไป</p> <p>(ค) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 21 (1) และไม่มีเหตุผลที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 21 (2)</p> <p>(ง) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>(จ) ข้อมูลส่วนบุคคลต้องถูกลบเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล</p>

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>(ฉ) ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเก็บรวบรวมโดยสัมพันธ์กับการเสนอของสมาคมบริการสารสนเทศตามที่ถูกอ้างถึงตามมาตรา 8 (1)</p> <p>2. ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ขอให้ลบการเชื่อมต่อหรือสำเนาหรือการทำซ้ำใด ๆ ของข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านั้นโดยผู้ควบคุมดังกล่าว</p>
รัสเซีย	<p>มาตรา 10 ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินที่โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่อผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตของสหพันธรัฐรัสเซียตามคำร้องขอของพลเมือง (บุคคล) (ต่อไปนี้จะเรียกว่าผู้ร้อง) มีหน้าที่หยุดการเข้าถึงข้อมูลสำหรับการค้นหาข้อมูลของเขาได้หาก URL เชื่อมโยงกับข้อมูลดังต่อไปนี้ของเขา:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ข้อมูลที่เผยแพร่โดยละเมิดกฎหมายรัสเซีย (2) ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (3) ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือ (4) ข้อมูลที่ได้สูญเสียความหมายสำหรับแต่ละบุคคลเนื่องจากเหตุการณ์หรือการกระทำที่ตามมาของบุคคล <p>ผู้ร้องไม่จำเป็นต้องได้รับคำตัดสินจากศาลก่อนดำเนินการกับผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจิน โดยผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินต้องเพิกถอนการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นตามคำขอของแต่ละคน คำขอจะต้องประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) นามสกุล, ชื่อ, ชื่อกลาง, รายละเอียดหนังสือเดินทาง, ข้อมูลการติดต่อ (โทรศัพท์และ (หรือ) หมายเลขแฟกซ์, ที่อยู่อีเมล, ที่อยู่ทางไปรษณีย์) (2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอที่มีการเพิกถอน (3) ลิงก์ไปยังหน้าเว็บที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัญหา (4) เหตุสำหรับการเพิกถอน (5) ความยินยอมของผู้ร้องในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตน

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>ในกรณีที่คำร้องไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินอาจต้องการให้ผู้ยื่นคำร้องแก้ไขคำร้อง ในกรณีนี้ผู้ร้องจะมีเวลาสิบวันทำการเพื่อทำการแก้ไขที่เหมาะสมทั้งหมด ผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินสามารถขอให้ผู้ร้องแก้ไขคำขอเพียงครั้งเดียว</p> <p>ผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องยุติการแสดงผลไปยังข้อมูลดังกล่าวภายในสิบวันทำการหลังจากได้รับคำร้องหรือคำร้องที่แก้ไขแล้ว ผู้ร้องต้องได้รับแจ้งถึงการตัดสินใจของผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินในรูปแบบเดียวกับที่มีการยื่นคำร้อง ซึ่งหมายความว่าหากผู้ยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรผู้ดำเนินการเครื่องมือค้นหาจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องทราบถึงการตัดสินใจเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินอาจปฏิเสธคำร้องขอของผู้ยื่นคำร้อง แต่ต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธ โดยผู้ยื่นคำร้องที่โดนปฏิเสธและไม่เห็นชอบกับเหตุแห่งการปฏิเสธสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร้องตามคำร้องได้</p> <p>ผู้ประกอบการเสิร์ชเอนจินมีหน้าที่ไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง ยกเว้นกฎหมายของรัฐบาลกลางของรัสเซียกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น</p>
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	<p>บทที่ 22.1 สิทธิส่วนบุคคลสำหรับผู้เยาว์ในแคลิฟอร์เนียในโลกดิจิทัล 22581</p> <p>ผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือกับผู้เยาว์(อายุต่ำกว่า 18 ปี) หรือรู้ว่าผู้เยาว์ใช้เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือของผู้ประกอบการ ต้องทำดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> อนุญาตให้ผู้เยาว์ที่ลงทะเบียนเป็นผู้ใช้ของผู้ประกอบการเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือเอาออกหรือร้องขอและได้รับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ออกจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือ แจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการเอาออกหรือร้องขอและได้รับการเอาออกแก่ผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งเป็นผู้เยาว์

ประเทศ	หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>3. ให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับวิธีการเอาออกหรือขอให้นำเนื้อหาหรือข้อมูลออก และ</p> <p>4. แจ้งให้ผู้เยาว์ทราบว่าการเอาออกเนื้อหาหรือข้อมูลออกอาจไม่สมบูรณ์หรือครบถ้วน</p> <p>ผู้ประกอบการจะถือว่าปฏิบัติสอดคล้องกับกฎหมายนี้หาก:</p> <p>(1) ทำให้เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ไม่สามารถมองเห็นได้โดยผู้ใช้รายอื่นของผู้ประกอบการแม้ว่าเนื้อหาหรือข้อมูลยังคงอยู่ในเซิร์ฟเวอร์ของผู้ประกอบการในบางรูปแบบ</p> <p>(2) แม้จะทำให้การโพสต์ต้นฉบับโดยผู้ใช้อยู่ยอมมองไม่เห็น แต่ก็ยังคงปรากฏให้เห็นเพราะบุคคลที่สามได้คัดลอกการโพสต์หรือรีโพสต์เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์</p>

ตารางข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>ความในวรรคหนึ่งไม่นำมาใช้บังคับกับ</p> <p>1. การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น</p> <p>2. การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือ (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>3. การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 26 (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ</p> <p>(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการ</p>

ประเทศ	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลืม
	<p>ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่มิใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์</p> <p>(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ</p> <p>4. การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือ การใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย</p>
<p>สหภาพยุโรป GDPR</p>	<p>อนุมาตรา 1 และ 2 จะไม่บังคับใช้ขอบเขตของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น ดังนี้</p> <p>(ก) การใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูล</p> <p>(ข) เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายที่จำเป็นตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของรัฐสมาชิกที่มีอำนาจเหนือผู้ควบคุม หรือเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>(ค) เพื่อประโยชน์สาธารณะในด้านสาธารณสุขตามมาตรา 9 (2) (h) (i) รวมทั้ง มาตรา 9 (3)</p> <p>(ง) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติตามมาตรา 89 (1) ตราบเท่าที่สิทธิที่ถูกละเมิดในอนุมาตรา 1 มีแนวโน้มจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของการประมวลผลนั้นเป็นไปได้หรือบกพร่องอย่างร้ายแรง หรือ</p>

ประเทศ	ข้อยกเว้นการใช้สิทธิในการถูกลิขิต
	(จ) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย
รัสเซีย	(1) ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ของความผิดทางอาญาที่ยังไม่หมดอายุความและ (2) ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งการตัดสินยังไม่ถึงที่สุด
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎหมายของสหพันธรัฐหรือมลรัฐกำหนดให้ผู้ประกอบการหรือบุคคลที่สามเก็บรักษาเนื้อหาหรือข้อมูลไว้ 2. เนื้อหาหรือข้อมูลถูกจัดเก็บหรือโพสต์ไปยังเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือโดยบุคคลที่สามนอกเหนือจากผู้เยาว์ซึ่งเป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียน รวมถึงเนื้อหาหรือข้อมูลใด ๆ โดยผู้ใช้ที่ลงทะเบียนซึ่งถูกจัดเก็บเผยแพร่ใหม่หรือโพสต์ใหม่โดยบุคคลที่สาม 3. การให้บริการออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยชื่อ เนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์โดยผู้เยาว์ที่เป็นผู้ใช้ที่ลงทะเบียนทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้ 4. ผู้เยาว์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ว่าผู้ใช้ที่ลงทะเบียนสามารถร้องขอและรับการเอาออกซึ่งเนื้อหาหรือข้อมูลที่โพสต์บนเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการออนไลน์ แอปพลิเคชันออนไลน์หรือแอปพลิเคชันมือถือได้อย่างไร 5. ผู้เยาว์ได้รับคำตอบแทนหรือของตอบแทนอื่น ๆ ในการให้เนื้อหากฎหมายในส่วนนี้จะไม่ถูกตีความเพื่อจำกัด อำนาจของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่จะได้รับเนื้อหาหรือข้อมูลใด ๆ จากผู้ประกอบการตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือตามคำสั่งของศาล

ตารางความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม

ประเทศ	ความรับผิดของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม
ไทย	<p>มาตรา 77 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่า</p> <p>(1) ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง</p> <p>(2) เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติกรตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย</p> <p>ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย</p> <p>มาตรา 78 ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย</p> <p>สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องรับผิด หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>มาตรา 83 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 24 มาตรา 25 วรรคหนึ่ง มาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา 28</p>

ประเทศ	ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม
	<p>มาตรา 32 วรรคสอง หรือมาตรา 37 หรือขอความยินยอมโดยการลากลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 25 วรรคสอง หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามมาตรา 29 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท</p>
<p>สหภาพยุโรป GDPR</p>	<p>มาตรา 82 สิทธิในการได้รับการชดเชยและความรับผิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลใดก็ตามที่ได้รับความเสียหายทางวัตถุหรือความเสียหายที่ไม่ใช่ทางวัตถุอันเป็นผลจากการละเมิดข้อบังคับนี้จะต้องมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจากความเสียหายที่ได้รับ 2. ผู้ควบคุมใดก็ตามที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประมวลผลจะต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยการประมวลผลที่ละเมิดข้อบังคับนี้ผู้ประมวลผลจะต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้ประมวลผลได้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ที่เน้นไปที่ผู้ประมวลผลโดยเฉพาะหรือเมื่อผู้ประมวลผลปฏิบัติหน้าที่นอกไปจากหรือขัดกับการขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุม 3. ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจะต้องพ้นจากความรับผิดในอนุมาตรา 2 หากพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ กับเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย 4. เมื่อผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมากกว่าหนึ่งรายหรือทั้งผู้ควบคุมและผู้ประมวลผลมีส่วนเกี่ยวข้องในการประมวลผลเดียวกันและเมื่อทั้งผู้ควบคุมและ/หรือผู้ประมวลผลต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลตามอนุมาตรา 2 และ 3 ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลแต่ละรายจะต้องถูกถือว่ามีความผิดในการสร้างความเสียหายทั้งหมดเพื่อรับประกันถึงการชดเชยที่มีประสิทธิภาพต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล 5. เมื่อผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลได้จ่ายค่าชดเชยทั้งหมดสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 4 ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลดังกล่าวมีสิทธิขอการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลอื่น ๆ ที่มีส่วนในการประมวลผลเดียวกันที่ส่วนของการชดเชยเป็นไปโดยสอดคล้องกับส่วนของความรับผิดต่อความเสียหายโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 2

ประเทศ	ความรับผิดชอบของเสิร์ชเอนจินกรณีสิทธิในการถูกลืม
	<p>6. การฟ้องคดีต่อศาลสำหรับการใช้สิทธิเพื่อรับการขจัดเซชจะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลที่มีอำนาจภายใต้กฎหมายที่ถูกอ้างถึงในอนุมาตรา 2 ของมาตรา 79</p> <p>มาตรา 83 เจื่อนไซทั่วไปสำหรับการกำหนดใช้ค่าปรับทางปกครอง</p> <p>5. การละเมิดบทบัญญัติดังต่อไปนี้จะต้องเสียค่าปรับปกครองโดยสอดคล้องกับอนุมาตรา 2 ไม่เกิน 20,000,000 ยูโร หรือในกรณีของกิจการไม่เกินร้อยละ 4 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้าแล้วแต่ว่าสิ่งใดมูลค่าสูงกว่า (b) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 12 ถึง 22</p>
รัสเซีย	<p>หากผู้ให้บริการเสิร์ชเอนจินปฏิเสธคำขอใช้สิทธิในการถูกลืมของผู้ร้อง และการปฏิเสธดังกล่าวถูกฟ้องในชั้นศาล กรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล ศาลอาจสั่งให้มีการปรับ โดยค่าปรับสูงสุด 100,000 รูเบิลรัสเซียสำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอในชั้นต้นและไม่เกิน 3,000,000 รูเบิลรัสเซีย สำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล</p>
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	ไม่มี

ตารางองค์ประกอบคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
ไทย	<p>พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562</p> <p>มาตรา 71 ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร</p> <p>คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <p>มาตรา 72 คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>1) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้</p>

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>2) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>3) โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล</p> <p>4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย</p> <p>ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565</p> <p>ข้อ 3 ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความเหมาะสมของลักษณะงานหรือตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง โดยคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคน และกรรมการผู้เชี่ยวชาญไม่น้อยกว่าสี่คน</p> <p>ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมหรือด้านอื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร</p> <p>ข้อ 4 ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญและกรรมการผู้เชี่ยวชาญต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีสัญชาติไทย (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ (3) มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (4) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (5) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต (6) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (7) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (8) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>(9) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย</p> <p>(10) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง</p>
<p>สหภาพยุโรป</p> <p>GDPR</p>	<p>มาตรา 51 หน่วยงานกำกับดูแล</p> <p>1) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องจัดให้มีหน่วยงานสาธารณะอิสระที่มีอำนาจหนึ่งแห่งหรือมากกว่าเพื่อรับผิดชอบต่อการตรวจตราการบังคับใช้ข้อกำหนดนี้โดยเป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลธรรมดาซึ่งสัมพันธ์กับการประมวลผล และเพื่อช่วยสนับสนุนการไหลเวียนโดยเสรีของข้อมูลส่วนบุคคลภายในสหภาพ (“หน่วยงานกำกับดูแล”)</p> <p>2) หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีส่วนช่วยกับการบังคับใช้ข้อกำหนดนี้อย่างเป็นทางการเดียวทั่วทั้งสหภาพสำหรับวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องร่วมมือซึ่งกันและกันโดยสอดคล้องกับบรรพ 7</p> <p>3) เมื่อหน่วยงานกำกับดูแลมากกว่าหนึ่งแห่งถูกตั้งขึ้นในรัฐสมาชิกใดรัฐหนึ่ง รัฐสมาชิกดังกล่าวจะต้องระบุหน่วยงานกำกับดูแลที่จะเป็นตัวแทนหน่วยงานกำกับดูแลเหล่านั้นในคณะกรรมการและจะความเป็นมาตรฐานเดียวดังถูกอ้างถึงในมาตรา 63 โดยหน่วยงานที่มีอำนาจอื่น ๆ</p> <p>4) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องแจ้งคณะกรรมการถึงบทบัญญัติของกฎหมายในแต่ละรัฐที่แต่ละรัฐรับมาปฏิบัติตามบรรพนี้โดยไม่ล่าช้าภายในวันที่ 25 เมษายน 2018 และการแก้ไขใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อกฎหมายเหล่านั้นที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น</p> <p>มาตรา 52 ความเป็นอิสระ</p> <p>1) หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้</p> <p>2) ในการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับข้อบังคับนี้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องรักษาความเป็นอิสระจากจากอิทธิพลภายนอกไม่ว่าจะโดยตรงหรือไม่ก็ตามและต้องไม่ขอหรือรับการชี้แนะจากผู้ใด</p> <p>3) สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องงดเว้นจากการกระทำใด ๆ ก็ตามซึ่งขัดกับหน้าที่ของตนและจะต้องไม่มีส่วนตำแหน่งไม่ว่าจะได้ผลประโยชน์หรือไม่ก็ตาม</p>

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>4) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องรับประกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งนั้นได้รับทรัพยากรมนุษย์ ทางเทคนิค การเงิน สถานที่ และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติภารกิจและใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ อันรวมถึงภารกิจที่ดำเนินการไปในบริบทของการช่วยเหลือระหว่างกันความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการ</p> <p>5) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องรับประกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งเลือกและมีเจ้าหน้าที่ของตนเองซึ่งจะต้องอยู่ใต้อำนาจสั่งการของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแลเท่านั้น</p> <p>6) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องรับประกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งอยู่ภายใต้การควบคุมทางการเงินที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของหน่วยงานและมีงบประมาณสาธารณะรายปีที่แยกมาเป็นของตนเองอันอาจเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณทั้งหมดของรัฐหรือชาติ</p> <p>มาตรา 53 เจื่อนไขทั่วไปสำหรับสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแล</p> <p>1) รัฐสมาชิกจะต้องจัดการให้สมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลได้รับแต่งตั้งด้วยกระบวนการที่โปร่งใสโดย</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) รัฐสภา (2) รัฐบาล (3) ประมุขของรัฐหรือ (4) หน่วยงานอิสระที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แต่งตั้งภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก <p>2) สมาชิกแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ประสบการณ์และทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ</p> <p>3) หน้าที่ของสมาชิกแต่ละรายจะจบลงเมื่อครบวาระดำรงตำแหน่ง ลาออกหรือเกษียณอายุตามกำหนดโดยสอดคล้องกับกฎหมายของรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4) สมาชิกจะถูกปลดในกรณีประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงเท่านั้นหรือหากสมาชิกไม่สามารถบรรลุเจื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ได้อีกต่อไป</p> <p>มาตรา 54 กฎว่าด้วยการตั้งหน่วยงานกำกับดูแล</p> <p>1) รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องกำหนดให้มีสิ่งเหล่านี้ตามกฎหมาย ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ที่ตั้งของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่ง

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
	<p>(2) คุณสมบัติและเงื่อนไขที่เหมาะสมที่จำเป็นสำหรับการได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่ง</p> <p>(3) กฎและกระบวนการสำหรับการแต่งตั้งสมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่ง</p> <p>(4) ระยะเวลาของสมัยการดำรงตำแหน่งของสมาชิกหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าสี่ปียกเว้นสำหรับการแต่งตั้งครั้งแรกหลังวันที่ 24 เมษายน 2016 ซึ่งในส่วนที่อาจเกิดขึ้นโดยมีระยะเวลาสั้นกว่าเมื่อจำเป็นต้องคุ้มครองความเป็นอิสระของหน่วยงานกำกับดูแลโดยการจัดการกระบวนการแต่งตั้งให้เหลื่อมกัน</p> <p>(5) การแสดงให้เห็นว่าสมาชิกของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งมีคุณสมบัติที่จะได้รับเลือกดำรงตำแหน่ง: ได้หรือไม่และหากรับตำแหน่งเข้าได้จะสามารถมีสิทธิดำรงตำแหน่งซ้ำได้ที่สมัย</p> <p>(6) เงื่อนไขที่กำกับพันธกรณีต่าง ๆ ของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแล แต่ละแห่งการห้ามการปฏิบัติการงานและการรับผลประโยชน์ที่ขัดกับการทำหน้าที่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในระหว่างและหลังการดำรงตำแหน่งและขัดกับกฎกำกับการยุติการจ้างงาน</p> <p>2) สมาชิกและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีภาระในการทำตามการรักษาความลับทางวิชาชีพโดยสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพหรือรัฐสมาชิกทั้งในระหว่างและหลังจากการดำรงตำแหน่งโดยคำนึงถึงข้อมูลลับใด ๆ ก็ตามที่เป็นที่รับรู้ต่อสมาชิกและเจ้าหน้าที่ในระหว่างปฏิบัติการกิจหรือใช้อำนาจของตน ระหว่างที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ว่าด้วยการรักษาความลับทางวิชาชีพจะบังคับใช้กับการรายงานถึงการละเมิดข้อบังคับนี้โดยบุคคลธรรมดาเป็นการเฉพาะด้วย</p> <p>มาตรา 56 อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลหลัก</p> <p>หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะมีหน้าที่ในการรับมือการร้องเรียนที่ถูกยื่นมาหรือละเมิดข้อบังคับนี้</p> <p>มาตรา 58 อำนาจ</p> <p>2. หน่วยงานกำกับดูแลแต่ละแห่งจะต้องมีอำนาจในการแก้ไขการกระทำผิดดังต่อไปนี้ ได้แก่</p> <p>(g) ออกคำสั่งให้มีการแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลหรือ จำกัดการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 16 17 และ 18 และแจ้งถึงผู้รับที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกเปิดเผยตามอนุมาตรา 2 ในมาตรา 17 และ 19</p>

ประเทศ	องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
รัสเซีย	ไม่มี
สหรัฐ กฎหมาย แคลิฟอร์เนีย	ไม่มี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวภาวดี ปลื้มโกศล

ประวัติการศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2541

บริหารธุรกิจบัณฑิต การจัดการทั่วไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2542

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2545

เนติบัณฑิตไทย

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2549

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2546-2552

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

พ.ศ.2552-ปัจจุบัน

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา